

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-31-07

Do druku nr 64-A

Warszawa, 11 czerwca 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Nawiązując do pisma z dnia 26 maja 2008 r., przekazuję, zgodnie z wymogami art.34 ust. 4a Regulaminu Sejmu RP, projekty aktów wykonawczych do autopoprawki do rządowego projektu ustawy

- o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw

(-) Donald Tusk

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 2008 r.

w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy oraz banków powierniczych²⁾

Na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104 poz. 708 i Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa tryb i warunki postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy oraz banków powierniczych w zakresie:

- 1) promowania świadczonych usług oraz kontaktów z potencjalnymi klientami;
- 2) zawierania transakcji i dokonywania rozliczeń;
- 3) klasyfikowania klientów do różnych kategorii;
- 4) świadczenia usług, w tym w zakresie świadczenia usług na rzecz różnych kategorii klientów;
- 5) prowadzenia ewidencji zawieranych transakcji oraz archiwizacji dokumentów i innych nośników informacji sporządzanych w związku z prowadzeniem działalności;
- 6) ustanawiania i realizacji zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek udzielonych na nabycie instrumentów finansowych oraz zabezpieczania wierzytelności na instrumentach finansowych, jeżeli konstrukcja tych instrumentów umożliwia ustanowienie zabezpieczenia

- w odniesieniu do wykonywania przez te podmioty czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 i 4 i art. 119 ust. 1 ustawy w zakresie nieuregulowanym przepisami art. 7-16 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1287/2006 z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającego środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zobowiązań przedsiębiorstw inwestycyjnych w zakresie prowadzenia rejestrów, sprawozdań z transakcji, przejrzystości rynkowej, dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (Dz.Urz. UE L 241 z 2.09.2006, str. 1).

2. Do banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy, przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio w zakresie, w jakim odnoszą się do wykonywanych przez te banki:

- 1) czynności określonych w art. 69 ust. 2 pkt 1-6 ustawy, których przedmiotem są papiery wartościowe, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy, lub inne niedopuszczone do obrotu zorganizowanego instrumenty finansowe;
- 2) czynności określonych w art. 69 ust. 2 pkt 7 ustawy.

§ 2. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie - rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 2) ustawie o ofercie publicznej - rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego

- systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 235, poz. 1734 oraz z 2008 r. Nr ..., poz.);
- 3) rozporządzeniu 1287/2006 – rozumie się przez to rozporządzenie Komisji (WE) nr 1287/2006 z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzające środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zobowiązań przedsiębiorstw inwestycyjnych w zakresie prowadzenie rejestrów, sprawozdań z transakcji, przejrzystości rynkowej, dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy;
 - 4) usługach maklerskich - rozumie się przez to wykonywane przez firmę inwestycyjną na rzecz klienta, o którym mowa w pkt 6, czynności wskazane w art. 69 ust. 2 i 4 ustawy;
 - 5) umowie o świadczenie usług maklerskich - rozumie się przez to umowę, na podstawie której świadczone są przez firmę inwestycyjną usługi maklerskie;
 - 6) kliencie – rozumie się przez to osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która zawarła z firmą inwestycyjną umowę o świadczenie usług maklerskich lub z bankiem powierniczym umowę o prowadzenie rachunku papierów wartościowych;
 - 7) krajowym rynku regulowanym - rozumie się przez to rynek regulowany, o którym mowa w art. 15 ustawy;
 - 8) trwałym nośniku informacji – rozumie się przez to każdy nośnik informacji umożliwiający przechowywanie przez czas niezbędny, wynikający z charakteru informacji oraz celu ich sporządzenia lub przekazania, zawartych na nim informacji w sposób uniemożliwiający ich zmianę lub pozwalający na odtworzenie informacji w wersji i formie, w jakiej zostały sporządzone lub przekazane;
 - 9) zleceniu - rozumie się przez to zlecenie nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
 - 10) zleceniu brokerskim - rozumie się przez to zlecenie lub ofertę, a także odpowiedź na ofertę, wystawiane przez firmę inwestycyjną wykonującą złożone przez klienta zlecenie na podstawie tego zlecenia i przekazywane do miejsca wykonania, o którym mowa w pkt 37 lit. a, w celu wykonania tego zlecenia;
 - 11) dniu transakcyjnym - rozumie się przez to dzień, w którym zgodnie z przepisami dotyczącymi danego rynku pozagiełdowego są zawierane na nim transakcje;
 - 12) sesji - rozumie się przez to sesję giełdową, dzień obrotu w alternatywnym systemie obrotu, dzień transakcyjny a także dzień, w którym zawierane są transakcje w związku z wykonywaniem zleceń w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy;
 - 13) prawie do otrzymania papieru wartościowego - rozumie się przez to prawo umożliwiające, zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy, zobowiązanie się do zbycia papieru wartościowego przed dokonaniem zapisu tego papieru wartościowego na rachunku papierów wartościowych zbywcy;
 - 14) prawie do otrzymania instrumentu finansowego - rozumie się przez to prawo do otrzymania papieru wartościowego, jak również odnoszące się do innych instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego prawo umożliwiające, zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy, zobowiązanie się do zbycia takich instrumentów finansowych przed dokonaniem zapisu danego instrumentu finansowego na rachunku;
 - 15) rejestrze operacyjnym - rozumie się przez to rejestr instrumentów finansowych i praw do otrzymania instrumentów finansowych, które mogą być przedmiotem zlecenia sprzedaży przyjętego do wykonania przez firmę inwestycyjną, przed otwarciem rejestru sesji określonego w pkt 16, przy czym liczba instrumentów finansowych i praw do otrzymania instrumentów finansowych w rejestrze operacyjnym jest równa sumie liczb:
 - a) instrumentów finansowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych, z wyłączeniem instrumentów finansowych, które były przedmiotem zawartych, ale jeszcze nierozliczonych transakcji sprzedaży, i pozostają nadal zapisane na rachunku papierów wartościowych, oraz
 - b) praw do otrzymania instrumentów finansowych;

- 16) rejestrze sesji - rozumie się przez to:
- a) rejestr instrumentów finansowych i praw do otrzymania instrumentów finansowych, obejmujący liczbę praw i instrumentów zewidencjonowanych w rejestrze operacyjnym:
 - pomniejszając o liczbę instrumentów finansowych i praw do ich otrzymania, które były przedmiotem zawartej na danej sesji transakcji sprzedaży,
 - powiększając o liczbę praw do otrzymania instrumentów finansowych, które były przedmiotem zawartej na danej sesji transakcji kupna, oraz
 - b) wykaz środków pieniężnych, obejmujący sumę niezablokowanych środków pieniężnych zdeponowanych na rachunku pieniężnym powiększając o środki pieniężne, które będą uzyskane w wyniku zawartych na danej sesji transakcji sprzedaży instrumentów finansowych, spełniających warunki określone w art. 7 ust. 5 ustawy, i pomniejszając o środki pieniężne, które będą przeznaczone na opłacenie transakcji kupna instrumentów finansowych, zawartych na tej sesji;
- 17) derywatach - rozumie się przez to instrumenty pochodne dopuszczone do obrotu zorganizowanego;
- 18) zagranicznych instrumentach finansowych - rozumie się przez to niedopuszczone do obrotu zorganizowanego instrumenty finansowe, które są dopuszczone do obrotu na zagranicznym rynku regulowanym lub są dopuszczone do obrotu w prowadzonym na terytorium państwa niebędącego państwem członkowskim systemie obrotu instrumentami finansowymi działającym w sposób stały i zorganizowany na zasadach określonych przepisami tego państwa, jak również zapewniającym, że przy kojarzeniu ofert kupna lub sprzedaży tych instrumentów finansowych inwestorzy mają równy i powszechny dostęp do informacji rynkowej w tym samym czasie oraz, że zachowane są jednakowe warunki nabywania i zbywania tych instrumentów finansowych;
- 19) prawach majątkowych - rozumie się przez to instrumenty pochodne niedopuszczone do obrotu zorganizowanego, z wyłączeniem zagranicznych instrumentów finansowych;
- 20) instrumentach rynku niepublicznego - rozumie się przez to niedopuszczone do obrotu zorganizowanego ani do obrotu na zagranicznym rynku regulowanym instrumenty finansowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a i b ustawy;
- 21) rachunku papierów wartościowych - rozumie się przez to również rachunek, na którym zapisywane są niebędące papierami wartościowymi instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu zorganizowanego, w tym w szczególności rachunek derywatów, o którym mowa w pkt 23;
- 22) rachunku praw majątkowych - rozumie się przez to rachunek, na którym są zapisywane prawa majątkowe albo innego rodzaju ewidencję, w takim zakresie w jakim zapisywane są na niej prawa majątkowe;
- 23) rachunku derywatów - rozumie się przez to rachunek, na którym zapisywane są derywaty;
- 24) ewidencji - rozumie się przez to system zapisów elektronicznych odzwierciedlający stan posiadania przez klienta instrumentów rynku niepublicznego, udokumentowany przez klienta w sposób określony w przepisach rozporządzenia;
- 25) rachunku instrumentów rynku niepublicznego - rozumie się przez to rachunek, na którym zapisywane są instrumenty rynku niepublicznego, pozwalający na identyfikację osób, którym przysługują prawa z danych instrumentów;
- 26) właściwej izbie rozrachunkowej - rozumie się przez to odpowiednio Krajowy Depozyt, spółkę, której Krajowy Depozyt powierzył wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 6 ustawy, izbę rozrachunkową lub inny podmiot uprawniony do dokonywania rozrachunku;
- 27) ustawie o niektórych zabezpieczeniach finansowych - rozumie się przez to ustawę z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych (Dz. U. Nr 91, poz. 871 oraz z 2005 r. Nr 83, poz. 719 i Nr 183, poz. 1538);

- 28) umowie o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego - rozumie się przez to umowę, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 29) zabezpieczeniach finansowych - rozumie się przez to zabezpieczenia, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 30) prawie użycia - rozumie się przez to prawo, o którym mowa w art. 3 pkt 5 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 31) przedmiocie zastępczym - rozumie się przez to środki pieniężne lub instrumenty finansowe, o których mowa w art. 3 pkt 6 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 32) podstawie realizacji zabezpieczenia - rozumie się przez to podstawę realizacji zabezpieczenia, o której mowa w art. 3 pkt 4 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 33) ustawie o zastawie rejestrowym - rozumie się przez to ustawę z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. Nr 149, poz. 703, z późn. zm.³⁾);
- 34) zastawie finansowym - rozumie się przez to zastaw finansowy, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 35) blokadzie finansowej - rozumie się przez to zabezpieczenie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 36) kompensacie - rozumie się przez to kompensatę dokonywaną na podstawie klauzuli kompensacyjnej zawartej w umowie o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego, zgodnie z art. 4 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 37) miejscu wykonania - rozumie się przez to:
 - a) w odniesieniu do wykonywania zleceń:
 - rynek regulowany,
 - alternatywny system obrotu,
 - firmę inwestycyjną lub zagraniczną firmę inwestycyjną wykonującą zlecenia w sposób, o którym mowa w art. 74 ust. 2 pkt 2 ustawy,
 - firmę inwestycyjną lub zagraniczną firmę inwestycyjną realizującą zadania związane z organizacją rynku regulowanego lub zapewniającą płynność instrumentów finansowych,
 - podmiot prowadzący na terytorium państwa, które nie jest państwem członkowskim działalność wskazaną w tiret 1 - 4,
 - b) w odniesieniu do zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, lub przyjmowania i przekazywania zleceń – podmiot wykonujący zlecenie przekazane przez firmę inwestycyjną;
- 38) osobie powiązanej z firmą inwestycyjną - rozumie się przez to osobę, o której mowa w art. 82 ust. 3a ustawy;
- 39) wysokiej jakości instrumencie rynku pieniężnego - rozumie się przez to instrument rynku pieniężnego, który był oceniany przez co najmniej jedną uznaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej i któremu każda z nadających mu ocenę uznanych zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej przyznała najwyższą ocenę wiarygodności kredytowej.

Rozdział 2

Tryb i warunki postępowania firm inwestycyjnych w kontaktach z klientami

Oddział 1

Przepisy ogólne

§ 3. 1. Firma inwestycyjna przed zawarciem umowy o świadczenie usługi maklerskiej z klientem profesjonalnym informuje go o zasadach traktowania przez firmę inwestycyjną klientów profesjonalnych oraz o możliwości przedstawienia żądania traktowania go jak klienta detalicznego.

2. W przypadku uwzględnienia żądania, o którym mowa w art. 3a ust. 2 ustawy, firma inwestycyjna określa w umowie zawartej z klientem profesjonalnym zakres usług maklerskich, transakcji lub instrumentów finansowych, na potrzeby których klient będzie traktowany jak klient detaliczny.

§ 4. Na potrzeby przepisów rozporządzenia wprowadzających szczególne obowiązki firmy inwestycyjnej w stosunku do klienta detalicznego przez klienta detalicznego rozumie się również podmiot, który:

- 1) jest klientem profesjonalnym lecz firma inwestycyjna zgodnie z art. 3a ust. 2 ustawy, traktuje go świadcząc na jego rzecz usługi maklerskie jak klienta detalicznego oraz
- 2) jest uprawnionym kontrahentem, o którym mowa w § 7 ust. 1, lecz firma inwestycyjna uwzględniając żądanie, o którym mowa w § 7 ust. 2, traktuje go zawierając z nim transakcje lub pośrednicząc w ich zawarciu jak klienta detalicznego.

§ 5. 1. Warunek, o którym mowa w art. 3a ust. 1 ustawy, uważa się za zachowany w przypadku, gdy dany podmiot spełnia dwa z poniższych wymogów:

- 1) zawierał transakcje, o wartości stanowiącej co najmniej równowartość w złotych 50.000 euro każda, na odpowiednim rynku ze średnią częstotliwością co najmniej 10 transakcji na kwartał w przeciągu czterech ostatnich kwartałów;
- 2) wartość portfela instrumentów finansowych tego podmiotu łącznie ze środkami pieniężnymi wchodzącymi w jego skład wynosi co najmniej równowartość w złotych 500.000 euro;
- 3) pracuje lub pracował w sektorze finansowym przez co najmniej rok na stanowisku, które wymaga wiedzy zawodowej dotyczącej transakcji w zakresie instrumentów finansowych lub usług maklerskich, które miałyby być świadczone przez firmę inwestycyjną na jego rzecz na podstawie zawieranej umowy.

2. Równowartość kwot wyrażonych w euro, o których mowa w ust. 1, jest ustalana przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu poprzedzającym datę złożenia żądania, o którym mowa w art. 3a ust.1 ustawy.

3. Żądanie, o którym mowa w art. 3a ust. 1 ustawy, określa zakres usług maklerskich, transakcji lub instrumentów finansowych, na potrzeby których podmiot ma być traktowany jak klient profesjonalny.

4. Firma inwestycyjna przed uwzględnieniem żądania, o którym mowa w art. 3a ust. 1 ustawy, obowiązana jest poinformować podmiot występujący z żądaniem o zasadach traktowania klientów profesjonalnych przy świadczeniu usług maklerskich.

5. Warunkiem uwzględnienia przez firmę inwestycyjną żądania, o którym mowa w art. 3a ust. 1 ustawy, jest złożenie przez klienta pisemnego oświadczenia o znajomości zasad traktowania przez firmę inwestycyjną klientów profesjonalnych i o skutkach traktowania go jak klienta profesjonalnego.

§ 6. 1. Firma inwestycyjna ustala i wdraża pisemną procedurę postępowania w przypadkach otrzymania żądania, o którym mowa w art. 3a ust. 1 i art. 3a ust. 2 ustawy.

2. Firma inwestycyjna zobowiązuje swoich klientów do przekazywania informacji o zmianach danych, które mają wpływ na możliwość traktowania danego klienta jako klienta profesjonalnego.

3. Firma inwestycyjna, w przypadku powzięcia informacji, że klient przestał spełniać warunki pozwalające na traktowanie go jak klienta profesjonalnego, podejmuje działania zmierzające do zmiany statusu klienta na potrzeby świadczenia na jego rzecz usług maklerskich. Sposób postępowania firmy inwestycyjnej określa procedura, o której mowa w ust. 1.

§ 7. 1. Klient, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 39b lit. a-1 ustawy oraz w art. 3a ust. 1 ustawy, z którym firma inwestycyjna, w ramach świadczenia usługi wykonywania zleceń, usługi przyjmowania i przekazywania zleceń lub w ramach nabywania lub zbywania instrumentów

finansowych na własny rachunek, zawiera transakcje lub pośredniczy w ich zawieraniu jest uprawnionym kontrahentem. Z zastrzeżeniem ust. 2, do firmy inwestycyjnej zawierającej transakcję lub pośredniczącej w zawarciu transakcji z uprawnionym kontrahentem nie stosuje się przepisów § 8 – § 20 oraz oddziału 2 i 3 rozdziału 3.

2. W przypadku uwzględnienia przez firmę inwestycyjną przedstawionego przez uprawnionego kontrahenta, żądania traktowania go przez firmę inwestycyjną jak klienta w związku z zawieraniem transakcji, o których mowa w ust. 1, do sposobu postępowania firmy inwestycyjnej w kontaktach z tym podmiotem stosuje się odpowiednio przepisy § 8 – § 20 oraz oddziału 2 i 3 rozdziału 3. Uwzględniając żądanie firma inwestycyjna zgadza się na traktowanie uprawnionego kontrahenta, jak klienta profesjonalnego, o ile z żądania nie wynikało, że podmiot ten ubiega się o traktowanie go jak klienta detalicznego.

3. Żądanie, o którym mowa w ust. 2, może mieć charakter ogólny w odniesieniu do danej firmy inwestycyjnej lub dotyczyć określonych w nim transakcji.

4. W przypadku, gdy transakcje, o których mowa w ust. 1, zawierane są z jednostką administracji samorządowej, podmiotem o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 39b lit. k ustawy albo podmiotem, o którym mowa w art. 3a ust. 1 ustawy firma inwestycyjna obowiązana jest uzyskać pisemną zgodę podmiotu, z którym transakcja ma zostać zawarta na traktowanie go jak uprawnionego kontrahenta. Zgoda może mieć charakter ogólny lub może dotyczyć określonej w niej transakcji.

§ 8. 1. Firma inwestycyjna prowadząc działalność maklerską jest zobowiązana do działania w sposób rzetelny i profesjonalny, zgodnie z zasadami uczciwego obrotu oraz zgodnie z najlepiej pojętymi interesami jej klientów.

2. Firma inwestycyjna nie przyjmuje lub nie przekazuje, w związku ze świadczeniem usługi maklerskiej, opłat, prowizji lub świadczeń niepieniężnych, z wyłączeniem:

- 1) opłat, prowizji i świadczeń niepieniężnych przyjmowanych od klienta lub osoby działającej w jego imieniu albo przekazywanych klientowi lub osobie działającej w jego imieniu;
- 2) opłat lub prowizji niezbędnych dla świadczenia danej usługi maklerskiej na rzecz klienta;
- 3) opłat, prowizji i świadczeń niepieniężnych innych niż wskazane w pkt 1 i 2, pod warunkiem, że:
 - a) informacja o tych opłatach, prowizjach lub świadczeniach niepieniężnych, w tym o ich istocie i wysokości lub sposobie ustalania ich wysokości, została przekazana klientowi przed zawarciem umowy o świadczenie danej usługi maklerskiej i
 - b) są one przyjmowane albo przekazywane w celu poprawienia jakości usługi maklerskiej świadczonej przez firmę inwestycyjną na rzecz klienta.

3. Przepisu ust. 2 pkt 3 lit. a nie stosuje się do firmy inwestycyjnej, która przekazuje klientowi, przed zawarciem umowy o świadczenie usługi maklerskiej, ogólne zasady przyjmowania lub przekazywania opłat, prowizji i świadczeń niepieniężnych innych niż wskazane w ust. 2 pkt 1 i 2, pod warunkiem, że informuje klienta o możliwości przekazania, na jego żądanie, danych, o których mowa w ust. 2 pkt 3 lit. a.

4. Do informacji, o której mowa w ust. 2 pkt 3 lit. a stosuje się § 9 ust. 1.

§ 9.1. Wszelkie informacje kierowane przez firmę inwestycyjną do klientów lub potencjalnych klientów, w tym informacje upowszechniane przez firmę inwestycyjną w celu reklamy lub promocji usług świadczonych przez tę firmę inwestycyjną, powinny być rzetelne, nie budzące wątpliwości i nie wprowadzające w błąd. Informacje upowszechniane przez firmę inwestycyjną w celu reklamy lub promocji usług świadczonych przez tę firmę inwestycyjną oznaczane są w sposób nie budzący wątpliwości jako informacje upowszechniane w celu reklamy lub promocji usług.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, które firmy inwestycyjne kierują do klientów detalicznych lub potencjalnych klientów detalicznych albo rozpowszechniają w sposób umożliwiający takim klientom dotarcie do tych informacji:

- 1) zawierają firmę lub nazwę firmy inwestycyjnej;

- 2) przedstawione są w sposób zrozumiały dla przeciętnego przedstawiciela grupy, do której są skierowane lub do której mogą dotrzeć;
- 3) nie mogą ukrywać, umniejszać ani przedstawiać w sposób niejasny istotnych elementów, stwierdzeń lub ostrzeżeń oraz nie mogą prezentować potencjalnych korzyści płynących z usługi lub instrumentu finansowego, o ile jednocześnie w sposób uczciwy i wyraźny nie wskazują wszelkich zagrożeń, jakie związane są z daną usługą lub instrumentem.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą zawierać porównania usług maklerskich świadczonych przez firmę inwestycyjną, instrumentów finansowych bądź osób świadczących usługi maklerskie, pod warunkiem, że:

- 1) porównanie jest miarodajne i przedstawione w sposób rzetelny i zrównoważony;
- 2) wskazane są źródła informacji wykorzystanych do porównania oraz wskazane są główne fakty i założenia wykorzystane przy dokonywaniu porównania.

4. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą zawierać wskazanie wyników osiągniętych w przeszłości w związku z inwestowaniem w dany instrument finansowy lub w związku z określonym indeksem finansowym lub ze świadczeniem określonej usługi maklerskiej, pod warunkiem, że wskazania takie:

- 1) nie są przedstawione jako najważniejszy element informacji,
- 2) są rzetelne i obejmują dane za okres ostatnich 5 lat lub za cały okres, w którym oferowano dany instrument finansowy, ustalano dany indeks finansowy lub świadczone daną usługę maklerską - jeżeli jest to okres krótszy niż 5 lat lub też okres dłuższy, wybrany według uznania firmy inwestycyjnej, przy czym w każdym przypadku informacje obejmują dane za pełne okresy dwunastomiesięczne,
- 3) w sposób wyraźny wskazują okres, za jaki przedstawiane są dane, oraz źródło tych danych,
- 4) zawierają wyraźne ostrzeżenie, że przedstawione dane odnoszą się do przeszłości i że wyniki osiągnięte w przeszłości nie stanowią gwarancji ich osiągnięcia w przyszłości,
- 5) jeżeli opierają się na kwotach wyrażonych w walucie obcej –wskazują tę walutę wraz z ostrzeżeniem, że ewentualne zyski mogą ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu wskutek zmian kursu walutowego oraz
- 6) jeżeli opierają się na wynikach brutto - opisany jest wpływ, jaki na ten wynik mają prowizje, opłaty i inne obciążenia związane z danym instrumentem finansowym lub usługą maklerską.

5. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą zawierać odniesienie do symulacji wyników osiągniętych w przeszłości, o ile odnoszą się do określonego instrumentu finansowego lub indeksu finansowego oraz pod warunkiem, że:

- 1) symulacja wyników osiągniętych w przeszłości opiera się na rzeczywistych wynikach, osiągniętych w przeszłości w związku z inwestowaniem w jeden lub w kilka instrumentów finansowych lub w związku z indeksami finansowymi, które są identyczne lub stanowią podstawę instrumentu finansowego, którego informacje dotyczą,
- 2) w stosunku do rzeczywistych wyników w przeszłości, o których mowa w pkt 1, spełnione są warunki określone w ust. 4 pkt 1 – 3, 5 i 6 oraz
- 3) zawierają wyraźne ostrzeżenie, że dane odnoszą się do symulacji wyników z przeszłości i że wyniki te nie stanowią gwarancji ich osiągnięcia w przyszłości.

6. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą odnosić się do wyników przyszłych, pod warunkiem, że:

- 1) nie są oparte na symulacji wyników w przeszłości ani do takiej symulacji się nie odwołują,
- 2) oparte są na uzasadnionych założeniach wynikających z obiektywnych danych,
- 3) jeżeli oparte zostały na wynikach brutto - ujawniają wpływ, jaki na te wyniki będą miały prowizje, opłaty i inne obciążenia związane z danym instrumentem finansowym lub usługą maklerską oraz
- 4) zawierają wyraźne ostrzeżenie, że przedstawiane prognozy nie stanowią gwarancji przyszłych wyników.

7. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą odnosić się do konkretnego przypadku opodatkowania pod warunkiem zawarcia w nich wyraźnego wskazania, że opodatkowanie takie zależy od indywidualnej sytuacji klienta i może ulec zmianie w przyszłości.

8. Informacje, o których mowa w ust. 1, nie mogą wykorzystywać nazwy żadnego organu nadzoru w sposób, który wskazywałby lub sugerował, że taki organ nadzoru zatwierdził lub zaaprobował produkty lub usługi firmy inwestycyjnej.

9. W przypadku gdy informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają wskazanie korzyści możliwych do osiągnięcia w przypadku skorzystania z usług maklerskich świadczonych przez firmę inwestycyjną, powinny one zawierać również wskazanie poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z danymi usługami.

10. W przypadku gdy informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają dane o systemie rekompensat, o którym mowa w dziale V ustawy, lub o systemie rekompensat, o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy, którego uczestnikiem jest firma inwestycyjna, dane te mogą zawierać wyłącznie wskazanie systemu, do którego należy firma inwestycyjna.

11. W przypadku gdy informacje, o których mowa w ust. 1, mogą stanowić podstawę do podjęcia przez klientów lub potencjalnych klientów decyzji o skorzystaniu z usług maklerskich, powinny one zawierać taki zakres danych oraz zostać przedstawione w taki sposób, aby klienci lub potencjalni klienci mogli zrozumieć specyfikę usługi maklerskiej oraz specyfikę i ryzyko, jakie wiąże się z instrumentem finansowym będącym przedmiotem usługi maklerskiej. Informacje takie mogą być przekazywane w formie wystandaryzowanej i zawierają w szczególności dane dotyczące:

- 1) firmy inwestycyjnej oraz usług maklerskich przez nią świadczonych;
- 2) instrumentów finansowych będących ich przedmiotem oraz usług maklerskich świadczonych przez firmę inwestycyjną;
- 3) podmiotów realizujących zlecenia;
- 4) kosztów i opłat związanych z usługami maklerskimi świadczonymi przez firmę inwestycyjną.

12. Firma inwestycyjna przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich z potencjalnym klientem detalicznym przekazuje mu, przy użyciu trwałego nośnika informacji lub poprzez zamieszczenie na stronie internetowej tej firmy inwestycyjnej, szczegółowe informacje dotyczące tej firmy inwestycyjnej oraz usługi, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy.

13. Informacje, o których mowa w ust. 12, zawierają w szczególności:

- 1) firmę lub nazwę firmy inwestycyjnej oraz firmę lub nazwę podmiotu dominującego w grupie kapitałowej, do której należy firma inwestycyjna;
- 2) dane pozwalające na bezpośredni kontakt klienta z firmą inwestycyjną;
- 3) wskazanie języków, w których klient może kontaktować się z firmą inwestycyjną i w których sporządzane będą dokumenty oraz przekazywane informacje;
- 4) sposoby komunikowania się klienta z firmą inwestycyjną, a w przypadku gdy na podstawie umowy ma być świadczona usługa, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 lub 2 ustawy – sposoby przekazywania zleceń do firmy inwestycyjnej;
- 5) oświadczenie potwierdzające, że firma inwestycyjna posiada zezwolenie oraz nazwę organu nadzoru, który udzielił jej zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej;
- 6) jeżeli firma inwestycyjna przechowuje lub rejestruje instrumenty finansowe lub prowadzi rachunek pieniężny klienta – skrócony opis działań podejmowanych w celu zapewnienia ochrony takich aktywów, w tym podstawowe informacje dotyczące systemów gwarantujących bezpieczeństwo aktywów klientów tej firmy inwestycyjnej;
- 7) wskazanie szczegółowych zasad świadczenia usługi maklerskiej, na podstawie zawieranej umowy;
- 8) jeżeli firma inwestycyjna działa za pośrednictwem agenta firmy inwestycyjnej – wskazanie tego faktu;

- 9) wskazanie podstawowych zasad wnoszenia i załatwiania przez firmę inwestycyjną skarg klientów składanych w związku ze świadczonymi przez tę firmę inwestycyjną usługami maklerskimi;
 - 10) wskazanie podstawowych zasad postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku powstania konfliktu interesów, o którym mowa w § 21 ust. 2 oraz informację, iż na żądanie klienta, przekazane mogą mu zostać przy użyciu trwałego nośnika informacji lub za pośrednictwem strony internetowej firmy inwestycyjnej szczegółowe informacje dotyczące tych zasad;
 - 11) wskazanie zakresu, częstotliwości i terminów raportów ze świadczenia usługi maklerskiej, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy, przekazywanych klientowi przez firmę inwestycyjną;
 - 12) wskazanie kosztów i opłat związanych z usługami maklerskimi świadczonymi przez firmę inwestycyjną.
14. Informacje, o których mowa w ust. 13 pkt 12, powinny zawierać:
- 1) wskazanie łącznej ceny, którą klient ma zapłacić z wyszczególnieniem opłat, kosztów i wydatków oraz wszelkich podatków płatnych za pośrednictwem firmy inwestycyjnej lub, jeśli nie można określić dokładnej ceny, podstawę jej obliczenia, tak by klient mógł ją zweryfikować, przy czym prowizje pobierane przez firmę inwestycyjną przedstawia się w rozbiciu na poszczególne pozycje,
 - 2) wskazanie waluty obcej oraz aktualnych kursów i kosztów wymiany – w przypadku gdy cena, o której mowa w pkt 1, lub jej część jest wyrażona w walucie obcej oraz
 - 3) informacje o możliwości wystąpienia innych niż wskazane w pkt 1 kosztów, w tym podatków, związanych z transakcjami zawartymi w związku z danym instrumentem finansowym lub usługą maklerską, którymi może być obciążony klient, a które nie są płatne firmie inwestycyjnej ani za jej pośrednictwem.
15. W przypadku tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania wymóg, o którym mowa w ust. 13 pkt 12, uznaje się za spełniony w przypadku dostarczenia klientowi przez firmę inwestycyjną prospektu informacyjnego funduszu inwestycyjnego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz.U. z 2004 r. Nr 146, poz. 1546, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, i Nr 183, poz. 1538 i 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...), w zakresie w jakim koszty i opłaty zostały przedstawione w treści prospektu informacyjnego.
16. Firma inwestycyjna może przekazać klientowi detalicznie informacje wymagane zgodnie z ust. 13 po zawarciu umowy o świadczenie usług maklerskich w przypadku:
- 1) gdy nie była w stanie przekazać informacji przed zawarciem umowy gdyż na wniosek klienta została ona zawarta przy użyciu środków porozumiewania się na odległość, które uniemożliwiają przekazanie informacji określonych w ust. 13;
 - 2) w którym nie stosuje się art. 16b ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. z 2000 r. Nr 22, poz. 271, z 2002 r. Nr 144, poz. 1204, z 2003 r. Nr 84, poz. 774 i Nr 188, poz. 1837, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 116, poz. 1204 oraz z 2005 r. Nr 122, poz. 1021) oraz firma inwestycyjna przestrzega wymogów określonych w art. 16b ust. 1 tej ustawy w odniesieniu do klienta detalicznego lub potencjalnego klienta detalicznego.
17. W przypadku gdy informacje wskazane w ust. 12 są zamieszczone w regulaminie świadczenia danej usługi, przekazanie klientowi lub potencjalnemu klientowi regulaminu przed zawarciem umowy stanowi wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1.

§ 10. 1. W przypadku gdy firma inwestycyjna jest zobowiązana do przekazywania klientom informacji przy użyciu trwałego nośnika informacji, informacje to mogą być przekazywane na trwałym nośniku informacji innym niż papier pod warunkiem, że:

- 1) przekazywanie informacji w taki sposób jest uzasadnione, ze względu na potrzeby świadczenia usług maklerskich;
 - 2) klient mając wybór między informacjami przekazywanymi w formie papierowej lub przy użyciu trwałego nośnika, wskazuje wyraźnie na tę drugą możliwość.
2. W przypadku gdy firma inwestycyjna przekazuje klientom informacje za pośrednictwem strony internetowej, a informacje takie nie są adresowane indywidualnie do klienta, warunkiem korzystania z takiej formy przekazywania informacji jest:
- 1) posiadanie przez klienta regularnego dostępu do Internetu;
 - 2) wyraźna zgoda klienta na przekazywanie informacji w takiej formie;
 - 3) uzyskanie przez klienta powiadomienia w formie elektronicznej zawierającego adres strony internetowej firmy inwestycyjnej oraz wskazanie miejsca na tej stronie, gdzie można znaleźć informacje;
 - 4) aktualność informacji;
 - 5) dostępność informacji na stronie internetowej firmy inwestycyjnej tak długo, jak jest to uzasadnione do tego, by klient mógł się z nimi zapoznać.
3. Podanie przez klienta swojego adresu poczty elektronicznej na potrzeby świadczenia usług maklerskich traktuje się jako spełnienie warunku posiadania regularnego dostępu do Internetu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1.

§ 11. 1. Firma inwestycyjna świadcząc usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, ustala sposób oceny efektywności świadczonej usługi uwzględniający cele inwestycyjne klienta oraz rodzaje instrumentów finansowych wchodzących w skład portfela tak, aby klient, na rzecz którego świadczona jest usługa, mógł ocenić wyniki osiągnięte przez firmę inwestycyjną w związku z jej świadczeniem.

2. Firma inwestycyjna, o której mowa w ust. 1, oprócz informacji wymaganych zgodnie z § 9 ust. 12, przekazuje klientowi detalicznemu lub potencjalnemu klientowi detalicznemu informacje obejmujące:

- 1) wskazanie metod oraz częstotliwości wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelu klienta;
- 2) wskazanie szczegółowych zasad przekazywania zarządzania częścią lub całością portfela klienta;
- 3) wskazanie wszelkich obiektywnych wskaźników finansowych, do których porównywane będą wyniki portfela klienta;
- 4) wskazanie rodzajów instrumentów finansowych, które mogą wchodzić w skład portfela klienta, oraz rodzajów transakcji, które mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem tych instrumentów, w tym również wszelkich limitów;
- 5) określenie celów zarządzania, poziomu ryzyka związanego z uznaniowym charakterem decyzji podejmowanych w ramach zarządzania portfelem klienta oraz wszelkich ograniczeń swobody podejmowania tych decyzji.

§ 12. 1. Firma inwestycyjna przedstawia klientom lub potencjalnym klientom ogólny opis istoty instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w te instrumenty finansowe, w sposób umożliwiający klientowi podejmowanie świadomych decyzji inwestycyjnych, uzależniając zakres tej informacji od rodzaju kategorii, do której należy klient.

2. Opis ryzyka związanego z inwestowaniem w instrumenty finansowe zawiera:

- 1) wskazanie ryzyka związanego z danym rodzajem instrumentów finansowych, w tym wyjaśnienie mechanizmu dźwigni finansowej i jego wpływu na ryzyko utraty inwestycji;
- 2) wskazanie zmienności ceny danych instrumentów finansowych lub ograniczeń dotyczących dostępności rynku danych instrumentów;

- 3) wskazanie możliwości zaciągnięcia przez klienta w wyniku transakcji na danych instrumentach finansowych zobowiązań finansowych oraz ewentualnych zobowiązań dodatkowych, w tym zobowiązań związanych z dostawą instrumentu bazowego, które są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do kosztów nabycia instrumentu finansowego;
- 4) opis wymogów związanych z utrzymywaniem i uzupełnianiem zabezpieczenia lub podobnych zobowiązań, koniecznych w przypadku inwestowania w dany rodzaj instrumentów finansowych.

3. W przypadku instrumentu finansowego, który jest przedmiotem trwającej oferty publicznej, i w związku z tą ofertą opublikowany został prospekt emisyjny zgodnie z przepisami ustawy o ofercie publicznej lub stosownymi przepisami prawa innego państwa członkowskiego, firma inwestycyjna informuje klienta detalicznego lub potencjalnego klienta detalicznego o miejscu udostępnienia tego prospektu emisyjnego.

4. W przypadku tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania wymóg, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za spełniony w przypadku dostarczenia klientowi przez firmę inwestycyjną prospektu informacyjnego funduszu inwestycyjnego otwartego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych lub funduszu zagranicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 9 tej ustawy.

5. W przypadku gdy poziom ryzyka związanego z instrumentem finansowym składającym się z kilku różnych instrumentów finansowych lub usług maklerskich, może być wyższy niż poziom ryzyka związanego z każdym ze składników tego instrumentu finansowego, firma inwestycyjna przedstawia opis składników takiego instrumentu finansowego oraz sposobu, w jaki ich współdziałanie zwiększa poziom ryzyka.

6. W przypadku instrumentów finansowych, które związane są z udzieloną przez inny podmiot gwarancją, informacje na temat gwarancji powinny zawierać szczegółowe dane dotyczące gwaranta i gwarancji, aby klient detaliczny lub potencjalny klient detaliczny mógł prawidłowo ocenić tę gwarancję.

§ 13. 1. Firma inwestycyjna, która przechowuje lub rejestruje instrumenty finansowe lub prowadzi rachunki pieniężne na rzecz klienta detalicznego, przekazuje temu klientowi lub potencjalnemu klientowi detalicznemu informacje obejmujące

- 1) powiadomienie, że instrumenty finansowe lub środki pieniężne klienta mogą być przekazane przez firmę inwestycyjną innemu podmiotowi do przechowywania oraz informację o odpowiedzialności, jaką z tego tytułu ponosi firma inwestycyjna za działania lub zaniechania tego podmiotu jak również o możliwych konsekwencjach niewypłacalności tego podmiotu;
- 2) informację o możliwości przechowywania instrumentów finansowych klienta na rachunku zbiorczym oraz o związanych z tym zagrożeniach – w przypadku, gdy taka możliwość istnieje;
- 3) informację o braku możliwości wyodrębnienia instrumentów finansowych klienta przechowywanych przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, oraz o związanych z tym zagrożeniach – w przypadku, gdy nie ma takiej możliwości;
- 4) informację o przechowywaniu instrumentów finansowych lub środków pieniężnych klienta na terytorium innego państwa oraz o wynikających z tego skutkach dla praw klienta do należących do niego instrumentów finansowych i środków pieniężnych;
- 5) informację o istnieniu oraz warunkach wszelkich zabezpieczeń lub zastawów, które są lub mogą być ustanowione na instrumentach finansowych lub środkach pieniężnych klienta na korzyść firmy inwestycyjnej, a także o wszelkich posiadanych przez nią prawach do kompensaty w stosunku do takich instrumentów finansowych lub środków pieniężnych, jak również o analogicznych uprawnieniach przysługujących podmiotowi, o którym mowa w pkt 1.

2. Firma inwestycyjna przed przystąpieniem do realizacji transakcji finansowania papierów wartościowych, o których mowa w art. 2 pkt 10 rozporządzenia 1287/2006, z wykorzystaniem instrumentów finansowych przechowywanych na rzecz klienta detalicznego lub zanim w inny sposób wykorzysta takie instrumenty na własny rachunek lub rachunek innego klienta, obowiązana jest do uprzedniego przekazania temu klientowi przy użyciu trwałego nośnika informacji rzetelnych, wyraźnych i dokładnych informacji dotyczących zobowiązań i zakresu odpowiedzialności firmy inwestycyjnej w odniesieniu do wykorzystywania takich instrumentów finansowych, w tym warunki ich odzyskania i opis związanych z tym zagrożeń.

§ 14. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich, z zastrzeżeniem § 15 i 18, firma inwestycyjna zwraca się do klienta lub potencjalnego klienta o przedstawienie podstawowych informacji dotyczących poziomu wiedzy o inwestowaniu w zakresie instrumentów finansowych oraz doświadczenia inwestycyjnego, niezbędnych do dokonania oceny czy usługa maklerska, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy, jest odpowiednia dla danego klienta, biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, dotyczą:

- 1) rodzajów usług maklerskich, transakcji i instrumentów finansowych, które są znane klientowi;
- 2) charakteru, wielkości i częstotliwości transakcji instrumentami finansowymi dokonywanych przez klienta oraz okresu, w którym były dokonywane;
- 3) poziomu wykształcenia, wykonywanego obecnie zawodu lub wykonywanego poprzednio, jeśli jest to istotne dla dokonania oceny.

§ 15. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usługi doradztwa inwestycyjnego lub zarządzania portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, firma inwestycyjna zwraca się do klienta lub potencjalnego klienta o przedstawienie podstawowych informacji dotyczących poziomu wiedzy o inwestowaniu w zakresie instrumentów finansowych, doświadczenia inwestycyjnego, jego sytuacji finansowej oraz celów inwestycyjnych niezbędnych do dokonania oceny czy usługa maklerska, która ma być świadczona na podstawie zawieranej umowy, jest odpowiednia dla danego klienta, biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację.

2. Firma inwestycyjna świadcząca usługi doradztwa inwestycyjnego lub zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, uzyskuje od klienta lub potencjalnego klienta informacje niezbędne dla ustalenia, że przy należytym uwzględnieniu charakteru i zakresu świadczonej usługi określona transakcja, rekomendowana lub zawierana w toku świadczenia usługi:

- 1) realizuje cele inwestycyjne danego klienta,
- 2) nie jest związana z ryzykiem, którego poziom przekraczałby możliwości inwestycyjne klienta oraz
- 3) ma charakter pozwalający na jej zrozumienie i dokonanie oceny ryzyka z nią związanego przez klienta biorąc pod uwagę posiadane przez niego doświadczenie i wiedzę.

3. Informacje dotyczące sytuacji finansowej klienta lub potencjalnego klienta muszą, stosownie do potrzeb, zawierać wskazanie źródła i wysokości stałych dochodów, posiadanych aktywów, w tym aktywów płynnych, inwestycji, nieruchomości oraz stałych zobowiązań finansowych.

4. Informacje dotyczące celów inwestycyjnych klienta lub potencjalnego klienta muszą, stosownie do potrzeb, zawierać informacje na temat długości okresu, w którym klient chciałby prowadzić inwestycje, jego preferencji co do poziomu ryzyka, profilu ryzyka oraz celu inwestycji.

5. Firma inwestycyjna nie może zalecać klientowi lub potencjalnemu klientowi świadczenia na jego rzecz usługi doradztwa inwestycyjnego lub zarządzania portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, jeśli nie uzyska informacji dotyczących:

- 1) wiedzy i doświadczenia klienta lub potencjalnego klienta w dziedzinie inwestycji odpowiedniej do określonego rodzaju instrumentu finansowego lub usługi maklerskiej;

- 2) sytuacji finansowej klienta lub potencjalnego klienta;
- 3) celów inwestycyjnych klienta lub potencjalnego klienta.

6. Firma inwestycyjna świadcząca usługi zarządzania portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, może zalecać klientowi zmianę strategii inwestycyjnej wyłącznie po uprzednim uzyskaniu informacji dotyczących klienta i dokonaniu oceny zgodnie z ust. 1 - 5.

§ 16. 1. Firma inwestycyjna może uznać, że klient profesjonalny w odniesieniu do instrumentów finansowych, transakcji i usług maklerskich posiada niezbędne doświadczenie i wiedzę pozwalające na zrozumienie i dokonanie oceny ryzyka związanego z danym instrumentem finansowym, transakcją lub usługą maklerską.

2. Firma inwestycyjna, która świadczy na rzecz klienta profesjonalnego usługę doradztwa inwestycyjnego może uznać, że jest on w stanie ponieść związane z tą usługą ryzyko inwestycyjne zgodnie z jego celami inwestycyjnymi.

§ 17. 1. W przypadku, gdy na podstawie informacji otrzymanych od klienta lub potencjalnego klienta zgodnie z § 14, firma inwestycyjna świadcząca usługi maklerskie w innym zakresie niż doradztwo inwestycyjne lub zarządzanie portfelem oceni, że instrument finansowy lub usługa nie są odpowiednie dla klienta ostrzega o powyższym klienta.

2. W przypadku, gdy klient lub potencjalny klient nie przedstawia informacji, o których mowa w § 14, lub jeżeli przedstawia informacje niewystarczające, firma inwestycyjna ostrzega klienta, że uniemożliwia jej to dokonanie oceny, czy przewidziana usługa lub instrument finansowy są dla niego odpowiednie.

§ 18. 1. Przepisu § 14 nie stosuje się do firmy inwestycyjnej, która zawiera umowę o wykonywanie zleceń lub umowę o przyjmowanie i przekazywanie zleceń, w przypadku gdy:

- 1) przedmiotem zleceń będą wyłącznie nieskomplikowane instrumenty finansowe;
- 2) umowa jest zawierana z inicjatywy klienta lub potencjalnego klienta;
- 3) klient lub potencjalny klient został ostrzeżony przez firmę inwestycyjną, że zawarcie umowy nie jest związane z obowiązkiem, o którym mowa w § 14, i że nie będzie korzystał z ochrony, jaką zapewnia klientowi wypełnienie przez firmę inwestycyjną obowiązku, o którym mowa w § 14;
- 4) firma inwestycyjna wypełnia wymogi związane z przeciwdziałaniem powstawaniu konfliktów interesów.

2. Przez nieskomplikowane instrumenty finansowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozumie się:

- 1) akcje dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym lub na równoważnym rynku w państwie, które nie jest państwem członkowskim,
- 2) obligacje lub inne papiery dłużne nieposiadające cech praw pochodnych,
- 3) tytuły uczestnictwa emitowane przez otwarte fundusze inwestycyjne lub fundusze zagraniczne, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, oraz
- 4) instrumenty finansowe inne niż wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. c – i ustawy:
 - a) wobec których istnieje, w sposób ciągły, możliwość zbycia, wykupu lub zrealizowania w inny sposób wartości instrumentu po cenie, która jest ogólnie dostępna dla uczestników rynku, i która jest ceną rynkową, lub ceną podaną lub zatwierdzoną przez system wyceny niezależny od emitenta danych instrumentów finansowych,
 - b) z którymi nie są związane rzeczywiste lub potencjalne zobowiązania klienta przekraczające koszt nabycia tych instrumentów,
 - c) co do których powszechnie dostępne są informacje wyjaśniające ich charakterystykę w sposób zrozumiały dla klienta.

§ 19. 1. Firma inwestycyjna nie może zachęcać klienta lub potencjalnego klienta do nieprzedstawiania informacji, o których mowa w § 14 lub § 15.

2. Firma inwestycyjna dokonując oceny czy usługa maklerska jest odpowiednia dla danego klienta opiera się na informacjach przekazanych przez klienta lub potencjalnego klienta zgodnie z § 14 lub § 15, o ile nie istnieją obiektywne podstawy dla uznania, że informacje te są nieaktualne, nierzetelne lub niepełne.

§ 20. 1. Firma inwestycyjna, która świadcząc na rzecz klienta usługi maklerskie korzysta z pośrednictwa innej firmy inwestycyjnej lub zagranicznej firmy inwestycyjnej może dokonywać oceny, o której mowa w § 14 lub § 15, na podstawie informacji dotyczących klienta lub potencjalnego klienta otrzymywanych od tej innej firmy inwestycyjnej lub zagranicznej firmy inwestycyjnej oraz uznać za prawidłową ocenę dokonaną przez tę inną firmę inwestycyjną lub zagraniczną firmę inwestycyjną.

2. Firma inwestycyjna, która pośredniczy w świadczeniu usługi maklerskiej przez inną firmę inwestycyjną lub zagraniczną firmę inwestycyjną i przekazuje jej informacje dotyczące klienta lub potencjalnego klienta, zapewnia kompletność i rzetelność tych informacji oraz prawidłowość oceny dokonanej zgodnie z § 14 lub § 15.

§ 21. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich firma inwestycyjna informuje klienta, przy użyciu trwałego nośnika informacji, o istniejących konfliktach interesów związanych ze świadczeniem danej usługi maklerskiej na rzecz tego klienta, o ile organizacja oraz regulacje wewnętrzne firmy inwestycyjnej nie zapewniają, że w przypadku powstania konfliktu interesów nie dojdzie do naruszenia interesu klienta. Informacja zawiera dane pozwalające klientowi, przy uwzględnieniu kategorii, do której należy, na podjęcie świadomej decyzji co do zawarcia umowy.

2. Przez konflikt interesów rozumie się znane firmie inwestycyjnej okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem firmy inwestycyjnej, osoby powiązanej z firmą inwestycyjną i obowiązkiem działania przez tę firmę inwestycyjną w sposób rzetelny z uwzględnieniem najlepiej pojętego interesu klienta tej firmy inwestycyjnej, jak również znane firmie inwestycyjnej okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesami kilku klientów tej firmy inwestycyjnej.

3. Konflikt interesów może powstać w szczególności, gdy:

- 1) firma inwestycyjna lub osoba powiązana z firmą inwestycyjną może uzyskać lub uniknąć straty wskutek poniesienia straty lub nieuzyskania korzyści przez co najmniej jednego klienta tej firmy inwestycyjnej;
- 2) firma inwestycyjna lub osoba powiązana z firmą inwestycyjną posiada powody natury finansowej lub innej, aby preferować klienta lub grupę klientów w stosunku do innego klienta lub grupy klientów tej firmy inwestycyjnej;
- 3) firma inwestycyjna lub osoba powiązana z firmą inwestycyjną ma interes w określonym wyniku usługi świadczonej na rzecz klienta albo transakcji przeprowadzanej w imieniu klienta i jest on rozbieżny z interesem klienta;
- 4) firma inwestycyjna lub osoba powiązana z firmą inwestycyjną prowadzi taką samą działalność jak działalność prowadzona przez klienta;
- 5) firma inwestycyjna lub osoba powiązana z firmą inwestycyjną otrzyma od osoby innej niż klient korzyść majątkową inną niż standardowe prowizje i opłaty, w związku z usługą świadczoną na rzecz klienta.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, umowa o świadczenie danej usługi maklerskiej może zostać zawarta wyłącznie pod warunkiem, że klient, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, potwierdzi otrzymanie informacji wskazanej w ust. 1 oraz potwierdzi wolę zawarcia umowy z firmą inwestycyjną o świadczenie danej usługi maklerskiej.

5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio w przypadku powstania konfliktu interesów po zawarciu z klientem umowy o świadczenie usług maklerskich.

Oddział 2

Przechowywanie i rejestrowanie instrumentów finansowych oraz prowadzenie rachunków pieniężnych

§ 22. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi przechowywania i rejestrowania instrumentów finansowych oraz prowadzenia rachunków pieniężnych zobowiązana jest do:

- 1) przechowywania i rejestrowania aktywów klienta w taki sposób, aby możliwe było w każdej chwili wyodrębnienie aktywów przechowywanych na rzecz jednego klienta od aktywów innego klienta oraz od aktywów własnych firmy inwestycyjnej;
- 2) prowadzenia ich w sposób rzetelny;
- 3) regularnego sprawdzania stanu prowadzonych przez firmę inwestycyjną rachunków lub ewidencji lub rejestrów z rachunkami, ewidencjami i rejestrami prowadzonymi przez podmiot trzeci przechowujący aktywa na zlecenie firmy inwestycyjnej;
- 4) wprowadzenia odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, mających na celu ograniczenie ryzyka straty aktywów klienta czy też ograniczenia praw związanych z takimi aktywami na skutek niewłaściwego wykorzystania aktywów, oszustwa, złego zarządzania, nieprawidłowości w prowadzeniu rachunków i rejestrów lub zaniedbania;
- 5) podejmowania działań niezbędnych dla zapewnienia, że posiadane przez firmę inwestycyjną dane dotyczące rodzaju i liczby instrumentów finansowych oraz wysokości środków pieniężnych należących do klienta są rzetelne, dokładne i zgodne ze stanem faktycznym, w tym w szczególności poprzez bieżącą weryfikację tych danych w oparciu o informacje uzyskiwane od podmiotu przechowującego instrumenty finansowe lub środki pieniężne klienta – w przypadku, gdy nie są one przechowywane bezpośrednio przez firmę inwestycyjną;
- 6) powierzania instrumentów finansowych lub środków pieniężnych klienta do przechowywania przez inny podmiot wyłącznie pod warunkiem, że podmiot ten zapewnia przechowywanie lub rejestrowanie tych aktywów odrębnie od aktywów firmy inwestycyjnej oraz odrębnie od aktywów tego podmiotu.

2. W przypadku gdy ze względu na przepisy prawa obowiązującego w państwie, na którego terytorium miałyby być przechowywane lub rejestrowane instrumenty finansowe lub środki pieniężne klienta nie jest możliwe spełnienie przez firmę inwestycyjną wymogu, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, firma inwestycyjna informuje o tym klienta. Powierzenie instrumentów finansowych lub środków pieniężnych klienta do przechowywania przez podmiot działający na terytorium tego państwa jest możliwe pod warunkiem wyrażenia przez klienta pisemnej zgody na powierzenie.

3. Firma inwestycyjna może powierzyć przechowywanie instrumentów finansowych klienta innemu podmiotowi. Firma inwestycyjna dokonując wyboru podmiotu, któremu powierzone będzie przechowywanie instrumentów finansowych klientów powinna kierować się należyłą starannością, w szczególności biorąc pod uwagę:

- 1) posiadane doświadczenie, gwarantujące bezpieczeństwo przechowywanych instrumentów finansowych;
- 2) spełnianie wszelkich wymogów niezbędnych dla przechowywania instrumentów finansowych, w tym w szczególności posiadanie stosownych zezwoleń lub zgód wymaganych zgodnie z przepisami prawa państwa, w którym przechowywane mają być instrumenty finansowe;
- 3) opinię jaką podmiot cieszy się na rynku, na którym świadczy usługi;
- 4) możliwość zapewnienia sprawowania przez firmę inwestycyjną bieżącej kontroli czynności związanych z przechowywaniem instrumentów finansowych klienta firmy inwestycyjnej oraz wykorzystywanych w tym celu systemów, urządzeń i procedur.

4. Firma inwestycyjna może powierzyć przechowywanie instrumentów finansowych klienta innemu podmiotowi, pod warunkiem że podmiot ten prowadzi działalność w państwie, którego

prawo reguluje działalność polegającą na przechowywaniu na cudzy rachunek instrumentów finansowych.

5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się jeżeli:

- 1) powierzenie instrumentu finansowego do przechowywania jest niezbędne ze względu na charakter tego instrumentu finansowego lub usługi inwestycyjnej z nim związanej albo
- 2) instrument finansowy powierzany do przechowywania należy do klienta profesjonalnego lub uprawnionego kontrahenta i powierzenie następuje na pisemny wniosek tego klienta

6. Firma inwestycyjna powierzająca instrumenty finansowe należące do klienta do przechowywania przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, obowiązana jest sprawować bieżącą kontrolę czynności związanych z przechowywaniem instrumentów finansowych klienta firmy inwestycyjnej oraz wykorzystywanych w tym celu systemów, urządzeń i procedur.

§ 23. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi przechowywania lub rejestrowania instrumentów finansowych nie może wykorzystywać na własny rachunek lub na rachunek podmiotu trzeciego instrumentów finansowych należących do klienta.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku gdy wykorzystanie przez firmę inwestycyjną instrumentów finansowych należących do klienta w związku z zawarciem przez firmę inwestycyjną transakcji finansowania papierów wartościowych, o której mowa w art. 2 pkt 10 rozporządzenia 1287/2006, pod warunkiem, że:

- 1) klient udzielił pisemnej zgody na wykorzystanie należących do niego instrumentów finansowych oraz wykorzystanie instrumentów finansowych odbywa się zgodnie z warunkami określonymi przez klienta – w przypadku klienta detalicznego;
- 2) klient udzielił wyraźnej zgody na wykorzystanie należących do niego instrumentów finansowych – w przypadku klienta profesjonalnego.

3. Firma inwestycyjna pomimo spełnienia warunków, o których mowa w ust. 2, nie może wykorzystywać na własny rachunek ani na rachunek podmiotu trzeciego instrumentów finansowych należących do klienta, jeżeli są one rejestrowane na rachunku zbiorczym, chyba że:

- 1) wszyscy klienci, których instrumenty finansowe są rejestrowane na tym rachunku zbiorczym wyrazili uprzednio w sposób, o którym mowa w ust. 2, zgodę na wykorzystanie przez firmę inwestycyjną należących do nich instrumentów finansowych lub
- 2) firma inwestycyjna stosuje mechanizmy i procedury zapewniające, że wykorzystywane są wyłącznie instrumenty finansowe należące do klientów, którzy wyrazili uprzednio w sposób, o którym mowa w ust. 2, zgodę na wykorzystanie przez firmę inwestycyjną należących do nich instrumentów finansowych.

4. Firma inwestycyjna wykorzystująca instrumenty finansowe należące do jej klientów rejestruje informacje obejmujące dane klientów, którzy wyrazili zgodę, o której mowa w ust. 2 i 3, oraz liczbę i rodzaj wykorzystywanych instrumentów finansowych należących do poszczególnych klientów.

5. Firma inwestycyjna prowadząca dla klienta rachunek pieniężny nie może wykorzystywać na własny rachunek lub na rachunek podmiotu trzeciego zgromadzonych na nim środków pieniężnych.

§ 24. 1. Firma inwestycyjna, która prowadzi dla klienta rachunek papierów wartościowych, otwiera dla tego klienta rejestr operacyjny. Firma inwestycyjna może również otworzyć dla klienta rejestr sesji.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy na rachunku papierów wartościowych mają być zapisywane instrumenty finansowe nabywane w wyniku transakcji, które nie spełniają warunków określonych w art. 7 ust. 5 ustawy.

3. Firma inwestycyjna nie otwiera rachunku papierów wartościowych dla klienta, gdy nabywane instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu zorganizowanego będą zapisywane na rachunku tego klienta prowadzonym przez inny podmiot.

4. Firma inwestycyjna jest obowiązana do rejestrowania na rachunkach papierów wartościowych instrumentów dopuszczonych do obrotu zorganizowanego zgodnie z zasadami określonymi przez Krajowy Depozyt, lub spółkę której Krajowy Depozyt powierzył wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy..

5. Firma inwestycyjna jest zobowiązana do rejestrowania na rachunkach innych instrumentów finansowych niż określone w ust. 4, zgodnie z zasadami określonymi przez właściwą izbę rozrachunkową, jeśli instrumenty finansowe zostały zarejestrowane na kontach prowadzonych przez tę izbę.

6. Na rachunku papierów wartościowych odrębnie są rejestrowane instrumenty finansowe:

- 1) służące jako zabezpieczenie wykonania zobowiązań:
 - a) wynikających z pożyczek instrumentów finansowych, udzielonych na podstawie odrębnych przepisów,
 - b) wynikających z pożyczek lub kredytów na nabycie instrumentów finansowych, udzielonych na podstawie odrębnych przepisów,
 - c) wynikających z derywatów,
 - d) wynikających z praw majątkowych,
 - e) innych, określonych w przepisach rozporządzenia;
- 2) będące przedmiotem:
 - a) blokady,
 - b) zastawu,
 - c) zabezpieczenia finansowego.

7. Instrumenty finansowe, o których mowa w ust. 6, mogą być rejestrowane łącznie dla wszystkich lub dla niektórych rodzajów zobowiązań wymienionych w ust. 6, pod warunkiem prowadzenia przez firmę inwestycyjną dokumentacji pozwalającej na określenie liczby instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie dla poszczególnych rodzajów zobowiązań.

8. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy procedury właściwej izby rozrachunkowej wymagają łącznego rejestrowania instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 6.

§ 25. 1. Firma inwestycyjna dokonuje zapisów w rejestrze sesji na podstawie potwierdzenia wykonania zlecenia brokerskiego, otrzymanego z miejsca wykonania w czasie sesji, jeżeli dowody ewidencyjne potwierdzające zawarcie transakcji nie są udostępniane bezpośrednio po zawarciu transakcji lub firma inwestycyjna nie przetwarza tych dokumentów na bieżąco.

2. Rejestr sesji jest otwierany przed rozpoczęciem sesji lub w czasie jej trwania.

3. Rejestr sesji jest prowadzony wyłącznie w celu sprawdzenia pokrycia zleceń, gdy obowiązek sprawdzenia przez firmę inwestycyjną pokrycia wynika z odrębnych przepisów lub warunków umowy, albo w celu sprawdzenia, czy klient nie przekroczył limitu, o którym mowa w § 51 ust. 3.

4. Rejestr sesji jest zamykany z chwilą zakończenia sesji.

§ 26. 1. Na wniosek klienta, dla którego rachunek papierów wartościowych prowadzi inny podmiot niż firma inwestycyjna z którą zawarł on umowę o wykonywanie zleceń lub umowę o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia derywatów jest możliwe prowadzenie rejestru sesji przez tę firmę inwestycyjną.

2. Początkowy zapis w rejestrze sesji jest dokonywany w wysokości uzgodnionej i potwierdzonej firmie inwestycyjnej przez podmiot prowadzący rachunek klienta.

§ 27. 1. Środki pieniężne klientów są deponowane odrębnie od środków pieniężnych firmy inwestycyjnej. Do sposobu rejestrowania środków pieniężnych na rachunku pieniężnym prowadzonym przez firmę inwestycyjną stosuje się odpowiednio § 24 ust. 6-8.

2. Środki pieniężne klientów mogą być deponowane w;

- 1) banku centralnym;
- 2) banku krajowym;
- 3) zagranicznej instytucji kredytowej;
- 4) banku zagranicznym;
- 5) uznanym funduszu rynku pieniężnego.

3. Przepisu ust. 2 pkt 5 nie stosuje się, jeżeli klient sprzeciwił się deponowaniu jego środków pieniężnych w uznanym funduszu rynku pieniężnego.

4. W przypadku, gdy firma inwestycyjna nie deponuje środków pieniężnych klientów w banku centralnym, firma inwestycyjna przy wyborze podmiotu, w którym deponuje środki pieniężne klientów powinna kierować się należyta starannością, w szczególności mając na uwadze ochronę praw przysługujących klientowi oraz biorąc pod uwagę poziom wiedzy specjalistycznej oraz opinię, jaką cieszy się dany podmiot, jak również system prawny i praktyki rynkowe związane z przechowywaniem środków pieniężnych klientów, które mogłyby mieć niekorzystny wpływ na prawo własności środków pieniężnych należących do klientów.

5. Firma inwestycyjna powinna dokonywać okresowej oceny sposobu świadczenia usługi przez podmiot, o którym mowa w ust. 2 pkt 2-5, w którym zdeponowane zostały środki pieniężne klienta tej firmy inwestycyjnej.

6. Przez uznany fundusz rynku pieniężnego, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, rozumie się fundusz rynku pieniężnego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych oraz fundusz zagraniczny wpisany do rejestru funduszy zagranicznych, o którym mowa w art. 263 tej ustawy:

- 1) którego nadrzędnym celem inwestycyjnym jest utrzymywanie nominalnej wartości netto aktywów funduszu (przed doliczeniem zysków) albo wartości kapitału początkowego uczestników wraz z zyskami,
- 2) który inwestuje wyłącznie w wysokiej jakości instrumenty rynku pieniężnego o terminie rozliczenia nie dłuższym niż 397 dni lub regularnej korekcie rentowności zgodnej z terminem rozliczenia oraz średnim ważonym terminem rozliczenia wynoszącym 60 dni, lub inwestuje dodatkowo lokując środki pieniężne w podmiotach, o których mowa w ust. 2 pkt 2, 3 lub 4, oraz
- 3) który zapewnia możliwość odkupu jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa tego funduszu nie później niż w dniu wyceny następującym po dniu, w którym złożona została dyspozycja ich odkupu.

§ 28. 1. Zapisów na rachunkach papierów wartościowych dokonuje się na podstawie dowodów wystawionych zgodnie z zasadami określonymi przez Krajowy Depozyt, podmiot któremu Krajowy Depozyt powierzył wykonywanie zadań określonych w art. 48 ust. 1 pkt 1-6 ustawy lub przez właściwą izbę rozrachunkową, a także na podstawie dowodów wystawianych przez firmę inwestycyjną w związku z obsługą zdarzeń prawnych skutkujących zmianami w stanach na rachunkach papierów wartościowych, nie powodujących zmian na kontach depozytowych prowadzonych dla tej firmy inwestycyjnej w Krajowym Depozycie, podmiocie któremu Krajowy Depozyt powierzył wykonywanie zadań określonych w art. 48 ust. 1 pkt 1-6 ustawy lub właściwej izbie rozrachunkowej.

2. Zapisów w rejestrach operacyjnych dokonuje się na podstawie dowodów potwierdzających zawarcie transakcji, wystawionych przez spółkę prowadzącą rynek regulowany, podmiot prowadzący alternatywny system obrotu lub inny podmiot, zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach.

3. Zapisów na rachunkach pieniężnych dokonuje się na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów wystawianych zgodnie z zasadami określonymi przez właściwą izbę rozrachunkową lub zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 29. Prowadzenie rachunku papierów wartościowych oraz rachunku pieniężnego przez firmę inwestycyjną, a także prowadzenie rachunku papierów wartościowych przez bank powierniczy, odbywa się na podstawie umowy oraz regulaminu prowadzenia rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnego, z zastrzeżeniem § 33.

§ 30. 1. Firma inwestycyjna, która świadczy usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów rynku niepublicznego, prowadzi dla klienta rachunek instrumentów rynku niepublicznego lub ewidencję. Zasady otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku instrumentów rynku niepublicznego lub ewidencji określa regulamin prowadzenia rachunków instrumentów rynku niepublicznego lub ewidencji, z zastrzeżeniem ust. 3 oraz § 33.

2. Przepisów ust. 1 dotyczących obowiązku sporządzenia regulaminu prowadzenia rachunków instrumentów rynku niepublicznego lub ewidencji nie stosuje się, jeżeli konstrukcja tych instrumentów lub specyfika dokonywania nimi obrotu uniemożliwiają uregulowanie praw i obowiązków związanych z prowadzeniem tych rachunków lub ewidencji w sposób jednolity dla wszystkich klientów, na rzecz których prowadzone są przez firmę inwestycyjną te rachunki lub ewidencje.

3. W przypadku wskazanym w ust. 2, w umowie, o której mowa w § 26, określa się zasady otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku instrumentów rynku niepublicznego lub ewidencji.

4. Umowa, o której mowa w ust. 1, powinna zobowiązywać klienta do informowania firmy inwestycyjnej o wszelkich zdarzeniach prawnych mających wpływ na istnienie i treść ewidencjonowanych przez nią praw i przedstawiania jej odpowiednich dokumentów, które potwierdzają ten stan zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

5. Zapisów na rachunkach instrumentów rynku niepublicznego dokonuje się na podstawie prawidłowych i rzetelnych dowodów ewidencyjnych, których minimalną zawartość określają zasady przyjęte w obrocie danymi instrumentami rynku niepublicznego.

6. Zapisów w ewidencji dokonuje się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 4. Firma inwestycyjna obowiązana jest przechowywać kopie dokumentów stanowiących podstawę zapisów dokonywanych w ewidencji.

7. Do rachunków instrumentów rynku niepublicznego i ewidencji, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 24 ust. 4, w zakresie, w jakim na rachunkach instrumentów rynku niepublicznego lub w ewidencji zapisywane są instrumenty rynku niepublicznego, którymi obrót obsługiwany jest przez właściwą izbę rozrachunkową, oraz § 24 ust. 6 i 7.

8. Wskazany w ust. 1 obowiązek prowadzenia dla klienta rachunku instrumentów rynku niepublicznego lub ewidencji nie powstaje w przypadku świadczenia przez firmę inwestycyjną, w sposób incydentalny, usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia tych instrumentów, o ile klient nie zażądał otwarcia rachunku instrumentów rynku niepublicznego lub ewidencji.

§ 31. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi przechowywania i rejestrowania zmian stanu posiadania instrumentów finansowych jest obowiązana prowadzić rejestr przechowywanych instrumentów, umożliwiający ewidencjonowanie zabezpieczeń ustanawianych na prawach z przechowywanych instrumentów finansowych.

2. Warunki i sposób prowadzenia rejestru, o którym mowa w ust. 1, określa umowa o przechowywanie i rejestrowanie zmian stanu posiadania instrumentów finansowych. Do umowy tej przepisy § 30 ust. 4 i 6 stosuje się odpowiednio.

§ 32. 1. W przypadku zmiany regulaminów, o których mowa w § 30, firma inwestycyjna informuje klienta o treści zmiany w takim terminie, aby klient mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, a rozwiązanie umowy nastąpiło przed dniem wejścia w życie zmian.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do banku powierniczego w przypadku zmiany regulaminu prowadzenia rachunków papierów wartościowych.

§ 33. 1. Szczegółowe zasady otwierania, prowadzenia i zamykania rachunku papierów wartościowych, rachunku pieniężnego, rachunku instrumentów rynku niepublicznego oraz ewidencji mogą być określone w jednym lub kilku regulaminach, pod warunkiem że regulaminy te zawierają wyraźnie wyodrębnione zapisy odnoszące się do każdej ze świadczonych usług oraz spełniają wymogi przewidziane w przepisach niniejszego oddziału dla poszczególnych regulaminów.

2. Przepisów niniejszego oddziału dotyczących obowiązku opracowania przez firmę inwestycyjną regulaminu prowadzenia rachunku papierów wartościowych, rachunku pieniężnego, rachunku instrumentów rynku niepublicznego oraz ewidencji nie stosuje się w przypadku gdy umowa zawierana jest z:

- 1) klientem profesjonalnym, o ile klient profesjonalny nie zażądał od firmy inwestycyjnej traktowania go jak klienta detalicznego;
- 2) klientem detalicznym, w zakresie związanym z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą;
- 3) uprawnionym kontrahentem.

§ 34. 1. Przepisów niniejszego oddziału dotyczących prowadzenia rejestru operacyjnego nie stosuje się do podmiotu prowadzącego rachunek papierów wartościowych na podstawie umowy, o której mowa w art. 121 ust. 1 ustawy.

2. W zakresie nieuregulowanym w przepisach niniejszego oddziału, do banku powierniczego stosuje się odpowiednio przepisy § 23 ust. 1 i 2, w zakresie odnoszącym się do rejestru operacyjnego, oraz § 24 ust. 4-8, § 25, § 28 oraz § 33.

Rozdział 3

Zawieranie transakcji i dokonywanie rozliczeń

Oddział 1

Przyjmowanie i przekazywanie zleceń

§ 35. Zlecenie sprzedaży przekazywane przez firmę inwestycyjną na rynek regulowany, które może prowadzić do zawarcia transakcji, o której mowa w art. 7 ust. 5a ustawy, powinno zawierać odpowiednie oznaczenia pozwalające na odróżnienie go od innych zleceń tej firmy inwestycyjnej kierowanych na rynek regulowany.

§ 36. 1. Zarządzający może wystawiać jedno zlecenie na rzecz swoich klientów, pod warunkiem że do dnia rozrachunku określi liczbę instrumentów finansowych kupowanych lub sprzedawanych dla poszczególnych klientów.

2. Przez zarządzającego, o którym mowa w ust. 1, rozumie się:

- 1) firmę inwestycyjną świadczącą usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych;
- 2) towarzystwo funduszy inwestycyjnych w zakresie świadczenia usług zarządzania cudzym portfelem papierów wartościowych na zlecenie;
- 3) towarzystwo funduszy inwestycyjnych zarządzające zbiorczymi portfelami papierów wartościowych;
- 4) zagraniczną firmę inwestycyjną oraz podmiot, o którym mowa w art. 115 ust. 1 ustawy, świadczące poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych.

§ 37. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi przyjmowania i przekazywania zleceń może za zgodą klienta, na zasadach określonych w odpowiednim regulaminie, doprowadzić do zawarcia transakcji pomiędzy inwestorami poza rynkiem zorganizowanym.

2. Zgoda, o której mowa w ust 1, może być udzielona w formie ogólnej umowy lub odniesieniu do poszczególnych transakcji.

§ 38. Zlecenie, o którym mowa w § 37 ust. 1, może nie zawierać wskazania ceny lub liczby instrumentów finansowych, będących przedmiotem zlecenia.

Oddział 2

Ogólne zasady wykonywania zleceń

§ 39. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi wykonywania zleceń obowiązana jest stosować rozwiązania i procedury zapewniające niezwłoczne, uczciwe i należyte wykonywanie zleceń klientów, w stosunku do zleceń innych klientów oraz do zleceń własnych firmy inwestycyjnej. W szczególności rozwiązania i procedury stosowane przez firmę inwestycyjną powinny zapewniać możliwość wykonywania zleceń zgodnie z czasem ich przyjmowania.

2. W przypadku gdy zlecenie dotyczące akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, ze względu na określone przez klienta warunki jego wykonania nie może być wykonane natychmiast po jego przyjęciu przez firmę inwestycyjną w związku z warunkami panującymi na rynku, firma inwestycyjna, o ile klient nie postanowił inaczej, jest obowiązana upublicznić warunki tego zlecenia w sposób łatwo dostępny dla innych uczestników rynku.

3. Wymóg, o którym mowa w ust. 2, uważa się za spełniony w przypadku, o którym mowa w art. 31 rozporządzenia 1287/2006.

4. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do zleceń na dużą skalę w porównaniu ze standardową wielkością rynkową dla danych akcji w rozumieniu art. 20 rozporządzenia 1287/2006, pod warunkiem uprzedniego poinformowania Komisji przez firmę inwestycyjną o zamiarze odstąpienia od wykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 2.

§ 40. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi wykonywania zleceń:

- 1) wykonuje zlecenia klientów niezwłocznie po ich przyjęciu, w kolejności ich przyjmowania, chyba że co innego nie wynika z warunków wykonania zlecenia określonych przez klienta, charakteru zlecenia, panujących warunków rynkowych lub jeśli taka kolejność byłaby sprzeczna z interesem klienta ;
- 2) niezwłocznie informuje klienta o wszelkich istotnych okolicznościach uniemożliwiających właściwe wykonanie zlecenia złożonego przez tego klienta – w przypadku zlecenia złożonego przez klienta detalicznego.

2. W przypadku gdy rozliczenie transakcji zawartej w wyniku wykonania zlecenia klienta dokonywane jest z udziałem firmy inwestycyjnej lub na jej wniosek, firma inwestycyjna obowiązana jest niezwłocznie podjąć wszelkie kroki niezbędne do sprawnego i prawidłowego rozliczenia transakcji.

§ 41. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi wykonywania zleceń może wykonywać zlecenie klienta łącznie ze zleceniami własnymi lub zleceniami innych klientów pod warunkiem, że:

- 1) jest mało prawdopodobne, by połączenie zleceń i transakcji działało na niekorzyść tych klientów,
- 2) klient został uprzednio poinformowany przez firmę inwestycyjną o takim sposobie wykonania zlecenia oraz
- 3) firma inwestycyjna wykonując zlecenia klienta łącznie ze zleceniami własnymi lub zleceniami innych klientów działa zgodnie z zasadami, o których mowa w ust. 2.

2. Firma inwestycyjna wdraża zasady alokacji zleceń wykonywanych w sposób, o którym mowa w ust. 1, określające w szczególności wpływ czynników takich, jak cena i wielkość zlecenia na sposób

alokacji wykonanych zleceń oraz sposób postępowania w przypadku częściowego wykonania zleceń połączonych.

3. Firma inwestycyjna wykonująca zlecenie klienta łącznie ze zleceniem własnym nie może dokonywać alokacji wykonanego zlecenia w sposób niekorzystny dla klienta.

4. W przypadku częściowego wykonania połączonego zlecenia, o którym mowa w ust. 3, firma inwestycyjna dokonuje alokacji zlecenia w sposób, aby zlecenie klienta było wykonane w całości. W przypadku gdy połączone zlecenie, o którym mowa w ust. 3, zostało wykonane w części uniemożliwiającej wykonanie zlecenia klienta w całości, firma inwestycyjna dokonuje alokacji wyłącznie na rzecz klienta.

5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się, jeżeli:

- 1) wykonanie zlecenia klienta w sposób, o którym mowa w ust. 3, umożliwi osiągnięcie dla klienta wyniku korzystniejszego niż w przypadku wykonania tego zlecenia bez połączenia ze zleceniem własnym firmy inwestycyjnej lub
- 2) wykonanie zlecenia klienta bez połączenia ze zleceniem własnym firmy inwestycyjnej jest niemożliwe.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, firma inwestycyjna może dokonać alokacji wykonanych zleceń zgodnie z zasadami, o których mowa w ust. 2.

Oddział 3

Zobowiązanie do działania na warunkach najbardziej korzystnych dla klienta

§ 42. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi wykonywania zleceń jest zobowiązana do podjęcia wszelkich uzasadnionych działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klienta w związku z wykonaniem zlecenia, uwzględniając cenę instrumentu finansowego, koszty związane z wykonaniem zlecenia, czas zawarcia transakcji, prawdopodobieństwo zawarcia transakcji oraz jej rozliczenia, wielkość zlecenia, jego charakter lub inne aspekty mające istotny wpływ na wykonanie zlecenia.

2. Firma inwestycyjna świadcząca usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, lub przyjmowania i przekazywania zleceń jest zobowiązana do podjęcia wszelkich uzasadnionych działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klienta w związku ze świadczeniem usługi na jego rzecz, uwzględniając odpowiednio czynniki określone w ust. 1.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w przypadku, gdy klient określił szczegółowe warunki, na jakich zlecenie ma zostać wykonane lub przekazane, w zakresie wyznaczonym tymi szczegółowymi warunkami.

§ 43. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi wykonywania zleceń jest zobowiązana do wdrożenia i stosowania rozwiązań zapewniających wypełnianie obowiązku, o którym mowa w § 42 ust. 1, w tym w szczególności do wdrożenia i przestrzegania polityki wykonywania zleceń. Firma inwestycyjna świadcząca usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, lub przyjmująca i przekazująca zlecenia jest zobowiązana do wdrożenia i przestrzegania polityki działania w najlepiej pojętym interesie klienta.

2. Firma inwestycyjna, o której mowa w ust. 1, jest zobowiązana do ustalenia względnej wagi, jaką przypisuje poszczególnym czynnikom, o których mowa w § 42 ust. 1, lub do wdrożenia procedury określającej sposób ustalania względnej wagi przypisywanej czynnikom, o których mowa w § 42 ust. 1.

3. Firma inwestycyjna, o której mowa w ust. 1, ustalając względną wagę, jaką przypisuje poszczególnym czynnikom, o których mowa w § 42 ust. 1, bierze w szczególności pod uwagę:

- 1) kategorię, do której należy dany klient;
- 2) specyfikę zlecenia;

- 3) cechy instrumentu finansowego będącego przedmiotem zlecenia;
- 4) rodzaj i specyfikę możliwych miejsc wykonania.

4. W przypadku zlecenia klienta detalicznego najlepszy wynik określa się w ujęciu ogólnym przy uwzględnieniu ceny instrumentu finansowego i kosztów związanych z wykonaniem zlecenia obejmujących wszystkie koszty ponoszone przez klienta bezpośrednio w związku z wykonaniem danego zlecenia, w tym opłaty pobierane przez miejsce wykonania, opłaty z tytułu rozrachunku i rozliczenia transakcji oraz wszelkie inne opłaty związane z wykonaniem zlecenia.

§ 44. Firma inwestycyjna świadcząca usługi wykonywania zleceń informuje klienta o możliwości wykonywania zleceń poza rynkiem regulowanym lub alternatywnym systemem obrotu, jeżeli taka możliwość jest przewidziana w jej polityce wykonywania zleceń lub polityce działania w najlepiej pojętym interesie klienta. Firma inwestycyjna jest zobowiązana do uzyskania uprzedniej wyraźnej zgody klienta na wykonanie jego zlecenia poza rynkiem regulowanym i alternatywnym systemie obrotu. Zgoda klienta może być ogólna lub dotyczyć poszczególnych transakcji.

§ 45. 1. Wdrożona przez firmę inwestycyjną, o której mowa w § 43 ust. 1, polityka wykonywania zleceń oraz polityka działania w najlepiej pojętym interesie klienta obejmują, w odniesieniu do poszczególnych rodzajów instrumentów finansowych, informacje o miejscach wykonania wykorzystywanych przez tę firmę inwestycyjną, oraz kryteria brane przez firmę inwestycyjną pod uwagę przy dokonywaniu wyboru miejsca wykonania. W polityce wykonywania zleceń oraz polityce działania w najlepiej pojętym interesie klienta firma inwestycyjna wskazuje co najmniej miejsca wykonania, które według racjonalnej oceny w sposób stały umożliwiają firmie inwestycyjnej uzyskanie możliwie najlepszego wyniku dla klienta.

2. Obowiązku podejmowania wszelkich uzasadnionych działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klienta nie należy traktować jako zobowiązania firmy inwestycyjnej do uwzględniania w swojej polityce wykonywania zleceń lub polityce działania w najlepiej pojętym interesie klienta wszystkich dostępnych miejsc wykonania zleceń.

3. W celu dokonania wyboru miejsca wykonania, w przypadku gdy zgodnie z polityką wykonywania zleceń lub polityką działania w najlepiej pojętym interesie klienta firma inwestycyjna dopuszcza istnienie więcej niż jednego miejsca wykonania, firma inwestycyjna, w celu dokonania oceny i porównania wyników, jakie można uzyskać dla klienta w każdym z dopuszczonych miejsc wykonania, jest zobowiązana do wzięcia pod uwagę wysokości prowizji i kosztów ponoszonych przez nią w związku z wykorzystywaniem poszczególnych miejsc wykonania.

4. Firma inwestycyjna nie może ustalać i naliczać pobieranych od klienta opłat i prowizji w sposób dyskryminujący poszczególne miejsca wykonania, o ile różnice w sposobie naliczania i pobierania opłat i prowizji nie odzwierciedlają rzeczywistych rozbieżności w kosztach ponoszonych przez tę firmę inwestycyjną w związku z wykorzystywaniem poszczególnych miejsc wykonania.

§ 46. 1. Firma inwestycyjna, przed zawarciem z klientem detalicznym umowy o wykonywanie zleceń, umowy o zarządzanie portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, lub umowy o przyjmowanie i przekazywanie zleceń, przekazuje mu informacje dotyczące stosowanej odpowiednio polityki wykonywania zleceń lub polityki działania w najlepiej pojętym interesie klienta, obejmujące:

- 1) opis względnej wagi, jaką firma inwestycyjna przypisuje poszczególnym czynnikom, o których mowa w § 42 ust. 1, lub opis polityki, o której mowa w § 42 ust. 1;
- 2) listę miejsc wykonania, które firma inwestycyjna uznaje, jako miejsca pozwalające jej w sposób stały wypełniać obowiązek, o którym mowa w § 42 ust. 1 i 2;
- 3) wyraźne i jednoznaczne ostrzeżenie, że szczegółowe określenie przez klienta warunków, na jakich nastąpić ma wykonanie lub przekazanie zlecenia może uniemożliwić firmie inwestycyjnej podjęcie działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klienta w zakresie wyznaczonym tymi szczegółowymi warunkami.

2. Firma inwestycyjna informuje klienta o istotnych zmianach polityki wykonywania zleceń lub polityki działania w najlepiej pojętym interesie klienta w takim terminie, aby klient mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, a rozwiązanie umowy nastąpiło przed dniem wejścia w życie zmian

3. Firma inwestycyjna jest zobowiązana do uzyskania uprzedniej zgody klienta na politykę wykonywania zleceń lub politykę działania w najlepiej pojętym interesie klienta oraz na jej istotne zmiany. Klient zawierając z firmą inwestycyjną umowę o wykonywanie zleceń, umowę o zarządzanie portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, lub umowę o przyjmowanie i przekazywanie zleceń wyraża zgodę na przedstawioną mu, zgodnie z § 10, przed zawarciem umowy odpowiednio politykę wykonywania zleceń lub politykę działania w najlepiej pojętym interesie klienta.

4. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, firma inwestycyjna przekazuje klientowi przy użyciu trwałego nośnika informacji lub za pośrednictwem strony internetowej firmy inwestycyjnej, nie stanowiącej trwałego nośnika, o ile spełnione są warunki określone w § 10 ust. 5.

§ 47. 1. Firma inwestycyjna jest zobowiązana do monitorowania skuteczności wdrożonych rozwiązań i stosowanej polityki wykonywania zleceń lub polityki działania w najlepiej pojętym interesie klienta, w celu odpowiedniego ich dostosowywania.

2. Firma inwestycyjna nie rzadziej niż raz na rok dokonuje przeglądu polityki wykonywania zleceń oraz polityki działania w najlepiej pojętym interesie klienta. Firma inwestycyjna dokonuje przeglądu również w przypadku wystąpienia istotnej zmiany, która trwale wpływa na zdolność firmy inwestycyjnej do dalszego uzyskiwania możliwie najlepszych wyników dla klienta w miejscach wykonania ustalonych zgodnie z polityką realizacji zleceń lub polityką działania w najlepiej pojętym interesie klienta.

3. Firma inwestycyjna musi być w stanie udowodnić klientowi, na jego żądanie, że zlecenie zostało wykonane zgodnie z wdrożoną polityką realizacji zleceń lub że firma inwestycyjna działała zgodnie z wdrożoną polityką działania w najlepiej pojętym interesie klienta.

4. Firma inwestycyjna może ustanowić i stosować jedynie politykę wykonywania zleceń, w przypadku gdy wykonuje zlecenia składane w ramach:

- 1) świadczenia usług zarządzania portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych;
- 2) usług przyjmowania i przekazywania zleceń.

Oddział 4

Szczególne zasady wykonywania zleceń w obrocie zorganizowanym

§ 48. Upoważniony pracownik firmy inwestycyjnej potwierdza przyjęcie przez firmę inwestycyjną zlecenia do wykonania w sposób uzgodniony z klientem w umowie o świadczenie usług wykonywania zleceń. W przypadku zleceń składanych w formie pisemnej potwierdzenie następuje poprzez złożenie przez upoważnionego pracownika firmy inwestycyjnej podpisu na dokumencie zawierającym zlecenie lub zlecenia.

§ 49. Na podstawie zlecenia firma inwestycyjna wystawia zlecenie lub zlecenia brokerskie, które są przekazywane do miejsca wykonania, z wyłączeniem zleceń wykonywanych na zasadach określonych w art. 38 ust. 2 lub art. 73 ust. 2 ustawy

§ 50. Firma inwestycyjna może przyjmować do wykonania zlecenia przekazywane do firmy inwestycyjnej za pomocą telefonu, telefaksu, modemu, innych urządzeń technicznych lub elektronicznych nośników informacji, jeżeli przewiduje to umowa o świadczenie usług wykonywania zleceń.

§ 51. 1. Na zasadach określonych w zawartej z klientem umowie o wykonywanie zleceń oraz

w regulaminie świadczenia usług wykonywania zleceń, firma inwestycyjna wystawia zlecenia brokerskie kupna instrumentów finansowych na podstawie zlecenia, pod warunkiem że klient posiada w chwili wystawienia przez firmę inwestycyjną zlecenia brokerskiego pełne pokrycie wartości zlecenia oraz kosztów jego wykonania w wysokości uzgodnionej w umowie o wykonywanie zleceń

2. Firma inwestycyjna może odstąpić od wymogu posiadania przez klienta pełnego pokrycia wartości zlecenia oraz kosztów jego wykonania, a także od wymogu ustanowienia przez klienta zabezpieczeń dokonania przez niego zapłaty, w przypadku gdy w opinii firmy inwestycyjnej pozwala na to ocena stanu finansowego i wiarygodności klienta, dokonana zgodnie z § 56 ust. 1.

3. Firma inwestycyjna określa w umowie o wykonywanie zleceń limit maksymalnej wysokości należności firmy inwestycyjnej od klienta z tytułu transakcji zawartych w wyniku wykonania zleceń przy braku pełnego pokrycia wartości tych zleceń oraz kosztów jego wykonania.

4. Wartość zlecenia, którego przedmiotem jest nabycie instrumentów finansowych, ustala się jako maksymalną kwotę zobowiązania, które może powstać z tytułu pełnej zapłaty za nabywane instrumenty finansowe, przy całkowitym wykonaniu zlecenia.

5. Przepis ust. 1 nie wyłącza możliwości udzielenia klientowi pożyczki na zakup instrumentów finansowych zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 52. 1. W przypadku gdy w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego rejestr sesji nie został otwarty, podstawą do sprawdzenia pokrycia, o którym mowa w § 51 ust. 1 jest suma niezablokowanych środków pieniężnych klienta, zdeponowanych na jego rachunku pieniężnym.

2. Suma, o której mowa w ust. 1, jest zwiększana o sumę środków pieniężnych stanowiących należności klienta z tytułu zawartych transakcji, jeżeli rozrachunek tych transakcji we właściwej izbie rozrachunkowej powinien nastąpić najpóźniej w tym samym dniu, co rozrachunek transakcji kupna instrumentów finansowych, pod warunkiem że transakcja sprzedaży instrumentów finansowych spełnia warunki określone w art. 7 ust. 5 ustawy.

3. W przypadku gdy zlecenie brokerskie kupna instrumentów finansowych jest wystawiane po otwarciu przez firmę inwestycyjną rejestru sesji, podstawą do sprawdzenia pokrycia, o którym mowa w § 51 ust. 1, jest stan niezablokowanych środków pieniężnych w rejestrze sesji.

4. Przy sprawdzaniu pokrycia wartości zlecenia, którego przedmiotem jest nabycie instrumentów finansowych, wystawianego w przypadku określonym w ust. 3, środki pieniężne stanowiące należności klienta z tytułu zawartych transakcji sprzedaży instrumentów finansowych uwzględnia się tylko wtedy, gdy rozrachunek tych transakcji we właściwej izbie rozrachunkowej powinien nastąpić najpóźniej w tym samym dniu, co rozrachunek danej transakcji kupna instrumentów finansowych, oraz pod warunkiem że transakcja sprzedaży instrumentów finansowych spełnia warunki określone w art. 7 ust. 5 ustawy.

5. W przypadku zlecenia, o którym mowa w § 36 ust. 1, firma inwestycyjna może odstąpić od wymogu sprawdzania pokrycia zlecenia w rejestrach sesji lub na rachunkach pieniężnych poszczególnych klientów, na rzecz których zostało złożone zlecenie.

6. W przypadku gdy zarządzającym, o którym mowa w § 36 ust. 1, jest inny podmiot niż firma inwestycyjna wykonująca zlecenie, przepis ust. 5 stosuje się pod warunkiem zawarcia przez firmę inwestycyjną z zarządzającym umowy o gwarantowanie rozrachunku.

7. Umowa, o której mowa w ust. 6, zawiera w szczególności tryb i warunki dostarczania przez zarządzającego instrumentów finansowych w przypadku, gdy przedmiotem zlecenia jest zbycie instrumentów finansowych, oraz gwarantowania przez zarządzającego zapłaty w przypadku, gdy przedmiotem zlecenia jest nabycie instrumentów finansowych, w sytuacji gdy instrumenty finansowe lub środki pieniężne klientów zarządzającego nie wystarczają do pełnego rozrachunku transakcji.

§ 53. 1. W przypadku zawarcia umowy o wykonywanie zleceń na warunkach określonych w § 51 ust. 2, umowa ta powinna określać obowiązek dokonania przez klienta zapłaty najpóźniej w dniu rozrachunku transakcji we właściwej izbie rozrachunkowej, w wysokości zobowiązań klienta wobec firmy inwestycyjnej z tytułu zawartych transakcji kupna instrumentów finansowych, pomniejszych o należności klienta z tytułu zawartych transakcji sprzedaży instrumentów finansowych, rozliczanych we właściwej izbie rozrachunkowej w tym dniu.

2. Termin dokonania zapłaty określa umowa o wykonywanie zleceń.

3. Firma inwestycyjna ponosi odpowiedzialność wobec właściwej izby rozrachunkowej za dostarczenie na dzień rozrachunku transakcji kupna zawartych na rachunek klienta środków pieniężnych w wysokości niezbędnej dla rozrachunku tych transakcji, na zasadach określonych przez tę izbę.

§ 54. W przypadku zawarcia umowy o wykonywanie zleceń na warunkach określonych w § 51 ust. 2, firma inwestycyjna może żądać ustanowienia zabezpieczenia zapłaty należności przez klienta. Ustanowione zabezpieczenie powinno gwarantować pewną i płynną jego realizację w wysokości zabezpieczającej interesy firmy inwestycyjnej w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań.

§ 55. 1. Firma inwestycyjna podejmuje działania mające na celu zapewnienie, że klient, z chwilą wystawienia zlecenia brokerskiego, nie będzie wykorzystywał środków pieniężnych stanowiących pokrycie zlecenia w wysokości niezbędnej dla dokonania rozrachunku transakcji zawieranych przez firmę inwestycyjną w związku z wykonaniem tego zlecenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do zleceń:

- 1) których wykonanie polega na zawarciu transakcji, o której mowa w ust. 3 oraz
- 2) nabycia papierów wartościowych nabytych w wyniku transakcji, o której mowa w ust. 3, w okresie od jej zawarcia do czasu dokonania jej rozliczenia w zakresie nabycia papierów wartościowych, pod warunkiem że:
 - a) warunki obrotu obowiązujące na rynku regulowanym dopuszczają taką możliwość,
 - b) klient zawarł z firmą inwestycyjną wykonującą to zlecenie umowę zapewniającą dostawę środków pieniężnych potrzebnych do rozliczenia transakcji, o której mowa w ust. 3.

3. Przez transakcję, o której mowa w ust. 2, należy rozumieć transakcję w ramach której zbywający zobowiązał się i stał się uprawniony do nabycia tej samej liczby takich samych papierów wartościowych, a rozliczenie zbycia nastąpi nie później niż rozliczenie nabycia

§ 56. 1. Firma inwestycyjna uzależnia zawarcie umowy o wykonywanie zleceń, na warunkach określonych w § 51 ust. 2, od złożenia przez klienta, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, oświadczenia o jego sytuacji finansowej, jak również opracowuje system kryteriów, na podstawie których określone są limity, o których mowa w § 51 ust. 3, oraz na podstawie których jest podejmowana decyzja o zaproponowaniu klientowi określonego trybu dokonywania zapłaty z tytułu wykonania zleceń nabycia instrumentów finansowych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy umowa zawierana jest z klientem profesjonalnym, o ile klient profesjonalny nie jest traktowany jak klient detaliczny.

§ 57. 1. W przypadku gdy klient nie dokonał zapłaty w wysokości, o której mowa w § 53 ust. 1, w terminie i na zasadach określonych w umowie o wykonywanie zleceń, a nie jest możliwe zaspokojenie roszczeń firmy inwestycyjnej na podstawie zabezpieczeń określonych w § 54, firma inwestycyjna może zaspokoić swoje roszczenia z dostępnych aktywów klienta znajdujących się na rachunkach, w ewidencji i w rejestrze operacyjnym klienta, prowadzonych przez firmę inwestycyjną lub przechowywanych przez firmę inwestycyjną na rzecz klienta.

2. Instrumenty finansowe nieopłacone przez klienta są zapisywane na rachunku papierów wartościowych klienta.

§ 58. 1. Firma inwestycyjna wystawia zlecenie brokerskie sprzedaży na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest zbycie instrumentów finansowych, pod warunkiem że klient posiada niezablokowane instrumenty finansowe lub prawa do otrzymania instrumentów finansowych, będące przedmiotem tego zlecenia, zapisane w rejestrze operacyjnym lub rejestrze sesji.

2. Firma inwestycyjna podejmuje działania mające na celu zapewnienie, że klient, z chwilą wystawienia zlecenia brokerskiego, nie będzie wykorzystywał instrumentów finansowych stanowiących pokrycie zlecenia w wysokości niezbędnej dla dokonania rozrachunku transakcji zawieranych przez firmę inwestycyjną w związku z wykonaniem tego zlecenia.

3. Przepisu ust. 1 i 2 nie stosuje się do zleceń:

- 1) których wykonanie polega na zawarciu transakcji, o której mowa w art. 7 ust. 5 pkt 2 ustawy oraz
- 2) zbycia papierów wartościowych nabytych w wyniku transakcji, o której mowa w art. 7 ust. 5 pkt 2 ustawy, w okresie od jej zawarcia do czasu dokonania jej rozrachunku w zakresie zbycia papierów wartościowych, pod warunkiem że:
 - a) warunki obrotu obowiązujące na danym rynku regulowanym dopuszczają taką możliwość,
 - b) klient zawarł z firmą inwestycyjną wykonującą to zlecenie umowę zapewniającą dostawę papierów wartościowych potrzebnych do dokonania rozrachunku transakcji, o której mowa w art. 7 ust. 5 pkt 2 ustawy,
- 3) których wykonanie polega na zawarciu transakcji, o której mowa w art. 7 ust. 5a ustawy.

§ 59. 1. W razie stwierdzenia braku pokrycia dla zlecenia, firma inwestycyjna wykonuje zlecenie zbycia do wysokości pokrycia, o którym mowa w § 58 ust. 1, a zlecenie nabycia - do wysokości pokrycia, o którym mowa w § 51 ust. 1, i posiadanych zabezpieczeń albo odstępuje od wykonania zlecenia. Przyjęty sposób postępowania określa regulamin świadczenia usług wykonywania zleceń.

2. W przypadku składania kilku zleceń kolejność wykonywania zleceń określa klient.

§ 60. 1. Firma inwestycyjna dokonuje zapisów na rachunku papierów wartościowych i rachunku pieniężnym klienta po rozrachunku transakcji przez właściwą izbę rozrachunkową, najpóźniej do końca dnia, w którym nastąpił rozrachunek.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do dokonywania zapisów na rachunku papierów wartościowych klienta, prowadzonym przez bank powierniczy.

§ 61. Firma inwestycyjna, wykonując czynności polegające na nabywaniu lub zbywaniu instrumentów finansowych na własny rachunek, w celu realizacji zadań związanych z organizacją obrotu zorganizowanego, jest obowiązana do składania ofert kupna lub sprzedaży instrumentów finansowych i wykonywania zawartych transakcji na warunkach określonych na danym rynku lub w danym systemie obrotu.

Oddział 5

Transakcje derywatami

§ 62. Do zleceń, których przedmiotem jest nabycie lub zbycie derywatów, stosuje się przepisy § 48-50 i 61.

§ 63. 1. Firma inwestycyjna wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest zawarcie transakcji terminowej, pod warunkiem że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego klient posiada depozyt zabezpieczający w wysokości nie mniejszej niż określona

przez właściwą izbę rozrachunkową, zarejestrowany zgodnie z zasadami odrębnej rejestracji, określonymi w § 24 ust. 6 pkt 1 i § 27 ust. 1

2. Niezwłocznie po rozrachunku sesji, na której zawarta została transakcja terminowa, firma inwestycyjna żąda od klienta uzupełnienia depozytu zabezpieczającego do wysokości nie mniejszej niż określona przez właściwą izbę rozrachunkową lub:

- 1) umożliwi wypłacenie nadwyżki kwoty stanowiącej depozyt zabezpieczający wniesiony w środkach pieniężnych;
- 2) znosi blokadę instrumentów finansowych, stanowiących nadwyżkę ponad wymaganą wysokość depozytu zabezpieczającego - zgodnie ze sposobem określonym w umowie z klientem lub na podstawie jego dyspozycji, w przypadku depozytu zabezpieczającego wniesionego w instrumentach finansowych.

§ 64. 1. Firma inwestycyjna wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest nabycie opcji, pod warunkiem że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego klient posiada pełne pokrycie wartości zlecenia i przewidywanej prowizji, ustalone na zasadach określonych w § 52.

2. Firma inwestycyjna wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest wystawienie opcji, pod warunkiem że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego klient posiada depozyt zabezpieczający, o którym mowa w § 63 ust. 1.

3. Firma inwestycyjna wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest sprzedaż opcji, pod warunkiem że klient posiada tę opcję w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego.

§ 65. Do transakcji derywatami stosuje się przepisy § 60.

§ 66. Firma inwestycyjna wykonuje zlecenia nabycia lub zbycia derywatów, innych niż określone w § 63 i 64, na warunkach określonych przez właściwą izbę rozrachunkową lub podmiot organizujący rynek lub system obrotu. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio.

§ 67. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do wykonywania zleceń nabycia lub zbycia:

- 1) praw majątkowych, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego;
- 2) zagranicznych instrumentów finansowych, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego, o ile co innego nie wynika z przepisów regulujących obrót na danym zagranicznym rynku regulowanym;
- 3) instrumentów rynku niepublicznego, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania depozytu zabezpieczającego.

Oddział 6

Szczególne zasady postępowania w przypadku, gdy instrumenty finansowe klienta są rejestrowane w podmiocie innym niż wykonujący zlecenia

§ 68. 1. Firma inwestycyjna, która nie prowadzi rachunku papierów wartościowych klienta, z którym zawarła umowę o wykonywanie zleceń, zawiera z podmiotem prowadzącym rachunek papierów wartościowych klienta umowę o dostarczanie instrumentów finansowych.

2. Firma inwestycyjna, która nie prowadzi rachunku pieniężnego klienta, z którym zawarła umowę o wykonywanie zleceń, zawiera z podmiotem prowadzącym rachunek pieniężny lub rachunek bankowy tego klienta umowę o gwarantowaniu zapłaty.

3. Umowa, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności tryb i warunki dostarczania instrumentów finansowych w przypadku zleceń zbycia oraz ustanawia obowiązek potwierdzania

pokrycia takich zleceń przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych na żądanie firmy inwestycyjnej, a także tryb i warunki ich rozliczania w przypadku wykonania zlecenia.

4. Umowa, o której mowa w ust. 2, zawiera w szczególności tryb i warunki gwarantowania zapłaty w przypadku zleceń nabycia instrumentów finansowych, a także ich potwierdzenia przez podmiot prowadzący rachunek pieniężny lub rachunek bankowy klienta i rozliczania w przypadku wykonania zlecenia.

5. Umowa, o której mowa w ust. 2, może określać możliwość żądania przez firmę inwestycyjną złożenia przez podmiot prowadzący rachunek pieniężny lub rachunek bankowy klienta zabezpieczenia na warunkach określonych w § 54.

§ 69. W przypadku gdy złożono zlecenie sprzedaży instrumentów finansowych rejestrowanych na rachunku prowadzonym przez podmiot, o którym mowa w § 68 ust. 1, do obowiązków tego podmiotu w zakresie dokonywania blokady instrumentów finansowych w rejestrze operacyjnym stosuje się przepisy § 58 ust. 2.

§ 70. 1. Przepisów § 68 i 69 nie stosuje się do zleceń składanych przez lub na rachunek klienta, który podpisał z podmiotem prowadzącym rachunek papierów wartościowych umowę na warunkach, o których mowa w art. 121 ust. 1 ustawy.

2. W przypadku zleceń określonych w ust. 1, składanych na rachunek klienta przez podmiot, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, firma inwestycyjna zawiera z tym podmiotem umowę o dostarczanie przez ten podmiot papierów wartościowych, która zawiera co najmniej określenie trybu i warunków dostarczania papierów wartościowych w przypadku zleceń zbycia, oraz umowę o gwarantowaniu przez ten podmiot zapłaty, która określa co najmniej tryb i warunki gwarantowania zapłaty w przypadku zleceń nabycia papierów wartościowych. Umowy te powinny dodatkowo zawierać:

- 1) określenie sposobu i terminów dostarczania podmiotowi, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, potwierdzeń zawarcia transakcji oraz trybu i warunków postępowania w przypadku, o którym mowa w art. 121 ust. 5 ustawy;
- 2) określenie sposobu ustalenia wysokości szkody poniesionej przez firmę inwestycyjną w przypadku, gdy dostarczenie papierów wartościowych lub środków pieniężnych lub też doręczenie potwierdzenia zawartej transakcji nastąpi później niż w dniu, w którym na krajowym rynku regulowanym powinien nastąpić rozrachunek transakcji;
- 3) wskazanie, czy podmiot, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, zawarł z podmiotem prowadzącym rachunek papierów wartościowych klienta, umowę o gwarantowaniu zapłaty i dostarczaniu papierów wartościowych na rzecz firmy inwestycyjnej, określającą sytuacje, gdy potwierdzenie zawartej transakcji zostało doręczone później niż w dniu, w którym na krajowym rynku regulowanym powinien nastąpić rozrachunek zawartych transakcji.

3. W przypadku gdy zlecenia określone w ust. 1 składane są na rachunek klienta na podstawie umowy o wykonywanie zleceń zawartej przez firmę inwestycyjną z podmiotem, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, umowa ta powinna zawierać postanowienia wskazane w ust. 2.

4. W przypadku zleceń składanych przez klienta, o którym mowa w ust. 1, bez pośrednictwa podmiotu, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, firma inwestycyjna w umowie o wykonywanie zleceń zawartej z klientem określa tryb i warunki dostarczania papierów wartościowych w przypadku zleceń zbycia oraz tryb i warunki gwarantowania zapłaty w przypadku zleceń nabycia papierów wartościowych. Do umowy tej stosuje się odpowiednio ust. 2.

5. Umowy, o których mowa w ust. 2-4, mogą przewidywać możliwość żądania przez firmę inwestycyjną złożenia przez klienta lub podmiot, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, zabezpieczeń zapłaty należności lub dostarczenia papierów wartościowych. Ustanowione zabezpieczenie powinno gwarantować pewną i płynną jego realizację w wysokości zabezpieczającej interesy firmy inwestycyjnej.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów § 51-59, 63 i 64. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, stosuje się przepis § 56 ust. 1.

7. Przepis ust. 1 nie wyłącza możliwości zawarcia przez firmę inwestycyjną z podmiotem prowadzącym rachunek papierów wartościowych umów, o których mowa w § 68.

§ 71. W przypadku, gdy rachunek papierów wartościowych klienta jest prowadzony w Krajowym Depozycie:

- 1) umowy, o których mowa w § 68 ust. 1 i 2, firma inwestycyjna zawiera z takim klientem;
- 2) umowa, o której mowa w § 68 ust. 1, zawiera w szczególności zobowiązanie takiego klienta do złożenia w Krajowym Depozycie dyspozycji blokady instrumentów finansowych na żądanie firmy inwestycyjnej.

Oddział 7

Wykonywanie przez firmę inwestycyjną zleceń w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy

§ 72. 1. Firma inwestycyjna uzależni zawarcie umowy o wykonywanie zleceń w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy, od złożenia przez klienta, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, oświadczenia o jego sytuacji finansowej, jak również opracuje system kryteriów, na podstawie których ustalana będzie możliwość świadczenia na rzecz klienta tej usługi.

2. Firma inwestycyjna opracuje system kryteriów, na podstawie których, po zawarciu umowy, o której mowa w ust. 1, ustalana będzie możliwość wykonania zlecenia w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy. Kryteria opracowane przez firmę inwestycyjną przedstawiane są klientowi przed zawarciem z nim umowy o wykonywanie zleceń. O każdej zmianie kryteriów firma inwestycyjna informuje klientów, na których rzecz świadczy usługę wykonywania zleceń w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy.

3. Kryteria, o których mowa w ust. 2, powinny umożliwiać firmie inwestycyjnej ograniczenie liczby wykonywanych w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy, zleceń składanych przez jednego klienta lub składanych przez klientów w tym samym czasie, jeżeli liczba ta spełnia wymogi określone w art. 25 ust. 2 rozporządzenia 1287/2006.

§ 73. Firma inwestycyjna wykonująca w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy, zlecenia nabycia lub zbycia akcji płynnych, jest uprawniona do:

- 1) aktualizowania cen upowszechnianych zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy;
- 2) wycofania cen upowszechnionych zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy w przypadku gdy uzasadniają to aktualne warunki obrotu danymi akcjami.

§ 74. 1. Firma inwestycyjna wykonująca w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy, zlecenia nabycia lub zbycia akcji płynnych wykonuje zlecenie po cenie upowszechnionej zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy aktualnej w momencie złożenia zlecenia przez klienta.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do firmy inwestycyjnej wykonującej zlecenie klienta profesjonalnego, pod warunkiem, że:

- 1) cena, po jakiej wykonane zostanie zlecenie, jest ceną lepszą od ceny upowszechnionej zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy aktualnej w momencie złożenia zlecenia przez klienta,
- 2) cena, po jakiej wykonane zostanie zlecenie, mieści się w zakresie zbliżonym do warunków rynkowych panujących dla danych akcji oraz
- 3) wielkość zlecenia przekracza wielkość detaliczną w rozumieniu art. 26 rozporządzenia 1287/2006.

3. Przepisu ust. 1 i 2 nie stosuje się do firmy inwestycyjnej wykonującej zlecenie klienta profesjonalnego spełniającego warunki, o których mowa w art. 25 ust. 1 rozporządzenia 1287/2006.

4. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, w przypadku gdy klient złożył zlecenie, którego wielkość przekracza wielkość zlecenia, w stosunku do której firma inwestycyjna upowszechnia zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy cenę kupna i sprzedaży, lecz nie przekracza standardowej wielkości rynkowej ustalonej zgodnie z art. 23 rozporządzenia 1287/2006, firma inwestycyjna może wykonać to zlecenie w części przekraczającej wielkość, w stosunku do której cena została upowszechniona, pod warunkiem, że wykonanie nastąpi po tej cenie.

5. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, w przypadku gdy klient złożył zlecenie, którego wielkość pozostaje pomiędzy wielkościami zleceń, w stosunku do których firma inwestycyjna upowszechniła zgodnie z art. 74 ust. 1 ceny kupna i sprzedaży, firma inwestycyjna wykonuje to zlecenie po jednej z cen upowszechnionych.

Oddział 8

Oferowanie instrumentów finansowych oraz przenoszenie instrumentów finansowych i środków pieniężnych klientów

§ 75. 1. Firma inwestycyjna pośrednicząca w oferowaniu instrumentów finansowych jest obowiązana do przyjęcia zapisu na instrumenty finansowe zgodnie z warunkami oferty.

2. Wpłaty pieniężne z tytułu zapisów na instrumenty finansowe przyjmowane są przez firmę inwestycyjną w wysokości i na warunkach określonych w ofercie.

3. Firma inwestycyjna obowiązana jest zawrzeć z emitentem, wystawcą albo wprowadzającym umowę określającą tryb, terminy i warunki przekazania, odpowiednio, emitentowi, wystawcy albo wprowadzającemu, środków pieniężnych otrzymanych od klientów, którzy nabyli instrumenty finansowe w ofercie.

4. Do środków pieniężnych otrzymanych od klientów, którzy dokonali wpłat na instrumenty finansowe, do czasu ich przekazania przez firmę inwestycyjną zgodnie z umową, o której mowa w ust. 3, przepis § 36 stosuje się odpowiednio.

§ 76. 1. Zapisanie instrumentów finansowych nabytych w wyniku oferowania na rachunku papierów wartościowych klienta, prowadzonym w firmie inwestycyjnej lub banku powierniczym, następuje niezwłocznie po złożeniu przez klienta odpowiedniego wniosku, chyba że warunki oferty przewidują inny termin.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do zapisu na rachunku papierów wartościowych klienta, który nabył instrumenty finansowe od klienta, któremu przydzielono te instrumenty.

§ 77. 1. Zapisanie instrumentów finansowych na rachunku papierów wartościowych w związku z ich przeniesieniem, w wyniku transakcji lub zdarzenia prawnego, w obrocie wtórnym poza obrotem zorganizowanym, w przypadku gdy rachunki papierów wartościowych zbywcy i nabywcy prowadzone są przez ten sam podmiot, następuje niezwłocznie po dokonaniu transakcji lub wystąpieniu zdarzenia, chyba że umowa przewiduje inny termin.

2. Firma inwestycyjna lub bank powierniczy podejmuje czynności związane z przeniesieniem instrumentów finansowych zbytych w wyniku transakcji lub zdarzenia prawnego, w obrocie wtórnym poza obrotem zorganizowanym, po uprzednim przedstawieniu przez klienta (zbywcę) dokumentów wskazujących na podstawę przeniesienia instrumentów finansowych.

3. W przypadku gdy czynności związane z przeniesieniem instrumentów finansowych podejmowane są na podstawie dyspozycji złożonej przez klienta profesjonalnego, firma inwestycyjna lub bank powierniczy może odstąpić od wymogu przedstawienia dokumentów, o których mowa w ust. 2.

4. Firma inwestycyjna lub bank powierniczy może odmówić podjęcia czynności związanych z przeniesieniem instrumentów finansowych w przypadku powzięcia, na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 2, uzasadnionych wątpliwości wskazujących, że przeniesienie instrumentów finansowych ma na celu obejście przepisów prawa.

5. Firma inwestycyjna lub bank powierniczy odmawia podjęcia czynności określonych w ust. 2, gdy z dokumentów, o których mowa w ust. 2, wynika w sposób oczywisty, że przeniesienie instrumentów finansowych jest sprzeczne z przepisami prawa.

6. Odmowa, o której mowa w ust. 4 lub 5, powinna być sporządzona w formie pisemnej albo za pomocą elektronicznych nośników informacji i zawierać uzasadnienie. Przed dostarczeniem klientowi odmowy firma inwestycyjna lub bank powierniczy powinny mu umożliwić złożenie wyjaśnień w formie ustnej, pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

7. Przepisów ust. 1-6 nie stosuje się do przenoszenia instrumentów finansowych w wyniku wykonywania zleceń w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy, w przypadku gdy firma inwestycyjna prowadzi rachunek papierów wartościowych dla klienta, z którym została zawarta transakcja. Czynności, o których mowa w ust. 2, podejmowane są niezwłocznie po zawarciu transakcji.

§ 78. 1. Przeniesienie instrumentów finansowych i środków pieniężnych klienta do innej firmy inwestycyjnej lub banku powierniczego oraz przeniesienie instrumentów finansowych w wyniku transakcji lub zdarzenia prawnego, w obrocie wtórnym poza obrotem zorganizowanym, w przypadku gdy rachunki papierów wartościowych dla zbywcy i nabywcy prowadzone są przez różne podmioty, następuje niezwłocznie po złożeniu stosownej dyspozycji.

2. W przypadku gdy przeniesienie instrumentów finansowych następuje poza obrotem zorganizowanym, przepisy § 77 ust. 2-6 stosuje się odpowiednio do firmy inwestycyjnej lub banku powierniczego, w którym złożono dyspozycję dokonania przeniesienia instrumentów finansowych.

§ 79. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku, gdy instrumenty finansowe rejestrowane są na innych rachunkach niż rachunki papierów wartościowych lub w ewidencji.

Oddział 9

Postępowanie firm inwestycyjnych w przypadku ogłoszenia wezwań na nabywanie lub zamianę akcji

§ 80. W przypadku gdy zostało ogłoszone wezwanie do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji, firma inwestycyjna przyjmuje zapisy po sprawdzeniu, czy klient posiada akcje będące przedmiotem wezwania i czy zostały one zablokowane na jego rachunku.

§ 81. Firma inwestycyjna jest obowiązana do przyjmowania zapisów na sprzedaż lub zamianę akcji zgodnie z warunkami określonymi w treści wezwania.

Oddział 10

Raporty związane z wykonywaniem umowy o świadczenie usług maklerskich

§ 82. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych przekazuje klientowi okresowe raporty z wykonania umowy, które zawierają w szczególności:

- 1) firmę lub nazwę firmy inwestycyjnej;
- 2) nazwę lub oznaczenie rachunku, ewidencji lub rejestru, na którym przechowywane są aktywa klienta;
- 3) informacje o składzie portfela klienta i wycenie portfela klienta, w tym dane na temat każdego z instrumentów finansowych, wchodzących w skład portfela klienta, wartość rynkową poszczególnych instrumentów finansowych albo ich wartość godziwą jeśli nie jest możliwe ustalenie ceny wartości rynkowej, saldo środków pieniężnych na początek i koniec okresu sprawozdawczego oraz wyniki portfela w czasie okresu, za który sporządzany jest raport;

- 4) wskazanie łącznej wysokości wszystkich opłat i prowizji pobranych w okresie, za który sporządzany jest raport, z podziałem na łączną wysokość opłat i prowizji pobranych z tytułu zarządzania portfelem klienta oraz łączną wysokość opłat i prowizji związanych z wykonywaniem zleceń w ramach zarządzania portfelem klienta, wraz z informacją, iż na żądanie klienta możliwe jest przekazanie szczegółowego wykazu wszystkich opłat i prowizji pobranych w okresie, za który sporządzany jest raport;
- 5) porównanie wyników osiągniętych w okresie, za który sporządzany jest raport, z wynikami przyjętego w umowie z klientem obiektywnego wskaźnika finansowego;
- 6) wskazanie wysokości dywidend, odsetek oraz innych pożytków z aktywów wchodzących w skład portfela, które w danym okresie, za który sporządzany jest raport, powiększyły wartość portfela klienta;
- 7) informacje, o których mowa w § 83 ust. 1 pkt 3-12 w odniesieniu do zleceń wykonywanych w danym okresie, za który sporządzany jest raport, w ramach zarządzania portfelem instrumentów finansowych, o ile klient nie zażądał informowania go o każdym wykonanym zleceniu na zasadach określonych w ust. 5.

2. Raporty, o których mowa w ust. 1, przekazywane są klientowi co najmniej raz na sześć miesięcy, z wyjątkiem sytuacji:

- 1) gdy klient zażądał przekazywania mu raportów co najmniej raz na 3 miesiące;
- 2) o której mowa w ust. 5 – w takim przypadku raporty przekazywane są co najmniej raz na 12 miesięcy;
- 3) gdy strategia inwestycyjna uzgodniona w umowie z klientem związana jest z wysokim ryzykiem inwestycyjnym – w takim przypadku raporty przekazywane są co najmniej raz na 1 miesiąc.

3. Firma inwestycyjna ma obowiązek poinformowania klienta o możliwości zwrócenia się z żądaniem, o którym mowa w ust. 2 pkt 1.

4. Przepisu ust. 2 pkt 2 nie stosuje się w odniesieniu do transakcji dotyczących instrumentów finansowych wskazanych w art. 2 ust. 1 lit. c – i ustawy.

5. Firma inwestycyjna, na żądanie klienta, informuje klienta o każdym wykonanym zleceniu w zakresie aktywów klienta wchodzących w skład portfela będącego przedmiotem zarządzania.

6. Informacje, o których mowa w ust. 5, obejmują dane wskazane w § 83 ust. 1.

7. W przypadku gdy informacje, o których mowa w ust. 5, przekazywane są klientowi detalicznemu do trybu przekazania informacji, o których mowa w ust. 5, odpowiednio stosuje się § 83 ust. 1 - 3.

8. Przepisów ust. 7 nie stosuje się, gdy klient detaliczny otrzymuje informacje od podmiotu, który wykonuje zlecenie.

9. W przypadku gdy usługa zarządzania portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, świadczona jest na rzecz klienta detalicznego lub prowadzona na rzecz klienta detalicznego rachunek obejmuje niezabezpieczone pozycje otwarte w transakcji na instrumentach pochodnych, firma inwestycyjna obowiązana jest informować klienta o spadku wartości portfela lub poniesionych stratach na instrumentach finansowych poniżej progu ustalonego w umowie z klientem nie później niż do końca dnia, w którym ten spadek nastąpił, a jeżeli spadek nastąpił w dniu wolnym od pracy – do końca pierwszego dnia roboczego następującego po tym dniu.

§ 83. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi wykonywania zleceń, niezwłocznie po wykonaniu zlecenia klienta, jednak nie później niż do końca dnia roboczego następującego po dniu, w którym wykonane zostało zlecenie, przekazuje klientowi, z zastrzeżeniem ust. 8, informacje dotyczące wykonania zlecenia obejmujące:

- 1) oznaczenie firmy inwestycyjnej przekazującej potwierdzenie;
- 2) nazwę, firmę, imię i nazwisko lub inne oznaczenie klienta;
- 3) datę i czas zawarcia transakcji;
- 4) rodzaj zlecenia;

- 5) identyfikator kupna/sprzedaży albo charakter zlecenia w przypadku zleceń innych niż kupno/sprzedaż;
- 6) oznaczenie miejsca wykonania zlecenia;
- 7) oznaczenie instrumentu finansowego;
- 8) liczbę instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia;
- 9) cenę, po jakiej zostało wykonane zlecenie;
- 10) łączną wartość transakcji;
- 11) całkowitą wartość pobranych opłat i prowizji jak również innych kosztów wykonania zlecenia, oraz – na żądanie klienta - zestawienie poszczególnych pozycji pobranych opłat i prowizji oraz innych kosztów wykonania zlecenia;
- 12) wskazanie obowiązków klienta związanych z rozliczeniem transakcji, w tym terminów, w których klient powinien dokonać płatności lub dostawy instrumentu finansowego oraz innych danych niezbędnych do wykonania tych obowiązków, o ile takie dane nie zostały wcześniej podane do wiadomości klienta;
- 13) w przypadku wykonaniu zlecenia w sposób określony w art. 73 ust. 2 ustawy - informację o takim sposobie wykonania zlecenia;
- 14) w przypadku wykonania zlecenia poprzez zawarcie transakcji, której drugą stroną był podmiot z grupy kapitałowej, do której należy firma inwestycyjna, lub inny klient tej firmy inwestycyjnej – informację o takim sposobie wykonania zlecenia, chyba że zlecenie zostało zrealizowane za pośrednictwem systemu obrotu, który umożliwia anonimowe zawieranie transakcji.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą być przekazywane w formie wystandaryzowanej pod warunkiem, że forma ta jest czytelna i zrozumiała dla klienta. Sposób przekazania informacji określa umowa o wykonywanie zleceń.

3. W przypadku gdy zlecenie jest wykonywane w kilku transzach, informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 9, mogą zawierać wskazanie:

- 1) cen, po jakich wykonane zostały poszczególne transze albo
- 2) ceny średniej, po jakiej wykonane zostało zlecenie.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, firma inwestycyjna przekazuje, na żądanie klienta, dane zawierające wskazanie cen, po jakich wykonane zostały poszczególne transze.

5. W przypadku gdy zlecenie jest wykonywane za pośrednictwem innego podmiotu firma inwestycyjna przekazuje informacje, o których mowa w ust. 1, nie później niż do końca pierwszego dnia roboczego następującego po dniu, w którym otrzymała je od tego podmiotu.

6. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie powstaje w przypadku, gdy informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane klientowi bezpośrednio przez inny podmiot.

7. W przypadku świadczenia usługi wykonywania zleceń na rzecz klienta profesjonalnego firma inwestycyjna przekazuje niezwłocznie po wykonaniu zlecenia istotne informacje dotyczące wykonania tego zlecenia. Przepisu ust. 1 nie stosuje się.

8. Przepisy ust. 1 – 7 nie wyłączają obowiązku firmy inwestycyjnej przekazywania, na żądanie klienta, informacji dotyczących aktualnego stanu wykonania zlecenia.

§ 84. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi przechowywania i rejestrowania instrumentów finansowych lub prowadzenia rachunków pieniężnych jest obowiązana przedstawiać klientowi co najmniej raz na rok, przy użyciu trwałego nośnika informacji, dane obejmujące zestawienie przechowywanych lub rejestrowanych aktywów obejmujące w szczególności:

- 1) wskazanie rodzaju, nazwy oraz liczby lub wysokości aktywów według stanu na koniec okresu, za który sporządzana jest informacja;
- 2) wskazanie aktywów wykorzystanych przez firmę inwestycyjną w okresie, za który sporządzana jest informacja, do transakcji finansowania papierów wartościowych, o których mowa w art. 2 pkt 10 rozporządzenia 1287/2006;

- 3) wartość pożytków otrzymanych przez klienta w związku z wykorzystaniem należących do niego aktywów do transakcji finansowania papierów wartościowych, o których mowa w art. 2 pkt 10 rozporządzenia 1287/2006 oraz sposób ich naliczania.
2. Informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą uwzględniać również dane obejmujące wyniki transakcji zawartych lecz nierozliczonych przed ich sporządzeniem.
3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do firmy inwestycyjnej świadczącej na rzecz klienta również usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych.

Rozdział 4

Zasady ewidencjonowania i archiwizacji transakcji

§ 85. 1. Firma inwestycyjna, z zastrzeżeniem § 88, przechowuje i archiwizuje, przez okres co najmniej 5 lat od dnia sporządzenia lub otrzymania, dokumenty związane ze świadczeniem usług maklerskich, a w szczególności:

- 1) formularze złożonych przez klientów zleceń i zapisów;
- 2) zawarte z klientami umowy o świadczenie usług maklerskich;
- 3) inne, niż wskazane w pkt 2, umowy związane ze świadczonymi przez firmę inwestycyjną usługami maklerskimi;
- 4) dokumenty udzielonych pełnomocnictw;
- 5) inne, niż wskazane w pkt 1-4, dokumenty zawierające oświadczenia woli lub wiedzy klienta lub potencjalnego klienta;
- 6) kopie sporządzanych przez firmę inwestycyjną dokumentów zawierających wymagane przepisami rozporządzenia informacje dla klienta lub potencjalnego klienta;
- 7) potwierdzenia zawartych transakcji;
- 8) rejestry sesji;
- 9) dokumenty zawierające informacje, które były podstawą decyzji firmy inwestycyjnej o uznaniu danego sposobu wykonania zlecenia za najbardziej korzystny z punktu widzenia klienta;
- 10) kopie świadectw depozytowych;
- 11) umów i wszelkich innych dokumentów związanych z prowadzeniem rachunków papierów wartościowych oraz dokonywaniem rozliczeń.

2. Firma inwestycyjna świadcząca usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, lub doradztwa inwestycyjnego, z zastrzeżeniem § 88, przechowuje i archiwizuje, przez okres co najmniej 5 lat od dnia sporządzenia lub otrzymania, dokumenty związane ze świadczeniem tych usług, a w szczególności zawarte umowy, dokumenty udzielonych pełnomocnictw oraz inne dokumenty zawierające oświadczenia woli lub wiedzy klienta lub potencjalnego klienta, formularze wystawionych zleceń, dokumenty zawierające sporządzone analizy lub rekomendacje, jak również dokumenty zawierające opracowane przez firmę inwestycyjną strategie inwestycyjne oraz dokumenty zawierające informacje, które stanowiły podstawę opracowania tych strategii.

3. Firma inwestycyjna organizująca alternatywny system obrotu przechowuje i archiwizuje, przez okres co najmniej 5 lat od dnia sporządzenia lub otrzymania, dokumenty związane z organizowaniem tego systemu, w tym w szczególności zawarte umowy o uczestnictwo w tym systemie, dokumenty związane z dopuszczaniem instrumentów finansowych do obrotu w tym systemie oraz dokumenty zawierające informacje, które firma inwestycyjna obowiązana jest upowszechniać zgodnie z wymogami rozporządzenia.

4. Firma inwestycyjna, która wykonuje zlecenia w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy, przechowuje i archiwizuje, przez okres co najmniej 5 lat od dnia sporządzenia lub otrzymania, dokumenty związane z tą usługą, w tym w szczególności dokumenty zawierające informacje, które

firma inwestycyjna obowiązana jest upowszechniać zgodnie z wymogami określonymi w art. 74 ustawy.

5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1-3, dotyczy również związanych ze świadczonymi usługami maklerskimi:

- 1) informacji przekazywanych lub otrzymywanych przez firmę inwestycyjną za pośrednictwem telefonu, telefaksu, modemu lub innych urządzeń technicznych oraz
- 2) dokumentów sporządzonych lub otrzymanych przez firmę inwestycyjną za pomocą elektronicznych nośników informacji.

6. Dokumenty określone w ust. 1-4 powinny być przechowywane na takim nośniku informacji, na jakim zostały sporządzone lub otrzymane przez firmę inwestycyjną, z zastrzeżeniem ust. 7.

7. Dokumenty sporządzone lub otrzymane przez firmę inwestycyjną za pomocą elektronicznych nośników informacji powinny być przechowywane na nośnikach elektronicznych o charakterze trwałym, umożliwiającym odczytanie treści informacji zawartych w tych dokumentach przez cały okres ich przechowywania.

8. Zagraniczna firma inwestycyjna, prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską bez otwierania oddziału, przechowuje i archiwizuje, przez okres co najmniej 5 lat od dnia sporządzenia lub otrzymania, zawarte z klientami umowy o świadczenie usług maklerskich i inne umowy związane ze świadczonymi przez zagraniczną firmę inwestycyjną usługami maklerskimi, dokumenty udzielonych pełnomocnictw, inne dokumenty zawierające oświadczenia woli lub wiedzy klienta lub potencjalnego klienta oraz kopie sporządzonych przez zagraniczną firmę inwestycyjną dokumentów zawierających wymagane przepisami rozporządzenia informacje dla klienta lub potencjalnego klienta. Przepisu ust. 1 nie stosuje się.

§ 86. 1. Dokumenty oraz inne nośniki informacji zawierające dane, które firma inwestycyjna ma obowiązek przechowywać i archiwizować zgodnie z § 85, powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osób nieupoważnionych oraz umożliwiający kontrolę dostępu do nich, zapewniającą możliwość jej prześledzenia wraz z historią modyfikacji i przetwarzania danych.

2. Firma inwestycyjna jest obowiązana zapewnić należyte zabezpieczenie pomieszczeń, w których jest prowadzone archiwum, prowadzenie ewidencji korzystania z archiwum oraz wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za prowadzenie archiwum.

3. Firma inwestycyjna jest obowiązana zapewnić osobom upoważnionym niezwłoczny wgląd do dokumentów oraz danych, o których mowa w ust. 1.

§ 87. Bank powierniczy, z zastrzeżeniem § 88, przechowuje i archiwizuje, przez okres co najmniej 5 lat, od dnia sporządzenia lub otrzymania, formularze umów zawartych z klientami, dokumenty pełnomocnictw oraz innych umów zawartych w związku z prowadzeniem rachunków papierów wartościowych, a także wszystkie inne dokumenty związane z prowadzeniem rachunków papierów wartościowych oraz dokonywaniem rozliczeń. Przepisy § 85 ust. 5-7 oraz § 86 stosuje się odpowiednio.

§ 88. W przypadku umów oraz dokumentów pełnomocnictw określonych w niniejszym rozdziale, okres 5 lat biegnie od dnia rozwiązania umowy lub wygaśnięcia pełnomocnictwa.

Rozdział 5

Ustanawianie i realizacja zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek udzielonych na nabycie instrumentów finansowych

§ 89. 1. Firma inwestycyjna wykonuje czynności związane z ustanawianiem i realizacją zabezpieczeń spłaty kredytów na nabycie instrumentów finansowych na podstawie umowy między bankiem a klientem, do której przystępuje, lub na podstawie odrębnej umowy między bankiem a firmą inwestycyjną, zgodnie z którą firma inwestycyjna jest obowiązana do dokonywania

czynności zmierzających do ustanowienia i realizacji zabezpieczenia udzielonego przez bank kredytu.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać w szczególności określenie:

- 1) instrumentów finansowych, które mogą być kupowane za środki pieniężne pochodzące z kredytu;
- 2) terminu spłaty kredytu;
- 3) rodzaju i wysokości wymaganego od klienta zabezpieczenia spłaty kredytu;
- 4) sposobu dokonywania przez firmę inwestycyjną wyceny instrumentów finansowych, stanowiących zabezpieczenie;
- 5) warunków i terminów dokonywania i znoszenia przez firmę inwestycyjną blokady instrumentów finansowych i środków pieniężnych, stanowiących zabezpieczenie spłaty kredytu, o ile blokada jest przewidziana;
- 6) trybu i terminów przekazywania bankowi przez firmę inwestycyjną informacji o aktualnej wysokości zabezpieczenia;
- 7) sposobu postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku spadku wysokości zabezpieczenia poniżej wymaganego poziomu;
- 8) sposobu postępowania firmy inwestycyjnej z instrumentami finansowymi i środkami pieniężnymi klienta w przypadku niezrealizowania przez klienta zobowiązań z umowy kredytu;
- 9) obowiązku informowania banku przez firmę inwestycyjną o każdym przypadku zajęcia instrumentów finansowych lub środków pieniężnych kredytobiorcy, stanowiących zabezpieczenie kredytu przez organy egzekucyjne lub inne uprawnione podmioty.

§ 90. Firma inwestycyjna przekazuje bankowi informacje w zakresie określonym w § 89 ust. 2 pkt 6, na podstawie udzielonego bankowi przez klienta upoważnienia do uzyskiwania informacji o stanach jego rachunków, ewidencji lub rejestrów.

§ 91. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do banków powierniczych oraz do postępowania firm inwestycyjnych i banków powierniczych w przypadku ustanawiania i realizacji zabezpieczeń spłaty pożyczek na nabycie instrumentów finansowych.

Rozdział 6

Tryb i warunki postępowania w przypadku zabezpieczenia wierzytelności na instrumentach finansowych

Oddział 1

Przepisy ogólne

§ 92. Firma inwestycyjna podejmuje czynności związane z ustanowieniem zabezpieczenia wierzytelności na instrumentach finansowych wyłącznie pod warunkiem, że:

- 1) istnieje nieprzedawniona wierzytelność pieniężna lub niepieniężna, w tym wierzytelność przyszła lub warunkowa, wynikająca z określonego stosunku prawnego;
- 2) forma zabezpieczenia wierzytelności oraz sposób zaspokojenia wierzyciela z przedmiotu zabezpieczenia odpowiadają wymaganiom określonym w odrębnych przepisach;
- 3) przedmiotem zabezpieczenia wierzytelności są instrumenty finansowe, zapisane na rachunku papierów wartościowych klienta, innym rachunku klienta lub w ewidencji, służących do zapisywania instrumentów finansowych, albo przechowywane przez firmę inwestycyjną na rzecz klienta.

§ 93. 1. Firma inwestycyjna odmawia podjęcia czynności związanej z ustanowieniem zabezpieczenia wierzytelności, gdy z przedstawionej umowy o ustanowieniu zabezpieczenia lub

z dokumentu, z którego wynika zabezpieczona wierzytelność, wynika w sposób oczywisty, że są one sprzeczne z przepisami prawa.

2. Odmowa, o której mowa w ust. 1, powinna być sporządzona w formie pisemnej albo za pomocą elektronicznych nośników informacji i zawierać uzasadnienie. Przed dostarczeniem klientowi odmowy firma inwestycyjna powinna umożliwić mu złożenie wyjaśnień.

§ 94. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio:

- 1) w przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności:
 - a) banku, z tytułu udzielonego kredytu, zostało ustanowione na instrumentach finansowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych, innym rachunku klienta lub w ewidencji klienta, prowadzonych przez wydzieloną jednostkę organizacyjną tego banku prowadzącą działalność maklerską lub na instrumentach finansowych przechowywanych przez tę jednostkę,
 - b) zostało ustanowione na papierach wartościowych zapisanych zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy;
- 2) do banku powierniczego.

§ 95. Podejmowanie przez firmę inwestycyjną czynności związanych z ustanowieniem na instrumentach finansowych zabezpieczenia wierzytelności w innej formie i w inny sposób, niż wskazane w przepisach oddziałów 2 i 3, jest dopuszczalne, jeżeli nie narusza to przepisów prawa, a forma tego zabezpieczenia oraz sposób wykonywania przez firmę inwestycyjną tych czynności zostały szczegółowo określone w regulaminie świadczenia usług maklerskich.

Oddział 2

Blokada instrumentów finansowych

§ 96. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu na prowadzonym dla klienta (dłużnika) rachunku blokady określonej liczby instrumentów finansowych, połączonej z ustanowieniem nieodwołalnego pełnomocnictwa dla osoby uprawnionej z tytułu blokady (wierzyciela) do sprzedaży zablokowanych instrumentów finansowych i zaspokojenia się z uzyskanych w ten sposób środków pieniężnych, firma inwestycyjna, po otrzymaniu umowy o ustanowieniu blokady i złożeniu przez klienta dyspozycji blokady w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dokonuje blokady na rachunku klienta. Regulamin świadczenia usług maklerskich może określać dodatkowe warunki ustanawiania takich pełnomocnictw.

§ 97. Firma inwestycyjna jest obowiązana do utrzymywania blokady instrumentów finansowych przez okres wynikający z umowy o ustanowieniu blokady.

§ 98. 1. W okresie utrzymywania blokady firma inwestycyjna nie może wykonywać poleceń klienta dotyczących:

- 1) zniesienia blokady;
- 2) zbycia zablokowanych instrumentów finansowych;
- 3) przeniesienia zablokowanych instrumentów finansowych.

2. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się w przypadku:

- 1) przeniesienia instrumentów finansowych, będących przedmiotem blokady, z zachowaniem blokady, jeżeli przeniesienie jest wynikiem realizacji postanowień umowy ustanawiającej blokadę;
- 2) o którym mowa w art. 89 ust. 4 ustawy.

3. Wykonanie przez firmę inwestycyjną innych, niż wymienione w ust. 1, dyspozycji klienta dotyczących zablokowanych instrumentów finansowych może nastąpić wyłącznie w zakresie określonym w umowie o ustanowieniu blokady.

§ 99. Firma inwestycyjna prowadząca dla klienta rachunek, na którym są zapisane zablokowane instrumenty finansowe, w braku odmiennych postanowień umowy o ustanowieniu blokady przekazuje do dyspozycji klienta, w sposób przez niego wskazany, pożytki z tych instrumentów, w szczególności dywidendy, odsetki lub inne świadczenia pieniężne spełniane na rzecz klienta z instrumentów finansowych.

§ 100. 1. W dacie wymagalności wierzytelności zabezpieczonej blokadą lub w najbliższym możliwym dniu, w którym wykonanie zlecenia jest możliwe, firma inwestycyjna przyjmuje do wykonania zlecenie sprzedaży instrumentów finansowych, złożone przez wierzyciela na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta w zawartej umowie o ustanowieniu blokady.

2. Firma inwestycyjna niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela, w sposób wskazany przez niego w zleceniu, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne pochodzące z wykonania tego zlecenia w wysokości pozwalającej na zaspokojenie roszczeń wierzyciela, wynikających z umowy.

3. Po upływie ustalonego w umowie okresu utrzymywania blokady, firma inwestycyjna nie może przyjąć do wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

4. Do trybu postępowania firmy inwestycyjnej wykonującej zlecenie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia.

§ 101. 1. Firma inwestycyjna znosi blokadę w przypadku:

- 1) blokady bezterminowej, ustanowionej do odwołania lub do czasu wykonania zobowiązania zabezpieczonego blokadą - niezwłocznie po złożeniu przez wierzyciela, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dyspozycji zniesienia blokady lub po złożeniu w takiej samej formie dyspozycji zniesienia blokady przez klienta, za zgodą wierzyciela wyrażoną w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji;
- 2) blokady terminowej, nieodwołalnej - w dniu następującym po upływie okresu utrzymywania blokady ustalonego w umowie;
- 3) określonym w § 100 ust. 1 - niezwłocznie po złożeniu zlecenia sprzedaży instrumentów finansowych.

2. Zniesienie blokady może dotyczyć części zablokowanych instrumentów finansowych.

3. W przypadku gdy zablokowane instrumenty finansowe są zapisane na rachunku papierów wartościowych prowadzonym przez bank powierniczy, zniesienie blokady następuje niezwłocznie po otrzymaniu przez bank dokumentów potwierdzających złożenie zlecenia sprzedaży, o którym mowa w § 100 ust. 1.

§ 102. W przypadku gdy instrumenty finansowe, będące zabezpieczeniem wierzytelności, są zapisane na rachunku papierów wartościowych prowadzonym przez bank powierniczy, kopię umowy o ustanowieniu blokady i złożeniu przez klienta dyspozycji blokady bank przekazuje do firmy inwestycyjnej świadczącej na rzecz klienta usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia .

§ 103. Przepisy oddziału stosuje się odpowiednio do trybu postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku ustanawiania blokady na instrumentach finansowych niedopuszczonych do obrotu zorganizowanego, jeżeli konstrukcja tych instrumentów umożliwia ustanowienie na nich blokady.

Oddział 3

Zastaw na instrumentach finansowych

§ 104. 1. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu zastawu na określonej liczbie instrumentów finansowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych, firma inwestycyjna, po otrzymaniu umowy zastawu i złożeniu przez klienta dyspozycji blokady

zastawionych instrumentów w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dokonuje na rachunku zastawcy blokady tych instrumentów.

2. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu zastawu rejestrowego na podstawie przepisów ustawy o zastawie rejestrowym, firma inwestycyjna dokonuje blokady instrumentów finansowych po otrzymaniu dokumentów, o których mowa w ust. 1, oraz odpisu z rejestru zastawów, stanowiącego dowód wpisu.

§ 105. Firma inwestycyjna jest obowiązana do utrzymywania blokady zastawionych instrumentów finansowych przez okres wynikający z umowy zastawu.

§ 106. 1. Firma inwestycyjna prowadząca rachunek, na którym są zapisane instrumenty finansowe obciążone zastawem, lub przechowująca instrumenty finansowe obciążone zastawem, w braku odmiennych postanowień umowy zastawu, przekazuje do dyspozycji zastawnika, w sposób przez niego wskazany, pożytki z tych instrumentów, w szczególności dywidendy lub odsetki. W zakresie obowiązku zastawnika określonego w art. 319 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.⁴⁾) firma inwestycyjna może, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez zastawnika, dokonać rozliczenia wobec zastawcy z pobranych pożytków.

2. W przypadku gdy dłużnik z instrumentów finansowych obciążonych zastawem przekazuje firmie inwestycyjnej, o której mowa w ust. 1, świadczenie główne, do którego jest obowiązany z tych instrumentów, firma inwestycyjna dokonuje blokady na rachunku pieniężnym zastawcy otrzymanych z tego tytułu środków pieniężnych. Środki pieniężne podlegają blokadzie do czasu wykonania uprawnień przysługujących zastawcy lub zastawnikowi.

3. Środki pieniężne pochodzące ze spełnienia świadczenia przez dłużnika z zastawionych instrumentów mogą być wypłacone wyłącznie do rąk zastawcy i zastawnika łącznie albo na żądanie jednego z nich powinny zostać złożone do depozytu sądowego.

§ 107. Firma inwestycyjna znosi blokadę zastawionych instrumentów finansowych niezwłocznie po otrzymaniu dokumentów potwierdzających wygaśnięcie zastawu.

§ 108. W przypadku gdy zaspokojenie zastawnika polega na przejęciu instrumentów finansowych na własność w trybie i na warunkach określonych w przepisach ustawy o zastawie rejestrowym, firma inwestycyjna, na żądanie zastawnika złożone w dacie wymagalności wierzytelności, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, niezwłocznie przenosi instrumenty finansowe na rzecz zastawnika, w liczbie uwzględniającej wartość przejętych instrumentów finansowych, ustalonej zgodnie z art. 23 ust. 1 tej ustawy.

§ 109. 1. W przypadku gdy zaspokojenie zastawnika następuje zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym i polega na sprzedaży instrumentów finansowych, zgodnie z art. 911 § 2 i 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁵⁾), do zlecenia sprzedaży zastawionych instrumentów finansowych, złożonego przez osoby uprawnione do tego zgodnie z art. 911 § 2, 3 i 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego oraz trybu postępowania firmy inwestycyjnej wykonującej zlecenie sprzedaży stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia.

2. Firma inwestycyjna niezwłocznie przekazuje do dyspozycji komornika, w sposób wskazany przez niego w wezwaniu, o którym mowa w art. 911 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, środki pieniężne pochodzące z wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku gdy zaspokojenie zastawnika następuje zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym i polega na sprzedaży instrumentów finansowych niezapisanych na rachunku papierów wartościowych lub na innym rachunku, firma inwestycyjna realizuje pisemne żądania

komornika, w tym zlecenia lub dyspozycje, dotyczące tych instrumentów od momentu skutecznego ich zajęcia.

§ 110. Po wygaśnięciu zastawu firma inwestycyjna nie może podejmować czynności, o których mowa w § 108 i 109.

§ 111. Przepisy § 109 stosuje się odpowiednio do postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku zaspokojenia wierzyciela z instrumentów finansowych dłużnika w ramach prowadzonej egzekucji, która nie wynika z ustanowionego zastawu.

§ 112. 1. W zakresie nieuregulowanym w przepisach niniejszego oddziału do ustanowienia, utrzymywania i zniesienia blokady instrumentów finansowych, w związku z ustanowieniem zastawu, stosuje się odpowiednio przepisy oddziału 2.

2. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu zastawu na papierach wartościowych niezapisanych na rachunku papierów wartościowych lub innym rachunku, firma inwestycyjna wydaje papiery wartościowe zastawnikowi lub osobie trzeciej na podstawie umowy zastawu spełniającej wymogi, o których mowa w art. 329 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

§ 113. 1. Przepisy oddziału dotyczące firmy inwestycyjnej stosuje się odpowiednio do banku powierniczego.

2. Przepisy oddziału stosuje się odpowiednio do trybu postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku ustanawiania zastawu lub zastawu rejestrowego na instrumentach finansowych niedopuszczonych do obrotu zorganizowanego, jeżeli konstrukcja tych instrumentów umożliwia ustanowienie na nich tych zabezpieczeń.

Oddział 4 Zabezpieczenia finansowe

§ 114. 1. Po otrzymaniu umowy o ustanowieniu blokady finansowej firma inwestycyjna dokonuje na rachunku lub w ewidencji prowadzonej na rzecz dłużnika blokady instrumentów finansowych, wskazanych w umowie.

2. W przypadku gdy dłużnik wykonuje przysługujące mu, zgodnie z umową o ustanowieniu blokady finansowej, prawo zastępowania składników zabezpieczenia, firma inwestycyjna, w zakresie zgodnym z umową o ustanowieniu blokady finansowej, wykonuje złożoną przez niego, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dyspozycję blokady instrumentów finansowych, wskazanych w tej dyspozycji, oraz znosi blokadę instrumentów finansowych stanowiących pierwotny przedmiot zabezpieczenia.

§ 115. 1. Firma inwestycyjna jest obowiązana do utrzymywania blokady instrumentów finansowych przez okres wynikający z umowy o ustanowieniu blokady, z zastrzeżeniem § 114 ust. 2.

2. Do blokady, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepis § 98.

§ 116. Firma inwestycyjna prowadząca dla dłużnika rachunek, na którym są zapisane zablokowane instrumenty finansowe, w braku odmiennych postanowień umowy o ustanowieniu blokady finansowej przekazuje do dyspozycji dłużnika, w sposób przez niego wskazany, pożytki z tych instrumentów, w szczególności dywidendy, odsetki lub inne świadczenia pieniężne spełniane na jego rzecz z instrumentów finansowych.

§ 117. Firma inwestycyjna znosi blokadę, o której mowa w § 114 ust. 1, w przypadku:

- 1) gdy umowa o ustanowieniu blokady finansowej przewiduje termin ustanowienia tego zabezpieczenia - z chwilą upływu tego terminu;

- 2) zajścia okoliczności określonych w umowie o ustanowieniu blokady finansowej jako umożliwiające zniesienie blokady - niezwłocznie po ich stwierdzeniu.

§ 118. 1. Jeżeli zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonych blokadą finansową następuje przez sprzedaż instrumentów finansowych, w dniu wystąpienia podstawy realizacji tego zabezpieczenia lub w najbliższym możliwym dniu, w którym wykonanie zlecenia jest możliwe, firma inwestycyjna przyjmuje do wykonania zlecenie sprzedaży instrumentów finansowych, złożone przez wierzyciela, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta w umowie o ustanowieniu blokady finansowej. Do wykonania zlecenia sprzedaży stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia.

2. Firma inwestycyjna niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela, w sposób wskazany przez niego w zleceniu, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne pochodzące z wykonania tego zlecenia w wysokości pozwalającej na zaspokojenie roszczeń wierzyciela, wynikających z umowy blokady finansowej. Pozostałe środki finansowe pochodzące z wykonania tego zlecenia firma inwestycyjna przekazuje do dyspozycji dłużnika.

3. Po upływie ustalonego w umowie terminu ustanowienia blokady finansowej firma inwestycyjna nie może przyjąć do wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadku gdy przedmiotem blokady finansowej są instrumenty finansowe niedopuszczone do obrotu zorganizowanego, a umowa sprzedaży została zawarta bez pośrednictwa firmy inwestycyjnej prowadzącej rachunek, na którym zapisane są zablokowane instrumenty finansowe, lub przechowującej instrumenty finansowe, firma inwestycyjna przenosi te instrumenty na rzecz ich nabywcy, na podstawie przekazanej mu przez wierzyciela kopii umowy sprzedaży tych instrumentów, po złożeniu przez wierzyciela, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dyspozycji dłużnika przeniesienia tych instrumentów. Środki uzyskane ze sprzedaży, w wysokości pozwalającej na zaspokojenie roszczeń wierzyciela, wynikających z umowy blokady finansowej, firma inwestycyjna niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela w sposób wskazany w złożonej przez niego dyspozycji.

§ 119. 1. Jeżeli zaspokojenie wszystkich lub niektórych roszczeń, zabezpieczonych blokadą finansową, następuje przez kompensatę, firma inwestycyjna znosi blokadę instrumentów finansowych oraz dokonuje innych czynności związanych z kompensatą, po otrzymaniu dokumentów potwierdzających:

- 1) wystąpienie podstawy realizacji zabezpieczenia;
- 2) dokonanie czynności niezbędnych do dokonania kompensaty zgodnie z treścią klauzuli kompensacyjnej w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych.

2. Kompensata jest dokonywana przez firmę inwestycyjną na warunkach określonych w klauzuli kompensacyjnej.

§ 120. 1. Po otrzymaniu umowy o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego w formie przeniesienia na wierzyciela instrumentów finansowych, będących przedmiotem zabezpieczenia, firma inwestycyjna prowadząca dla dłużnika rachunek lub przechowująca na jego rzecz instrumenty finansowe dokonuje przeniesienia instrumentów finansowych na rzecz wierzyciela, po złożeniu przez dłużnika dyspozycji przeniesienia w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

2. Jeżeli umowa, o której mowa w ust. 1, przewiduje blokadę przeniesionych instrumentów finansowych na rachunku lub w ewidencji wierzyciela, firma inwestycyjna dokonuje blokady instrumentów finansowych, będących przedmiotem zabezpieczenia, na rachunku lub w ewidencji dłużnika i przenosi je na wierzyciela z zachowaniem blokady. Firma inwestycyjna, która prowadzi dla dłużnika rachunek lub przechowuje na jego rzecz instrumenty finansowe, przekazuje firmie inwestycyjnej, która prowadzi dla wierzyciela rachunek lub przechowuje na jego rzecz instrumenty finansowe, kopię umowy o ustanowieniu zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1.

3. Zniesienie blokady, o której mowa w ust. 2, następuje zgodnie z postanowieniami umowy o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego:

- 1) po otrzymaniu dokumentów potwierdzających wystąpienie podstawy realizacji zabezpieczenia i zawiadomienie dłużnika o wygaśnięciu roszczenia o zwrot przedmiotu zabezpieczenia, albo
- 2) w przypadku gdy umowa o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego, o którym mowa w ust. 1, przewiduje termin ustanowienia zabezpieczenia - z upływem tego terminu.

§ 121. 1. Po otrzymaniu umowy o ustanowieniu zastawu finansowego na określonej liczbie instrumentów finansowych, zapisanych na rachunku lub przechowywanych na rzecz klienta (dłużnika), firma inwestycyjna, na podstawie dyspozycji blokady zastawionych instrumentów finansowych, złożonej przez dłużnika w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dokonuje na jego rachunku lub w ewidencji blokady tych instrumentów.

2. Firma inwestycyjna znosi blokadę ustanowioną zgodnie z ust. 1, w przypadku gdy wierzyciel, na podstawie udzielonego mu przez dłużnika upoważnienia, wykonuje przysługujące mu, zgodnie z umową o ustanowieniu zastawu finansowego, prawo użycia instrumentów finansowych, stanowiących przedmiot zastawu finansowego. W takim przypadku firma inwestycyjna wykonuje dyspozycję lub zlecenie złożone przez wierzyciela w ramach wykonania przysługującego mu prawa użycia.

3. W przypadku gdy dłużnik wykonuje przysługujące mu, zgodnie z umową o ustanowieniu zastawu finansowego, prawo zastępowania składników zabezpieczenia, firma inwestycyjna, w zakresie zgodnym z umową o ustanowieniu zastawu finansowego, wykonuje złożoną przez niego, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dyspozycję blokady instrumentów finansowych, wskazanych w tej dyspozycji, oraz znosi blokadę instrumentów finansowych, stanowiących pierwotny przedmiot zabezpieczenia.

§ 122. 1. Firma inwestycyjna jest obowiązana do utrzymywania blokady zastawionych instrumentów finansowych przez okres wynikający z umowy zastawu finansowego, z zastrzeżeniem § 121 ust. 2 i 3.

2. Do blokady, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepis § 98.

§ 123. 1. Firma inwestycyjna prowadząca rachunek, na którym są zapisane instrumenty finansowe obciążone zastawem finansowym, lub przechowująca takie instrumenty finansowe, w braku odmiennych postanowień umowy zastawu finansowego, przekazuje do dyspozycji zastawnika, w sposób przez niego wskazany, pożytki z tych instrumentów, w szczególności dywidendy lub odsetki.

2. W braku odmiennych postanowień umowy zastawu finansowego, w przypadku gdy dłużnik z instrumentów finansowych, obciążonych zastawem, przekazuje firmie inwestycyjnej, o której mowa w ust. 1, świadczenie główne, do którego jest obowiązany z tych instrumentów, firma inwestycyjna dokonuje blokady na rachunku pieniężnym zastawcy otrzymanych z tego tytułu środków pieniężnych. Środki pieniężne podlegają blokadzie do czasu wykonania uprawnień przysługujących zastawcy lub zastawnikowi na podstawie umowy zastawu finansowego.

§ 124. Firma inwestycyjna znosi blokadę, o której mowa w § 121, w przypadku:

- 1) gdy umowa o ustanowieniu blokady finansowej przewiduje termin ustanowienia tego zabezpieczenia - z chwilą upływu tego terminu;
- 2) zajścia okoliczności określonych w umowie o ustanowieniu blokady finansowej - niezwłocznie po ich stwierdzeniu;
- 3) wygaśnięcia zastawu finansowego - niezwłocznie po ustaleniu tego faktu.

§ 125. Jeżeli zgodnie z umową o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego zaspokojenie polega na przejęciu przez wierzyciela na własność instrumentów finansowych, objętych zastawem finansowym, firma inwestycyjna wykonuje złożoną przez wierzyciela, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta w umowie o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego, dyspozycję przeniesienia instrumentów finansowych, objętych zastawem, na rzecz wierzyciela.

§ 126. 1. W przypadku gdy zaspokojenie roszczeń z zastawu finansowego polega na sprzedaży zastawionych instrumentów finansowych, w dniu wystąpienia podstawy realizacji zastawu finansowego, firma inwestycyjna wykonuje zlecenie sprzedaży zastawionych instrumentów finansowych, złożone przez wierzyciela na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta w umowie o ustanowieniu zastawu finansowego.

2. Firma inwestycyjna niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela, w sposób wskazany przez niego w zleceniu, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne pochodzące z wykonania jego zlecenia, w wysokości pozwalającej na zaspokojenie zabezpieczonych roszczeń.

3. Po zajściu okoliczności, o których mowa w § 124, firma inwestycyjna nie może przyjąć do wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 127. Do sposobu postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku zaspokajania roszczeń wynikających z zastawu finansowego przez kompensatę stosuje się odpowiednio § 119.

§ 128. Przepisy niniejszego oddziału, dotyczące firmy inwestycyjnej, stosuje się odpowiednio do banku powierniczego.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 129. 1. Firmy inwestycyjne prowadzące działalność maklerską przed dniem wejścia w życie rozporządzenia są obowiązane dostosować prowadzoną działalność do wymogów określonych w rozporządzeniu w terminie 3 miesięcy od dnia jego wejścia w życie.

2. Firmy inwestycyjne, o których mowa w ust. 1, są obowiązane powiadomić klientów, na rzecz których świadczą usługi maklerskie na podstawie umów zawartych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, o zaliczeniu ich odpowiednio do kategorii klientów detalicznych albo klientów profesjonalnych, o konsekwencjach tego zaliczenia oraz o możliwości wystąpienia z żądaniem, o którym mowa w § 3 ust. 2 albo w § 5 ust. 1. Informacje przekazywane są przy użyciu trwałego nośnika informacji.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do firm inwestycyjnych prowadzących przed dniem wejścia w życie działalność maklerską związaną z zawieraniem transakcji lub pośrednictwem w zawieraniu transakcji z uprawnionym kontrahentem w rozumieniu rozporządzenia.

4. Firma inwestycyjna może odstąpić od stosowania przepisu § 14 w odniesieniu do konkretnych usług maklerskich świadczonych na rzecz klienta na podstawie umów zawartych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia.

§ 130. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

2008 r.⁶⁾

Minister Finansów

- 1) Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).
- 2) Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji stanowi transpozycję dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającej dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/22/EWG oraz dyrektywy Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającej środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy.
- 3) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 48, poz. 554, Nr 60, poz. 702 i Nr 114, poz. 1193, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 146, poz. 1546, Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 183, poz. 1538 oraz z 2007 r. Nr 112, poz. 766.
- 4) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 oraz z 2007 r. Nr 80, poz. 538 i Nr 82, poz. 557.
- 5) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 61, poz. 418, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378 i Nr 247, poz. 1845 oraz z 2008 r. Nr 59, poz. 367.
- 6) Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2005 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych oraz banków powierniczych (Dz.U. z 2006 r. Nr 2, poz. 8), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 2008 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr ..., poz. ...).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji wynikającej z art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119 ...), dalej zwanej ustawą, zgodnie z którą minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, tryb i warunki postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 oraz banków powierniczych w zakresie:

- promowania świadczonych usług oraz kontaktów z potencjalnymi klientami,
- zawierania transakcji i dokonywania rozliczeń,
- klasyfikowania klientów do różnych kategorii,
- świadczenia usług, w tym w zakresie świadczenia usług na rzecz różnych kategorii klientów,
- prowadzenia ewidencji zawieranych transakcji oraz archiwizacji dokumentów i innych nośników informacji sporządzanych w związku z prowadzeniem działalności,
- ustanawiania i realizacji zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek udzielonych na nabycie instrumentów finansowych oraz zabezpieczania wierzytelności na instrumentach finansowych, jeżeli konstrukcja tych instrumentów umożliwia ustanowienie zabezpieczenia.

Projektowane rozporządzenie zastąpi obecnie obowiązujące Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2005 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych oraz banków powierniczych (Dz.U. z 2006 r. Nr 2, poz. 8).

Projektowane rozporządzenie w szczególności dostosowuje obowiązujące przepisy do zmian dokonanych ustawą z dnia o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr ..., poz.).

Powołana ustawa dostosowując regulacje dotyczące usług maklerskich do przepisów UE, w tym w szczególności do przepisów Dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającej dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz. Urz. UE L 145, str. 1, z 30.04.2004, Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 6, t. 7, str. 263 i Dz.Urz. UE L 114, str. 60 z 28.04.2006) oraz Dyrektywy Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającej środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (Dz. Urz. UE L 241, str. 26 z 2.09.2006), wprowadziła szereg zmian, w tym w szczególności:

- poszerzyła katalog instrumentów finansowych o wystandaryzowane instrumenty „pochodne”, których cena zależy od ceny towaru (rezygnując jednocześnie z kategorii maklerskich instrumentów finansowych),
- zmieniła katalog działalności maklerskiej poszerzając go doradztwo inwestycyjne w pełnym zakresie (likwidując istniejące dotychczas ograniczenie do doradztwa wyłącznie w zakresie instrumentów dopuszczonych do obrotu zorganizowanego) oraz
- uszczegółowiła na poziomie ustawy zasady zawierania przez firmę inwestycyjną transakcji bezpośrednio z dającym zlecenie oraz zasady organizowania alternatywnego systemu obrotu.

Powyższe spowodowało konieczność dostosowania przepisów Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2005 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych oraz banków powierniczych do aktualnego stanu prawnego. Dodatkowo regulacje wprowadzane ww. rozporządzeniem musiały ulec zmianie ze względu na konieczność wdrożenia do polskiego porządku prawnego przepisów Dyrektywy Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającej środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy, która reguluje w szczególności kwestie związane z:

- informacjami przekazywanymi przez firmę inwestycyjną jej klientom lub potencjalnym klientom,
- badaniem odpowiedniości usługi inwestycyjnej dla danego klienta,
- sposobem postępowania firmy inwestycyjnej w związku ze zobowiązaniem do działania na warunkach najbardziej korzystnych dla klienta,
- sposobem postępowania firmy inwestycyjnej w związku z przechowywaniem aktywów klientów,
- sposobem postępowania firmy inwestycyjnej w związku z konfliktami interesów,
- opracowywaniem materiałów informacyjnych o charakterze analizy inwestycyjnej,
- sposobem postępowania firmy inwestycyjnej przy wykonywaniu zleceń klienta,
- sposobem postępowania firmy inwestycyjnej w kontaktach z podmiotami posiadającymi status „uprawnionego kontrahenta”.

Rozszerzeniu uległa kategoria uprawnionych kontrahentów o przedsiębiorców spełniających warunki wymienione w rozporządzeniu, w ślad za warunkami wymienionymi w Załączniku II pkt. I.2. MiFID oraz o podmioty, które nie są podmiotami profesjonalnymi, które jednak mogą być na własne żądanie, traktowane jak klienci profesjonalni, pod warunkiem że posiadają wiedzę i doświadczenie pozwalające na podejmowanie własnych decyzji inwestycyjnych, jak również na właściwą ocenę ryzyka związanego z tymi decyzjami. Jest to zgodna z uregulowaniami art. 50 ust. 1 dyrektywy 2006/73/WE, który przyznaje Państwom Członkowskim możliwość poszerzenia katalogu uprawnionych kontrahentów, poza te podmioty, które zostały wyraźnie wskazane w art. 24 ust. 2 dyrektywy 2004/39/WE.

Dokonano zmiany przepisów regulujących zakres i sposób przekazywania informacji kierowanych przez firmę inwestycyjną do klientów lub potencjalnych klientów (w tym informacji o charakterze reklamowym lub promocyjnym).

Wykreślono przepisy Oddziału 2 „Szczegółowe zasady zawierania umów o świadczenie usług maklerskich”, §§ 7 - 15 obecnie obowiązującego rozporządzenia. Oddział ten zawierał m.in. regulacje w zakresie zawierania umów z klientami, jak również zapisy dotyczące zawartości poszczególnych regulaminów świadczenia usług (wykonywania zleceń, wykonywania zleceń nabycia lub zbycia derywatów, wykonywania zleceń nabycia lub zbycia zagranicznych instrumentów finansowych, wykonywania zleceń nabycia lub zbycia praw majątkowych, zarządzania portfelami oraz przyjmowania i przekazywania zleceń), które miały normować sposób zawarcia i realizacji odpowiednich umów. Regulacje te uznano za zbędne i sprzeczne z dyrektywą 2004/39/WE. Dyrektywa ta jest dyrektywą maksymalnej harmonizacji, co oznacza, iż nie jest możliwe wprowadzanie jakichkolwiek obowiązków, które wykraczałyby poza jej zakres.

Także z powodu niezgodności z implementowanymi dyrektywami, postanowiono zrezygnować z przepisów dotyczących zawartości regulaminów prowadzenia rachunków papierów wartościowych oraz rachunków pieniężnych przez firmy inwestycyjne, będące odpowiednikiem § 24 ust. 2 – 6 obecnie obowiązującego rozporządzenia oraz przepisu dotyczącego prowadzenia

przez firmę inwestycyjną rachunków praw majątkowych, będącego odpowiednikiem § 25 obecnie obowiązującego rozporządzenia.

W projekcie zrezygnowano także z całości przepisów dotyczących zawartości zleceń przyjmowanych przez firmy inwestycyjne, stanowiących odpowiednik § 31 obecnie obowiązującego rozporządzenia.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują przepisy projektowanej regulacji.

Niniejsze rozporządzenie oddziałuje na firmy inwestycyjne oraz banki powiernicze.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie rozporządzenia przyczyni się do podwyższenia standardów świadczonych usług na rynku kapitałowym poprzez zwiększenie wymogów w zakresie przejrzystości i prawidłowego działania tego rynku oraz podwyższenie poziomu ochrony inwestorów korzystających z tego typu usług jak również poprzez wprowadzenie regulacji identycznych z obowiązującymi na terytorium całej Wspólnoty doprowadzi do wyrównania pozycji konkurencyjnej podmiotów świadczących omawiane usługi na terytoriach wszystkich państw członkowskich UE.

Projektowane rozporządzenie nie przyczyni się do znaczącego zwiększenia obciążeń biurokratycznych dla podmiotów nadzorowanych, ponieważ większość przewidzianych w nim warunków funkcjonowała już uprzednio zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2005 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych oraz banków powierniczych.

4. Wpływ projektu na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

6. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

W opinii projektodawców regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia został udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾
z dnia 2008 r.

w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego, w tym wymogów kapitałowych, dla domów maklerskich oraz określenia maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów

Na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104 poz. 708 i Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa zakres i szczegółowe zasady wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego, w tym wymogów kapitałowych, dla domów maklerskich, z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność maklerską wyłącznie w zakresie czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 lub 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz określania maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek udzielonych domom maklerskim i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów dla domów maklerskich, w tym:

- 1) warunki i sposób wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego metodą uwzględniającą wymóg kapitałowy z tytułu kosztów stałych;
- 2) warunki i sposób wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego metodą uwzględniającą współczynnik przejścia;
- 3) warunki i sposób stosowania przy wyznaczaniu wymogów kapitałowych współczynników, metod, ocen i innych rozwiązań, o których mowa w art. 105, 105a, 105c i 105d ustawy, wymagających zgody Komisji, a także przypadki, w których nie jest wymagana zgoda Komisji na ich stosowanie.

§ 2. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 2) ustawie o rachunkowości – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾);
- 3) ustawie Prawo bankowe – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.³⁾);

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r., Nr 60, poz. 535, Nr 139, poz. 1324, Nr 60, poz. 535, z 2004 r. Nr 124, poz. 1152, Nr 229, poz. 2276, Nr 96, poz. 959, Nr 146, poz. 1546, Nr 145, poz. 1535, Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539, Nr 267, poz. 2252, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, Nr 208, poz. 1540 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 393..

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 272, Nr 112, poz. 769.

- 4) ustawie o giełdach towarowych – rozumie się przez to ustawę z dnia 26 października 2000 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 121, poz. 1019 z późn. zm.⁴⁾);
- 5) parametrach cenowych – rozumie się przez to cenę lub inny niż cena wskaźnik wartości danego instrumentu bazowego, w tym w szczególności stopę procentową oraz kurs waluty i indeks giełdowy;
- 6) dniu zapadalności pozycji pierwotnej instrumentu bazowego – rozumie się przez to ostatni dzień, w którym zgodnie z umową powinna nastąpić realizacja wszystkich zobowiązań związanych z daną pozycją pierwotną instrumentu bazowego;
- 7) dniu sprawozdawczym – rozumie się przez to dzień, na który dokonuje się obliczenia całkowitego wymogu kapitałowego;
- 8) wartości godziwej – rozumie się przez to wartość, o której mowa w art. 28 ust. 6 ustawy o rachunkowości;
- 9) uznanej firmie inwestycyjnej z państw trzecich – rozumie się przez to podmiot z siedzibą na terytorium państwa niebędącego państwem członkowskim, który prowadzi działalność maklerską w tym państwie i który podlega regulacjom ostrożnościowym co najmniej tak restrykcyjnym, jak podmioty prowadzące taką działalność w państwie członkowskim;
- 10) współczynnika delta – rozumie się przez to iloraz spodziewanej zmiany ceny opcji do implikującej tę zmianę dowolnie małej zmiany ceny instrumentu bazowego będącego przedmiotem tej opcji;
- 11) ekwiwalencie delta – rozumie się przez to wartość nominalną instrumentów bazowych do otrzymania albo instrumentów bazowych do dostarczenia będących przedmiotem danej opcji, pomnożoną przez odpowiedni współczynnik delta;
- 12) operacjach finansowania zapasów – rozumie się przez to operacje dotyczące zapasów towarów, w których koszt finansowania tych zapasów został ustalony w odniesieniu do daty transakcji terminowej;
- 13) dominującej firmie inwestycyjnej w Polsce – rozumie się przez to dom maklerski, sprawujący kontrolę lub współkontrolę nad podmiotem zależnym, którym jest instytucja kredytowa, bank, zagraniczna firma inwestycyjna, dom maklerski lub instytucja finansowa z siedzibą w państwie członkowskim, oraz który nie jest podmiotem zależnym od banku, innego domu maklerskiego oraz - posiadających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - instytucji finansowej oraz finansowej spółki holdingowej dominującej w państwie członkowskim;
- 14) ryzyku rozmycia – rozumie się przez to ryzyko zmniejszenia kwoty nabytych wierzytelności poprzez pożyczki gotówkowe lub bezgotówkowe udzielane dłużnikowi;
- 15) przedsiębiorstwie usług pomocniczych – rozumie się przez to podmiot, którego podstawowa działalność ma charakter pomocniczy w stosunku do podstawowej działalności domu maklerskiego, w szczególności polega na zarządzaniu powierzonym majątkiem lub świadczeniu usług w zakresie przetwarzania danych;
- 16) właściwych władzach nadzorczych – rozumie się przez to władze uprawnione na mocy obowiązujących przepisów do sprawowania nadzoru nad podmiotami na rynku finansowym.

2. Użyte w rozporządzeniu skróty oznaczają:

- 1) CCF – współczynnik konwersji kredytowej;
- 2) EAD – ekspozycję w chwili niewykonania zobowiązania;
- 3) ECAI – zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej;
- 4) EL – oczekiwaną stratę;
- 5) LGD – stratę z tytułu niewykonania zobowiązania;

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 121, poz. 1019 i Nr 183, poz. 1537 i 1538, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 112, poz. 769.

- 6) PD – prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania;
- 7) M – termin zapadalności.

§ 3. 1. Wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka obejmują łączny wymóg kapitałowy z tytułu:

- 1) ryzyka rynkowego obejmującego:
 - a) łączny wymóg z tytułu ryzyka pozycji – obliczony w sposób określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia, w tym:
 - łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen instrumentów kapitałowych,
 - łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów,
 - łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych,
 - łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych,
 - łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania,
 - b) łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego – obliczony w sposób określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia;
- 2) ryzyka rozliczenia, dostawy oraz ryzyka kredytowego kontrahenta – obliczony w sposób określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia;
- 3) ryzyka kredytowego – obliczony w sposób określony w załączniku nr 6 i 7 do rozporządzenia;
- 4) ryzyka operacyjnego – obliczony w sposób określony w załączniku nr 11 do rozporządzenia;
- 5) przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań – obliczony w sposób określony w załączniku nr 10 do rozporządzenia.

2. Całkowity wymóg kapitałowy jest sumą wymogów kapitałowych obliczonych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka związanego ze skalą prowadzonej przez dom maklerski działalności i obejmuje, z zastrzeżeniem ust. 3, 4 i 6:

- 1) wymogi kapitałowe, o których mowa w ust. 1 – w przypadku domów maklerskich, których skala prowadzonej działalności jest znacząca;
- 2) wymogi kapitałowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a tiret drugie i lit. b oraz pkt 3-5 – w przypadku domów maklerskich, których skala prowadzonej działalności, ustalona w sposób określony w § 7 ust. 8, jest nieznacząca.

3. Całkowity wymóg kapitałowy domu maklerskiego, który nie posiada zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 3 i 7 ustawy, może, po uprzednim zawiadomieniu Komisji, być obliczany jako większa z następujących wielkości:

- 1) wymóg kapitałowy, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lub 2, z wyłączeniem wymogu kapitałowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 4;
- 2) wymóg kapitałowy z tytułu kosztów stałych obliczony w sposób określony w załączniku nr 14 do rozporządzenia.

4. Dom maklerski, obowiązany posiadać kapitał założycielski, zgodnie z art. 98 ust. 3 ustawy, w przypadku gdy:

- 1) dom maklerski zawiera transakcje na własny rachunek wyłącznie w celu:
 - a) realizacji czynności maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2 ustawy lub
 - b) uzyskania dostępu do systemu rozliczeniowego lub rozrachunkowego, lub uznanej giełdy w rozumieniu § 10 ust. 2 załącznika nr 3 do rozporządzenia, realizując czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 lub 2 ustawy, lub
- 2) dom maklerski:
 - a) nie przechowuje środków pieniężnych ani instrumentów finansowych klientów,
 - b) prowadzi wyłącznie działalność, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 3 ustawy,

- c) nie świadczy usług klientom zewnętrznym, którzy nie stanowią podmiotów powiązanych w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 43 ustawy o rachunkowości oraz
- d) którego transakcje są rozliczane przez izbę rozliczeniową i gwarantowane przez tę izbę, w szczególności przy pomocy funduszu, o którym mowa w art. 65 ust. 1 oraz art. 68d ust. 1 ustawy

– może, po uzyskaniu zgody o której mowa w art. 98a ust. 4 ustawy, obliczać całkowity wymóg kapitałowy jako sumę wymogów kapitałowych określonych w ust. 3 pkt 1 i 2.

5. Obliczanie całkowitego wymogu kapitałowego zgodnie z ust. 3, 4 lub 6 nie zwalnia domu maklerskiego z obowiązku stosowania § 2 załącznika nr 11 do rozporządzenia.

6. Za zgodą, o której mowa w art. 98a ust. 5 ustawy, dom maklerski, który nie spełnia kryteriów wymaganych do obliczania wymogów kapitałowych w sposób wskazany w ust. 3 lub 4 oraz:

- 1) suma kwot operacji zaliczonych do portfela handlowego domu maklerskiego nie przekroczyła równowartości w złotych 50 000 000 euro obliczonej według kursu średniego ogłoszonego na dany dzień przez Narodowy Bank Polski,
- 2) liczba osób pełniących funkcje zarządcze lub kierownicze w domu maklerskim, o których mowa w ust. 9, w ostatnim roku obrotowym nie przekroczyła 100,
- 3) dom maklerski prowadził działalność maklerską przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia

– określa całkowity wymóg kapitałowy w sposób określony w ust. 2 pkt 1 lub 2, z zastrzeżeniem, iż jeżeli wymóg kapitałowy, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 jest wyższy od iloczynu współczynnika przejścia, o którym mowa w ust. 7, oraz wymogu kapitałowego określonego zgodnie z ust. 3, to wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego zostaje, w obliczeniach do celów ust. 2, zastąpiony tym niższym wymogiem, z zastrzeżeniem ust. 8.

7. Współczynnik przejścia do 31 grudnia 2008 r. wynosi 16/88, od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. wynosi 34/88, od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. wynosi 52/88, od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. wynosi 70/88.

8. Dom maklerski we wniosku o udzielenie zgody, o której mowa w art. 98a ust. 4 i 5, zawiera informacje i dokumenty świadczące o spełnieniu kryteriów wymaganych do udzielenia zgody, o których mowa w ust. 4 i 6.

9. Do osób pełniących funkcje zarządcze lub kierownicze zalicza się:

- 1) osoby wchodzące w skład statutowych organów domu maklerskiego, a w przypadku domu maklerskiego prowadzonego w formie spółki osobowej również wspólnika lub komplementariusza;
- 2) osoby pełniące funkcje kierownicze;
- 3) pracowników pełniących funkcje związane bezpośrednio lub pośrednio z operacjami powodującymi powstawanie pozycji zaliczanych do portfela handlowego, w tym pracowników, których funkcje dotyczą sprzedaży, zarządzania ryzykiem i badania zgodności działania domu maklerskiego z przepisami prawa.

§ 4.1. Dom maklerski jest zobowiązany do obliczania całkowitego wymogu kapitałowego na koniec każdego dnia roboczego – według stanu na poprzedni dzień roboczy i porównywania tak obliczonej wielkości z poziomem nadzorowanych kapitałów.

2. Poziom kapitałów nadzorowanych ustalony niezależnie od skali prowadzonej działalności, w sposób określony w § 1 ust. 2 załącznika nr 12 do rozporządzenia, nie może być niższy niż wymagana wysokość kapitału założycielskiego na prowadzenie działalności maklerskiej określona w art. 98 ustawy.

§ 5. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rynkowego oblicza się na podstawie pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych, określających rodzaje i wielkość ryzyka

obciążającego poszczególne operacje nierozliczone na koniec dnia, wyznaczonych zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi w rozdziale 1 załącznika nr 2 do rozporządzenia oraz z uwzględnieniem zasad szczegółowych określonych w rozdziale 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia oraz w załącznikach nr 3 i 4 do rozporządzenia.

§ 6. 1. Do obliczania wymogów kapitałowych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, można stosować metodę wartości zagrożonej określoną w załączniku nr 13 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Dom maklerski może stosować metodę wartości zagrożonej pod warunkiem, że:

- 1) wystąpi z wnioskiem, o którym mowa w art. 105 ust. 1 pkt 4 ustawy, i uzyska zgodę na jej stosowanie;
- 2) ustalona na dzień przedłożenia wniosku, o którym mowa w art. 105 ust. 1 pkt 4 ustawy, na podstawie weryfikacji historycznej określonej w § 14 załącznika nr 13 do rozporządzenia, liczba dni spośród ostatnich 250 dni roboczych bezpośrednio poprzedzających dzień obliczenia, w których dzienna strata rynkowa na pozycjach pierwotnych objętych metodą wartości zagrożonej przekroczyła wartość zagrożoną wyznaczoną na dany dzień roboczy – nie przewyższa 10.

3. Dom maklerski stosujący metodę wartości zagrożonej jest zobowiązany zaniechać jej stosowania, począwszy od dnia, w którym ustalona, na podstawie weryfikacji historycznej określonej w § 14 załącznika nr 13 do rozporządzenia, liczba dni – spośród poprzedzających ten dzień 250 kolejnych dni roboczych, w których dzienna strata rynkowa na pozycjach pierwotnych objętych metodą wartości zagrożonej przekroczyła wartość zagrożoną wyznaczoną na dany dzień roboczy – przewyższa 10, lub od dnia, w którym zmienił się stan faktyczny w stosunku do danych zawartych we wniosku, o którym mowa w ust. 2.

§ 7. 1. Skalę prowadzonej działalności domu maklerskiego uznaje się za znaczącą, począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu, w którym jest spełniony przynajmniej jeden z poniższych warunków:

- 1) średnia arytmetyczna dziennych sum kwot operacji zawartych w każdym spośród ostatnich 250 dni roboczych bezpośrednio poprzedzających dzień obliczenia, zaliczonych do portfela handlowego przekroczyła równowartości w złotych 15 000 000 euro obliczonej według bieżącego kursu średniego ogłoszonego na dany dzień przez Narodowy Bank Polski;
- 2) w ciągu 250 dni roboczych bezpośrednio poprzedzających dzień obliczenia występują cztery dni, w których suma kwot operacji zaliczonych do portfela handlowego zawartych w każdym z tych dni z osobna przekroczyła równowartość w złotych 20 000 000 euro obliczoną w złotych według bieżącego kursu średniego ogłoszonego na dany dzień przez Narodowy Bank Polski;
- 3) średnia arytmetyczna zakresu prowadzonej działalności obliczona za ostatnie 250 dni roboczych bezpośrednio poprzedzających dzień przekroczyła 0,05;
- 4) w ciągu 250 dni roboczych bezpośrednio poprzedzających dzień obliczenia występują cztery dni, w których zakres prowadzonej działalności przekroczył 0,06.

2. Dom maklerski, prowadzący działalność krócej niż 250 dni roboczych i w wyniku tego nie mogący zweryfikować warunków, o których mowa w ust. 1, może, po uprzednim powiadomieniu Komisji, uznać skalę swojej działalności za znaczącą w rozumieniu ust. 1, jeżeli spełnia przynajmniej jeden z warunków określonych w tym ustępie, z zastrzeżeniem, że liczbę 250 dni roboczych zastępuje się liczbą dni roboczych, które upłynęły od rozpoczęcia działalności.

3. Dom maklerski może zaprzestać uznawania skali działalności za znaczącą począwszy od dnia, w którym dom maklerski stwierdzi, że w ciągu poprzedzających 250 dni roboczych, nie był spełniony żaden z warunków wymienionych w ust. 1.

4. Skalę prowadzonej działalności, o której mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, oblicza się jako stosunek kwot operacji zawartych w danym dniu, zaliczonych do portfela handlowego, do sumy bilansowej powiększonej o sumę kwot wszystkich operacji pozabilansowych nierozliczonych do tego dnia, z wyłączeniem pozabilansowych transakcji terminowych.

5. Kwoty operacji, o których mowa w ust. 1 i ust. 4 ustala się zgodnie z zasadami określonymi w § 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia.

6. Dom maklerski obliczający skalę prowadzonej działalności jest zobowiązany do dokonywania i dokumentowania obliczeń, o których mowa w ust. 5 z częstotliwością niezbędną do sprawdzenia istnienia warunków określonych w ust. 1.

7. Dom maklerski obliczający skalę prowadzonej działalności jest zobowiązany do sporządzania ewidencji portfela handlowego i niehandlowego, w postaci wykazu operacji zawartych w dniu, dla którego dokonano obliczenia według wzoru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

8. Skalę działalności uznaje się za nieznaczącą w przypadku, w którym nie zostały spełnione warunki, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust.2.

§ 8. 1. Dom maklerski dokonuje podziału przeprowadzanych operacji na portfel handlowy i portfel niehandlowy w oparciu o procedurę, o której mowa w ust. 2, oraz, w przypadku domu maklerskiego, którego skala działalności jest znacząca, zgodnie z przepisami załącznika nr 1 do rozporządzenia.

2. Dom maklerski jest obowiązany opracować w formie pisemnej wewnętrzną procedurę obejmującą szczegółowe zasady wyodrębniania portfela handlowego i niehandlowego oraz wyznaczania pozycji pierwotnych.

3. Dom maklerski, którego skala prowadzonej działalności jest znacząca, musi uzupełnić wewnętrzną procedurę, o której mowa w ust. 2, o szczegółowe zasady ustalania wyniku rynkowego oraz ustalania straty na operacjach zaliczonych do portfela niehandlowego.

4. Wewnętrzna procedura oraz wszelkie jej zmiany powinny być zatwierdzone przez radę nadzorczą domu maklerskiego.

5. Wszelkie zmiany w zakresie wewnętrznej procedury domu maklerskiego powinny być uzasadnione w formie pisemnej.

§ 9. Pozycje wynikające z operacji zaliczonych do portfela handlowego muszą być wyceniane co najmniej raz dziennie w sposób ostrożny i wiarygodny, zgodnie z § 10 i 11.

§ 10. 1. Za wyjątkiem przypadków, o których mowa w § 11, dom maklerski dokonuje wyceny pozycji wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego według wartości rynkowej.

2. Wycena według wartości rynkowej oznacza wycenę dokonywaną według cen zamknięcia pochodzących z łatwo dostępnych, niezależnych źródeł, takich jak kursy giełdowe, notowania elektroniczne lub notowania pochodzące od kilku niezależnych podmiotów pośredniczących w sposób stały w zawieraniu transakcji na danym rynku oraz cieszących się w związku z wykonywaniem tych funkcji nieposzlakowaną opinią uczestników tego rynku.

3. Dokonując wyceny według wartości rynkowej stosuje się ostrożniejszy z kursów kupna lub sprzedaży, chyba że dom maklerski w ramach realizacji umów zawartych ze spółką organizującą obrót danym papierem wartościowym lub instrumentem finansowym niebędącym papierem wartościowym albo odpowiednio z emitentem danego papieru

wartościowego lub wystawcą danego instrumentu finansowego niebędącego papierem wartościowym świadczy usługi polegające na podtrzymywaniu płynności notowań tego papieru wartościowego lub odpowiednio instrumentu finansowego niebędącego papierem wartościowym i w ramach tych usług może dokonać zamknięcia po średnim kursie rynkowym.

§ 11. 1. W przypadku gdy wycena pozycji wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego według wartości rynkowej nie jest możliwa, dom maklerski musi dokonać wyceny tych pozycji według modelu. Wycena według modelu oznacza wycenę, która powstała w drodze odwzorowania, ekstrapolacji lub obliczenia dokonanego w inny sposób na podstawie danych rynkowych i która spełnia wymogi określone w ust. 2 i 3.

2. Dokonując wyceny według modelu dom maklerski musi, niezależnie od sposobu opracowania modelu, spełnić następujące wymogi:

- 1) zarząd domu maklerskiego musi otrzymywać informacje, które składniki portfela handlowego poddawane są wycenie według modelu, wraz z opisem wyjaśniającym ewentualny wpływ tego podejścia na dokładność otrzymywanych wycen, ponoszone ryzyko oraz wyniki działalności handlowej;
- 2) wykorzystywane na potrzeby wyceny według modelu dane rynkowe muszą na ile jest to możliwe odpowiadać cenom rynkowym, a ich dopasowanie w stosunku do pozycji podlegających wycenie oraz parametry modelu muszą być przez dom maklerski poddawane regularnej ocenie;
- 3) stosować metody wyceny stanowiące przyjętą na danym rynku praktykę dla danego rodzaju transakcji finansowych lub towarowych;
- 4) opracować w formie pisemnej procedury kontrolne dotyczące zasad wprowadzania zmian do modelu oraz zabezpieczyć kopię modelu, w celu jej wykorzystywania do okresowej weryfikacji poprawności uzyskiwanych przy pomocy modelu wycen;
- 5) jednostka organizacyjna lub osoby zarządzające ryzykiem muszą posiadać wiedzę w zakresie słabych stron stosowanego modelu oraz sposobów ich uwzględnienia poprzez korekty otrzymywanych w ramach modelu wyników wyceny;
- 6) poddawać model regularnym przeglądom w celu określenia jego dokładności, w szczególności poprzez dokonywanie oceny prawidłowości założeń, analizy zysku i strat w zestawieniu z czynnikami ryzyka oraz porównanie rzeczywistych wartości zamknięcia pozycji z wynikami otrzymywanymi w ramach modelu.

3. Jeżeli model został opracowany samodzielnie przez dom maklerski, model ten musi ponadto:

- 1) opierać się na założeniach, które zostały poddane ocenie oraz weryfikacji przez osoby odpowiednio wykwalifikowane, niezwiązane z procesem tworzenia modelu;
- 2) zostać poddany niezależnym testom obejmującym weryfikację założeń, danych liczbowych oraz zastosowanego oprogramowania;
- 3) być opracowany lub zatwierdzony niezależnie od jednostki organizacyjnej dokonującej operacji zaliczanych do portfela handlowego.

§ 12. Niezależnie od przeglądów, ocen dokładności lub weryfikacji przeprowadzanych zgodnie z § 10 i 11, nie rzadziej niż raz w miesiącu dom maklerski dokonuje weryfikacji kursów zamknięcia wykorzystywanych na potrzeby wycen, o których mowa w § 10, oraz danych wykorzystanych w modelu na potrzeby wycen, o których mowa w § 11, pod względem ich dokładności i niezależności, przy czym weryfikacja ta musi być przeprowadzana przez osoby lub podmioty niezależne od jednostki organizacyjnej dokonującej operacji zaliczanych do portfela handlowego. W przypadku gdy niedostępne są ceny zamknięcia pochodzące z niezależnych źródeł lub źródła te nie mogą być uznane za

źródła obiektywne, w tym w szczególności w przypadku, gdy w odniesieniu do danej pozycji dostępne jest tylko jedno kwotowanie, dom maklerski wykorzystuje mechanizmy korekt przeprowadzanych wycen.

§ 13. 1. Dom maklerski opracowuje w formie pisemnej procedury wewnętrzne dotyczące konieczności uwzględniania na potrzeby rachunku wymogów kapitałowych korekt wycen, o których mowa w ust. 2 lub tworzenia rezerw, o których mowa w ust. 3.

2. Dom maklerski wykorzystujący wyceny dokonywane przez stronę trzecią lub wyceny, o których mowa w § 11, musi określić czy konieczne jest zastosowanie korekt tych wycen.

3. Dom maklerski musi także określić czy konieczne jest utworzenie rezerw z tytułu wyceny pozycji o ograniczonej płynności wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego oraz na bieżąco dokonuje ich przeglądu, przy czym przez pozycje o ograniczonej płynności rozumie się zarówno pozycje, które mogą powstać z tytułu określonych zdarzeń rynkowych, jak i na skutek zdarzeń wynikających bezpośrednio z działalności domu maklerskiego.

4. W odniesieniu do procedur, o których mowa w ust. 1, oraz rezerw, o których mowa w ust. 3, przepisy § 14 stosuje się odpowiednio.

§ 14. 1. Rezerwy lub korekty wycen, o których mowa w § 13, tworzy się lub dokonuje się z tytułu:

- 1) kosztów zamknięcia pozycji;
- 2) ryzyka operacyjnego;
- 3) przedterminowego rozwiązania umowy przez kontrahenta domu maklerskiego;
- 4) kosztów inwestycji i finansowania;
- 5) przyszłych kosztów administracyjnych;
- 6) ryzyka modelu.

2. W celu określenia konieczności utworzenia rezerwy w związku z wyceną pozycji o ograniczonej płynności, dom maklerski uwzględnia w szczególności:

- 1) czas jaki byłby potrzebny do zabezpieczenia ryzyka z tytułu danej pozycji pierwotnej;
- 2) zmienność i średnią rozpiętość cen kupna i sprzedaży;
- 3) dostępność notowań rynkowych (liczba i wskazanie aktywnych animatorów rynku);
- 4) zmienność i średni wolumen zawieranych transakcji;
- 5) koncentrację na rynku;
- 6) rozkład pozycji pod względem terminów ich zapadalności;
- 7) zakres, w jakim wycena pozycji dokonywana jest według modelu;
- 8) wpływ innych niż wymienione wyżej, składowych ryzyka związanych z modelem.

§ 15. 1. W przypadku gdy korekta wyceny lub wyliczone rezerwy są przyczyną istotnych zysków lub strat w bieżącym roku obrotowym, odpowiednio powiększają lub pomniejszają kapitały podstawowe domu maklerskiego, zgodnie z załącznikiem nr 12 do rozporządzenia.

2. Z zastrzeżeniem ust. 1, zyski lub straty wynikające z korekt wyceny lub z wyliczenia rezerw uwzględnia się w obliczeniach dziennego wyniku rynkowego, o którym mowa w § 17.

3. Korekty wyceny lub wyliczone rezerwy, które wykraczają poza przewidziane przez zasady rachunkowości stosowane przez dom maklerski, uwzględnia się zgodnie z ust. 1, jeżeli przyczyną ich utworzenia były istotne zyski lub straty, a w pozostałych przypadkach zgodnie z ust. 2.

§ 16. 1. Dom maklerski oblicza poziom nadzorowanych kapitałów w sposób określony w załączniku nr 12 do rozporządzenia.

2. W przypadku jakichkolwiek zmian wielkości poszczególnych składników nadzorowanych kapitałów dom maklerski koryguje poziom nadzorowanych kapitałów na bieżąco. Obowiązek skorygowania poziomu nadzorowanych kapitałów powstaje w szczególności w przypadku poniesienia przez dom maklerski znaczącej straty finansowej, stanowiącej ponad 50% poziomu nadzorowanych kapitałów nieuwzględniającego jej wielkości.

§ 17. 1. Dom maklerski, którego skala prowadzonej działalności jest znacząca, oblicza codziennie łączny dzienny wynik rynkowy stanowiący zysk lub stratę i obejmujący:

- 1) dzienny wynik rynkowy na operacjach zaliczonych do portfela handlowego, rozumiany jako zmiana wyceny tych operacji według wartości rynkowej lub godziwej w danym dniu, w tym również operacji zawartych w tym samym dniu i rozliczonych w tym samym dniu;
- 2) dzienny wynik rynkowy z tytułu zmian kursów walutowych i cen towarów na operacjach zaliczonych do portfela niehandlowego, rozumiany jako zmiana wyceny operacji z tytułu zmiany kursów walutowych i cen towarów, w tym również operacji zawartych w tym samym dniu i rozliczonych w tym samym dniu.

2. W dziennym wyniku rynkowym uwzględnia się koszty finansowania operacji, rozumiane jako obliczone lub oszacowane koszty pozyskania zobowiązań domu maklerskiego.

3. Dzienny wynik rynkowy ustala się zgodnie z zasadami wyceny aktywów i pasywów określonymi w przepisach ustawy o rachunkowości.

§ 18. 1. Dom maklerski, o którym mowa w ust. 2-5, z zachowaniem wymogu spełniania norm adekwatności kapitałowej w ujęciu indywidualnym określonych w § 4 ust. 1 i 2 oraz art. 98a ust. 3 ustawy, zobowiązany jest dodatkowo do spełnienia norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym polegających na:

- 1) codziennym utrzymaniu poziomu skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów w wysokości nie niższej niż wysokość skonsolidowanego całkowitego wymogu kapitałowego;
- 2) utrzymaniu poziomu skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów nieuwzględniających wielkości skonsolidowanych kapitałów III kategorii, niezależnie od zakresu prowadzonej przez dom maklerski działalności, w wysokości nie niższej niż wymagana na prowadzenie działalności maklerskiej wysokość kapitału założycielskiego określona w art. 98 ustawy.

2. Dom maklerski będący dominującą firmą inwestycyjną w Polsce jest zobowiązany do spełniania normy adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym.

3. Dom maklerski będący podmiotem zależnym od finansowej spółki holdingowej dominującej w państwie członkowskim spełnia normy adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym na podstawie skonsolidowanej sytuacji finansowej tej finansowej spółki holdingowej, z zastrzeżeniem ust. 4 i 8.

4. W przypadku gdy podmiotem zależnym do finansowej spółki holdingowej, o której mowa w ust. 3, jest dom maklerski oraz zagraniczna firma inwestycyjna, to normy adekwatności w ujęciu skonsolidowanym na podstawie skonsolidowanej sytuacji finansowej tej finansowej spółki holdingowej spełnia dom maklerski, jeżeli podlega on nadzorowi skonsolidowanemu zgodnie z art. 98a ust. 7 ustawy, z zastrzeżeniem ust. 8.

5. W przypadku gdy spełnione są następujące warunki:

- 1) dom maklerski nie jest obowiązany spełniać norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym na podstawie ust. 2-4,
- 2) dom maklerski nie jest podmiotem zależnym od banku,
- 3) dom maklerski jest podmiotem dominującym wobec lub posiada udziały kapitałowe w posiadających siedzibę na terenie państwa niebędącego państwem członkowskim:

- a) banku zagranicznym w rozumieniu ustawy Prawo bankowe,
- b) instytucji finansowej,
- c) zagranicznej osobie prawnej prowadzącej działalność maklerską lub
- d) spółce zarządzającej instytucjami wspólnego inwestowania, która, gdyby posiadała siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, to musiałaby posiadać zezwolenie zgodnie z ustawą o funduszach inwestycyjnych

– dom maklerski spełnia normy adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym na podstawie swojej skonsolidowanej sytuacji finansowej.

6. W przypadku, gdy spełnione są następujące warunki:

- 1) dom maklerski nie jest obowiązany spełniać norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym na podstawie ust. 2-4,
- 2) dom maklerski jest podmiotem zależnym od finansowej spółki holdingowej,
- 3) finansowa spółka holdingowa, o której mowa w pkt 2, jest podmiotem dominującym wobec lub posiada udziały kapitałowe w posiadających siedzibę na terenie państwa niebędącego państwem członkowskim:
 - a) banku zagranicznym w rozumieniu ustawy Prawo bankowe,
 - b) instytucji finansowej,
 - c) zagranicznej osobie prawnej prowadzącej działalność maklerską lub
 - d) spółce zarządzającej instytucjami wspólnego inwestowania, która, gdyby posiadała siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, to musiałaby posiadać zezwolenie zgodnie z ustawą o funduszach inwestycyjnych

– dom maklerski spełnia normy adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym na podstawie skonsolidowanej sytuacji finansowej tej finansowej spółki holdingowej, z zastrzeżeniem ust. 7 i 8.

7. Jeżeli podmiotem zależnym do finansowej spółki holdingowej, o której mowa w ust. 6, jest dom maklerski oraz zagraniczna firma inwestycyjna, to normy adekwatności w ujęciu skonsolidowanym na podstawie skonsolidowanej sytuacji finansowej tej finansowej spółki holdingowej spełnia dom maklerski, jeżeli podlegałby on nadzorowi w ujęciu skonsolidowanym zgodnie z art. 98a ust. 7 ustawy, gdyby ta finansowa spółka holdingowa była finansową spółką holdingową dominującą w państwie członkowskim, z zastrzeżeniem ust. 8.

8. Jeżeli podmiotem zależnym od finansowej spółki holdingowej jest bank lub instytucja kredytowa przepisów ust. 3, 4, 6 i 7 nie stosuje się.

§ 19. 1. Dom maklerski zobowiązany do spełniania norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym, na podstawie swojego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego finansowej spółki holdingowej, ustala:

- 1) skonsolidowane kapitały nadzorowane – obliczone w sposób określony w załączniku nr 12 do rozporządzenia;
- 2) z pominięciem wpływu podmiotów skonsolidowanych metodą praw własności – skonsolidowany całkowity wymóg kapitałowy rozumiany jako suma skonsolidowanych wymogów z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, określonych w § 3 ust. 1 oraz zgodnie z zasadami określonymi w § 3 ust. 2, przy czym:
 - a) skonsolidowany portfel handlowy obejmuje operacje zaliczone przez dom maklerski i inne podmioty ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym do ich portfeli handlowych zgodnie z ich pierwotną klasyfikacją dokonaną przez te podmioty, a w przypadku gdy podmioty te nie wyodrębniają portfela handlowego i portfela niehandlowego, odpowiedniej klasyfikacji operacji dokonuje dom maklerski

zobowiązany do spełniania norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym, zgodnie z zasadami stosowanymi do własnych operacji,

- b) skonsolidowany portfel niehandlowy stanowią pozostałe operacje,
- c) przez skonsolidowane przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań rozumie się przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań obliczone na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego domu maklerskiego lub finansowej spółki holdingowej przy odpowiednim stosowaniu zasad określonych w załączniku nr 12 do rozporządzenia.

2. Z obliczeń normy adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym, po uprzednim powiadomieniu Komisji, można wyłączyć poszczególne podmioty zależne, które w innym przypadku byłyby w niej uwzględnione, w następujących przypadkach:

- 1) podmiot jest umiejscowiony w państwie niebędącym państwem członkowskim, w którym występują prawne przeszkody w przekazywaniu niezbędnych informacji;
- 2) suma bilansowa podmiotu nie przekracza niższej z dwóch wielkości: 10 000 000 euro, obliczonej według bieżącego kursu średniego ogłoszonego na dany dzień przez Narodowy Bank Polski, lub 1% sumy bilansowej domu maklerskiego, o ile suma sum bilansowych dwóch lub więcej podmiotów, które byłyby wyłączone w tym przypadku, łącznie nie przewyższa powyższych kryteriów;
- 3) jeżeli w opinii Komisji:
 - a) włączenie podmiotu do obliczeń norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym byłoby niewłaściwe lub mylące w odniesieniu do celów nadzoru nad adekwatnością kapitałową, lub
 - b) podmiot nie ma znaczenia dla celów nadzoru nad adekwatnością kapitałową.

3. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 2, powinno zawierać szczegółowe dane dotyczące podmiotu, który został wyłączony z obliczeń, w szczególności podstawę wyłączenia, wartość udziału w podmiocie, sumę bilansową domu maklerskiego oraz wyłączanego podmiotu.

§ 20. 1. Dom maklerski w przypadku gdy dokonał wyłączenia z obliczeń skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 19 ust. 2, jest zobowiązany do przekazania sprawozdań finansowych wyłączonych z obliczeń podmiotów zależnych od domu maklerskiego lub finansowej spółki holdingowej oraz podmiotów, w których dom maklerski lub finansowa spółka holdingowa posiada udział kapitałowy lub z którymi pozostaje w związku gospodarczym, opartym na stałej współpracy, w szczególności wynikającej z zawartej umowy lub umów, który może mieć istotny wpływ na pogorszenie się sytuacji finansowej jednego z podmiotów.

2. Dom maklerski spełniający normy adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym, na podstawie skonsolidowanej sytuacji finansowej, finansowej spółki holdingowej jest zobowiązany przekazać Komisji niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 90 dni od dnia zatwierdzenia, skonsolidowane sprawozdanie finansowe tej finansowej spółki holdingowej.

3. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 i 2, sporządzone w języku obcym dom maklerski przekazuje wraz z ich tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego.

§ 21. Wysokość zaciągniętych przez dom maklerski kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych przez niego dłużnych papierów wartościowych nie może przekroczyć czterokrotności poziomu nadzorowanych kapitałów.

§ 22. 1. Przepisy rozporządzenia dotyczące zarządu domu maklerskiego stosuje się odpowiednio do:

- 1) komplementariuszy, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki – w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowo-akcyjnej;
- 2) komplementariuszy albo wspólników, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki – w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowej, spółki partnerskiej albo spółki jawnej.

2. Przepisy rozporządzenia dotyczące rady nadzorczej domu maklerskiego stosuje się odpowiednio do komplementariuszy albo wspólników, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki – w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowej, spółki partnerskiej albo spółki jawnej.

§ 23. 1. W odniesieniu do okresu obserwacji, o którym mowa w § 281 ust. 1 załącznika nr 6 do rozporządzenia dom maklerski, który nie posiada zgody na posługiwanie się własnymi oszacowaniami parametrów LGD oraz CCF, może korzystać w chwili wdrażania metody wewnętrznych ratingów z danych obejmujących okres co najmniej trzech lat, przy czym okres ten będzie wzrastał każdego roku o rok, do osiągnięcia długości co najmniej pięciu lat.

2. W odniesieniu do okresu obserwacji, o którym mowa w § 287 ust. 1 załącznika nr 6 do rozporządzenia, dom maklerski może korzystać w chwili wdrażania metody wewnętrznych ratingów z danych obejmujących okres co najmniej trzech lat, przy czym okres ten będzie wzrastał każdego roku o rok, do osiągnięcia długości co najmniej pięciu lat.

3. W odniesieniu do okresu obserwacji, o którym mowa w § 302 załącznika nr 6 do rozporządzenia, dom maklerski może korzystać w chwili wdrażania metody wewnętrznych ratingów z danych obejmujących okres co najmniej trzech lat, przy czym okres ten będzie się co roku wydłużał o jeden rok, do osiągnięcia długości co najmniej pięciu lat.

4. W odniesieniu do okresu obserwacji, o którym mowa w § 311 załącznika nr 6 do rozporządzenia, dom maklerski może korzystać w chwili wdrażania metody wewnętrznych ratingów z danych obejmujących okres co najmniej trzech lat, przy czym okres ten będzie się co roku wydłużał o jeden rok, do osiągnięcia długości co najmniej pięciu lat.

5. Jeżeli wniosek o wydanie zgody, o której mowa w art. 105a ust. 1 ustawy, został złożony przed dniem 31 grudnia 2009 r., Komisja może wydać zgodę na skrócenie wymogu trzyletniego stosowania, o którym mowa w § 101 ust. 3 pkt 3 załącznika nr 6 do rozporządzenia, do okresu nie krótszego niż jeden rok.

6. Wydanie zgody, o której mowa w ust. 5, jest uzależnione od oceny przez Komisję stopnia, w jakim system wewnętrznych ratingów domu maklerskiego spełnia minimalne wymagania określone w załączniku nr 6 do rozporządzenia, jak również od okresu, w jakim system ten był stosowany przez dom maklerski przed datą złożenia wniosku.

7. Jeżeli wniosek o wydanie zgody, o której mowa w art. 105a ust. 1 ustawy uwzględniający podejście, o którym mowa w § 101 ust. 3 pkt 4 załącznika nr 6 do rozporządzenia, został złożony przed dniem 31 grudnia 2008 r., Komisja może wydać zgodę na skrócenie wymogu trzyletniego stosowania, o którym mowa w § 101 ust. 3 pkt 4 załącznika nr 6 do rozporządzenia, do okresu nie krótszego niż dwa lata.

8. Wydanie zgody, o której mowa w ust. 7, jest uzależnione od oceny przez Komisję stopnia, w jakim system wewnętrznych ratingów domu maklerskiego spełnia minimalne wymagania określone w załączniku nr 6 do rozporządzenia, jak również od okresu, w jakim system ten był stosowany przez dom maklerski.

9. Do dnia 31 grudnia 2010 r. ważona wartością ekspozycji średnia wartość oszacowanego parametru LGD, o którym mowa w załączniku nr 6 do rozporządzenia, dla wszystkich ekspozycji detalicznych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych i nieobjętych gwarancjami rządów centralnych nie może wynosić mniej niż 10 %.

§ 24. 1. Traci moc rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych oraz maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów (Dz. U. Nr 67, poz. 479), z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Domy maklerskie, o których mowa w § 3 ust. 6, mogą obliczać wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 1, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2011 r.

3. Dom maklerski prowadzący znaczącą działalność maklerską w rozumieniu rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1, przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, może uznać skalę swojej działalności za znaczącą w rozumieniu § 7 ust. 1.

§ 25. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 2008 r.

Minister Finansów

Załącznik nr 1

WYODRĘBNIANIE PORTFELA HANDLOWEGO

Rozdział 1. Zasady zaliczania operacji do portfela handlowego i niehandlowego

§ 1. 1. Portfel handlowy domu maklerskiego obejmuje:

- 1) operacje dokonywane w celach handlowych, tj. z zamiarem uzyskania korzyści finansowych w krótkich okresach z rzeczywistych lub oczekiwanych różnic pomiędzy rynkowymi cenami zakupu i sprzedaży lub też z innych odchyleń cen lub parametrów cenowych, a w szczególności stóp procentowych, kursów walutowych, indeksów giełdowych lub z zamiarem krótkoterminowej odsprzedaży, obejmujące pozycje otwierane na własny rachunek i pozycje związane z obsługą klienta oraz związane z organizowaniem obrotu;
- 2) operacje dokonywane w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z operacji zaliczonych do portfela handlowego, których zbywalność albo nie podlega żadnym ograniczeniom umownym albo które można zabezpieczyć;
- 3) operacje bezpośrednio związane z operacjami zaliczonymi do portfela handlowego, polegające na naliczaniu i rozliczaniu opłat, prowizji, odsetek, dywidend i depozytów zabezpieczających transakcje terminowe zawarte na rynku regulowanym.

2. Do portfela handlowego domu maklerskiego zalicza się w szczególności następujące rodzaje operacji, jeśli spełniają warunki określone w § 1 ust. 1:

- 1) operacje bilansowe i pozabilansowe;
- 2) operacje dokonywane na zlecenie osoby trzeciej we własnym imieniu i na własny rachunek, nawet jeżeli pozycje pierwotne określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wynikające z tych operacji, są w pełni kompensowane z przeciwstawnymi pozycjami pierwotnymi;
- 3) operacje polegające na gwarantowaniu emisji papierów wartościowych.

§ 2. Portfel niehandlowy domu maklerskiego obejmuje operacje niezaliczone do portfela handlowego domu maklerskiego, w szczególności udzielanie pożyczek, zakładanie lokat i depozytów bankowych oraz operacje służące zabezpieczeniu domu maklerskiego przed ryzykiem związanym z tymi operacjami.

§ 3. 1. Dom maklerski może, z zastrzeżeniem ust. 2, uwzględnić w portfelu handlowym wewnętrzne instrumenty zabezpieczające, rozumiane jako pozycje, które w istotny sposób lub całkowicie kompensują element ryzyka wynikającego z pozycji lub grupy pozycji zaliczonych do portfela niehandlowego.

2. Warunkiem zakwalifikowania do portfela handlowego pozycji powstających z tytułu stosowania wewnętrznych instrumentów zabezpieczających jest utrzymywanie przez dom maklerski tych pozycji z przeznaczeniem handlowym oraz spełnienie kryteriów dotyczących przeznaczenia handlowego i ostrożnej wyceny, określonych w § 8-15 rozporządzenia, a w szczególności:

- 1) pierwotnym celem wewnętrznych instrumentów zabezpieczających nie jest uniknięcie lub obniżenie wymogów kapitałowych;
- 2) główną częścią ryzyka rynkowego wywołanego wewnętrznym instrumentem zabezpieczającym zarządza się w sposób dynamiczny w portfelu handlowym w ramach zatwierdzonych limitów;
- 3) wewnętrzne instrumenty zabezpieczające są monitorowane w oparciu o zatwierdzone przez zarząd domu maklerskiego procedury sporządzone w formie pisemnej.

3. Podejście, o którym mowa w ust. 2, nie narusza wymogów kapitałowych stosowanych w odniesieniu do należących do portfela niehandlowego pozycji objętych wewnętrznym instrumentem zabezpieczającym.

4. Niezależnie od przepisów ust. 2 - 3, w przypadku gdy dom maklerski zabezpiecza przed ryzykiem kredytowym ekspozycję zaliczoną do portfela niehandlowego przy użyciu kredytowego instrumentu pochodnego zaliczonego do portfela handlowego (stosuje wewnętrzny instrument zabezpieczający), uznaje się że do celów rachunku wymogów kapitałowych ekspozycja z portfela niehandlowego nie jest zabezpieczona dopóki dom maklerski nie nabędzie od uznanego zewnętrznego dostawcy ochrony kredytowej, zabezpieczenia wynikającego z zawarcia umowy o kredytowy instrument pochodny, który spełnia wymagania określone w przepisach załącznika nr 7 do rozporządzenia w odniesieniu do ekspozycji z portfela niehandlowego. Jeżeli taka ochrona zostaje nabyta i uznana dla celów rachunku wymogów kapitałowych jako instrument zabezpieczający ekspozycję z portfela niehandlowego, do portfela handlowego nie zalicza się ani wewnętrznego ani zewnętrznego zabezpieczającego instrumentu pochodnego.

§ 4. Dom maklerski może zaliczać do portfela handlowego pozycje, zgodnie z § 2 ust. 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia, odpowiednio jako instrumenty kapitałowe lub dłużne, w przypadku jeżeli:

- 1) dom maklerski wykaże, że w zakresie tych pozycji jest animatorem rynku;
- 2) dom maklerski wykaże, że posiada odpowiednie systemy i mechanizmy kontroli regulujące obrót tymi instrumentami;
- 3) zaangażowanie w zakresie żadnego z tych instrumentów nie przekracza 10 % kapitału własnego podmiotu, którego dany instrument dotyczy.

§ 5. Transakcje terminowe z zobowiązaniem do odkupu (repo) związane z działalnością handlową, zaliczane przez dom maklerski do portfela niehandlowego, można dla celów obliczania wymogu kapitałowego objąć portfelem handlowym, o ile dotyczy to wszystkich transakcji wymienionego typu. W tym celu transakcje z zobowiązaniem do odkupu (repo) związane z działalnością handlową definiuje się jako te, które spełniają wymagania § 1 i § 8, a przedmiotem świadczenia są środki pieniężne lub papiery wartościowe zaliczane do portfela handlowego. Niezależnie od portfela do którego zostały zaliczone wszystkie transakcje z zobowiązaniem do odkupu (repo) podlegają obciążeniu z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta dla transakcji z portfela niehandlowego.

Rozdział 2. Systemy i mechanizmy kontroli

§ 6. 1. Dom maklerski ustanawia i utrzymuje systemy i mechanizmy kontroli w celu zapewnienia ostrożnej i wiarygodnej wyceny, spełniających warunki o których mowa w § 9 - 15 rozporządzenia, wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

2. Systemy i mechanizmy kontroli muszą zawierać co najmniej następujące elementy:

- 1) udokumentowane zasady i procedury dotyczące procesu wyceny, które określają zakres odpowiedzialności za różne obszary wchodzące w skład tego procesu, źródła informacji o

rynku oraz przegląd tych źródeł ze względu na potrzeby wyceny, częstotliwość dokonywania niezależnej wyceny, godziny podawania dziennych cen zamknięcia, procedury dokonywania wycen korygujących oraz przeprowadzania weryfikacji na koniec miesiąca oraz weryfikacji doraźnej;

- 2) przejrzysty i niezależny od jednostki organizacyjnej domu maklerskiego dokonującej operacji zaliczanych do portfela handlowego, system przekazywania sprawozdań do jednostki organizacyjnej odpowiedzialnej za proces wyceny pozycji wynikających z tych operacji.

§ 7. 1. Dom maklerski zobowiązany jest do opracowania w formie pisemnej oraz stosowania się do zasad i procedur ustalania, które pozycje należy zaliczyć do portfela handlowego w związku z obliczaniem wymogów kapitałowych, zgodnie z kryteriami określonymi w § 1, 4–6 i 8 oraz przy uwzględnieniu możliwości domu maklerskiego w zakresie zarządzania ryzykiem oraz stosowanych przez dom maklerski praktyk w tym zakresie.

2. Zasady i procedury, o których mowa w ust. 1 określają co najmniej:

- 1) listę działalności, które dom maklerski uznaje za handlowe i zalicza do portfela handlowego do celów obliczania wymogów kapitałowych;
- 2) zakres w jakim pozycje wynikające z operacji zaliczonych do portfela handlowego są codziennie wyceniane w odniesieniu do aktywnego, płynnego rynku;
- 3) w przypadku pozycji podlegających codziennej wycenie przy użyciu modelu – zakres, w jakim dom maklerski:
 - a) identyfikuje wszystkie istotne ryzyka związane z daną pozycją,
 - b) zabezpiecza się przed wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka związanymi z daną pozycją za pomocą instrumentów dla których istnieje aktywny, płynny rynek,
 - c) dokonuje miarodajnych oszacowań podstawowych założeń i parametrów stosowanych w modelu;
- 4) zakres, w jakim dom maklerski jest zobowiązany, dokonywać wycen pozycji wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego, które mogą być systematycznie weryfikowane przez otoczenie;
- 5) zakres, w jakim ograniczenia prawne lub inne ograniczenia wynikające z działalności operacyjnej domu maklerskiego wpływają negatywnie na zdolność do dokonania w krótkim czasie upłynnienia lub zabezpieczenia pozycji;
- 6) zakres, w jakim dom maklerski jest zobowiązany aktywnie zarządzać ryzykiem związanym z ekspozycją w ramach swojej działalności handlowej;
- 7) zakres, w jakim dom maklerski może dokonywać transferu ryzyka lub pozycji pomiędzy portfelem handlowym i niehandlowym oraz warunki na jakich takie transfery mogą być dokonywane.

3. Przestrzeganie procedur, o których mowa w ust. 1, podlega okresowej kontroli wewnętrznej, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

§ 8. W odniesieniu do pozycji zaliczonych przez dom maklerski do portfela handlowego powinny być spełnione następujące warunki:

- 1) pozycje lub portfele handlowe muszą posiadać dobrze udokumentowaną strategię polityki inwestycyjnej zatwierdzoną przez zarząd domu maklerskiego, w tym wyznaczony horyzont czasowy dla poszczególnych rodzajów operacji w portfelu handlowym;
- 2) w odniesieniu do aktywnego zarządzania pozycjami portfela handlowego muszą zostać określone zasady i procedury, uwzględniające:
 - a) ustalanie limitów pozycji wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego (pozycje) oraz monitorowania tych limitów,

- b) zasady przekazywania zarządowi domu maklerskiego sprawozdań na temat pozycji w ramach procesu zarządzania ryzykiem,
 - c) stopień autonomii pracowników zawierających transakcje skutkujące otwarciem lub zamknięciem pozycji w ramach uzgodnionych limitów oraz zgodnie z zatwierdzoną strategią polityki inwestycyjnej,
 - d) monitorowanie pozycji w oparciu o informacje rynkowe, ocenę ich zbywalności lub możliwości ich zabezpieczenia, oraz wiążące się z nimi rodzaje ryzyka, w tym w szczególności ocenę jakości i dostępności danych rynkowych stosowanych do procesu wyceny tych pozycji, poziomu obrotu rynkowego oraz wielkości zawieranych na rynku transakcji;
- 3) Dom maklerski powinien posiadać jasno określone zasady i procedury dotyczące monitorowania zgodności pozycji ze strategią polityki inwestycyjnej, w tym dotyczące monitorowania wielkości obrotu i przeterminowanych pozycji w portfelu handlowym;
- 4) Strategia polityki inwestycyjnej obejmuje bieżącą, średnioterminową i długoterminową politykę inwestycyjną uwzględniającą w szczególności:
- a) krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe cele inwestowania,
 - b) zasadę budowy portfela inwestycji i metody zarządzania nim,
 - c) kwotę środków przeznaczoną do inwestowania;
- 5) Wszelkie zmiany w zakresie strategii polityki inwestycyjnej domu maklerskiego powinny być uzasadnione w formie pisemnej i zatwierdzone przez zarząd domu maklerskiego.

Rozdział III. Wykaz operacji zaliczonych do portfela handlowego

Operacje zawarte w dniu.....
Zaliczone do portfela handlowego

L.p.	Wyszczególnienie (wg rodzajów operacji, instrumentów bazowych)	Portfel handlowy (Kwoty nominalne operacji w tys. PLN)
	Operacje bilansowe:	
	Razem operacje bilansowe	
	Operacje pozabilansowe:	
	Razem operacje pozabilansowe	
	Skala działalności handlowej	

Załącznik nr 2

OGÓLNE ZASADY WYZNACZANIA POZYCJI W INSTRUMENTACH BAZOWYCH

Rozdział 1. Wyznaczanie pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych

§ 1.1. Instrumenty bazowe oraz parametry cenowe określa się dla potrzeb obliczania łącznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka rynkowego, o których mowa w załączniku nr 3-4 do rozporządzenia.

2. Pozycje pierwotne w instrumentach bazowych wyznacza się w zakresie:

- 1) operacji bilansowych – oznaczających operacje, których wynikiem są aktywa i zobowiązania bilansowe;
- 2) operacji pozabilansowych – oznaczających operacje, których wynikiem są zobowiązania pozabilansowe – obejmujących:
 - a) operacje warunkowe – których wynikiem są:
 - udzielone i otrzymane zobowiązania warunkowe (o charakterze gwarancyjnym i finansowym),
 - kredytowe instrumenty pochodne – których wynikiem są pozabilansowe udzielone lub otrzymane zobowiązania do nabycia, zbycia lub gotówkowego rozliczenia instrumentu bazowego stanowiącego aktywa referencyjne, w przypadku zajścia określonego zdarzenia kredytowego,
 - b) transakcje pochodne – których wynikiem są pozabilansowe zobowiązania związane z realizacją operacji terminowych, w szczególności terminowe transakcje kupna lub sprzedaży, zamiany, depozytowo-lokacyjne, w tym:
 - transakcje bieżące – oznaczające transakcje pozabilansowe, których realizacja nastąpi w określonym w umowie terminie nie dłuższym niż 2 dni robocze od dnia zawarcia transakcji (tj. 48 godzin od zamknięcia dnia, w którym zawarto transakcję, bez godzin przypadających na dni wolne od pracy), przy z góry ustalonym poziomie parametru cenowego,
 - transakcje terminowe proste – oznaczające transakcje pozabilansowe, których realizacja nastąpi w określonym w umowie terminie dłuższym niż 2 dni robocze od dnia zawarcia transakcji (tj. 48 godzin od zamknięcia dnia, w którym zawarto transakcję, bez godzin przypadających na dni wolne od pracy), przy z góry ustalonym poziomie parametru cenowego,
 - transakcje terminowe opcyjne (opcje, w tym warranty) – oznaczające transakcje pozabilansowe polegające na kupnie lub sprzedaży prawa do nabycia lub zbycia określonej ilości instrumentu bazowego, których realizacja może nastąpić w określonym w umowie terminie lub okresie, przy z góry ustalonym poziomie parametru cenowego.

3. Wykaz przykładowych transakcji pochodnych określa § 27.

4. Dom maklerski wyznacza pozycje pierwotne wynikające z operacji bez względu na rodzaj rynku, na którym dokonano operacji, sposób rozliczenia operacji, możliwość odroczenia płatności oraz upływ terminu realizacji zobowiązań wynikających z operacji.

§ 2.1. Salda kont uwzględnianych w rachunku pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych powinny być wyrażone w wartości rynkowej, przy czym wartość rynkową ustala się oraz salda kont walutowych przelicza się zgodnie z zasadami określonymi w § 9-15 rozporządzenia.

2. Z zastrzeżeniem rozwiązań szczególnych określonych w załącznikach nr 2-14 do rozporządzenia, pozycje pierwotne w instrumentach bazowych oblicza się jako:

- 1) salda bilansowe lub pozabilansowe wynikające z operacji bilansowej, operacji warunkowej lub transakcji bieżącej;
- 2) salda wynikające z teoretycznych operacji bilansowych lub z teoretycznych transakcji bieżących stanowiących odwzorowanie transakcji terminowej prostej lub transakcji terminowej opcyjnej, zapewniające realizację celu jej zawarcia, przy zachowaniu jej profilu ryzyka (dekompozycja pozabilansowej transakcji terminowej).

§ 3. Długie lub krótkie pozycje w transakcjach terminowych prostych są traktowane odpowiednio jak długie lub krótkie pozycje w instrumentach bazowych, do których te transakcje terminowe się odnoszą.

§ 4. 1. Transakcje terminowe opcyjne uwzględnia się w rachunku pozycji pierwotnych w kwotach ich ekwiwalentów delta, przy czym:

- 1) w przypadku opcji oferowanych w obrocie giełdowym – należy stosować współczynniki delta ustalone przez daną giełdę, o ile współczynnik taki jest przez giełdę publikowany;
- 2) w przypadku opcji oferowanych w obrocie pozagiełdowym – należy stosować współczynniki delta ustalone przez rynki pozagiełdowe lub, w przypadku ich braku, obliczone na podstawie własnych modeli wyceny opcji po uprzednim uzyskaniu zgody, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 3 ustawy.

2. Dom maklerski, który zawiera transakcje terminowe opcyjne, jest zobowiązany do kontroli i limitowania ryzyka wynikającego z wpływu innych niż zmiany bieżących parametrów cenowych, czynników wpływających na wartość opcji.

3. Dom maklerski, który zawiera transakcje terminowe opcyjne tylko i wyłącznie w sposób zapewniający jednoczesne, każdorazowe i natychmiastowe zawarcie przeciwstawnej transakcji terminowej opcyjnej o tych samych parametrach, jest zwolniony z obowiązku uzyskania zgody na stosowanie współczynników delta obliczonych na podstawie własnych modeli wyceny opcji, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

§ 5. Operacje złożone, polegające na:

- 1) zawarciu operacji (transakcji zewnętrznej), której przedmiotem jest inna operacja (transakcja wewnętrzna) – uwzględnia się w rachunku pozycji pierwotnych zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym załączniku zastosowanymi do transakcji zewnętrznej, przy czym transakcji tej przypisuje się kwotę nominalną transakcji wewnętrznej;
- 2) jednoczesnym zawarciu kilku operacji – rozkłada się na operacje składowe i uwzględnia się odrębnie w rachunku pozycji pierwotnych zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym załączniku.

§ 6. Operacje, których wynikiem są zarówno aktywa lub zobowiązania bilansowe, jak i pozycje pozabilansowe, rozkłada się odpowiednio na operacje bilansowe i operacje pozabilansowe i uwzględnia w rachunku pozycji pierwotnych odrębnie zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym załączniku.

§ 7. Dzień zapadalności pozycji pierwotnej oznacza wynikający z umowy ostateczny dzień spłaty wszystkich zobowiązań związanych z pozycją pierwotną, przy czym:

- 1) bieżąca pozycja pierwotna oznacza pozycję pierwotną, której dzień zapadalności przypada w terminie nie dłuższym niż 2 dni robocze od dnia zawarcia transakcji (tj. 48 godzin od zamknięcia dnia, w którym zawarto transakcję, bez godzin przypadających na dni wolne od pracy);

- 2) terminowa pozycja pierwotna, oznacza pozycję pierwotną, której dzień zapadalności przypada w terminie dłuższym niż termin, o którym mowa w pkt 1.

§ 8. Gwarantowanie emisji papierów wartościowych uwzględnia się w rachunku pozycji pierwotnych w kwocie zobowiązania do objęcia (zakupu), po z góry ustalonej cenie i w z góry ustalonym terminie, papierów wartościowych pochodzących z nowej emisji, pomniejszonej o kwoty dokonanych subskrypcji i otrzymanych regwarancji, z zastrzeżeniem § 9.

§ 9. Gwarantowanie emisji papierów wartościowych można uwzględniać w rachunku pozycji pierwotnych jako iloczyn kwoty określonej w § 8 i odpowiedniego współczynnika przeliczeniowego określonego w poniższej tabeli, przy czym dzień zerowy oznacza dzień, w którym dom maklerski staje się bezwarunkowo zobowiązany do objęcia (nabycia) znanej ilości papierów wartościowych po uzgodnionej cenie:

Okres	Współczynnik przeliczeniowy
od podpisania umowy do dnia zerowego	0 %
w pierwszym dniu roboczym po dniu zerowym	10 %
w drugim i trzecim dniu roboczym po dniu zerowym	25 %
w czwartym dniu roboczym po dniu zerowym	50 %
w piątym dniu roboczym po dniu zerowym	75 %
w szóstym i dalszych dniach roboczych po dniu zerowym	100 %

§ 10. Terminowe kontrakty giełdowe na stopy procentowe (*interest rate futures*), umowy dotyczące transakcji terminowych na stopy procentowe (*forward rate agreements*) i terminowe zobowiązania zakupu lub sprzedaży instrumentów dłużnych podlegają dekompozycji na pozycje pierwotne zgodnie z poniższymi zasadami:

- 1) długa pozycja w terminowych kontraktach giełdowych na stopy procentowe generuje:
 - a) krótką pozycję odpowiadającą zaciągniętej pożyczce wymagalnej w terminie dostawy określonym w umowie,
 - b) długą pozycję z tytułu posiadanych aktywów z terminem zapadalności identycznym z terminem zapadalności instrumentu lub pozycji referencyjnej, która jest przedmiotem danego terminowego kontraktu giełdowego;
- 2) krótka pozycja z tytułu sprzedanej transakcji terminowej na stopę procentową, generuje:
 - a) długą pozycję zapadającą w terminie obejmującym termin rozliczenia transakcji oraz okres obowiązywania umowy,
 - b) krótką pozycję wymagalną w terminie rozliczenia transakcji;
- 3) w przypadku terminowych kontraktów giełdowych na stopy procentowe i terminowych umów stopy procentowej zarówno zaciągniętą pożyczkę, jak i aktywa, w celu obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych, zalicza się do pozycji o niskim ryzyku szczególnym;
- 4) pozycja z tytułu terminowego zobowiązania zakupu instrumentu dłużnego generuje:
 - a) krótką pozycję odpowiadającą zaciągniętej pożyczce wymagalnej w terminie dostawy instrumentu,

- b) długą pozycję w instrumencie dłużnym;
- 5) w przypadku transakcji z zobowiązaniem do odkupu (repo) instrumentów dłużnych, do celów obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych, zaciągniętą pożyczkę zalicza się do pozycji o niskim ryzyku szczególnym, natomiast instrument dłużny wpisuje się do tej grupy pozycji w tabeli, o której mowa w § 37 załącznika nr 3, która będzie właściwa dla danego instrumentu.

§ 11. Do celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych transakcje zamiany (*swap*) podlegają dekompozycji na operacje bilansowe. Transakcja zamiany (*swap*) na stopy procentowe, zgodnie z którą dom maklerski otrzymuje zmienną stawkę oprocentowania i płaci stawkę stałą, w rachunku pozycji pierwotnych generuje:

- 1) długą pozycję w instrumencie o zmiennym oprocentowaniu zapadającym w najbliższym terminie przeszacowania stopy procentowej;
- 2) krótką pozycję w instrumencie o stałym oprocentowaniu o tym samym terminie zapadalności, co cała transakcja zamiany (*swap*).

Rozdział 2. Uwzględnienie kredytowych instrumentów pochodnych w rachunku pozycji pierwotnych w portfelu handlowym

§ 12. Dom maklerski, który w wyniku zawarcia umowy dotyczącej kredytowego instrumentu pochodnego przyjmuje na siebie ryzyko kredytowe (sprzedawca zabezpieczenia), obliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego uwzględnia wartość nominalną tej umowy, chyba, że przepisy rozporządzenia stanowią inaczej.

§ 13. Dom maklerski, o którym mowa w § 12, z zastrzeżeniem przypadków transakcji zamiany (*swap*) przychodu całkowitego, obliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych, zamiast terminu zapadalności zobowiązania stosuje termin rozliczenia umowy dotyczącej kredytowego instrumentu pochodnego, przy czym poszczególne transakcje podlegają dekompozycji na pozycje pierwotne zgodnie z poniższymi zasadami:

- 1) transakcja zamiany przychodu całkowitego (*total return swap*) generuje:
 - a) pozycję długą z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych dla zobowiązania referencyjnego,
 - b) pozycję krótką z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych dla obligacji rządowej, zapadającej w najbliższym terminie przeszacowania stopy procentowej, której przypisuje się wagę ryzyka równą 0 % w rachunku wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego na podstawie metody standardowej,
 - c) pozycję długą z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych dla zobowiązania referencyjnego;
- 2) transakcja zamiany ryzyka kredytowego (*credit default swap*) generuje:
 - a) syntetyczną pozycję długą z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych dla zobowiązania podmiotu referencyjnego, chyba, że instrument pochodny posiada zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej, rozumianą jako ocena wiarygodności kredytowej nadana przez zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej, oraz spełnia warunki dotyczące pozycji dłużnych o obniżonym ryzyku, o których mowa w § 28 załącznika nr 3 do rozporządzenia, w którym to przypadku generowana jest długa pozycja z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych dla tego instrumentu pochodnego,
 - b) w przypadku należnych spłat premii lub odsetek w ramach produktu, takie przepływy środków pieniężnych przedstawia się jako pozycje nominalne w obligacjach rządowych;

- 3) jednopodmiotowy instrument dłużny powiązany ze zdarzeniem kredytowym (*single name credit linked note*), z zastrzeżeniem pkt 5, generuje:
 - a) pozycję długą z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych w instrumencie dłużnym,
 - b) pozycję długą z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych w instrumencie dłużnym,
 - c) syntetyczną pozycję długą z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych dla zobowiązania podmiotu referencyjnego;
- 4) wielopodmiotowy instrument dłużny powiązany ze zdarzeniem kredytowym (*multiple name credit linked note*) zapewniający proporcjonalne zabezpieczenie, z zastrzeżeniem pkt 5, generuje pozycje, o których mowa w pkt 3 lit. a i b, oraz długą pozycję z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych dla zobowiązań każdego z podmiotów referencyjnych, gdzie całkowitą wartość nominalną umowy przypisuje się każdej z pozycji proporcjonalnie do udziału procentowego w całkowitej wartości nominalnej, jaką stanowi każda ekspozycja wobec podmiotu referencyjnego, przy czym gdy możliwe jest wyodrębnienie więcej niż jednego zobowiązania podmiotu referencyjnego, podstawę określenia ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych stanowi zobowiązanie o najwyższej wadze ryzyka;
- 5) jeżeli instrument, o którym mowa w pkt 3 lub pkt 4, posiada zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej oraz spełnia warunki dotyczące pozycji dłużnych o obniżonym ryzyku, nie generuje pozycji, o których mowa w tych punktach, lecz wyłącznie pozycję długą z tytułu szczególnego ryzyka cen instrumentów dłużnych dla tego instrumentu;
- 6) kredytowy instrument pochodny uruchamiany pierwszym niewykonaniem zobowiązania (*first-asset-to-default credit derivative*) generuje długą pozycję z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych odpowiadające wartościom nominalnym zobowiązań każdego z podmiotów referencyjnych, przy czym, jeśli kwota maksymalnej płatności w przypadku zdarzenia kredytowego jest niższa niż wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego dla wyżej określonych pozycji, wówczas kwotę maksymalnej płatności można przyjąć jako wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego tego instrumentu, z zastrzeżeniem pkt 8;
- 7) kredytowy instrument pochodny uruchamiany drugim niewykonaniem zobowiązania (*second-asset-to-default credit derivative*) generuje długie pozycje z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych odpowiadające wartościom nominalnym zobowiązań każdego z podmiotów referencyjnych z pominięciem zobowiązania podmiotu o najniższym wymogu kapitałowym z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych, przy czym, jeśli kwota maksymalnej płatności w przypadku zdarzenia kredytowego jest niższa niż wymóg kapitałowy według metody opisanej w pierwszej części zdania, wówczas kwotę tę można przyjąć jako wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych dla tego instrumentu;
- 8) jeżeli instrument, o którym mowa w pkt 6 lub 7, posiada zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej oraz spełnia warunki dotyczące pozycji dłużnych o obniżonym ryzyku, sprzedawca zabezpieczenia musi uwzględnić jedynie pozycję pierwotną z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych odpowiadającą ocenie wiarygodności kredytowej instrumentu pochodnego.

§ 14. Dom maklerski, który transferuje ryzyko kredytowe (nabywca zabezpieczenia) określa pozycje pierwotne w sposób symetrycznie przeciwny do sposobu określonego w § 13 dla pozycji sprzedawcy zabezpieczenia, z wyjątkiem instrumentu dłużnego powiązanego ze zdarzeniami kredytowymi (*credit linked note*), który nie generuje krótkiej pozycji u emitenta, przy czym:

- 1) jeśli w danym momencie obowiązuje opcja wykupu (*call option*) połączona z przyrostem wartości odsetek danego instrumentu (*step-up*), moment ten traktuje się jako termin zapadalności ochrony kredytowej;
- 2) w przypadku kredytowego instrumentu pochodnego uruchamianego n-tym niewykonaniem zobowiązania zezwala się nabywcy ochrony kredytowej na kompensowanie ryzyka szczególnego dla n-1 zobowiązań podmiotów referencyjnych (tzn. n-1 aktywów o najniższym obciążeniu ryzykiem szczególnym).

§ 15. Obliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych, pomija się pozycję pierwotną wynikającą z ekspozycji bazowej zabezpieczonej kredytowym instrumentem pochodnym oraz wynikającą z zabezpieczenia w przypadku gdy wartości po obu stronach (pozycji krótkiej i pozycji długiej) zmieniają się przeciwstawnie i głównie w tym samym zakresie, co ma miejsce w następujących sytuacjach:

- 1) obie pozycje zawierają całkowicie identyczne instrumenty;
- 2) długa pozycja gotówkowa jest zabezpieczona transakcją zamiany przychodu całkowitego (*total return swap*) lub odwrotnie, a zobowiązanie referencyjne oraz ekspozycja bazowa - pozycja gotówkowa są idealnie dopasowane, przy czym termin zapadalności samej transakcji zamiany (*swap*) może się różnić od terminu zapadalności ekspozycji bazowej.

§ 16. Obliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych uwzględnia się 20 % wielkości pozycji pierwotnej wynikającej z ekspozycji bazowej zabezpieczonej kredytowym instrumentem pochodnym lub wynikającej z zabezpieczenia – w zależności od tego, która z kategorii generuje wyższy wymóg kapitałowy – gdy pozycje te zmieniają się przeciwstawnie i głównie w tym samym zakresie oraz gdy:

- 1) występuje dopasowanie zobowiązania referencyjnego, terminu zapadalności zarówno zobowiązania referencyjnego, jak i kredytowego instrumentu pochodnego, oraz waluty ekspozycji bazowej;
- 2) zasadnicze elementy umowy kredytowego instrumentu pochodnego nie wpływają znacząco na różnicę pomiędzy zmianą cen kredytowego instrumentu pochodnego, a zmianami cen zobowiązania referencyjnego.

§ 17. Obliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych uwzględnia się pozycję pierwotną wynikającą z ekspozycji bazowej zabezpieczonej kredytowym instrumentem pochodnym lub wynikającą z zabezpieczenia (w zależności od tego, która z nich generuje wyższy wymóg kapitałowy), gdy pozycje te zmieniają się przeciwstawnie, co ma miejsce w następujących sytuacjach:

- 1) pozycja pierwotna spełnia warunki określone w § 15 pkt 2, ale występuje niedopasowanie aktywów pomiędzy zobowiązaniem referencyjnym a ekspozycją bazową, przy czym spełnione są następujące wymogi:
 - a) zobowiązanie referencyjne ma stopień uprzywilejowania kredytowego równy lub niższy od zobowiązania bazowego,
 - b) zobowiązanie bazowe oraz zobowiązanie referencyjne pochodzą od tego samego dłużnika oraz zawierają podlegające wykonaniu z mocy prawa obustronne klauzule stwierdzenia niewykonania zobowiązań lub przyśpieszenia takiego stwierdzenia;
- 2) pozycja pierwotna spełnia warunki określone w § 15 pkt 1 lub § 16, ale występuje niedopasowanie walut lub terminów zapadalności pomiędzy zabezpieczeniem ryzyka kredytowego a bazowym składnikiem aktywów, niedopasowania walutowe powinny zostać ujęte w rachunku wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia;

- 3) pozycja pierwotna spełnia warunki określone w § 16, ale występuje niedopasowanie aktywów pomiędzy pozycją pieniężną a kredytowym instrumentem pochodnym, przy czym bazowy składnik aktywów ujmuje się jako zobowiązanie podlegające dostawie w umowie dotyczącej kredytowego instrumentu pochodnego.

§ 18. Dom maklerski, który wycenia instrumenty pochodne określone w § 4 ust. 1, 10 i 11 według bieżącej wartości rynkowej i zarządza ryzykiem ogólnym stopy procentowej obciążającym transakcje na zasadzie dyskontowania przepływów pieniężnych, może posługiwać się, z zastrzeżeniem § 19, modelami wrażliwości celem obliczania pozycji, o których mowa wyżej, może również stosować te modele w stosunku do wszelkich instrumentów dłużnych, w których przypadku wiarygodność główna spłacana jest regularnie przez cały okres do wykupu, a nie jednorazową płatnością kwoty kapitału w terminie wykupu.

§ 19. Dom maklerski może stosować model wrażliwości, po uzyskaniu zgody, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 5 ustawy, przy czym:

- 1) model powinien generować pozycje o tej samej wrażliwości na zmianę stopy procentowej, jak związane z nimi przepływy pieniężne;
- 2) należy ocenić tę wrażliwość w odniesieniu do niezależnych ruchów przykładowych stóp procentowych dobranych w różnych punktach krzywej dochodowości, przy czym należy umieścić przynajmniej jeden punkt badania wrażliwości w każdym przedziale czasowym wyznaczonym w tabeli określonej w § 46 załącznika nr 3 do rozporządzenia;
- 3) obliczone pozycje włącza się do wyliczeń wymogów kapitałowych zgodnie z przepisami § 41–57 załącznika nr 3 do rozporządzenia.

§ 20. Dom maklerski, który nie posługuje się modelami na zasadach określonych w § 18 i § 19, może uznać za w pełni kompensujące się pozycje w instrumentach pochodnych, objętych przepisami § 4 ust. 1, § 10 i § 11, które spełniają przynajmniej następujące warunki:

- 1) pozycje te są tej samej wartości i są wyrażone w tej samej walucie;
- 2) istnieje ściśle dopasowanie stopy referencyjnej (pozycje o oprocentowaniu zmiennym) lub kuponu odsetkowego (pozycje o oprocentowaniu stałym);
- 3) najbliższy termin przeszacowania stawki oprocentowania, a w przypadku pozycji z kuponami o stałym oprocentowaniu – okres pozostający do terminu płatności, odpowiada następującym limitom:
 - a) do jednego miesiąca: ten sam dzień,
 - b) od jednego miesiąca do roku: w ciągu siedmiu dni,
 - c) powyżej roku: w ciągu 30 dni.

§ 21. Dom maklerski przekazujący papiery wartościowe lub gwarantowane prawa do tytułu do tych papierów w ramach transakcji z zobowiązaniem do odkupu (repo) oraz dom maklerski udzielający pożyczki papierów wartościowych włączają te papiery wartościowe do obliczeń swoich wymogów kapitałowych przeprowadzanych zgodnie z niniejszym załącznikiem, pod warunkiem że papiery te spełniają kryteria zaliczania do portfela handlowego określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

Rozdział 3. Obliczanie pozycji zagregowanych

§ 22. Pozycję netto w danym instrumencie bazowym oblicza się jako bezwzględną wartość różnicy pomiędzy sumą długich i sumą krótkich pozycji pierwotnych bilansowych i pozabilansowych w danym instrumencie bazowym, przy czym pozycję tę oznacza się jako:

- 1) długą – gdy różnica ta jest dodatnia;
- 2) krótką – gdy różnica ta jest ujemna;
- 3) domkniętą – gdy różnica ta jest równa zero.

§ 23. Pozycję całkowitą oblicza się jako:

- 1) sumę długich albo sumę krótkich pozycji netto w poszczególnych instrumentach bazowych, w zależności od tego, która z tych sum jest wyższa albo
- 2) sumę długich pozycji netto w poszczególnych instrumentach bazowych - gdy sumy, o których mowa w pkt 1, są sobie równe.

§ 24. 1. Globalną pozycję netto oblicza się jako bezwzględna wartość różnicy pomiędzy sumą długich i sumą krótkich pozycji netto w instrumentach bazowych.

2. Globalną pozycję brutto oblicza się jako sumę długich pozycji i krótkich pozycji netto w instrumentach bazowych.

§ 25. Pozycje pierwotne w instrumentach bazowych wyraża się w wartości bilansowej, przy czym pozycje pierwotne, wyznaczone w zakresie transakcji bieżących, wyrażone w walutach obcych przelicza się na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu sprawozdawczym według zasad wyceny na dzień bilansowy.

§ 26. Przy wyliczaniu pozycji netto niedopuszczalne jest kompensowanie pozycji w zamiennych papierach wartościowych z pozycjami przeciwnymi w instrumentach finansowych, na które dane papiery mogą być zamienione.

Rozdział 4. Rodzaje transakcji pochodnych

§ 27. Przykładowe transakcje pochodne obejmują:

- 1) umowy stopy procentowej:
 - a) jednowalutowe transakcje zamiany (*swap*) stóp procentowych,
 - b) transakcje zamiany stopy bazowej,
 - c) terminowe umowy stopy procentowej,
 - d) terminowe umowy na stopy procentowe typu futures,
 - e) zakupione opcje stopy procentowej;
- 2) umowy wymiany walutowej i umowy dotyczące złota:
 - a) transakcje zamiany (*swap*) walutowo-procentowe,
 - b) terminowe umowy walutowe,
 - c) terminowe umowy giełdowe na waluty typu futures,
 - d) zakupione opcje walutowe,
 - e) umowy dotyczące złota o charakterze podobnym do wymienionych w lit. a - e;
- 3) umowy podobne do wymienionych w pkt 1 oraz w pkt 2 dotyczące innych aktywów bazowych lub indeksów, w tym w szczególności:
 - a) kontrakty finansowe na transakcje różnicowe,
 - b) transakcje opcyjne, transakcje typu futures, transakcje zamiany (*swap*), umowy terminowe na stopę procentową oraz inne transakcje pochodne:
 - odnoszące się do papierów wartościowych, dewiz, stóp procentowych lub oprocentowania, albo innych transakcji pochodnych, indeksów finansowych lub środków finansowych, które można rozliczać za pomocą środków pieniężnych lub za pomocą środków o charakterze majątkowym wyrażonych w formie materialnej,

- odnoszące się do transakcji towarowych, które należy rozliczać w środkach pieniężnych,
- odnoszące się do transakcji towarowych, które można rozliczać za pomocą środków o charakterze majątkowym wyrażonych w formie materialnej pod warunkiem, że podlegają one obrotowi na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu, o którym mowa w art. 3 pkt 2 ustawy,
- odnoszące się do transakcji towarowych, które można rozliczać za pomocą środków o charakterze majątkowym wyrażonych w formie materialnej oraz niewymienionych w inny sposób w tiret trzecie i nieprzeznaczonych do celów handlowych, które wykazują właściwości innych pochodnych transakcji finansowych, uwzględniając między innymi, czy są one rozliczane i ich rozrachunek jest prowadzony przez uznane izby rozliczeniowe lub rozrachunkowe lub podlegają regularnym spekulacyjnym transakcjom różnicowym,
- odnoszące się do kontraktów na instrumenty towarowe dotyczące indeksów pogody, opłat przewozowych, dopuszczalnych poziomów emisji oraz stawek inflacji lub innych urzędowych danych statystycznych, które należy rozliczać w środkach pieniężnych lub z opcją jednej ze stron (w przeciwnym przypadku, mogą powodować niedotrzymanie warunków lub innego rodzaju zdarzenie unieważnienia kontraktu), a także wszelkiego rodzaju inne transakcje pochodne dotyczące aktywów, praw, zobowiązań, indeksów oraz instrumentów bazowych niewymienionych w pkt. 1-2 oraz w pkt. 3, tiret pierwsze do czwarte, które wykazują właściwości innych transakcji pochodnych, uwzględniając między innymi, czy podlegają one obrotowi na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu, których rozliczenie i rozrachunek są prowadzone przez uznane izby rozliczeniowe lub rozrachunkowe, lub podlegają regularnym spekulacyjnym transakcjom różnicowym.

Załącznik nr 3

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA POZYCJI

Dział I. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen instrumentów kapitałowych

Rozdział 1. Szczególne zasady wyznaczania pozycji w instrumentach kapitałowych

§ 1. Przez instrumenty kapitałowe rozumie się:

- 1) akcje;
- 2) prawa poboru akcji;
- 3) kwity depozytowe;
- 4) inne papiery wartościowe obciążone ryzykiem cen instrumentów kapitałowych;
- 5) elementy kapitałowe papierów wartościowych zamiennych na instrumenty kapitałowe wymienione w pkt 1-4, wyodrębnione w sposób określony w § 5 załącznika nr 2 do rozporządzenia.

§ 2. Do wyznaczania pozycji pierwotnych w instrumentach kapitałowych stosuje się odpowiednio przepisy załącznika nr 2 do rozporządzenia, przy czym:

- 1) przez instrumenty bazowe należy rozumieć poszczególne instrumenty kapitałowe określone w § 1;
- 2) przez parametry cenowe należy rozumieć ceny poszczególnych instrumentów kapitałowych, z zastrzeżeniem § 12 pkt 2.

§ 3. Instrumenty kapitałowe pomniejszające poziom nadzorowanych kapitałów, zgodnie z § 2 ust. 2 lit. a załącznika nr 12 do rozporządzenia, wyłącza się z rachunku pozycji w instrumentach kapitałowych.

§ 4. Pozycje pierwotne wynikające z operacji na indeksach instrumentów kapitałowych dotyczą:

- 1) terminowych kontraktów giełdowych typu futures na indeksy giełdowe akcji;
- 2) ekwiwalentów delta opcji na kontrakty określone w pkt 1;
- 3) ekwiwalentów delta opcji na indeksy giełdowe instrumentów kapitałowych.

§ 5. Dla celów obliczania pozycji netto w poszczególnych instrumentach kapitałowych pozycje pierwotne wynikające z operacji na indeksach instrumentów kapitałowych można:

- 1) rozkładać na pozycje pierwotne w poszczególnych instrumentach kapitałowych zgodnie z ich aktualnym udziałem w indeksie;
- 2) traktować jako pozycję pierwotną wynikającą z operacji na odrębnym instrumencie kapitałowym, którego cena jest średnią ważoną ceną instrumentów kapitałowych zaliczonych do indeksu.

§ 6. 1. Pozycje pierwotne wynikające z § 4 pkt 1 dom maklerski może kompensować z przeciwstawnymi pozycjami w poszczególnych instrumentach kapitałowych.

2. Dom maklerski, który dokonał kompensacji, o której mowa w ust. 1, zobowiązany jest do stosowania w rachunku pozycji pierwotnych narzutu w wysokości zabezpieczającej przed ryzykiem straty w wyniku zmiany ceny operacji, która nie byłaby w pełni skorelowana ze zmianą kursów akcji wchodzących w skład indeksu.

3. Dom maklerski stosuje odpowiednio postanowienia ust. 2, gdy posiada przeciwstawne pozycje w terminowych kontraktach na indeksy giełdowe, które nie są identyczne pod względem terminu realizacji kontraktu lub składu indeksu lub też pod względem obu tych cech.

§ 7. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen instrumentów kapitałowych oblicza się, z uwzględnieniem § 50 ust. 2, jako sumę:

- 1) wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego, zgodnie z zasadami określonymi w § 8;
- 2) wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych, zgodnie z zasadami określonymi w § 9-12.

Rozdział 2. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego cen instrumentów kapitałowych

§ 8. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego cen instrumentów kapitałowych oblicza się dla pozycji pierwotnych w instrumentach kapitałowych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego jako 8 % bezwzględnej wartości globalnej pozycji netto w instrumentach kapitałowych.

Rozdział 3. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych

§ 9. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych oblicza się dla pozycji pierwotnych w instrumentach kapitałowych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego metodą podstawową, określoną w § 10 lub metodą uproszczoną, określoną w § 11.

Oddział 1. Metoda podstawowa

§ 10. 1. Przy obliczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych metodą podstawową zalicza się każdą pozycję pierwotną w danym instrumencie kapitałowym do jednej z następujących grup:

- 1) pozycje w instrumentach kapitałowych wynikające z transakcji terminowych, których przedmiotem są indeksy uznanych giełd papierów wartościowych;
- 2) pozycje w instrumentach kapitałowych płynnych i zdywersyfikowanych,;
- 3) pozycje w instrumentach kapitałowych emitowanych przez podmioty, które emitują instrumenty dłużne o niskim i obniżonym ryzyku szczególnym w rozumieniu przepisów niniejszego załącznika, przy czym grupa nie obejmuje emitentów, dla których poziom ryzyka instrumentów dłużnych wynika z gwarantowania emisji, lub jej zabezpieczenia;
- 4) pozostałe pozycje w instrumentach kapitałowych.
 2. Przez indeksy uznanych giełd papierów wartościowych rozumie się następujące indeksy:

Lp.	Nazwa indeksu	Kraj
1.	S&P All Ords	Australia

2.	ATX	Austria
3.	BEL20	Belgia
4.	SaoPaulo – Bovespa	Brazylia
5.	PX 50	Czechy
6.	CSE M&P Gen	Cypr
7.	OMX Copenhagen 20	Dania
8.	DJ Euro STOXX 50	Indeks międzynarodowy
9.	Euronext 100	Indeks międzynarodowy
10.	OMX Tallin	Estonia
11.	OMX Helsinki General	Finlandia
12.	CAC40	Francja
13.	Athens Gen	Grecja
14.	IBEX35	Hiszpania
15.	EOE25	Holandia
16.	Hang Seng	Hongkong
17.	ISEQ Overall	Irlandia
18.	ICEX-15	Islandia
19.	Nikkei225	Japonia
20.	TSE35	Kanada
21.	OMX Vilnius	Litwa
22.	Lux General	Luksemburg
23.	OMX Riga	Łotwa
24.	MSE Share Index	Malta
25.	IPC Index	Meksyk
26.	DAX	Niemcy
27.	Oslo All-Share	Norwegia
28.	WIG20	Polska
29.	PSI General	Portugalia
30.	SAX	Słowacja
31.	SBI 20	Słowenia
32.	SMI	Szwajcaria
33.	OMX Stockholm 30	Szwecja
34.	S&P 500	USA
35.	Dow Jones Ind. Av.	USA
36.	NASDAQ	USA
37.	BUX	Węgry
38.	FTSE 100	Wielka Brytania
39.	FTSE mid-250	Wielka Brytania
40.	MIB 30	Włochy

3. Przez instrumenty kapitałowe płynne i zdywersyfikowane rozumie się instrumenty kapitałowe, które spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) instrument kapitałowy ujęty jest w jednym z indeksów uznanych giełd papierów wartościowych;
- 2) utrzymywana przez dom maklerski pozycja netto w danym instrumencie kapitałowym nie przekracza 10 % globalnej pozycji brutto w instrumentach kapitałowych;

3) łączna wartość utrzymywanych przez dom maklerski pozycji netto w poszczególnych instrumentach kapitałowych, przekraczających 5 % globalnej pozycji brutto, nie przekracza 50 % pozycji globalnej brutto.

4. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego ceny danego instrumentu kapitałowego oblicza się jako iloczyn bezwzględnej wartości pozycji netto w tym instrumencie i stopy narzutu w wysokości:

- 1) 0% – w przypadku instrumentu będącego przedmiotem pozycji zaliczonej do grupy, o której mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) 2% – w przypadku instrumentu będącego przedmiotem pozycji zaliczonej do grupy, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i pkt 3;
- 3) 4% – w przypadku instrumentu będącego przedmiotem pozycji zaliczonej do grupy, o której mowa w ust. 1 pkt 4.
- 4) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka szczególnego cen poszczególnych instrumentów, obliczonych zgodnie z ust. 4.

Oddział 2. Metoda uproszczona

§ 11. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych może być obliczany metodą uproszczoną jako wartość 4 % globalnej pozycji brutto w instrumentach kapitałowych, przy czym w rachunku tym nie uwzględnia się pozycji w instrumentach kapitałowych, wynikających z terminowych transakcji giełdowych, których przedmiotem są indeksy uznanych giełd papierów wartościowych.

Rozdział 4. Metoda wartości zagrożonej

§ 12. Dom maklerski może stosować metodę wartości zagrożonej do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen instrumentów kapitałowych, określoną w przepisach załącznika nr 13 do rozporządzenia, w zakresie:

- 1) ryzyka szczególnego i ryzyka ogólnego cen instrumentów kapitałowych łącznie – przyjmując jako parametry cenowe ceny poszczególnych instrumentów kapitałowych;
- 2) ryzyka ogólnego cen instrumentów kapitałowych – przyjmując jako parametry cenowe wartości indeksów giełd, na których są notowane poszczególne instrumenty kapitałowe.

Dział II. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów

Rozdział 1. Szczególne zasady wyznaczania pozycji w towarach

§ 13. W rozumieniu przepisów niniejszej części:

- 1) za towary uważa się towary w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy o giełdach towarowych, z wyłączeniem złota, środków trwałych w rozumieniu ustawy o rachunkowości oraz przedmiotów stanowiących prawne zabezpieczenie ekspozycji domu maklerskiego;
- 2) za towar jednolity uznaje się:
 - a) towary identyczne stanowiące różne podkategorie tego samego towaru,
 - b) towary wzajemnie zastępowalne,
 - c) towary będące bliskimi substytutami, jeśli współczynnik korelacji pomiędzy zmianami cen tych towarów wynosi nie mniej niż 0,9 w okresie co najmniej 12 miesięcy.

§ 14. 1. Pozycje pierwotne w towarach wyznacza się na podstawie przepisów załącznika nr 2 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3, przy czym:

- 1) przez instrumenty bazowe należy rozumieć poszczególne towary jednolite;
- 2) przez parametry cenowe należy rozumieć ceny poszczególnych towarów jednolitych.

2. Terminowe kontrakty giełdowe oparte na towarach i terminowe zobowiązania do nabycia lub sprzedaży poszczególnych towarów należy traktować jako pozycje pierwotne w wielkości standardowych jednostek miary, na którą te kontrakty opiewają i przypisać im zapadalność w zależności od daty wygaśnięcia.

3. Transakcje zamiany towarów z ustaloną ceną jednej strony transakcji i bieżącą ceną rynkową drugiej strony należy włączyć do metody terminów zapadalności określonej w § 20, jako szereg pozycji równych nominalnej kwocie kontraktu, przy czym jedna pozycja odpowiada każdej płatności z tytułu transakcji zamiany, i zaklasyfikować do terminów zapadalności określonych w § 20.

4. Pozycje, o których mowa w ust. 3, uznaje się za długie, jeśli dom maklerski płaci stałą cenę, a otrzymuje zmienną cenę, a krótkie – jeżeli dom maklerski otrzymuje stałą cenę, a płaci zmienną cenę.

5. Transakcje zamiany, o których mowa w ust. 3, z różnymi towarami po jej obu stronach należy ujmować w metodzie terminów zapadalności w odpowiednich tabelach odpowiadających tym towarom.

§ 15. 1. W przypadku występowania różnych cen towarów uznanych za towar jednolity, cenę towaru jednolitego wyznacza się jako średnią ważoną tych cen.

2. Dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów można pominąć pozycje pierwotne w towarach wynikające z operacji finansowania zapasów towarów.

§ 16. Przy obliczaniu łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów należy uwzględnić towary lub gwarantowane prawa własności towarów przekazane w ramach umów z udzielonym zobowiązaniem do odkupu oraz towary przekazane w ramach umów udzielenia pożyczki towarów.

§ 17. Jeśli pozycja krótka staje się wymagalna przed pozycją długą, dom maklerski zobowiązany jest zabezpieczyć się przed ryzykiem braku płynności, które może wystąpić w związku z odmiennymi terminami zapadalności tych pozycji.

Rozdział 2. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów

§ 18. 1. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się dla pozycji pierwotnych w danym towarze jednolitym wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego i niehandlowego łącznie, jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych metodą uproszczoną zgodnie z § 19, metodą terminów zapadalności zgodnie z § 20, rozszerzoną metodą terminów zapadalności zgodnie z § 21 i § 22 lub metodą wartości zagrożonej, o której mowa w § 23.

Oddział 1. Metoda uproszczona

§ 19. 1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen każdego towaru jednolitego może być obliczony metodą uproszczoną jako suma:

- 1) 15 % globalnej pozycji netto w danym towarze jednolitym oraz

2) 3 % globalnej pozycji brutto w danym towarze jednolitym.

2. Wysokość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka cen każdego towaru jednolitego, obliczonych zgodnie z ust. 1.

Oddział 2. Metoda terminów zapadalności

§ 20. 1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów metodą terminów zapadalności oblicza się w następujący sposób dla poszczególnych towarów jednolitych:

- 1) oblicza się pozycję niedopasowaną, tj. wartość bezwzględną różnicy pomiędzy pozycją pierwotną długą i pozycją pierwotną krótką w towarze jednolitym wyznaczonymi zgodnie z przepisami Działu II Rozdziału 1, jeżeli terminy zapadalności tych pozycji przypadają:
 - a) w tym samym dniu,
 - b) w odstępie co najwyżej 10 dni, jeśli wynikają one z transakcji dokonywanych na rynkach z codziennymi datami dostaw;
- 2) pozycje niedopasowane w danym towarze jednolitym wyliczone w pkt 1 oraz pozostałe pozycje pierwotne w tym towarze, wyznaczone zgodnie z przepisami Działu II Rozdziału 1, które nie były wyliczone zgodnie z pkt 1, klasyfikuje się do jednego z przedziałów rezydualnych terminów zapadalności określonych w drugiej kolumnie tabeli, przy czym pozycje pierwotne odpowiadające zapasom danego towaru jednolitego należy zaklasyfikować do pierwszego przedziału rezydualnych terminów zapadalności:

numer przedziału	przedziały rezydualnych terminów zapadalności
1	0-1 miesiąc
2	> 1-3 miesiące
3	> 3-6 miesięcy
4	> 6-12 miesięcy
5	> 1-2 lata
6	> 2-3 lata
7	> 3 lata

- 3) oblicza się pozycję dopasowaną w każdym przedziale rezydualnego terminu zapadalności, przy czym pozycję dopasowaną stanowi mniejsza z bezwzględnych wartości:
 - a) sumy pozycji długich w danym przedziale rezydualnych terminów zapadalności lub
 - b) sumy pozycji krótkich w tym samym przedziale rezydualnych terminów zapadalności;
- 4) pozycję niedopasowaną, tj. bezwzględną wartość różnicy pomiędzy sumami, o których mowa w pkt 3 (długą jeśli ta różnica jest dodatnia, lub krótką, jeśli różnica ta jest ujemna), w danym przedziale przenosi się do najbliższego przedziału, w którym znajduje się przeciwna pozycja niedopasowana, oraz oblicza się kolejne pozycje dopasowane,

powtarzając operację przeniesienia do uzyskania ostatniej pozycji niedopasowanej w tabeli;

- 5) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ceny danego towaru jednolitego oblicza się jako sumę:
- iloczynu sumy wszystkich pozycji dopasowanych obliczonych w pkt 3 i pkt 4 oraz stopy narzutu w wysokości 1,5 %,
 - sumy iloczynów każdej pozycji niedopasowanej przenoszonych zgodnie z pkt 4, liczby przedziałów, przez które pozycja ta jest przenoszona, oraz stopy przeniesienia w wysokości 0,6 %,
 - iloczynu ostatniej pozycji niedopasowanej, o której mowa w pkt 4, oraz stopy rzeczywistej w wysokości 15 %.

2. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka ceny każdego towaru jednolitego, obliczonych zgodnie z ust. 1.

Oddział 3. Rozszerzona metoda terminów zapadalności

§ 21. 1. Dom maklerski może stosować rozszerzoną metodę terminów zapadalności obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów, jeśli spełnia następujące warunki:

- 1) prowadzi działalność na znaczną skalę w zakresie obrotu towarowego;
- 2) posiada zdywersyfikowany portfel towarów;
- 3) nie spełnia wymagań niezbędnych do stosowania metody wartości zagrożonej, określonych w § 1-4 załącznika nr 13 do rozporządzenia, oraz jeśli przed rozpoczęciem stosowania tej metody zawiadomi Komisję o dokonanym wyborze, przesyłając uzasadnienie obejmujące informacje, o których mowa w pkt 1-3.

2. W przypadku zmiany stanu faktycznego w stosunku do informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, dom maklerski obowiązany jest do zaprzestania stosowania rozszerzonej metody terminów zapadalności.

§ 22. Rozszerzona metoda terminów zapadalności stosowana jest zgodnie z § 20, przy zastrzeżeniu stosowania stopy narzutu, przeniesienia i rzeczywistej dla każdego towaru jednolitego według poniższej tabeli:

	metale szlachetne (oprócz złota)	metale nieszlachetne	produkty rolne (nie trwałe)	inne, w tym surowce energetyczne
stopa narzutu (w %)	1,0	1,2	1,5	1,5
stopa przeniesienia (w %)	0,3	0,5	0,6	0,6
stopa rzeczywista (w %)	8	10	12	15

Oddział 4. Metoda wartości zagrożonej

§ 23. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów można obliczyć metodą wartości zagrożonej zgodnie z przepisami załącznika nr 13 do rozporządzenia, przy czym jako parametry cenowe należy traktować ceny towarów jednolitych.

Dział III. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych

Rozdział 1. Szczególne zasady wyznaczania pozycji w instrumentach dłużnych

§ 24. Przez instrumenty dłużne rozumie się:

- 1) dłużne papiery wartościowe, w tym w szczególności: bony skarbowe, obligacje, listy zastawne, certyfikaty depozytowe, czek, z wyłączeniem własnych dłużnych papierów wartościowych;
- 2) hipotetyczne depozyty i lokaty wynikające z dekompozycji pozabilansowych transakcji terminowych na stopę procentową;
- 3) inne instrumenty dłużne.

§ 25. Pozycje pierwotne w instrumentach dłużnych wyznacza się zgodnie z przepisami załącznika nr 2 do rozporządzenia, w podziale na waluty denominacji tych instrumentów, przy czym:

- 1) przez instrument bazowy należy rozumieć instrument dłużny;
- 2) przez parametr cenowy należy rozumieć rentowność do wykupu lub cenę instrumentu dłużnego.

§ 26. W rachunku łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych uwzględnia się tę spośród pozycji pierwotnych wynikających z dekompozycji transakcji terminowej, której odpowiada dłuższy termin zapadalności, przy czym pomija się pozycje pierwotne odpowiadające terminowi zapadalności transakcji.

§ 27. Przez pozycję o niskim ryzyku szczególnym rozumie się pozycje pierwotne w instrumentach bazowych:

- 1) emitowanych lub gwarantowanych przez rządy centralne;
- 2) emitowanych przez banki centralne, organizacje międzynarodowe, wielostronne banki rozwoju;
- 3) emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego albo władze lokalne państw członkowskich,

– którym został przypisany 1 stopień jakości kredytowej lub którym została przypisana waga ryzyka 0% w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia.

§ 28. 1. Przez pozycje o obniżonym ryzyku szczególnym rozumie się pozycje pierwotne w instrumentach bazowych:

- 1) emitowanych lub gwarantowanych przez rządy centralne, emitowanych przez banki centralne, organizacje międzynarodowe, wielostronne banki rozwoju, emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub władze lokalne państw członkowskich, którym został przypisany 2 lub 3 stopień jakości kredytowej w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia;

- 2) emitowanych lub gwarantowanych przez instytucje, którym został przypisany 1 lub 2 stopień jakości kredytowej w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia;
 - 3) emitowanych lub gwarantowanych przez przedsiębiorców, którym został przypisany 1 lub 2 stopień jakości kredytowej w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia;
 - 4) pozycje pierwotne w instrumentach bazowych innych niż wymienione w pkt 1-3:
 - a) pozycje długie i krótkie w instrumentach kwalifikujących się do stopnia jakości kredytowej odpowiadającego co najmniej klasie inwestycyjnej, w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 105b ust. 13 ustawy,
 - b) pozycje długie i krótkie w instrumentach, dla których w metodzie wewnętrznych ratingów prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD) przez emitenta, nie jest wyższe niż w przypadku instrumentów, o których mowa w lit a,
 - c) pozycje długie i krótkie w instrumentach nieposiadających oceny wiarygodności kredytowej, o której mowa w art. 105b ust. 1 ustawy, pod warunkiem że instrumenty te spełniają następujące kryteria:
 - są uznane przez dom maklerski za wystarczająco płynne, przy czym dom maklerski określa kryteria kwalifikacji instrumentu do danej grupy płynności,
 - ich jakość inwestycyjna jest w opinii domu maklerskiego co najmniej równoważna jakości kredytowej instrumentów, o których mowa w lit a,
 - są dopuszczone do obrotu na przynajmniej jednym rynku regulowanym w państwie członkowskim lub na jednej z uznanych giełd papierów wartościowych, tj. tych giełd, których indeksy są wymienione w § 10 ust. 2,
 - d) pozycje długie i krótkie w instrumentach emitowanych przez instytucje posiadające siedzibę w innych państwach członkowskich oraz podlegające przepisom w zakresie adekwatności kapitałowej co najmniej równoważnym wymogom określonym wobec domów maklerskich w ustawie i w aktach wykonawczych do niej, pod warunkiem że instrumenty te spełniają następujące kryteria:
 - są uznane przez dom maklerski za wystarczająco płynne, przy czym dom maklerski określa kryteria kwalifikacji instrumentu do danej grupy płynności,
 - ich jakość inwestycyjna jest w opinii domu maklerskiego co najmniej równoważna jakości kredytowej instrumentów, o których mowa w lit a,
 - e) pozycje w instrumentach emitowanych przez instytucje, które spełniają następujące kryteria:
 - są uznane za posiadające jakość kredytową porównywalną lub wyższą niż 2 stopień jakości kredytowej nadawany instytucjom w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia,
 - podlegają normom prawnym w zakresie adekwatności kapitałowej oraz nadzorowi nad adekwatnością kapitałową pełnionemu przez właściwe organy co najmniej równoważnym wymogom i nadzorowi w zakresie adekwatności kapitałowej określonym wobec domów maklerskich w ustawie i w aktach wykonawczych do niej.
2. Komisja może dokonać zmiany zakwalifikowania dokonanego przez dom maklerski na potrzeby ust. 1 pkt 4 danych instrumentów, jeśli uzna, iż instrumenty te są obciążone zbyt wysokim ryzykiem szczególnie, by zostać zaliczonymi do pozycji o

obniżonym ryzyku szczególnym, w szczególności nie spełniają one lub instytucje, które je wyemitowały, warunków określonych w tym punkcie.

§ 29. Przez pozycje o wysokim ryzyku szczególnym rozumie się pozycje pierwotne w instrumentach bazowych:

- 1) emitowanych lub gwarantowanych przez rządy centralne, emitowanych przez banki centralne, organizacje międzynarodowe, wielostronne banki rozwoju, emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub władze lokalne państw członkowskich, lub instytucje, którym został przypisany 4 lub 5 stopień jakości kredytowej w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia;
- 2) emitowanych lub gwarantowanych przez przedsiębiorców, którym został przypisany 3 lub 4 stopień jakości kredytowej w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia;
- 3) nie posiadających oceny wiarygodności kredytowej, o której mowa w art. 105b ust. 1 ustawy.

§ 30. Przez pozostałe pozycje rozumie się pozycje pierwotne w instrumentach bazowych:

- 1) emitowanych lub gwarantowanych przez rządy centralne, emitowanych przez banki centralne, organizacje międzynarodowe, wielostronne banki rozwoju, emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub władze lokalne państw członkowskich, lub instytucje, którym został przypisany 6 stopień jakości kredytowej w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia;
- 2) emitowanych lub gwarantowanych przez przedsiębiorców, którym został przypisany 5 lub 6 stopień jakości kredytowej w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia.

§ 31. W przypadku domów maklerskich stosujących metodę wewnętrznych ratingów, określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia, przypisanie pozycji do odpowiedniej grupy pozycji następuje poprzez powiązanie wewnętrznego ratingu dłużnika z danym stopniem jakości kredytowej dla przedsiębiorców określonym w metodzie standardowej wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, przy czym powiązanie następuje w taki sposób, by prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD) określone dla wewnętrznego ratingu było mniejsze lub równe PD właściwego ocenie wiarygodności kredytowej, o której mowa w art. 105b ust. 1 ustawy, przyporządkowanej do danego stopnia jakości kredytowej.

§ 32. Pozycjom w instrumentach bazowych niezaliczonych do grup o niskim lub obniżonym ryzyku szczególnym, dom maklerski przypisuje, z zastrzeżeniem § 33, stopę narzutu w wysokości 8 % lub 12 % z tytułu tego ryzyka, zgodnie z tabelą umieszczoną w § 37.

§ 33. W odniesieniu do pozycji w instrumentach bazowych, w przypadku których występuje zagrożenie niewypłacalnością ich emitenta, dom maklerski stosuje maksymalną stopę narzutu wskazaną w tabeli w § 37.

§ 34. Zaliczone do portfela handlowego pozycje pierwotne wynikające z umów związanych z sekurytyzacją aktywów, które w przypadku zaliczenia do portfela niehandlowego, podlegałyby odliczeniom od kapitałów nadzorowanych zgodnie z przepisami załącznika nr 12 do rozporządzenia, lub wadze ryzyka 1250 %, należy obciążyć wymogiem kapitałowym w wysokości niemniejszej niż wynikający z § 46-123 załącznika nr 8 do rozporządzenia.

§ 35. Pozycjom w instrumentach wsparcia płynności, które nie posiadają oceny wiarygodności kredytowej, o której mowa w art. 105b ust. 1 ustawy, należy obciążyć wymogiem kapitałowym w wysokości niemniejszej niż wynikający z § 46-123 załącznika nr 8 do rozporządzenia.

Rozdział 2. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych

§ 36. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych oblicza się dla pozycji pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego.

§ 37. Pozycje netto w poszczególnych instrumentach dłużnych wyrażonych w danej walucie zalicza się oddzielnie dla każdej waluty do jednej z grup wymienionych w kolumnie pierwszej tabeli oraz zgodnie z rezydualnym terminem zapadalności określonym w kolumnie drugiej tabeli:

grupy pozycji	rezydualny termin zapadalności	stopa narzutu (w %)
Kolumna 1	Kolumna 2	Kolumna 3
Pozycje o niskim ryzyku szczególnym		0,00
Pozycje o obniżonym ryzyku szczególnym	do 6 miesięcy	0,25
	6-24 miesiące	1,00
	> 24 miesiące	1,60
Pozycje o wysokim ryzyku szczególnym		8,00
Pozostałe pozycje		12,00

§ 38. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych wyrażonych w danej walucie oblicza się jako sumę iloczynów pozycji netto w tych instrumentach, przez stopy narzutu odpowiadające grupom pozycji, do których zostały zaliczone, określone w kolumnie trzeciej tabeli, określonej § 37.

§ 39. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych (dla wszystkich walut) oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla poszczególnych walut zgodnie z § 38.

§ 40. Dom maklerski może stosować metodę wartości zagrożonej do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych wyłącznie na zasadach określonych w § 48.

Dział IV. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych.

Rozdział 1. Szczególne zasady wyznaczania pozycji

§ 41. Na potrzeby niniejszego rozdziału przez instrumenty bazowe rozumie się instrumenty dłużne określone w § 24 oraz własne dłużne papiery wartościowe.

§ 42. Pozycje pierwotne w instrumentach bazowych wyznacza się zgodnie z przepisami załącznika nr 2 do rozporządzenia, z uwzględnieniem szczególnych zasad wyznaczania pozycji w instrumentach bazowych, w szczególności § 43 i § 44, przy czym:

- 1) przez kupon rozumie się iloraz pomiędzy nominalną wartością jednorocznych płatności odsetkowych z tytułu utrzymywania danej pozycji pierwotnej a nominalną wartością tej pozycji;
- 2) przez rentowność do wykupu rozumie się stopę rentowności w skali roku, przy której bieżąca wartość godziwa instrumentu bazowego jest równa zdyskontowanym na dzień sprawozdawczy za pomocą tej stopy wartościom wszystkich znanych przyszłych płatności z tytułu tego instrumentu zgodnie z ich rezydualnymi terminami zapadalności;
- 3) przez średni okres zwrotu (D) rozumie się średnią ważoną liczby lat od dnia sprawozdawczego do dnia zapadalności ekspozycji z tytułu danego instrumentu bazowego, z wagami równymi udziałom płatności za poszczególne okresy w całkowitej wartości godziwej tego instrumentu, przy zastosowaniu właściwej dla danego instrumentu rentowności do wykupu:

$$D = \left(\sum_{t=1}^m \frac{t \cdot C_t}{(1+r)^t} \right) \div \left(\sum_{t=1}^m \frac{C_t}{(1+r)^t} \right),$$

gdzie:

r – oznacza rentowność do wykupu,

C_t – oznacza wartość strumienia pieniężnego w okresie t ,

m – liczba okresów do terminu wykupu;

- 4) przez zaktualizowany średni okres zwrotu (MD) rozumie się średni okres zwrotu zdyskontowany za pomocą odpowiedniej dla danego instrumentu bazowego rentowności do wykupu przy założeniu rocznego okresu dyskonta. Dom maklerski wylicza zaktualizowany średni okres zwrotu zgodnie ze wzorem:

$$MD = D \div (1+r);$$

- 5) przez rezydualny termin zapadalności rozumie się okres pomiędzy dniem sprawozdawczym a dniem:
 - a) zapadalności pozycji netto – w przypadku pozycji w instrumentach bazowych opartych na stałej stopie procentowej,
 - b) najbliższej zmiany oprocentowania – w przypadku pozycji w instrumentach bazowych opartych na zmiennej stopie procentowej.

§ 43. Pary przeciwstawnych pozycji netto w instrumentach bazowych wynikających z transakcji pozabilansowych kompensuje się, z zastrzeżeniem § 44, jeżeli:

- 1) pozycje są wyrażone w tej samej walucie;
- 2) rentowności do wykupu związane z pozycjami pierwotnymi są identyczne lub różnica między nimi nie przekracza 30 punktów bazowych;
- 3) kupony (jeśli istnieją) związane z pozycjami pierwotnymi są identyczne lub różnica między nimi nie przekracza 30 punktów bazowych;
- 4) rezydualne terminy zapadalności pozycji pierwotnych następują:
 - a) tego samego dnia – w przypadku terminów krótszych niż 1 miesiąc,
 - b) nie różnią się o więcej niż 7 dni – w przypadku terminów od 1 miesiąca do jednego roku,

c) nie różnią się o więcej niż 30 dni – w przypadku terminów przekraczających jeden rok.

§ 44. Pozycje w instrumentach bazowych, które zgodnie z § 24-35 nie mogą być zaliczone do grup o niskim lub obniżonym ryzyku szczególnym, nie można dokonywać kompensacji z pozycjami w innych instrumentach bazowych.

Rozdział 2. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych

§ 45. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się dla pozycji wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego metodą terminów zapadalności, o której mowa w § 46, metodą zaktualizowanego średniego okresu zwrotu, o której mowa w § 47, lub metodą wartości zagrożonej, o której mowa w § 48.

Oddział 1. Metoda terminów zapadalności

§ 46. 1. Przy obliczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych metodą terminów zapadalności pozycje pierwotne dzieli się na dwie grupy w zależności od wysokości kuponu w następujący sposób:

- 1) grupa A – obejmująca pozycje pierwotne z kuponem równym 3 % lub większym;
- 2) grupa B – obejmująca pozycje pierwotne z kuponem mniejszym niż 3 %.

2. Pozycje pierwotne w instrumentach bazowych (długie lub krótkie) wyrażone w danej walucie, obliczone zgodnie z przepisami działu IV rozdział 1, zalicza się do jednego z przedziałów rezydualnych terminów zapadalności (przedział – kolumna 3 lub 4), zgrupowanych w trzy strefy przedziałów zapadalności (strefa – kolumna 1), z uwzględnieniem wysokości kuponu (grupa A lub grupa B), zgodnie z tabelą:

Strefa	L.p.	Przedziały rezydualnych terminów zapadalności		Mnożnik (w %)	Założona zmiana stóp procentowych (w %)
		grupa A	grupa B		
kolumna 1	kolumna 2	kolumna 3	kolumna 4	kolumna 5	kolumna 6
pierwsza	1	0-1 miesiąc	0-1 miesiąc	0,00	-
	2	> 1-3 miesiące	> 1-3 miesiące	0,20	1,00
	3	> 3-6 miesięcy	> 3-6 miesięcy	0,40	1,00
	4	> 6-12 miesięcy	> 6-12 miesięcy	0,70	1,00
druga	5	> 1-2 lata	> 1-1,9 lat	1,25	0,90
	6	> 2-3 lata	> 1,9-2,8 lat	1,75	0,80
	7	> 3-4 lata	> 2,8-3,6 lat	2,25	0,75

trzecia	8	> 4-5 lat	> 3,6-4,3 lat	2,75	0,75
	9	> 5-7 lat	> 4,3-5,7 lat	3,25	0,70
	10	> 7-10 lat	> 5,7-7,3 lat	3,75	0,65
	11	> 10-15 lat	> 7,3-9,3 lat	4,50	0,60
	12	> 15-20 lat	> 9,3-10,6 lat	5,25	0,60
	13	> 20 lat	> 10,6-12 lat	6,00	0,60
	14		> 12-20 lat	8,00	0,60
	15		> 20 lat	12,50	0,60

3. Na podstawie klasyfikacji dokonanej zgodnie z ust. 2, w każdym przedziale oblicza się ważne pozycje pierwotne (długie lub krótkie) jako iloczyny wartości godziwych poszczególnych pozycji pierwotnych i mnożników odpowiadających tym przedziałom.

4. Mniejsza z kwot w danym przedziale:

- 1) sumy ważonych pozycji pierwotnych długich;
 - 2) sumy ważonych pozycji pierwotnych krótkich,
- stanowi ważoną pozycję dopasowaną w danym przedziale, zaś bezwzględna wartość różnicy pomiędzy tymi kwotami stanowi ważoną pozycję niedopasowaną w tym przedziale (długą jeśli różnica ta jest dodatnia lub krótką jeśli różnica ta jest ujemna).

5. Mniejsza z kwot w danej strefie:

- 1) sumy ważonych długich pozycji niedopasowanych;
 - 2) sumy ważonych krótkich pozycji niedopasowanych,
- stanowi ważoną pozycję dopasowaną w tej strefie, zaś bezwzględna wartość różnicy pomiędzy tymi kwotami stanowi ważoną pozycję niedopasowaną w tej strefie (długą jeśli różnica ta jest dodatnia lub krótką jeśli różnica ta jest ujemna).

6. Mniejsza z kwot:

- 1) ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w pierwszej strefie;
 - 2) ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w drugiej strefie,
- stanowi ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą.

7. Mniejsza z kwot:

- 1) ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w drugiej strefie, pomniejszonej o ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą;
 - 2) ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w trzeciej strefie,
- stanowi ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami drugą i trzecią.

8. Obliczeń, o których mowa w ust. 6 i 7, można dokonać, przyjmując odwrotną numerację stref.

9. Ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i trzecią stanowi mniejsza z kwot:

- 1) ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w pierwszej strefie, pomniejszonej o ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą;
- 2) ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w trzeciej strefie pomniejszonej o ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami drugą i trzecią.

10. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych dla danej waluty oblicza się jako sumę:

- 1) 10 % sumy ważonych pozycji dopasowanych w poszczególnych przedziałach;
- 2) 40 % ważonej pozycji dopasowanej w strefie pierwszej;
- 3) 30 % ważonej pozycji dopasowanej w strefie drugiej;
- 4) 30 % ważonej pozycji dopasowanej w strefie trzeciej;
- 5) 40 % ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i drugą;
- 6) 40 % ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami drugą i trzecią;
- 7) 150 % ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i trzecią oraz
- 8) 100 % pozycji globalnej netto obliczonej dla ważonych pozycji pierwotnych, zgodnie z zasadami określonymi w przepisach załącznika nr 2 do rozporządzenia, z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach działu IV rozdziału 1.

11. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla poszczególnych walut zgodnie z ust. 10.

Oddział 2. Metoda zaktualizowanego średniego okresu zwrotu

§ 47. 1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych można obliczyć metodą zaktualizowanego średniego okresu zwrotu, ustalając dla każdej pozycji pierwotnej w instrumencie bazowym wyrażonym w danej walucie:

- 1) rentowność do wykupu;
- 2) średni okres zwrotu;
- 3) zaktualizowany średni okres zwrotu.

2. Pozycje pierwotne w instrumentach bazowych wyrażone w danej walucie, obliczone zgodnie z przepisami działu IV rozdziału 1 należy zaklasyfikować do jednej ze stref (kolumna 1) zgodnie ze zaktualizowanym średnim okresem zwrotu (kolumna 2) zgodnie z tabelą:

strefa	zaktualizowany średni okres zwrotu instrumentu bazowego pozycji pierwotnej (w latach)	założona zmiana rentowności do wykupu (w %)
kolumna 1	kolumna 2	kolumna 3
1	> 0,0-1,0	1,00
2	> 1,0-3,6	0,85
3	> 3,6	0,70

3. W każdej strefie oblicza się okresowo ważone pozycje pierwotne (długie i krótkie) jako iloczyny wartości godziwych poszczególnych pozycji pierwotnych, ich zaktualizowanych średnich okresów zwrotu oraz wielkości założonych zmian rentowności do wykupu odpowiadających tym strefom.
4. W każdej strefie oblicza się sumę okresowo ważonych pozycji pierwotnych długich i sumę okresowo ważonych pozycji pierwotnych krótkich. Mniejsza z tych sum stanowi okresowo ważoną pozycję dopasowaną w tej strefie, zaś bezwzględna wartość różnicy pomiędzy tymi sumami stanowi okresowo ważoną pozycję niedopasowaną w tej strefie (długą, jeśli różnica ta jest dodatnia, lub krótką, jeśli różnica ta jest ujemna).

5. Mniejsza z kwot w danej strefie:
- 1) okresowo ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w pierwszej strefie;
 - 2) okresowo ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w drugiej strefie,
– stanowi okresowo ważoną dopasowaną pozycję pomiędzy strefami pierwszą i drugą.
6. Mniejsza z kwot w danej strefie:
- 1) okresowo ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w drugiej strefie, pomniejszonej o okresowo ważoną dopasowaną pozycję pomiędzy strefami pierwszą i drugą;
 - 2) okresowo ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w trzeciej strefie,
– stanowi okresowo ważoną dopasowaną pozycję pomiędzy strefami drugą i trzecią.
7. Obliczeń, o których mowa w ust. 5 i ust. 6, można dokonać, przyjmując odwrotną numerację stref zaktualizowanego średniego okresu zwrotu.
8. Okresowo ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i trzecią stanowi mniejsza z kwot:
- 1) okresowo ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w pierwszej strefie;
 - 2) okresowo ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w trzeciej strefie pomniejszonej o okresowo ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami drugą i trzecią.
9. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych dla danej waluty oblicza się jako sumę:
- 1) 2 % sumy okresowo ważonych pozycji dopasowanych w poszczególnych strefach;
 - 2) 40 % okresowo ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i drugą;
 - 3) 40 % okresowo ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami drugą i trzecią;
 - 4) 150 % okresowo ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i trzecią;
 - 5) 100 % pozycji globalnej netto obliczonej dla okresowo ważonych pozycji pierwotnych, zgodnie z zasadami określonymi w przepisach załącznika nr 2 do rozporządzenia, z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach działu IV rozdziału 1.
10. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla poszczególnych walut zgodnie z ust. 9.

Oddział 3. Metoda wartości zagrożonej

§ 48.1. Przy obliczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych metodą wartości zagrożonej zgodnie z przepisami załącznika nr 13 do rozporządzenia, przez parametry cenowe należy rozumieć rentowności do wykupu instrumentów uznawanych na danym rynku za wolne od ryzyka kredytowego (w szczególności: instrumenty dłużne wyemitowane przez Skarb Państwa, hipotetyczne depozyty i lokaty wynikające z dekompozycji pozabilansowych transakcji terminowych na stopę procentową oparte na średnich stopach procentowych rynku międzybankowego).

2. Dom maklerski może uwzględnić w rachunku, o którym mowa w ust. 1, ryzyko szczególne instrumentów dłużnych, poprzez przyjęcie, że parametrami cenowymi odpowiadającymi pozycjom w tych instrumentach są ich rzeczywiste rynkowe rentowności do wykupu.

3. Dla każdej waluty należy:

- 1) zdefiniować co najmniej sześć przedziałów terminów zapadalności;
- 2) określić odrębne parametry cenowe jako rentowności do wykupu reprezentacyjne dla każdego z przedziałów, o których mowa w pkt 1;
- 3) zaklasyfikować pozycje pierwotne do odpowiednich przedziałów, o których mowa w pkt 1.

4. Model wartości zagrożonej w zakresie ryzyka ogólnego stóp procentowych musi uwzględniać zróżnicowanie poziomów rentowności do wykupu dla różnych instrumentów bazowych.

Dział V. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania

§ 49. 1. Pozycje pierwotne w tytułach uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania wyznacza się na podstawie przepisów załącznika nr 2 do rozporządzenia, przy czym:

- 1) przez instrumenty bazowe należy rozumieć poszczególne tytuły uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania;
- 2) przez parametry cenowe należy rozumieć ceny poszczególnych tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania.

2. Nie zezwala się na kompensację pomiędzy pośrednimi pozycjami pierwotnymi domu maklerskiego będących lokatami bazowymi instytucji wspólnego inwestowania w ramach tytułu uczestnictwa, w którym dom maklerski posiada pozycję pierwotną a innymi pozycjami pierwotnymi domu maklerskiego, chyba że dalsze przepisy stanowią inaczej.

§ 50. 1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret piąte rozporządzenia, stanowi suma wymogów określonych dla poszczególnych tytułów, do których nie stosują się § 54 i § 55.

2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen tytułu uczestnictwa, do którego stosuje się § 54 lub § 55, uwzględnia się w § 7 pkt 1 lub pkt 2 lub w wymogu kapitałowym obliczonym metodą wartości zagrożonej, o którym mowa w § 12.

§ 51. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen danego tytułu uczestnictwa oblicza się jako 32% pozycji netto domu maklerskiego w tym tytule, z zastrzeżeniem § 52.

§ 52. Dom maklerski może obliczać wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania przy użyciu metod, o których mowa w § 54-56, pod warunkiem, iż spełnione są następujące kryteria, z zastrzeżeniem § 53:

- 1) prospekt emisyjny instytucji wspólnego inwestowania lub równoważny dokument określają:
 - a) kategorie aktywów stanowiących dozwolone lokaty,
 - b) limity inwestycyjne i inne ograniczenia inwestycyjne, jeśli występują, oraz metody ich obliczania,
 - c) maksymalny poziom dźwigni finansowej, jeśli jest dozwolona,
 - d) politykę ograniczenia ryzyka kredytowego kontrahenta z tytułu zawieranych pozagiełdowych finansowych transakcji pochodnych lub z tytułu transakcji repo, jeśli takie transakcje są dozwolone;
- 2) instytucja wspólnego inwestowania publikuje półroczne i roczne sprawozdania finansowe umożliwiające dokonania oceny aktywów i zobowiązań, wyniku z operacji w okresie sprawozdawczym;

- 3) na żądanie posiadacza tytułu uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania podlegają codziennie wykupowi lub umorzeniu za środki nie pochodzące z pożyczek lub aktywów instytucji wspólnego inwestowania;
- 4) inwestycje w tytuły uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania są oddzielone od aktywów spółki zarządzającej instytucją wspólnego inwestowania;
- 5) dom maklerski przeprowadza odpowiednią ocenę ryzyka instytucji wspólnego inwestowania.

§ 53. Zastosowanie metod obliczania wymogu kapitałowego, o których mowa w § 52, do tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania z państw niebędących państwami członkowskimi jest możliwe, jeśli spełnione są warunki tam określone.

§ 54. Jeżeli dom maklerski posiada informacje na temat codziennej struktury pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych instytucji wspólnego inwestowania, może obliczać wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka ogólnego i szczególnego cen tytułów uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania po uprzednim dokonaniu przeglądu tych pozycji, zgodnie z metodami określonymi w działach I, III, IV, przy czym:

- 1) pozycje w tytułach uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania traktuje się jak pozycje w lokatach bazowych tej instytucji;
- 2) dopuszcza się kompensację, o której mowa w § 49 ust. 2, jeżeli dom maklerski posiada taką ilość tytułów uczestnictwa, która pozwala na zamianę tytułów uczestnictwa na lokaty bazowe.

§ 55. Dom maklerski może obliczać wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka szczególnego oraz ryzyka ogólnego cen tytułów uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania zgodnie z zasadami wskazanymi w działach I, III, IV w odniesieniu do pozycji, które w założeniu służą odwzorowaniu struktury oraz wyników zewnętrznie generowanego indeksu albo stałego koszyka instrumentów kapitałowych lub dłużnych, pod warunkiem, że spełnione są następujące kryteria:

- 1) celem zezwolenia wydanego instytucji wspólnego inwestowania jest odwzorowanie struktury oraz wyników zewnętrznie generowanego indeksu lub stałego koszyka instrumentów kapitałowych lub dłużnych;
- 2) współczynnik korelacji pomiędzy dziennymi wahaniami cen tytułów uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania, a wartością indeksu albo koszyka instrumentów kapitałowych lub dłużnych, o których mowa w pkt 1, wynosi nie mniej niż 0,9 za okres nie krótszy niż 6 miesięcy, przy czym korelacja oznacza współczynnik korelacji pomiędzy dziennymi zmianami wartości rynkowej tytułów uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania a wartością indeksu lub koszyka instrumentów kapitałowych lub dłużnych.

§ 56. 1. Jeżeli dom maklerski nie posiada informacji na temat codziennej struktury pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych instytucji wspólnego inwestowania, może obliczać wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka ogólnego oraz ryzyka szczególnego cen tytułów uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania, zgodnie z metodami określonymi w działach I, III, IV, przy czym:

- 1) pozycja netto w tytułach uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania będzie określana jako bezpośredni udział domu maklerskiego w lokatach tej instytucji, których struktura jest oszacowana przy założeniu, że instytucja wspólnego inwestowania w

pierwszej kolejności inwestuje w najwyższym dozwolonym zakresie w te klasy aktywów, które wiążą się z najwyższym wymogiem kapitałowym określonym dla danej klasy aktywów zgodnie z działami I, III i IV, następnie zaś w porządku malejącym, aż do osiągnięcia limitu inwestycyjnego;

- 2) przy obliczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego i ogólnego cen tytułach uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania, dom maklerski uwzględnia maksymalne ekspozycje pośrednie, wynikające z oszacowanej struktury lokat tej instytucji, określone poprzez proporcjonalne zwiększenie wielkości pozycji netto w tytułach uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania aż do osiągnięcia maksymalnego dozwolonego poziomu ekspozycji z tytułu lokat bazowych.

2. Wymóg kapitałowy obliczony zgodnie z ust. 1 dla danego tytułu uczestnictwa nie może być wyższy niż wymóg kapitałowy obliczony dla tego tytułu uczestnictwa zgodnie z § 51.

§ 57. Dom maklerski może korzystać z obliczeń i informacji uzyskiwanych od innych podmiotów na temat wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka cen tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania obliczanych zgodnie z § 54 i § 56, przy zachowaniu zgodności obliczeń z działami I, III i IV, upewniwszy się co do prawidłowości tak uzyskanych obliczeń i informacji.

**OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA
WALUTOWEGO**

Rozdział 1. Szczególne zasady wyznaczania pozycji

§ 1. 1. Pierwotne pozycje wyrażone w walucie obcej oraz pozycje pierwotne w złocie, zwane dalej „walutowymi pozycjami pierwotnymi”, oblicza się zgodnie z zasadami wyznaczania pozycji określonymi w przepisach załącznika nr 2 do rozporządzenia, przy czym:

- 1) przez instrumenty bazowe należy rozumieć poszczególne waluty obce oraz złoto, a także wszelkie inne instrumenty bazowe wyrażone w walucie obcej, złocie lub indeksowane do waluty obcej lub złota;
- 2) przez parametry cenowe należy rozumieć kursy walut obcych oraz cenę złota;
- 3) w rachunku pozycji pierwotnych uwzględnia się:
 - a) walutowe operacje bilansowe,
 - b) walutowe transakcje pozabilansowe,
 - c) operacje bilansowe i transakcje pozabilansowe, których instrument bazowy jest indeksowany do waluty obcej lub złota,
 - d) operacje bilansowe i transakcje pozabilansowe dotyczące pozycji w złocie,
 - e) nieodwołalne gwarancje lub inne instrumenty o zbliżonym charakterze, jeżeli dla tych instrumentów istnieje duże prawdopodobieństwo, że zostaną uruchomione oraz że staną się nieodwołalne,
 - f) przyszłe koszty lub przychody walutowe w części zabezpieczonej przed ryzykiem walutowym.

2. Wybrane walutowe pozycje pierwotne mogą być uznane przez dom maklerski za pozycje o charakterze strukturalnym, które podlegają wyłączeniu z rachunku pozycji walutowych, przy czym walutowe pozycje pierwotne o charakterze strukturalnym rozumiane są jako długoterminowe walutowe salda bilansowe związane z posiadaniem i utrzymywaniem:

- 1) pożyczki dla zagranicznych oddziałów domu maklerskiego oraz akcji i udziałów w podmiotach zależnych i stowarzyszonych posiadanych przez dom maklerski, o ile pożyczki te oraz akcje i udziały pomniejszają poziom nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego;
- 2) pozycji mających na celu zabezpieczenie wymogów kapitałowych domu maklerskiego przed ryzykiem walutowym.

3. Przed wyłączeniem wybranych walutowych pozycji pierwotnych uznanych za pozycje o charakterze strukturalnym z rachunku pozycji walutowych dom maklerski jest obowiązany poinformować Komisję o uznaniu wybranych walutowych pozycji pierwotnych za pozycje strukturalne, przedkładając:

- 1) informacje dotyczące rodzaju, wielkości i struktury walutowej tych pozycji;
- 2) uzasadnienie celowości zastosowania wyłączenia z punktu widzenia ryzyka walutowego.

4. Dom maklerski powiadamia Komisję o zmianach stanu faktycznego w stosunku do informacji wymienionych w ust. 3. W przypadku zaniechania tego obowiązku dana walutowa pozycja pierwotna nie podlega wyłączeniu z rachunku pozycji walutowych.

5. Dom maklerski wyłącza z rachunku pozycji walutowych wielkości aktywów i pasywów domu maklerskiego stanowiących środki pieniężne wyrażone w walucie obcej należące do klientów domu maklerskiego, które są zdeponowane na rachunkach w banku lub

instytucji kredytowej prowadzonych dla domu maklerskiego lub na rachunkach w zagranicznej firmie inwestycyjnej oraz wielkości pozabilansowe domu maklerskiego stanowiące wartość instrumentów finansowych wyrażonych w walucie obcej należących do klientów.

6. Dom maklerski włącza do rachunku pozycji walutowych pośrednie ekspozycje, jakie powstają wskutek zaangażowania w tytułach uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania, uwzględniając ich rzeczywiste pozycje walutowe, przy czym, w celu wyznaczenia tych pozycji, dom maklerski może oprzeć się na sprawozdaniach innych podmiotów na temat pozycji walutowych instytucji wspólnego inwestowania, o ile dokonał weryfikacji prawidłowości sporządzenia tych sprawozdań.

7. Jeżeli dom maklerski nie posiada bieżących informacji na temat pośrednich pozycji walutowych zajmowanych przez instytucję wspólnego inwestowania, o których mowa w ust. 6, zakłada się, że ta instytucja dokonała lokat walutowych w maksymalnie dozwolonym dla siebie zakresie, a w odniesieniu do pozycji objętych portfelem handlowym, dom maklerski przy obliczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego uwzględnia maksymalny poziom ryzyka pośredniego, jakie wiąże się z utrzymywaniem pozycji poprzez instytucję wspólnego inwestowania, w następujący sposób:

- 1) zakłada się proporcjonalne zwiększenie pozycji walutowych instytucji wspólnego inwestowania aż do maksymalnej wartości ekspozycji względem bazowych składników lokat wynikających z uprawnień inwestycyjnych, w wyniku czego powstaje hipotetyczna pozycja walutowa, którą traktuje się jak pozycję w odrębnej walucie obcej zgodnie ze sposobem traktowania złota, z zastrzeżeniem pkt 2;
- 2) jeśli znany jest rodzaj hipotetycznej pozycji walutowej, tę długą hipotetyczną pozycję walutową można dodać do sumy długich pozycji netto domu maklerskiego w poszczególnych walutach, a krótką hipotetyczną pozycję walutową można dodać do sumy krótkich pozycji netto domu maklerskiego w poszczególnych walutach; przed dokonaniem tych obliczeń nie zezwala się na wzajemną kompensację hipotetycznej pozycji walutowej i pozycji netto domu maklerskiego w poszczególnych walutach.

8. Dom maklerski może dwie waluty uznać za silnie ze sobą skorelowane, jeżeli:

- 1) prawdopodobieństwo, obliczone na podstawie dziennych kursów obowiązujących w ciągu ostatnich trzech lat, iż ewentualna strata poniesiona z tytułu utrzymania przeciwstawnych pozycji netto jednakowej wysokości w tych walutach nie przekroczy, po przeliczeniu na walutę bilansową, w ciągu następnych dziesięciu dni roboczych 4% wartości takiej pozycji dopasowanej, wynosi co najmniej 99 % lub
- 2) prawdopodobieństwo obliczone na podstawie dziennych kursów obowiązujących w ciągu poprzednich pięciu lat, iż ewentualna strata poniesiona z tytułu utrzymania przeciwstawnych pozycji netto jednakowej wysokości w tych walutach, nie przekroczy, po przeliczeniu na walutę bilansową, w ciągu następnych dziesięciu dni roboczych 4% wartości takiej pozycji dopasowanej, wynosi co najmniej 95 %.

9. Jeżeli kurs utworzonej na mocy porozumień międzynarodowych rozliczeniowej waluty obcej lub jednostki rozliczeniowej jest ustalany w stosunku do koszyka wybranych walut obcych, to salda wyrażone w tej walucie lub jednostce rozliczeniowej można uwzględniać w rachunku walutowych pozycji pierwotnych odpowiednio po ich rozłożeniu na waluty składowe.

10. Pozycje pierwotne w walutach obcych lub w złocie mogą być dyskontowane do ich wartości bieżącej.

Rozdział 2. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego

§ 2. 1. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego obliczany jest wyłącznie w sytuacji, gdy suma całkowitej pozycji walutowej domu maklerskiego, ustalonej w sposób określony w § 3 pkt 5, przekracza 2 % poziomu kapitałów nadzorowanych domu maklerskiego ustalonego.

2. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego oblicza się dla walutowych pozycji pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego i z operacji zaliczonych do portfela niehandlowego łącznie metodą podstawową określoną w § 3, metodą wartości zagrożonej określoną w § 4 lub metodą mieszaną określoną w § 5.

§ 3. 1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego obliczany metodą podstawową, z zastrzeżeniem ust. 5, obejmuje:

- 1) obliczenie pozycji netto w każdej walucie (łącznie z walutą sprawozdawczą) oraz w złocie;
- 2) przeliczenie pozycji netto w każdej walucie innej niż waluta sprawozdawcza oraz pozycji w złocie na walutę sprawozdawczą według bieżącego kursu średniego danej waluty ogłoszonego na dzień obliczeń przez Narodowy Bank Polski lub bieżącej ceny złota;
- 3) zsumowanie pozycji długich netto w każdej walucie przeliczonych na walutę sprawozdawczą, z zastrzeżeniem ust. 2-4 oraz § 1 ust. 7 pkt 2;
- 4) zsumowanie pozycji krótkich netto w każdej walucie przeliczonych na walutę sprawozdawczą, z zastrzeżeniem ust. 2-4 oraz § 1 ust. 7 pkt 2;
- 5) ustalenie całkowitej pozycji walutowej jako sumy:
 - większej z wartości otrzymanych w pkt 3 i 4,
 - pozycji netto w złocie,
 - sumy pozycji netto w poszczególnych hipotetycznych pozycjach walutowych, o których mowa w § 1 ust. 7 pkt 1, jeśli do tych pozycji nie ma zastosowania § 1 ust. 7 pkt 2;
- 6) pomnożenie przez 8 % sumy uzyskanej w sposób, o którym mowa w pkt 5.

2. W przypadku uznania przez dom maklerski dwóch walut za silnie ze sobą skorelowane, o czym mowa w § 1 ust. 8, wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego:

- 1) w zakresie pozycji dopasowanej w tych walutach, wyznacza się jako 4% pozycji dopasowanej w tych walutach, równej mniejszej z kwot określonych jako długa pozycja netto w jednej z walut i krótka pozycja netto w drugiej z walut;
- 2) w zakresie pozycji niedopasowanej w tych walutach, wyznacza się jako bezwzględną wartość różnicy pomiędzy długą pozycją netto w jednej z walut i krótką pozycją netto w drugiej z walut, oznaczoną jako długa, gdy różnica jest dodatnia, lub krótka, gdy różnica jest ujemna, uwzględnia się do celów wyliczenia wymogu kapitałowego w ust. 1 pkt 3 lub 4 odpowiednio.

3. W przypadku walut objętych umową międzynarodową lub porozumieniem międzynarodowym ograniczającym maksymalne wahania kursów tych walut w stosunku do innych walut objętych porozumieniem, dom maklerski może:

- 1) obliczać wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego w zakresie pozycji dopasowanej w walutach objętych umową międzynarodową jako iloczyn pozycji dopasowanej w tych walutach i 50% dopuszczalnej granicy wahań kursów walut, określonej w umowie, przy czym pozycję dopasowaną w tych walutach wyznacza się jako mniejszą z kwot określonych jako suma długich pozycji netto w tych walutach i suma krótkich pozycji netto w tych walutach;
- 2) uwzględniając jednocześnie pozycję niedopasowaną w tych walutach, wyznaczyć jako bezwzględną wartość różnicy między długą pozycją netto w jednej z walut i krótką pozycją netto w drugiej z walut, oznaczoną jako długa, gdy różnica jest dodatnia, lub

krótka, gdy różnica jest ujemna, w sumie, o której mowa w ust. 1 pkt 3 lub 4 odpowiednio.

4. W przypadku walut państw członkowskich uczestniczących w drugim etapie unii gospodarczej i walutowej, dom maklerski może:

- 1) obliczać wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego w zakresie pozycji dopasowanej w tych walutach jako iloczyn pozycji dopasowanej i 1,6%, przy czym pozycję dopasowaną w tych walutach wyznacza się jako mniejszą z kwot określonych jako suma długich pozycji netto w tych walutach i suma krótkich pozycji netto w tych walutach;
- 2) uwzględniając jednocześnie całkowitą pozycję niedopasowaną w tych walutach, wyznaczoną jako bezwzględna wartość różnicy między sumą długich pozycji netto w tych walutach i sumą krótkich pozycji netto w tych walutach, oznaczona ją jako długa, gdy różnica jest dodatnia, lub krótka, gdy różnica jest ujemna, w sumie, o której mowa w ust. 1 pkt 3 lub pkt 4 odpowiednio.

5. W wymogu kapitałowym, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania, dla których został on obliczony na podstawie § 1 ust. 7 oraz dla których wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen tytułów uczestnictwa został obliczony zgodnie z § 51 albo § 56 załącznika nr 3 do rozporządzenia, w takiej wysokości by suma tych wymogów nie przekroczyła 40% pozycji netto domu maklerskiego w tym tytule uczestnictwa.

§ 4. 1. Przy obliczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego metodą wartości zagrożonej, zgodnie z przepisami załącznika nr 13 do rozporządzenia, parametrami cenowymi są kursy walutowe i cena złota.

2. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego przy wykorzystaniu metody wartości zagrożonej oblicza się dla wszystkich walutowych pozycji pierwotnych z zastrzeżeniem § 1 i ust. 3.

3. Wymóg kapitałowy z tytułu pozycji w tytule uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania, o której mowa w § 1 ust. 7, oblicza się metodą podstawową.

§ 5. 1. Przy obliczaniu łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego metodą mieszaną dom maklerski określa zakres zastosowania metody wartości zagrożonej poprzez wyodrębnienie walutowych pozycji pierwotnych objętych tą metodą.

2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego dla walutowych pozycji pierwotnych, objętych metodą wartości zagrożonej, oblicza się poprzez odpowiednie zastosowanie do tych pozycji metody wartości zagrożonej.

3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego dla walutowych pozycji pierwotnych nieobjętych metodą wartości zagrożonej oblicza się metodą podstawową.

4. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego, o którym mowa w ust. 1, oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych, o których mowa w ust 2 i 3.

Załącznik nr 5

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA ROZLICZENIA DOSTAWY ORAZ RYZYKA KREDYTOWEGO KONTRAHENTA.

Rozdział 1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia, dostawy oraz z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta

§ 1. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia, dostawy oraz ryzyka kredytowego kontrahenta oblicza się jako sumę wymogów obliczonych na podstawie § 2-16.

Rozdział 2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia oraz ryzyka dostawy

§ 2. 1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia oblicza się dla operacji zaliczonych do portfela handlowego, których instrumentami bazowymi są instrumenty dłużne, instrumenty kapitałowe, waluty obce lub towary, w przypadku, gdy upłynął umowny termin ich rozliczenia, zgodnie z poniższymi zasadami:

- 1) dla każdej operacji oblicza się różnicę pomiędzy jej wartością godziwą a wartością wynikającą z ustalonej ceny rozliczenia instrumentu bazowego;
- 2) różnice, o których mowa w pkt 1, stanowiące potencjalny zysk domu maklerskiego, mnoży się przez współczynniki przeliczeniowe odpowiadające przedziałom opóźnień określone w pierwszej kolumnie tabeli 1 zgodnie z liczbą dni, jakie upłynęły po umownym dniu rozliczenia danej operacji:

Tabela 1

Przedział opóźnienia (liczba dni roboczych po dniu zapadalności)	Współczynnik przeliczeniowy (w %)
5-15	8
16-30	50
31-45	75
46 i więcej	100

- 3) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia oblicza się jako sumę składników obliczonych zgodnie z pkt 2.

2. W obliczeniach wymogu kapitałowego, o którym mowa w ust. 1, nie uwzględnia się transakcji z udzielonym lub otrzymanym zobowiązaniem do odkupu oraz transakcji udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów.

§ 3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka dostawy oblicza się dla operacji zaliczonych do portfela handlowego zgodnie § 4.

§ 4. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie oblicza się dla operacji, których instrumentem bazowym są waluty obce, towary i instrumenty finansowe, zgodnie z poniższymi zasadami:

- 1) wymóg kapitałowy oblicza się w następujących przypadkach:

- a) gdy dom maklerski zapłacił za instrumenty finansowe, waluty obce lub towary przed ich otrzymaniem lub dostarczył instrumenty finansowe, waluty obce lub towary przed otrzymaniem za nie zapłaty,
 - b) w przypadku transakcji transgranicznych, gdy upłynął jeden lub więcej dni od czasu dokonania tej płatności lub dostawy;
- 2) dla każdej operacji wylicza się wymóg kapitałowy, przy czym:
- a) do daty pierwszej przewidzianej w umowie płatności lub dostawy – wymóg kapitałowy wynosi 0,
 - b) od daty pierwszej przewidzianej w umowie płatności lub dostawy do upływu 4 dni po dacie drugiej płatności lub dostawy – wymóg kapitałowy oblicza się zgodnie z przepisami załącznika 6 do rozporządzenia,
 - c) od 5 dni roboczych po dacie drugiej przewidzianej w umowie płatności lub dostawy aż do wygaśnięcia transakcji – kapitały nadzorowane domu maklerskiego pomniejsza się o zapłaconą kwotę lub wartość dostarczonych instrumentów, powiększoną o wartość bieżącą ekspozycji dodatniej.

§ 5. W przypadku, o którym mowa w § 4 pkt 2 lit. b, dom maklerski stosujący metodę wewnętrznych ratingów do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, może:

- 1) przypisać współczynniki prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) na podstawie zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej kontrahenta, pod warunkiem, że nie posiada wobec tego kontrahenta żadnych innych ekspozycji, zaliczonych do portfela niehandlowego;
- 2) przypisać współczynniki straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) określone w przepisach załącznika nr 6 do rozporządzenia, pod warunkiem, że stosuje własne ich oszacowania oraz, że podejście to stosowane jest konsekwentnie dla wszystkich ekspozycji z tytułu dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie;
- 3) stosować wagi ryzyka jak dla obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową albo stosować wagę ryzyka 100 %, pod warunkiem, że jedno z tych podejść stosowane będzie konsekwentnie dla wszystkich ekspozycji z tytułu dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie.

§ 6. Jeżeli wysokość ekspozycji dodatnich wynikających z danej transakcji dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie jest nieistotna, dom maklerski może do takich ekspozycji stosować wagę ryzyka 100 %.

§ 7. W przypadku całkowitej awarii systemu rozliczeniowego lub rozrachunkowego, dom maklerski nie oblicza wymogów kapitałowych, o których mowa powyżej, aż do wznowienia normalnego działania tych systemów. Jeżeli w tych okolicznościach kontrahent nie zdoła rozliczyć swojej transakcji, nie jest to uznawane za niewykonanie zobowiązania w rozumieniu przepisów dotyczących ryzyka kredytowego.

Rozdział 3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta

§ 8. 1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta oblicza się jako 8 % sumy kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, wyznaczonych dla następujących operacji zaliczonych do portfela handlowego:

- 1) transakcji, których przedmiotem są pozagiełdowe instrumenty pochodne;

- 2) transakcji, których przedmiotem są kredytowe instrumenty pochodne;
- 3) umów odkupu, transakcji z udzielonym lub otrzymanym zobowiązaniem się do odkupu (repo) oraz transakcji udzielania lub przyjmowania pożyczek instrumentów finansowych lub towarów, których podstawę stanowią papiery wartościowe i towary objęte portfelem handlowym;
- 4) transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego opartych na papierach wartościowych lub towarach;
- 5) transakcji z długim okresem rozliczenia.

2. Na potrzeby obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kontrahenta transakcjami, o których mowa w ust. 1 pkt. 1, są transakcje, których przedmiotem są instrumenty wskazane w § 27 załącznika nr 2 do rozporządzenia, inne niż transakcje, będące zgodnie z przepisami § 7 załącznika nr 9 do rozporządzenia, ekspozycjami w stosunku do centralnego kontrahenta, którym przypisano wartość zero.

§ 9. 1. Dom maklerski określa wartości potencjalnej przyszłej ekspozycji kredytowej dla transakcji typu swap przychodu całkowitego oraz dla transakcji typu swap ryzyka kredytowego, jako iloczyn wartości nominalnej danego instrumentu oraz następującego współczynnika procentowego:

- 1) 5 % - w przypadku gdy aktywa referencyjne transakcji typu swap spełniają warunki umożliwiające zakwalifikowanie ich jako pozycji o obniżonym ryzyku w rozumieniu przepisów załącznika nr 3 do rozporządzenia,
- 2) 10 % - w przypadku gdy aktywa referencyjne transakcji typu swap nie spełniają warunków, o których mowa w pkt 1.

2. W obliczeniach, o których mowa w ust. 1, dom maklerski, którego ekspozycja z tytułu zawarcia transakcji typu swap ryzyka kredytowego stanowi pozycję długą w instrumencie bazowym w aktywach referencyjnych tej transakcji, może stosować współczynnik procentowy 0 % dla tej transakcji, chyba że dana transakcja typu swap ryzyka kredytowego zawiera klauzulę na mocy której z chwilą stwierdzenia niewypłacalności podmiotu, którego ekspozycja z tytułu zawarcia tej transakcji stanowi odpowiednio pozycję krótką, transakcja ta podlega rozwiązaniu, nawet jeśli nie stwierdzono niewypłacalności emitenta lub wystawcy aktywów referencyjnych tej transakcji.

3. W przypadku, gdy kredytowy instrument pochodny zapewnia ochronę kredytową uruchamianą w następstwie n-tego z kolei niewykonania zobowiązania wynikłego z pozycji pierwotnych w aktywach referencyjnych danej transakcji, dom maklerski stosuje współczynniki procentowe zgodnie z ust. 2, w zależności od spełnienia przez n-te w kolejności zobowiązanie o najniższej jakości kredytowej warunków wskazanych w ust. 1.

4. Przepisy ust. 2-4, odnoszące się do kredytowych instrumentów pochodnych stosuje się na potrzeby obliczania ekwiwalentu bilansowego tych transakcji, zgodnie z metodą wyceny rynkowej, o której mowa w § 10 załącznika nr 9 do rozporządzenia.

§ 10. W przypadku, gdy kredytowy instrument pochodny objęty portfelem handlowym stanowi część wewnętrznego instrumentu zabezpieczającego, a ochronę kredytową uznano jako efektywną zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia, uznaje się że ryzyko kontrahenta z tytułu tego instrumentu wynosi zero.

§ 11. 1. Z zastrzeżeniem § 9-11, dom maklerski oblicza wartość ekspozycji dla operacji, o których mowa w § 8, zgodnie z przepisami załącznika nr 7 do rozporządzenia oraz załącznika nr 9 do rozporządzenia, oraz wartość ekspozycji ważonej ryzykiem dla tych operacji zgodnie

z metodą standardową, o której mowa w załączniku nr 6 do rozporządzenia lub, w przypadku posiadania przez ten dom maklerski zgody, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy, zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów, o której mowa w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

§ 12. 1. W obliczeniach wartości ekspozycji ważonych ryzykiem, o których mowa w § 11, dom maklerski nie może uznawać skutków zabezpieczenia finansowego wynikłych z zastosowania metody uproszczonej ujmowania zabezpieczeń finansowych, o której mowa w § 59-65 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

2. Na potrzeby obliczeń, o których mowa w § 11, dla ekspozycji wynikłych z transakcji, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 3, wszystkie instrumenty oraz towary, które mogą być, zgodnie z przepisami załącznika nr 1 do rozporządzenia, zakwalifikowane do portfela handlowego, mogą być traktowane przez dom maklerski jako uznane zabezpieczenie.

3. Na potrzeby obliczeń, o których mowa w § 11, dla ekspozycji wynikłych z transakcji, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 1, wszystkie towary, które mogą być, zgodnie z przepisami załącznika nr 1 do rozporządzenia, zakwalifikowane do portfela handlowego, mogą być traktowane przez dom maklerski jako uznane zabezpieczenie.

4. Na potrzeby obliczeń korekt zmienności dla uznanych zgodnie z ust. 2 i ust. 3 za zabezpieczenie instrumentów, które nie spełniają kryteriów uznania za zabezpieczenie, o których mowa w załączniku nr 7 do rozporządzenia, oraz które są przez dany dom maklerski zbywane lub nabywane, stanowią przedmiot udzielonej lub zaciąganej pożyczki, lub też są przez ten dom maklerski nabyte lub zbyte w innej formie w ramach transakcji, wskazanych w ust. 2 i ust. 3, dom maklerski stosujący metodę korekt zmienności opartych na metodzie nadzorczej, zgodnie z § 43-87 załącznika nr 7 do rozporządzenia, traktuje uznane w ten sposób instrumenty w taki sam sposób jak dopuszczone do obrotu na uznanej giełdzie papierów wartościowych instrumenty kapitałowe nie wchodzące w skład głównych indeksów tych giełd.

§ 13. 1. W przypadku, gdy dom maklerski stosuje korekty z tytułu zmienności oparte na metodzie oszacowań własnych, zgodnie z § 43-87 załącznika nr 7 do rozporządzenia, korekty z tytułu zmienności oblicza się dla każdej indywidualnej pozycji.

2. W przypadku, gdy dom maklerski stosuje metodę modeli wewnętrznych, o której mowa w § 52-56 załącznika nr 7 do rozporządzenia, metoda ta może być również stosowana dla operacji zaliczonych do portfela handlowego.

§ 14. Na potrzeby obliczeń, o których mowa w § 11, w odniesieniu do uznania umów ramowych saldowania zobowiązań w transakcjach z zobowiązaniem się do odkupu (repo) lub transakcjach udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych i innych transakcjach na rynku kapitałowym, saldowanie pomiędzy ekspozycjami w portfelu handlowym i niehandlowym jest dopuszczalne tylko po spełnieniu następujących warunków:

- 1) wszystkie transakcje są objęte codzienną wyceną rynkową;
- 2) z zastrzeżeniem § 12, wszystkie aktywa pożyczone, zakupione lub otrzymane w tych transakcjach mogą być użyte jako zabezpieczenie finansowe zgodnie z przepisami załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 15. Jeżeli dom maklerski oblicza kwoty ekspozycji ważone ryzykiem dla celów niniejszego załącznika zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów, wówczas do obliczeń, o których mowa w § 116 załącznika nr 6 do rozporządzenia, stosuje się następujące zasady:

- 1) do sumy korekt wyceny i wyliczonych rezerw, obliczonej na potrzeby niniejszego załącznika, można włączyć kwoty aktualizacji wartości uwzględniające jakość kredytową kontrahenta;
- 2) jeśli ryzyko kredytowe kontrahenta zostało odpowiednio uwzględnione przy wycenie pozycji w portfelu handlowym, oczekiwana kwota straty, odpowiadająca stopniowi narażenia na ryzyko kontrahenta, wynosi 0.

§ 16. Korekta wyceny i wyliczonych rezerw, o których mowa w § 15 pkt 1 nie uwzględnia się w kapitałach nadzorowanych domu maklerskiego.

Załącznik nr 6

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO

Część I. Zasady ogólne

§ 1. Dom maklerski, którego skala prowadzonej działalności handlowej nie jest znacząca, oblicza łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w zakresie portfela handlowego i portfela niehandlowego łącznie.

§ 2. Dom maklerski, którego skala prowadzonej działalności handlowej jest znacząca, oblicza łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w zakresie portfela niehandlowego.

§ 3. 1. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się, jako sumę ekspozycji ważonych ryzykiem pomnożoną przez 8 %.

2. Pod pojęciem ekspozycji należy rozumieć aktywo oraz udzielone zobowiązanie pozabilansowe.

§ 4. 1. Sumę ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę wartości bilansowych oraz ekwiwalentów bilansowych poszczególnych kategorii ekspozycji domu maklerskiego pomnożonych przez procentowe wagi ryzyka zgodnie z jedną z poniższych metod:

- 1) przypisane ekspozycjom zgodnie z częścią II - w metodzie standardowej;
- 2) wyznaczone dla ekspozycji zgodnie z częścią III - w metodzie wewnętrznych ratingów;
- 3) wyznaczone dla ekspozycji w wyniku zastosowania kombinacji metod wskazanych w pkt 1 i 2.

2. Przy wyznaczaniu wymogów kapitałowych zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów określoną w części III niniejszego załącznika należy uwzględnić ryzyko rozmycia.

§ 5. Dom maklerski stosujący metodę standardową lub metodę wewnętrznych ratingów, ale nie stosujący własnych oszacowań strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) i współczynników konwersji (CCF) określonych zgodnie z przepisami niniejszego załącznika, może zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 7 do rozporządzenia, uwzględnić ograniczenie ryzyka kredytowego przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem w portfelu niehandlowym lub przy obliczaniu kwot oczekiwanych strat, w obliczeniach pomniejszeń poziomu nadzorowanych kapitałów z tytułu korekt wartości ekspozycji.

§ 6. W rachunku wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego dom maklerski może uwzględnić umowy związane z sekurytyzacją aktywów, zgodnie z załącznikiem nr 8 do rozporządzenia.

Część II. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową

Księga I. Zasady ogólne

§ 7. 1. Do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, wagi ryzyka przypisuje się wszystkim ekspozycjom, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Nie przypisuje się wagi ryzyka dla ekspozycji pomniejszających poziom kapitałów nadzorowanych.

3. W metodzie standardowej wartość ekspozycji w przypadku aktywów jest równa wartości bilansowej, w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych jest równa ekwiwalentowi bilansowemu ekspozycji.

§ 8. 1. Wagę ryzyka przypisuje się zgodnie z klasą, do której należy dana ekspozycja oraz stopniem jakości kredytowej ekspozycji lub podmiotu w zakresie określonym w § 24–96.

2. Jeżeli ekspozycja objęta jest ograniczeniem ryzyka kredytowego, ekspozycji może być przypisana waga ryzyka zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia.

§ 9. Stopień jakości kredytowej ekspozycji lub podmiotu określa się na podstawie uchwały, o której mowa w art. 105b ust. 3 ustawy, przy wykorzystaniu ocen wiarygodności kredytowych opracowanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej lub ocen wiarygodności kredytowych opracowanych przez agencje kredytów eksportowych, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów wydanym na podstawie art. 105b ust. 13 ustawy.

§ 10. Stopień jakości kredytowej ekspozycji wyznacza się zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu, o którym mowa w § 9 w szczególności stopień jakości kredytowej danej ekspozycji może zostać ustalony na podstawie oceny wiarygodności kredytowej innej ekspozycji lub oceny wiarygodności kredytowej dłużnika.

§ 11. Ekspozycjom, których spłata uzależniona jest od podmiotu innego niż dłużnik, przypisuje się wyższą z wag ryzyka przypisanych dłużnikowi lub temu podmiotowi.

§ 12. Za wyjątkiem ekspozycji wynikających z instrumentów będących składnikami funduszy podstawowych osoby trzeciej, określonymi w § 2 ust. 3 pkt 1 załącznika nr 12 do rozporządzenia, ekspozycjom domu maklerskiego wobec kontrahenta będącego wobec tego domu maklerskiego podmiotem dominującym, podmiotem zależnym lub innym podmiotem zależnym wobec podmiotu dominującego albo jednostką powiązaną w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 43 ustawy o rachunkowości przypisuje się wagę ryzyka kredytowego równą 0 % jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) kontrahent jest instytucją lub finansową spółką holdingową, instytucją finansową, lub przedsiębiorstwem usług pomocniczych objętym odpowiednimi wymogami ostrożnościowymi;
- 2) kontrahent objęty jest tą samą pełną konsolidacją co dom maklerski;
- 3) kontrahent objęty jest tymi samymi procedurami oceny, pomiaru i kontroli ryzyka co dom maklerski;
- 4) kontrahent ma siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) nie istnieją obecnie i nie są przewidywane w przyszłości istotne przeszkody, w tym przeszkody prawne w transferze kapitałów lub spłaty ekspozycji przez kontrahenta na rzecz domu maklerskiego.

§ 13. 1. Ekwiwalent bilansowy transakcji pochodnych wymienionych w § 27 załącznika nr 2 do rozporządzenia oblicza się zgodnie z załącznikiem nr 9 do rozporządzenia z uwzględnieniem efektów kompensowania poprzez odnowienie zobowiązań oraz innych umów ramowych o kompensowaniu, o których mowa w art. 85 ustawy z dnia 28 lutego

2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, ze zm.¹⁾), zwanych dalej umowami ramowymi o kompensowaniu, uwzględnianych dla celów tych metod zgodnie z załącznikiem nr 9 do rozporządzenia.

2. Ekwiwalent bilansowy transakcji repo, umów udzielenia bądź zaciągnięcia pożyczki papierów wartościowych lub towarów, transakcji z długim terminem rozliczenia oraz transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego może być określany zgodnie z załącznikiem nr 7 lub załącznikiem nr 9 do rozporządzenia.

§ 14. Ekwiwalent bilansowy z tytułu niespłaconych ekspozycji kredytowych kontrahenta centralnego, o którym mowa w załączniku nr 9 do rozporządzenia oblicza się zgodnie z przepisami § 7 załącznika nr 9 do rozporządzenia.

§ 15. W przypadku domu maklerskiego stosującego metodę zaawansowaną traktowania zabezpieczeń finansowych zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia, jeżeli ekspozycja ma formę instrumentów finansowych lub towarów zbywanych lub przekazywanych w formie pożyczki w ramach transakcji repo lub transakcji udzielenia bądź zaciągnięcia pożyczki papierów wartościowych lub towarów, transakcji z długim terminem rozliczenia oraz transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego, wartość ekspozycji powiększa się o korektę z tytułu zmienności stosownie do rodzaju papierów wartościowych lub towarów, zgodnie z przepisami załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 16. Ekspozycje ważone ryzykiem z tytułu sekurytyzowanych pozycji uwzględnia się w rachunku wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 8 do rozporządzenia.

§ 17. Ekwiwalent bilansowy ekspozycji z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych oblicza się zgodnie z § 97 i 98.

§ 18. W § 24–96 określono zasady przypisywania wag ryzyka, przy czym jeżeli nie wskazano możliwości lub konieczności przypisania innej wagi ryzyka, ekspozycjom przypisuje się wagę ryzyka 100 %.

§ 19. Szczegółowe zasady obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową opisane są w § 20–98.

Księga II. Klasy ekspozycji

§ 20. 1. Każdą ekspozycję domu maklerskiego zalicza się do jednej z następujących klas:

- 1) ekspozycje wobec rządów i banków centralnych;
- 2) ekspozycje wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych;
- 3) ekspozycje wobec podmiotów sektora finansów publicznych i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej;
- 4) ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju;
- 5) ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych;
- 6) ekspozycje wobec instytucji;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003.217.2125, 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 91, poz. 871, Nr 96 poz. 959, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz.1264, Nr 146 poz. 1546, Nr 173, poz. 1808, Nr 210, poz.2135, z 2005 r. Nr 94, poz. 785, Nr 183, poz.1538, Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 47, poz. 347, Nr 133, poz. 935, Nr 157, poz. 1119, oraz z 2007 r. Nr 179, poz. 1279 i Nr 123, poz. 850.

- 7) ekspozycje wobec przedsiębiorców;
- 8) ekspozycje detaliczne;
- 9) ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach;
- 10) ekspozycje przeterminowane;
- 11) ekspozycje należące do kategorii wysokiego ryzyka;
- 12) ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych;
- 13) pozycje sekurytyzacyjne;
- 14) ekspozycje krótkoterminowe wobec instytucji i przedsiębiorców;
- 15) ekspozycje z tytułu tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania;
- 16) inne ekspozycje.

2. Do klasy, o której mowa w ust. 1 pkt 8 zalicza się ekspozycje spełniające następujące warunki:

- 1) ekspozycja jest ekspozycją wobec osoby lub osób fizycznych lub wobec małego i średniego przedsiębiorcy, przy czym za małego lub średniego przedsiębiorcę należy uznać podmiot spełniający co najmniej jedno z następujących kryteriów:
 - a) roczny obrót netto nie przekroczył w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych równowartości w złotych kwoty 50 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na dzień sporządzenia bilansu przedsiębiorcy lub na dzień kończący rok obrotowy,
 - b) suma aktywów bilansu na koniec co najmniej jednego z dwóch ostatnich lat obrotowych nie przekroczyła równowartości w złotych kwoty 43 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na dzień sporządzenia bilansu przedsiębiorcy lub na dzień kończący rok obrotowy;
- 2) ekspozycja jest jedną ze znacznej liczby ekspozycji cechujących się podobnymi właściwościami, dzięki którym ryzyko związane z tego rodzaju ekspozycjami jest znacznie ograniczone;
- 3) całkowita kwota, którą dłużnik lub grupy powiązanych dłużników jest winna domowi maklerskiemu, podmiotowi dominującemu wobec domu maklerskiego oraz podmiotom zależnym od domu maklerskiego, łącznie z wszelkimi przeterminowanymi ekspozycjami z wyłączeniem ekspozycji lub ekspozycji warunkowych efektywnie zabezpieczonych na nieruchomościach o charakterze mieszkalnym nie może, według zebranych przez dom maklerski z należytą starannością informacji, przekraczać równowartości kwoty 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.

3. Kwotę ekspozycji, o której mowa w ust. 1 pkt 3, określa się jako sumę ekspozycji bilansowych brutto.

4. Przez przedsiębiorców należy rozumieć przedsiębiorców oraz przedsiębiorców zagranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 ze zm.²⁾).

5. Przez ekspozycję zabezpieczoną na nieruchomości należy rozumieć ekspozycję, dla której ustanowiono zabezpieczenie prawne na nieruchomości, przy czym kwota tego zabezpieczenia jest nie niższa niż kwota ekspozycji bez pomniejszenia o odpisy aktualizujące, uzyskane dyskonta i premie oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

6. Przez zabezpieczenie prawne na nieruchomości należy rozumieć hipotekę, której przedmiotem jest własność, użytkowanie wieczyste, własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego, prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej lub prawo do lokalu mieszkalnego w

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 127, poz. 880.

domu budowanym przez spółdzielnię mieszkaniową w celu przeniesienia jej własności na członka.

7. Ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli od terminu płatności upłynęło 90 dni a kwota ekspozycji wynosi co najmniej:

- 1) 500 złotych w przypadku ekspozycji detalicznych;
- 2) 3 000 złotych w przypadku pozostałych klas ekspozycji.

§ 21. Wartość bieżącą minimalnych detalicznych rat leasingowych można zaliczyć do kategorii ekspozycji detalicznych.

§ 22. Do klasy ekspozycji detalicznych nie zalicza się papierów wartościowych.

Księga III. Procentowe wagi ryzyka

§ 23. W przedstawionej poniżej klasyfikacji aktywa są rozumiane łącznie ze związanymi z nimi innymi ekspozycjami, jeśli ekspozycje te ujęte są w rachunku wyników.

Tytuł I. Ekspozycje wobec rządów lub banków centralnych

§ 24. Z zastrzeżeniem § 25–28, ekspozycjom domu maklerskiego wobec rządów lub banków centralnych przypisuje się wagę ryzyka na podstawie tabeli 1 w zależności od posiadanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI).

Tabela 1

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6	Brak zewnętrznej oceny wiarygodności i kredytowej
Waga ryzyka	0%	20%	50%	100%	100%	150%	100%

§ 25. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec Europejskiego Banku Centralnego przypisuje się wagę ryzyka równą 0 %.

§ 26. 1. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec Skarbu Państwa, Narodowego Banku Polskiego oraz rządów i banków centralnych państw członkowskich, denominowanym i finansowanym w ich walutach krajowych, przypisuje się wagę ryzyka 0 %.

§ 27. Oceny wiarygodności kredytowej przyznawane przez agencje kredytów eksportowych, będą uznawane dla celów adekwatności kapitałowej pod warunkiem, że oceny te spełniają jeden z poniższych kryteriów:

- 1) są to uzgodnione oceny wiarygodności kredytowej nadane przez agencje kredytów eksportowych uczestniczące w „Porozumieniu w sprawie Oficjalnie Wspieranych Kredytów Eksportowych ” państw należących do OECD;
- 2) agencja kredytów eksportowych przyznająca oceny wiarygodności kredytowej publikuje sporządzone przez siebie oceny i stosuje zatwierdzoną przez państwa należące do OECD metodologię nadawania ocen, a jej ocena powiązana jest z jedną z ośmiu minimalnych składek ubezpieczeniowych (MEIP) określonych w zatwierdzonej metodologii przez państwa należące do OECD.

§ 28. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec rządów lub banków centralnych, która posiada uznaną ocenę wiarygodności kredytowej nadaną przez agencje kredytów eksportowych, o których mowa w § 27, przypisuje się określoną wagę ryzyka zgodnie z tabelą 2.

Tabela 2

MEIP	0	1	2	3	4	5	6	7
Waga ryzyka	0%	0%	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Tytuł II. Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych

§ 29. Z zastrzeżeniem § 30, ekspozycjom domu maklerskiego wobec usytuowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jednostek samorządu terytorialnego, miasta stołecznego Warszawy i ich związków oraz samorządów terytorialnych i władz lokalnych innych państw członkowskich przypisuje się wagi ryzyka w zależności od zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej rządu centralnego właściwego dla jednostki samorządu terytorialnego i władz lokalnych, zgodnie z tabelą 3.

Tabela 3

Stopień jakości kredytowej przypisany rządowi centralnemu	1	2	3	4	5	6	Brak zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej
Waga ryzyka	20%	50%	100%	100%	100%	150%	100%

§ 30. 1. Denominowanym i finansowanym w złotych ekspozycjom domu maklerskiego wobec usytuowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jednostek samorządu terytorialnego, miasta stołecznego Warszawy oraz ich związków, dom maklerski może przypisać wagę ryzyka 20 %.

2. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec jednostek samorządów terytorialnych i władz lokalnych innych państw członkowskich, dom maklerski może przypisać wagę ryzyka kredytowego w wysokości przypisanej jednostkom samorządów terytorialnych i władz lokalnych przez właściwe władze kraju dłużnika.

§ 31. Z zastrzeżeniem § 33, ekspozycjom domu maklerskiego wobec jednostek samorządów terytorialnych i władz lokalnych krajów trzecich, rozumianych jako kraje inne niż Rzeczypospolita Polska i państwa członkowskie, przypisuje się wagi ryzyka w zależności od nadanej tym ekspozycjom zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej, zgodnie z tabelą 4.

Tabela 4

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6	Brak zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej
Waga ryzyka	20%	50%	50%	100%	100%	150%	100%

§ 32. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec kościołów i związków wyznaniowych posiadających osobowość prawną, o ile posiadają one uprawnienia do pobierania podatków, przypisuje się wagę ryzyka zgodnie z zasadami określonymi dla jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych, z wyłączeniem przepisów § 30.

§ 33. 1. Jeżeli właściwe władze kraju trzeciego, których regulacje w zakresie adekwatności kapitałowej są co najmniej równoważne regulacjom stosowanym w państwach członkowskich, traktują ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego tak jak ekspozycje wobec rządów lub banków centralnych, dom maklerski może zastosować analogiczne podejście do ekspozycji wobec takich jednostek, o ile uprzednio poinformuje Komisję o zamiarze zastosowania tego podejścia, przedkładając Komisji:

- 1) dane dotyczące rodzaju, wielkości i struktury ekspozycji;
- 2) uzasadnienie celowości zastosowania preferencyjnego podejścia, obejmujące analizę porównawczą regulacji w zakresie adekwatności kapitałowej obowiązujących w kraju dłużnika i analogicznych regulacji obowiązujących w krajach członkowskich.

§ 34. Dom maklerski, który zastosował podejście opisane w § 33, zobowiązany jest do monitorowania informacji, o których mowa w § 33 pkt 2.

Tytuł III. Ekspozycje wobec sektora finansów publicznych i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej

§ 35. 1. Z zastrzeżeniem § 36–40, ekspozycjom domu maklerskiego wobec sektora finansów publicznych i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej przypisuje się wagę ryzyka równą 100 %.

2. Przez sektor finansów publicznych i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej należy rozumieć:

- 1) podmioty sektora finansów publicznych;
- 2) instytucje o charakterze niekomercyjnym stanowiące odrębne osoby prawne działające na rzecz gospodarstw domowych, których podstawowe przychody, pomijając uzyskiwane ze sporadycznej sprzedaży, stanowią dobrowolne wpłaty pieniężne lub wkłady w naturze od gospodarstw domowych, dotacje instytucji rządowych i samorządowych oraz dochody z praw majątkowych;
- 3) kościoły i związki wyznaniowe, które nie mogą być zaliczone do kategorii jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych.

3. Przez podmioty sektora finansów publicznych należy rozumieć:

- 1) podmioty o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.³⁾);
- 2) przedsiębiorstwa o charakterze niekomercyjnym, których właścicielem jest rząd centralny, dysponujące odpowiednimi gwarancjami;
- 3) organy niezależne od rządu centralnego lub jednostek samorządu terytorialnego, regulowane prawnie, które znajdują się pod nadzorem publicznym.

§ 36. Z zastrzeżeniem § 37–40, ekspozycjom domu maklerskiego wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej posiadających status podmiotów sektora publicznego przypisuje się wagi ryzyka w zależności od zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej rządu centralnego właściwego dla danego podmiotu, zgodnie z tabelą 5.

Tabela 5

Stopień jakości kredytowej przypisany rządowi centralnemu	1	2	3	4	5	6	Brak zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej
Waga ryzyka	20%	50%	100%	100%	100%	150%	100%

§ 37. 1. Do grupy krajowych podmiotów sektora publicznego zalicza się w szczególności:

- 1) organy władzy publicznej, za wyjątkiem centralnych organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa, sądów, trybunałów, wojewodów i urzędów wojewódzkich, jednostek samorządu terytorialnego oraz miasta stołecznego Warszawy i ich związków;
- 2) państwowe i samorządowe jednostki budżetowe, zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych;
- 3) państwowe i samorządowe fundusze celowe;
- 4) państwowe szkoły wyższe;
- 5) instytucje, których działalność finansowana jest z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 6) państwowe i samorządowe jednostki badawczo-rozwojowe;
- 7) państwowe i samorządowe instytucje kultury;
- 8) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i zarządzane przez nie fundusze;
- 9) Narodowy Fundusz Zdrowia;
- 10) Polską Akademię Nauk i podległe jej jednostki organizacyjne;
- 11) Rzecznika Ubezpieczonych;
- 12) inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorców, banków i spółek prawa handlowego.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i 1218, Nr 187, poz. 1381 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 82, poz. 560, Nr 88, poz. 587, Nr 115, poz. 791 i Nr 140 poz. 984.

2. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec krajowych podmiotów sektora publicznego można przypisać wagę ryzyka 0 % w zakresie ekspozycji objętych gwarancjami lub poręczeniami Skarbu Państwa, spełniającymi kryteria określone w załączniku nr 7 do rozporządzenia, przy czym dom maklerski zobowiązany jest do zweryfikowania informacji o posiadaniu przez podmiot gwarancji lub poręczenia Skarbu Państwa.

§ 38. Ekspozycjom wobec podmiotów sektora publicznego państw członkowskich, dom maklerski może przypisać wagę ryzyka kredytowego w wysokości przypisanej temu podmiotowi przez właściwe władze nadzorcze kraju dłużnika.

§ 39. Ekspozycjom wobec podmiotów sektora publicznego kraju trzeciego, którego regulacje w zakresie adekwatności kapitałowej są co najmniej równoważne regulacjom stosowanym w państwach członkowskich, dom maklerski może przypisać wagę ryzyka kredytowego w wysokości przypisanej temu podmiotowi przez właściwe władze kraju dłużnika, o ile uprzednio poinformuje Komisję o zastosowanym podejściu przedkładając:

- 1) dane dotyczące rodzaju, wielkości i struktury ekspozycji;
- 2) uzasadnienie celowości zastosowania preferencyjnego podejścia, obejmujące analizę porównawczą regulacji w zakresie adekwatności kapitałowej obowiązujących w kraju dłużnika i analogicznych regulacji obowiązujących w krajach członkowskich.

§ 40. Dom maklerski, który zastosował podejście opisane w § 39, obowiązany jest do monitorowania informacji, o których mowa w § 39 pkt 2.

Tytuł IV. Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju

§ 41. 1. Z zastrzeżeniem § 42 i 43, ekspozycjom domu maklerskiego wobec wielostronnych banków rozwoju, w szczególności ekspozycjom wobec Międzypamerykańskiej Korporacji Inwestycyjnej, Czarnomorskiego Banku Handlu i Rozwoju oraz Środkowoamerykańskiego Banku Integracji Gospodarczej, przypisuje się wagi ryzyka zgodnie z tabelą 6, w zależności od nadanej tym ekspozycjom zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej.

Tabela 6

Stopień Jakości Kredytowej	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka	20%	50%	50%	100%	100%	150%

2. Ekspozycjom wobec wielostronnych banków rozwoju, które nie posiadają zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej przypisuje się wagę ryzyka 50 %.

§ 42. Ekspozycjom wobec następujących wielostronnych banków rozwoju przypisuje się wagę ryzyka równą 0 %:

- 1) Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (IBRD);
- 2) Międzynarodowa Korporacja Finansowa (IFC);
- 3) Międzypamerykański Bank Inwestycyjny (IDB);
- 4) Azjatycki Bank Rozwoju (AsDB);

- 5) Afrykański Bank Rozwoju (AfDB);
- 6) Bank Rozwoju Rady Europy (EDB);
- 7) Nordycki Bank Inwestycyjny (NIB);
- 8) Karaibski Bank Rozwoju (CDB);
- 9) Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOiR);
- 10) Europejski Bank Inwestycyjny (EIB);
- 11) Europejski Fundusz Inwestycyjny (EIF);
- 12) Wielostronna Agencja Gwarantowania Inwestycji (MIGA);
- 13) Międzynarodowy Mechanizm Finansowania Szczepień (IFFIm);
- 14) Islamski Bank Rozwoju (IsDB).

§ 43. Zadeklarowanym należnym wpłatom na poczet kapitału Europejskiego Banku Inwestycyjnego przypisuje się wagę ryzyka 20 %.

Tytuł V. Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych

§ 44. 1. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec organizacji międzynarodowych, z zastrzeżeniem ust. 2, przypisuje się wagę ryzyka 100 %.

2. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec następujących organizacji międzynarodowych przypisuje się wagę ryzyka 0 %:

- 1) Wspólnota Europejska (EC);
- 2) Międzynarodowy Fundusz Walutowy (IMF);
- 3) Bank Rozrachunków Międzynarodowych (BIS).

Tytuł VI. Ekspozycje wobec instytucji

§ 45. Z zastrzeżeniem § 46–54, ekspozycjom domu maklerskiego wobec instytucji, przypisuje się wagi ryzyka w zależności od nadanej tym ekspozycjom zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej.

§ 46. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec instytucji finansowych licencjonowanych i nadzorowanych przez właściwe władze nadzorcze oraz podlegających wymogom ostrożnościowym równoważnym tym, którym podlegają instytucje przypisuje się wagi ryzyka według zasad jak dla instytucji.

§ 47. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec instytucji nieposiadającej zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej nie można przypisać wagi ryzyka niższej, niż waga stosowana w przypadku ekspozycji domu maklerskiego wobec rządu lub banku centralnego kraju, w którym instytucja ta ma swą siedzibę.

§ 48. 1. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec instytucji, której pierwotny, efektywny termin rozliczenia jest dłuższy niż 3 miesiące, przypisuje się wagę ryzyka zgodnie z tabelą 7 w zależności od nadanej tym ekspozycjom zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej.

Tabela 7

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka	20%	50%	50%	100%	100%	150%

2. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec instytucji, które nie posiadają zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej, a których termin rozliczenia jest dłuższy niż 3 miesiące, nadaje się wagę ryzyka 50 %.

§ 49. 1. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec instytucji, których pierwotny, efektywny termin rozliczenia jest nie dłuższy niż 3 miesiące, z zastrzeżeniem § 50-52 oraz § 77, przypisuje się wagę ryzyka zgodnie z tabelą 8 w zależności od nadanej tym ekspozycjom zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej.

Tabela 8

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka	20%	20%	20%	50%	50%	150%

2. Z zastrzeżeniem ust. 3 ekspozycjom domu maklerskiego wobec instytucji, którym to ekspozycjom nie można przypisać zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej, a których termin rozliczenia jest nie dłuższy niż 3 miesiące, nadaje się wagę ryzyka 20 %.

3. Ekspozycje domu maklerskiego wobec instytucji, których pierwotny, efektywny termin zapadalności jest nie dłuższy niż 3 miesiące, jeśli istnieje zamiar ich odnawiania po upływie terminu zapadalności tak, że ich termin zapadalności przekracza 3 miesiące, nie uznaje się za ekspozycje, których pierwotny termin zapadalności jest nie dłuższy niż 3 miesiące.

§ 50. Z zastrzeżeniem § 51 i 52, w przypadku, gdy żadna ekspozycja domu maklerskiego wobec instytucji nie posiada krótkoterminowej zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej, ogólne podejście preferencyjne do ekspozycji krótkoterminowych, określone w § 49, stosuje się do wszystkich ekspozycji wobec domu maklerskiego, których rezydualny termin rozliczenia nie przekracza 3 miesięcy.

§ 51. Jeżeli istnieje ekspozycja wobec instytucji posiadająca zewnętrzną krótkoterminową ocenę wiarygodności kredytowej, która pozwala na przypisanie identycznej lub bardziej korzystnej wagi ryzyka niż wynikająca z zastosowania ogólnego podejścia preferencyjnego do ekspozycji krótkoterminowych, określonego w § 49, wówczas wagi ryzyka przypisuje się w oparciu o następujące zasady:

- 1) danej ekspozycji przypisuje się wagę ryzyka wynikającą z posiadanej zewnętrznej krótkoterminowej oceny wiarygodności kredytowej zgodnie z § 77;
- 2) pozostałym ekspozycjom, których pierwotny, efektywny termin zapadalności jest nie dłuższy niż 3 miesiące, nieposiadającym oceny wiarygodności kredytowej, przypisuje się wagi ryzyka zgodnie z ogólnym podejściem preferencyjnym do ekspozycji zgodnie z § 49.

§ 52. Jeżeli istnieje ekspozycja wobec instytucji, posiadająca zewnętrzną krótkoterminową ocenę wiarygodności kredytowej, z której wynika konieczność zastosowania mniej korzystnej wagi ryzyka niż wynikająca z zastosowania ogólnego podejścia preferencyjnego do ekspozycji krótkoterminowych zgodnie z § 49, wówczas wagi ryzyka przypisuje się w oparciu o następujące zasady:

- 1) danej ekspozycji przypisuje się wagę ryzyka wynikającą z posiadanej zewnętrznej krótkoterminowej oceny wiarygodności kredytowej zgodnie z § 77;

- 2) wszystkim ekspozycjom, wobec tej instytucji, których pierwotny, efektywny termin zapadalności jest nie dłuższy niż 3 miesiące, nie posiadającym oceny wiarygodności kredytowej przypisuje się taką samą wagę ryzyka, jak ta wynikająca z zewnętrznej krótkoterminowej oceny wiarygodności kredytowej posiadanej przez ekspozycję, określoną w pkt 1.

§ 53. Ekspozycjom wobec banków lub instytucji kredytowych, denominowanym i finansowanym w walucie krajowej dłużnika, których pierwotny, efektywny termin zapadalności jest nie dłuższy niż 3 miesiące, z zastrzeżeniem § 77, może być przypisana waga ryzyka 20 %.

§ 54. 1. Przez fundusze własne instytucji należy rozumieć także ich odpowiedniki w odniesieniu do firm inwestycyjnych.

2. Ekspozycjom z tytułu inwestycji kapitałowych oraz instrumentów stanowiących składniki funduszy własnych emitowanych przez instytucje przypisuje się wagę ryzyka 100 %.

Tytuł VII. Ekspozycje wobec przedsiębiorców

§ 55. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec przedsiębiorców, które posiadają zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej, z zastrzeżeniem § 77, przypisuje się wagę ryzyka zgodnie z tabelą 9.

Tabela 9

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka	20 %	50 %	100 %	100 %	150 %	150 %

§ 56. Ekspozycjom domu maklerskiego wobec przedsiębiorców, które nie posiadają zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej, dom maklerski przypisuje wagę ryzyka 100 % lub wagę ryzyka przypisaną dla ekspozycji wobec rządu centralnego, w zależności od tego, która z wag ryzyka jest wyższa.

Tytuł VIII. Ekspozycje detaliczne

§ 57. Ekspozycjom detalicznym domu maklerskiego, które spełniają kryteria określone w § 20 ust. 2, przypisuje się wagę ryzyka 75 %.

Tytuł IX. Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach

§ 58. Z zastrzeżeniem § 59-66, ekspozycjom zabezpieczonym na nieruchomościach przypisuje się wagę ryzyka 100 %.

§ 59. 1. Ekspozycji, lub jej części efektywnie zabezpieczonej na nieruchomości mieszkalnej, która jest lub będzie zamieszкана lub przeznaczona pod wynajem przez właściciela można, z zastrzeżeniem ust. 3, przypisać wagę ryzyka 35 %.

2. Części ekspozycji zabezpieczonej na nieruchomości mieszkalnej, która nie jest uznana za efektywnie zabezpieczoną, można, z zastrzeżeniem ust. 3, przypisać wagę ryzyka zgodnie z przepisami niniejszego załącznika.

3. Ekspozycji, lub jej części efektywnie zabezpieczonej na nieruchomości mieszkalnej, która jest lub będzie zamieszkana lub przeznaczona pod wynajem przez właściciela, a w przypadku której:

- 1) spełnione są kryteria określone w § 20 ust. 2;
- 2) wysokość raty kapitałowej lub odsetkowej uzależniona jest od zmian kursu waluty lub walut innych niż waluty przychodów osiągniętych przez dłużnika, przypisuje się wagę ryzyka 75 %.

§ 60. Ekspozycji z tytułu umowy leasingu, której przedmiotem jest stanowiąca własność domu maklerskiego nieruchomość mieszkalna, podlegająca przepisom, na mocy których finansujący zachowuje prawo własności tych nieruchomości dopóki korzystający nie skorzysta z opcji zakupu, można przypisać wagę ryzyka 35 %.

§ 61. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, przepisy § 59 i 60 mają zastosowanie, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) wartość nieruchomości mieszkalnej, na której ustanowiono zabezpieczenie, nie zależy głównie od wiarygodności kredytowej dłużnika, przy czym nie dotyczy to sytuacji, w której czynniki makroekonomiczne wpływają zarówno na wartość nieruchomości, jak i na zdolność kredytową dłużnika;
- 2) ryzyko kredytowe dłużnika nie zależy głównie od przychodów generowanych przez nieruchomość mieszkalną lub projekt budowlany, stanowiące przedmiot zabezpieczenia, ale od zdolności dłużnika do spłaty zobowiązania z innych źródeł, co oznacza, że spłata zobowiązania nie zależy głównie od przepływu środków pieniężnych generowanego przez nieruchomość stanowiącą przedmiot zabezpieczenia;
- 3) spełnione są wymogi minimalne dotyczące uznawania zabezpieczeń, określone w § 33 załącznika nr 7 do rozporządzenia, oraz zasad wyceny, o których mowa w § 80 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

2. Ekspozycję lub jej część uznaje się za efektywnie zabezpieczoną na nieruchomości mieszkalnej do wysokości nie wyższej niż 50 % wartości ustalonej na podstawie wyceny rzeczoznawcy majątkowego (jeżeli wycena nie uwzględnia wcześniej powstałych obciążeń, to wartość tę uprzednio pomniejsza się o łączną ich kwotę).

§ 62. W przypadku ekspozycji zabezpieczonej na nieruchomości mieszkalnej położonej na terytorium innego państwa członkowskiego, w którym na podstawie decyzji właściwych władz nie stosuje się kryterium wskazanego w § 61 ust. 1 pkt 2, dom maklerski ustala efektywnie zabezpieczoną część ekspozycji przy zastosowaniu podejścia przyjętego przez te władze i może przypisać tej części ekspozycji wagę ryzyka 35 %.

§ 63. Z zastrzeżeniem § 65 i 66, wagę ryzyka 50 % można przypisać ekspozycji lub jej części, która:

- 1) jest efektywnie zabezpieczona na nieruchomości komercyjnej usytuowanej na terytorium innego państwa członkowskiego, w którym właściwe władze dopuszczają przypisywanie wagi 50 % ekspozycjom tak zabezpieczonym;
- 2) jest związana z umową leasingu nieruchomości dotyczącą stanowiącej własność domu maklerskiego nieruchomości komercyjnej usytuowanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa członkowskiego i podlega przepisom ustawowym, na mocy których finansujący zachowuje prawo własności tych nieruchomości dopóki korzystający nie skorzysta z opcji zakupu.

§ 64. Za nieruchomość komercyjną uznaje się nieruchomość niebędącą nieruchomością mieszkalną.

§ 65. 1. W przypadku, o którym mowa w § 63 pkt 1 i 2, w zakresie ekspozycji efektywnie zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej usytuowanej na terenie innego państwa członkowskiego, wagę ryzyka 50 % można przypisać części ekspozycji uznanej za efektywnie zabezpieczoną, ustalonej przy zastosowaniu podejścia przyjętego przez właściwe władze.

2. W przypadku ekspozycji zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej usytuowanej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej mają zastosowanie przepisy § 63 pkt 2, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) wartość nieruchomości nie może zależeć głównie od wiarygodności kredytowej dłużnika, przy czym nie dotyczy to sytuacji, w której czynniki makroekonomiczne wpływają zarówno na wartość nieruchomości, jak i na zdolność kredytową dłużnika;
- 2) ryzyko dłużnika nie może zależeć głównie od przychodów generowanych przez nieruchomość lub projekt budowlany, stanowiące przedmiot zabezpieczenia, ale od zdolności dłużnika do spłaty zobowiązania z innych źródeł;
- 3) spełnione są wymogi minimalne dotyczące uznawania zabezpieczeń, określone w § 33 załącznika nr 7 do rozporządzenia, oraz zasad wyceny, o których mowa w § 80 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

3. W przypadku ekspozycji, o których mowa w ust. 2, wagę ryzyka 50 % można przypisać części ekspozycji efektywnie zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, określonej jako nieprzekraczająca limitu tj. 50 % aktualnej wartości rynkowej danej nieruchomości.

§ 66. Części ekspozycji zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, która nie jest uznana za efektywnie zabezpieczoną, można przypisać wagę ryzyka zgodnie z przepisami niniejszego załącznika.

Tytuł X. Ekspozycje przeterminowane

§ 67.1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, niezabezpieczonej części każdej ekspozycji przeterminowanej o ponad 90 dni, dla której przeterminowana kwota przekracza 500 złotych w przypadku klasy ekspozycji detalicznych oraz 3 000 złotych w przypadku pozostałych klas ekspozycji, przypisuje się następujące wagi ryzyka:

- 1) 150 %, jeżeli utworzono odpis z tytułu utraty wartości w wysokości poniżej 20 % wartości brutto niezabezpieczonej części ekspozycji;
- 2) 100 %, jeżeli utworzono odpis z tytułu utraty wartości w wysokości nie niższej niż 20 % wartości brutto niezabezpieczonej części ekspozycji.

2. W przypadku ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomości mieszkalnej, przeterminowanych o ponad 90 dni, ekspozycji w kwocie netto (pomniejszonej o odpis z tytułu utraty wartości) przypisuje się następujące wagi ryzyka:

- 1) wagę ryzyka 100 %, jeżeli utworzono odpis z tytułu utraty wartości w wysokości poniżej 20 % wartości brutto ekspozycji;
- 2) 75 %, jeżeli utworzono odpis z tytułu utraty wartości w wysokości nie niższej niż 20 % wartości brutto ekspozycji.

3. Ekspozycjom zabezpieczonym hipoteką ustanowioną na nieruchomości komercyjnej, przeterminowanym o ponad 90 dni, przypisuje się wagę ryzyka 100 %.

§ 68. Zabezpieczoną część ekspozycji przeterminowanej, określa się z uwzględnieniem zabezpieczeń uznawanych dla celów ograniczenia ryzyka kredytowego.

Tytuł XI. Ekspozycje należące do kategorii wysokiego ryzyka

§ 69. Ekspozycjom, którym towarzyszy szczególnie wysokie ryzyko, w szczególności akcjom niedopuszczonym do obrotu na rynku giełdowym w rozumieniu art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy, udziałom w podmiotach, w których domy maklerskie są zaangażowane kapitałowo przypisuje się wagę ryzyka 150 %.

§ 70. Ekspozycjom nieprzeterminowanym, którym na podstawie przepisów niniejszego załącznika przypisana została waga ryzyka 150 % - ze względu utworzony odpis z tytułu utraty wartości, dom maklerski może przypisać wagi ryzyka zgodnie z następującymi warunkami:

- 1) 100 %, jeżeli utworzono odpis z tytułu utraty wartości w wysokości nie niższej niż 20 % wartości brutto ekspozycji;
- 2) 50 %, jeżeli utworzono odpis z tytułu utraty wartości w wysokości nie niższej niż 50% wartości brutto ekspozycji.

Tytuł XII. Ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych

§ 71. Obligacje zabezpieczone oznaczają obligacje wyemitowane przez bank lub instytucję kredytową i zabezpieczone jednym z instrumentów, o których mowa w § 72, w przypadku których kwoty pochodzące z emisji muszą być inwestowane zgodnie z prawem obowiązującym na terytorium państwa członkowskiego w aktywa, które podczas całego okresu ważności obligacji są w stanie pokryć roszczenia z nimi związane. W przypadku niewypłacalności emitenta obligacji roszczenia wynikające z obligacji dotyczące kwoty głównej i narosłych odsetek zostałyby zaspokojone w pierwszej kolejności.

§ 72. 1. Za instrumenty, o których mowa w § 71 uznaje się:

- 1) ekspozycje wobec rządów i banków centralnych, podmiotów sektora publicznego, jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych państw członkowskich, bądź też ekspozycje przez te podmioty gwarantowane;
- 2) ekspozycje wobec rządów i banków centralnych krajów trzecich, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych, które kwalifikują się do stopnia 1 w skali oceny jakości kredytowej zgodnie z przepisami niniejszego załącznika, bądź ekspozycje przez te podmioty gwarantowane, oraz ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego, samorządów terytorialnych władz lokalnych krajów trzecich, bądź też ekspozycje przez te podmioty gwarantowane, które są wazone ryzykiem tak jak ekspozycje wobec instytucji lub wobec rządów i banków centralnych zgodnie z przepisami odpowiednio § 29–31, § 36 i 37, i które kwalifikują się do stopnia 1 jakości kredytowej zgodnie z przepisami niniejszego załącznika, oraz ekspozycje w rozumieniu przepisów niniejszego punktu, które kwalifikują się do minimum 2 stopnia jakości kredytowej, zgodnie z przepisami niniejszego załącznika, pod warunkiem, że nie przekraczają one 20 % nominalnej kwoty niewykupionych zabezpieczonych obligacji wyemitowanych przez instytucję;
- 3) ekspozycje wobec instytucji, które kwalifikują się do stopnia 1 w skali oceny jakości kredytowej zgodnie z przepisami niniejszego załącznika, przy czym:
 - a) całkowita wartość tego rodzaju ekspozycji nie może przekraczać 15 % wartości nominalnej kwoty niewykupionych obligacji, wyemitowanych przez instytucje,

- b) limit określony w lit. a nie obejmuje ekspozycji z tytułu przeniesienia i obsługi płatności dłużników lub ekspozycji z tytułu przychodów z postępowania upadłościowego dłużników, w zakresie kredytów zabezpieczonych na nieruchomościach, które to płatności są przekazywane obligatariuszom zabezpieczonych,
 - c) wymóg dotyczący stopnia 1 jakości kredytowej nie obejmuje ekspozycji wobec instytucji, których termin rozliczenia nie przekracza 100 dni, o ile instytucje te kwalifikują się co najmniej do stopnia 2 w skali oceny jakości kredytowej zgodnie z przepisami niniejszego załącznika;
- 4) kredyty zabezpieczone hipoteką na nieruchomości mieszkalnej, do wysokości mniejszej z następujących wartości (w kwocie ekspozycji głównej):
- a) łącznej wartości zabezpieczeń obejmującej wszystkie zabezpieczenia określone w pkt 1–3,
 - b) 80 % wartości nieruchomości stanowiących zabezpieczenie lub jednostek priorytetowych wyemitowanych przez francuskie Fonds Communs de Creances lub instytucje sekurytyzacyjne, działające na podstawie przepisów państwa członkowskiego, zabezpieczające ekspozycje dotyczące nieruchomości mieszkalnych, o ile co najmniej 90 % aktywów takich Fonds Communs de Creances z siedzibą na terytorium Republiki Francuskiej lub instytucji sekurytyzacyjnych działających na podstawie przepisów państwa członkowskiego stanowią hipoteki w połączeniu z wartością wszystkich wcześniejszych zabezpieczeń do wysokości mniejszej z następujących wartości (w kwocie ekspozycji głównej):
 - ekspozycji z tytułu jednostek priorytetowych,
 - łącznej wartości zabezpieczeń,
 - 80 % wartości obciążonych hipoteką nieruchomości,
 - a jednostki priorytetowe kwalifikują się do stopnia 1 w skali oceny jakości kredytowej zgodnie z przepisami niniejszego załącznika, jeżeli wartość takich jednostek nie przekracza 20 % nominalnej kwoty ekspozycji,
 - przy czym, ekspozycje z tytułu przeniesienia płatności dłużników lub ekspozycji z tytułu przychodów z postępowania upadłościowego dłużników kredytów z zabezpieczeniem w postaci nieruchomości jednostek priorytetowych lub dłużnych papierów wartościowych nie są uwzględniane przy wyliczaniu 90 % limitu;
- 5) kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi lub udziałami w fińskich przedsiębiorstwach mieszkaniowych, do wysokości mniejszej z następujących wartości (w kwocie ekspozycji głównej):
- a) łączna wartość zabezpieczeń obejmująca wszystkie zastawy określone w pkt 1–4,
 - b) 60 % wartości nieruchomości ustanowionych jako zabezpieczenie lub zabezpieczone przez jednostki priorytetowe wyemitowane przez Fonds Communs de Creances z siedzibą na terytorium Republiki Francuskiej lub instytucje sekurytyzacyjne, działające na podstawie przepisów Państwa Członkowskiego, zabezpieczające ekspozycje dotyczące nieruchomości komercyjnych, o ile co najmniej 90 % aktywów takich Fonds Communs de Creances z siedzibą na terytorium Republiki Francuskiej lub instytucji sekurytyzacyjnych działających na podstawie przepisów państwa członkowskiego stanowią hipoteki w połączeniu z wartością wszystkich wcześniejszych zabezpieczeń do wysokości mniejszej z następujących wartości (w kwocie ekspozycji głównej):
 - ekspozycji z tytułu jednostek priorytetowych,
 - łącznej wartości zabezpieczeń,
 - 60 % wartości obciążonych hipoteką nieruchomości,

- a jednostki priorytetowe kwalifikują się do stopnia 1 w skali oceny jakości kredytowej zgodnie z przepisami niniejszego załącznika, jeżeli wartość takich jednostek nie przekracza 20 % nominalnej kwoty ekspozycji,
- c) limit wartości nieruchomości ustanowionych jako zabezpieczenie, o którym mowa w lit. b może wynosić 70 % jeżeli:
 - wartość wszystkich aktywów ustanowionych jako zabezpieczenie dla obligacji zabezpieczonych przekracza nominalną wartość należności z tytułu obligacji zabezpieczonych o co najmniej 10 %, a roszczenia obligatariuszy spełniają wymogi pewności prawnej określone w załączniku nr 7 do rozporządzenia,
 - roszczenia właścicieli obligacji mają pierwszeństwo przed wszystkimi innymi roszczeniami do danego zabezpieczenia,
 - przy czym, ekspozycje z tytułu przeniesienia płatności dłużników lub ekspozycji z tytułu przychodów z postępowania upadłościowego dłużników kredytów z zabezpieczeniem w postaci nieruchomości, jednostek priorytetowych lub dłużnych papierów wartościowych nie są uwzględniane przy wyliczaniu 90 % limitu;
- 6) ekspozycje z tytułu kredytów z zabezpieczeniem na statkach, o ile całkowita wartość zastawów na statkach, łącznie z wszystkimi uprzywilejowanymi zastawami na statkach, wynosi maksymalnie 60 % wartości statku stanowiącego zabezpieczenie.

2. Pojęcie „zabezpieczone” stosuje się także do przypadków, w których składniki majątku określone w ust. 1 pkt 1-6 przeznaczone są zgodnie z obowiązującymi przepisami wyłącznie do ochrony obligatariusza przed stratami.

3. Do dnia 31 grudnia 2010 r. nie ma zastosowania górny limit 20 % w odniesieniu do uprzywilejowanych udziałów, emitowanych zgodnie z zasadami określonymi w ust. 1 pkt 4 – 5, przez Fonds Communs de Creances z siedzibą na terytorium Republiki Francuskiej lub równorzędną jednostkę sekurytyzacyjną, w przypadku gdy uznana instytucja oceny wiarygodności kredytowej nadała tym uprzywilejowanym udziałom zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej odpowiadającą najwyższej ocenie wiarygodności kredytowej, którą ta instytucja nadaje obligacjom zabezpieczonym.

§ 73. W przypadku nieruchomości stanowiących zabezpieczenie obligacji zabezpieczonych, instytucja spełnia wymogi minimalne dotyczące uznawania zabezpieczeń oraz zasad wyceny, określone w przepisach załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 74. Niezależnie od przepisów § 71-73 obligacje zabezpieczone wyemitowane przed 31 grudnia 2007 r. również kwalifikują się do traktowania preferencyjnego aż do terminu ich rozliczenia.

§ 75. Obligacjom zabezpieczonym przypisuje się wagę ryzyka ustaloną zgodnie z zasadami przypisywania wagi ryzyka dla uprzywilejowanych, niezabezpieczonych ekspozycji wobec emitującej je instytucji, przy czym pomiędzy wagami ryzyka występują następujące zależności:

- 1) jeżeli ekspozycjom wobec instytucji przypisuje się wagę ryzyka 20 %, wówczas obligacji zabezpieczonej przypisuje się wagę ryzyka 10 %;
- 2) jeżeli ekspozycjom wobec instytucji przypisuje się wagę ryzyka 50 %, wówczas obligacji zabezpieczonej przypisuje się wagę ryzyka 20 %;
- 3) jeżeli ekspozycjom wobec instytucji przypisuje się wagę ryzyka 100 %, wówczas obligacji zabezpieczonej przypisuje się wagę ryzyka 50 %;
- 4) jeżeli ekspozycjom wobec instytucji przypisuje się wagę ryzyka 150 %, wówczas obligacji zabezpieczonej przypisuje się wagę ryzyka 100 %.

Tytuł XIII. Pozycje sekurytyzacyjne

§ 76. Wagi ryzyka ekspozycji ważonych ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnych określa się zgodnie z załącznikiem nr 8 do rozporządzenia.

Tytuł XIV. Ekspozycje krótkoterminowe wobec instytucji i przedsiębiorców

§ 77. Krótkoterminowym ekspozycjom domu maklerskiego wobec instytucji lub przedsiębiorców, które posiadają zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej, przypisuje się wagę ryzyka zgodnie z tabelą 10.

Tabela 10

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka	20%	50%	100%	150%	150%	150%

Tytuł XV. Ekspozycje z tytułu tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania

§ 78. Z zastrzeżeniem § 79–85, ekspozycjom domu maklerskiego z tytułu tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania przypisuje się wagę ryzyka 100 %.

§ 79. Ekspozycjom z tytułu tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania, które posiadają zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej przypisuje się wagę ryzyka zgodnie z tabelą 11.

Tabela 11

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka	20%	50%	100%	100%	150%	150%

§ 80. W przypadku gdy ekspozycja będąca tytułem uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania wiąże się ze szczególnie wysokim ryzykiem, dom maklerski przypisuje takiej ekspozycji wagę ryzyka 150 %.

§ 81. 1. Dom maklerski może ustalić wagę ryzyka dla ekspozycji będącej tytułem uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania zgodnie z § 83–85, pod warunkiem, że uzyska zgodę, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 2 ustawy.

2. Wniosek o wydanie zgody, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) informacje potwierdzające, że instytucja wspólnego inwestowania jest zarządzana przez spółkę podlegającą właściwemu nadzorowi w państwie członkowskim lub spełnione są następujące kryteria:
 - a) instytucja wspólnego inwestowania zarządzana jest przez spółkę podlegającą regulacjom nadzorczym uznawanym za równoważne regulacjom obowiązującym w Unii Europejskiej,

- b) zapewniona jest należyta współpraca między Komisją a władzami nadzorczymi właściwymi dla instytucji wspólnego inwestowania;
- 2) prospekt emisyjny instytucji wspólnego inwestowania lub inny, równoważny dokument zawierający następujące informacje:
 - a) rodzaje lokat instytucji wspólnego inwestowania,
 - b) limity inwestycyjne dotyczące lokat instytucji wspólnego inwestowania oraz metody ich obliczania;
- 3) informacja o miejscu i częstotliwości publikowania rocznych sprawozdań z działalności instytucji wspólnego inwestowania, w celu umożliwienia dokonania nie rzadziej niż raz do roku oceny aktywów i pasywów, przychodów i operacji w danym okresie sprawozdawczym.

§ 82. Jeżeli instytucja wspólnego inwestowania z państwa trzeciego, została uznana w państwie członkowskim za spełniającą kryteria określone w § 81 ust. 2 pkt 1, dom maklerski może określić wagę ryzyka dla tytułów uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania zgodnie z przepisami § 83–85 bez dokonywania własnej oceny i bez uzyskania zgody Komisji, jeśli zawiadomi o tym Komisję.

§ 83. W przypadku gdy dom maklerski dysponuje informacją w zakresie pozycji bazowych dla tytułów uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania, może przypisać ekspozycji będącej tytułem uczestnictwa w instytucji wspólnego inwestowania średnią wagę ryzyka obliczoną poprzez zastosowanie zasad określonych dla przypisywania wag ryzyka określonych w niniejszym załączniku.

§ 84. W przypadku gdy dom maklerski nie posiada informacji w zakresie pozycji bazowych dla tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania, może przypisać tytułom uczestnictwa średnią wagę ryzyka obliczoną poprzez zastosowanie zasad określonych dla przypisywania wag ryzyka ekspozycji w metodzie standardowej przyjmując, że instytucja wspólnego inwestowania inwestuje w pierwszej kolejności w maksymalnie dozwolonym zakresie w te klasy ekspozycji, które wiążą się z najwyższą wagą ryzyka, następnie zaś inwestuje w klasy ekspozycji uszeregowane pod względem wag ryzyka w porządku malejącym, aż do osiągnięcia limitu inwestycyjnego.

§ 85. Dom maklerski może zlecić podmiotowi zewnętrznemu dokonanie obliczeń wagi ryzyka dla tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania zgodnie z zasadami określonymi w § 83 i 84, jeżeli dom maklerski zweryfikuje poprawność metodologii tych obliczeń.

Tytuł XVI. Inne ekspozycje

§ 86. Rzeczowym aktywom trwałym domu maklerskiego przypisuje się wagę ryzyka 100 %.

§ 87. Rozliczeniom z kontrahentami, których tożsamości nie można ustalić, przypisuje się wagę ryzyka 100 %.

§ 88. Środkom pieniężnym w kasie domu maklerskiego i równoważnym pozycjom gotówkowym przypisuje się wagę ryzyka 0 %.

§ 89. Środkom pieniężnym domu maklerskiego w drodze przypisuje się wagę ryzyka 20 %.

§ 90. Aktywom domu maklerskiego wynikającym z wyceny transakcji pozabilansowych przypisuje się wagę ryzyka 0 %.

§ 91. Akcjom i udziałom przypisuje się wagę ryzyka 100 %, jeśli nie pomniejszają kapitałów nadzorowanych.

§ 92. W przypadku zawartej przez dom maklerski umowy z udzielonym lub otrzymanym zobowiązaniem do odkupu (repo) przypisuje się wagi ryzyka odpowiadające instrumentom bazowym, których dotyczą umowy, a nie kontrahentom transakcji.

§ 93. Ekspozycje wobec izb rozliczeniowych i giełd traktuje się jak ekspozycje wobec instytucji, z zastrzeżeniem § 14.

§ 94. Złotu w sztabach zdeponowanemu we własnych skarbcach lub złożonemu do depozytu imiennego do wysokości zabezpieczenia w złocie przypisuje się wagę ryzyka 0 %.

§ 95. W przypadku gdy dom maklerski dostarcza ochronę kredytową dla wielu ekspozycji i gdy według warunków tej ochrony n-te niewykonanie zobowiązania dotyczącego ekspozycji uruchamia płatność, a takie zdarzenie kredytowe oznacza rozwiązanie umowy stanowiącej podstawę ekspozycji, wówczas produktowi takiemu przypisuje się wagi ryzyka określone w załączniku nr 8 do rozporządzenia, o ile posiada on zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej uznaną przez zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej.

§ 96. Jeżeli produkt, o którym mowa w § 95, nie posiada oceny wiarygodności kredytowej nadanej przez uznaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej, wówczas wagi ryzyka ekspozycji z koszyka ekspozycji są skumulowane, z wyłączeniem n-1 ekspozycji, do maksymalnej wartości 1250 % i mnożone przez wartość nominalną ochrony dostarczanej przez kredytowy instrument pochodny, dając w rezultacie kwotę aktywów ważoną ryzykiem. Nieujęte w kumulacji n-1 ekspozycji określa się przyjmując, że są to takie ekspozycje, które cechuje niższa kwota ważona ryzykiem niż kwota ważona ryzykiem dowolnej ekspozycji ujętej w kumulacji.

Księga IV. Obliczanie ekwiwalentu bilansowego ekspozycji z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych

Tytuł I. Ekwiwalent bilansowy ekspozycji z tytułu udzielonych pozabilansowych zobowiązań warunkowych

§ 97. Ekwiwalent bilansowy ekspozycji z tytułu udzielonego pozabilansowego zobowiązania warunkowego oblicza się jako iloczyn nominalnej wartości zobowiązania i procentowej wagi ryzyka produktu przypisanej mu zgodnie z poniższą klasyfikacją:

- 1) waga ryzyka produktu 0 % (ryzyko niskie) - niewykorzystane zobowiązania kredytowe (zobowiązania udzielenia pożyczki, zakupu papierów wartościowych, udzielenia gwarancji, poręczenia lub akceptu), które można bezwarunkowo wypowiedzieć w każdej chwili bez uprzedzenia, lub które umożliwiają w sposób efektywny automatyczne unieważnienie wskutek pogorszenia wiarygodności kredytowej dłużnika;

- 2) waga ryzyka produktu 20 % (ryzyko nisko-średnie):
 - a) udzielone akredytywy dokumentowe, dla których zabezpieczenie stanowi wysłany towar oraz inne udzielone zobowiązania wygasające z chwilą realizacji transakcji będącej ich podstawą, dla których zabezpieczenie stanowi wysłany towar,
 - b) niewykorzystane zobowiązania kredytowe (zobowiązania udzielenia pożyczki, zakupu papierów wartościowych, udzielenia gwarancji, poręczenia lub akceptu) z pierwotnym terminem zapadalności do jednego roku, których nie można bezwarunkowo wypowiedzieć w każdej chwili bez uprzedzenia lub które nie umożliwiają w sposób efektywny automatycznego unieważnienia wskutek pogorszenia wiarygodności kredytowej dłużnika;
- 3) waga ryzyka produktu 50 % (ryzyko średnie):
 - a) akredytywy dokumentowe otwarte i akredytywy dokumentowe potwierdzone, z wyłączeniem akredytyw objętych wagą ryzyka produktu 20 %,
 - b) udzielone gwarancje jakości odsprzedawanych towarów (aktywów) i gwarancje zapłaty odszkodowania (w szczególności gwarancje przetargowe, gwarancje dobrego wykonania umowy, gwarancje zapłaty cła i gwarancje zapłaty podatku) oraz inne udzielone gwarancje i poręczenia nie stanowiące zabezpieczenia aktywów osób trzecich (nie mające charakteru substytutu kredytu),
 - c) nieodwołalne akredytywy zabezpieczające nie stanowiące zabezpieczenia aktywów osób trzecich,
 - d) niewykorzystane zobowiązania kredytowe (zobowiązania udzielenia pożyczki, zakupu papierów wartościowych, udzielenia gwarancji, poręczenia lub akceptu) z pierwotnym terminem zapadalności powyżej jednego roku;
- 4) waga ryzyka produktu 100 % (ryzyko wysokie):
 - a) udzielone gwarancje i poręczenia zabezpieczające aktywa osób trzecich (mające charakter substytutu pożyczki),
 - b) nieodwołalne akredytywy zabezpieczające aktywa osób trzecich (mające charakter substytutu pożyczki),
 - c) udzielone akcepty,
 - d) udzielone poręczenia wekslowe,
 - e) udzielone zobowiązania z tytułu transakcji z prawem zwrotu przedmiotu transakcji lub innych świadczeń ,
 - f) umowy sprzedaży aktywów z prawem do odkupu,
 - g) nieopłacona część akcji i innych papierów wartościowych,
 - h) pozostałe udzielone pozabilansowe zobowiązania warunkowe, nieobjęte niższymi wagami ryzyka.

Tytuł II. Ekwiwalent bilansowy ekspozycji z tytułu transakcji pozabilansowych

§ 98. Ekwiwalent bilansowy ekspozycji z tytułu transakcji pozabilansowych, z zastrzeżeniem § 13–15, oblicza się zgodnie z załącznikiem nr 9 do rozporządzenia.

Część III. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą wewnętrznych ratingów

Księga I. Zasady ogólne

§ 99. Zastosowanie przez dom maklerski metody wewnętrznych ratingów wymaga uzyskania zgody, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy.

§ 100. 1. Z zastrzeżeniem § 107, domy maklerskie, podmioty dominujące wobec domów maklerskich oraz podmioty od nich zależne wdrażają metodę wewnętrznych ratingów w odniesieniu do wszystkich ekspozycji.

2. Za zgodą, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy, proces wdrażania może odbywać się kolejno w odniesieniu do:

- 1) poszczególnych klas ekspozycji wymienionych w § 105 ust. 1, w ramach tej samej jednostki organizacyjnej domu maklerskiego;
- 2) różnych jednostek organizacyjnych w ramach tej samej grupy;
- 3) stosowania własnych oszacowań strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) lub współczynników konwersji (CCF) do obliczania wag ryzyka dla ekspozycji określonych w § 105 ust. 1 pkt 1–3.

3. W przypadku klasy ekspozycji detalicznych wymienionej w § 105 ust. 1 pkt 4, wdrożenie metody wewnętrznych ratingów może być dokonywane kolejno w odniesieniu do różnych kategorii ekspozycji, którym odpowiadają różne współczynniki korelacji zgodnie z § 124, 128 i 129.

§ 101. 1. Wdrażanie, o którym mowa w § 100, odbywa się w okresie i zgodnie z warunkami określonymi w zgodzie, o której mowa w § 100 ust. 2.

2. Dobór kolejności w ramach stopniowego wdrażania, o którym mowa w § 100 ust. 2, nie może mieć na celu minimalizacji wymogów kapitałowych domu maklerskiego.

3. Komisja wydaje zgodę na stosowanie przez dom maklerski metody wewnętrznych ratingów jeżeli stwierdzi, że stosowane przez dom maklerski systemy zarządzania ryzykiem oraz oceny ekspozycji na ryzyko kredytowe są solidne i kompleksowo wdrożone, w szczególności zaś spełnione są następujące normy jakościowe:

- 1) systemy ratingowe domu maklerskiego pozwalają na pełną ocenę charakterystyki dłużnika i transakcji, na miarodajne różnicowanie ryzyka oraz dokładne i konsekwentne szacowanie ilościowe ryzyka;
- 2) wewnętrzne ratingi oraz oszacowania dotyczące niewykonania zobowiązań oraz strat stosowane w obliczaniu wymogów kapitałowych oraz związane z nimi systemy i procesy odgrywają kluczową rolę w procesie zarządzania ryzykiem i procesie decyzyjnym, jak również w procesie wewnętrznej alokacji kapitału i ładzie korporacyjnym domu maklerskiego;
- 3) dom maklerski stosował dany system ratingowy dla celów pomiaru i zarządzania ryzykiem kredytowym przez okres co najmniej trzech lat przed dniem złożenia wniosku o wydanie zgody Komisji na stosowanie metody wewnętrznych ratingów, przy czym system ten w znacznym stopniu spełniał w tym okresie wymagania określone w niniejszym załączniku;
- 4) w przypadku domu maklerskiego zamierzającego stosować własne oszacowania strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) lub współczynników konwersji (CCF), dom maklerski stosował własne oszacowania strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) lub współczynników konwersji (CCF) dla celów pomiaru i zarządzania ryzykiem kredytowym przez okres co najmniej trzech lat przed złożeniem wniosku o wydanie zgody Komisji, przy czym oszacowania te w znacznym stopniu spełniały w tym okresie wymagania określone w niniejszym załączniku;
- 5) w domu maklerskim istnieje samodzielna komórka kontroli ryzyka kredytowego odpowiedzialna za systemy ratingowe;
- 6) dom maklerski gromadzi i przechowuje wszystkie odpowiednie dane, aby zapewnić skuteczne wsparcie procesów pomiaru oraz zarządzania ryzykiem kredytowym;

- 7) dom maklerski dokumentuje posiadane systemy ratingowych oraz założenia ich budowy;
- 8) dom maklerski przeprowadza wewnętrzny proces zatwierdzania systemów ratingowych.

§ 102. Jeżeli dom maklerski stosuje metodę wewnętrznych ratingów do którejkolwiek z klas ekspozycji, jest obowiązany stosować tę metodę także do klasy ekspozycji kapitałowych.

§ 103. Z zastrzeżeniem § 100-102 oraz § 107, dom maklerski, który otrzymał zgodę na stosowanie metody wewnętrznych ratingów, nie może powrócić do korzystania z metody standardowej w obliczeniach wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, chyba że uzyska zgodę, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy.

§ 104. Z zastrzeżeniem § 100 i 101 oraz § 107, dom maklerski, który otrzymał zgodę na stosowanie własnych oszacowań strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) oraz współczynników konwersji (CCF) nie może powrócić do korzystania z oszacowań strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) i współczynników konwersji (CCF), o których mowa w § 176 i 177 oraz § 206 pkt 1-3, chyba że uzyska zgodę, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy.

§ 105. 1. Każda ekspozycja zostaje przypisana do jednej z następujących klas:

- 1) ekspozycje wobec rządów i banków centralnych;
- 2) ekspozycje wobec instytucji;
- 3) ekspozycje wobec przedsiębiorców;
- 4) ekspozycje detaliczne;
- 5) ekspozycje kapitałowe;
- 6) pozycje sekurytyzacyjne;
- 7) inne aktywa niebędące ekspozycjami kredytowymi.

2. Następujące ekspozycje traktuje się jako ekspozycje wobec rządów i banków centralnych:

- 1) ekspozycje wobec jednostek samorządów terytorialnych i władz lokalnych, traktowanych jako ekspozycje wobec rządów centralnych zgodnie z § 29-34;
- 2) ekspozycje wobec jednostek sektora publicznego zgodnie z § 37-40;
- 3) ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju oraz organizacji międzynarodowych, którym przypisuje się wagę ryzyka równą 0 % zgodnie z § 42 i 44.

3. Przez ekspozycje wobec instytucji rozumie się również następujące ekspozycje:

- 1) ekspozycje wobec jednostek samorządów terytorialnych i władz lokalnych, które nie są traktowane jako ekspozycje wobec rządów centralnych, zgodnie z § 29-34;
- 2) ekspozycje wobec jednostek sektora publicznego traktowane, jako ekspozycje wobec instytucji, zgodnie z § 36-40;
- 3) ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju, którym nie przypisuje się wagi ryzyka równej 0 % zgodnie z § 41 oraz § 43 i 44.

4. Do klasy ekspozycji detalicznych wymienionych w § 105 ust. 1 pkt 4 zalicza się ekspozycje spełniające następujące kryteria:

- 1) jest to zaangażowanie wobec osoby lub osób fizycznych albo wobec małego lub średniego przedsiębiorcy, przy czym za małego lub średniego przedsiębiorcę należy uznać podmiot spełniający co najmniej jedno z poniższych kryteriów:
 - a) roczny obrót netto nie przekroczył w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych równowartości w złotych kwoty 50 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na

- dzień, w którym zgodnie z odrębnymi przepisami jest sporządzone sprawozdanie finansowe przedsiębiorcy lub na dzień kończący rok obrotowy,
- b) suma aktywów bilansu na koniec co najmniej jednego z dwóch ostatnich lat obrotowych nie przekroczyła równowartości w złotych kwoty 43 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na dzień, w którym zgodnie z odrębnymi przepisami jest sporządzone sprawozdanie finansowe przedsiębiorcy lub na dzień kończący rok obrotowy,
 - c) w przypadku małego lub średniego przedsiębiorcy, całkowita kwota, którą dłużnik lub grupa powiązanych dłużników jest winna domowi maklerskiemu, podmiotowi dominującemu wobec domu maklerskiego oraz jednostkom zależnym domu maklerskiego, łącznie z wszelkimi przeterminowanymi ekspozycjami, ale z wyłączeniem ekspozycji lub ekspozycji warunkowych z zabezpieczeniem na nieruchomościach mieszkalnych, nie może przekraczać – według zebranych przez dom maklerski z należytą starannością informacji – równowartości w złotych kwoty 1 000 000 euro obliczonej według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego na dzień, w którym zgodnie z odrębnymi przepisami jest sporządzone sprawozdanie finansowe lub na dzień kończący rok obrotowy;
- 2) ekspozycje te są traktowane w procesie zarządzania ryzykiem domu maklerskiego w sposób konsekwentny i jednolity;
 - 3) nie są zarządzane w sposób indywidualny tak jak ekspozycje zaliczane do klasy ekspozycji wobec przedsiębiorców;
 - 4) każda ekspozycja stanowi jedną ze znacznej liczby podobnie zarządzanych ekspozycji.
5. Bieżącą wartość minimalnych detalicznych rat z tytułu umowy leasingu zalicza się do ekspozycji detalicznych.

§ 106. 1. Następujące ekspozycje zalicza się do klasy ekspozycji kapitałowych:

- 1) ekspozycje nie mające charakteru instrumentu dłużnego, podporządkowane, przenoszące roszczenie rezydualne do majątku lub dochodów emitenta;
- 2) ekspozycje dłużne, pod względem ekonomicznym zbliżone do ekspozycji określonych w pkt 1.

§ 107. 1. Dom maklerski, który uzyskał zgodę Komisji na stosowanie metody wewnętrznych ratingów do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oraz kwot oczekiwanych strat w odniesieniu do jednej lub więcej klas ekspozycji, może w zakresie określonym przez Komisję w zgodzie, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy, stosować metodę standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, opisaną w niniejszym załączniku, w odniesieniu do:

- 1) ekspozycji wobec rządów i banków centralnych, jeżeli liczba istotnych kontrahentów jest ograniczona, a wdrożenie systemu ratingowego w odniesieniu do tych kontrahentów byłoby dla domu maklerskiego nadmiernie uciążliwe;
- 2) ekspozycji wobec instytucji, jeżeli liczba istotnych kontrahentów jest ograniczona, a wdrożenie systemu ratingowego w odniesieniu do tych kontrahentów byłoby dla domu maklerskiego nadmiernie uciążliwe;
- 3) ekspozycji w jednostkach organizacyjnych oraz klas i podklas ekspozycji, które są nieistotne, co do wielkości oraz profilu ryzyka, przy czym ważona ryzykiem suma ekspozycji wyłączonych na tej podstawie z metody wewnętrznych ratingów, nie przekracza 15 % ogólnej sumy ekspozycji ważonych ryzykiem obliczonej na podstawie przepisów niniejszego załącznika;
- 3) ekspozycji wobec Skarbu Państwa i krajowych podmiotów sektora publicznego, pod warunkiem że:

- a) z uwagi na uregulowania prawne nie ma różnicy pod względem ryzyka pomiędzy ekspozycjami wobec Skarbu Państwa a ekspozycjami wobec krajowych podmiotów sektora publicznego,
 - b) ekspozycjom wobec Skarbu Państwa w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, przypisuje się wagę ryzyka równą 0 %;
- 5) ekspozycji domu maklerskiego wobec kontrahenta będącego podmiotem wobec niego dominującym, podmiotem zależnym lub podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego, pod warunkiem, że kontrahent jest jednostką powiązaną w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 43 ustawy o rachunkowości;
 - 6) ekspozycji z tytułu udziałów kapitałowych w podmiotach, których zobowiązaniom kredytowym można w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, można przypisać wagę ryzyka równą 0 %;
 - 7) ekspozycji kapitałowych powstałych w ramach programów państwowych wspierających określone sektory gospodarki, które zapewniają znaczne subsydia inwestycyjne dla domów maklerskich i wiążą się z nadzorem rządowym oraz ograniczeniami dotyczącymi inwestycji kapitałowych, przy czym wyłączenie ograniczone jest do łącznej wartości 10 % poziomu nadzorowanych kapitałów;
 - 8) gwarancji Skarbu Państwa, spełniających wymogi określonej w przepisach załącznika nr 7 do rozporządzenia;
 - 9) innych ekspozycji kapitałowych niż wymienione powyżej, w przypadku których w innym państwie członkowskim właściwe władze wyraziły zgodę na stosowanie wobec nich metody standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

2. Do celów ust. 1 pkt 3 klasa ekspozycji kapitałowych domu maklerskiego uznawana jest za istotną, z zastrzeżeniem ust. 3, jeżeli łączna wartość ekspozycji, z wyłączeniem ekspozycji kapitałowych powstałych w ramach programów państwowych wymienionych w ust. 1 pkt 7, przekracza w skali minionego roku średnio 10 % poziomu nadzorowanych kapitałów.

3. W przypadku gdy liczba ekspozycji kapitałowych nie przekracza 10, klasa ekspozycji kapitałowych domu maklerskiego uznawana jest za istotną do celów ust. 1 pkt 3, jeżeli łączna wartość ekspozycji kapitałowych, z wyłączeniem ekspozycji kapitałowych powstałych w ramach programów państwowych wymienionych w ust. 1 pkt 7, przekracza w skali minionego roku średnio 5 % poziomu nadzorowanych kapitałów.

§ 108. 1. Kwoty ekspozycji ważone ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego ekspozycji należących do jednej z klas wymienionych w § 105 ust. 1 pkt 1–5 i 7, są obliczane, jeżeli nie pomniejszają poziomu nadzorowanych kapitałów, zgodnie z § 112-151.

2. Kwoty ekspozycji ważone ryzykiem w odniesieniu do ryzyka rozmycia nabytych wierzytelności, obliczane są zgodnie z § 152-154. Jeżeli dom maklerski ma prawo bezwarunkowego regresu do sprzedawcy nabytych wierzytelności, w stosunku do nabytych wierzytelności w zakresie ryzyka niewykonania zobowiązań i ryzyka rozmycia ekspozycja taka może być traktowana jako ekspozycja z zabezpieczeniem.

3. Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego oraz ryzyka rozmycia oparte jest na następujących parametrach związanych z rozpatrywaną ekspozycją: prawdopodobieństwie niewykonania zobowiązania (PD), stracie w przypadku niewykonania zobowiązań (LGD), terminie zapadalności (M) oraz wartości ekspozycji, przy czym wartości PD i LGD mogą zostać ujęte osobno lub łącznie, zgodnie z § 168-196.

4. Parametr PD jest miarą prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w okresie jednego roku, wyliczany jako stosunek sumy wartości przypadków niewykonania zobowiązań wynikających z operacji do wartości wszystkich pozycji, którym zewnętrzna instytucja oceny

wiarygodności kredytowej nadała tę samą ocenę wiarygodności kredytowej i które znajdują się w tej samej klasie ekspozycji.

5. Parametr LGD (strata z tytułu niewykonania zobowiązania) oznacza stosunek straty na ekspozycji z powodu niewykonania zobowiązań przez kontrahenta do kwoty ekspozycji w chwili niewykonania zobowiązania (EAD), przy czym strata oznacza stratę ekonomiczną, uwzględniającą istotne skutki dyskonta oraz istotne, pośrednie i bezpośrednie, koszty inkasa, w tym windykacji w ramach danej ekspozycji.

6. Niezależnie od § 108 ust. 3, w odniesieniu do ryzyka kredytowego ekspozycji należących do klasy ekspozycji kapitałowych wymienionej w § 105 ust. 1 pkt 5, Komisja może wydać domowi maklerskiemu zgodę, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy, na stosowanie metody wewnętrznych ratingów obejmującej obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z § 135-149, przy czym warunkiem umożliwiającym stosowanie metody określonej w § 142-146 jest spełnianie przez dom maklerski wymogów minimalnych określonych w § 331-339.

7. W przypadku ekspozycji należących do klas wymienionych w § 105 ust. 1 pkt 1 - 4 dom maklerski stosuje własne oszacowania wartości PD zgodnie z przepisami rozporządzenia oraz § 212-344.

8. W przypadku ekspozycji należących do klas wymienionych w § 105 ust. 1 pkt 4 dom maklerski dokonuje własnych oszacowań wartości LGD oraz współczynników konwersji (CCF) zgodnie z przepisami rozporządzenia oraz § 212-344 niniejszego załącznika.

9. W przypadku ekspozycji należących do klas wymienionych w § 105 ust. 1 pkt 1 - 3 dom maklerski stosuje wartości LGD określone w § 176 i § 177 oraz współczynniki konwersji (CCF) określone w § 206 pkt. 1-4.

10. Niezależnie od ust. 8, w przypadku wszystkich ekspozycji należących do klas wymienionych w § 105 ust. 1 pkt 1-3, za zgodą, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy, dom maklerski może stosować własne oszacowania LGD oraz współczynniki konwersji CCF, zgodnie z § 212 - 345.

11. Kwoty ekspozycji ważne ryzykiem w przypadku ekspozycji sekurytyzowanych oraz ekspozycji należących do klasy wymienionej w § 105 ust. 1 pkt 6 obliczane są zgodnie z przepisami załącznika nr 8 do rozporządzenia.

12. Jeżeli ekspozycje z tytułu tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania spełniają kryteria określone w § 81 i § 82 niniejszego załącznika, a dom maklerski posiada informacje na temat wszystkich ekspozycji bazowych instytucji wspólnego inwestowania, dom maklerski analizuje wspomniane ekspozycje bazowe, aby obliczyć kwoty ekspozycji ważne ryzykiem oraz kwoty oczekiwanych strat zgodnie z metodami określonymi w niniejszym załączniku.

13. Jeżeli dom maklerski nie spełnia warunków pozwalających na stosowanie wobec ekspozycji z tytułu tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania metod określonych w niniejszym załączniku, kwoty ekspozycji ważne ryzykiem oraz kwoty oczekiwanych strat obliczane są zgodnie z następującymi metodami:

- 1) w przypadku ekspozycji należących do klasy ekspozycji wymienionej w § 105 ust. 1 pkt 5, zgodnie z metodą określoną w § 137-141. Jeżeli dom maklerski nie jest w stanie w tym celu dokonać rozróżnienia pomiędzy ekspozycjami w niepublicznych instrumentach kapitałowych, ekspozycjami w papierach giełdowych i innymi ekspozycjami kapitałowymi, traktuje takie ekspozycje jak inne ekspozycje kapitałowe;
- 2) w przypadku wszystkich innych ekspozycji bazowych, stosuje się metodę standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określoną w przepisach niniejszego załącznika, z zastrzeżeniem następujących zmian:

- a) ekspozycjom przypisuje się odpowiednią klasę oraz nadaje się wagę ryzyka odpowiadającą następnemu, wyższemu w kolejności stopniowi jakości kredytowej w stosunku do stopnia, który zostałby normalnie przypisany danej ekspozycji,
- b) ekspozycjom związanym z wyższymi stopniami jakości kredytowej, którym normalnie przypisano by wagę ryzyka równą 150 %, przypisuje się wagę ryzyka równą 200 %.

14. Jeżeli ekspozycje w formie tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania nie spełniają kryteriów określonych w § 81–82, a dom maklerski nie posiada informacji o wszystkich ekspozycjach bazowych instytucji wspólnego inwestowania, dom maklerski analizuje wspomniane ekspozycje bazowe oraz oblicza kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oraz kwoty oczekiwanych strat zgodnie z metodami określonymi w § 137-141. Jeżeli dom maklerski nie jest w stanie w tym celu dokonać rozróżnienia pomiędzy ekspozycjami z tytułu niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym instrumentów kapitałowych, ekspozycjami z tytułu dopuszczonych do obrotu na rynku giełdowym instrumentów kapitałowych i innymi ekspozycjami kapitałowymi, traktuje takie ekspozycje jak inne ekspozycje kapitałowe. Do tych celów ekspozycje inne niż kapitałowe przypisuje się do jednej z klas (ekspozycje z tytułu niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym instrumentów kapitałowych, ekspozycje z tytułu dopuszczonych do obrotu instrumentów kapitałowych dopuszczonych do obrotu na rynku giełdowym lub inne ekspozycje kapitałowe) określonych w § 137 i 138, zaś nieznanne ekspozycje zalicza się do klasy innych ekspozycji kapitałowych.

§ 109. Niezależnie od postanowień § 108 ust. 14, dom maklerski może sam dokonywać obliczeń lub polegać na obliczeniach i sprawozdaniach innego podmiotu, średnich kwot ekspozycji ważonych ryzykiem w oparciu o ekspozycje bazowe instytucji wspólnego inwestowania, zgodnie z następującymi metodami, upewniwszy się, co do poprawności obliczeń i sprawozdań:

- 1) w przypadku ekspozycji należących do klasy wymienionej w § 105 ust. 1 pkt 5, zgodnie z metodą określoną w § 137-141. Jeżeli dom maklerski nie jest w stanie w tym celu dokonać rozróżnienia pomiędzy ekspozycjami z tytułu niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym instrumentów kapitałowych, ekspozycjami z tytułu dopuszczonych do obrotu na rynku giełdowym instrumentów kapitałowych i innymi ekspozycjami kapitałowymi, traktuje takie ekspozycje jako inne ekspozycje kapitałowe;
- 2) w przypadku wszystkich innych ekspozycji bazowych, stosuje się metodę standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określoną w przepisach niniejszego załącznika, z zastrzeżeniem następujących zmian:
 - a) ekspozycjom przypisuje się odpowiednią klasę oraz nadaje się wagę ryzyka odpowiadającą następnemu, wyższemu w kolejności stopniowi jakości kredytowej w stosunku do stopnia, który zostałby normalnie przypisany danej ekspozycji,
 - b) ekspozycjom związanym z wyższymi stopniami jakości kredytowej, którym normalnie przypisano by wagę ryzyka równą 150 %, przypisuje się wagę ryzyka równą 200 %.

§ 110. 1. Kwoty oczekiwanych strat ekspozycji należących do klas wymienionych w § 105 ust. 1 pkt 1–5, są obliczane zgodnie z metodami określonymi w § 155-163.

2. Obliczenia kwot oczekiwanych strat, o których mowa w § 110 ust. 1, opierają się na tych samych parametrach wejściowych PD, LGD oraz wartości ekspozycji, jakie są stosowane do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z § 109. W przypadku ekspozycji, dla których wystąpiło niewykonanie zobowiązania, a dom maklerski stosuje własne oszacowania strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD), oczekiwana strata (EL)

odpowiada najdokładniejszemu oszacowaniu przez dom maklerski oczekiwanych strat związanych z ekspozycjami, dla których wystąpiło niewykonanie zobowiązania (EL_{BE}), zgodnie z § 296.

3. Kwoty oczekiwanych strat w przypadku ekspozycji sekurytyzowanych obliczane są zgodnie z załącznikiem nr 8 do rozporządzenia.

4. Kwoty oczekiwanych strat w przypadku ekspozycji należących do klasy wymienionej w § 105 ust. 1 pkt 7 wynoszą zero.

5. Kwoty oczekiwanych strat w odniesieniu do ryzyka rozmycia nabytych wierzytelności obliczane są zgodnie z metodami określonymi w § 152-154.

6. Kwoty oczekiwanych strat w przypadku ekspozycji wymienionych w § 109 ust. 13 i 14 obliczane są zgodnie z metodami określonymi w § 155-163.

§ 111. 1. W § 112-167 zostały określone szczegółowe zasady obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oraz kwot oczekiwanych strat.

2. W § 168-196 zostały określone zasady wyznaczania parametrów prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD), straty z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) oraz terminu zapadalności (M).

3. W § 197-211 zostały określone zasady wyznaczania wartości ekspozycji.

4. W § 212-344 zostały określone minimalne wymagania dla stosowania metody wewnętrznych ratingów.

Księga II. Kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oraz kwoty oczekiwanych strat

Tytuł I. Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla ryzyka kredytowego

Dział I. Ekspozycje ważone ryzykiem wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych

Rozdział 1. Zasady ogólne

§ 112. Z zastrzeżeniem przepisów § 118-123, kwoty ekspozycji ważone ryzykiem dla ekspozycji wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych oblicza się według wzorów:

$$\text{Korelacja (R)} = 0,12 * \frac{1 - \exp(-50 * PD)}{1 - \exp(-50)} + 0,24 * \left[1 - \frac{1 - \exp(-50 * PD)}{1 - \exp(-50)} \right]$$

$$\text{Współczynnik terminu zapadalności (b)} = (0,11852 - 0,05478 * \ln(PD))^2$$

$$\text{Waga ryzyka (RW)} =$$

$$\left[LGD * N \left(\sqrt{\frac{1}{1-R}} * N^{-1}(PD) + \sqrt{\frac{R}{1-R}} * N^{-1}(0,999) \right) - PD * LGD \right] * \frac{1 + (M - 2,5) * b}{1 - 1,5 * b} * 12,5 * 1,06$$

gdzie:

$N(x)$ - oznacza dystrybuantę standaryzowanej zmiennej losowej o rozkładzie normalnym (tj. prawdopodobieństwo, że zmienna losowa o rozkładzie normalnym ze średnią 0 i wariancją 1 jest mniejsza lub równa x);

$N^{-1}(z)$ - oznacza odwrotność dystrybuanty standaryzowanej zmiennej losowej o rozkładzie normalnym, a termin zapadalności (M) wyrażony jest w latach.

§ 113. Kwota ekspozycji ważona ryzykiem jest równa iloczynowi wagi ryzyka, obliczonej zgodnie z § 112 oraz wartości ekspozycji.

§ 114. Jeżeli PD jest równe 0, to RW wynosi 0.

§ 115. Jeżeli PD równa się 1, to:

- 1) w odniesieniu do ekspozycji dla których nastąpiło niewykonanie zobowiązania i względem których dom maklerski stosuje wartości LGD zgodnie z § 176 i § 177, RW wynosi 0;
- 2) w odniesieniu do ekspozycji dla których nastąpiło niewykonanie zobowiązania i względem których dom maklerski stosuje własne oszacowania strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD), RW wynosi $\max \{0, 12,5 * (LGD - EL_{BE})\}$, przy czym parametr EL_{BE} , szacowany przez dom maklerski, stanowi możliwie jak najdokładniejsze oszacowanie wysokości strat na ekspozycjach, dla których nastąpiło niewykonanie zobowiązania, zgodnie z § 296.

§ 116. Kwotę ważoną ryzykiem dla każdej ekspozycji, która spełnia wymagania określone w § 27 załącznika nr 7 do rozporządzenia i § 43 załącznika nr 7 do rozporządzenia, można skorygować według następującego wzoru:

kwota ekspozycji ważona ryzykiem = RW x wartość ekspozycji x $(0,15 + 160 \times PD_{pp})$,

gdzie:

PD_{pp} oznacza PD dostawcy ochrony.

§ 117. Parametr RW, o którym mowa w § 116, oblicza się przy użyciu odpowiedniego wzoru na wagę ryzyka określonego w § 112 - 115 dla ekspozycji, PD dłużnika i LGD porównywalnej ekspozycji bezpośredniej wobec dostawcy ochrony. Czynniki terminu zapadalności (b) oblicza się przy użyciu niższej spośród dwóch wartości: PD dostawcy ochrony i PD dłużnika.

§ 118. 1. W celu obliczenia wag ryzyka dla ekspozycji wobec przedsiębiorców których całkowita roczna wartość sprzedaży w ujęciu skonsolidowanym dla grupy kapitałowej, której częścią jest ten przedsiębiorca nie przekracza równowartości w złotych kwoty 50 000 000 euro, dom maklerski może skorzystać z poniższego wzoru korelacji. W przypadku nabytych wierzytelności całkowita sprzedaż roczna jest równa średniej ważonej według indywidualnych ekspozycji z puli.

$$\text{Korelacja (R)} = 0,12 * \frac{1 - \exp(-50 * PD)}{1 - \exp(-50)} + 0,24 * \left[1 - \frac{1 - \exp(-50 * PD)}{1 - \exp(-50)} \right] - 0,04 *$$

$$\left(1 - \frac{S - 5}{45} \right)$$

gdzie:

S oznacza wyrażoną w milionach euro (w celu podstawienia do wzoru) równowartość kwoty całkowitej sprzedaży rocznej i zawiera się w przedziale pomiędzy kwotami 5 000 000 euro i 50 000 000 euro. Wartość sprzedaży niższa niż kwota równowartości w złotych 5 000 000 euro jest traktowana jako kwota równowartości 5 000 000 euro.

2. Równowartości kwoty całkowitej sprzedaży, o których mowa ust. 1 oblicza się według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sporządzenia sprawozdania grupy kapitałowej.

§ 119. Dom maklerski zastępuje całkowitą roczną wartość sprzedaży grupy skonsolidowanej całkowitą sumą bilansową, jeżeli suma bilansowa jest bardziej miarodajnym wskaźnikiem wielkości firmy niż całkowita roczna wartość sprzedaży.

Rozdział 2. Ekspozycje z tytułu nabytych wierzytelności przedsiębiorców

§ 120. W odniesieniu do nabytych wierzytelności przedsiębiorców dom maklerski musi spełniać wymagania minimalne, określone w § 321 - 325. W odniesieniu do nabytych wierzytelności przedsiębiorców dom maklerski może korzystać ze standardów kwantyfikacji ryzyka dla ekspozycji detalicznych, określonych w § 212 - 344, o ile spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) nabyte wierzytelności przedsiębiorców, poza wymaganiami określonymi w § 321 - 325, spełniają dodatkowo warunki określone w § 132;
- 2) korzystanie ze standardów kwantyfikacji ryzyka dla ekspozycji przedsiębiorców zgodnie z przepisami § 212-344 byłoby nadmiernie uciążliwe dla domu maklerskiego.

§ 121. W przypadku nabytych wierzytelności przedsiębiorców, zwrotne rabaty przy zakupie, zabezpieczenie lub gwarancje częściowe stanowiące ochronę pierwszej straty z tytułu niewykonania zobowiązania, strat spowodowanych ryzykiem rozmycia lub z tytułu obu rodzajów strat, dom maklerski może traktować jak pozycje pierwszej straty w odniesieniu do pozycji sekurytyzacyjnych, dla których wagi ryzyka dom maklerski wyznacza w oparciu o przepisy załącznika nr 8 do rozporządzenia.

§ 122. W przypadku, gdy dom maklerski dostarcza ochronę kredytową dla koszyka ekspozycji i gdy według warunków tej ochrony n-te niewykonanie zobowiązania dotyczącego ekspozycji uruchamia płatność, a takie zdarzenie kredytowe oznacza rozwiązanie umowy stanowiącej podstawę ekspozycji - wówczas produktowi takiemu przypisuje się wagi ryzyka określone w § 19 - 31 załącznika nr 8 do rozporządzenia, o ile posiada on zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej.

§ 123. Jeżeli produkt, o którym mowa w § 122 nie posiada oceny wiarygodności kredytowej nadanej przez uznaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej, wówczas wagi ryzyka ekspozycji z koszyka ekspozycji są sumowane, z wyłączeniem n-1 ekspozycji, dopóki suma kwot oczekiwanych strat pomnożona przez 12,5 oraz kwot ekspozycji ważonych ryzykiem nie osiągnie wartości nominalnej ochrony z tytułu kredytowego instrumentu pochodnego, pomnożonej przez 12,5. Nieujęte w kumulacji n-1 ekspozycji określa się przyjmując, że są to takie ekspozycje, które cechuje niższa kwota ważona ryzykiem niż kwota ważona ryzykiem dowolnej ekspozycji ujętej w kumulacji.

Dział II. Ekspozycje detaliczne

§ 124. Z zastrzeżeniem przepisów § 127 - 131, ważone ryzykiem kwoty ekspozycji detalicznych oblicza się według wzorów:

$$\text{Korelacja (R)} = 0,03 * \frac{1 - \exp(-35 * PD)}{1 - \exp(-35)} + 0,16 * \left[1 - \frac{1 - \exp(-35 * PD)}{1 - \exp(-35)} \right],$$

Waga ryzyka (RW) =

$$\left[LGD * N \left(\sqrt{\frac{1}{1-R}} * N^{-1}(PD) + \sqrt{\frac{R}{1-R}} * N^{-1}(0,999) \right) - PD * 12,5 * 1,06 \right]$$

gdzie:

$N(x)$ - oznacza dystrybuantę standaryzowanej zmiennej losowej o rozkładzie normalnym (tj. prawdopodobieństwo, że zmienna losowa o rozkładzie normalnym ze średnią zero i wariancją 1 jest mniejsze lub równe x);

$N^{-1}(z)$ - oznacza odwrotność dystrybuanty standaryzowanej zmiennej losowej o rozkładzie normalnym.

§ 125. Kwota ekspozycji ważona ryzykiem jest równa iloczynowi wagi ryzyka, obliczonej zgodnie z § 124 oraz wartości ekspozycji.

§ 126. Dla parametru PD równego 1 (ekspozycja, dla której zaszło niewykonanie zobowiązania), parametr RW wynosi: $\max \{0, 12,5 * (LGD - EL_{BE})\}$, przy czym parametr EL_{BE} , szacowany przez dom maklerski, stanowi możliwie jak najdokładniejsze oszacowanie wysokości oczekiwanych strat na ekspozycji, dla której zaszło niewykonanie zobowiązania, a zarówno LGD jak i EL_{BE} wyznaczone są zgodnie z § 296.

§ 127. Kwotę ekspozycji ważoną ryzykiem dla ekspozycji wobec małych i średnich przedsiębiorców, o których mowa § 105 ust. 4, która to ekspozycja spełnia wymagania określone w § 27 i § 43 załącznika nr 7 do rozporządzenia, można obliczać zgodnie z § 116.

§ 128. W przypadku ekspozycji detalicznych zabezpieczonych na nieruchomościach korelacja (R) równa 0,15 zastępuje wartość wynikającą ze wzoru na korelację w § 124.

§ 129. W przypadku odnawialnych ekspozycji detalicznych określonych w § 130 pkt 1 - 5 wartość korelacji (R) równa 0,04 zastępuje wartość wynikającą ze wzoru na korelację w § 124.

§ 130. Ekspozycje, z zastrzeżeniem § 131, uznaje się za odnawialne ekspozycje detaliczne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) są to ekspozycje wobec osób fizycznych;
- 2) ekspozycje są odnawialne, niezabezpieczone oraz w zakresie, w jakim są niewykorzystane, są natychmiastowo i bezwarunkowo odwoływalne przez dom maklerski, przy czym:
 - a) ekspozycje odnawialne oznaczają ekspozycje, w przypadku których wartości ekspozycji wobec klientów mogą ulegać wahaniom w zależności od ich decyzji, co

- do zaciągania i spłacania pożyczki do wysokości limitu określonego przez dom maklerski,
- b) niewykorzystane limity pożyczkowe można uznać za bezwarunkowo odwoływalne, jeżeli warunki umowy pozwalają domowi maklerskiemu odwołać je w pełnym zakresie dopuszczalnym w ramach przepisów w zakresie ochrony praw konsumenta;
 - 3) maksymalna wysokość ekspozycji wobec jednej osoby fizycznej w subportfelu wynosi równowartość w złotych kwoty 100 000 euro, obliczonej według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu sporządzenia sprawozdania;
 - 4) dom maklerski potrafi wykazać, że wykorzystanie wartości korelacji zawartej w § 129 ogranicza się do portfeli, które wykazują niską zmienność stóp straty w porównaniu ze średnim poziomem stóp strat, w szczególności w przedziale niskich wartości PD;
 - 5) przypisanie danej podklasy ekspozycji do odnawialnych ekspozycji detalicznych jest zgodne z charakterystyką ryzyka danej podklasy.

§ 131. Dom maklerski może do kategorii odnawialnych ekspozycji detalicznych zaliczyć zabezpieczone limity pożyczkowe, przy czym w takim przypadku dom maklerski nie może uwzględniać w oszacowaniach strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) kwot, przewidywanych do odzyskania z zabezpieczenia.

§ 132. Nabyte wierzytelności mogą być traktowane, jak ekspozycje detaliczne, jeżeli spełniają wymogi minimalne określone w § 321 - 325 oraz następujące warunki:

- 1) dom maklerski nabył wierzytelności od podmiotu niepowiązanego z nim kapitałowo lub organizacyjnie a jego ekspozycja wobec dłużnika wierzytelności z tytułu nabytej wierzytelności nie obejmuje żadnych ekspozycji inicjowanych bezpośrednio lub pośrednio przez ten dom maklerski;
- 2) nabycie wierzytelności odbywa się na warunkach komercyjnych obowiązujących sprzedającego i dłużnika. W konsekwencji, nabycie ekspozycji wewnątrzgrupowych oraz ekspozycji rozliczanych za pomocą kont przeciwstawnych firm, które pozostają ze sobą w stosunkach handlowych, nie spełnia tego wymogu;
- 3) dom maklerski, który nabywa wierzytelności, ma prawo do wszelkich wpływów z tytułu nabytych wierzytelności lub do określonej proporcji wpływów;
- 4) portfel nabytych wierzytelności jest należycie zdywersyfikowany.

§ 133. W przypadku nabytych wierzytelności, traktowanych, jak ekspozycje detaliczne, rabaty zwrotne przy zakupie, zabezpieczenie lub gwarancje częściowe stanowiące ochronę pierwszej straty z tytułu niewykonania zobowiązań czy rozmycia, lub z tytułu obu tych rodzajów strat, dom maklerski może traktować jak pozycje pierwszej straty w odniesieniu do pozycji sekurytyzacyjnych, w oparciu o przepisy załącznika nr 8 do rozporządzenia.

§ 134. W przypadku mieszanej puli nabytych wierzytelności detalicznych, gdzie dom maklerski nabywający nie jest w stanie oddzielić ekspozycji zabezpieczonych na nieruchomościach i odnawialnych ekspozycji detalicznych od innych ekspozycji detalicznych, stosuje się funkcję wagi ryzyka dla ekspozycji detalicznych skutkującą najwyższymi wymogami kapitałowymi.

Tytuł II. Ekspozycje w instrumentach kapitałowych

Dział I. Zasady ogólne

§ 135. Dom maklerski może korzystać z różnych metod w odniesieniu do różnych portfeli instrumentów kapitałowych, jeżeli do celów zarządzania ryzykiem, korzysta wewnątrz z różnych metod, przy czym w przypadku wykorzystywania różnych metod ich wybór musi być konsekwentny i nie może wynikać z dążenia do arbitrażu regulacyjnego.

§ 136. Niezależnie od przepisów § 135 dom maklerski może ujmować ekspozycje kapitałowe wobec przedsiębiorstw usług pomocniczych zgodnie z zasadami traktowania klasy ekspozycji określonej w § 105 ust.1 pkt 7.

Dział II. Uproszczona metoda wazenia ryzykiem

§ 137. Ustala się następujące wagi ryzyka:

- 1) 190 % dla ekspozycji w instrumenty kapitałowe niedopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w należycie zdywersyfikowanych portfelach;
- 2) 290 % dla ekspozycji w instrumentach kapitałowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym;
- 3) 370 % dla wszystkich innych ekspozycji kapitałowych.

§ 138. Kwota ekspozycji ważona ryzykiem jest równa iloczynowi wagi ryzyka, ustalonej zgodnie z § 137 oraz wartości ekspozycji.

§ 139. Krótkie pozycje bilansowe i instrumenty pochodne w portfelu niehandlowym mogą kompensować długie pozycje w zakresie tych samych ekspozycji kapitałowych, pod warunkiem, że instrumenty te zostały jednoznacznie desygnowane jako instrumenty zabezpieczające określone ekspozycje kapitałowe, oraz że będą pełnić funkcję zabezpieczenia jeszcze przez co najmniej 12 miesięcy.

§ 140. Krótkie pozycje inne, niż wymienione w § 139, traktuje się jak pozycje długie, przy czym odpowiednią wagę ryzyka stosuje się do wartości bezwzględnej każdej pozycji. W przypadku pozycji o niedopasowanych terminach zapadalności stosuje się metodę dla ekspozycji wobec przedsiębiorców, zgodnie z § 184.

§ 141. Dom maklerski może uznać nierzeczywistą ochronę kredytową, uzyskaną dla ekspozycji w instrumenty kapitałowe, zgodnie z metodami określonymi w § 2, § 4, § 5 i § 7 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

Dział III. Metoda oparta na PD/LGD

§ 142. Kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oblicza się według wzorów określonych w § 112–115, przy czym jeżeli dom maklerski nie posiada wystarczających informacji, by skorzystać z definicji niewykonania zobowiązania, określonej w § 256 - 263, wagi ryzyka należy przemnożyć przez współczynnik równy 1,5.

§ 143. Na poziomie indywidualnej ekspozycji suma kwoty oczekiwanych strat pomnożona przez 12,5 oraz kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem nie przekracza wartości ekspozycji pomnożonej przez 12,5.

§ 144. Dom maklerski może uznać nierzeczywistą ochronę kredytową uzyskaną dla ekspozycji w instrumentach kapitałowych zgodnie z metodami określonymi w § 2, § 4 oraz § 5 – 7 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 145. Do celów § 144 stosuje się następujące wartości parametru LGD:

- 1) 90% dla ekspozycji wobec dostawcy instrumentu zabezpieczającego;
- 2) 65% dla ekspozycji w niepubliczne instrumenty kapitałowe w odpowiednio zdywersyfikowanych portfelach.

§ 146. Do celów § 144 wartość M wynosi 5 lat.

Dział IV. Metoda modeli wewnętrznych

§ 147. Kwoty ekspozycji ważone ryzykiem stanowią potencjalną stratę domu maklerskiego z tytułu ekspozycji kapitałowych, obliczoną z wykorzystaniem wewnętrznych modeli wartości zagrożonej, pomnożoną przez 12,5. Potencjalna strata domu maklerskiego z tytułu ekspozycji kapitałowych równa się wyznaczonej przez model, na podstawie długoterminowej próby i przy założonym jednostronnym przedziale ufności 99%, stracie w odniesieniu do różnicy pomiędzy kwartalnymi stopami zwrotu z ekspozycji a odpowiednią stopą wolną od ryzyka.

§ 148. Ważone ryzykiem kwoty indywidualnych ekspozycji nie są niższe od sumy minimalnych kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, wymaganych w ramach metody opartej na PD/LGD, oraz odpowiadających im kwot oczekiwanych strat pomnożonych przez 12,5 i obliczonych na podstawie wartości PD, określonych w § 193 pkt 1, oraz odpowiednich wartości LGD, określonych w § 194 i § 195.

§ 149. Dom maklerski może uznać ochronę kredytową nierzeczywistą, uzyskaną dla ekspozycji w instrumentach kapitałowych, zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia.

Tytuł III. Ekspozycje dla aktywów innych niż ekspozycje kredytowe

§ 150. Z zastrzeżeniem § 151, kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oblicza się według wzoru: Kwota ekspozycji ważona ryzykiem = 100% × wartość ekspozycji

§ 151. 1. Jeżeli ekspozycja stanowi wartość rezydualną umowy leasingu, kwotę ekspozycji ważoną ryzykiem w danym roku należy wyznaczyć w następujący sposób:

Kwota ekspozycji ważona ryzykiem = $1/t \times 100\% \times$ wartość ekspozycji,

gdzie:

t - oznacza liczbę lat obowiązywania umowy leasingu.

2. W przypadku środków pieniężnych w kasie i równoważnych pozycji gotówkowych kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oblicza się według wzoru:

Kwota ekspozycji ważona ryzykiem = 0 % × wartość ekspozycji

3. W przypadku środków pieniężnych w drodze kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oblicza się według wzoru:

Kwota ekspozycji ważona ryzykiem = 20 % × wartość ekspozycji

Księga III . Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla ryzyka rozmycia nabytych wierzytelności

§ 152. Wagi ryzyka dla ryzyka rozmycia nabytych wierzytelności wobec przedsiębiorców oraz wierzytelności detalicznych oblicza się według wzoru określonego w § 112 – 115.

§ 153. Wartości PD i LGD określa się zgodnie z § 168 - 196, wartość ekspozycji określa się zgodnie z § 197 - 211, a wartość M wynosi 1 rok.

§ 154. Jeżeli dom maklerski wykaże, że ryzyko rozmycia jest nieznaczne, nie musi być ono uwzględniane.

Część IV . Obliczanie kwot oczekiwanych strat

Księga I . Zasady ogólne

§ 155. O ile nie wskazano inaczej, wartości PD i LGD określa się zgodnie z § 168 - 196, natomiast wartość ekspozycji określa się zgodnie z § 197 - 211.

§ 156. Współczynnik oczekiwanych strat (EL) oznacza ułamek, którego:

- 1) licznik stanowi kwota oczekiwanej straty na ekspozycji w związku z potencjalnym niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta lub wartości rozmycia w skali jednego roku;
- 2) mianownik stanowi kwota ekspozycji w chwili stwierdzenia niewykonania zobowiązania.

Księga II . Ekspozycje wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych oraz ekspozycji detalicznych

§ 157. Kwoty oczekiwanych strat dla ekspozycji wobec przedsiębiorców, instytucji , rządów i banków centralnych oraz ekspozycji detalicznych oblicza się według wzorów:

$$\text{Współczynnik oczekiwanych strat (EL)} = \text{PD} \times \text{LGD}$$

$$\text{Kwota oczekiwanych strat} = \text{EL} \times \text{wartość ekspozycji}$$

§ 158. Dla celów § 157, w przypadku ekspozycji obciążonych niewykonaniem zobowiązania (PD równe 1), o ile dom maklerski stosuje własne oszacowania strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD), parametr EL odpowiada EL_{BE} , najlepszemu oszacowaniu oczekiwanych strat dla ekspozycji obciążonych niewykonaniem zobowiązania zgodnie z § 296.

§ 159. Parametr EL dla ekspozycji objętych traktowaniem opisanym w § 116 wynosi 0.

Księga III . Kwoty oczekiwanych strat dla ekspozycji w instrumentach kapitałowych

§ 160. Jeżeli kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oblicza się zgodnie z § 137 - 141, kwoty oczekiwanych strat dla ekspozycji w instrumenty kapitałowe mogą być obliczane według wzoru:

$$\text{Kwota oczekiwanych strat} = \text{EL} \times \text{wartość ekspozycji},$$

przy czym ustala się następujące wartości współczynnika oczekiwanych strat (EL):

- 1) 0,8% dla ekspozycji w instrumentach kapitałowych niepublicznych (private equity) w należycie zdywersyfikowanych portfelach;
- 2) 0,8% dla ekspozycji w giełdowych instrumentach kapitałowych;
- 3) 2,4% dla wszystkich innych ekspozycji kapitałowych.

§ 161. Jeżeli kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oblicza się zgodnie z § 147 - 149, wówczas kwoty oczekiwanych strat dla ekspozycji w instrumenty kapitałowe oblicza się według wzorów:

$$\text{Współczynnik oczekiwanych strat (EL)} = \text{PD} \times \text{LGD},$$

$$\text{Kwota oczekiwanych strat} = \text{EL} \times \text{wartość ekspozycji}$$

§ 162. Jeżeli kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oblicza się zgodnie z § 142 - 146, wówczas kwoty oczekiwanych strat dla ekspozycji w instrumenty kapitałowe wynoszą 0%.

Księga IV . Kwoty oczekiwanych strat dla ryzyka rozmycia nabytych wierzytelności

§ 163. Kwoty oczekiwanych strat z tytułu ryzyka rozmycia w odniesieniu do nabytych wierzytelności oblicza się według wzoru:

$$\text{Współczynnik oczekiwanych strat (EL)} = \text{PD} \times \text{LGD}$$

$$\text{Kwota oczekiwanych strat} = \text{EL} \times \text{wartość ekspozycji}$$

Księga V . Traktowanie kwot oczekiwanych strat

§ 164. Kwoty oczekiwanych strat, obliczane zgodnie z metodami określonymi w § 157 - 159 oraz § 163, odejmuje się od sumy korekt wartości i rezerw dotyczących przedmiotowych ekspozycji.

§ 165. Dyskonto z tytułu nabytych ekspozycji bilansowych, obciążonych w momencie nabycia niewykonaniem zobowiązania, określonym w § 197, traktuje się w ten sam sposób, co korekty wartości.

§ 166. Kwoty oczekiwanych strat dla ekspozycji sekurytyzowanych nie są ujmowane w omawianych obliczeniach.

§ 167. Korekty wartości i rezerwy dotyczące ekspozycji sekurytyzowanych nie są ujmowane w obliczeniach, o których mowa w § 164.

Cześć V . Wartości parametrów PD, LGD oraz M

Księga I . Ekspozycje wobec, przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych

Tytuł I. Prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD)

§ 168. Wartość parametru prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD) w przypadku ekspozycji wobec przedsiębiorców lub instytucji wynosi co najmniej 0,03 %.

§ 169. W przypadku nabytych wierzytelności wobec przedsiębiorców, w przypadku których dom maklerski nie jest w stanie wykazać, że jego oszacowania wartości PD spełniają wymogi minimalne, określone w § 212-345, wartości PD określa się zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) w przypadku ekspozycji uprzywilejowanych wobec nabytych wierzytelności przedsiębiorców wartość PD określa się jako iloraz oszacowanej przez dom maklerski wartości EL i wartości strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) dla tych wierzytelności;
- 2) w przypadku ekspozycji podporządkowanych z tytułu nabytych wierzytelności przedsiębiorców, wartość PD określa się jako oszacowaną przez dom maklerski wartość EL, przy czym dopuszcza się zastosowanie oszacowanej wartości PD, jeżeli dom maklerski ma zgodę, o której mowa w art. 105a ust.1 pkt 1 ustawy, na stosowanie własnych oszacowań strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) dla ekspozycji wobec przedsiębiorców oraz może w wiarygodny sposób wyodrębnić wartości PD i LGD ze swoich oszacowań EL dla nabytych wierzytelności przedsiębiorców.

§ 170. Wartość PD dla dłużników, którzy nie wykonali swoich zobowiązań, wynosi 100%.

§ 171. Przy ustalaniu PD dom maklerski może uwzględnić nierzeczywiste zabezpieczenie kredytowe, zgodnie z § 5 niniejszego załącznika oraz § 2 - 8 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 172. Dom maklerski, który korzysta z własnych oszacowań strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD), może uwzględnić nierzeczywiste zabezpieczenie kredytowe, korygując wartości PD zgodnie z przepisami § 179.

§ 173. W odniesieniu do ryzyka rozmycia nabytych wierzytelności przedsiębiorców wartość PD jest równa oszacowanej dla ryzyka rozmycia wartości EL, przy czym dom maklerski może zastosować własne oszacowania PD, jeżeli ma pozwolenie na korzystanie z własnych oszacowań strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) dla ekspozycji przedsiębiorców oraz może w wiarygodny sposób wyodrębnić wartości PD i LGD ze swoich oszacowań EL z tytułu ryzyka rozmycia dla nabytych wierzytelności przedsiębiorców.

§ 174. W odniesieniu do ryzyka rozmycia nabytych wierzytelności przedsiębiorców, przy ustalaniu PD dom maklerski może uwzględnić nierzeczywiste zabezpieczenie kredytowe, zgodnie z § 5 niniejszego załącznika oraz § 2 - 8 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 175. Dom maklerski, który korzysta z własnych oszacowań LGD w odniesieniu do ryzyka rozmycia nabytych ekspozycji wobec przedsiębiorców, może uwzględnić nierzeczywistą ochronę w drodze dopasowania PD zgodnie z § 179.

Tytuł II. Strata z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD)

§ 176. Przy ustalaniu straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) domy maklerskie mogą uwzględnić ochronę kredytową rzeczywistą i nierzeczywistą, zgodnie z § 5 niniejszego załącznika oraz § 2-8 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 177. Z uwzględnieniem przepisów § 176, dom maklerski stosuje następujące wartości LGD:

- 1) 45% dla ekspozycji uprzywilejowanych bez uznanego zabezpieczenia;
- 2) 75% dla ekspozycji podporządkowanych bez uznanego zabezpieczenia;
- 3) obligacjom zabezpieczonym, określonym w § 71-75 można przypisać LGD równe 12,5%;
- 4) do dnia 31 grudnia 2010 r. obligacjom zabezpieczonym, o którym mowa w pkt 3, można przypisać LGD równe 11,25% w następujących przypadkach:
 - a) aktywa zabezpieczające obligacje, określone w § 72 pkt 1-3, kwalifikują się do 1 stopnia skali jakości kredytowej, zgodnie z przepisami tego załącznika,
 - b) w przypadku gdy aktywa określone w § 72 pkt 4 i 5 stanowią zabezpieczenie, odpowiednie górne limity, o których mowa w każdym z tych punktów, wynoszą 10% nominalnej kwoty wyemitowanych obligacji,
 - c) aktywa określone w § 72 pkt 6 nie stanowią zabezpieczenia,
 - d) zabezpieczone obligacje podlegają ocenie ryzyka kredytowego wyznaczonej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, a instytucja ta umieszcza je w najwyższej kategorii oceny ryzyka kredytowego przyznawanego przez tę instytucję;
- 5) 45% dla uprzywilejowanych, nabytych wierzytelności przedsiębiorców, gdy dom maklerski nie jest w stanie wykazać, że oszacowane wartości PD spełniają minimalne wymogi określone w § 212–345;
- 6) 100% dla podporządkowanych, nabytych wierzytelności przedsiębiorców, gdy dom maklerski nie jest w stanie wykazać, iż oszacowania wartości PD spełniają minimalne wymogi określone w § 212 – 345;
- 7) 75% dla ryzyka rozmycia nabytych wierzytelności przedsiębiorców.

§ 178. Dla ryzyka rozmycia i ryzyka kredytowego dom maklerski może oszacować wartość LGD względem nabytych wierzytelności przedsiębiorców, jeżeli ma zgodę, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy na stosowanie własnych oszacowań strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) dla ekspozycji wobec przedsiębiorców oraz może w wiarygodny sposób wyodrębnić wartości PD i LGD ze swoich oszacowań EL dla nabytych wierzytelności przedsiębiorców.

§ 179. Niezależnie od przepisów § 176 i § 177, jeżeli dom maklerski uzyskał zgodę, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy na korzystanie z własnych oszacowań strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) dla ekspozycji wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych, wówczas można uwzględnić nierzeczywistą ochronę kredytową, korygując szacunkowe wartości PD lub LGD zgodnie z wymogami minimalnymi określonymi w § 212-345 i na podstawie posiadanej zgody. Dom maklerski nie przypisuje ekspozycjom zabezpieczonym gwarancjami takich skorygowanych wartości PD lub LGD, które powodowałyby, że skorygowana w ten sposób waga ryzyka byłaby niższa niż waga ryzyka porównywalnej, bezpośredniej ekspozycji wobec gwaranta.

§ 180. Niezależnie od § 176, § 177 i § 179 współczynnik LGD porównywalnych ekspozycji bezpośrednich wobec dostawcy ochrony jest dla celów § 116 i § 117 równy współczynnikowi LGD przypisanemu niezabezpieczonemu instrumentowi albo względem gwaranta albo dłużnika, w zależności od tego, czy dostępne informacje i struktura gwarancji wskazywałaby, że kwota do odzyskania w przypadku niewykonania zarówno przez gwaranta, jak i dłużnika zobowiązań w trakcie obowiązywania zabezpieczonej transakcji zależałaby od sytuacji finansowej odpowiednio gwaranta lub dłużnika.

Tytuł III. Termin zapadalności (M)

§ 181. 1. Dom maklerski, posiadający zgodę, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1, na korzystanie z własnych oszacowań współczynników LGD lub współczynników konwersji CCF dla ekspozycji wobec przedsiębiorców instytucji, rządów i banków centralnych, z zastrzeżeniem przepisów § 182-184, oblicza wartość M dla każdej z tych ekspozycji zgodnie z ust. 2–6, przy czym w żadnym przypadku wartość M nie przekracza 5 lat.

2. Dla instrumentu posiadającego harmonogram przepływu środków pieniężnych, M oblicza się według wzoru:

$$M = \max \left(1; \min \left(\frac{\sum_t t^* CF_t}{\sum_t CF_t}; 5 \right) \right)$$

gdzie:

CF_t oznacza przepływy środków pieniężnych (kwota główna, odsetki i prowizje) należnych zgodnie z umową ze strony dłużnika w okresie t.

3. Dla transakcji pozabilansowych objętych ramową umową o kompensowaniu zobowiązań M jest równe średnioważonemu, rzeczywistemu terminowi zapadalności ekspozycji, przy czym M wynosi co najmniej 1 rok. Do ważenia terminu zapadalności używa się kwot nominalnych ekspozycji.

4. Dla ekspozycji z tytułu całkowicie lub niemal całkowicie zabezpieczonych transakcji pozabilansowych oraz całkowicie lub niemal całkowicie zabezpieczonych transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego, objętych ramową umową o kompensowaniu zobowiązań, M jest równe średnioważonemu, rzeczywistemu terminowi zapadalności ekspozycji, przy czym M wynosi co najmniej 10 dni. Do ważenia terminu zapadalności używa się wartości nominalnych transakcji.

5. Jeżeli dom maklerski jest uprawniony do stosowania własnych oszacowań PD dla nabytych wierzytelności przedsiębiorców, wówczas w odniesieniu do kwot wykorzystanych, M jest równe średnioważonemu terminowi zapadalności wierzytelności nabytych, przy czym M wynosi co najmniej 90 dni. Do ważenia terminu zapadalności dom maklerski używa wartości ekspozycji z tytułu nabytych wierzytelności. Tę samą wartość M dom maklerski stosuje do kwot niewykorzystanych w ramach instrumentu zatwierdzonej linii zakupu wierzytelności pod warunkiem, że instrument ten zawiera skuteczne zobowiązania umowne, mechanizmy uruchamiania przedterminowego wykupu lub inne mechanizmy chroniące nabywający dom maklerski przed znacznym pogorszeniem jakości przyszłych wierzytelności, do nabycia których jest zobowiązany w okresie ważności instrumentu. W innym przypadku, M dla kwot niewykorzystanych oblicza się jako sumę najdłuższego terminu zapadalności potencjalnej wierzytelności w ramach umowy zakupu i terminu zapadalności instrumentu zakupu, przy czym M wynosi co najmniej 90 dni.

6. W przypadku każdego innego instrumentu niż te wymienione w § 181 lub jeżeli dom maklerski nie może obliczyć wartości M zgodnie z ust. 2, M jest równe maksymalnej liczbie lat pozostających dłużnikowi do pełnego wywiązania się ze zobowiązań umownych, przy czym M wynosi co najmniej 1 rok.

7. W przypadku domu maklerskiego, który przy obliczaniu wartości ekspozycji stosuje metodę modeli wewnętrznych, określoną w załączniku nr 9 do rozporządzenia, gdy termin zapadalności najdłuższej obowiązującej spośród wszystkich umów objętych pakietem kompensowania jest dłuższy niż jeden rok, wartość M wyznacza się zgodnie z następującym wzorem:

$$M = \min \left(\frac{\sum_{k=1}^{tk \leq 1 \text{ rok}} \text{Efektywna} E E k * \Delta t k * d f_k + \sum_{tk > 1 \text{ rok}}^{\text{ter min zapada ln ość}} E E k * \Delta t k * d f_k}{\sum_{k=1}^{tk \leq 1 \text{ rok}} \text{Efektywna} E E k * \Delta t k * d f_k} ; 5 \right)$$

gdzie:

df oznacza nieobarczony ryzykiem czynnik redukcji przyszłego okresu tk, pozostałe symbole zdefiniowane są w załączniku nr 9 do rozporządzenia.

8. Niezależnie od postanowień ust. 7, dom maklerski, który stosuje metodę modeli wewnętrznych do obliczania jednostronnej korekty wyceny kredytowej (C_{VA}), może za zgodą, o której mowa w art. 105d ust. 1 pkt 1 ustawy, stosować parametr efektywnego czasu trwania pożyczki, którego wartość liczona jest przy użyciu modelu jako M.

9. Formułę określoną w ust. 2 stosuje się, z zastrzeżeniem § 182, do pakietów kompensowania, w których wszystkie umowy posiadają pierwotny termin zapadalności krótszy niż jeden rok.

10. Dla celów § 116 i § 117, M stanowi efektywny termin zapadalności ochrony kredytowej, nie krótszy jednak niż jeden rok.

11. O ile przepisy niniejszego załącznika nie stanowią inaczej, M wynosi 0,5 roku dla ekspozycji z tytułu transakcji udzielonych lub otrzymanych z przyrzeczeniem odkupu oraz transakcji udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów oraz 2,5 roku dla pozostałych ekspozycji.

§ 182. Niezależnie od przepisów § 181 ust. 2, 3, 5 i 6, M wynosi co najmniej 1 dzień dla:

- 1) całkowicie lub niemal całkowicie zabezpieczonych transakcji pozabilansowych określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
 - 2) całkowicie lub niemal całkowicie zabezpieczonych transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego;
 - 3) transakcji z przyrzeczeniem odkupu lub transakcji udzielania i zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów;
- pod warunkiem, że umowy transakcji zawierają obowiązek codziennego uzupełniania zabezpieczenia kredytowego oraz dokonywania codziennej wyceny, a także zawierają postanowienia pozwalające na szybkie upłynnienie lub kompensowanie zabezpieczenia w razie niewykonania zobowiązań lub niezpełnienia zabezpieczenia.

§ 183. Dla ekspozycji krótkoterminowych innych, niż wymienione w § 182 i niewchodzących w zakres bieżącego finansowania dłużnika przez dom maklerski, M wynosi

co najmniej jeden dzień, przy czym każdorazowo należy dokonać starannego sprawdzenia okoliczności danej transakcji.

§ 184. Niedopasowania terminów zapadalności uwzględnia się zgodnie z § 5 oraz § 2 - 8 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

Księga II. Ekspozycje detaliczne

Tytuł I. Prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD)

§ 185. Wartość PD dla ekspozycji wynosi co najmniej 0,03 %.

§ 186. Wartość PD dla dłużników, którzy nie wykonali swoich zobowiązań, lub w przypadku zastosowania podejścia opartego na zobowiązaniu, wartość PD dla ekspozycji, dla których nastąpiło niewykonanie zobowiązania wynosi 100 %.

§ 187. Dla ryzyka rozmycia nabytych wierzytelności parametr PD jest równy oszacowaniom EL dotyczącym takiego ryzyka. Oszacowanie PD można zastosować, jeżeli dom maklerski może w wiarygodny sposób wyodrębnić wartości PD i LGD ze swoich oszacowań EL dla ryzyka rozmycia nabytych wierzytelności.

§ 188. 1. Ochronę kredytową nierzeczywistą można uwzględnić, korygując wartości PD zgodnie z przepisami § 190.

2. Do ryzyka rozmycia, w stosunku do którego dom maklerski nie stosuje własnych oszacowań z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD), dom maklerski stosuje postanowienia ust. 1, pod warunkiem zgodności z zasadami określonymi w § 5 niniejszego załącznika oraz § 2 - 8 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

Tytuł II. Strata z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD)

§ 189. 1. Dom maklerski dokonuje własnych oszacowań wartości strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) na podstawie zgody, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy i zgodnie z wymogami minimalnymi określonymi w § 212 - 345.

2. Współczynnik LGD dla ryzyka rozmycia nabytych wierzytelności wynosi 75 %. Oszacowanie strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) można zastosować, jeżeli dom maklerski może w wiarygodny sposób wyodrębnić wartości PD i LGD ze swoich oszacowań EL dla ryzyka rozmycia nabytych wierzytelności.

§ 190. Ochronę kredytową nierzeczywistą można uwzględnić jako wsparcie jednostkowe lub obejmujące całą pulę ekspozycji, korygując oszacowane PD lub LGD zgodnie z wymogami minimalnymi określonymi w § 312, § 313 i § 317 - 320 i na podstawie zgody Komisji. Dom maklerski nie przypisuje ekspozycjom zabezpieczonym gwarancjami takich skorygowanych wartości PD lub LGD, które powodowałyby, że skorygowana w ten sposób waga ryzyka byłaby niższa niż waga ryzyka porównywalnej, bezpośredniej ekspozycji wobec gwaranta.

§ 191. Dla celów § 127, współczynnik LGD porównywalnych ekspozycji bezpośrednich wobec dostawcy ochrony jest równy współczynnikowi LGD przypisanemu niezabezpieczonemu instrumentowi względem gwaranta albo względem dłużnika, w zależności od tego, czy dostępne informacje i struktura gwarancji wskazywałaby, że kwota do

odzyskania w przypadku niewykonania zarówno przez gwaranta, jak i dłużnika zobowiązań w trakcie obowiązywania zabezpieczonej transakcji zależałyby od sytuacji finansowej odpowiednio gwaranta lub dłużnika.

Księga III . Ekspozycje w instrumentach kapitałowych według metody opartej na PD/LGD

Tytuł I. Prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD)

§ 192. Wartość PD określa się w oparciu o metody stosowane dla ekspozycji wobec przedsiębiorców.

§ 193. Stosuje się następujące minimalne wartości PD:

- 1) 0,09 % dla ekspozycji w giełdowych instrumentach kapitałowych, gdzie inwestycja jest częścią długoterminowej relacji z klientem;
- 2) 0,09 % dla ekspozycji w instrumentach pozagiełdowych, gdzie dochody z inwestycji kapitałowych opierają się na regularnych i okresowych przepływach środków pieniężnych, nie pochodzących z zysków kapitałowych;
- 3) 0,40 % dla ekspozycji w giełdowych instrumentach kapitałowych, włącznie z innymi pozycjami krótkimi, zgodnie z § 137 – 141;
- 4) 1,25 % dla wszystkich innych ekspozycji w instrumentach kapitałowych, włącznie z innymi pozycjami krótkimi, zgodnie z § 137 - 141.

Tytuł II. Strata z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD)

§ 194. Ekspozycjom w niepubliczne instrumenty kapitałowe w odpowiednio zdywersyfikowanych portfelach można przypisać współczynnik LGD w wysokości 65 %.

§ 195. Wszystkim innym ekspozycjom przypisuje się współczynnik LGD w wysokości 90 %.

Tytuł III. Termin zapadalności (M)

§ 196. Wartość M wynosi 5 lat.

Część VI . Wartość ekspozycji

Księga I . Ekspozycje wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych oraz ekspozycje detaliczne

§ 197. 1. O ile przepisy niniejszego załącznika nie stanowią inaczej, wartość ekspozycji bilansowych mierzy się w kwocie brutto, czyli przed dokonaniem korekt wartości. Powyższa zasada dotyczy również aktywów, których cena zakupu różni się od kwoty należnej.

2. W przypadku nabytych aktywów różnicę pomiędzy kwotą należną i wartością netto wykazaną w bilansie domu maklerskiego oznacza się jako dyskonto, jeżeli kwota należna jest większa, lub jako premię, jeżeli jest ona mniejsza.

§ 198. Jeżeli dom maklerski zawiera umowy ramowe o kompensowaniu zobowiązań w odniesieniu do transakcji z przyrzeczeniem odkupu (repo), transakcji udzielania lub

otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów, wówczas wartość ekspozycji oblicza się zgodnie z § 2-8 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 199. Przy bilansowej kompensacji pożyczek i depozytów dom maklerski do obliczania wartości ekspozycji stosuje metody określone w § 2-8 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 200. W przypadku umów leasingu, wartość ekspozycji jest równa zdyskontowanemu strumieniowi płatności z tytułu umowy leasingu, przy czym:

- 1) minimalne raty z tytułu umowy leasingu oznaczają płatności przypadające za okres umowy leasingu, które zobowiązany jest ponieść, lub do których może zostać zobowiązany korzystający oraz wszelkie opcje zakupu (tzn. opcje, odnośnie których istnieje uzasadniona pewność, że zostaną zrealizowane);
- 2) do kwoty minimalnych płatności z tytułu umowy leasingu zaliczyć należy również wszelkie zagwarantowane wartości rezydualne spełniające warunki określone w § 26 załącznika nr 7 do rozporządzenia, dotyczące uznawania dostawców ochrony kredytowej, jak również wymogi minimalne dotyczące uznania innych rodzajów gwarancji przewidzianych w § 38 - 40 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 201. W przypadku pozycji wymienionych w § 27 załącznika nr 2 do rozporządzenia, wartość ekspozycji określa się według metod wymienionych w załączniku nr 9 do rozporządzenia.

§ 202. Wartość ekspozycji do celów obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem nabytych wierzytelności jest równa kwocie ekspozycji, pomniejszonej o wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rozmycia, przed uwzględnieniem technik ograniczenia ryzyka kredytowego.

§ 203. 1. Jeżeli ekspozycja ma formę papierów wartościowych lub towarów odsprzedanych, zastawionych lub pożyczonych w ramach transakcji z przyrzeczeniem odkupu lub transakcji udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów, transakcji z długim terminem zapadalności oraz transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego, wówczas wartość ekspozycji stanowi wartość papierów wartościowych lub towarów wycenionych zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości.

2. W przypadku korzystania z kompleksowej metody ujmowania zabezpieczeń finansowych, określonej w § 43-87 załącznika nr 7 do rozporządzenia, wartość ekspozycji powiększa się o kwotę korekty z tytułu zmienności odpowiadającą danym papierom wartościowym lub towarom. Wartość ekspozycji transakcji z przyrzeczeniem odkupu, transakcji udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów, transakcji z długim terminem rozliczenia oraz transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego można określić zgodnie z załącznikiem nr 9 do rozporządzenia lub zgodnie z § 52-56 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 204. Niezależnie od § 203 wartość ryzyka z tytułu niespłaconych ekspozycji kredytowych kontrahenta centralnego, oblicza się zgodnie z § 7 załącznika nr 9 do rozporządzenia, pod warunkiem, że ryzyko kredytowe kontrahenta centralnego związane ze wszystkimi uczestnikami umów zawieranych przez kontrahenta centralnego jest objęte codziennie pełnym zabezpieczeniem.

§ 205. Wartość ekspozycji w przypadku zobowiązań, wymienionych w § 206, oblicza się jako iloczyn przyznanej, lecz niewykorzystanej kwoty oraz współczynnika konwersji (CCF), przy czym współczynnik konwersji oznacza ułamek, którego:

- 1) licznik stanowi niewykorzystana według stanu na dzień, dla którego dokonuje się obliczeń, kwota zobowiązania, która w chwili niewykonania zobowiązania będzie wykorzystana, stanowiąc kwotę ekspozycji;
- 2) mianownik stanowi niewykorzystana na dzień, dla którego dokonuje się obliczeń, kwota zobowiązania, przy czym kwota zobowiązania ustalana jest w oparciu o ustalony limit, chyba, że faktyczny limit jest wyższy.

§ 206. Dom maklerski korzysta z następujących współczynników konwersji (CCF):

- 1) dla niewykorzystanych limitów przyznanej pożyczki, które dom maklerski może bezwarunkowo wypowiedzieć w każdej chwili bez uprzedzenia, lub które umożliwiają w sposób efektywny wypowiedzenie umowy o limit przyznanej pożyczki wskutek pogorszenia wiarygodności kredytowej dłużnika stosuje się współczynnik konwersji 0 %, przy czym:
 - a) warunkiem stosowania współczynnika konwersji 0% jest monitorowanie kondycji finansowej dłużnika oraz stosowanie takich systemów kontroli wewnętrznej, które umożliwiają domowi maklerskiemu natychmiastowe wykrycie pogorszenia się wiarygodności kredytowej danego dłużnika,
 - b) niewykorzystane limity przyznanej pożyczki można uznać za bezwarunkowo odwoływalne, jeżeli warunki umowy pozwalają domowi maklerskiemu odwołać je w pełnym zakresie dopuszczalnym w ramach ustawodawstwa w zakresie ochrony praw konsumenta;
- 2) dla niewykorzystanych zobowiązań z tytułu odnawialnych limitów przyznanej pożyczki, które są bezwarunkowo odwoływalne lub które dają domowi maklerskiemu możliwość automatycznego odwołania w dowolnej chwili bez uprzedniego powiadomienia, stosuje się współczynniki konwersji 0%, o ile dom maklerski aktywnie monitoruje sytuację finansową dłużnika, a wewnętrzne systemy kontroli umożliwiają natychmiastowe wykrycie pogorszenia wiarygodności kredytowej dłużnika;
- 3) dla innych limitów przyznanej pożyczki niż wymienione w pkt 1 i 2, programów emisji weksli krótkoterminowych (NIF) oraz programów emisji weksli średnioterminowych (RUF) stosuje się współczynnik konwersji 75 %;
- 4) dom maklerski, który spełnia minimalne kryteria dotyczące stosowania własnych oszacowań współczynników konwersji zgodnie z § 212 - 345, może za zgodą o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy stosować własne oszacowania współczynników konwersji do typów produktów wymienionych w pkt 1 – 4.

§ 207. Jeżeli zobowiązanie odnosi się do udzielenia innego zobowiązania, wówczas stosuje się niższy z dwóch współczynników konwersji im odpowiadających.

§ 208. Dla wszystkich pozycji pozabilansowych, innych niż wspomniane w § 197 - 207, wartość ekspozycji jest równa następującej części wartości nominalnej pozycji:

- 1) 100 % w odniesieniu do pozycji o wysokim ryzyku;
 - 2) 50 % w odniesieniu do pozycji o średnim ryzyku;
 - 3) 20% w odniesieniu do pozycji o nisko-średnim ryzyku;
 - 4) 0% w odniesieniu do pozycji o niskim ryzyku,
- przy czym dla celów określonych w pkt 1 przypisanie operacji pozabilansowych do poszczególnych klas ryzyka przeprowadza się zgodnie z § 97 niniejszego załącznika.

Księga II. Ekspozycje kapitałowe

§ 209. Wartość ekspozycji jest równa wartości przedstawionej w sprawozdaniu finansowym.

- § 210. Wartość ekspozycji kapitałowych określa się następująco:
- w przypadku inwestycji kapitałowych wycenianych według wartości godziwej - w których zmiany wartości są wykazywane bezpośrednio w rachunku zysków i strat, a następnie w kapitałach nadzorowanych - wartość ekspozycji jest równa wartości godziwej przedstawionej w bilansie;
 - w przypadku inwestycji kapitałowych wycenianych według wartości godziwej - w których zmiany wartości nie są uwzględniane w rachunku zysków i strat, lecz są ujmowane jako odrębny składnik kapitału skorygowany o podatek - wartość ekspozycji jest równa wartości godziwej przedstawionej w bilansie;
 - w przypadku inwestycji kapitałowych wycenianych według ceny nabycia lub według niższej z ceny nabycia i wartości rynkowej, wartość ekspozycji stanowi cenę nabycia lub wartość rynkową przedstawionym w bilansie.

Księga III. Inne aktywa niezwiązane z zobowiązaniem kredytowym

§ 211. Wartość ekspozycji innych aktywów niezwiązanych z zobowiązaniem kredytowym jest równa wartości przedstawianej w sprawozdaniach finansowych.

Część VII. Wymogi minimalne dotyczące metody wewnętrznych ratingów

Księga I. Systemy ratingowe

Tytuł I. Zasady ogólne

§ 212. System ratingowy stanowią wszystkie metody, procesy, mechanizmy kontroli, systemy gromadzenia danych i systemy informatyczne, które wykorzystuje się przy ocenie ryzyka kredytowego, zaliczaniu ekspozycji do poszczególnych klas jakości lub puli (nadawaniu ratingu) oraz kwantyfikacji niewykonanych zobowiązań i szacowanych strat dla określonego rodzaju ekspozycji.

§ 213. Jeżeli dom maklerski stosuje różne systemy ratingowe, zasady przyporządkowywania dłużnika lub transakcji do danego systemu ratingowego są dokumentowane i stosowane w sposób właściwie odzwierciedlający poziom ryzyka.

§ 214. Kryteria i proces przypisywania podlegają okresowym przeglądom w celu określenia, czy są odpowiednie do aktualnego portfela i warunków zewnętrznych.

Tytuł II. Struktura systemów ratingowych

Dział I. Zasady ogólne

§ 215. Jeżeli dom maklerski stosuje bezpośrednie oszacowania parametrów ryzyka, wyniki takich oszacowań można traktować jako stopnie w ciągłej skali ratingowej.

Dział II. Ekspozycje wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych

§ 216. System ratingowy uwzględnia charakterystykę ryzyka dłużnika i transakcji.

§ 217. System ratingowy zawiera skalę ratingową dłużników, która odzwierciedla wyłącznie kwantyfikację ryzyka niewykonania zobowiązań przez dłużników. Skala ratingowa dłużników składa się z co najmniej 7 klas dłużników wykonujących zobowiązania i jednej klasy dłużników, którzy nie wykonują zobowiązań.

§ 218. Klasa jakości dłużników oznacza kategorię ryzyka w ramach skali ratingowej dłużników wchodzącej w skład systemu ratingowego, do której zaliczani są dłużnicy według określonych i wyraźnych kryteriów ratingowych, na podstawie których otrzymuje się oszacowania prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązań (PD), przy czym dom maklerski dokumentuje związek pomiędzy klasami jakości dłużników pod względem poziomu ryzyka niewykonania zobowiązań, jaki oznacza każda klasa, oraz kryteriów używanych do wyróżnienia tego poziomu ryzyka.

§ 219. Dom maklerski, którego portfele ekspozycji są skoncentrowane w określonym segmencie rynku i w określonym rodzaju ryzyka niewykonania zobowiązań, stosuje wystarczającą liczbę klas jakości dłużników, aby uniknąć nadmiernej koncentracji dłużników w jednej klasie. Znaczna koncentracja w ramach jednej klasy musi zostać poparta przekonującymi empirycznymi dowodami na to, że dana klasa jakości dłużników obejmuje stosunkowo wąski przedział wartości PD oraz że ryzyko niewykonania zobowiązań, jakie generują wszyscy dłużnicy w tej klasie, mieści się w tym przedziale.

§ 220. Warunkiem wydania przez Komisję zgody, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy, na stosowanie przez dom maklerski własnych oszacowań strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) do obliczania wymogu kapitałowego jest uwzględnienie w systemie ratingowym odrębnej skali ratingowej instrumentów, która odzwierciedla wyłącznie charakterystykę transakcji w zakresie wartości LGD.

§ 221. Klasa jakości instrumentów oznacza kategorię ryzyka w ramach skali instrumentów wchodzącej w skład systemu ratingowego, do której zaliczane są ekspozycje według określonych i wyraźnych kryteriów ratingowych, na podstawie których otrzymuje się własne oszacowania wartości LGD. Definicja klasy obejmuje zarówno zasady zaliczania ekspozycji do danej klasy, jak i kryteria różnicowania poziomów ryzyka poszczególnych klas.

§ 222. Znaczna koncentracja w ramach jednej klasy instrumentów musi zostać poparta przekonującymi empirycznymi dowodami na to, że dana klasa obejmuje stosunkowo wąski przedział wartości LGD, oraz że ryzyko, jakie generują wszystkie ekspozycje w tej klasie mieści się w tym przedziale.

Dział III. Ekspozycje detaliczne

§ 223. Systemy ratingowe uwzględniają zarówno ryzyko dłużnika jak i ryzyko transakcji, oraz obejmują wszystkie istotne charakterystyki ryzyka dłużnika i transakcji.

§ 224. Poziom dywersyfikacji ryzyka jest na tyle duży, że liczba ekspozycji w danej klasie lub puli wystarcza do miarodajnej kwantyfikacji i zatwierdzenia oszacowań charakterystyk straty na poziomie klasy lub puli, przy czym rozdziału ekspozycji i dłużników na poszczególne klasy lub pule dokonuje się tak, by uniknąć nadmiernej koncentracji.

§ 225. Proces przypisywania ekspozycji do klas lub puli zapewnia znaczącą dywersyfikację ryzyka, grupowanie odpowiednio jednorodnych ekspozycji oraz pozwala na dokładne i spójne szacowanie charakterystyk straty na poziomie klasy lub puli. W przypadku nabytych wierzytelności, przy grupowaniu ekspozycji uwzględnia się praktyki stosowane przez sprzedawcę w zakresie gwarantowania emisji oraz zróżnicowanie jego klientów.

§ 226. Klasyfikując ekspozycje do odpowiednich klas lub puli dom maklerski bierze pod uwagę następujące czynniki ryzyka:

- 1) charakterystykę ryzyka dłużnika;
- 2) charakterystykę ryzyka transakcji, włącznie z rodzajami produktów lub zabezpieczeń, przy czym dom maklerski uwzględnia we właściwy sposób przypadki, w których kilka ekspozycji korzysta z tego samego zabezpieczenia;
- 3) zaległości w spłacie pożyczek, chyba że dom maklerski przedstawi uzasadnienie, że zaległości takie nie są istotnym czynnikiem ryzyka.

Tytuł III. Przypisywanie ekspozycji do klas jakości lub puli

Dział I. Zasady ogólne

§ 227. Dom maklerski stosuje definicje, procedury i kryteria służące przypisaniu ekspozycji do odpowiednich klas lub puli w ramach systemu ratingowego, spełniające poniższe wymagania:

- 1) definicje i kryteria klasy lub puli są wystarczająco szczegółowe, aby bez względu na rodzaj działalności, oddział i lokalizację, umożliwić osobom odpowiedzialnym za przyznawanie ocen ratingowych konsekwentne zaliczanie dłużników lub instrumentów stanowiących podobne ryzyko do tej samej klasy lub puli;
- 2) dokumentacja procesu nadawania ocen ratingowych umożliwia stronom trzecim zrozumienie zasad przypisywania ekspozycji do danych klas lub puli, odtworzenie procesu przypisywania i dokonanie oceny jego zasadności;
- 3) kryteria są zgodne z wewnętrznymi standardami udzielania pożyczek obowiązującymi w domu maklerskim oraz z procedurami postępowania wobec dłużników i ekspozycji zagrożonych.

§ 228. Przypisując dłużników do klas lub puli, dom maklerski uwzględnia wszystkie istotne informacje, przy czym:

- 1) informacje takie powinny być aktualne i umożliwiać domowi maklerskiemu dokonanie prognozy jakości kredytowej danej ekspozycji;
- 2) im mniej informacji znajduje się w posiadaniu domu maklerskiego, tym ostrożniej przypisuje on ekspozycje do klas lub puli dłużników i instrumentów;
- 3) jeżeli dom maklerski stosuje zewnętrzną ocenę ratingową jako główny czynnik, w oparciu o który decyduje o przyznaniu wewnętrznej oceny ratingowej, wówczas powinien uwzględnić również inne, istotne informacje.

Dział II. Ekspozycje wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych

§ 229. Z zastrzeżeniem § 230, częścią procesu zatwierdzania pożyczki jest przypisanie dłużnika do odpowiedniej klasy dłużników.

§ 230. W przypadku domu maklerskiego, który otrzymał zgodę, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 3 ustawy, na stosowanie własnych oszacowań strat z tytułu niewykonania

zobowiązań (LGD) lub współczynników konwersji (CCF), każda ekspozycja jest również przypisana do odpowiedniej klasy instrumentów, co stanowi część procesu zatwierdzania pożyczki.

§ 231. Każdej osobie prawnej, wobec której dom maklerski posiada ekspozycje, nadaje się oddzielny rating, przy czym dom maklerski obowiązany jest przedstawić odpowiednie zasady traktowania dłużników indywidualnych oraz grup powiązanych dłużników.

§ 232. Poszczególne ekspozycje wobec jednego dłużnika są zaliczane do tej samej klasy jakości dłużników, bez względu na ewentualne różnice pomiędzy poszczególnymi transakcjami, przy czym ekspozycje wobec jednego dłużnika można zaliczyć do różnych klas jakości dłużnika w przypadku:

- 1) występowania ryzyka transferowego zależnie od tego, czy ekspozycje są nominowane w walucie krajowej czy obcej;
- 2) jeżeli poprzez korektę sposobu przypisywania do klasy dłużników można uwzględnić fakt objęcia ekspozycji gwarancjami;
- 3) gdy odpowiednie przepisy zabraniają przekazywania danych klientów.

Dział III. Ekspozycje detaliczne

§ 233. Częścią procesu zatwierdzania pożyczki jest przypisanie każdej ekspozycji do odpowiedniej klasy lub puli.

Dział IV. Arbitralne korekty ratingów

§ 234. Do celów przypisywania ekspozycji do klas lub puli, dom maklerski określa przypadki, w których przyjęte parametry wejściowe i wyniki procesu przypisywania ratingu mogą być skorygowane w wyniku własnej oceny, a także osoby odpowiedzialne za zatwierdzenie takich zmian. Dom maklerski przechowuje informacje dotyczące wspomnianych zmian i osób odpowiedzialnych za ich zatwierdzenie. Dom maklerski analizuje jakość kredytową ekspozycji, których rating został skorygowany, w tym ocenia jakość kredytową ekspozycji, których rating został skorygowany przez poszczególne osoby, uwzględniając wszystkie osoby mające prawo do korekty ratingów.

Tytuł IV. Integralność procesu przyznawania ratingów

Dział I. Ekspozycje wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych

§ 235. Przyznawanie ratingów oraz okresowe przeglądy ratingów są prowadzone lub zatwierdzane przez jednostkę lub podmiot niezależny, który nie odnosi bezpośrednich korzyści z decyzji dotyczących udzielenia pożyczki.

§ 236. Dom maklerski aktualizuje oceny ratingowe co najmniej raz w roku, przy czym:

- 1) w przypadku dłużników o wyższym ryzyku i ekspozycji o skomplikowanej strukturze przeglądy są częstsze;
- 2) z chwilą uzyskania nowych, istotnych informacji na temat dłużnika lub ekspozycji, dom maklerski przeprowadza ponowną ocenę ratingową.

§ 237. Dom maklerski stosuje skuteczny system pozyskiwania i aktualizacji informacji dotyczących charakterystyk dłużnika, które wpływają na wartości PD, oraz charakterystyk transakcji, które wpływają na wartości LGD i współczynników konwersji CCF.

Dział II. Ekspozycje detaliczne

§ 238. Dom maklerski co najmniej raz w roku aktualizuje oceny ratingowe dłużników i instrumentów lub dokonuje przeglądu charakterystyk strat i zaległości w spłacie pożyczek w każdej zidentyfikowanej puli ryzyka, w zależności, które z tych działań ma w danym przypadku zastosowanie, oraz co najmniej raz w roku na podstawie reprezentatywnej próbki dokonuje oceny wybranych ekspozycji z każdej puli, aby potwierdzić prawidłowość przypisania ekspozycji do pul ryzyka.

Tytuł V. Stosowanie modeli

§ 239. Dom maklerski może dokonywać przypisania ekspozycji do klas jakości dłużników, klas jakości instrumentów lub pul należności na podstawie modeli statystycznych i innych metod automatycznych, jeśli spełnia poniższe warunki:

- 1) dom maklerski wykaże, że moc prognostyczna modelu jest wysoka oraz że stosowanie modelu nie wpływa na zniekształcenie poziomu wymogów kapitałowych;
- 2) dom maklerski stosuje procedury służące weryfikacji danych wejściowych modelu obejmujące ocenę dokładności, kompletności i poprawności;
- 3) dom maklerski wykaże, że dane wykorzystane do budowy modelu są reprezentatywne dla ogółu dłużników lub ekspozycji danego domu maklerskiego ;
- 4) model podlega regularnemu procesowi wewnętrznego zatwierdzania, obejmującemu monitorowanie jakości i stabilności wyników modelu, przegląd jego specyfikacji oraz porównywanie wyników modelu z obserwowanym stanem ekspozycji;
- 5) dom maklerski uzupełnia model statystyczny o element oceny i nadzoru ludzkiego w zakresie przeglądu ratingów wygenerowanych przez model oraz zapewnienia prawidłowego stosowania modelu, przy czym:
 - a) procedury przeglądu nadanych ratingów mają na celu znalezienie i ograniczenie błędów wynikających z niedoskonałości modelu,
 - b) osoby nadzorujące działanie modelu biorą pod uwagę wszystkie istotne informacje nieuwzględniane w modelu,
 - c) dom maklerski dokumentuje sposób uzupełniania wyników modelu o własny osąd;
- 6) dobór danych wejściowych jest uzasadniony poprzez ich zdolność objaśniania charakterystyk ryzyka;
- 7) model nie jest znacząco statystycznie obciążony.

Tytuł VI. Dokumentacja systemu ratingowego

§ 240. Dom maklerski przechowuje informacje na temat budowy i szczegółów dotyczących funkcjonowania stosowanych systemów ratingowych.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1 obejmują potwierdzenie spełnienia wymogów minimalnych, określonych przepisami niniejszej części, w szczególności zawierają informacje dotyczące różnicowania portfela, kryteriów ratingowych, odpowiedzialności stron dokonujących oceny ratingowej dłużników i ekspozycji, częstotliwości przeglądów ocen oraz nadzoru zarządu domu maklerskiego nad procesem przypisywania ratingów.

§ 241. Dom maklerski przechowuje informacje dotyczące:

- 1) uzasadnienia wyboru danych kryteriów ratingowych, analizy stanowiącej podstawę dokonanego wyboru oraz wszystkich istotnych zmian w procesie oceny ryzyka;
- 2) organizacji przypisywania ratingów, obejmującą sam proces przyznawania ratingów oraz strukturę kontroli wewnętrznej.

§ 242. Dom maklerski przechowuje informacje dotyczące stosowanej wewnętrznie terminologii dotyczącej niewykonania zobowiązania i straty z tytułu niewykonania zobowiązania oraz spójności tej terminologii z definicjami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

§ 243. W przypadku stosowania w procesie przypisywania ratingów modeli statystycznych, o których mowa w § 239, dom maklerski dokumentuje metodologię wykorzystywanych modeli poprzez:

- 1) szczegółowy opis teorii, założeń lub podstaw matematycznych i empirycznych, na których opiera się przypisywanie oszacowań do klas, dłużników indywidualnych, ekspozycji lub puli, oraz źródła danych wykorzystanych do szacowania modelu;
- 2) precyzyjny opis procesu statystycznej oceny modelu, obejmującej testy poza okresem próby oraz poza próbą i stanowiący podstawę wewnętrznego zatwierdzenia modelu;
- 3) wskazuje okoliczności, w których model nie działa skutecznie.

§ 244. Stosowanie modelu opracowanego przez dostawcę zewnętrznego, który zastrzega sobie do niego prawo własności, nie zwalnia z obowiązku prowadzenia dokumentacji ani żadnego innego wymogu dotyczącego systemów ratingowych, przy czym obowiązek spełnienia wymagań w tym względzie spoczywa na domu maklerskim.

Tytuł VII. Zarządzanie danymi

Dział I. Ekspozycje wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych

§ 245. Dom maklerski gromadzi i przechowuje:

- 1) kompletne historie ocen ratingowych dłużników i uznanych gwarantów;
- 2) daty przyznania ocen ratingowych;
- 3) kluczowe dane i metodologią wykorzystaną przy przypisaniu ratingu;
- 4) osoby odpowiedzialne za przyznanie ratingu;
- 5) dane identyfikujące dłużników i ekspozycje, dla których wystąpiło niewykonanie zobowiązania;
- 6) daty i okoliczności wystąpienia niewykonania zobowiązania;
- 7) dane dotyczące wartości PD i zrealizowanych współczynników niewykonania zobowiązań związanych z klasami ratingowymi oraz migracji ratingów;
- 8) dom maklerski niestosujący własnych oszacowań wartości LGD lub współczynników konwersji CCF gromadzi i przechowuje dane dotyczące porównania zrealizowanych wartości LGD do wartości określonych w § 176 i § 177 oraz porównania zrealizowanych współczynników konwersji CCF do wartości określonych w § 205 i § 206.

§ 246. Dom maklerski stosujący własne oszacowania wartości LGD lub współczynników konwersji CCF gromadzi i przechowuje:

- 1) kompletne dane historyczne związane z ocenami ratingowymi instrumentów oraz historię oszacowań wartości LGD i współczynników konwersji CCF związanych z poszczególnymi skalami ocen ratingowych;
- 2) daty przyznania ratingów i sporządzenia oszacowań parametrów;
- 3) kluczowe dane i metodologia wykorzystane przy przypisywaniu ratingów instrumentów oraz szacowaniu LGD i współczynników konwersji CCF;
- 4) dane dotyczące osób odpowiedzialnych za przypisanie ratingów instrumentów oraz osób odpowiedzialnych za szacowanie LGD i współczynników konwersji CCF;

- 5) oszacowane i zrealizowane wartości LGD i współczynników konwersji CCF związane z poszczególnymi ekspozycjami, dla których wystąpiło niewykonanie zobowiązania;
- 6) dane dotyczące wartości LGD ekspozycji przed i po ocenie skutków gwarancji lub kredytowego instrumentu pochodnego w przypadku tych domów maklerskich, które uwzględniają skutki ograniczenia ryzyka kredytowego przez gwarancje lub kredytowe instrumenty pochodne przy szacowaniu LGD;
- 7) dane dotyczące składników straty dla każdej ekspozycji, dla której wystąpiło niewykonanie zobowiązania.

Dział II. Ekspozycje detaliczne

§ 247. Dom maklerski gromadzi i przechowuje:

- 1) dane wykorzystywane w procesie przyporządkowywania ekspozycji do poszczególnych klas i puli;
- 2) szacunki wartości PD, LGD i współczynników konwersji CCF związane z poszczególnymi klasami lub pulami ekspozycji;
- 3) dane identyfikujące dłużników i ekspozycje, dla których wystąpiło niewykonanie zobowiązania;
- 4) w przypadku ekspozycji, dla których wystąpiło niewykonanie zobowiązania, dane dotyczące klas lub pul, do których dane ekspozycje były przypisane w roku poprzedzającym niewykonanie zobowiązania oraz zrealizowane wartości LGD i współczynników konwersji CCF;
- 5) dane dotyczące stóp strat dla ekspozycji zaliczonych do klasy odnawialnych ekspozycji detalicznych.

Tytuł VIII. Testy warunków skrajnych stosowane w ocenie adekwatności kapitałowej

§ 248. Przy ocenie adekwatności kapitałowej dom maklerski wykorzystuje testy warunków skrajnych, uwzględniające zdarzenia lub zmiany warunków ekonomicznych, które mogą nastąpić w przyszłości, wywierając niekorzystny wpływ na ryzyko kredytowe ekspozycji domu maklerskiego oraz ocenę odporności domu maklerskiego na takie zmiany lub zdarzenia.

§ 249. Dom maklerski przeprowadza przynajmniej raz na kwartał testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka kredytowego w celu oceny wpływu określonych warunków na jej wymogi kapitałowe w zakresie ryzyka kredytowego, przy spełnieniu warunków określonych w § 250 - 253.

§ 250. Dokonany przez dom maklerski wybór testu może być weryfikowany podczas czynności nadzorczych.

§ 251. Stosowany test powinien być uzasadniony i ostrożny, uwzględniając co najmniej scenariusz łagodnej recesji.

§ 252. Dom maklerski w ramach symulacji warunków skrajnych ocenia migrację ratingów.

§ 253. Testy warunków skrajnych powinny obejmować portfele zawierające zdecydowaną większość ekspozycji domu maklerskiego.

§ 254. Dom maklerski stosujący zasady określone w § 116, w ramach testów warunków skrajnych dokonuje oceny wpływu pogorszenia się wiarygodności kredytowej dostawców ochrony kredytowej, a w szczególności skutki, jakie wiążą się z niespełnieniem przez nich kryteriów uznawania.

Część VIII. Kwantyfikacja ryzyka

Księga I. Zasady ogólne

Tytuł I. Zasady ogólne

§ 255. Przy określaniu parametrów ryzyka związanego z poszczególnymi klasami lub pulami ratingowymi dom maklerski stosuje wymogi określone w § 256 - 273.

Tytuł II. Definicja niewykonania zobowiązania

§ 256. Przyjmuje się, że niewykonanie zobowiązania ma miejsce w odniesieniu do danego dłużnika, jeżeli wystąpiło co najmniej jedno z dwóch następujących zdarzeń:

- 1) dom maklerski uznaje, że dłużnik prawdopodobnie nie wywiąże się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec domu maklerskiego, podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego lub podmiotu zależnego domu maklerskiego bez konieczności podejmowania przez dom maklerski działań, takich jak realizacja zabezpieczenia, o ile takie istnieje;
- 2) którekolwiek ekspozycji o charakterze zobowiązania kredytowego dłużnika, wobec domu maklerskiego, podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego lub podmiotu zależnego domu maklerskiego jest przeterminowana o ponad 90 dni, z zastrzeżeniem § 261.

§ 257. W przypadku limitu przyznanej pożyczki, ekspozycję uważa się za przeterminowaną z chwilą przekroczenia wyznaczonego limitu, gdy zostanie wyznaczony nowy limit niższy niż wykorzystana kwota pożyczki lub gdy nastąpi wykorzystanie kwoty pożyczki bez zgody domu maklerskiego, a przedmiotowa kwota ma znaczną wysokość.

§ 258. Wyznaczony limit oznacza limit, o którym powiadomiono dłużnika.

§ 259. W przypadku ekspozycji detalicznych dom maklerski może stosować definicję niewykonania zobowiązania na poziomie instrumentu.

§ 260. Dla potrzeb § 256 pkt 2, ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeśli w przypadku ekspozycji detalicznych, ekspozycja przeterminowana przekracza kwotę 500 złotych, a w przypadku pozostałych ekspozycji, ekspozycja przeterminowana przekracza kwotę 3000 złotych.

§ 261. Następujące elementy stanowią przesłanki niewykonania zobowiązania na potrzeby § 256:

- 1) dom maklerski zaprzestał naliczania od ekspozycji kredytowej odsetek do rachunku zysków i strat;

- 2) dokonanie odpisu z tytułu utraty wartości na skutek wyraźnego pogorszenia wiarygodności kredytowej po powstaniu zobowiązania wobec domu maklerskiego;
- 3) zbycie przez dom maklerski ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną ze zmianą jej wiarygodności kredytowej;
- 4) zgoda domu maklerskiego na wymuszoną restrukturyzację zobowiązania kredytowego, o ile może to skutkować zmniejszeniem zobowiązań finansowych poprzez umorzenie istotnej części zobowiązania lub odroczenie spłaty kwoty głównej, odsetek lub, jeżeli dotyczy, prowizji;
- 5) złożenie przez dom maklerski wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec domu maklerskiego, podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego lub podmiotu zależnego domu maklerskiego;
- 6) postawienie dłużnika w stan upadłości lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec domu maklerskiego, podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego lub podmiotu zależnego domu maklerskiego;
- 7) w przypadku ekspozycji kapitałowych, dla których wymóg kapitałowy obliczany jest zgodnie z metodą opartą na PD/LGD, zgoda na wymuszoną restrukturyzację ekspozycji kapitałowej.

§ 262. Dom maklerski stosujący dane zewnętrzne niespójne z definicją niewykonania zobowiązania określoną w § 256, obowiązany jest wykazać, że dokonano odpowiednich korekt w celu osiągnięcia jak największej spójności ze wspomnianą definicją.

§ 263. 1. Jeżeli dom maklerski uzna, że do danej ekspozycji przestała mieć zastosowanie definicja niewykonania zobowiązania, wówczas dom maklerski przypisuje dłużnikowi lub instrumentowi rating jak ekspozycjom, dla których nie wystąpiło niewykonanie zobowiązania.

2. W przypadku, gdy ekspozycja ponownie spełnia definicję niewykonania zobowiązania określoną w § 256, dom maklerski przyjmuje, że zaszło kolejne niewykonanie zobowiązania.

Tytuł III. Wymogi ogólne dotyczące oszacowań

§ 264. 1. Własne oszacowania domu maklerskiego dotyczące parametrów ryzyka PD, LGD, współczynnika konwersji CCF i EL wykorzystują wszystkie przydatne do tego dane, informacje i metody.

2. Oszacowania dokonywane są na podstawie zarówno danych historycznych, jak i empirycznych, nie zaś wyłącznie w oparciu o ocenę własną.

3. Oszacowania oparte są na istotnych czynnikach kształtujących poszczególne parametry ryzyka, przy czym im mniej danych posiada dom maklerski, tym ostrożniejsze powinny być oszacowania.

§ 265. Dom maklerski jest w stanie przedstawić zestawienie poniesionych strat według częstotliwości niewykonania zobowiązań, LGD, współczynnika konwersji CCF lub, w przypadku stosowania oszacowań EL, straty w rozbiciu na główne czynniki kształtujące poszczególne parametry ryzyka.

§ 266. Dom maklerski uwzględnia wszelkie zmiany dotyczące zasad udzielania pożyczek lub prowadzenia postępowania windykacyjnego w okresie obserwacji, określonym w § 281, § 287, § 298, § 302, § 309 i § 311, przy czym:

- 1) w oszacowaniach dom maklerski na bieżąco uwzględnia wpływ zmian technologicznych oraz nowe dane i informacje;
- 2) dom maklerski dokonuje przeglądu oszacowań wraz z pojawieniem się nowych informacji, nie rzadziej jednak niż raz do roku.

§ 267. 1. Populacja ekspozycji objętych danymi stanowiącymi podstawę oszacowań, standardy kredytowania stosowane w okresie obserwacji i inne istotne czynniki są porównywalne do ekspozycji, procedur i standardów domu maklerskiego.

2. Dom maklerski jest w stanie wykazać, że warunki ekonomiczne lub rynkowe, na których opierają się dane stanowiące podstawę oszacowań, odpowiadają warunkom obecnym lub warunkom w przewidywalnej przyszłości.

3. Liczba ekspozycji w próbie stanowiącej podstawę oszacowań oraz okres próby na potrzeby kwantyfikacji są dobrane tak, by gwarantować dokładność i pewność oszacowań.

§ 268. W przypadku nabytych wierzytelności w oszacowaniach uwzględnia się wszystkie istotne informacje dostępne nabywającemu domowi maklerskiemu dotyczące jakości wierzytelności bazowych, łącznie z danymi dotyczącymi podobnych pakietów wierzytelności pochodzącymi od sprzedawcy, nabywającego domu maklerskiego lub ze źródła zewnętrznego, przy czym wszystkie dane uzyskane od sprzedawcy poddawane są przez dom maklerski nabywającą weryfikacji.

§ 269. Dom maklerski uwzględnia w ostrożny sposób w swoich oszacowaniach przewidywany zakres błędów oszacowań, przy czym jeżeli stosowane metody i dane są nieskuteczne i przewidywany zakres błędów podlega zwiększeniu, dom maklerski powinien dokonywać oszacowań z zachowaniem większej ostrożności.

§ 270. Jeżeli szacunki stosowane przez dom maklerski do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem są różne od tych, które wykorzystuje do celów wewnętrznych, dom maklerski obowiązany jest dokumentować różnice oraz być w stanie uzasadnić ich istnienie.

§ 271. Jeżeli we wniosku, o którym mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy, dom maklerski wykáže, że dane zebrane przed wejściem rozporządzenia w życie zostały odpowiednio skorygowane w celu osiągnięcia jak największej zbieżności z definicjami niewykonania zobowiązania i straty, wówczas zgoda, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy może zostać wydana przy uwzględnieniu elastyczności w stosowaniu norm wymaganych dla danych.

§ 272. Jeżeli dom maklerski wykorzystuje dane zbiorcze pochodzące z innych domów maklerskich, obowiązany jest wykazać, że:

- 1) systemy i kryteria ratingowe innych domów maklerskich są podobne do jego własnych;
- 2) rozpatrywany zbiór domów maklerskich jest reprezentatywny względem portfela, którego dotyczą dane zbiorcze;
- 3) dane zbiorcze są konsekwentnie stosowane przez dom maklerski w oszacowaniach.

§ 273. Wykorzystywanie przez dom maklerski danych zbiorczych pochodzących z innych domów maklerskich, nie zwalnia domu maklerskiego z odpowiedzialności za integralność systemów ratingowych, posiadania wystarczającej znajomości stosowanych wewnętrznie systemów ratingowych oraz ze skutecznego monitorowania i kontroli procesu przyznawania ocen ratingowych.

Księga II. Wymogi dotyczące szacowania wartości prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD)

Tytuł I. Ekspozycje wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych

§ 274. Dom maklerski dokonuje oszacowań wartości PD według klas jakości dłużników na podstawie średnich długoterminowych jednorocznych współczynników niewykonania zobowiązań.

§ 275. W przypadku nabytych wierzytelności wobec przedsiębiorców, dom maklerski może dokonywać oszacowań wartości EL według klas jakości dłużników na podstawie średnich długoterminowych jednorocznych odnotowanych współczynników niewykonania zobowiązań.

§ 276. Jeżeli dom maklerski szacuje średnie długoterminowe wartości PD i LGD dla nabytych wierzytelności wobec przedsiębiorców, wykorzystując oszacowania wartości EL oraz odpowiednio oszacowania PD lub LGD, wówczas wymagane jest aby proces szacowania całkowitych strat spełniał ogólne wymogi minimalne odnośnie szacowania wartości PD i LGD określone w niniejszej części, a wynik był zgodny z pojęciem LGD, o którym mowa w § 289.

§ 277. Stosowanie technik szacowania PD należy wspierać analizą mającą na celu łączenie wyników stosowania różnych technik i dokonywania korekt ze względu na ograniczenia technik i posiadanych informacji.

§ 278. Jeżeli dom maklerski wykorzystuje dane wewnętrzne dotyczące zdarzeń niewykonania zobowiązań do szacowania wartości PD, w oszacowaniach należy uwzględniać zasady polityki kredytowej i zmiany w zakresie stosowanych systemów ratingowych oraz zwiększać przewidywany zakres błędów oszacowań w celu uwzględnienia zmian zasad polityki kredytowej i wszelkich różnic pomiędzy systemem ratingowym, który posłużył do wygenerowania danych a obecnym systemem ratingowym.

§ 279. Jeżeli dom maklerski przyporządkowuje swoje wewnętrzne klasy jakości do skali stosowanej przez zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej, a następnie przypisuje stosowanej przez siebie klasie współczynnik niewykonania zobowiązań odpowiadający klasie dłużników zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej to przyporządkowanie takie opiera się na porównaniu wewnętrznych kryteriów ratingowych do kryteriów stosowanych przez zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej oraz na porównaniu wewnętrznych ratingów i zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej wspólnych dłużników, przy czym:

- 1) dom maklerski unika i eliminuje błędy i niespójności w procesie przyporządkowywania lub w wykorzystywanych danych;
- 2) kryteria zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, na których opierają się dane wykorzystywane do kwantyfikacji są ukierunkowane jedynie na ryzyko niewykonania zobowiązań i nie uwzględniają charakterystyki transakcji;
- 3) dom maklerski w swojej analizie porównuje stosowane definicje niewykonania zobowiązań zgodnie z wymogami określonymi w § 256 – 263;
- 4) dom maklerski przechowuje informacje opisujące podstawy przyporządkowania.

§ 280. Jeżeli dom maklerski stosuje statystyczne modele prognozowania wartości PD spełniające wymagania określone w § 239, może szacować wartość PD w danej klasie jako prostej średniej arytmetycznej oszacowań prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania dla poszczególnych dłużników.

§ 281. 1. Bez względu na to, czy dla oszacowań wartości PD dom maklerski stosuje źródła danych zewnętrznych, wewnętrznych czy zbiorczych, bądź ich kombinację, długość wykorzystywanego okresu obserwacji wynosi co najmniej pięć lat dla co najmniej jednego źródła, przy czym, jeżeli dla któregoś ze źródeł okres obserwacji jest dłuższy, a dane są istotne, należy wykorzystać ten dłuższy okres.

2. Zasada opisana w ust.1 ma zastosowanie również do metody opartej na PD/LGD dla ekspozycji kapitałowych.

Tytuł II. Ekspozycje detaliczne

§ 282. Dom maklerski dokonuje oszacowań wartości PD według klasy jakości dłużników lub według puli na podstawie średnich długoterminowych jednorocznych parametrów prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania.

§ 283. Niezależnie od przepisów § 282, oszacowania wartości PD można również wyznaczyć na podstawie poniesionych strat i odpowiadających im oszacowań wartości LGD.

§ 284. Główne źródło informacji dla domu maklerskiego podczas oceny charakterystyki strat stanowią dane wewnętrzne dotyczące przypisywania ekspozycji do poszczególnych klas lub puli, a dane zewnętrzne, w tym dane zbiorcze, lub modele statystyczne mogą być stosowane do kwantyfikacji pod warunkiem, że dom maklerski wykaże istotny związek pomiędzy:

- 1) procesem zaliczania ekspozycji do klas lub puli stosowanym przez dom maklerski i procesem stosowanym przez zewnętrzne źródło danych;
- 2) wewnętrznym profilem ryzyka domu maklerskiego i strukturą danych zewnętrznych.

§ 285. W przypadku nabytych wierzytelności detalicznych dom maklerski może stosować zewnętrzne i wewnętrzne dane źródłowe oraz wszystkie istotne źródła danych jako podstawę porównania.

§ 286. Dom maklerski może obliczać średnią długoterminową oszacowań wartości PD i LGD dla ekspozycji detalicznych na podstawie oszacowania całkowitych strat oraz odpowiednich oszacowań wartości PD lub LGD, jeśli podczas szacowania całkowitych strat spełnione są ogólne normy szacowania PD i LGD określone w niniejszej części, a wynik jest zgodny z pojęciem LGD określonym w § 289.

§ 287. 1. Bez względu na to, czy do oceny charakterystyki strat dom maklerski stosuje źródła danych zewnętrznych, wewnętrznych czy zbiorczych, bądź ich kombinację, długość okresu obserwacji wynosi co najmniej pięć lat dla co najmniej jednego źródła.

2. Jeżeli dla któregoś źródła okres obserwacji jest dłuższy, a dane są istotne, wówczas dom maklerski wykorzystuje ten dłuższy okres.

3. Dom maklerski nie musi przywiązywać równej wagi do wszystkich danych historycznych, o ile może przedstawić uzasadnienie, że dane z ostatnich okresów stanowią lepszą podstawę dla przewidywań stóp strat.

§ 288. Dom maklerski zobowiązany jest do identyfikowania i analizowania spodziewanych zmian parametrów ryzyka podczas trwania ekspozycji.

Tytuł III. Wymogi dotyczące oszacowań własnych wartości strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD)

Dział I. Zasady ogólne

§ 289. Dom maklerski dokonuje oszacowań wartości LGD według klasy lub puli instrumentów na podstawie średniej zrealizowanej wartości LGD według klasy lub puli instrumentów, uwzględniając wszystkie przypadki niewykonania zobowiązań odnotowane w źródłach danych (średnia ważona niewykonaniem zobowiązań).

§ 290. 1. Dom maklerski stosuje oszacowania wartości LGD odpowiadające recesji gospodarczej, o ile są one bardziej konserwatywne niż średnia długoterminowa.

2. Dom maklerski dopasowuje swoje oszacowania parametrów ryzyka dla poszczególnych klas i pul, tak by ograniczyć wpływ spadku koniunktury gospodarczej na wymóg kapitałowy, w celu zapewnienia przez system ratingowy generowania stałych oszacowań LGD według klas i pul.

§ 291. Dom maklerski uwzględnia stopień zależności pomiędzy ryzykiem dłużnika a ryzykiem zabezpieczenia lub dostawcy zabezpieczenia. Przypadki, w których występuje znacząca zależność są uwzględniane w ostrożny sposób.

§ 292. W ocenie wartości LGD, dom maklerski uwzględnia w ostrożny sposób niedopasowanie walutowe pomiędzy zobowiązaniem bazowym a zabezpieczeniem.

§ 293. Jeżeli w oszacowaniach wartości strat z tytułu niewykonania zobowiązań LGD uwzględnia się istnienie zabezpieczenia, oszacowania te oprócz szacunkowej wartości rynkowej zabezpieczenia, uwzględniają także skutki ewentualnej niezdolności domu maklerskiego do szybkiego objęcia kontroli nad zabezpieczeniem i jego upłynnienia.

§ 294. Jeżeli oszacowania wartości LGD uwzględniają zabezpieczenia, dom maklerski obowiązany jest do ustanowienia wewnętrznych kryteriów dotyczących zarządzania zabezpieczeniami, pewności prawnej i zarządzania ryzykiem, zasadniczo zgodnych z tymi, które określono w § 29 - 42 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 295. W takim zakresie, w jakim dom maklerski uznaje zabezpieczenie przy obliczaniu wartości ekspozycji w odniesieniu do ryzyka kredytowego kontrahenta zgodnie z § 12-73 załącznika nr 9 do rozporządzenia, w oszacowaniach wartości LGD nie bierze pod uwagę kwot, jakie spodziewa się odzyskać z zabezpieczenia.

§ 296. W szczególnym przypadku ekspozycji, dla których już wystąpiło niewykonanie zobowiązania (EL_{BE}), dom maklerski wykorzystuje jako podstawę oszacowania wartości LGD sumę możliwie najdokładniejszych oszacowań oczekiwanej straty dla każdej takiej ekspozycji, biorąc pod uwagę bieżące warunki ekonomiczne oraz status ekspozycji, a także możliwość powstania dodatkowych strat w okresie odzyskiwania należności.

§ 297. W zakresie w jakim należne niezapłacone opłaty z tytułu opóźnień w spłacie zostały uwzględnione w przychodach w rachunku zysków i strat domu maklerskiego, dodaje się je do kwoty ekspozycji i strat.

Dział II. Ekspozycje wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych

§ 298. Oszacowania wartości LGD opierają się na danych z okresu co najmniej pięciu lat, przedłużanego o rok z upływem każdego roku po wdrożeniu przez dom maklerski metody wewnętrznych ratingów, do osiągnięcia okresu minimum siedmiu lat, dla co najmniej jednego źródła danych, przy czym jeżeli dla któregoś ze źródeł okres obserwacji jest dłuższy, a dane te są istotne, dom maklerski wykorzystuje ten dłuższy okres obserwacji.

Dział III. Ekspozycje detaliczne

§ 299. Oszacowania strat z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) można dokonać na podstawie poniesionych strat i odpowiednich oszacowań PD.

§ 300. Dom maklerski może uwzględniać kwoty do wykorzystania w przyszłości w szacunkach współczynników konwersji CCF albo w oszacowaniach wartości LGD.

§ 301. W przypadku nabytych wierzytelności detalicznych dom maklerski może stosować zarówno zewnętrzne, jak i wewnętrzne dane źródłowe do oszacowań wartości LGD.

§ 302. Oszacowania wartości LGD opierają się na danych z okresu co najmniej pięciu lat. Niezależnie od przepisu § 289, dom maklerski nie musi przywiązywać równej wagi do wszystkich danych historycznych, o ile może przedstawić uzasadnienie, że dane z ostatnich okresów stanowią lepszą podstawę przewidywań stóp strat.

Tytuł IV. Wymogi dotyczące oszacowań własnych współczynnika konwersji (CCF)

Dział I. Zasady ogólne

§ 303. Dom maklerski dokonuje oszacowań współczynników konwersji (CCF) według klasy lub puli instrumentów na podstawie średniej oczekiwanych współczynników konwersji (CCF) według klasy lub puli instrumentów, uwzględniając wszystkie przypadki niewykonania zobowiązań występujące w źródłach danych (średnia ważona niewykonaniem zobowiązań).

§ 304. Dom maklerski stosuje oszacowania współczynnika konwersji (CCF) odpowiadające recesji gospodarczej, jeśli są one bardziej konserwatywne niż wynikające ze średniej długoterminowej. Ponieważ system ratingowy ma zapewnić generowanie stałych oszacowań współczynników konwersji (CCF) według klas i pul, dom maklerski dopasowuje swoje oszacowania parametrów ryzyka dla poszczególnych klas i pul, tak by ograniczyć wpływ spadku koniunktury gospodarczej na kapitał.

§ 305. Współczynniki konwersji CCF szacowane przez dom maklerski uwzględniają możliwość wykorzystania przez dłużnika dodatkowych kwot do chwili zaistnienia zdarzenia niewykonania zobowiązania oraz w okresie późniejszym. Przy szacowaniu współczynnika konwersji (CCF) należy w sposób ostrożny uwzględnić możliwość silniejszej, dodatniej korelacji pomiędzy częstotliwością niewykonania zobowiązań a wielkością współczynnika konwersji (CCF).

§ 306. Szacując współczynniki konwersji (CCF), dom maklerski uwzględnia swoje szczegółowe zasady i strategie przyjęte w zakresie monitorowania rachunków i przetwarzania płatności. Dom maklerski uwzględnia również swoją zdolność i gotowość do przeciwdziałania wykorzystywaniu kolejnych kwot pożyczki w sytuacji zbliżonej do niewykonania zobowiązania, w szczególności przy naruszenia warunków umowy lub niewykonaniu zobowiązania z przyczyn technicznych.

§ 307. Dom maklerski stosuje odpowiednie systemy i procedury do monitorowania kwot przyznanych w ramach produktu, kwot wykorzystanych w odniesieniu do przyznanych limitów przyznanych pożyczek oraz zmian w kwotach zadłużenia według dłużnika i według klasy, przy czym dom maklerski powinien monitorować kwoty zadłużenia na bazie dziennej.

§ 308. Jeżeli współczynniki konwersji (CCF) stosowane przez dom maklerski do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem są różne od tych, które dom maklerski wykorzystuje do celów wewnętrznych, obowiązany jest dokumentować różnice i przedstawić uzasadnienie stosowania różnych parametrów.

Dział II. Ekspozycje wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych

§ 309. Oszacowania współczynnika konwersji CCF opierają się na danych z okresu co najmniej pięciu lat, przedłużanego o rok każdego roku po wdrożeniu metody wewnętrznych ratingów przez dom maklerski, do osiągnięcia okresu minimum siedmiu lat, z co najmniej jednego źródła danych, przy czym jeżeli dla któregoś ze źródeł okres obserwacji jest dłuższy, a dane te są istotne, wówczas dom maklerski stosuje ten dłuższy okres.

Dział III. Ekspozycje detaliczne

§ 310. Dom maklerski może uwzględniać kwoty do wykorzystania w przyszłości za pomocą współczynników konwersji CCF albo wartości LGD.

§ 311. Oszacowania współczynników konwersji CCF opierają się na danych z okresu co najmniej pięciu lat. Dom maklerski nie musi przywiązywać równej wagi do wszystkich danych historycznych, o ile może przedstawić uzasadnienie, że dane z ostatnich okresów stanowią lepszą podstawę przewidywań wykorzystania przyznanych limitów.

Tytuł V. Wymogi minimalne dotyczące oceny wpływu gwarancji i kredytowych instrumentów pochodnych

Dział I. Ekspozycje wobec przedsiębiorców, instytucji, rządów i banków centralnych, gdzie stosuje się własne oszacowania wartości LGD, oraz ekspozycje detaliczne.

§ 312. Kryteria określone w § 313 - 320 nie stosują się do gwarancji udzielanych przez instytucje, rządy i banki centralne, jeżeli na podstawie zgody, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy, dom maklerski stosuje metodę standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego do ekspozycji wobec tych podmiotów. W tym przypadku stosuje się zasady określone w § 5 niniejszego załącznika oraz § 2-8 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 313. W przypadku gwarancji dla ekspozycji detalicznych, kryteria określone w § 312, mają zastosowanie w zakresie przypisywania ekspozycji do klas lub pul oraz do szacowania wartości PD.

Dział II. Uznani gwaranci i gwarancje

§ 314. Dom maklerski określa jednoznaczne kryteria w zakresie rodzajów gwarantów uznawanych przez siebie do celów obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.

§ 315. Do uznanych gwarantów stosuje się te same zasady, co do dłużników zgodnie z przepisami § 227 - 239.

§ 316. Gwarancja może zostać uznana, jeśli spełnione są poniższe warunki:

- 1) umowa gwarancji zawarta została w formie pisemnej;
- 2) gwarancja jest nieodwołalna ze strony gwaranta, obowiązuje do chwili całkowitego uregulowania zobowiązania (w zakresie kwoty i terminu objętych gwarancją) i jest egzekwowalna na mocy obowiązującego prawa wobec gwaranta w obrębie jurysdykcji, gdzie posiada on aktywa podlegające egzekucji;
- 3) gwarancje, których warunki przewidują zwolnienie gwaranta z jego zobowiązań (gwarancje warunkowe);
- 4) dom maklerski potrafi uzasadnić, że kryteria przypisywania ratingów odpowiednio uwzględniają wszelkie potencjalne zmniejszenie skutków ograniczenia ryzyka kredytowego.

Dział III. Kryteria korekty

§ 317. Dom maklerski określa, spełniające wymogi minimalne określone w § 227 - 239, jednoznaczne kryteria w zakresie korygowania klas, puli lub oszacowań wartości LGD, a w przypadku detalicznych i uznanych nabytych wierzytelności, jednoznaczne zasady przyporządkowania ekspozycji do poszczególnych klas i puli, uwzględniające wpływ gwarancji na obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.

§ 318. Kryteria, o których mowa w § 317, uwzględniają zdolność i gotowość gwaranta do wywiązania się z gwarancji, prawdopodobny termin płatności ze strony gwaranta, stopień skorelowania zdolności gwaranta do wywiązania się z gwarancji ze zdolnością dłużnika do spłaty oraz wielkość ryzyka rezydualnego dłużnika.

Dział IV. Kredytowe instrumenty pochodne

§ 319. 1. Wymogi minimalne dla gwarancji określone w niniejszej części stosują się do prostych jednopodmiotowych kredytowych instrumentów pochodnych.

2. W przypadku niedopasowania pomiędzy ekspozycją bazową a ekspozycją referencyjną kredytowego instrumentu pochodnego lub zobowiązaniem stosowanym przy stwierdzeniu wystąpienia zdarzenia kredytowego, stosuje się przepisy § 41 ust. 2 załącznika nr 7 do rozporządzenia, a w przypadku ekspozycji detalicznych i uznanych wierzytelności nabytych przepisy § 41 ust. 2 załącznika nr 7 do rozporządzenia stosuje się odpowiednio do procesu przyporządkowywania ekspozycji do poszczególnych klas i pul.

§ 320. Kryteria korekty LGD lub przypisywania do klas lub pul uwzględniają strukturę wypłat kredytowego instrumentu pochodnego i oceniają jego wpływ na poziom i termin spłat zobowiązań. Dom maklerski przeprowadza analizę innych form występującego ryzyka rezydualnego.

Tytuł VI. Wymogi minimalne dotyczące nabytych wierzytelności

Dział I. Pewność prawna

§ 321. Struktura nabytej wierzytelności gwarantuje, że we wszelkich przewidywalnych okolicznościach dom maklerski zachowa prawo własności i kontrolę nad wszystkimi przekazami środków pieniężnych z tytułu wierzytelności, przy czym:

- 1) jeżeli dłużnik przekazuje środki bezpośrednio sprzedawcy lub jednostce obsługującej, dom maklerski regularnie kontroluje, czy płatności są przekazywane w całości i w terminie zastrzeżonym w umowie;
- 2) jednostka obsługująca oznacza podmiot zarządzający na bieżąco pakietem nabytych wierzytelności lub bazowymi ekspozycjami kredytowymi;
- 3) dom maklerski stosuje procedury gwarantujące, że prawo własności do wierzytelności i środków pieniężnych jest chronione przed skutkami opóźnień wywołanych postępowaniem upadłościowym lub działaniami prawnymi mogącymi znacząco opóźnić możliwość upłynnienia lub przeniesienia wierzytelności przez pożyczkodawcę lub przejęcia przez niego kontroli nad środkami pieniężnymi.

Dział II. Skuteczność systemów monitorowania

§ 322. Dom maklerski monitoruje zarówno jakość nabytych wierzytelności, jak i kondycję finansową sprzedawcy i jednostki obsługującej, w szczególności:

- 1) ocenia korelację pomiędzy jakością nabytych wierzytelności i kondycją finansową sprzedawcy i jednostki obsługującej oraz ustala wewnętrzne zasady i procedury stanowiące odpowiednie zabezpieczenie przed ewentualną współzależnością, łącznie z przypisaniem wewnętrznego ratingu każdemu ze sprzedawców i jednostek obsługujących;
- 2) tworzy zasady i procedury kwalifikujące sprzedawców i jednostki obsługujące uwzględniając:
 - a) okresowe analizy dotyczące sprzedawców, jak i jednostek obsługujących, prowadzone przez dom maklerski lub podmiot zewnętrzny, w celu skontrolowania dokładności sporządzanych przez nich sprawozdań, wykrycia ewentualnych oszustw lub niedoskonałości w ich działaniach oraz zweryfikowania jakości polityki kredytowej sprzedającego oraz zasad i procedur ściągania wierzytelności przez jednostkę obsługującą,
 - b) wymóg dokumentowania wyników analiz;
- 3) ocenia charakterystykę nabytych pakietów wierzytelności, w tym nadmierne przedpłaty, historię zaległości finansowych sprzedawcy, długi zagrożone i odpisy na poczet takich długów, warunki płatności i ewentualne istnienie rachunków przeciwstawnych;
- 4) wykorzystuje skuteczne zasady i procedury zbiorczego monitorowania koncentracji wierzytelności względem pojedynczych dłużników zarówno w ramach poszczególnych nabytych pakietów wierzytelności, jak i na poziomie całości nabytych wierzytelności;
- 5) monitoruje terminowość otrzymywania od jednostki obsługującej szczegółowych sprawozdań dotyczących przeterminowania i rozmycia wierzytelności, które pozwalają domowi maklerskiemu na:
 - a) zapewnienia zgodności z przyjętymi przez dom maklerski kryteriami uznawania i wytycznymi w zakresie przedpłat dotyczącymi nabytych wierzytelności,
 - b) zapewnienia skutecznego środka monitorowania i potwierdzania warunków sprzedaży i stopnia rozmycia wierzytelności.

Dział III. Skuteczność systemów wczesnego ostrzegania

§ 323. Dom maklerski wykorzystuje systemy i procedury umożliwiające wczesne wykrycie pogorszenia się kondycji finansowej sprzedawcy i jakości nabytych wierzytelności oraz szybką reakcję na pojawiające się problemy, w szczególności:

- 1) zasady, procedury i systemy informatyczne służące monitorowaniu przypadków naruszenia warunków umowy;
- 2) zasady i procedury wszczynania działań prawnych i postępowania z nabytymi trudnymi wierzytelnościami.

Dział IV. Skuteczność systemów kontroli zabezpieczeń, dostępności pożyczek i środków pieniężnych

§ 324. Dom maklerski posiada zasady i procedury kontroli nabytych wierzytelności, pożyczek i środków pieniężnych, określające w szczególności istotne elementy programu zakupu wierzytelności, w tym stawki przedpłat, uznane zabezpieczenia, niezbędną dokumentację, limity koncentracji oraz sposoby traktowania wpływów gotówkowych, przy czym należy:

- 1) uwzględnić wszystkie istotne czynniki, takie jak kondycja finansowa sprzedawcy i jednostki obsługującej, koncentracja ryzyka i tendencje w zakresie jakości nabytych wierzytelności i bazy klientów sprzedawcy;
- 2) zapewnić, że odpowiednie środki będą uruchamiane wyłącznie pod warunkiem przedstawienia określonych zabezpieczeń i dokumentacji.

Dział V. Zgodność z wewnętrznymi zasadami i procedurami

§ 325. Dom maklerski wykorzystuje procedury służące ocenie zgodności ze wszystkimi wewnętrznymi zasadami i procedurami, obejmujące:

- 1) regularne kontrole wszystkich istotnych faz programu kupna wierzytelności;
- 2) sprawdzenie, czy istnieje rozdział obowiązków pomiędzy:
 - a) oceną sprzedawcy i jednostki obsługującej a oceną dłużnika,
 - b) oceną sprzedawcy i jednostki obsługującej a kontrolą sprzedawcy i jednostki obsługującej;
- 3) oceną operacji jednostki rozliczeniowej ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji, doświadczenia, liczby zaangażowanego personelu i zautomatyzowanych systemów wspomagających.

Księga III . Proces zatwierdzania oszacowań wewnętrznych

§ 326.1. Dom maklerski tworzy skuteczny system zatwierdzania dokładności i spójności systemów i procesów ratingowych oraz oszacowań wszystkich istotnych parametrów ryzyka.

2. Dom maklerski jest w stanie wykazać, że jego wewnętrzny proces walidacji umożliwia spójną i zrozumiałą ocenę jakości wewnętrznych ratingów oraz systemów pomiaru ryzyka.

§ 327. Dom maklerski regularnie porównuje zrealizowane współczynniki niewykonania zobowiązań z oszacowaniami wartości PD dla każdej z klas oraz w zależności od potrzeb, przeprowadza analogiczną analizę oszacowań wartości LGD lub współczynników konwersji CCF, przy czym:

- 1) w przypadku rozbieżności obserwowanych parametrów w stosunku do oszacowań, dom maklerski dokonuje szczegółowej analizy przyczyn takiego odchylenia;
- 2) do porównań stosuje się dane historyczne obejmujące jak najdłuższy okres;

- 3) dom maklerski dokumentuje i przechowuje dokumentację dotyczącą wykorzystywanych porównaniach metod i danych;
- 4) wyniki analiz i dokumentacja podlegają aktualizacji co najmniej raz do roku.

§ 328. 1. Dom maklerski wykorzystuje również inne niż wymienione w § 327 narzędzia oceny ilościowej oszacowań oraz porównuje oszacowania z odpowiednimi źródłami danych zewnętrznymi.

2. Analizy, o których mowa w ust. 1, opierają się na danych, które są właściwe dla danego portfela, są regularnie aktualizowane oraz obejmują odpowiedni okres obserwacji.

3. Sporządzane przez dom maklerski wewnętrzne oceny funkcjonowania systemów ratingowych powinny być oparte o jak najdłuższy okres obserwacji.

§ 329. Metody i dane wykorzystywane przy ocenie ilościowej oszacowań pozostają spójne w czasie, przy czym zmiany dotyczące metod i danych wykorzystywanych w procesie szacowania i zatwierdzania, zarówno w źródłach danych, jak i wykorzystywanych okresach, są dokumentowane.

§ 330. Dom maklerski posiada wewnętrzne procedury postępowania w sytuacjach, gdy odstępstwa w obserwowanych wartościach PD, LGD, współczynników konwersji CCF i strat całkowitych, przy stosowaniu wartości EL, stają się na tyle znaczące, że można na ich podstawie zakwestionować poprawność oszacowań, przy czym:

- 1) wspomniane procedury uwzględniają cykle koniunkturalne i inne czynniki systematyczne kształtujące zmienność współczynnika niewykonania zobowiązań i innych parametrów;
- 2) jeżeli obserwowane wartości nadal są wyższe niż wartości oczekiwane, wówczas dom maklerski podnosi wartość oszacowań w celu odzwierciedlenia poziomu niewykonania zobowiązań i poniesionych strat.

Księga IV. Obliczanie kwot ważonych ryzykiem ekspozycji w instrumentach kapitałowych według metody modeli wewnętrznych

Tytuł I. Wymóg kapitałowy i kwantyfikacja ryzyka

§ 331. Przy obliczaniu wymogów kapitałowych dom maklerski spełnia następujące normy:

- 1) oszacowania potencjalnej straty nie są podatne na wpływ niekorzystnych zmian rynkowych, istotnych ze względu na profil ryzyka długoterminowego ekspozycji kapitałowych domu maklerskiego;
- 2) dane przedstawiające rozkład zwrotów dochodu uwzględniają najdłuższy okres dostępnych danych odzwierciedlający profil ryzyka ekspozycji domu maklerskiego w instrumentach kapitałowych;
- 3) wykorzystywane dane pozwalają na szacowanie strat w sposób konserwatywny, statystycznie wiarygodny i odporny, a tym samym szacunki strat nie są oparte wyłącznie na ocenie własnej;
- 4) dom maklerski jest w stanie przedstawić uzasadnienie, że zastosowana symulacja szoku zapewnia konserwatywne oszacowania potencjalnych strat w długoterminowym cyklu rynkowym i koniunkturalnym;
- 5) dom maklerski łączy analizę empiryczną dostępnych danych z korektą opartą na możliwie wielu nieuwzględnionych w modelu czynnikach w celu uzyskania odpowiednio realistycznych i zachowawczych wyników modelu;

- 6) przy konstruowaniu modeli wartości zagrożonej określających potencjalne kwartalne straty dom maklerski może wykorzystać dane kwartalne lub przeliczyć dane o wyższej częstotliwości na dane kwartalne za pomocą odpowiedniej metody analitycznej, popartej empirycznymi dowodami oraz precyzyjnymi i dobrze udokumentowanymi analizami;
- 7) podejście opisane w pkt 6 stosowane jest przez dom maklerski w sposób restrykcyjny i konsekwentny;
- 8) w przypadku ograniczeń w dostępie do danych, dom maklerski zwiększa poziom restrykcyjności w swoich oszacowaniach potencjalnej straty;
- 9) w stosowanych modelach należy uwzględnić wszystkie istotne czynniki ryzyka związane ze zwrotami z ekspozycji kapitałowych, w tym zarówno ogólne, jak i szczególne ryzyko związane z portfelem instrumentów kapitałowych;
- 10) stosowane modele powinny wyjaśniać historyczne wahania cen w odpowiedni sposób i uwzględniają zarówno wielkość potencjalnych koncentracji, jak i zmiany w ich strukturze, wykazując przy tym odporność na niesprzyjające środowisko rynkowe;
- 11) czynniki ryzyka ujęte w danych wykorzystywanych do sporządzania oszacowań ściśle odpowiadają lub przynajmniej są porównywalne do ekspozycji kapitałowych domu maklerskiego;
- 12) model wewnętrzny odpowiada profilowi ryzyka i złożoności portfela instrumentów kapitałowych domu maklerskiego, przy czym jeżeli dom maklerski posiada istotne pakiety ekspozycji kapitałowych, których zmiany wartości mają charakter nieliniowy, modele wewnętrzne projektuje się tak, by odpowiednio uwzględnić ryzyka związane z takimi ekspozycjami;
- 13) przyporządkowanie indywidualnych pozycji do innych, zbliżonych ekspozycji, indeksów rynkowych i czynników ryzyka jest wiarygodne, intuicyjne i oparte na solidnych przesłankach;
- 14) stosowane czynniki ryzyka są odpowiednie i pokrywają zarówno ryzyko ogólne, jak i szczególne, co znajduje potwierdzenie w posiadanych przez dom maklerski analizach empirycznych;
- 15) oszacowania zmienności zwrotów z ekspozycji w instrumentach kapitałowych obejmują istotne, dostępne dane, informacje i metody, przy czym należy stosować dane wewnętrzne, które poddano wcześniej niezależnej weryfikacji oraz dane ze źródeł zewnętrznych (w tym dane zbiorcze);
- 16) dom maklerski stosuje rygorystyczny i kompleksowy program testów warunków skrajnych.

Tytuł II. Proces zarządzania ryzykiem i instrumenty kontrolne

§ 332. Mając na względzie opracowanie i wykorzystanie modeli wewnętrznych do celów określania wymogu kapitałowego, dom maklerski ustala zasady, procedury i metody kontroli w celu zapewnienia integralności modelu i procesu jego tworzenia, obejmujące:

- 1) całkowitą integrację modelu wewnętrznego z funkcjonującym w domu maklerskim zarządczymi systemami informacyjnymi oraz z zarządzaniem portfelem kapitałowym w portfelu niehandlowym, przy czym modele wewnętrzne należy uznać za całkowicie zintegrowane z zarządzaniem ryzykiem domu maklerskiego, jeżeli są one stosowane do:
 - a) pomiaru i oceny wyników portfela ekspozycji kapitałowych (włącznie z wynikami skorygowanymi o ryzyko),
 - b) alokacji kapitału wewnętrznego do ekspozycji kapitałowych i ogólnej oceny adekwatności kapitałowej i procesu zarządzania ekspozycjami kapitałowymi;
- 2) systemy zarządzania, procedury i funkcje kontrolne obejmujące okresowe i niezależne przeglądy wszystkich elementów procesu tworzenia modeli wewnętrznych, łącznie z zatwierdzaniem zmian w modelach, wprowadzaniem i weryfikacją parametrów i danych

wejściowych oraz przeglądem wyników, np. w formie bezpośredniej weryfikacji oszacowań ryzyka, przy czym:

- a) przeglądy służą ocenie dokładności, kompletności i adekwatności danych i parametrów wejściowych i wyników modelu oraz pozwalają zarówno wykryć i ograniczyć potencjalne błędy, wynikające ze znanych niedoskonałości modelu, jak i zidentyfikować dotąd nieznaną niedoskonałości modelu,
 - b) przeglądy mogą być przeprowadzane przez niezależną jednostkę wewnętrzną lub niezależną stronę trzecią;
- 3) właściwe systemy i procedury monitorowania limitów inwestycyjnych i ryzyka ekspozycji w instrumentach kapitałowych;
 - 4) zapewnienie niezależnego funkcjonowania jednostki lub osób odpowiedzialnych za projektowanie i stosowanie modelu od jednostki lub osób odpowiedzialnych za zarządzanie poszczególnymi inwestycjami;
 - 5) powierzanie zadań w zakresie tworzenia modeli pracownikom posiadającym odpowiednie kwalifikacje, a w przypadku korzystania z usług podmiotów zewnętrznych, przeprowadzenie weryfikacji ich kwalifikacji.

Tytuł III. Zatwierdzanie i dokumentacja

§ 333. Dom maklerski stosuje sprawdzony system zatwierdzania modeli wewnętrznych, weryfikujący dokładność i spójność modeli wewnętrznych i procesów ich tworzenia, oraz dokumentuje wszystkie istotne elementy modeli wewnętrznych, procesy ich tworzenia i zatwierdzania.

§ 334. Dom maklerski stosuje w sposób konsekwentny wewnętrzną procedurę zatwierdzania w celu oceny działania modeli wewnętrznych i procesów ich tworzenia.

§ 335. Metody i dane wykorzystywane przy ocenie ilościowej oszacowań pozostają spójne w czasie, przy czym zmiany dotyczące metod i danych wykorzystywanych w procesie szacowania i zatwierdzania (zarówno w źródłach danych, jak i wykorzystywanych okresach) są dokumentowane.

§ 336. Dom maklerski regularnie porównuje faktyczne zwroty z instrumentów kapitałowych (obliczone z wykorzystaniem zrealizowanych, jak i niezrealizowanych zysków i strat) z oszacowaniami modeli, przy czym:

- 1) do porównań stosuje się dane historyczne obejmujące jak najdłuższy okres;
- 2) dom maklerski dokumentuje i przechowuje dokumentację dotyczącą metod i danych wykorzystywanych w porównaniach;
- 3) wyniki analiz i dokumentacja podlegają aktualizacji co najmniej raz w roku.

§ 337. 1. Dom maklerski wykorzystuje również inne niż wymienione w § 336 narzędzia oceny ilościowej oszacowań oraz porównuje oszacowania z danymi zewnętrznymi.

2. Analizy, o których mowa w ust. 1, opierają się na danych, które są właściwe dla danego portfela, są regularnie aktualizowane oraz obejmują odpowiedni okres obserwacji.

3. Sporządzane przez dom maklerski wewnętrzne oceny funkcjonowania modeli powinny być oparte o jak najdłuższy okres obserwacji.

§ 338. 1. Dom maklerski tworzy wewnętrzne procedury działania w sytuacjach, kiedy porównanie zrealizowanych zwrotów z tytułu instrumentów kapitałowych z oszacowaniami modeli podważa prawidłowość oszacowań lub samych modeli, a które w szczególności

uwzględniają cykle koniunkturalne i podobne czynniki systematyczne wpływające na zmienności zwrotów z tytułu instrumentów kapitałowych.

2. Dom maklerski dokumentuje zmiany wprowadzone do modeli wewnętrznych w wyniku przeglądów oraz zapewnia ich zgodność z odpowiednimi procedurami obowiązującymi w domu maklerskim.

§ 339. Modele wewnętrzne i procesy ich tworzenia są dokumentowane, a stosowna dokumentacja obejmuje obowiązki osób i jednostek zaangażowanych w procesy tworzenia, zatwierdzania oraz przeglądu modeli.

Tytuł IV. Ład korporacyjny i nadzór

Dział I. Zasady ogólne

§ 340. W zakresie ładu korporacyjnego, dom maklerski obowiązany jest spełniać następujące wymagania:

- 1) wszystkie istotne aspekty procesu tworzenia ratingów i oszacowań podlegają zatwierdzeniu przez zarząd domu maklerskiego lub komitet, w skład którego wchodzi przedstawiciele zarządu oraz osoby zajmujące stanowiska kierownicze w domu maklerskim, posiadający ogólną wiedzę w zakresie systemów ratingowych domu maklerskiego oraz szczegółową znajomość związanych z nimi sprawozdań zarządczych;
- 2) osoby zajmujące stanowiska kierownicze w domu maklerskim zawiadamiają zarząd domu maklerskiego lub komitet, o którym mowa w pkt 1, o istotnych zmianach lub wyjątkach od ustalonych procedur mających istotny wpływ na działanie systemów ratingowych domu maklerskiego;
- 3) osoby zajmujące stanowiska kierownicze w domu maklerskim posiadają odpowiednią wiedzę w zakresie budowy i działania systemów ratingowych, zapewniają na bieżąco poprawne działanie systemów ratingowych, są regularnie informowane przez jednostki kontroli ryzyka o działaniu procesu ratingowego, obszarach wymagających usprawnienia oraz postępów w eliminowaniu stwierdzonych nieprawidłowości;
- 4) wewnętrzna analiza profilu ryzyka kredytowego domu maklerskiego, oparta na ratingach, jest istotnym elementem sprawozdań zarządczych spełniających następujące wymogi:
 - a) sprawozdania obejmują co najmniej profil ryzyka według klas, migracje pomiędzy klasami, szacunki odpowiednich parametrów według klas oraz porównanie zrealizowanych współczynników niewykonania zobowiązań, wartości LGD i współczynników konwersji CCF z wartościami oczekiwanymi oraz wyniki testów warunków skrajnych,
 - b) częstotliwość sprawozdań zależy od wagi i rodzaju informacji oraz hierarchii odbiorcy.

Dział II. Kontrola ryzyka kredytowego

§ 341. Jednostka kontroli ryzyka kredytowego podlega bezpośrednio zarządowi domu maklerskiego oraz jest niezależna od jednostek odpowiedzialnych za inicjowanie i odnawianie ekspozycji. Do jej zadań należy:

- 1) zaprojektowanie lub wybór, a następnie wdrożenie, kontrola, zapewnienie jakości i obsługa systemów ratingowych;
- 2) regularne dostarczanie i analizowanie sprawozdań z działania systemów ratingowych.

§ 342. Zakres działań jednostki (jednostek) kontroli ryzyka kredytowego obejmuje:

- 1) testowanie i monitorowanie klas i puli;
- 2) sporządzanie i analizowanie sprawozdań podsumowujących działanie systemów ratingowych domu maklerskiego;
- 3) wdrażanie procedur sprawdzania, czy definicje klas i pul są stosowane w spójny sposób w poszczególnych oddziałach i rejonach działalności domu maklerskiego;
- 4) dokonywanie przeglądów i dokumentowanie wszelkich zmian w procesie przypisywania ocen ratingowych z uwzględnieniem przyczyn takich zmian;
- 5) dokonywanie przeglądów kryteriów ratingowych celem oceny ich przydatności w przewidywaniu ryzyka oraz dokumentowanie i przechowywanie informacji na temat zmian w procesie ratingowym, kryteriów lub indywidualnych parametrów ratingowych;
- 6) aktywny udział w projektowaniu lub wyborze, a następnie we wdrażaniu i uaktualnianiu modeli stosowanych w systemach ratingowych;
- 7) kontrola i nadzór nad modelami stosowanymi w procesie ratingowym;
- 8) bieżące przeglądy i wprowadzanie zmian w modelach stosowanych w procesie ratingowym.

§ 343. Niezależnie od przepisów § 342, dom maklerski stosujący dane zbiorcze zgodnie z § 272 i § 273, może zlecić podmiotowi zewnętrznemu następujące zadania:

- 1) dostarczanie informacji dotyczącej testowania i monitorowania klas i puli;
- 2) tworzenie sprawozdań podsumowujących działanie systemów ratingowych domu maklerskiego;
- 3) dostarczanie informacji dotyczących przeglądów kryteriów ratingowych celem oceny ich przydatności w przewidywaniu ryzyka;
- 4) dokumentowanie zmian dotyczących procesu ratingowego, kryteriów lub indywidualnych parametrów ratingowych;
- 5) dostarczanie informacji dotyczących bieżących przeglądów i zmian modeli stosowanych w procesie ratingowym.

§ 344. Dom maklerski zlecający podmiotowi zewnętrznemu zadania opisane w § 343, obowiązany jest do zapewnienia Komisji dostępu do wszystkich istotnych informacji pochodzących od tego podmiotu, koniecznych do zbadania zgodności z wymogami minimalnymi, a także możliwość przeprowadzenia kontroli w siedzibie tego podmiotu w takim samym zakresie, jak w siedzibie domu maklerskiego.

Dział III. Audyt wewnętrzny

§ 345. W ramach audytu wewnętrznego co najmniej raz w roku, dokonuje się przeglądu systemów ratingowych domu maklerskiego i ich funkcjonowania, w szczególności w obszarze funkcjonowania oszacowań wartości PD, LGD, EL oraz współczynników konwersji CCF. Przegląd obejmuje zgodność ze wszystkimi obowiązującymi minimalnymi wymaganiami w zakresie metod zaawansowanych.

REDUKCJA RYZYKA KREDYTOWEGO

Część I. Warunki uznawania

Księga I. Zasady ogólne

§ 1. Do celów niniejszego załącznika:

- 1) zabezpieczona transakcja kredytowa - oznacza dowolną transakcję skutkującą powstaniem ekspozycji zabezpieczonej rzeczowo, której warunki nie obejmują przyznania domowi maklerskiemu prawa częstego pobierania (uzupełniania) depozytu zabezpieczającego;
- 2) transakcja oparta na rynku kapitałowym - oznacza dowolną transakcję skutkującą powstaniem ekspozycji zabezpieczonej rzeczowo, której warunki obejmują przyznanie domowi maklerskiemu prawa częstego pobierania (uzupełniania) depozytu zabezpieczającego.

§ 2. Stosowane techniki zabezpieczenia kredytowego łącznie z działaniami i krokami podejmowanymi przez dom maklerski oraz procedurami i zasadami wdrożonymi w domu maklerskim, skutkują ustanowieniem zabezpieczeń prawnie skutecznych i podlegających egzekucji we wszystkich właściwych jurysdykcjach.

§ 3. Dom maklerski podejmuje wszelkie kroki niezbędne dla zapewnienia skuteczności zabezpieczenia kredytowego oraz eliminowania ryzyka związanego ze stosowaniem zabezpieczeń kredytowych.

§ 4. 1. Ochrona kredytowa rzeczywista oznacza technikę ograniczania ryzyka kredytowego, w której zmniejszenie ryzyka kredytowego z tytułu ekspozycji domu maklerskiego wynika z prawa tego domu maklerskiego – w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, niewypłacalności, upadłości lub innego dotyczącego kontrahenta zdarzenia kredytowego określonego w dokumentacji transakcji oraz w stosownych przypadkach depozytariusza przechowującego zabezpieczenie – do upłynnienia, dokonania transferu lub przejęcia, bądź zatrzymania określonych aktywów lub kwot.

2. W przypadku rzeczywistej ochrony kredytowej, aktywa stanowiące przedmiot zabezpieczenia muszą być odpowiednio płynne, zaś ich wartość długookresowa na tyle stabilna, by dać pewność skuteczności zastosowanej ochrony kredytowej, wzięwszy pod uwagę metodę używaną do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oraz dopuszczalny stopień uznania aktywów za zabezpieczenie. Stopień korelacji pomiędzy wartością aktywów wykorzystanych do ochrony, a oceną wiarygodności kredytowej dłużnika nie może być nadmierny.

3. Odpowiednią płynność, o której mowa w ust. 2, należy rozumieć jako sytuację, gdy w przypadku sprzedaży, można uzyskać cenę netto nie odbiegającą od cen rynkowych.

4. Nadmierny stopień korelacji, o którym mowa w ust. 2, oznacza wpływ pogorszenia oceny wiarygodności kredytowej dłużnika na jakość zabezpieczenia.

§ 5. 1. Ochrona ryzyka kredytowego nierzeczywista oznacza technikę ograniczania ryzyka kredytowego, w której zmniejszenie ryzyka kredytowego domu maklerskiego z tytułu ekspozycji wynika ze zobowiązania strony trzeciej do zapłacenia określonej kwoty w przypadku niewykonania zobowiązania przez dłużnika lub wystąpienia innych określonych zdarzeń kredytowych.

2. W przypadku nierzeczywistej ochrony ryzyka kredytowego, warunkiem uznania zabezpieczenia jest odpowiednia wiarygodność strony udzielającej ochrony oraz aby umowa o ochronie kredytowej była prawnie skuteczna w jurysdykcjach stron umowy lub jurysdykcji, w której w umowie przewidziano, że wywrze skutki prawne, tak by dać pewność skuteczności zastosowanej ochrony kredytowej, biorąc pod uwagę metodę używaną do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oraz dopuszczalny stopień uznania ochrony.

3. W przypadku nierzeczywistej ochrony ryzyka kredytowego w formie innej niż gwarancja lub kredytowy instrument pochodny, stosuje się odpowiednio przepisy niniejszego załącznika dotyczące gwarancji.

§ 6. Ekspozycja, w stosunku do której dom maklerski zastosował ograniczenie ryzyka kredytowego, nie może generować kwoty ważonej ryzykiem lub kwoty oczekiwanych strat wyższej niż identyczna ekspozycja, której ryzyko kredytowe nie zostało ograniczone.

§ 7. Jeżeli kwota ekspozycji ważona ryzykiem uwzględnia ochronę kredytową odpowiednio zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia, wówczas nie uwzględnia się ochrony kredytowej na podstawie niniejszego załącznika.

§ 8. Dom maklerski musi posiadać procedury zarządzania ryzykiem, umożliwiające kontrolowanie ryzyka, na które może być narażony w wyniku stosowania technik ograniczania ryzyka kredytowego.

§ 9. Bez względu na to, czy przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oraz odpowiednio kwot oczekiwanych strat stosowane są techniki ograniczenia ryzyka kredytowego czy też nie, dom maklerski dokonuje pełnej oceny ryzyka kredytowego ekspozycji bazowej i przechowywania odpowiedniej dokumentacji w tym zakresie. W celu realizacji tego wymogu, dla transakcji z przyrzeczeniem odkupu, transakcji udzielenia lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów, ekspozycja bazowa jest uwzględniana w kwocie netto ekspozycji.

§ 10. Środki pieniężne, instrumenty finansowe lub towary nabyte, pożyczone lub otrzymane w ramach transakcji repo lub transakcji udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów traktowane są jako zabezpieczenie.

§ 11. 1. Przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, na zasadach określonych w § 98-101, dopuszczalne jest niedopasowanie terminów zapadalności, gdy rezydualny termin zapadalności ochrony kredytowej jest krótszy niż rezydualny termin zapadalności zabezpieczonej ekspozycji.

2. Nie uznaje się ochrony o rezydualnym terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące, jeżeli termin zapadalności ekspozycji bazowej jest dłuższy niż termin zapadalności ochrony kredytowej.

3. W następujących przypadkach gdy występuje niedopasowanie terminów zapadalności, ochrony kredytowej nie uznaje się, jeżeli jest spełniony jeden z warunków:

- 1) pierwotny termin zapadalności ochrony kredytowej wynosi mniej niż rok;
- 2) w przypadku ekspozycji krótkoterminowej, której termin zapadalności (*M*) zgodnie z § 176 załącznika nr 6 do rozporządzenia podlega dolnej granicy 1 dnia, a nie 1 roku.

§ 12. Jeżeli dom maklerski obliczający kwoty ekspozycji ważne ryzykiem metodą standardową zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia, dysponuje więcej niż jednym sposobem ograniczenia ryzyka kredytowego w odniesieniu do danej ekspozycji (np.

ekspozycja objęta częściowo zabezpieczeniem rzeczowym, a częściowo gwarancjami), zobowiązany jest do podziału ekspozycji na części objęte poszczególnymi instrumentami ograniczenia ryzyka kredytowego (tj. część objętą zabezpieczeniem rzeczowym i część objętą gwarancją), a kwotę ekspozycji ważoną ryzykiem dla każdej części oblicza oddzielnie, zgodnie z przepisami części II załącznika nr 6 do rozporządzenia oraz niniejszego załącznika.

§ 13. Jeżeli ochrona kredytowa pochodząca od jednego dostawcy posiada różne terminy zapadalności § 12 stosuje się odpowiednio.

Księga II. Uznawanie ochrony kredytowej rzeczywistej

Tytuł I. Umowy ramowe o kompensowaniu zobowiązań obejmujące transakcje z przyrzeczeniem odkupu, transakcje udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów oraz inne transakcje oparte na rynku kapitałowym

§ 14. Jeżeli dom maklerski stosuje kompleksową metodę ujmowania zabezpieczeń finansowych określoną w § 66-79, może uznać skutki umów ramowych o kompensowaniu obejmujących transakcje repo, transakcje udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów zawarte z kontrahentem. Z zastrzeżeniem przepisów załącznika nr 5 do rozporządzenia warunkiem uznania ustanowionych zabezpieczeń oraz papierów wartościowych lub towarów będących przedmiotem pożyczki w ramach tego rodzaju umów, za ochronę kredytową, jest spełnienie wymogów określonych w § 16 i § 17.

Tytuł II. Zabezpieczenie rzeczowe

§ 15. W przypadku gdy stosowana technika ograniczenia ryzyka kredytowego opiera się na prawie domu maklerskiego do upłynnienia lub zatrzymania aktywów, uznanie zabezpieczenia uzależnione jest od tego, czy kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oraz odpowiednio kwoty oczekiwanych strat obliczane są metodą standardową czy metodą wewnętrznych ratingów. Uznanie takie zależy ponadto od tego, czy stosowana jest uproszczona metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych, określona w § 59-65, czy kompleksowa metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych, określona w § 66-79. W przypadku transakcji repo i transakcji pożyczek papierów wartościowych lub towarów, uznanie techniki ograniczenia ryzyka kredytowego zależy również od tego, czy transakcja taka została zaliczona do portfela handlowego czy niehandlowego.

Dział I. Kryteria uznawania dla wszystkich metod i technik

§ 16. 1. Następujące instrumenty finansowe można uznać za zabezpieczenie dla wszystkich metod i technik ograniczenia ryzyka kredytowego:

- 1) blokada środków pieniężnych na rachunku środków pieniężnych w domu maklerskim udzielającym pożyczki;
- 2) emitowane przez rządy i banki centralne dłużne papiery wartościowe, posiadające ocenę wiarygodności kredytowej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej lub agencji kredytów eksportowych uznanej dla celów metody standardowej określonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia, której to ocenie można przypisać stopień jakości kredytowej równy lub wyższy niż 4, zgodnie z zasadami ważenia ryzykiem ekspozycji wobec rządów i banków centralnych;
- 3) emitowane przez instytucje instrumenty dłużne, posiadające ocenę kredytową zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej uznanej dla celów metody standardowej

określonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia, której to ocenie można przypisać stopień jakości kredytowej równy lub wyższy niż 3, zgodnie z zasadami wazenia ryzykiem ekspozycji wobec domów maklerskich;

- 4) emitowane przez inne niż wymienione w pkt 2–3 podmioty, instrumenty dłużne, posiadające ocenę zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, uznanej dla celów metody standardowej określonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia, której to ocenie można przypisać stopień jakości kredytowej równy lub wyższy niż 3, zgodnie z zasadami wazenia ryzykiem ekspozycji wobec przedsiębiorców;
- 5) instrumenty dłużne, posiadające ocenę kredytową krótkoterminową zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej uznanej dla celów metody standardowej określonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia, której to ocenie można przypisać stopień jakości kredytowej równy lub wyższy niż 3, zgodnie z zasadami wazenia ryzykiem ekspozycji krótkoterminowych;
- 6) akcje lub instrumenty dłużne zamienne uwzględnione w głównym indeksie giełdy, na której są dopuszczone do obrotu;
- 7) złoto.

2. Dla celów ust. 1 pkt 2, za instrumenty dłużne emitowane przez rządy i banki centralne uznaje się:

- 1) instrumenty dłużne emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne oraz podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których traktowane są jak ekspozycje wobec rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, o której mowa w części II załącznika nr 6 do rozporządzenia;
- 2) instrumenty dłużne emitowane przez podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których traktowane są jak ekspozycje wobec rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, o której mowa w części II załącznika nr 6 do rozporządzenia;
- 3) instrumenty dłużne emitowane przez wielostronne banki rozwoju, którym przypisuje się wagę ryzyka 0 % w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, o której mowa w części II załącznika nr 6 do rozporządzenia;
- 4) instrumenty dłużne emitowane przez organizacje międzynarodowe, którym przypisuje się wagę ryzyka 0% w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, o której mowa w części II załącznika nr 6 do rozporządzenia.

3. Dla celów ust. 1 pkt 3, za instrumenty dłużne emitowane przez instytucje uznaje się także:

- 1) instrumenty dłużne emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne inne niż te, ekspozycje wobec których traktowane są jak ekspozycje wobec rządu państwa, na terytorium którego samorządy te się znajdują, w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, o której mowa w części II załącznika nr 6 do rozporządzenia;
- 2) instrumenty dłużne emitowane przez podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których traktowane są jak ekspozycje wobec instytucji w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, o której mowa w części II załącznika nr 6 do rozporządzenia;
- 3) instrumenty dłużne emitowane przez wielostronne banki rozwoju, inne niż te, którym przypisuje się wagę ryzyka 0 % w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, o której mowa w części II załącznika nr 6 do rozporządzenia.

4. Instrumenty dłużne emitowane przez instytucje, których papiery wartościowe nie posiadają oceny wiarygodności kredytowej uznanej zewnętrznej instytucji oceny

wiarygodności kredytowej, mogą być uznane za zabezpieczenie, jeżeli spełniają następujące kryteria:

- 1) są dopuszczone do obrotu na jednej z giełd papierów wartościowych, której indeksy wymienione są w wykazie, o którym mowa w § 10 załącznika nr 3 do rozporządzenia;
- 2) spełniają kryteria długu uprzywilejowanego;
- 3) wszystkie inne równorzędne pod względem uprzywilejowania i posiadające ocenę kredytową papiery wartościowe, wyemitowane przez instytucję, posiadają ocenę kredytową uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, której właściwe władze przypisują stopień jakości kredytowej równy lub wyższy niż 3, zgodnie z zasadami ważenia ryzykiem ekspozycji wobec instytucji lub ekspozycji krótkoterminowych, określonymi w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
- 4) dom maklerski, udzielający pożyczki nie posiada żadnych informacji, które sugerowałyby, że ocena kredytowa emitowanych papierów wartościowych może być niższa niż ta wskazana w pkt 3;
- 5) dom maklerski może wykazać, że płynność rynkowa danego papieru wartościowego jest wystarczająca dla uznania go za zabezpieczenie.

5. Tytuły uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania mogą stanowić uznane zabezpieczenie, jeżeli spełniają następujące warunki:

- 1) wartość tytułu uczestnictwa publikowana jest codziennie;
- 2) inwestycje instytucji ograniczone są do instrumentów uznanych na mocy przepisów ust. 1–4,

- przy czym stosowanie lub możliwość stosowania przez instytucję wspólnego inwestowania transakcji pochodnych w celu zabezpieczenia dopuszczalnych inwestycji nie wpływa na fakt uznania zabezpieczenia w postaci tytułów uczestnictwa danej instytucji.

6. W odniesieniu do ust 1 pkt 2–4 jeżeli dany instrument finansowy posiada dwie oceny kredytowe uznanych zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej, stosuje się mniej korzystną z nich. W przypadkach, gdy dany instrument finansowy posiada więcej niż dwie oceny wiarygodności kredytowej uznanych zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej, stosuje się dwie najkorzystniejsze z nich, a jeśli są różne, stosuje się tę mniej korzystną.

Dział II. Dodatkowe warunki uznawania dla kompleksowej metody ujmowania zabezpieczeń finansowych

§ 17. Jeżeli dom maklerski stosuje kompleksową metodę ujmowania zabezpieczeń finansowych, określoną w § 66–79, poza zabezpieczeniami określonymi w § 16, za uznane zabezpieczenie rzeczowe uznać można dodatkowo następujące instrumenty finansowe:

- 1) akcje lub instrumenty dłużne zamienne nieobjęte głównym indeksem, ale znajdujące się w obrocie na uznanej giełdzie;
- 2) tytuły uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:
 - a) wartość tytułu uczestnictwa publikowana jest codziennie,
 - b) inwestycje instytucji ograniczają się do instrumentów uznawanych na mocy przepisów § 16 ust. 1–4 oraz instrumentów wymienionych w pkt 1,

- przy czym stosowanie lub możliwość stosowania przez instytucję wspólnego inwestowania instrumentów pochodnych w celu zabezpieczenia dopuszczalnych inwestycji nie wpływa na fakt uznania zabezpieczenia w postaci tytułów uczestnictwa danej instytucji wspólnego inwestowania.

Dział III. Dodatkowe warunki uznawania dla metody wewnętrznych ratingów

Rozdział 1. Zasady ogólne

§ 18. Jeżeli dom maklerski oblicza kwoty ekspozycji ważone ryzykiem i kwoty oczekiwanych strat według metody wewnętrznych ratingów określonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia, obok zabezpieczeń określonych w § 16 i § 17, stosuje się zabezpieczenia wymienione w § 19 i § 21.

Rozdział 2. Zabezpieczenia na nieruchomości

§ 19. Zabezpieczenie na nieruchomości może być uznane w przypadku nieruchomości:

- 1) mieszkalnej położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która jest lub będzie zamieszкана bądź przeznaczona pod wynajem przez właściciela, lub nieruchomości komercyjnej, jeżeli są spełnione jednocześnie następujące warunki:
 - a) wartość nieruchomości nie zależy zasadniczo od zdolności kredytowej dłużnika, przy czym nie wyklucza to sytuacji, w których czynniki czysto makroekonomiczne wpływają zarówno na wartość nieruchomości, jak i zdolność kredytową dłużnika,
 - b) ryzyko dłużnika nie zależy zasadniczo od przychodów z nieruchomości lub projektu budowlanego, stanowiących przedmiot zabezpieczenia, ale od zdolności dłużnika do spłaty zobowiązania z innych źródeł, co oznacza, że spłata pożyczki nie zależy zasadniczo od przepływu środków pieniężnych generowanego przez nieruchomość stanowiącą przedmiot zabezpieczenia,
- 2) mieszkalnej położonej na terenie innego państwa członkowskiego, która jest lub będzie zamieszкана bądź przeznaczona pod wynajem przez właściciela, jeżeli:
 - a) spełnione są warunki określone w pkt 1 lit. a i b, lub
 - b) spełniony jest warunek określony w pkt 1 lit. a, przy czym nieruchomość mieszkalna położona jest na terenie innego państwa członkowskiego, w którym właściwe władze nadzorcze tego państwa odstąpiły od stosowania kryterium zawartego w pkt 1 lit. b,
- 3) komercyjnej, stanowiącej biura lub inne pomieszczenia komercyjne położonej na terenie innego państwa członkowskiego, w którym właściwe władze uznają takie zabezpieczenia, w następujących przypadkach:
 - a) spełnione są warunki określone w pkt 1 lit a i b, lub
 - b) spełniony jest warunek określony w pkt 1 lit. a, przy czym nieruchomość komercyjna położona jest na terenie innego państwa członkowskiego, w którym właściwe władze nadzorcze tego państwa odstąpiły od stosowania kryterium zawartego w pkt. 1 lit. b.

Rozdział 3. Inne zabezpieczenia rzeczowe

§ 20. 1. Za zabezpieczenie można uznać także:

- 1) zastaw rejestrowy na samochodach osobowych i ciężarowych;
- 2) przeniesienie prawa własności do samochodów osobowych i ciężarowych.

2. Warunkiem koniecznym do uznania zabezpieczeń wymienionych w ust. 1 jest:

- 1) dom maklerski potrafi wykazać, że według wszelkich dowodów ceny netto jakie uzyskuje w przypadku realizacji zabezpieczenia nie odbiegają w znaczący sposób od publicznie dostępnych cen rynkowych;
- 2) na rzecz domu maklerskiego dokonano przelewu praw z polisy ubezpieczenia samochodu, na którym ustanowiony jest zastaw rejestrowy.

Rozdział 4. Leasing

§ 21. Jeżeli spełnione są wymogi określone w § 35, ekspozycja z tytułu umowy leasingowej, traktowana jest w sposób analogiczny, jak pożyczki zabezpieczone tym samym typem majątku, co przedmiot umowy leasingu. W tym przypadku można stosować przepisy § 82 ust. 5.

Tytuł III. Inne rodzaje rzeczywistej ochrony kredytowej

Dział I. Zdeponowane środki pieniężne lub instrumenty pieniężne im równoważne w posiadaniu instytucji, będącej stroną trzecią

§ 22. Zdeponowane w instytucji, będącej osobą trzecią, środki pieniężne lub instrumenty pieniężne im równoważne, na rachunku nie mającym charakteru powierniczego rachunku zastrzeżonego i objęte cesją na rzecz domu maklerskiego udzielającego pożyczki, mogą stanowić uznaną ochronę kredytową.

Dział II. Polisy ubezpieczenia na życie

§ 23. Przelew praw lub zastaw praw z polisy ubezpieczeniowej na życie na rzecz domu maklerskiego udzielającego pożyczki może stanowić uznaną ochronę kredytową.

Dział III. Papiery wartościowe instytucji, będącej osobą trzecią, z opcją odkupu na żądanie

§ 24. Instrumenty emitowane przez instytucję, będącą osobą trzecią, które podlegają odkupowi na żądanie przez tą instytucję, mogą stanowić uznaną ochronę kredytową.

Księga III. Uznawanie ochrony kredytowej nierzeczywistej

Dział I. Uznawanie dostawców ochrony kredytowej dla wszystkich metod

§ 25. 1. Za uznanych dostawców ochrony kredytowej nierzeczywistej można uznać następujące podmioty:

- 1) rządy i banki centralne;
- 2) wielostronne banki rozwoju;
- 3) organizacje międzynarodowe, ekspozycjom wobec których przypisuje się wagę ryzyka 0 % w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
- 4) podmioty sektora publicznego, ekspozycje wobec których są traktowane jak ekspozycje wobec instytucji lub rządów centralnych w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne;
- 6) instytucje;
- 7) inni przedsiębiorcy, w tym podmioty dominujące, zależne i blisko powiązane z domem maklerskim, które:
 - a) posiadają ocenę kredytową uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, której to ocenie przypisuje się stopień jakości kredytowej równy lub wyższy niż 2, zgodnie z zasadami ważenia ryzykiem ekspozycji wobec przedsiębiorców w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,

b) w przypadku domu maklerskiego obliczającego kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oraz kwoty oczekiwanych strat według metody wewnętrznych ratingów dla ekspozycji, które nie posiadają oceny wiarygodności kredytowej wyznaczonej przez zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej, a których rating wewnętrzny wskazuje na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania równoważne prawdopodobieństwu wynikającemu z ocen opracowanych przez zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej, którym to ocenom w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego przypisuje się stopień jakości kredytowej równy lub wyższy niż 2, zgodnie z zasadami ważenia ryzykiem ekspozycji wobec przedsiębiorców.

2. W przypadku gdy kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oraz kwoty oczekiwanych strat obliczane są według metody wewnętrznych ratingów, warunkiem uznania za gwaranta jest posiadanie wewnętrznego ratingu przyznanego przez dom maklerski, zgodnie z przepisami 212-345 załącznika nr 6 do rozporządzenia.

Dział II. Uznawanie dostawców ochrony w ramach metody wewnętrznych ratingów

§ 26. 1. Do uznanych dostawców ochrony nierzeczywistej, objętych zasadami określonymi w § 116 i 117 załącznika nr 6 do rozporządzenia, można zaliczyć instytucje, podmioty wykonujące działalność ubezpieczeniową w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151 ze zm.¹⁾) oraz agencje kredytów eksportowych, które spełniają następujące warunki:

- 1) dostawca ochrony posiada wiedzę specjalistyczną w zakresie dostarczania nierzeczywistej ochrony kredytowej;
- 2) dostawca ochrony podlega przepisom równoważnym w stosunku do przepisów niniejszej rozporządzenia lub posiadał w chwili dostarczania ochrony kredytowej ocenę wiarygodności kredytowej uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, która odpowiada trzeciemu lub wyższemu stopniowi jakości kredytowej, zgodnie z zasadami ważenia ryzykiem ekspozycji wobec przedsiębiorców w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
- 3) dostawca ochrony posiadał w chwili dostarczania ochrony kredytowej lub w jakimkolwiek późniejszym terminie rating wewnętrzny ze współczynnikiem PD równoważnym lub niższym od tego, który odpowiada drugiemu lub wyższemu stopniowi jakości kredytowej, zgodnie z zasadami ważenia ryzykiem ekspozycji wobec przedsiębiorców w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego;
- 4) dostawca ochrony posiada rating wewnętrzny ze współczynnikiem PD równoważnym lub niższym od tego, który odpowiada trzeciemu lub wyższemu stopniowi jakości kredytowej, zgodnie z zasadami ważenia ryzykiem ekspozycji wobec przedsiębiorców w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

2. Dla celów ust. 1, ochrona kredytowa zapewniona przez agencje kredytów eksportowych nie uwzględnia jakiegokolwiek gwarancji rządu centralnego.

Księga IV. Rodzaje uznanych kredytowych instrumentów pochodnych

Dział I. Zasady ogólne

1) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 143, poz. 1204, Nr 167, poz. 1396, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539.

§ 27. 1. Następujące rodzaje kredytowych instrumentów pochodnych oraz instrumentów, które mogą składać się z takich kredytowych instrumentów pochodnych lub wywołują podobne do nich skutki ekonomiczne można traktować jako uznane zabezpieczenia:

- 1) transakcje swap ryzyka kredytowego;
- 2) transakcje swap przychodu całkowitego;
- 3) instrumenty dłużne powiązane ze zdarzeniami kredytowymi w zakresie, w jakim są one opłacone środkami pieniężnymi.

2. Jeżeli dom maklerski nabywa ochronę kredytową poprzez zawarcie transakcji swap przychodu całkowitego i ewidencjonuje otrzymane płatności netto z tytułu takiej transakcji, jako przychody netto, nie ewidencjonując jednocześnie równoważącej te płatności utraty wartości zabezpieczonego składnika aktywów poprzez obniżenie wartości godziwej lub zwiększenie rezerw, zabezpieczenie kredytowe nie jest uznawane.

Dział II. Stosowanie wewnętrznych instrumentów zabezpieczających

§ 28. 1. Jeżeli dom maklerski wykorzystuje wewnętrzne instrumenty zabezpieczające, wykorzystując kredytowy instrument pochodny tj. zabezpiecza ryzyko kredytowe ekspozycji w portfelu niehandlowym za pomocą kredytowego instrumentu pochodnego zaliczonego do portfela handlowego, warunkiem uznania ochrony do celów niniejszego załącznika jest dokonanie transferu ryzyka kredytowego, przeniesionego do portfela handlowego, na rzecz podmiotu lub podmiotów będących stroną trzecią.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem zgodności takiego transferu z wymogami dotyczącymi uznania ograniczenia ryzyka kredytowego, zawartymi w niniejszym załączniku, stosuje się wyszczególnione w § 43-102 zasady obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oraz kwot oczekiwanej straty w przypadku nabycia ochrony kredytowej nieruchomości.

Część II. Wymogi minimalne w zakresie ochrony kredytowej

Księga I. Wymogi minimalne w zakresie ochrony kredytowej rzeczywistej

Tytuł I. Umowy ramowe o kompensowaniu ekspozycji bilansowych inne niż umowy ramowe o kompensowaniu pozycji obejmujących transakcje z przyrzeczeniem odkupu, transakcje udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów lub inne transakcje oparte na rynku kapitałowym

§ 29. Umowy ramowe o kompensowaniu ekspozycji bilansowych inne niż umowy ramowe o kompensowaniu obejmujące transakcje repo, transakcje udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów lub inne podobne transakcje uznaje się za ograniczające ryzyko kredytowe, jeżeli:

- 1) umowy te są prawnie skuteczne w jurysdykcjach stron umowy lub jurysdykcji, w której w umowie przewidziano, że wywrze skutki prawne, również w przypadku niewypłacalności lub upadłości kontrahenta;
- 2) dom maklerski ma w każdej chwili możliwość określenia tych aktywów i pasywów, które są objęte umową ramową o kompensowaniu ekspozycji bilansowych;
- 3) dom maklerski monitoruje i kontroluje ryzyko związane z zakończeniem ochrony kredytowej;
- 4) dom maklerski monitoruje i kontroluje odpowiednie ekspozycje w ujęciu netto.

Tytuł II. Umowy ramowe o kompensowaniu pozycji obejmujących transakcje z zobowiązaniem się do odkupu (repo) i/lub transakcje udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów lub inne transakcje oparte na rynku kapitałowym

§ 30. Umowy ramowe o kompensowaniu pozycji obejmujące transakcje z zobowiązaniem się do odkupu (repo), transakcje udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów lub inne podobne transakcje uznaje się za ograniczające ryzyko kredytowe, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) umowy te są prawnie skuteczne w jurysdykcjach stron umowy lub jurysdykcji, w której w umowie przewidziano, że wywrze skutki prawne, również w przypadku niewypłacalności lub upadłości kontrahenta;
- 2) umowy zawierają postanowienia dotyczące kompensowania zysków i strat z transakcji rozliczonych w ramach umów ramowych, tak aby kwota rozliczenia netto stanowiła zobowiązania jednej strony wobec drugiej;
- 3) spełnione są wymogi minimalne dotyczące uznawania zabezpieczenia finansowego w ramach kompleksowej metody ujmowania zabezpieczeń finansowych określone w § 31.

Tytuł III. Zabezpieczenie finansowe

Dział I. Wymogi minimalne dotyczące uznawania zabezpieczeń finansowych dla wszystkich metod

§ 31. Niezależnie od wybranej metody dom maklerski może uznać zabezpieczenia finansowe lub złoto, jeżeli spełniają następujące minimalne warunki uznania:

- 1) niska korelacja:
 - a) nie istnieje istotna dodatnia korelacja pomiędzy wiarygodnością kredytową dłużnika a wartością zabezpieczenia,
 - b) papiery wartościowe emitowane przez dłużnika lub powiązany podmiot z jego grupy nie stanowią uznanego zabezpieczenia, przy czym emitowane przez dłużnika obligacje zabezpieczone, o których mowa w § 71-75 załącznika nr 6 do rozporządzenia mogą być uznane za zabezpieczenie transakcji repo, jeżeli jest spełniony warunek określony w lit a;
- 2) pewność prawna:
 - a) dom maklerski wypełnia wszelkie wymogi umowne i prawne oraz podejmuje wszelkie konieczne kroki, aby zapewnić wykonalność umów w sprawie zabezpieczeń ryzyka kredytowego na mocy prawa mającego zastosowanie do jego tytułu do przedmiotu zabezpieczenia,
 - b) dom maklerski posiada opinie prawne potwierdzające wykonalność umów w sprawie zabezpieczeń ryzyka kredytowego we właściwych jurysdykcjach oraz monitoruje sytuację w tym zakresie;
- 3) wymagania operacyjne:
 - a) umowy zabezpieczeń ryzyka kredytowego są odpowiednio udokumentowane, zawierają przejrzystą i skuteczną procedurę szybkiego upłynniania zabezpieczenia,
 - b) dom maklerski stosuje sprawdzone procedury kontroli ryzyka wynikającego ze stosowania zabezpieczenia, w tym ryzyka nieudanej lub ograniczonej ochrony kredytowej, ryzyka wyceny, ryzyka związanego z zakończeniem ochrony przed ryzykiem kredytowym, ryzyka koncentracji wynikającej ze stosowania zabezpieczenia oraz oddziaływania na ogólny profil ryzyka domu maklerskiego,

- c) dom maklerski posiada dokumentację dotyczącą zasad postępowania i praktyki działania w odniesieniu do poszczególnych rodzajów i wartości akceptowanego zabezpieczenia,
- d) dom maklerski oblicza wartość rynkową zabezpieczenia i odpowiednio ją aktualizuje co najmniej raz na sześć miesięcy lub za każdym razem, gdy dom maklerski uznał, że nastąpiło znaczne zmniejszenie wartości rynkowej zabezpieczenia,
- e) jeżeli zabezpieczenie zdeponowane jest w instytucji, będącej osobą trzecią, dom maklerski podejmuje odpowiednie kroki w celu zapewnienia, że strona ta dokonuje rozdziału pomiędzy zabezpieczeniem a aktywami własnymi.

Dział II. Dodatkowe minimalne wymogi dotyczące uznawania zabezpieczenia finansowego w metodzie uproszczonej traktowania zabezpieczeń finansowych

§ 32. Poza warunkami wskazanymi w § 31, w przypadku metody uproszczonej traktowania zabezpieczeń finansowych, warunkiem uznania zabezpieczenia finansowego jest, aby rzeczywisty termin zapadalności ochrony kredytowej nie był krótszy niż rzeczywisty termin zapadalności ekspozycji.

Tytuł IV. Wymogi minimalne dotyczące uznawania zabezpieczenia na nieruchomości

§ 33. Zabezpieczenie na nieruchomości jest uznawane, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) pewność prawna:
 - a) hipoteka lub inne zabezpieczenie podlegają egzekucji we właściwej dla zawarcia umowy pożyczki jurysdykcji oraz dokonania odpowiedniego prawidłowego i terminowego wpisu,
 - b) w umowach uwzględnia się zabezpieczenie prawidłowo ustanowione (takie, które spełnia wszystkie wymogi prawne danej jurysdykcji),
 - c) umowa zabezpieczenia oraz procedury prawne, na których jest ono oparte, pozwalają domowi maklerskiemu na zrealizowanie zabezpieczenia w odpowiednim terminie;
- 2) weryfikowanie wartości nieruchomości:
 - a) wartość nieruchomości jest weryfikowana regularnie, nie rzadziej niż raz w roku w odniesieniu do nieruchomości komercyjnych i co trzy lata w odniesieniu do nieruchomości mieszkalnych,
 - b) w przypadku istotnych zmian warunków rynkowych, należy przeprowadzać weryfikację wartości nieruchomości z częstotliwością większą niż określona w lit. a,
 - c) do weryfikacji wartości nieruchomości i określania nieruchomości wymagających ponownej wyceny mogą być wykorzystywane metody statystyczne,
 - d) aktualizacja wyceny nieruchomości jest dokonywana przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego, jeżeli istnieją przesłanki wskazujące, że wartość nieruchomości mogła istotnie się obniżyć w stosunku do ogółu cen rynkowych na rynku nieruchomości,
 - e) w przypadku pożyczek przekraczających równowartość w złotych kwoty 3 000 000 euro obliczonej według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP obowiązującego na dzień sprawozdawczy lub 5 % kapitałów nadzorowanych domu maklerskiego, wycena nieruchomości podlega aktualizacji przeprowadzanej przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego przynajmniej raz na trzy lata;
- 3) dokumentacja - rodzaje nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych akceptowanych przez dom maklerski jako zabezpieczenie oraz polityka w zakresie udzielania pożyczek zabezpieczonych nieruchomościami są przejrzyste udokumentowane;

- 4) ubezpieczenie - dom maklerski posiada i stosuje procedury ustalania, czy nieruchomości stanowiące przedmiot zabezpieczenia, są odpowiednio objęte umowami ubezpieczenia.

Tytuł V. Wymogi minimalne uznawania innych zabezpieczeń rzeczowych

§ 34. Inne zabezpieczenie rzeczowe są uznawane, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) umowa w sprawie zabezpieczenia jest prawnie obowiązująca i wykonalna we właściwej jurysdykcji i pozwala domowi maklerskiemu na uzyskanie w odpowiednim terminie wartości majątku stanowiącego zabezpieczenie;
- 2) dopuszcza się jedynie prawo zabezpieczenia z prawem pierwszeństwa lub obciążenie dotyczące majątku stanowiącego zabezpieczenie; w związku z tym dom maklerski ma pierwszeństwo przed innymi wierzycielami do zrealizowanych zabezpieczenia;
- 3) wartość majątku jest weryfikowana nie rzadziej niż raz w roku; częstsze weryfikowanie wymagane jest w razie istotnych zmian warunków rynkowych;
- 4) umowa pożyczki zawiera szczegółowy opis zabezpieczenia i szczegółowe zapisy dotyczące sposobu i częstotliwości ponownej wyceny;
- 5) akceptowane przez dom maklerski rodzaje zabezpieczenia rzeczowego oraz zasady i procedury określania odpowiedniej wysokości wartości każdego rodzaju zabezpieczenia w stosunku do kwoty ekspozycji są przejrzyste udokumentowane w wewnętrznych regulaminach i procedurach udzielania pożyczek;
- 6) polityka kredytowa domu maklerskiego w zakresie struktury transakcji określa wymogi dotyczące odpowiedniej wysokości zabezpieczenia w zależności od kwoty ekspozycji, możliwości szybkiego upłynnienia przedmiotu zabezpieczenia, możliwości obiektywnego ustalenia ceny lub wartości rynkowej, częstotliwości z jaką można tę wartości bez trudu uzyskać, łącznie z ocenami biegłych lub wycenami, oraz zmienność wartości przedmiotu zabezpieczenia lub odpowiednik tej zmienności;
- 7) zarówno pierwotna wycena, jak i rewaluacja w pełni uwzględniają pogorszenie jakości lub techniczną przestarzałość zabezpieczenia, podczas wyceny i rewaluacji zabezpieczenia, którego wartość zależy od mody lub daty, szczególną uwagę należy poświęcić skutkom upływu czasu;
- 8) domowi maklerskiemu przysługuje prawo do kontroli stanu faktycznego majątku, dom maklerski stosuje zasady i procedury uwzględniające wykorzystanie prawa do kontroli stanu faktycznego;
- 9) dom maklerski posiada procedury ustalania, czy majątek przyjęty jako zabezpieczenie jest odpowiednio ubezpieczony od szkód.

Tytuł VI. Wymogi minimalne uznawania ekspozycji z tytułu umowy leasingu jako zabezpieczeń rzeczowych

§ 35. Ekspozycje wynikające z umowy leasingu traktowane są jako zabezpieczone tym samym typem majątku, co przedmiot leasingu, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) spełnione są warunki uznania zabezpieczenia w postaci majątku takiego samego typu, jak przedmiot umowy leasingu, określone w § 33 i § 34;
- 2) istnieje odpowiedni system zarządzania ryzykiem w odniesieniu do wykorzystania przedmiotu umowy leasingu, jego wieku oraz okresu przewidywanego zużycia, w tym właściwą kontrolę wartości przedmiotu zabezpieczenia;
- 3) istnieją przepisy prawne regulujące prawo własności finansującego do przedmiotu umowy leasingu oraz przysługującą mu z tego tytułu możliwość egzekwowania w odpowiednim terminie swoich praw jako właściciela;

- 4) o ile nie określono tego przy obliczaniu wartości LGD, różnica pomiędzy wartością niespłaconej kwoty, a rynkową wartością przedmiotu zabezpieczenia nie może zawyżać zakresu ograniczenia ryzyka kredytowego aktywów objętych umową leasingu.

Tytuł VII. Wymogi minimalne dotyczące uznawania innych rodzajów ochrony kredytowej rzeczowej

Dział I. Zdeponowane środki pieniężne lub instrumenty pieniężne im równoważne, będące w posiadaniu instytucji, będącej stroną trzecią

§ 36. Zdeponowane w instytucji, będącej osobą trzecią środki pieniężne lub instrumenty pieniężne im równoważne, na rachunku nie mającym charakteru rachunku powierniczego i objęte zastawem lub przelewem na rzecz domu maklerskiego, mogą stanowić uznaną ochronę kredytową zgodnie z § 86, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) wierzytelność dłużnika wobec instytucji, będącej osobą trzecią, jest przelana lub zastawiona na rzecz domu maklerskiego, udzielającego pożyczki i przelew ten lub zastaw są prawnie skuteczne i wykonalne we właściwej jurysdykcji;
- 2) instytucja będąca osobą trzecią jest powiadomiona o ustanowieniu zastawu lub przelewu wierzytelności;
- 3) na skutek powiadomienia, o którym mowa w pkt 2, instytucja będąca osobą trzecią może dokonywać płatności na rzecz domu maklerskiego, udzielającego pożyczki, lub na rzecz innych osób za zgodą tego domu maklerskiego;
- 4) zastaw lub przelew są bezwarunkowe i nieodwołalne.

Dział II. Polisy ubezpieczeniowe na życie

§ 37. Przelew praw z umowy ubezpieczenia osobowego na rzecz domu maklerskiego udzielającego pożyczki uznaje się jako zabezpieczenie, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) firma, z którą zawarto umowę ubezpieczenia osobowego może zostać uznana za dostawcę ochrony kredytowej nieruchomości zgodnie z § 25;
- 2) na prawach umowy ubezpieczenia osobowego jest formalnie ustanowiony zastaw lub przelew praw na rzecz domu maklerskiego udzielającego pożyczki;
- 3) firmę, z którą zawarto umowę ubezpieczenia osobowego powiadamia się o ustanowieniu zastawu lub przelewu praw z umowy ubezpieczenia osobowego, w następstwie czego nie może ona wypłacać kwot należnych zgodnie z umową bez zgody domu maklerskiego udzielającego pożyczki;
- 4) wartość wykupu ubezpieczenia nie podlega obniżkom;
- 5) dom maklerski udzielający pożyczki posiada prawo wypowiedzenia umowy ubezpieczenia osobowego i wypłaty w odpowiednim terminie wartości wykupu ubezpieczenia, jeżeli dłużnik nie wykona swojego zobowiązania wynikającego z pożyczki;
- 6) dom maklerski udzielający pożyczki jest informowany przez ubezpieczającego o wszelkich zaległościach w jej opłaceniu;
- 7) okres ochrony kredytowej obejmuje cały okres do terminu zapadalności pożyczki, w przypadku, gdy stosunek prawny wynikający z umowy ubezpieczenia osobowego wygasa wcześniej, niż stosunek prawny wynikający z umowy pożyczki, dom maklerski jest zobowiązany do zapewnienia, by kwota wynikająca z umowy ubezpieczenia osobowego stanowiła zabezpieczenie spłaty pożyczki do końca trwania umowy pożyczki;
- 8) zastaw lub przelew praw z umowy ubezpieczenia osobowego są prawnie skuteczne i wykonalne we właściwej jurysdykcji w momencie zawarcia umowy pożyczki.

Księga II. Wymogi minimalne w zakresie ochrony kredytowej nieruchomości i instrumentów dłużnych powiązanych z ryzykiem kredytowym

Tytuł I. Wymogi dla gwarancji i kredytowych instrumentów pochodnych

§ 38. Ochrona kredytowa w formie gwarancji lub kredytowego instrumentu pochodnego jest uznawana, z zastrzeżeniem § 39 ust. 1, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) udzielona ochrona kredytowa jest bezpośrednia;
- 2) zakres ochrony kredytowej jest jasno określony i bezsporny;
- 3) umowa o ochronie kredytowej nie zawiera żadnych klauzul, których wypełnienie leży poza bezpośrednią kontrolą pożyczkodawcy, a które:
 - a) zezwalają dostawcy ochrony kredytowej na jednostronne wypowiedzenie umowy o ochronę,
 - b) podnosiłyby efektywny koszt ochrony w wyniku obniżenia jakości kredytowej zabezpieczonej ekspozycji,
 - c) mogłyby zwolnić dostawcę ochrony z obowiązku terminowej wypłaty, w przypadku gdy pierwotny dłużnik nie uiszcza zapadalnych należnych płatności,
 - d) mogłyby umożliwić skrócenie przez dostawcę ochrony terminu zapadalności ochrony kredytowej;
- 4) ochrona kredytowa jest prawnie skuteczna i wykonalna we właściwej jurysdykcji w momencie zawarcia umowy pożyczki;
- 5) dom maklerski posiada odpowiednie systemy zarządzania potencjalną koncentracją ryzyka wynikającą ze stosowania gwarancji lub kredytowych instrumentów pochodnych, jak również potrafi wykazać, w jaki sposób strategia dotycząca wykorzystywania zabezpieczeń w formie kredytowych instrumentów pochodnych i gwarancji jest wynikiem procesu zarządzania ogólnym profilem ryzyka domu maklerskiego.

Tytuł II. Regwarancje państwowe i inne regwarancje sektora publicznego

§ 39. 1. Jeżeli ekspozycja jest zabezpieczona gwarancją, która jest regwarantowana przez rząd lub bank centralny, jednostkę samorządu terytorialnego, władze lokalne lub podmiot sektora publicznego, od których należności są traktowane jak ekspozycje wobec rządu centralnego państwa, którego prawu organy te podlegają, wielostronny bank rozwoju, któremu przypisuje się wagę ryzyka 0 % bądź też podmiot sektora publicznego, od którego należności są traktowane jak ekspozycje wobec instytucji zgodnie z metodą standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia, ekspozycja taka może być traktowana jako zabezpieczona gwarancją przez dany podmiot, gdy spełnione są następujące warunki:

- 1) regwarancja obejmuje wszystkie elementy ryzyka kredytowego danej ekspozycji;
- 2) zarówno pierwotna gwarancja jak i regwarancja spełniają wymogi dotyczące gwarancji, określone w § 38 i § 40, z wyjątkiem wymogu bezpośredniego charakteru w przypadku regwarancji,
- 3) regwarancja wystawiana przez dany podmiot zapewnia skuteczną ochronę kredytową, oraz jej skuteczność ochrony na podstawie doświadczeń historycznych jest efektywnie nie niższa niż skuteczność ochrony poprzez gwarancję bezpośrednią wystawioną przez ten podmiot.

2. Postanowienia ust. 1 stosuje się w odniesieniu do ekspozycji zabezpieczonej regwarancją wystawioną przez podmiot niewymieniony w ust. 1 w przypadku, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) regwarancja ekspozycji jest sama bezpośrednio zabezpieczona gwarancją udzieloną przez jeden z podmiotów wymienionych w ust. 1;
- 2) spełnione są warunki określone w ust. 1.

Tytuł III. Dodatkowe wymogi dotyczące gwarancji

§ 40. Gwarancja jest uznawana, jeżeli poza wymienionymi w § 38, spełnione są również następujące warunki:

- 1) w przypadku stwierdzenia niewykonania zobowiązania przez dłużnika dom maklerski udzielający pożyczki ma prawo zażądać od gwaranta świadczenia, przy czym dłużnik i gwarant są odpowiedzialni solidarnie;
- 2) gwarancją jest jednostronnym zobowiązaniem, w formie pisemnej, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, podmiot udzielający gwarancji (gwarant) wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji;
- 3) gwarancja obejmuje wszystkie rodzaje płatności, których dłużnik ma dokonać w związku z ekspozycją, przy czym jeżeli określone rodzaje płatności są wyłączone z gwarancji, uznana wartość gwarancji dostosowuje się odpowiednio do jej ograniczonego zakresu.

Tytuł IV. Dodatkowe wymogi dotyczące kredytowych instrumentów pochodnych

§ 41. 1. Kredytowy instrument pochodny jest uznawany, jeżeli poza wymienionymi w § 38, spełnione są również następujące warunki:

- 1) zdarzenia kredytowe określone w ramach kredytowego instrumentu pochodnego obejmują, co najmniej:
 - a) niespłnienie kwot należnych zgodnie z warunkami umowy obowiązującymi w momencie niezapłacenia (przy uwzględnieniu okresu karencji spłat zbliżonego lub krótszego niż okres karencji spłat zobowiązania bazowego),
 - b) upadłość, niewypłacalność lub niezdolność dłużnika do spłaty zadłużenia albo pisemne oświadczenie dłużnika o ogólnej niezdolności do terminowej spłaty zadłużenia lub zdarzenia o podobnym charakterze,
 - c) zmianę treści umowy obejmującą umorzenie lub odroczenie spłaty kwoty głównej, odsetek lub prowizji, prowadząca do wystąpienia straty kredytowej (tj. korekta wartości lub inne, podobne obciążenie rachunku zysków i strat);
- 2) jeżeli zdarzenie kredytowe określone w ramach kredytowego instrumentu pochodnego nie obejmuje zmiany treści umowy opisanej w pkt 1 lit. c, ochrona kredytowa może pomimo to zostać uznana, z zastrzeżeniem obniżenia uznanej wartości zgodnie z § 89;
- 3) w przypadku kredytowych instrumentów pochodnych, które umożliwiają rozliczenia gotówkowe, stosuje się zasady wyceny, pozwalające na wiarygodne oszacowanie straty; oszacowanie wartości ekspozycji po zdarzeniu kredytowym do określonego terminu;
- 4) w ramach rozliczenia wymagana jest zdolność nabywcy ochrony do bezwarunkowego przekazania dostawcy zabezpieczenia przedmiotu świadczenia, wynikającego z umowy objętej ochroną;
- 5) strony odpowiedzialne za stwierdzenie, czy nastąpiło zdarzenie kredytowe są wskazane w sposób wyraźny, przy czym decyzja w tym zakresie nie należy wyłącznie do kompetencji dostawcy zabezpieczenia. Nabywca ochrony jest uprawniony do powiadomienia dostawcy ochrony o wystąpieniu zdarzenia kredytowego.

2. Niedopasowanie w ramach kredytowego instrumentu pochodnego pomiędzy ekspozycją bazową a ekspozycją referencyjną (tj. ekspozycją wykorzystywaną do określenia

wartości rozliczeń gotówkowych albo instrumentów finansowych podlegających dostawie) lub pomiędzy ekspozycją bazową a wartością niespłaconej ekspozycji pozwalającą stwierdzić wystąpienie zdarzenia kredytowego jest dozwolone jedynie, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) ekspozycja referencyjna lub wartość niespłaconej ekspozycji pozwalająca stwierdzić wystąpienie zdarzenia kredytowego (w zależności od przypadku) posiada równy lub niższy stopień uprzywilejowania w stosunku do ekspozycji bazowej;
- 2) ekspozycja bazowa oraz ekspozycja referencyjna lub wartość niespłaconej ekspozycji pozwalająca stwierdzić wystąpienie zdarzenia kredytowego (w zależności od przypadku) posiadają tego samego dłużnika, rozumianego jako ten sam podmiot, oraz istnieją wykonalne na mocy prawa klauzule, zgodnie z którymi niewykonanie jednego z zobowiązań skutkuje uznaniem drugiego z nich za niewykonane.

Tytuł V. Wymagania przy kwalifikacji do postępowania określonego w § 116 i § 117 załącznika nr 6 do rozporządzenia

§ 42. Ochrona kredytowa w postaci gwarancji lub kredytowego instrumentu pochodnego kwalifikuje się do traktowania określonego w § 116 i 117 załącznika nr 6 do rozporządzenia, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) ekspozycja bazowa dotyczy jednej z poniższych grup:
 - a) ekspozycji wobec przedsiębiorców określonych w § 105 ust. 1 pkt 3 załącznika nr 6 do rozporządzenia, z wyłączeniem ekspozycji wobec zakładów ubezpieczeń;
 - b) ekspozycji wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych lub podmiotu sektora publicznego, której nie traktuje się jako ekspozycji wobec rządu lub banku centralnego zgodnie z § 105 ust. 1 załącznika nr 6 do rozporządzenia;
 - c) ekspozycji wobec małych lub średnich przedsiębiorców, klasyfikowanych jako ekspozycje detaliczne zgodnie z § 105 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 6 do rozporządzenia;
- 2) dłużnicy, będący stroną umowy, w wyniku której powstała ekspozycja bazowa nie należą do tej samej grupy powiązanych podmiotów, co dostawca ochrony;
- 3) ekspozycja jest zabezpieczona przy pomocy jednego z następujących instrumentów:
 - a) jednopodmiotowych kredytowych instrumentów pochodnych lub jednopodmiotowych gwarancji,
 - b) stanowiące produkty koszykowe, kredytowe instrumenty pochodne, uruchamiane pierwszym niewykonaniem zobowiązania – omawiany sposób traktowania stosuje się do tego spośród aktywów w koszyku, którego cechuje najniższa ważona ryzykiem kwota ekspozycji,
 - c) stanowiące produkty koszykowe, kredytowe instrumenty pochodne, uruchamiane n-tym w kolejności niewykonaniem świadczenia – uzyskana ochrona kwalifikuje się do omawianego sposobu traktowania wówczas, gdy uzyskano również uznaną ochronę obejmującą poprzednie w kolejności (n-1) niewykonania świadczenia lub gdy już dla (n-1) aktywów w koszyku nastąpiło niewykonanie świadczenia. W takim przypadku omawiany sposób traktowania stosuje się do tego spośród aktywów w koszyku, którego cechuje najniższa ważona ryzykiem kwota ekspozycji;
- 4) ochrona kredytowa spełnia wymagania ustanowione w § 38, § 40 i § 41;
- 5) waga ryzyka przypisana ekspozycji przed zastosowaniem metod określonych w § 116 i § 117 załącznika nr 6 do rozporządzenia, nie jest uwzględniana w żadnym aspekcie ochrony kredytowej;
- 6) dom maklerski ma prawo oczekiwać płatności ze strony dostawcy ochrony kredytowej bez konieczności podejmowania środków prawnych zmierzających do wyegzekwowania ekspozycji od kontrahenta; dom maklerski podejmuje odpowiednie kroki, by upewnić się

w możliwie największym stopniu, że dostawca ochrony gotowy jest dokonać niezwłocznie płatności w razie wystąpienia zdarzenia kredytowego;

- 7) nabyta ochrona kredytowa pokrywa wszelkie straty kredytowe poniesione na zabezpieczonej części ekspozycji, które powstały w wyniku zdarzeń kredytowych określonych w umowie;
- 8) w przypadku gdy struktura płatności przewiduje dostawę instrumentu bazowego, istnieje pewność prawna, co do możliwości dostarczenia pożyczki, instrumentów dłużnych lub zobowiązania warunkowego; jeżeli dom maklerski zamierza dostarczyć instrument finansowy inne niż ekspozycja bazowa, jest zobowiązany upewnić się, że dostarczany instrument finansowy jest na tyle płynny, by dom maklerski, zgodnie z umową, mógł go nabyć w celu dostawy;
- 9) dom maklerski stosuje procedurę pozwalającą zidentyfikować nadmierną korelację między zdolnością kredytową dostawcy ochrony oraz dłużnika ekspozycji bazowej spowodowaną tym, że ich jakość kredytowa zależy od wspólnych czynników, innych niż systematyczne czynniki ryzyka;
- 10) w przypadku ochrony przed ryzykiem rozmycia, sprzedawca nabywanych wierzytelności nie może być uczestnikiem tej samej grupy powiązanych podmiotów, co dostawca ochrony.

Część III. Obliczanie skutków ograniczenia ryzyka kredytowego

Księga I. Rzeczywista ochrona kredytowa

Tytuł I. Instrumenty dłużne powiązane ze zdarzeniami kredytowymi

§ 43. Inwestycje w instrumenty dłużne powiązane z ryzykiem kredytowym, emitowane przez dom maklerski udzielający pożyczki, mogą być traktowane jako zabezpieczenie gotówkowe.

Tytuł II. Kompensowanie ekspozycji bilansowych

§ 44. Pożyczki oraz środki pieniężne zablokowane na rachunku środków pieniężnych w domu maklerskim udzielającym pożyczki, objęte kompensowaniem ekspozycji bilansowych, są traktowane jako zabezpieczenie gotówkowe.

Tytuł III. Umowy ramowe o kompensowaniu zobowiązań obejmujące transakcje z przyrzeczeniem odkupu lub transakcje udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów lub inne podobne transakcje

Dział I. Obliczanie w pełni skorygowanej wartości ekspozycji

Rozdział 1. Obliczanie w pełni skorygowanej wartości ekspozycji w oparciu o nadzorcze korekty z tytułu zmienności lub własne oszacowania korekt z tytułu zmienności

§ 45. Z zastrzeżeniem § 52-56, korekty z tytułu zmienności, dokonywane przy obliczaniu w pełni skorygowanej wartości ekspozycji (E*) dla ekspozycji podlegających umowie ramowej o kompensowaniu ekspozycji obejmującej transakcje repo lub umowy udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów lub inne podobne transakcje oblicza się stosując nadzorcze korekty z tytułu zmienności lub oszacowania własne korekt z tytułu zmienności, które zostały określone w § 68-77 dla kompleksowej metody ujmowania

zabezpieczeń finansowych. W przypadku zastosowania oszacowań własnych obowiązują te same warunki i wymogi, co w przypadku kompleksowej metody ujmowania zabezpieczeń finansowych.

§ 46. Pozycja netto w każdym typie lub towarów obliczana jest jako różnica pomiędzy całkowitą wartością wartościowych lub towarów danego rodzaju, przekazanych w drodze pożyczki, zbytych lub dostarczonych w ramach ramowej umowy o kompensowaniu ekspozycji, a całkowitą wartością papierów wartościowych lub towarów tego samego rodzaju, pożyczonych, nabytych lub otrzymanych w ramach tej umowy.

§ 47. Dla celów § 46 typ papierów wartościowych oznacza papiery wartościowe emitowane przez ten sam podmiot, posiadające tę samą datę emisji, ten sam termin zapadalności i podlegające tym samym warunkom oraz tym samym okresom upływności, zgodnie z § 68-77.

§ 48. Pozycja netto w każdej walucie innej niż waluta rozliczenia ramowej umowy o kompensowaniu ekspozycji, obliczana jest jako różnica pomiędzy całkowitą wartością papierów wartościowych denominowanych w danej walucie, przekazanych w drodze pożyczki, zbytych lub dostarczonych w ramach ramowej umowy o kompensowaniu ekspozycji, powiększoną o kwotę środków pieniężnych w danej walucie, przekazanych w drodze pożyczki lub przelanych w ramach tej umowy, a całkowitą wartością papierów wartościowych denominowanych w danej walucie, pożyczonych, nabytych lub otrzymanych w ramach tej umowy, powiększoną o kwotę środków pieniężnych w danej walucie pożyczonych lub otrzymanych w ramach tej umowy.

§ 49. Korektę z tytułu zmienności odpowiadającą danemu typowi papierów wartościowych lub pozycji w środkach pieniężnych stosuje się do wartości bezwzględnej zarówno długiej, jak i krótkiej pozycji netto w papierach wartościowych danego rodzaju.

§ 50. Korektę z tytułu zmienności ryzyka walutowego (fx) stosuje się zarówno do długiej, jak i krótkiej pozycji netto w każdej walucie innej, niż waluta rozliczenia ramowej umowy o kompensowaniu ekspozycji.

§ 51.1. Wartość ekspozycji (E^*) oblicza się według następującego wzoru:

$$E^* = \max \{0, [(\Sigma(E) - \Sigma(C)) + \Sigma(|\text{pozycja netto w każdym typie papierów wartościowych}| \times H_{\text{sec}}) + (\Sigma |E_{\text{fx}}| \times H_{\text{fx}})]\},$$

gdzie:

E - jest wartością ekspozycji dla każdej z osobna ekspozycji w ramach umowy, która to wartość obowiązywałaby przy braku ochrony kredytowej, jeżeli kwoty ekspozycji wazone ryzykiem obliczane są przy wykorzystaniu metody standardowej zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia, lub przy wykorzystaniu metody wewnętrznych ratingów zgodnie z załącznikiem nr 6 o rozporządzenia,

C - jest bieżącą wartością pożyczonych, nabytych lub otrzymanych papierów wartościowych lub towarów bądź też środków pieniężnych pożyczonych lub otrzymanych w związku z każdą taką ekspozycją,

$\Sigma(E)$ - jest sumą wszystkich E w ramach umowy,

$\Sigma(C)$ - jest sumą wszystkich C w ramach umowy,

Efx - jest pozycją netto (dodatnią lub ujemną) w danej walucie innej niż waluta rozliczeniowa umowy, obliczoną zgodnie z § 48,
Hsec - jest korektą z tytułu zmienności odpowiadającą danemu rodzajowi papierów wartościowych,
Hfx - jest korektą z tytułu zmienności ryzyka walutowego,
E* - jest w pełni skorygowaną wartością ekspozycji.

Rozdział 2. Obliczanie w pełni skorygowanej wartości ekspozycji w oparciu o modele wewnętrzne

§ 52. Do obliczania w pełni skorygowanej wartości ekspozycji (E*) wynikającej ze stosowania uznanej ramowej umowy o kompensowaniu ekspozycji, obejmującej transakcje repo lub transakcje udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów lub inne podobne transakcje dom maklerski może, po uzyskaniu zgody, o której mowa w art. 105d ust. 1 pkt 1 ustawy, stosować modele wewnętrzne, które pozwalają oszacować potencjalną zmianę wartości niezabezpieczonej kwoty ekspozycji ($\Sigma E - \Sigma C$) przy uwzględnieniu płynności danych instrumentów oraz skutków korelacji pomiędzy pozycjami w papierach wartościowych objętymi umową ramową o kompensowaniu ekspozycji.

§ 53. Zgoda, o której mowa w § 52, może obejmować stosowanie własnych modeli wewnętrznych do transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia, pod warunkiem że transakcje takie są objęte dwustronną umową ramową o wzajemnym kompensowaniu ekspozycji, która spełnia wymagania określone w § 74–78 załącznika nr 9 do rozporządzenia.

§ 54. Dom maklerski może korzystać z modeli wewnętrznych niezależnie od wyboru metody obliczania wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka kredytowego, przy czym jeżeli dom maklerski zamierza stosować modele wewnętrzne, musi uczynić to w odniesieniu do wszystkich kontrahentów i papierów wartościowych, z wyłączeniem pozycji nieistotnych, w przypadku których dopuszcza się zastosowanie nadzorczych korekt z tytułu zmienności lub oszacowań własnych korekt z tytułu zmienności, określonych w § 45-51.

§ 55. Dom maklerski może stosować metodę modeli wewnętrznych, jeśli uzyskał zgodę, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 4 ustawy, na stosowanie metody wartości zagrożonej dla celów rachunku wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego określonej w załączniku nr 13 do rozporządzenia.

§ 56. 1. Dom maklerski, który nie uzyskał zgody Komisji na stosowanie metody wartości zagrożonej dla celów rachunku wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego określonej w załączniku nr 13 do rozporządzenia, może stosować metodę modeli wewnętrznych po uzyskaniu zgody, o której mowa w art. 105d ust. 1 pkt 1 ustawy, na uznanie modelu wartości zagrożonej do celów określonych w § 52-56.

2. Warunkiem uzyskania zgody Komisji na stosowanie metody wartości zagrożonej dla celów obliczania w pełni skorygowanej wartości ekspozycji w oparciu o model wewnętrzny jest, aby stosowany przez dom maklerski system zarządzania ryzykiem związanym z transakcjami objętymi umową ramową o kompensowaniu ekspozycji był spójny pod względem metodologicznym i wdrożony w należyty sposób, w szczególności zaś spełniał niżej wymienione wymogi jakościowe:

1) wewnętrzny model pomiaru ryzyka stosowany do obliczania potencjalnej zmienności cenowej dla transakcji jest ściśle zintegrowany z procesem codziennego zarządzania ryzykiem domu maklerskiego i stanowi podstawę przygotowywania sprawozdawczości ryzyka

przekazywanych zarządowi domu maklerskiego oraz osobom zajmującym stanowiska kierownicze;

- 2) dom maklerski posiada jednostkę kontroli ryzyka, która jest niezależna od jednostek odpowiedzialnych za zawieranie transakcji i podlega bezpośrednio zarządowi domu maklerskiego oraz osobom zajmującym stanowiska kierownicze; jednostka kontroli ryzyka jest odpowiedzialna za następujące zadania:
 - a) stworzenie i wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem prowadzonej działalności,
 - b) sporządzanie i analizowanie dziennych raportów dotyczących wyników modelu pomiaru ryzyka i niezbędnych działań do podjęcia w zakresie limitów pozycji;
- 3) dzienne sprawozdania przygotowywane przez jednostkę kontroli ryzyka są analizowane przez zarząd domu maklerskiego oraz osoby zajmujące stanowiska kierownicze, które posiadają uprawnienia do wprowadzania ograniczeń zajmowanych pozycji oraz ogólnego poziomu ekspozycji na ryzyko;
- 4) dom maklerski zatrudnia w jednostce kontroli ryzyka wystarczającą liczbę pracowników wykwalifikowanych w zakresie korzystania z zaawansowanych modeli;
- 5) dom maklerski stosuje procedury monitorowania i zapewniania zgodności z udokumentowanym zbiorem wewnętrznych zasad i mechanizmów kontroli dotyczących ogólnego działania systemu pomiaru ryzyka;
- 6) istnieją dane historyczne potwierdzające wystarczającą dokładność modeli domu maklerskiego w pomiarze ryzyka, co potwierdza weryfikacja historyczna wyników modeli obejmująca dane z co najmniej jednego roku;
- 7) dom maklerski przeprowadza regularnie rygorystyczne programy testów warunków skrajnych, a wyniki tych testów są poddawane przeglądowi przez zarząd domu maklerskiego oraz osoby zajmujące stanowiska kierownicze, znajdując odzwierciedlenie w ustanawianych zasadach zarządzania ryzykiem i limitach;
- 8) dom maklerski jest zobowiązany przeprowadzać, w ramach procesu audytu wewnętrznego, niezależny przegląd systemu pomiaru ryzyka, obejmujący zarówno działalność jego jednostek handlowych, jak i niezależnej jednostki kontroli ryzyka;
- 9) co najmniej raz w roku dom maklerski przeprowadza przegląd systemu zarządzania ryzykiem;
- 10) model wewnętrzny spełnia wymogi określone w § 14-18 załącznika nr 13 do rozporządzenia.

3. Przy obliczaniu potencjalnej zmiany wartości, spełnione są następujące wymogi minimalne:

- 1) obliczanie potencjalnej zmiany wartości przeprowadza się co najmniej raz dziennie;
- 2) ustala się jednostronny przedział ufności 99 %;
- 3) okres prognozy (założony okres utrzymywania stałej wielkości i struktury pozycji pierwotnych – okres utrzymywania pozycji) wynosi:
 - a) 5 dni roboczych – dla transakcji innych niż wymienione w lit. b,
 - b) 10 dni roboczych – dla transakcji repo lub transakcji udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych;
- 4) efektywny okres obserwacji historycznych wynosi co najmniej jeden rok, z wyjątkiem przypadków w których znaczny wzrost zmienności cen uzasadnia krótszy okres obserwacji;

aktualizacja zbioru danych dokonywana jest nie rzadziej, niż co trzy miesiące.

4. Wewnętrzny model pomiaru ryzyka uwzględnia odpowiednio dużą liczbę czynników ryzyka, a tym samym wszystkie istotne ryzyka zmian cen.

5. Dom maklerski może uwzględniać w modelu korelacje empiryczne w ramach kategorii ryzyka i pomiędzy kategoriami ryzyka, o ile system pomiaru korelacji jest właściwy i spójnie wdrożony.

6. W pełni skorygowaną wartość ekspozycji (E^*) domu maklerskiego stosującego metodę modeli wewnętrznych oblicza się według następującego wzoru:

$$E^* = \max \{0, [(\Sigma(E) - \Sigma C) + (\text{wynik VaR modeli wewnętrznych})]\},$$

gdzie:

E - jest wartością ekspozycji dla każdej z osobna ekspozycji w ramach umowy, która to wartość obowiązywałaby przy braku ochrony kredytowej, jeżeli kwoty ekspozycji ważone ryzykiem obliczane są przy wykorzystaniu metody standardowej zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia, lub przy wykorzystaniu metody wewnętrznych ratingów zgodnie z załącznikiem nr 6 o rozporządzenia,

C - jest bieżącą wartością pożyczonych, nabytych lub otrzymanych papierów wartościowych lub towarów bądź też środków pieniężnych pożyczonych lub otrzymanych w związku z każdą taką ekspozycją,

$\Sigma(E)$ - jest sumą wszystkich E w ramach umowy,

$\Sigma(C)$ - jest sumą wszystkich C w ramach umowy.

7. Obliczając wartość ekspozycji ważonych ryzykiem przy użyciu modeli wewnętrznych, ratingów dom maklerski korzysta z wyników modelu z poprzedniego dnia roboczego.

Dział II. Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem i kwot oczekiwanych strat dla transakcji z przyrzeczeniem odkupu lub transakcji udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów lub innych transakcji opartych na rynku kapitałowym objętych umowami ramowymi o kompensowaniu ekspozycji

Rozdział 1. Metoda standardowa

§ 57. Wartość E^* obliczona zgodnie z § 45-56 jest wartością ekspozycji wobec kontrahenta z tytułu transakcji objętych umowami ramowymi o kompensowaniu ekspozycji do celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową do celów § 7–99 załącznika nr 6 do rozporządzenia.

Rozdział 2. Metoda wewnętrznych ratingów

§ 58. Wartość E^* obliczona zgodnie z § 45-56 jest wartością ekspozycji wobec kontrahenta z tytułu transakcji objętych umowami ramowymi o kompensowaniu zobowiązań do celów § 89–338 załącznika nr 6 do rozporządzenia.

Tytuł IV. Zabezpieczenie finansowe

Dział I. Uproszczona metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych

Rozdział 1. Zasady ogólne

§ 59. Dom maklerski może stosować metodę uproszczoną ujmowania zabezpieczeń finansowych, pod warunkiem, że kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oblicza zgodnie z metodą standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

§ 60. Dom maklerski nie może stosować jednocześnie uproszczonej metody ujmowania zabezpieczeń finansowych i kompleksowej metody ujmowania zabezpieczeń finansowych.

Rozdział 2. Wycena

§ 61. W ramach metody uproszczonej, uznanemu zabezpieczeniu finansowemu przypisuje się wartość równą jego wartości rynkowej, określonej zgodnie z § 31.

Rozdział 3. Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem

§ 62. Tym częściom ekspozycji, które są zabezpieczone wartością rynkową uznanego zabezpieczenia, przypisuje się wagę ryzyka, która obowiązywałaby dla potrzeb metody standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, gdyby dom maklerski posiadał bezpośrednią ekspozycję wobec instrumentu zabezpieczenia, przy czym:

- 1) waga ryzyka zabezpieczonej części ekspozycji wynosi co najmniej 20 %, z wyłączeniem przypadków określonych w § 63–65;
- 2) części ekspozycji nieobjętej zabezpieczeniem przypisuje się wagę ryzyka, która byłaby stosowana do niezabezpieczonej ekspozycji wobec kontrahenta dla potrzeb metody standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia.

Rozdział 4. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i transakcje udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych

§ 63. Zabezpieczonej części ekspozycji z tytułu transakcji, które spełniają kryteria wymienione w § 77, można przypisać wagę ryzyka równą 0 %. Jeżeli kontrahent będący stroną takiej transakcji nie jest podstawowym uczestnikiem rynku, stosuje się wagę ryzyka równą 10 %.

Rozdział 5. Pozagiełdowe transakcje pochodne podlegające codziennej wycenie rynkowej

§ 64. 1. W części objętej zabezpieczeniem, wartościom ekspozycji określonym zgodnie z załącznikiem nr 9 do rozporządzenia dla pozagiełdowych transakcji pochodnych określonych w § 27 załącznika nr 2 do rozporządzenia, podlegających codziennej wycenie rynkowej, można przypisać w zależności od rodzaju zabezpieczenia następującą wagę ryzyka:

- 1) 0 %, jeżeli zabezpieczone są środkami pieniężnymi lub instrumentami pieniężnymi im równoważnymi, i nie zachodzi niedopasowanie walutowe;
- 2) 10 %, jeżeli są zabezpieczone instrumentami dłużnymi emitowanymi przez rządy i banki centralne, którym w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego przypisuje się wagę ryzyka równą 0 % i nie zachodzi niedopasowanie walutowe.

2. Dla celów ust. 1 pkt 2 za instrumenty dłużne emitowane przez rządy i banki centralne uznaje się także:

- 1) instrumenty dłużne emitowane przez samorządy terytorialne, ekspozycje wobec których traktowane są w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego jak ekspozycje wobec rządu państwa, na terytorium którego owe samorządy się znajdują;
- 2) instrumenty dłużne emitowane przez wielostronne banki rozwoju, którym w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego przypisuje się wagę ryzyka równą 0 %;

- 3) instrumenty dłużne emitowane przez organizacje międzynarodowe, którym w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego przypisuje się wagę ryzyka równą 0 %.

Rozdział 6. Inne transakcje

§ 65. Innym transakcjom niż wymienione w § 63 i § 64 można przypisać wagę ryzyka 0 %, jeżeli ekspozycja i zabezpieczenie są denominowane w tej samej walucie oraz jeżeli spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- 1) zabezpieczeniem są zdeponowane środki pieniężne lub instrumenty pieniężne im równoważne;
- 2) zabezpieczenie ma postać instrumentów dłużnych emitowanych przez rządy lub banki centralne, którym w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego można przypisać wagę ryzyka równą 0 %, a do wartości rynkowej zabezpieczenia został zastosowany współczynnik dyskonta 20 %, przy czym za instrumenty dłużne emitowane przez rządy i banki centralne uznaje się instrumenty wymienione w § 64 ust. 2.

Dział II. Kompleksowa metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych

Rozdział 1. Zasady ogólne

§ 66. Zabezpieczenia finansowe uwzględniane są w metodzie kompleksowej zgodnie z poniższymi zasadami:

- 1) w celu uwzględnienia czynnika zmienności cen, przy wycenie zabezpieczenia finansowego wartość rynkowa zabezpieczenia podlega korekcie z tytułu zmienności, zgodnie z § 68-77;
- 2) z zastrzeżeniem określonego w pkt 3 sposobu traktowania niedopasowań walutowych w przypadku pozagięldowych transakcji pochodnych, jeżeli zabezpieczenie jest denominowane w walucie różnej od waluty, w której denominowana jest ekspozycja bazowa, do korekty z tytułu zmienności dodaje się korektę uwzględniającą zmienność kursu walutowego, adekwatną do rodzaju zabezpieczenia, zgodnie z § 68-77;
- 3) w przypadku pozagięldowych transakcji pochodnych, objętych umowami ramowymi o kompensowaniu ekspozycji, uznanymi na podstawie przepisów załącznika nr 9 do rozporządzenia, oraz jeżeli zachodzi niedopasowanie pomiędzy walutą zabezpieczenia a walutą rozliczeniową, stosuje się korektę uwzględniającą zmienność kursu walutowego, przy czym stosuje się tylko jedną korektę z tytułu zmienności, nawet jeśli transakcje objęte umową ramową o kompensowaniu ekspozycji obejmują wiele walut.

Rozdział 2. Obliczanie wartości skorygowanych

§ 67. 1. W odniesieniu do wszystkich transakcji, z wyjątkiem tych objętych uznanymi umowami ramowymi o kompensowaniu ekspozycji, wobec których stosuje się przepisy ustanowione w § 45-58, wartość zabezpieczenia skorygowaną o czynnik zmienności, oblicza się w następujący sposób:

$$C_{VA} = C \times (1 - H_C - H_{FX})$$

2. Wartość ekspozycji skorygowaną o czynnik zmienności oblicza się w następujący sposób:

$$E_{VA} = E \times (1 + H_E)$$

oraz w przypadku pozagiełdowych transakcji pochodnych:

$$E_{VA} = E.$$

3. W pełni skorygowaną wartość ekspozycji, uwzględniającą zarówno zmienność, jak i ograniczające ryzyko skutki zabezpieczenia, oblicza się w następujący sposób:

$$E^* = \max \{0, [E_{VA} - C_{VAM}]\}.$$

4. Na potrzeby ust.1-3:

- 1) E oznacza wartość ekspozycji, która zostałaby określona odpowiednio zgodnie z metodą standardową określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia lub metodą wewnętrznych ratingów, określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia, jeżeli ekspozycja nie byłaby zabezpieczona. W tym celu dom maklerski, obliczający wartości ekspozycji ważone ryzykiem zgodnie z metodą standardową określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia, stosuje w obliczeniach ekwiwalentu bilansowego ekspozycji pozabilansowych wagę ryzyka 100 % zamiast wag określonych w § 87 załącznika nr 6 do rozporządzenia. Podobnie dom maklerski, obliczający wartości ekspozycji ważone ryzykiem zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia, w odniesieniu do ekspozycji określonych w § 198–204 załącznika nr 6 do rozporządzenia, stosuje współczynnik konwersji w wysokości 100 %, zamiast współczynników konwersji określonych w § 198-204 załącznika nr 6 do rozporządzenia;
- 2) E_{VA} jest wartością ekspozycji skorygowaną o czynnik zmienności;
- 3) C_{VA} jest wartością zabezpieczenia skorygowaną o czynnik zmienności;
- 4) C_{VAM} jest wartością C_{VA} skorygowaną dodatkowo o niedopasowanie terminów zapadalności zgodnie z przepisami § 97–100;
- 5) H_E jest korektą z tytułu zmienności odpowiadającą ekspozycji (E), obliczoną zgodnie z § 69–78;
- 6) H_C jest korektą z tytułu zmienności odpowiadającą zabezpieczeniu, obliczoną zgodnie z § 69–78;
- 7) H_{FX} jest korektą z tytułu zmienności odpowiadającą niedopasowaniu walutowemu, obliczoną zgodnie z § 68-77;
- 8) E^* jest w pełni skorygowaną wartością ekspozycji, uwzględniającą zmienność i ograniczające ryzyko skutki zabezpieczenia.

Rozdział 3. Obliczanie korekt z tytułu zmienności

§ 68. Korekty z tytułu zmienności można obliczyć na dwa sposoby: zgodnie z metodą nadzorczych korekt z tytułu zmienności, opisaną w § 70 lub na podstawie metody oszacowań własnych korekt z tytułu zmienności, opisaną w § 71-73.

§ 69. 1. Dom maklerski może stosować nadzorcze korekty z tytułu zmienności lub oszacowania własne niezależnie od tego, czy do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia, czy metodę wewnętrznych ratingów zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia, przy czym dom maklerski stosujący metodę oszacowań własnych korekt z tytułu zmienności obowiązany jest stosować ją w odniesieniu do wszystkich rodzajów instrumentów, z wyjątkiem pozycji nieistotnych, gdzie dopuszcza się stosowanie metody nadzorczej.

2. Jeżeli zabezpieczenie składa się z szeregu uznanych pozycji, korekta z tytułu zmienności wynosi

$$H = \sum_i a_i H_i ,$$

gdzie:

a_i jest proporcją danej pozycji do całego zabezpieczenia,
 H_i jest korektą z tytułu zmienności stosowaną do tej pozycji.

Oddział 1. Nadzorcze korekty z tytułu zmienności

§ 70. 1. W ramach metody nadzorczej, przy założeniu codziennej aktualizacji wartości, stosuje się korekty z tytułu zmienności przedstawione w tabelach 2-5, z uwzględnieniem zasad określonych w ust. 2.

Tabela 1

Stopień jakości kredytowej, z którym związana jest ocena wiarygodności kredytowej instrumentu dłużnego	Rezydualny termin zapadalności	Korekty z tytułu zmienności instrumentów dłużnych emitowanych przez podmioty opisane w § 16 ust. 1 pkt. 2			Korekty z tytułu zmienności instrumentów dłużnych emitowanych przez podmioty opisane w § 16 ust. 1 pkt. 3 i 4		
		Dwudziestodniowy okres upłynienia (w %)	Dziesięćodniowy okres upłynienia (w %)	Pięciodniowy okres upłynienia (w %)	Dwudziestodniowy okres upłynienia (w %)	Dziesięćodniowy okres upłynienia (w %)	Pięciodniowy okres upłynienia (w %)
1	≤ 1 rok	0,707	0,5	0,354	1,414	1	0,707
	>1 ≤ 5 lat	2,828	2	1,414	5,657	4	2,828
	> 5 lat	5,657	4	2,828	11,314	8	5,657
2-3	≤ 1 rok	1,414	1	0,707	2,828	2	1,414
	>1 ≤ 5 lat	4,243	3	2,121	8,485	6	4,243
	> 5 lat	8,485	6	4,243	16,971	12	8,485
4	≤ 1 rok	21,213	15	10,607	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	>1 ≤ 5 lat	21,213	15	10,607	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	> 5 lat	21,213	15	10,607	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Tabela 2

Stopień jakości kredytowej, z którym związana jest ocena kredytowa krótkoterminowego instrumentu dłużnego	Korekty z tytułu zmienności instrumentów dłużnych emitowanych przez podmioty opisane w § 16 ust. 1 pkt 2, z ratingami krótkoterminowymi			Korekty z tytułu zmienności instrumentów dłużnych emitowanych przez podmioty opisane w § 16 ust. 1 pkt 3 i 4, z ratingami krótkoterminowymi		
	Dwudziestodniowy okres upłynnienia (w %)	Dziesięciodniowy okres upłynnienia (w %)	Pięciodniowy okres upłynnienia (w %)	Dwudziestodniowy okres upłynnienia (w %)	Dziesięciodniowy okres upłynnienia (w %)	Pięciodniowy okres upłynnienia (w %)
1	0,707	0,5	0,354	1,414	1	0.707
2-3	1,414	1	0,707	2,828	2	1.414

Tabela 3

Inne rodzaje zabezpieczeń lub ekspozycji			
	Dwudziestodniowy okres upłynnienia (w %)	Dziesięciodniowy okres upłynnienia (w %)	Pięciodniowy okres upłynnienia (w %)
Akcje objęte indeksem głównym, instrumenty dłużne zamienne objęte indeksem głównym	21,213	15	10,607
Inne instrumenty kapitałowe lub instrumenty dłużne zamienne dopuszczone do obrotu na uznanej	35,355	25	17,678
Środki pieniężne	0	0	0
Złoto	21, 213	15	10,607

Tabela 4

Korekta z tytułu zmienności w przypadku niedopasowania walutowego		
Dwudziestodniowy okres upłynnienia (w %)	Dziesięciodniowy okres upłynnienia (w %)	Pięciodniowy okres upłynnienia (w %)
11,314	8	5,657

2. Przepisy ust. 1 stosuje się z uwzględnieniem poniższych zasad:

- 1) w przypadku zabezpieczonych transakcji kredytowych okres upłynnienia wynosi 20 dni roboczych;
- 2) w przypadku transakcji repo, z wyjątkiem przypadków, w których transakcje te obejmują transfer towarów lub gwarantowanych praw związanych z tytułem do towarów, oraz

- transakcji udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych, okres upływnienia wynosi 5 dni roboczych;
- 3) w przypadku transakcji innych niż wymienione w pkt. 1 i 2, okres upływnienia wynosi 10 dni roboczych;
 - 4) stopień jakości kredytowej w tabelach 2-5 oraz w pkt. 5-8, z którym związana jest ocena wiarygodności kredytowej instrumentu dłużnego, jest stopniem przypisanym przez Komisję tej ocenie wiarygodności kredytowej do celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową, przy uwzględnieniu przepisów § 16 ust. 6;
 - 5) w przypadku nieuznanych papierów wartościowych lub towarów, przekazanych w formie pożyczki lub zbywanych w ramach transakcji z przyrzeczeniem odkupu lub transakcji udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych lub towarów, korekta z tytułu zmienności jest równa korekcie stosowanej w przypadku instrumentów kapitałowych dopuszczonych do obrotu na uznanej giełdzie, nie uwzględnionych w głównym indeksie;
 - 6) w przypadku uznanych tytułów uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania, korekta z tytułu zmienności, z zastrzeżeniem pkt. 7, jest wyznaczona jako średnia ważona korekt z tytułu zmienności, jakie można zastosować do aktywów, w które ta instytucja zainwestowała, z uwzględnieniem okresu upływnienia transakcji określonego w pkt. 1;
 - 7) jeżeli dom maklerski nie posiada wiedzy na temat rodzaju aktywów, w które zainwestowała instytucja wspólnego inwestowania, to korekta z tytułu zmienności jest równa najwyższej korekcie z tytułu zmienności, jaką można zastosować w przypadku aktywów, w które ta instytucja ma prawo inwestować;
 - 8) w przypadku emitowanych przez instytucje, w rozumieniu § 16 ust. 3, instrumentów dłużnych nie posiadających nadanej oceny wiarygodności kredytowej, spełniających kryteria uznawania zawarte w § 16 ust. 4, korekty z tytułu zmienności są wyznaczane tak, jak w przypadku papierów wartościowych emitowanych przez instytucje lub przedsiębiorców, posiadających zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej, której przypisany jest stopień jakości kredytowej równy 2 lub 3.

Oddział 2. Oszacowania własne korekt z tytułu zmienności

§ 71. Jeżeli dom maklerski spełnia wymogi określone w § 72 i § 73, może za zgodą, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy, stosować własne oszacowania zmienności w celu obliczania korekt z tytułu zmienności stosowanych do zabezpieczeń i ekspozycji, zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) jeżeli instrumenty dłużne posiadają ocenę wiarygodności kredytowej uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, odpowiadającą ocenie wiarygodności kredytowej na poziomie inwestycyjnym lub wyższym, dom maklerski może, z zastrzeżeniem pkt. 2, obliczać szacunkową wartość zmienności w odniesieniu do poszczególnych kategorii papierów wartościowych;
- 2) przy określaniu odpowiednich kategorii papierów wartościowych dom maklerski uwzględnia rodzaj emitenta papierów wartościowych, zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej tych papierów, rzeczywisty (rezydualny) termin zapadalności i zmodyfikowany średni okres trwania, przy czym oszacowania zmienności są reprezentatywne dla papierów wartościowych zaliczonych przez dom maklerski do danej kategorii;
- 3) w przypadku instrumentów dłużnych, które posiadają ocenę wiarygodności kredytowej uznanej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, a która odpowiada ocenie wiarygodności kredytowej poniżej wiarygodności inwestycyjnej oraz w przypadku

innych uznanych zabezpieczeń, korekty z tytułu zmienności oblicza się osobno dla każdego papieru wartościowego;

- 4) dom maklerski stosujący własne oszacowania korekt z tytułu zmienności szacuje zmienność zabezpieczenia lub niedopasowania walutowego, nie uwzględniając przy tym korelacji pomiędzy niezabezpieczoną ekspozycją, zabezpieczeniem lub kursami wymiany.

§ 72. Dom maklerski może stosować własne oszacowania zmienności w celu obliczania korekt z tytułu zmienności stosowanych do zabezpieczeń i ekspozycji, jeżeli spełnione są następujące kryteria ilościowe:

- 1) przy obliczaniu korekt z tytułu zmienności stosuje się jednostronny przedział ufności 99 %;
- 2) w przypadku zabezpieczonej transakcji kredytowej okres upłynnienia wynosi 20 dni roboczych, w przypadku transakcji z przyrzeczeniem odkupu (z wyjątkiem przypadków, w których transakcje te obejmują transfer towarów lub gwarantowanych praw związanych z tytułem do towarów oraz z wyjątkiem transakcji udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych) okres upłynnienia wynosi 5 dni roboczych, a w przypadku innych transakcji opartych na rynku kapitałowym, okres upłynnienia wynosi 10 dni roboczych;
- 3) dom maklerski może stosować korekty z tytułu zmienności obliczone w oparciu o krótsze lub dłuższe okresy upłynnienia i przeskalowane odpowiednio w górę lub w dół do okresu upłynnienia określonego w pkt. 2 dla danego rodzaju transakcji, przy zastosowaniu wzoru pierwiastka kwadratowego czasu:

$$H_M = H_N \sqrt{T_M / T_N},$$

gdzie:

T_M stanowi odpowiedni okres upłynnienia,

H_M stanowi wartość korekty z tytułu zmienności dla okresu upłynnienia określonego w pkt 2,

H_N stanowi korektę z tytułu zmienności opartą na okresie upłynnienia T_N ;

- 4) dom maklerski uwzględnia brak płynności aktywów o niższej jakości, przy czym:
 - a) w przypadku wątpliwości, co do płynności zabezpieczenia, okres upłynnienia korygowany jest w górę,
 - b) dom maklerski identyfikuje przypadki, w których dane historyczne mogą zaniżyć potencjalną zmienność (np. sztywny kurs walutowy) i w takich przypadkach korzysta z odpowiednich testów warunków skrajnych;
- 5) okres obserwacji historycznych (okres próby) wykorzystywany do obliczania korekt zmienności wynosi co najmniej rok, przy czym:
 - a) w przypadku zastosowania systemu ważenia obserwacji lub innych metod w odniesieniu do obserwacji, efektywny okres obserwacji wynosi co najmniej jeden rok, co oznacza, że średnia ważona czasowego opóźnienia numerów poszczególnych obserwacji nie jest krótsza niż 6 miesięcy,
 - b) w przypadku znacznego wzrostu zmienności cenowej, dom maklerski jest zobowiązany obliczać korekty z tytułu zmienności przy wykorzystaniu krótszego okresu obserwacji;
- 6) dom maklerski aktualizuje zbiory danych i oblicza korekty z tytułu zmienności co najmniej raz na trzy miesiące oraz za każdym razem, gdy zachodzą istotne zmiany cen rynkowych.

§ 73. 1. Własne oszacowania zmienności w celu obliczania korekt z tytułu zmienności stosowanych do zabezpieczeń i ekspozycji mogą być stosowane, jeżeli spełnione są następujące kryteria jakościowe:

- 1) oszacowania zmienności stosowane są w codziennym procesie zarządzania ryzykiem domu maklerskiego, w szczególności w odniesieniu do wewnętrznych limitów ekspozycji;

- 2) jeżeli okres upływnienia stosowany przez dom maklerski w codziennym procesie zarządzania ryzykiem jest dłuższy niż okres określony w niniejszej części dla danego typu transakcji, korekty z tytułu zmienności zostają przeskalowane w górę zgodnie ze wzorem pierwiastka kwadratowego czasu określonym w § 72 pkt 3;
- 3) dom maklerski stosuje procedury monitorowania i zapewniania zgodności z udokumentowanym zbiorem zasad i mechanizmów kontroli dotyczących działania systemu szacowania korekt z tytułu zmienności i uwzględniania tych oszacowań w procesie zarządzania ryzykiem.

2. Niezależny wewnętrzny przegląd domu maklerskiego w zakresie systemu szacowania korekt z tytułu zmienności jest prowadzony w ramach procesu audytu wewnętrznego, przy czym co najmniej raz w roku dokonuje się kompleksowego przeglądu całego systemu szacowania korekt z tytułu zmienności i ich uwzględniania w procesie zarządzania ryzykiem domu maklerskiego, przy uwzględnieniu co najmniej następujących aspektów:

- 1) włączania oszacowanych korekt z tytułu zmienności do codziennego procesu zarządzania ryzykiem;
- 2) zatwierdzania wszelkich istotnych zmian w procesie szacowania korekt z tytułu zmienności;
- 3) sprawdzania spójności, terminowości oraz wiarygodności źródeł danych wykorzystywanych w systemie szacowania korekt z tytułu zmienności, w tym ocena stopnia niezależności źródeł pozyskiwania danych;
- 4) dokładności i poprawności założeń dotyczących zmienności.

Oddział 3. Przeskalowanie korekt z tytułu zmienności

§ 74. 1. Korekty z tytułu zmienności określone w § 70 wymagają przeprowadzania codziennej aktualizacji wyceny.

2. Jeżeli dom maklerski stosuje własne oszacowania korekt z tytułu zmienności zgodnie z § 71-73, są one obliczane, z zastrzeżeniem § 75, w oparciu o codzienną aktualizację wyceny.

§ 75. Jeżeli aktualizacja wyceny odbywa się rzadziej niż raz dziennie, stosuje się większe korekty z tytułu zmienności, obliczając je poprzez przeskalowanie korekt z tytułu zmienności dla codziennej wyceny za pomocą następującego wzoru pierwiastka kwadratowego czasu:

$$H = H_M \sqrt{\frac{N_R + (T_M - 1)}{T_M}}$$

gdzie:

- H stanowi stosowaną korektę z tytułu zmienności,
- H_M stanowi korektę z tytułu zmienności przy codziennej aktualizacji wyceny,
- N_R stanowi rzeczywistą liczbę dni roboczych pomiędzy aktualizacjami wyceny,
- T_M stanowi okres upływnienia dla danego rodzaju transakcji.

Oddział 4. Warunki stosowania korekty z tytułu zmienności równej 0%

§ 76. 1. Dom maklerski może, w odniesieniu do transakcji z zobowiązaniem się do odkupu (repo) i transakcji udzielania lub otrzymania pożyczki papierów wartościowych, zamiast stosowania korekt z tytułu zmienności obliczonych zgodnie z § 68-75, stosować korektę z tytułu zmienności równą 0 %, pod warunkiem, że dom maklerski stosuje nadzorcze

korekty z tytułu zmienności lub własne oszacowania korekt z tytułu zmienności i spełnia następujące warunki:

- 1) zarówno ekspozycja, jak i zabezpieczenie stanowią środki pieniężne lub instrumenty dłużne rządów lub banków centralnych w rozumieniu przepisów § 16 ust. 1 pkt 2, którym w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia można przypisać wagę ryzyka w wysokości 0 %;
- 2) zarówno ekspozycja, jak i zabezpieczenie są denominowane w tej samej walucie;
- 3) termin zapadalności transakcji nie przekracza jednego dnia albo zarówno ekspozycja, jak i zabezpieczenie, podlegają codziennej wycenie rynkowej lub codziennej korekcie wartości depozytu zabezpieczającego;
- 4) przewidywany okres pomiędzy ostatnią wyceną rynkową następującą przed niedokonaniem przez kontrahenta uzupełnienia wartości depozytu zabezpieczającego i upłynięciem zabezpieczenia nie przekracza czterech dni roboczych;
- 5) transakcja jest rozliczana za pomocą systemu rozliczeń, wykorzystywanego dla tego typu transakcji;
- 6) dokumentacja umowy jest standardową dokumentacją stosowaną na rynku w transakcjach z przyrzeczeniem odkupu lub transakcjach pożyczki danego rodzaju papierów wartościowych;
- 7) umowa dotycząca transakcji określa, że w przypadku, gdy kontrahent nie dopełni obowiązku dostarczenia środków pieniężnych lub papierów wartościowych lub uzupełnienia zabezpieczenia albo też w inny sposób nie wykona swych zobowiązań, transakcja ta podlega natychmiastowemu rozwiązaniu;
- 8) kontrahent zalicza się do podstawowych uczestników rynku, przy czym za podstawowych uczestników rynku uznaje się następujące podmioty:
 - a) podmioty wymienione w § 16 ust. 1 pkt 2, ekspozycjom wobec których w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia można przypisać wagę ryzyka w wysokości 0%,
 - b) instytucje w rozumieniu zapisów § 16 ust. 3;
- 9) inne spółki finansowe, łącznie z firmami ubezpieczeniowymi, jeżeli ekspozycje wobec nich spełniają jeden z poniższych warunków:
 - a) otrzymują wagę ryzyka równą 20 % w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia,
 - b) w przypadku domów maklerskich obliczających kwoty ekspozycji warte ryzykiem oraz kwoty oczekiwanych strat w obliczeniach wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą wewnętrznych ratingów zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia, te inne spółki finansowe nie posiadają oceny wiarygodności kredytowej nadanej przez uznaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej, a które według ratingu wewnętrznego domu maklerskiego cechują się prawdopodobieństwem niewykonania zobowiązania równym prawdopodobieństwu wynikającemu z uznanej zewnętrznej oceny jakości kredytowej, której Komisja przypisała stopień jakości kredytowej równy lub wyższy niż dwa, zgodnie z zasadami wazenia ryzykiem ekspozycji wobec przedsiębiorców w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia,
 - c) instytucje wspólnego inwestowania tworzone na podstawie odrębnych przepisów, podlegające wymaganiom kapitałowym lub wymaganiom w zakresie dźwigni finansowej,

- d) fundusze emerytalne tworzone na podstawie odrębnych przepisów,
- e) uznane izby rozliczeniowe.

2. Przepisów określonych w ust. 1 nie stosuje się do domów maklerskich, które stosują metodę modeli wewnętrznych, określoną w § 52-56.

§ 77. Dom maklerski może zastosować podejście określone w § 76 ust. 1 w odniesieniu do transakcji z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych emitowanych przez rząd innego państwa członkowskiego lub transakcji udzielania lub otrzymania pożyczki takich papierów, jeżeli właściwe władze tego państwa członkowskiego zezwalają nadzorowanym przez siebie domom maklerskim na stosowanie takiego podejścia.

Rozdział 4. Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem i kwot oczekiwanych strat

Oddział 1. Metoda standardowa

§ 78. Za wartość ekspozycji do celów obliczania ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z § 68-77 uznaje się E* obliczone zgodnie z § 68. W przypadku operacji pozabilansowych określonych w § 97 załącznika nr 6 do rozporządzenia, wartość ekspozycji ważonych ryzykiem wylicza się jako iloczyn wartości E* oraz wag ryzyka określonych w § 87 załącznika nr 6 do rozporządzenia.

Oddział 2. Metoda wewnętrznych ratingów

§ 79. Współczynnik LGD*, oznaczający efektywną stratę z tytułu niewykonania zobowiązań, traktowany jest jako współczynnik LGD dla potrzeb metody wewnętrznych ratingów w załączniku nr 6 do rozporządzenia i oblicza się go zgodnie z niniejszym wzorem:

$$\text{LGD}^* = \text{LGD} \times [(E^*/E)],$$

gdzie:

LGD - oznacza współczynnik LGD (strata z tytułu niewykonania zobowiązań), który miałby zastosowanie do ekspozycji zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia, gdyby ekspozycja nie była zabezpieczona,

E - oznacza wartość ekspozycji obliczoną zgodnie z § 67,

E* - oznacza wartość obliczoną zgodnie z § 67.

Tytuł V. Inne uznane zabezpieczenia dla celów metody wewnętrznych ratingów

Dział I. Wycena

Rozdział 1. Zabezpieczenie na nieruchomości

§ 80. 1. Nieruchomość wyceniana jest przez niezależnego rzeczoznawcę według wartości rynkowej lub poniżej tej wartości.

2. Wartość rynkowa oznacza szacunkową kwotę, za którą zainteresowany nabywca powinien zakupić daną nieruchomość od właściciela zainteresowanego sprzedażą na warunkach rynkowych w dniu przeprowadzania wyceny, o ile właściciel dołożył należytej staranności w celu znalezienia najlepszego nabywcy i gdzie każda ze stron posiada niezbędną wiedzę oraz działa w sposób świadomy i rozważnie. Wartość rynkowa jest jasno i przejrzysto udokumentowana.

3. Wartość zabezpieczenia wyznacza się jako wartość rynkową pomniejszoną, jeśli jest to uzasadnione, o kwotę wynikającą z monitorowania wartości nieruchomości zgodnie z § 33 pkt 2 oraz wszelkich wcześniejszych roszczeń względem nieruchomości.

Rozdział 2. Inne rodzaje zabezpieczenia rzeczowego

§ 81. Majątek wyceniany jest według wartości rynkowej, która stanowi szacunkową kwotę, za którą zainteresowany nabywca mógłby w dniu wyceny zakupić dany przedmiot zabezpieczenia rzeczowego od sprzedawcy w drodze bezpośredniej transakcji na warunkach rynkowych.

Dział II. Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem i kwot oczekiwanych strat

Rozdział 1. Zasady ogólne

§ 82.1. Współczynnik LGD*, oznaczający efektywną stratę z tytułu niewykonania zobowiązania, traktowany jest jako współczynnik LGD dla potrzeb metody wewnętrznych ratingów załącznika nr 6 do rozporządzenia i oblicza się go, z zastrzeżeniem § 83, zgodnie z ust. 2-5.

2. Jeżeli stosunek wartości zabezpieczenia (C) do wartości ekspozycji (E) jest niższy niż wartość progowa C* (minimalny wymagany poziom zabezpieczenia ekspozycji), określona zgodnie z tabelą nr 6, to wartość LGD* jest równa wartości LGD, ustalonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia dla niezabezpieczonych ekspozycji wobec danego kontrahenta.

3. Jeżeli stosunek wartości zabezpieczenia do wartości ekspozycji przekracza drugą, wyższą wartość progową C** (tj. poziom zabezpieczenia wymagany, aby być w pełni uznanym przy wyliczaniu współczynnika LGD) określoną zgodnie z tabelą nr 6, to wartość LGD* jest równa wartości LGD* określonej zgodnie z tabelą nr 6.

4. Jeżeli wymagany poziom zabezpieczenia C** nie został osiągnięty w odniesieniu do ekspozycji jako całości, ale poziom zabezpieczenia jest wyższy niż C*, ekspozycja taka traktowana jest jako dwie następujące ekspozycje - część, dla której osiągnięty jest wymagany poziom zabezpieczenia C** oraz część pozostałą.

5. W tabeli 6 przedstawiono odpowiednie współczynniki LGD* oraz wymagane poziomy zabezpieczenia dla zabezpieczonych części ekspozycji:

Tabela 6

	LGD* dla ekspozycji uprzywilejowanych lub warunkowych ekspozycji uprzywilejowanych	LGD* dla ekspozycji podporządkowanych lub warunkowych ekspozycji podporządkowanych	Minimalny wymagany poziom zabezpieczenia ekspozycji (C*)	Minimalny wymagany poziom zabezpieczenia ekspozycji (C*)
Nieruchomości mieszkalne/komercyjne	35%	65%	30%	140%
Inne zabezpieczenia	40%	70%	30%	140%

Rozdział 2. Alternatywne traktowanie zabezpieczenia na nieruchomości

§ 83. Dom maklerski może przypisać wagę ryzyka 50 % do części ekspozycji w pełni zabezpieczonej na nieruchomości mieszkalnej lub komercyjnej, znajdującej się na terenie innego państwa członkowskiego, jeżeli rynek w tym państwie członkowskim jest dobrze rozwinięty i długotrwały oraz właściwe władze nadzorcze w tym państwie członkowskim zezwalają domom maklerskim podlegającym ich jurysdykcji na takie traktowanie zgodnie z warunkami stosowanymi w tym państwie członkowskim.

Tytuł VI. Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem i kwot oczekiwanych strat w przypadku mieszanych puli zabezpieczeń

§ 84. Jeżeli kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oraz kwoty oczekiwanej straty obliczane są na podstawie metody wewnętrznych ratingów, a ekspozycja posiada zarówno zabezpieczenie finansowe, jak i inną uznaną formę zabezpieczenia, współczynnik LGD* (efektywna strata z tytułu niewykonania zobowiązań) traktowany jest jako LGD dla potrzeb załącznika nr 6 do rozporządzenia zgodnie z metoda wewnętrznych ratingów i obliczany w następujący sposób:

- 1) dom maklerski dokonuje podziału wartości ekspozycji skorygowanej o czynnik zmienności (tj. wartości po zastosowaniu korekty z tytułu zmienności określonej zgodnie z § 67) na części, z których każda objęta jest tylko jednym rodzajem zabezpieczenia:
 - a) część zabezpieczona uznanym zabezpieczeniem finansowym;
 - b) część zabezpieczona zabezpieczeniem na nieruchomości komercyjnej lub nieruchomości mieszkalnej;
 - c) część zabezpieczona innym uznanym zabezpieczeniem;
 - d) część niezabezpieczona;
- 2) współczynnik LGD* dla każdej części ekspozycji obliczany jest odrębnie, zgodnie z odpowiednimi przepisami niniejszego załącznika.

Tytuł VII. Inne rodzaje ochrony kredytowej rzeczywistej

Dział I. Depozyty ulokowane w instytucji, będącej stroną trzecią

§ 85. Jeżeli spełnione są warunki określone w § 36, ochronę kredytową wynikającą z przepisów § 22 można traktować, jak gwarancję udzieloną przez instytucję będącą osobą trzecią.

Dział II. Umowy ubezpieczenia osobowego, na których ustanowiono zastaw lub cesję praw na rzecz domu maklerskiego udzielającego pożyczki

§ 86. Jeżeli spełnione są warunki określone w § 37, ochronę kredytową wynikającą z przepisów § 23 można traktować, jak gwarancję firmy wystawiającej ubezpieczenie na życie, przy czym wartość uznanej ochrony kredytowej jest równa wartości wykupu polisy ubezpieczeniowej.

Dział III. Papiery wartościowe instytucji, będącej osobą trzecią, z opcją odkupu na żądanie

§ 87. Instrumenty uznane na mocy § 24 można traktować jak gwarancję instytucji emitującej te instrumenty, przy czym wartość uznanej ochrony kredytowej wyznacza się w następujący sposób:

- 1) jeżeli instrument podlega odkupowi po cenie nominalnej, wówczas kwota ta stanowi wartość ochrony;
- 2) jeżeli instrument podlega odkupowi po cenie rynkowej, wówczas wartość uznanej ochrony kredytowej wyznacza się w taki sam sposób, jak w przypadku zabezpieczenia w postaci instrumentów dłużnych określonych w § 16 ust. 4.

Księga II. Ochrona kredytowa nieruchomości

Tytuł I. Wycena

§ 88. Wartość ochrony kredytowej nieruchomości (G) stanowi kwotę, którą dostawca ochrony zobowiązał się uiszczyć w przypadku niewykonania świadczenia lub niedotrzymania terminu płatności przez pożyczkobiorcę lub zaistnienia innych określonych zdarzeń kredytowych.

§ 89. W przypadku kredytowych instrumentów pochodnych, które do zdarzeń kredytowych nie zaliczają restrukturyzacji ekspozycji bazowej obejmującej umorzenie lub odroczenie spłaty kwoty głównej, odsetek lub prowizji, i prowadzącej do wystąpienia straty kredytowej (tj. aktualizacji wartości lub innego podobnego obciążenia rachunku zysków i strat):

- 1) wartość ochrony kredytowej obliczonej zgodnie z § 88 zostaje obniżona o 40 %, jeżeli kwota, którą dostawca ochrony zobowiązał się uiszczyć, nie przekracza wartości ekspozycji;
- 2) wartość ochrony kredytowej jest nie wyższa niż 60 % wartości ekspozycji, jeżeli kwota, którą dostawca ochrony zobowiązał się uiszczyć, przekracza wartość ekspozycji.

§ 90. 1. Jeżeli ochrona kredytowa nieruchomości denominowana jest w walucie innej niż waluta ekspozycji (niedopasowanie walutowe), wartość ochrony kredytowej obniża się poprzez zastosowanie korekty z tytułu zmienności H_{FX} w następujący sposób:

$$G^* = G \times (1 - H_{FX}),$$

gdzie:

G - stanowi nominalną wartość ochrony kredytowej,

G* - stanowi wartość G skorygowaną o ryzyko walutowe,

H_{FX} - stanowi korektę z tytułu zmienności obejmującą każde niedopasowanie walutowe pomiędzy ochroną kredytową a zobowiązaniem bazowym.

2. Jeżeli nie zachodzi niedopasowanie walutowe to $G^* = G$.

§ 91. Korekta z tytułu zmienności stosowana w przypadku niedopasowania walutowego może być obliczana na podstawie korekt nadzorczych lub oszacowań własnych korekt, określonych w § 68-75.

Tytuł II. Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem i kwot oczekiwanych strat

Dział I. Ochrona częściowa – podział na transze

§ 92. Jeżeli dom maklerski przenosi część ryzyka kredytowego w jednej lub więcej transzach, stosuje się zasady określone w załączniku nr 8 do rozporządzenia, przy czym progi istotności, poniżej których nie dokonuje się płatności w przypadku straty, uważane są za równoważne zachowanym pozycjom pierwszej straty oraz skutkujące transferem ryzyka podzielonym na transze.

Dział II. Metoda standardowa

Rozdział 1. Ochrona pełna

§ 93. Do celów rachunku kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z § 7–19 załącznika nr 6 do rozporządzenia, wartość g stanowi wagę ryzyka przypisywaną ekspozycji w pełni objętej ochroną rzeczową (G_A), przy czym g stanowi wagę ryzyka ekspozycji wobec dostawcy ochrony, określoną w obliczeniach wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia, a G_A oznacza wartość G^* , obliczoną zgodnie z § 90, skorygowaną dodatkowo o niedopasowanie terminów zapadalności zgodnie z § 97–100.

Rozdział 2. Ochrona częściowa – równość pod względem uprzywilejowania (subpartycypacja)

§ 94. Jeżeli zabezpieczona kwota jest mniejsza niż wartość ekspozycji, a zabezpieczone i niezabezpieczone części są równe pod względem uprzywilejowania, a tym samym dom maklerski i dostawca zabezpieczenia mają proporcjonalny, ustalony udział w stratach (subpartycypacja), obniżenie wymogów kapitałowych określa się także proporcjonalnie. Do celów rachunku kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z częścią II załącznika nr 6 do rozporządzenia, kwoty ekspozycji ważone ryzykiem oblicza się według następującego wzoru:

$$(E - G_A) \times r + G_A \times g,$$

gdzie:

E - oznacza wartość ekspozycji,

G_A - oznacza wartość G^* , obliczoną zgodnie z § 90, skorygowaną dodatkowo o niedopasowanie terminów zapadalności zgodnie z § 97–100,

r - oznacza wagę ryzyka ekspozycji wobec dłużnika, określoną w obliczeniach wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia,

g - oznacza wagę ryzyka ekspozycji wobec dostawcy ochrony, określoną w obliczeniach wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia.

Rozdział 3. Gwarancje rządowe

§ 95. Dom maklerski może przypisać wagę ryzyka kredytowego 0 % ekspozycjom lub częściom ekspozycji gwarantowanym przez rządy lub banki centralne państw członkowskich, jeżeli dana gwarancja spełnia warunki przewidziane dla tego rodzaju zabezpieczenia określone w § 38-40 i jest denominowana w walucie krajowej dłużnika, a ekspozycja jest finansowana w tej samej walucie.

Dział III. Metoda wewnętrznych ratingów – ochrona pełna lub ochrona częściowa przy równości względem uprzywilejowania

§ 96. 1. W przypadku ochrony pełnej i ochrony częściowej przy równości pod względem uprzywilejowania, ochronę kredytową uznaje się dla celów obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z zasadami określonymi w ust. 2-4.

2. Wartość PD dla zabezpieczonej części ekspozycji (opartej na skorygowanej wartości ochrony kredytowej GA) może być do celów § 161–177 załącznika nr 6 do rozporządzenia zastąpiona wartością PD dostawcy zabezpieczenia lub, w przypadku, gdy pełną substytucję uznaje się za nieuzasadnioną, wartością PD zawierająca się w przedziale pomiędzy wartością PD dla dłużnika a wartością PD dla gwaranta.

3. W przypadku ekspozycji podporządkowanych i niepodporządkowanej ochrony nieruchomości można stosować do celów § 161–177 załącznika nr 6 do rozporządzenia wartość LGD przypisaną ekspozycjom uprzywilejowanym.

4. W przypadku niezabezpieczonej części ekspozycji wartość PD jest równa współczynnikowi PD dłużnika, a LGD jest równe LGD ekspozycji bazowej,

5. GA oznacza wartość G^* , obliczoną zgodnie z § 90, skorygowaną dodatkowo o niedopasowanie terminów zapadalności zgodnie z § 97-100.

Część IV. Niedopasowanie terminów zapadalności

Księga I. Definicja terminu zapadalności

§ 97. 1. Efektywny termin zapadalności zobowiązania bazowego to najdłuższy pozostały okres, przed upływem którego dłużnik jest zobowiązany wykonać swoje zobowiązania, nie dłuższy jednak niż 5 lat.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, termin zapadalności ochrony kredytowej jest okresem pozostałym do najwcześniejszego terminu, w którym ochrona może wygasnąć lub zostać zakończona.

3. Jeżeli dostawca ochrony posiada zgodnie z umową prawo przerwania działania ochrony kredytowej, za termin zapadalności takiego zabezpieczenia przyjmuje się najwcześniejszy termin, w którym dostawca może skorzystać z tej możliwości.

4. Jeżeli dom maklerski, jako nabywca zabezpieczenia posiada prawo do rozwiązania umowy o ochronie, a umowa przewiduje korzystne warunki wykupu instrumentu przez dom maklerski przed umownym terminem zapadalności, wówczas za termin zapadalności ochrony uznaje się okres pozostały do najwcześniejszego terminu, w którym dom maklerski może skorzystać z tej opcji; w pozostałych przypadkach można uznać, że opcja ta nie wpływa na termin zapadalności ochrony kredytowej.

5. Jeżeli działanie kredytowego instrumentu pochodnego ustaje przed upływem okresu karencji wymaganego do stwierdzenia niewykonania zobowiązania bazowego, w wyniku nieuregulowania należnych płatności, termin zapadalności ochrony skraca się o długość okresu karencji.

Księga II. Wycena ochrony kredytowej

Tytuł I. Transakcje z ochroną kredytową rzeczywistą – uproszczona metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych

§ 98. Jeżeli występuje niedopasowanie pomiędzy terminem zapadalności ekspozycji oraz terminem zapadalności ochrony, ochrona nie jest uznawana.

Tytuł II. Transakcje podlegające ochronie kredytowej rzeczywistej – kompleksowa metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych

§ 99. Przy ustalaniu skorygowanej wartości zabezpieczenia uwzględnia się termin zapadalności ochrony kredytowej oraz termin zapadalności ekspozycji, zgodnie z następującym wzorem:

$$C_{VAM} = C_{VA} \times (t - t^*) / (T - t^*),$$

gdzie:

- C_{VA} - oznacza wartość zabezpieczenia skorygowaną o czynnik zmienności, obliczoną zgodnie z § 67, lub kwotę ekspozycji w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa,
- t - oznacza liczbę lat pozostałą do terminu zapadalności ochrony kredytowej, obliczoną zgodnie z § 97, lub wartość T w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa,
- T - oznacza liczbę lat pozostałą do terminu zapadalności ekspozycji, obliczoną zgodnie z § 97, lub liczbę 5 - w zależności od tego, która z tych liczb jest niższa,
- t^* - równa się 0,25,
- $CVAM$ - oznacza wartość CVA skorygowaną dodatkowo o niedopasowanie terminów zapadalności, zawartą we wzorze na w pełni skorygowaną wartość ekspozycji (E^*), określonym w § 67.

Tytuł III. Transakcje podlegające ochronie kredytowej nierzeczywistej

§ 100. Przy ustalaniu skorygowanej wartości ochrony dom maklerski uwzględnia termin zapadalności ochrony kredytowej oraz termin zapadalności ekspozycji, zgodnie z następującym wzorem:

$$G_A = G^* \times (t - t^*) / (T - t^*),$$

gdzie:

- G^* - oznacza kwotę ochrony kredytowej skorygowaną o niedopasowanie walutowe,
- G_A - oznacza wartość G^* skorygowaną o niedopasowanie terminów zapadalności,
- t - oznacza liczbę lat pozostałą do terminu zapadalności ochrony kredytowej, obliczoną zgodnie z § 98, lub wartość T w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa,
- T - oznacza liczbę lat pozostałą do terminu zapadalności ekspozycji, obliczoną zgodnie z § 97, lub liczbę 5 w zależności od tego, która z tych liczb jest niższa,
- t^* - równa się 0,25,
- G_A - oznacza wartość ochrony do celów § 88 - 96.

Część V. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego koszyka ekspozycji

Księga I. Kredytowe instrumenty pochodne uruchamiane pierwszym niewykonaniem zobowiązania

§ 101. Jeżeli dom maklerski uzyskuje ochronę kredytową wielu ekspozycji na warunkach przewidujących, że pierwsze niewykonanie świadczenia wśród ekspozycji uruchamia płatność, powodując jednocześnie wygaśnięcie umowy, dom maklerski może zmienić sposób obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oraz odpowiednio kwot oczekiwanych strat w odniesieniu do ekspozycji, która w razie braku zabezpieczenia kredytowego skutkowałaby

najniższą kwotą ekspozycji ważoną ryzykiem zgodnie z przepisami niniejszego załącznika, metodą standardową lub metodą wewnętrznych ratingów określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia, jednak wyłącznie, jeżeli wartość ekspozycji jest niższa lub równa wartości ochrony kredytowej.

Księga II. Kredytowy instrument pochodny uruchamiany n -tym niewykonaniem zobowiązania

§ 102. Jeżeli zgodnie z warunkami ochrony kredytowej płatność uruchamiana jest n -tym niewykonaniem zobowiązania w ramach koszyka ekspozycji, dom maklerski nabywający ochronę może ją uznać jedynie w celu obliczenia kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oraz odpowiednio kwot oczekiwanych strat, jeżeli uzyskał ochronę kredytową również dla od 1 do $n-1$ przypadków niewykonania zobowiązań lub jeżeli nastąpiło już $n-1$ przypadków niewykonania zobowiązań. Należy wówczas stosować metodę określoną w § 101, dotyczącą kredytowych instrumentów pochodnych uruchamianych pierwszym niewykonaniem zobowiązania, dostosowaną odpowiednio do produktów uruchamianych n -tym niewykonaniem zobowiązania.

**OBLICZANIE KWOT EKSPOZYCJI WAŻONYCH RYZYKIEM
W PRZYPADKU SEKURTYZACJI AKTYWÓW**

Część I. Definicje oraz zasady ogólne

Księga I. Definicje

§ 1. Sekurytyzacja oznacza transakcję, program lub strukturę prawno - organizacyjną, w wyniku której ryzyko kredytowe związane z ekspozycją bazową lub pulą ekspozycji bazowych ulega podziałowi na transze o następujących cechach:

- 1) płatności w ramach transakcji, programu lub struktury zależą od dochodów z tytułu ekspozycji lub puli ekspozycji;
- 2) hierarchia transz określa rozkład strat w ciągu okresu trwania transakcji lub struktury.

§ 2. Sekurytyzacja tradycyjna oznacza sekurytyzację obejmującą przeniesienie sekurytyzowanych ekspozycji bazowych do jednostki specjalnego przeznaczenia do celów sekurytyzacji (podmiotu emisyjnego) lub funduszu sekurytyzacyjnego, który emituje papiery wartościowe. Przeniesienie ekspozycji bazowych odbywa się w drodze przekazania prawa własności do sekurytyzowanych ekspozycji bazowych przez dom maklerski inicjujący lub poprzez subpartycypację. Wyemitowane papiery wartościowe nie stanowią zobowiązań domu maklerskiego inicjującego.

§ 3. Sekurytyzacja syntetyczna oznacza sekurytyzację, w której podział na transze odbywa się poprzez zastosowanie kredytowych instrumentów pochodnych lub gwarancji, a pula ekspozycji bazowych jest wykazywana w bilansie domu maklerskiego inicjującego.

§ 4. Transza oznacza ustalony umownie segment ryzyka kredytowego związanego z ekspozycją lub wieloma ekspozycjami, przy czym pozycja w takim segmencie obciążona jest większym lub mniejszym ryzykiem straty z tytułu ryzyka kredytowego w stosunku do pozycji o tej samej wartości nominalnej w każdym innym segmencie, przy czym nie uwzględnia się ochrony kredytowej zapewnionej przez stronę trzecią bezpośrednio posiadaczom pozycji w danym segmencie lub innych segmentach.

§ 5. Pozycja sekurytyzacyjna oznacza dowolną ekspozycję z tytułu sekurytyzacji.

§ 6. Dom maklerski inicjujący oznacza:

- 1) dom maklerski, który samodzielnie lub za pośrednictwem podmiotów powiązanych, bezpośrednio lub pośrednio, był zaangażowany w pierwotną umowę dającą początek zobowiązaniom lub potencjalnym zobowiązaniom dłużnika lub potencjalnego dłużnika, skutkujących ekspozycją, która podlega sekurytyzacji;
- 2) dom maklerski, który nabywa ekspozycje strony trzeciej, ujmuje je we własnym bilansie, a następnie poddaje sekurytyzacji.

§ 7. Instytucja sponsorująca oznacza instytucję inną niż dom maklerski inicjujący, która ustanawia i zarządza programem emisji papierów komercyjnych zabezpieczonych aktywami lub innym programem sekurytyzacyjnym, w ramach którego nabywane są ekspozycje od jednostek zewnętrznych.

§ 8. Wsparcie jakości kredytowej oznacza ustalenie umowne, na mocy którego jakość kredytowa pozycji sekurytyzacyjnej ulega poprawie w stosunku do sytuacji braku takiego ustalenia umownego, wliczając w to wsparcie jakości kredytowej zapewniane przez transze podporządkowane i inne rodzaje ochrony kredytowej.

§ 9. Jednostka specjalnego przeznaczenia do celów sekurytyzacji (podmiot emisyjny) oznacza instytucję powierniczą lub inny podmiot, inny niż dom maklerski, utworzoną w celu przeprowadzenia jednej lub wielu sekurytyzacji, której działalność ogranicza się do działań odpowiadających temu celowi, a której struktura ukształtowana jest w celu oddzielenia zobowiązań jednostki specjalnego przeznaczenia do celów sekurytyzacji od zobowiązań domu maklerskiego inicjującego, a posiadacze udziałów w takiej jednostce mają prawo zastawiać je lub wymieniać bez żadnych ograniczeń.

§ 10. Marża nadwyżkowa oznacza otrzymane odsetki i prowizje związane z ekspozycjami sekurytyzowanymi po odliczeniu kosztów i wydatków.

§ 11. Opcja odkupu końcowego oznacza zawartą w umowie możliwość odkupu lub zamknięcia przez dom maklerski inicjujący pozycji sekurytyzacyjnych przed spłatą wszystkich ekspozycji bazowych, kiedy kwota należności z tytułu ekspozycji bazowych spada poniżej określonego poziomu.

§ 12. Instrument wsparcia płynności oznacza pozycję sekurytyzacyjną z tytułu postanowień umownych o zapewnieniu finansowania, mającego na celu zapewnienie terminowości przepływów pieniężnych do inwestorów.

§ 13. Kirb oznacza wartość równą 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, które byłyby obliczone na podstawie metody wewnętrznych ratingów do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia dla ekspozycji sekurytyzowanych, gdyby nie były one poddane sekurytyzacji, powiększoną o kwotę oczekiwanych strat związanych z tymi ekspozycjami, obliczoną na podstawie metody wewnętrznych ratingów.

§ 14. Metoda ratingów zewnętrznych oznacza metodę obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnych zgodnie z § 94-99.

§ 15. Metoda formuły nadzorczej oznacza metodę obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnych zgodnie z § 100-102.

§ 16. Pozycja bez zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej oznacza pozycję sekurytyzacyjną, dla której nie istnieje uznana ocena wiarygodności kredytowej, dokonana przez uznaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej.

§ 17. Pozycja z oceną wiarygodności kredytowej oznacza pozycję sekurytyzacyjną, dla której istnieje uznana ocena wiarygodności kredytowej, dokonana przez uznaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej.

§ 18. Program emisji papierów komercyjnych zabezpieczonych aktywami (program ABCP) oznacza program sekurytyzacyjny, w ramach którego wyemitowane papiery wartościowe przyjmują z reguły postać papierów komercyjnych z pierwotnym terminem zapadalności wynoszącym jeden rok lub mniej.

Księga II. Zasady ogólne

§ 19.1. Jeżeli dom maklerski stosuje metodę standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia, w przypadku klasy ekspozycji, do której byłyby przypisane ekspozycje sekurytyzowane zgodnie z § 20-22 załącznika nr 6 do rozporządzenia, dom maklerski oblicza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem w odniesieniu do pozycji sekurytyzacyjnej zgodnie z § 44-78.

2. W innych przypadkach, niż określone w § 19 ust 1, dom maklerski oblicza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem w odniesieniu do pozycji sekurytyzacyjnej zgodnie z § 46-50 oraz § 84-123.

§ 20. Jeżeli istotna część ryzyka kredytowego związanego z ekspozycjami sekurytyzowanymi została przetransferowana z domu maklerskiego inicjującego na inny podmiot zgodnie z § 32–38, dom maklerski inicjujący może:

- 1) w przypadku sekurytyzacji tradycyjnej, wyłączyć ekspozycje, które poddano sekurytyzacji z obliczeń kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oraz w stosownych przypadkach, kwot oczekiwanych strat;
- 2) w przypadku sekurytyzacji syntetycznej, obliczać w stosunku do ekspozycji sekurytyzowanych kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oraz w stosownych przypadkach, kwoty oczekiwanych strat, zgodnie z § 32–38.

§ 21. 1. Jeżeli ma zastosowanie § 20, dom maklerski inicjujący oblicza kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem określone w niniejszym załączniku w stosunku do pozycji, które posiada w danej sekurytyzacji.

2. Jeżeli dom maklerski inicjujący nie przekaze istotnej części ryzyka kredytowego na rzecz innego podmiotu zgodnie z ust. 1, kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla pozycji wynikających z takiej sekurytyzacji nie oblicza się.

§ 22. W celu obliczenia kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnej, pozycji przypisuje się wagi ryzyka na podstawie jakości kredytowej pozycji, którą można ustalić poprzez odniesienie do oceny wiarygodności kredytowej nadanej przez zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej lub w inny sposób, zgodnie z przepisami niniejszego załącznika.

§ 23. Jeżeli ekspozycja dotyczy różnych transz sekurytyzacyjnych, ekspozycja względem każdej z transz uznawana jest za odrębną pozycję sekurytyzacyjną. Uznaje się, że dostawcy ochrony kredytowej dla pozycji sekurytyzacyjnych utrzymują pozycje sekurytyzacyjne. Pozycje sekurytyzacyjne obejmują ekspozycje wynikające ze związanych ze strukturą sekurytyzacyjną transakcji pochodnych na stopę procentową lub walutowych transakcji pochodnych.

§ 24. Jeżeli pozycja sekurytyzacyjna objęta jest rzeczywistą lub nierzeczywistą ochroną kredytową, waga ryzyka stosowana wobec tej pozycji może zostać zmieniona zgodnie § 5 i § 6 załącznika nr 6 do rozporządzenia, traktowanymi w powiązaniu z § 2, § 4 ust. 2, § 5 ust. 2, § 6 i § 7 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

§ 25. Za wyjątkiem ekspozycji pomniejszających sumę kapitałów podstawowych określonych w § 2 ust. 4-6 oraz § 4 ust. 2 załącznika nr 12 do rozporządzenia, kwota ekspozycji ważonej ryzykiem wliczana jest do całkowitej kwoty ekspozycji domu maklerskiego ważonych ryzykiem dla celów § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.

§ 26. W celu ustalenia wagi ryzyka pozycji sekurytyzacyjnej zgodnie z § 22-25 dom maklerski może zastosować ocenę wiarygodności kredytowej nadaną przez uznaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej.

§ 27. Korzystanie przez dom maklerski z ocen kredytowych uznanej instytucji oceny wiarygodności kredytowej do obliczania ważonych ryzykiem kwot ekspozycji zgodnie z § 22-25 odbywa się w sposób spójny i zgodny z zasadami określonymi w § 39–45.

§ 28. W przypadku sekurytyzacji ekspozycji odnawialnych z opcją przedterminowej spłaty ekspozycji, dom maklerski inicjujący oblicza zgodnie z § 46–123 dodatkową kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem w związku z możliwym wzrostem poziomu ryzyka kredytowego w wyniku uruchomienia opcji przedterminowej spłaty.

§ 29. Ekspozycja odnawialna oznacza ekspozycję, w przypadku której jest dopuszczalne, aby salda zadłużenia klientów zmieniały się na podstawie ich decyzji o pożyczaniu lub spłacie zadłużenia w ramach uzgodnionego limitu, natomiast opcja przedterminowej spłaty oznacza klauzulę umowną nakazującą, w przypadku zaistnienia określonych zdarzeń, wykup pozycji inwestorów przed pierwotnie określonym terminem zapadalności wyemitowanych papierów wartościowych.

§ 30. Dom maklerski inicjujący, który w zakresie sekurytyzacji skorzystał z postanowień § 20-21 w celu obliczenia kwot ekspozycji ważonych ryzykiem lub instytucja sponsorująca, mając na względzie ograniczenie potencjalnych lub rzeczywistych strat inwestorów, nie mogą udzielać wsparcia jakości kredytowej sekurytyzacji wykraczającego poza ich obowiązki umowne.

§ 31. Jeżeli dom maklerski inicjujący lub instytucja sponsorująca narusza postanowienia § 30 w zakresie sekurytyzacji, udzielając wsparcia jakości kredytowej sekurytyzacji wykraczającego poza jego obowiązki wynikające z umowy dotyczącej programu sekurytyzacyjnego, zobowiązany jest do uwzględniania sekurytyzowanych ekspozycji w rachunku ekspozycji ważonych ryzykiem bez uwzględniania wpływu sekurytyzacji oraz do podania do publicznej wiadomości faktu udzielenia wsparcia nieobjętego umową i informacji o wpływie takiego działania na wymogi kapitałowe.

Część II.

Wymogi minimalne dotyczące uznawania transferu istotnej części ryzyka kredytowego oraz obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem i kwot oczekiwanych strat dla ekspozycji objętych sekurytyzacją

Księga I. Wymogi minimalne dotyczące uznawania transferu istotnej części ryzyka kredytowego w sekurytyzacji tradycyjnej

§ 32. W przypadku sekurytyzacji tradycyjnej dom maklerski inicjujący może wyłączyć ekspozycje sekurytyzowane z obliczeń kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oraz kwot oczekiwanych strat, jeśli istotna część ryzyka kredytowego związana z tymi ekspozycjami została przekazana stronie trzeciej, a transfer taki spełnia następujące warunki:

- 1) dokumentacja sekurytyzacji odzwierciedla istotę ekonomiczną transakcji;
- 2) dom maklerski inicjujący oraz jego wierzyciele nie mają tytułu prawnego do sekurytyzowanych ekspozycji, również w przypadku upadłości i przejęcia masy

- upadłościowej przez syndyka, co jest poparte opinią prawną sporządzoną przez uprawnioną osobę;
- 3) wyemitowane w ramach sekurytyzacji papiery wartościowe nie stanowią zobowiązań domu maklerskiego inicjującego;
 - 4) przyjmujący ekspozycję jest jednostką specjalnego przeznaczenia do celów sekurytyzacji lub funduszem sekurytyzacyjnym;
 - 5) dom maklerski inicjujący nie zachowuje efektywnej lub pośredniej kontroli nad przekazanymi ekspozycjami, przy czym:
 - 6) dom maklerski inicjujący zachowuje efektywną kontrolę nad przekazanymi ekspozycjami, jeśli posiada prawo odkupu wcześniej przekazanych ekspozycji od przejmującego ekspozycje, aby zrealizować związane z nimi korzyści, lub jeśli jest zobowiązany do ponownego przejęcia ryzyka przekazanego wraz z ekspozycjami,
 - 7) zachowanie przez dom maklerski inicjujący praw do administrowania lub obowiązków administracyjnych w odniesieniu do przekazanych ekspozycji nie stanowi samo w sobie pośredniej kontroli ekspozycji;
 - 8) w przypadku występowania opcji odkupu końcowego spełnione są następujące warunki:
 - a) realizacja opcji odkupu końcowego następuje według uznania domu maklerskiego inicjującego,
 - b) opcja odkupu końcowego może być wykonana jedynie w przypadku, gdy 10% lub mniej pierwotnej wartości nominalnej ekspozycji sekurytyzowanych pozostaje niespłacone,
 - c) opcja odkupu końcowego nie jest sformułowana w sposób mający na celu uniknięcie przypisania strat do pozycji wsparcia jakości kredytowej lub innych pozycji będących w posiadaniu inwestorów, ani też w jakikolwiek inny sposób mający na celu udzielenie wsparcia jakości kredytowej;
 - 9) umowa, na podstawie której dom maklerski przelewa sekurytyzowane wierzytelności, nie zawiera klauzul stwierdzających, że:
 - a) za wyjątkiem przypadku opcji przedterminowej spłaty, wymaga się, by dom maklerski inicjujący podwyższał jakość kredytową pozycji sekurytyzacyjnych, w tym między innymi poprzez zmianę bazowych ekspozycji kredytowych lub zwiększenie dochodów wypłacanych inwestorom w przypadku pogorszenia się jakości kredytowej ekspozycji sekurytyzowanych,
 - b) w przypadku pogorszenia się jakości kredytowej puli ekspozycji bazowych zwiększeniu ulegają dochody należne posiadaczom pozycji sekurytyzacyjnych.

Księga II. Wymogi minimalne dotyczące uznawania transferu istotnej części ryzyka kredytowego w sekurytyzacji syntetycznej

§ 33. W przypadku sekurytyzacji syntetycznej dom maklerski inicjujący może obliczać kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oraz odpowiednio kwoty oczekiwanych strat dla ekspozycji objętych sekurytyzacją zgodnie z § 34 i § 35, jeśli istotna część ryzyka kredytowego została przekazana stronie trzeciej poprzez rzeczywistą lub nierzeczywistą ochronę kredytową, a transfer spełnia następujące warunki:

- 1) dokumentacja sekurytyzacji odzwierciedla istotę ekonomiczną transakcji;
- 2) ochrona kredytowa, za pośrednictwem której przekazywane jest ryzyko kredytowe spełnia kryteria dopuszczalności oraz inne wymogi niezbędne do uznania takiego zabezpieczenia określone w § 2, § 4 ust. 2, § 5 ust. 2, § 6 oraz § 7 załącznika nr 7 do rozporządzenia, przy czym dla celów tego ustępu jednostek specjalnego przeznaczenia nie uznaje się za dopuszczalnych dostawców ochrony nierzeczywistej;

- 3) instrumenty stosowane w celu transferu ryzyka kredytowego nie zawierają warunków, które:
 - a) narzucają znaczące progi istotności, poniżej których, w razie wystąpienia zdarzenia kredytowego, nie jest uruchamiana ochrona kredytowa,
 - b) pozwalają na zakończenie ochrony na skutek pogorszenia się jakości kredytowej ekspozycji bazowych,
 - c) w przypadkach innych niż opcja przedterminowej spłaty nakładają na dom maklerski inicjujący wymóg podwyższenia jakości kredytowej pozycji sekurytyzacyjnych,
 - d) zwiększają koszt ochrony kredytowej ponoszony przez dom maklerski lub dochód wypłacany posiadaczom pozycji sekurytyzacyjnych z tytułu pogorszenia się jakości kredytowej ekspozycji bazowych;
- 4) dom maklerski posiada opinię prawną sporządzoną przez uprawnioną osobę potwierdzającą możliwość wyegzekwowania ochrony kredytowej w obrębie wszystkich właściwych jurysdykcji.

Księga III. Wymogi minimalne dotyczące obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem przez dom maklerski inicjujący dla ekspozycji poddanych sekurytyzacji syntetycznej

§ 34. W przypadku gdy spełnione są warunki określone w § 33, obliczając kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem dla ekspozycji sekurytyzowanych, dom maklerski inicjujący sekurytyzację syntetyczną obowiązany jest, z zastrzeżeniem § 36-38, stosować metody obliczeniowe określone w § 46-123. W przypadku, gdy spełnione są warunki określone w § 33, jeśli do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla ekspozycji sekurytyzowanych dom maklerski inicjujący sekurytyzację syntetyczną wykorzystuje metodę wewnętrznych ratingów określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia, kwota oczekiwanej straty w odniesieniu do ekspozycji sekurytyzowanych jest równa zeru.

§ 35. Przepisy § 34 odnoszą się do całej puli ekspozycji sekurytyzowanych. Z uwzględnieniem przepisów § 36-38, dom maklerski inicjujący oblicza kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do wszystkich transz sekurytyzacyjnych zgodnie z § 46 – 123, z uwzględnieniem zasad uznawania technik ograniczania ryzyka kredytowego, w szczególności, gdy dana transza przekazywana jest stronie trzeciej za pośrednictwem ochrony nierzeczywistej, dom maklerski, obliczając kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, przypisuje tej transzy wagę ryzyka tej strony trzeciej.

Księga IV. Sposoby traktowania przypadków niedopasowania terminów zapadalności w sekurytyzacji syntetycznej

§ 36. Do celów obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z § 34, niedopasowanie terminów między ochroną kredytową, na skutek której osiąga się podział na transze, a ekspozycjami sekurytyzowanymi uwzględnia się zgodnie z § 37-38.

§ 37. Za termin zapadalności ekspozycji sekurytyzowanych przyjmuje się najdłuższy termin zapadalności dowolnej z tych ekspozycji, nie dłuższy jednak niż pięć lat. Termin zapadalności ochrony kredytowej określa się zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia.

§ 38. Dom maklerski inicjujący nie uwzględnia niedopasowania terminów zapadalności w obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, którym zgodnie z § 46-123 przypisuje się wagę ryzyka 1250 % a w odniesieniu do wszelkich innych transz podejście do

niedopasowania terminów zapadalności określone w załączniku nr 7 do rozporządzenia, stosuje się zgodnie z następującym wzorem:

$$RW^* = [RW(SP) \times (t-t^*)/(T-t^*)] + [RW(Ass) \times (T-t)/(T-t^*)]$$

gdzie:

RW* - oznacza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem do celów rachunku wymogów kapitałowych określonego w § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia,

RW (Ass) - oznacza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem dla ekspozycji sekurytyzowanych, bez uwzględnienia sekurytyzacji, obliczoną proporcjonalnie do udziału transzy w strukturze sekurytyzacyjnej,

RW(SP) - oznacza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem obliczoną zgodnie z § 34, gdyby nie występowało niedopasowanie terminów zapadalności,

T- oznacza termin zapadalności ekspozycji bazowych wyrażony w latach,

t - oznacza termin zapadalności ochrony kredytowej wyrażony w latach,

t*- równa się 0,25.

Część III.

Zewnętrzna ocena wiarygodności kredytowej

Księga I. Kryteria, jakie muszą spełniać zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej

§ 39. Dla potrzeb obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem na mocy § 46 – 123, ocena wiarygodności kredytowej opracowana przez uznaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej musi spełnić warunki określone w § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia2008 r. w sprawie ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej.

Księga II. Stosowanie zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej

§ 40. Dom maklerski stosuje w odniesieniu do posiadanych pozycji sekurytyzacyjnych oceny wiarygodności kredytowej uznanych zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej zgodnie z przepisami rozporządzenia, o którym mowa w § 39.

§ 41. Dom maklerski nie może, z zastrzeżeniem przepisów § 9 pkt 4 rozporządzenia, o którym mowa w § 39, stosować ocen wiarygodności kredytowej danej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej do swoich pozycji w określonych transzach oraz ocen wiarygodności kredytowej innej zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej do swoich pozycji w innych transzach w ramach tej samej struktury sekurytyzacyjnej, niezależnie od tego czy transze te posiadają, czy nie posiadają oceny wiarygodności kredytowej nadane przez pierwszą zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej.

§ 42. W przypadku gdy ochrona kredytowa, uznana na podstawie przepisów załącznika nr 7 do rozporządzenia, zapewniana jest bezpośrednio jednostce specjalnego przeznaczenia do celów sekurytyzacji i ochrona ta znajduje odzwierciedlenie w ocenie wiarygodności kredytowej pozycji nadanej przez wyznaczoną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej, można zastosować wagę ryzyka przypisaną do tej oceny.

§ 43. Jeśli ochrona nie jest uznana na podstawie przepisów załącznika nr 7 do rozporządzenia, nie uznaje się też związanej z nią oceny wiarygodności kredytowej.

§ 44. W sytuacji, gdy ochrona kredytowa nie jest zapewniana jednostce specjalnego przeznaczenia do celów sekurytyzacji, lecz bezpośrednio pozycji sekurytyzacyjnej, oceny jakości wiarygodności pozycji nadanej przez wyznaczoną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej nie uznaje się.

Księga III. Przyporządkowanie zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej

§ 45. Przyporządkowanie zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej następuje zgodnie z przepisami rozporządzenia o którym mowa w § 39.

Część IV. Obliczenia

Księga I. Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem

§ 46. Dla celów § 22-25 kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnej oblicza się jako iloczyn wartości ekspozycji z tytułu pozycji sekurytyzacyjnej oraz wagi ryzyka przypisanej zgodnie z niniejszym załącznikiem.

§ 47. Obliczenia kwot ekspozycji ważonej ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnej przeprowadza się z uwzględnieniem przepisów § 48, z tym że:

- 1) w przypadku, gdy dom maklerski oblicza kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z § 51 -83, wartość pozycji sekurytyzacyjnej, która stanowi pozycję bilansową, jest równa jej wartości bilansowej;
- 2) w przypadku, gdy dom maklerski oblicza kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z § 84 -123, wartość pozycji sekurytyzacyjnej, która stanowi pozycję bilansową, jest równa jej wartości bilansowej z wyłączeniem korekt wartości;
- 3) wartość pozycji sekurytyzacyjnej, która stanowi pozycję pozabilansową, równa się jej wartości nominalnej pomnożonej przez współczynnik konwersji, zgodnie z przepisami niniejszego załącznika, przy czym współczynnik ten wynosi 100 %, chyba, że przepisy niniejszego załącznika stanowią inaczej.

§ 48. Wartość ekspozycji wynikająca z pozycji sekurytyzacyjnej z tytułu transakcji pochodnych określonych w § 27 załącznika nr 2 do rozporządzenia, ustala się zgodnie z załącznikiem nr 9 do rozporządzenia.

§ 49. W przypadku, gdy pozycja sekurytyzacyjna objęta jest ochroną kredytową rzeczywistą, wartość ekspozycji wynikającej z tej pozycji może zostać skorygowana zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia i przepisami niniejszego załącznika.

§ 50. W przypadku, gdy dom maklerski posiada dwie lub więcej pokrywających się pozycji sekurytyzacyjnych, jest zobowiązany, w zakresie, w jakim pozycje te pokrywają się, włączyć do obliczeń kwot ekspozycji ważonych ryzykiem jedynie te pozycje lub części pozycji, które skutkują wyższymi kwotami ekspozycji ważonych ryzykiem. Dla celów niniejszego paragrafu pokrywanie się oznacza, że pozycje w całości lub w części narażone są na to samo ryzyko, tak że pokrywającym się częściom pozycji odpowiada jedna ekspozycja.

Księga II. Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem według metody standardowej

Tytuł I. Zasady ogólne

§ 51. Kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem wynikającą z pozycji sekurytyzacyjnej posiadającej zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej, oblicza się z zastrzeżeniem § 53, stosując do wartości ekspozycji wagę ryzyka związaną ze stopniem jakości kredytowej, przypisanym przez Komisję zgodnie z art. 105b ust. 7 ustawy do określonej oceny wiarygodności kredytowej, jak wyszczególniono w tabelach 1 i 2.

Tabela 1. Pozycje inne niż z zewnętrznymi krótkoterminowymi ocenami wiarygodności kredytowej.

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	4	5 i niższy
Waga ryzyka	20%	50%	100%	350%	1250%

Tabela 2. Pozycje z zewnętrznymi krótkoterminowymi ocenami wiarygodności kredytowej.

Stopień jakości kredytowej	1	2	3	Wszystkie inne zewnętrzne oceny wiarygodności kredytowej
Waga ryzyka	20%	50%	100%	1250%

§ 52. Z zastrzeżeniem przepisów § 54 - 64, kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem wynikającą z pozycji sekurytyzacyjnej bez ratingu oblicza się stosując wagę ryzyka 1250 %.

Tytuł II. Dom maklerski inicjujący i instytucja sponsorująca

§ 53. Dla domu maklerskiego inicjującego lub instytucji sponsorującej kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem obliczone w odniesieniu do posiadanych pozycji sekurytyzacyjnych mogą ograniczać się do kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, które uznanoby dla ekspozycji sekurytyzowanych, gdyby nie były one poddane sekurytyzacji. Podejście to ma zastosowanie z zastrzeżeniem zakładanego zastosowania wagi ryzyka 150 % do wszystkich pozycji przeterminowanych oraz tych należących do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka wśród ekspozycji sekurytyzowanych.

Tytuł III. Sposoby uwzględniania pozycji bez zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej

§ 54. Dom maklerski utrzymujący pozycję sekurytyzacyjną bez zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej może stosować metody określone w § 55 - 58 do obliczania kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem wynikającej z tej pozycji, pod warunkiem, że skład puli ekspozycji sekurytyzowanych jest przez cały czas znany.

§ 55. Dom maklerski posiadający pozycję sekurytyzacyjną może zastosować średnioważoną wagę ryzyka, która miałaby zastosowanie do ekspozycji bazowych objętych sekurytyzacją zgodnie z metodą standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, pomnożoną przez współczynnik koncentracji określony w § 56.

§ 56. Współczynnik koncentracji równa się sumie wartości nominalnych wszystkich transz struktury sekurytyzacyjnej, podzielonej przez sumę wartości nominalnej transzy, w której dom maklerski utrzymuje pozycję sekurytyzacyjną oraz transz o równym lub niższym

stopniu uprzywilejowania, niż transza, w której dom maklerski utrzymuje pozycję sekurytyzacyjną.

§ 57. Waga ryzyka, o której mowa w § 55 nie może przewyższyć 1250 % lub być poniżej jakiegokolwiek wagi ryzyka zastosowanej do transzy posiadającej zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej, a która jest transzą o wyższym stopniu uprzywilejowania.

§ 58. W przypadku, gdy dom maklerski nie jest w stanie określić wag ryzyka dla ekspozycji sekurytyzowanych zgodnie z metodą standardową określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia, pozycji sekurytyzacyjnej przypisuje się wagę ryzyka 1250 %.

Tytuł IV. Sposoby uwzględniania pozycji sekurytyzacyjnych w transzy drugiej straty lub o wyższym pierwszeństwie w programie ABCP

§ 59. Z zastrzeżeniem możliwości korzystniejszego traktowania na podstawie przepisów § 61-64 dotyczących instrumentów wsparcia płynności, dom maklerski może zastosować do pozycji sekurytyzacyjnych, spełniających warunki określone w § 60, wagę ryzyka o wartości 100% lub najwyższą wagę ryzyka, która byłaby zastosowana przez dom maklerski posiadający pozycję sekurytyzacyjną, względem dowolnej ekspozycji bazowej objętej sekurytyzacją zgodnie z metodą standardową – w zależności od tego, która z tych dwóch wartości jest wyższa.

§ 60. Podejście zgodne z § 59 jest dopuszczalne, jeśli pozycja sekurytyzacyjna:

- 1) dotyczy transzy, która w sensie ekonomicznym stanowi w sekurytyzacji pozycję drugiej straty lub bardziej uprzywilejowaną, a transza pierwszej straty dostarcza znaczącego wsparcia jakości kredytowej dla transzy drugiej straty;
- 2) posiada zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej na poziomie inwestycyjnym lub wyższym;
- 3) jest w posiadaniu domu maklerskiego, który nie posiada pozycji w transzy pierwszej straty.

Tytuł V. Sposoby uwzględniania instrumentów wsparcia płynności nie posiadających ratingu

Dział I. Dopuszczalne instrumenty wsparcia płynności

§ 61. Do określenia wartości ekspozycji wynikającej z instrumentu wsparcia płynności dom maklerski może zastosować współczynnik konwersji 20 % w odniesieniu do wartości nominalnej instrumentu wsparcia płynności z pierwotnym terminem zapadalności nie dłuższym niż rok oraz współczynnik konwersji 50 % w odniesieniu do wartości nominalnej instrumentu wsparcia płynności z pierwotnym terminem zapadalności dłuższym niż rok, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) dokumentacja instrumentu wsparcia płynności jasno określa i ogranicza okoliczności, w których instrument może być wykorzystany;
- 2) instrumentu nie można wykorzystać w celu dostarczenia wsparcia jakości kredytowej poprzez pokrycie strat poniesionych przed datą uruchomienia instrumentu, w tym poprzez zapewnienie płynności ekspozycjom nieobsługiwanych w momencie wykorzystania instrumentu lub przez nabycie aktywów powyżej ich wartości godziwej;
- 3) instrumentu nie stosuje się w celu stałego lub regularnego finansowania transakcji sekurytyzacyjnej;

- 4) spłata zobowiązań z tytułu wykorzystania instrumentu wsparcia płynności nie jest podporządkowana w stosunku do ekspozycji wobec inwestorów, innych niż ekspozycje z tytułu procentowych lub walutowych transakcji pochodnych, opłat lub innych tego typu płatności, ani też nie podlega zrzeczeniu się lub odroczeniu;
- 5) instrumentu wsparcia płynności nie można uruchomić, po tym jak wszystkie instrumenty wsparcia jakości kredytowej, korzystne dla danego instrumentu wsparcia płynności, zostały zrealizowane;
- 6) postanowienia umowne dotyczące zapewnienia finansowania zawierają klauzulę umowną, z której wynika:
 - a) automatyczne obniżenie kwoty, która może być wykorzystana, o wysokość kwoty ekspozycji dla których nastąpiło niewykonanie zobowiązania, w rozumieniu przepisów załącznika nr 6 do rozporządzenia lub,
 - b) zaprzestanie korzystania z instrumentu wsparcia płynności, gdy pula ekspozycji sekurytyzowanych składa się z instrumentów posiadających zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej, jeśli średnia zewnętrzna ocena wiarygodności kredytowej puli spadnie poniżej zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej na poziomie inwestycyjnym.

§ 62. Waga ryzyka dla dopuszczalnego instrumentu wsparcia płynności jest równa najwyższej wadze, która byłaby zastosowana przez dom maklerski posiadający ekspozycje sekurytyzowane do którejkolwiek z ekspozycji bazowych objętych sekurytyzacją zgodnie z metodą standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

Dział II. Instrumenty wsparcia płynności dostępne wyłącznie w przypadku zaburzeń funkcjonowania rynku

§ 63. W celu określenia wartości ekspozycji można zastosować współczynnik konwersji równy 0% w odniesieniu do wartości nominalnej instrumentu wsparcia płynności, który może zostać uruchomiony wyłącznie w przypadku zaburzeń funkcjonowania rynku. Zaburzenie funkcjonowania rynku oznacza przypadek, gdy więcej niż jedna jednostka specjalnego przeznaczenia do celów sekurytyzacji w ramach różnych transakcji nie jest w stanie odnowić emisji zapadających papierów komercyjnych i niemożność ta nie jest spowodowana pogorszeniem jakości kredytowej samej jednostki specjalnego przeznaczenia do celów sekurytyzacji lub pogorszeniem jakości kredytowej sekurytyzowanych ekspozycji, o ile instrument taki spełnia warunki określone w § 61.

Dział III. Linie zaliczek gotówkowych

§ 64. W celu określenia wartości ekspozycji można zastosować współczynnik konwersji równy 0% w odniesieniu do wartości nominalnej instrumentu wsparcia płynności, który jest bezwarunkowo odwoływalny, pod warunkiem, że spełnione są warunki określone w § 61 a spłata wierzytelności z tytułu wykorzystania instrumentu posiada pierwszeństwo w stosunku do wszystkich innych roszczeń do przepływów pieniężnych z tytułu sekurytyzowanych ekspozycji.

Tytuł VI. Dodatkowe wymogi kapitałowe w stosunku do sekurytyzacji ekspozycji odnawialnych z opcją przedterminowej spłaty ekspozycji.

Dział I. Zasady ogólne

§ 65. Oprócz kwot ekspozycji ważonych ryzykiem wynikających z pozycji sekurytyzacyjnych, dom maklerski inicjujący oblicza dodatkowo kwotę ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z zasadami określonymi w § 66-80, jeżeli dokonuje sprzedaży ekspozycji odnawialnych w ramach sekurytyzacji zawierającej opcję przedterminowej spłaty.

§ 66. Dom maklerski inicjujący oblicza kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem w odniesieniu do sumy udziałów jednostki inicjującej i udziału inwestorów w danej strukturze sekurytyzacyjnej.

§ 67. W przypadku struktur sekurytyzacyjnych, w ramach których ekspozycje bazowe objęte sekurytyzacją zawierają ekspozycje odnawialne i nieodnawialne, dom maklerski inicjujący stosuje podejście określone w § 68 i § 69 jedynie w odniesieniu do tej części puli ekspozycji bazowych, która zawiera ekspozycje odnawialne.

§ 68. 1. Dla celów przepisów § 65-80 przez udział jednostki inicjującej rozumie się wartość ekspozycji tej części nominalnej puli wykorzystanych kwot ekspozycji odnawialnych, sprzedanych w ramach sekurytyzacji, której udział w całej puli wierzytelności sprzedanych w ramach sekurytyzacji określa proporcję przepływów pieniężnych z tytułu spłat kapitału, odsetek oraz innych powiązanych kwot, które nie służą dokonywaniu płatności na rzecz posiadaczy pozycji sekurytyzacyjnych, z zastrzeżeniem, że udział jednostki inicjującej nie jest podrzędny w stosunku do udziału inwestorów.

2. Udział inwestorów oznacza wartość ekspozycji pozostałej nominalnej puli wykorzystanych kwot ekspozycji odnawialnych.

§ 69. Ekspozycję domu maklerskiego inicjującego, determinującą jego prawa względem udziału jednostki inicjującej zgodnie z § 68, nie uważa się za pozycję sekurytyzacyjną, lecz za proporcjonalną ekspozycję względem ekspozycji sekurytyzowanych przy założeniu braku sekurytyzacji.

Dział II. Zwolnienia z dodatkowych wymogów kapitałowych związanych z opcją przedterminowej spłaty ekspozycji

§ 70. Z wymogu obliczania dodatkowej kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, o którym mowa w § 65, zwolniony jest dom maklerski inicjujący następujące rodzaje sekurytyzacji:

- 1) sekurytyzację ekspozycji odnawialnych, w przypadku której inwestorzy ponoszą pełne ryzyko związane z przyszłą wysokością wykorzystanej kwoty ekspozycji odnawialnych przez kredytobiorców, co oznacza że ryzyko ekspozycji bazowych nie przechodzi z powrotem na dom maklerski inicjujący nawet po wystąpieniu przedterminowej spłaty;
- 2) sekurytyzację, w przypadku której opcja przedterminowej spłaty jest uruchamiana jedynie przez zdarzenia niezwiązane z sekurytyzowanymi aktywami lub domem maklerskim inicjującym, takie jak istotne zmiany w przepisach prawnych.

Dział III. Maksymalny dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu sekurytyzacji ekspozycji odnawialnych z opcją przedterminowej spłaty ekspozycji

§ 71. W przypadku domu maklerskiego inicjującego, podlegającego wymogom określonym w § 65, suma kwot ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do jego pozycji

w udziale inwestorów oraz kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, obliczonych zgodnie z § 65, nie przekracza wyższej z wartości:

- 1) kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, obliczonych w odniesieniu do pozycji domu maklerskiego w udziale inwestorów;
- 2) kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, które byłyby obliczone przez dom maklerski posiadający ekspozycje bazowe w odniesieniu do ekspozycji sekurytyzowanych w kwocie równej udziałowi inwestorów, przy założeniu braku sekurytyzacji.

§ 72. Potrącenie zysków netto, jeśli takie występują, z tytułu kapitalizacji przyszłych dochodów z sekurytyzacji, wymagane dla potrzeb rachunku kapitałów własnych dokonywane jest niezależnie od wyznaczenia maksymalnego dodatkowego wymogu kapitałowego określonego w § 71.

Dział IV. Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem w stosunku do sekurytyzacji ekspozycji odnawialnych z opcją przedterminowej spłaty ekspozycji

§ 73. Kwota ekspozycji ważonych ryzykiem obliczona zgodnie z § 65, stanowi iloczyn następujących elementów:

- a) udziału inwestorów,
- b) odpowiedniego współczynnika konwersji, określonego w § 75-80,
- c) średnioważonej wagi ryzyka, która zostałaby zastosowana do ekspozycji sekurytyzowanych przy założeniu braku sekurytyzacji.

§ 74. Opcję przedterminowej spłaty ekspozycji uważa się za kontrolowaną w przypadku, gdy spełnione są następujące warunki:

- 1) dom maklerski inicjujący posiada plany zapewnienia kapitału i zachowania płynności, zapewniające domu maklerskiemu inicjującemu wystarczający kapitał i płynność w przypadku przedterminowej spłaty;
- 2) przez cały okres transakcji obowiązuje podział spłat odsetek, kapitału, wydatków, strat i odzyskanych ekspozycji pomiędzy udziałem domu maklerskiego inicjującego a udziałem inwestorów proporcjonalnie do salda niespłaconych ekspozycji wyznaczanego przynajmniej raz w miesiącu;
- 3) za okres spłaty uważa się czas wystarczający do uregulowania lub uznania za zobowiązanie niewykonalne 90 % całkowitej wartości ekspozycji (łącznie udziału domu maklerskiego inicjującego i inwestorów) z początku procesu przedterminowej spłaty;
- 4) tempo spłaty nie jest szybsze niż w przypadku spłaty liniowej w okresie, o którym mowa w pkt 3.

§ 75. W przypadku sekurytyzacji z opcją przedterminowej spłaty ekspozycji detalicznych, które są niezatwierdzone i bezwarunkowo odwołalne bez konieczności wcześniejszego uprzedzenia, a przedterminową spłatę uruchamia spadek poziomu marży nadwyżkowej do określonego poziomu, dom maklerski porównuje średni poziom marży nadwyżkowej z trzech ostatnich miesięcy z poziomami obowiązkowej blokady marży nadwyżkowej.

§ 76. W przypadku, gdy sekurytyzacja nie wymaga blokady marży nadwyżkowej, przyjmuje się, że poziom blokady marży nadwyżkowej jest o 4,5 punktu procentowego wyższy niż poziom marży nadwyżkowej, przy którym uruchamia się proces przedterminowej spłaty.

§ 77. Odpowiedni współczynnik konwersji określa się zgodnie z poziomem faktycznej średniej marży nadwyżkowej z trzech ostatnich miesięcy zgodnie z tabelą 3.

Tabela 3

	Sekurytyzacja z kontrolowaną opcją spłaty przedterminowej	Sekurytyzacja z niekontrolowaną opcją spłaty przedterminowej
Średnia marża nadwyżkowa z trzech miesięcy	Współczynnik konwersji	Współczynnik konwersji
Powyżej poziomu A	0%	0%
Poziom A	1%	5%
Poziom B	2%	15%
Poziom C	10%	50%
Poziom D	20%	100%
Poziom E	40%	100%

§ 78. W tabeli 3 poziom A oznacza poziom marży nadwyżkowej niższy od 133,33 % poziomu blokady marży nadwyżkowej, ale nie niższy od 100 % tego poziomu; poziom B oznacza poziom marży nadwyżkowej niższy od 100 % poziomu blokady marży nadwyżkowej, ale nie niższy od 75 % tego poziomu; poziom C oznacza poziom marży nadwyżkowej niższy od 75 % poziomu blokady marży nadwyżkowej, ale nie niższe od 50 % tego poziomu; poziom D oznacza poziom marży nadwyżkowej niższy od 50 % poziomu blokady marży nadwyżkowej, ale nie niższy od 25 % tego poziomu; poziom E oznacza poziom marży nadwyżkowej niższy od 25 % poziomu blokady marży nadwyżkowej.

§ 79. W innych, niż wymienione w § 73-78, przypadkach sekurytyzacji z opcją kontrolowanej spłaty przedterminowej ekspozycji odnawialnych stosuje się kredytowy współczynnik konwersji równy 90 %.

§ 80. W innych, niż wymienione w § 73-78, przypadkach sekurytyzacji z opcją niekontrolowanej spłaty przedterminowej ekspozycji odnawialnych stosuje się kredytowy współczynnik konwersji 100 %.

Tytuł VII. Uznanie ograniczenia ryzyka kredytowego względem pozycji sekurytyzacyjnych

§ 81. W przypadku uzyskania ochrony kredytowej pozycji sekurytyzacyjnych obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem może ulec zmianie zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia.

Tytuł VIII. Zmniejszenie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem

§ 82. W przypadku pozycji sekurytyzacyjnych, którym przypisuje się wagę ryzyka 1250 %, dom maklerski może zastosować podejście alternatywne w stosunku do uwzględniania pozycji w rachunku aktywów ważonych ryzykiem i pomniejszyć kapitały nadzorowane o

wartość takich ekspozycji. W tym celu, przy obliczaniu wartości ekspozycji można uwzględnić dopuszczalną ochronę rzeczywistą, w sposób zgodny z przepisami § 81.

§ 83. W przypadku, gdy dom maklerski korzysta z opcji wskazanej w § 82, kwotę 12,5 razy większą od kwoty potrąconej zgodnie z tym ustępem odejmuje się dla celów § 53 od kwoty określonej w § 53 jako maksymalna kwota ekspozycji ważonych ryzykiem, obliczonej przez dom maklerski inicjujący lub instytucję sponsorującą.

Księga III . Obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem według metody wewnętrznych ratingów

Tytuł I. Hierarchia metod

Dział I. Zasady ogólne

§ 84. Kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnej oblicza się zgodnie z przepisami § 85–123.

§ 85. Do obliczenia kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem dla pozycji z zewnętrzną oceną wiarygodności kredytowej lub dla pozycji, wobec której można zastosować implikowaną zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej stosuje się metodę ratingów zewnętrznych, określoną w § 94–99.

§ 86. W odniesieniu do pozycji bez ratingu stosuje się metodę formuły nadzorczej, określoną w § 100 - 102, z wyjątkiem sytuacji, gdy zezwala się na zastosowanie metody wewnętrznych oszacowań, określonej w § 90-92.

§ 87. Dom maklerski, nie będący domem maklerskim inicjującym lub instytucją sponsorującą, może stosować metodę formuły nadzorczej jedynie za zgodą o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt. 6 ustawy.

§ 88. W przypadku, gdy dom maklerski inicjujący lub instytucja sponsorująca nie jest w stanie obliczyć wartości Kirb, a nie uzyskał zgody na zastosowanie metody wewnętrznych oszacowań dla pozycji objętych programem ABCP, a także w przypadku innych domów maklerskich, które nie uzyskały zgody na zastosowanie metody formuły nadzorczej lub, dla pozycji objętych programem ABCP, metody wewnętrznych oszacowań, pozycjom sekurytyzacyjnym bez zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej, które nie podlegają implikowanej zewnętrznej ocenie wiarygodności kredytowej, przypisuje się wagę ryzyka równą 1250 %.

Dział II. Zastosowanie implikowanej zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej

§ 89. Dom maklerski przyznaje pozycji sekurytyzacyjnej nie posiadającej zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej implikowaną zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej równoważną zewnętrznej ocenie wiarygodności kredytowej tych pozycji posiadających zewnętrzną ocenę (pozycji odniesienia), które są pozycjami najbardziej uprzywilejowanymi, ale pod każdym względem podporządkowanymi w stosunku do rozpatrywanej pozycji nie posiadającej zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej, jeśli zostały spełnione następujące minimalne wymogi operacyjne:

- 1) pozycje odniesienia są pod każdym względem podporządkowane w stosunku do rozpatrywanej pozycji sekurytyzacyjnej nie posiadającej oceny;
- 2) termin zapadalności pozycji odniesienia jest taki sam lub dłuższy od terminu zapadalności rozpatrywanej pozycji nie posiadającej oceny;
- 3) implikowana zewnętrzna ocena wiarygodności kredytowej jest na bieżąco aktualizowana i odzwierciedla wszelkie zmiany w zewnętrznej ocenie jakości kredytowej pozycji odniesienia.

Dział III. Metoda wewnętrznych oszacowań dla pozycji w programach ABCP

§ 90. Dom maklerski, za zgodą o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt. 7 ustawy, może przyznać pozycji nie posiadającej zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej w programie komercyjnych papierów wartościowych, zabezpieczonych aktywami, ocenę wynikową określoną w § 92, jeśli zostaną spełnione następujące warunki:

- 1) papiery wartościowe wyemitowane w ramach programu posiadają zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej;
- 2) dom maklerski przedstawił Komisji informację, potwierdzającą, że jego wewnętrzna ocena wiarygodności kredytowej danej pozycji opiera się na publicznie dostępnej metodologii oceny stosowanych przez jedną lub więcej uznanych zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej w zakresie zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami typu podlegającego sekurytyzacji w danej transakcji;
- 3) do zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej, których metodologia została wykorzystana zgodnie z wymogami określonymi w pkt. 2, zalicza się również te zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej, które przyznały zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej papierom komercyjnym wyemitowanym w ramach programu, przy czym elementy ilościowe, takie jak dobór czynników skrajnych, stosowane w przyporządkowaniu pozycji do określonego stopnia jakości kredytowej, są ustalone przynajmniej na tyle konserwatywnie, jak te stosowane w metodologii oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej;
- 4) tworząc wewnętrzne metody oszacowań, dom maklerski bierze pod uwagę upublicznione metodologie przyznawania ocen wiarygodności kredytowej, o ile te mają zastosowanie, tych uznanych zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej, które dokonują oceny papierów komercyjnych wyemitowanych w ramach programu ABCP, przy czym dom maklerski dokumentuje spełnienie tego wymogu i regularnie aktualizuje istniejącą dokumentację, zgodnie z pkt. 7-8;
- 5) metoda wewnętrznych oszacowań domu maklerskiego zawiera klasy ocen jakości kredytowej, które korespondują z klasami ocen wiarygodności kredytowej uznanych zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej, przy czym odwzorowanie klas musi być udokumentowane;
- 6) metoda wewnętrznych oszacowań jest stosowana w wewnętrznym procesie zarządzania ryzykiem domu maklerskiego, włączając w to proces decyzyjny oraz informację zarządczą i proces alokacji kapitału;
- 7) wewnętrzni lub zewnętrzni audytorzy, zewnętrzna instytucja oceny wiarygodności kredytowej, komórki lub osoby realizujące zadania w zakresie zarządzania ryzykiem domu maklerskiego dokonują regularnych przeglądów procesów związanych z oszacowaniami wewnętrznymi oraz oceny jakości wewnętrznych oszacowań jakości kredytowej ekspozycji domu maklerskiego w ramach programu ABCP;
- 8) jeśli komórki lub osoby realizujące zadania w zakresie kontroli wewnętrznej, lub zarządzania ryzykiem domu maklerskiego dokonują przeglądu, o którym mowa w pkt 7,

- wówczas te komórki i osoby muszą być niezależne od działalności programu ABCP, jak również od obszaru relacji z klientami;
- 9) dom maklerski monitoruje trafność swoich wewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej w czasie, aby ocenić skuteczność wewnętrznych metod oszacowań oraz dokonuje niezbędnych korekt stosowanej metodologii, jeśli zachowanie ekspozycji regularnie odbiega od zachowania implikowanego przez wewnętrzne oceny;
 - 10) program ABCP zawiera normy gwarantowania emisji w formie wytycznych kredytowych i inwestycyjnych;
 - 11) decydując o zakupie aktywów, administrator programu:
 - a) bierze pod uwagę rodzaj nabywanych aktywów, rodzaj oraz wartość ekspozycji wynikających z tytułu zapewnienia instrumentów wsparcia płynności i wsparcia jakości kredytowej, rozkład strat oraz prawny i ekonomiczny rozdział między przekazywanymi aktywami a podmiotem sprzedającym aktywa,
 - b) przeprowadza analizę kredytową profilu ryzyka sprzedawcy aktywów, która zawiera analizę przeszłych oraz oczekiwanych wyników finansowych, bieżącej pozycji na rynku, oczekiwanej konkurencyjności, dźwigni finansowej, przepływów środków pieniężnych oraz wskaźnika pokrycia odsetek zyskiem i oceny jakości kredytowej jego długu,
 - c) dokonuje przeglądu norm gwarantowania emisji stosowanych przez sprzedawcę aktywów, jego możliwości administrowania aktywami oraz procesów ściągania należności;
 - 12) zasady gwarantowania emisji w ramach programu ABCP ustanawiają minimalne kryteria dopuszczalności aktywów, które w szczególności:
 - a) wykluczają zakup aktywów, które są znacząco przeterminowane lub zagrożone niewykonaniem zobowiązania,
 - b) ograniczają nadmierną koncentrację ekspozycji wobec pojedynczych dłużników lub w poszczególnych obszarach geograficznych,
 - c) ograniczają termin spłaty nabywanych aktywów;
 - 13) program ABCP zawiera zasady i procesy wykonania zobowiązań, które uwzględniają potencjał operacyjny i jakość kredytową podmiotu administrującego aktywami oraz zmniejsza ryzyko związane ze sprzedawcą lub podmiotem administrującym za pomocą różnych metod, takich jak stosowanie klauzul umownych opartych na bieżącej jakości kredytowej sprzedawcy lub podmiotu administrującego, mających zapobiegać przemieszaniu aktywów;
 - 14) oszacowanie łącznych strat w puli aktywów, której zakup rozważany jest w ramach programu ABCP, musi uwzględniać wszystkie źródła potencjalnego ryzyka, takie jak ryzyko kredytowe i ryzyko rozmycia, przy czym:
 - a) jeśli wsparcie jakości kredytowej oferowane przez sprzedawcę jest ustalane jedynie w oparciu o straty związane z ryzykiem kredytowym, wówczas ustanawia się oddzielną rezerwę w związku z ryzykiem rozmycia, jeśli ryzyko to jest istotne w kontekście danej puli ekspozycji,
 - b) przy określaniu wymaganej wielkości wsparcia jakości kredytowej w ramach programu dokonuje się przeglądu informacji z kilku minionych lat, w tym informacji na temat poniesionych strat kredytowych, zaległości w płatnościach kredytowych i przypadków rozmycia ekspozycji oraz wskaźnika obrotu należności;
 - 15) przy zakupie ekspozycji program ABCP wykorzystuje narzędzia strukturalne, na przykład automatyczne mechanizmy wygaszające, w celu zmniejszenia potencjalnego negatywnego wpływu pogorszenia się jakości kredytowej portfela bazowego.

§ 91. Komisja, może wydać zgodę, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt. 8 ustawy na stosowanie przez dom maklerski metody wewnętrznych oszacowań, wykorzystującej metodologię oceny zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, która nie jest publicznie dostępna, jeżeli jest to uzasadnione szczególnym charakterem sekurytyzacji, w szczególności jej wyjątkową strukturą.

§ 92. Dom maklerski zalicza pozycję nie posiadającą zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej do jednej z klas jakości kredytowej opisanych w § 90 pkt 5, przy czym:

- 1) pozycji przypisuje się ocenę wynikową odpowiadającą zewnętrznej ocenie wiarygodności kredytowej zgodnej z daną klasą jakości kredytowej;
- 2) w przypadku, gdy ocena wynikowa w chwili rozpoczęcia sekurytyzacji jest na poziomie inwestycyjnej wiarygodności kredytowej lub wyższym, uznaje się ją za tożsamą z uznaną zewnętrzną oceną wiarygodności kredytowej nadaną przez uznaną instytucję oceny wiarygodności kredytowej dla potrzeb obliczania kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem.

Tytuł II. Maksymalna kwota ekspozycji ważonych ryzykiem

§ 93. W przypadku domu maklerskiego inicjującego, instytucji sponsorującej lub innych domów maklerskich, które mogą obliczyć wartość Kirb, kwota ekspozycji ważonych ryzykiem obliczana w odniesieniu do ich pozycji sekurytyzacyjnych może być ograniczona do kwoty wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka rozmycia równego sumie:

- 1) 8 % kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, która byłaby wyliczona dla ekspozycji sekurytyzowanych przy założeniu ujęcia ich w bilansie domu maklerskiego i braku sekurytyzacji;
- 2) wartości oczekiwanych strat w odniesieniu do tych ekspozycji.

Tytuł III. Metoda ratingów zewnętrznych

§ 94. Według metody ratingów zewnętrznych kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnej posiadającej zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej oblicza się przy zastosowaniu do wartości ekspozycji wagi ryzyka związanej ze stopniem jakości kredytowej przypisanym określonej zewnętrznej ocenie wiarygodności kredytowej w uchwale Komisji, o której mowa w art. 105b ust. 7 ustawy – (tabele 4 i 5), pomnożonej przez współczynnik 1,06.

Tabela 4. Pozycje inne niż posiadające zewnętrzne krótkoterminowe oceny wiarygodności kredytowej.

Stopień jakości kredytowej (SJK)	Waga ryzyka		
	A	B	C
SJK 1	7%	12%	20%
SJK 2	8%	15%	25%
SJK 3	10%	18%	35%
SJK 4	12%	20%	35%
SJK 5	20%	35%	35%
SJK 6	35%	50%	50%
SJK 7	60%	75%	75%
SJK 8	100%	100%	100%

SJK 9	250%	250%	250%
SJK 10	425%	425%	425%
SJK 11	650%	650%	650%
SJK poniżej 11	1250%	1250%	1250%

Tabela 5. Pozycje posiadające zewnętrzne krótkoterminowe oceny wiarygodności kredytowej.

Stopień jakości kredytowej (SJK)	Waga ryzyka		
	A	B	C
SJK 1	7%	12%	20%
SJK 2	12%	20%	35%
SJK 3	60%	75%	75%
Pozostałe zewnętrzne oceny wiarygodności kredytowej	1250%	1250%	1250%

§ 95. Wagi ryzyka określone w kolumnie A każdej tabeli stosuje się, z zastrzeżeniem przepisów § 96-97, w przypadku gdy pozycja znajduje się w najbardziej uprzywilejowanej transzy sekurytyzacji. Przy określaniu, czy dana transza jest najbardziej uprzywilejowana do wyżej wymienionych celów, nie wymaga się uwzględniania kwot należnych z tytułu walutowych transakcji pochodnych, transakcji pochodnych opartych na stopie procentowej, należnych opłat lub innych podobnych płatności.

§ 96. Wagę ryzyka w wysokości 6 % można zastosować dla pozycji, która jest najbardziej uprzywilejowaną transzą sekurytyzacji, o ile transza ta jest uprzywilejowana pod każdym względem w odniesieniu do innej transzy, która z kolei otrzymałaby wagę ryzyka 7 % zgodnie z § 94, pod warunkiem że:

- 1) Komisja wyda domowi maklerskiemu zgodę, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt. 9 ustawy na zastosowanie wagi ryzyka 6 %, jeżeli takie podejście jest uzasadnione w związku ze zdolnością absorpcji strat przez transze podporządkowane;
- 2) pozycja posiada zewnętrzną ocenę wiarygodności kredytowej zgodną z pierwszym stopniem jakości kredytowej w tabeli 4 lub tabeli 5 lub, jeśli pozycja nie posiada zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej, wymagania zawarte w § 89 pkt 1 - 3 są spełnione, przy czym pozycja odniesienia oznacza pozycję w transzy podporządkowanej, która otrzymałaby wagę ryzyka 7 % zgodnie z § 94.

§ 97. 1. Wagi ryzyka określone w kolumnie C w tabeli 4 i 5 stosuje się w przypadku, gdy pozycja sekurytyzacyjna znajduje się w strukturze sekurytyzacyjnej z efektywną liczbą ekspozycji sekurytyzowanych mniejszą niż sześć, przy czym przy obliczaniu efektywnej liczby ekspozycji sekurytyzowanych, ekspozycje wielokrotne wobec jednego dłużnika należy traktować jako pojedynczą ekspozycję.

2. Efektywną liczbę ekspozycji oblicza się według wzoru:

$$N = \frac{(\sum_i EAD_i)^2}{\sum_i EAD_i^2},$$

gdzie:

EAD_i - stanowi sumę wartości wszystkich ekspozycji wobec i -tego dłużnika, przy czym i oznacza numer kolejny dłużnika.

3. W przypadku sekurytyzacji ekspozycji już objętych sekurytyzacją (resekurytyzacja), dom maklerski uwzględnia liczbę ekspozycji w resekurytyzowanej puli, a nie liczbę ekspozycji bazowych w puli pierwotnej.

4. Jeśli dom maklerski posiada informację o udziale w portfelu największej ekspozycji - C1, może przyjąć N równe $1/C1$.

§ 98. Wagi ryzyka w kolumnie B stosuje się do wszystkich innych pozycji sekurytyzacyjnych.

§ 99. Ograniczenie ryzyka kredytowego pozycji sekurytyzacyjnych może być uznane zgodnie z § 109–111.

Tytuł IV. Metoda formuły nadzorczej

§ 100. Z zastrzeżeniem przepisów § 106 - 108, waga ryzyka dla pozycji sekurytyzacyjnych zgodnie z metodą formuły nadzorczej stanowi większą z następujących wartości: 7 % lub waga ryzyka, którą należy zastosować zgodnie z § 101.

§ 101. 1. Z zastrzeżeniem przepisów § 106 - 108 , waga ryzyka ekspozycji równa się: $12,5 \times (S[L+T] - S[L]) / T$, gdzie:

$$S(x) = \begin{cases} x & \text{jesli } x \leq Kirbr \\ Kirbr + K[x] - K[Kirbr] + (d * Kirbr / \omega)(1 - e^{\omega(Kirbr-x)/Kirbr}) & \text{jesli } Kirbr < x \end{cases}$$

gdzie:

$$h = (1 - Kirbr / ELGD)^N,$$

$$c = Kirbr / (1 - h),$$

$$v = \frac{(ELGD - Kirbr)Kirbr + 0,25(1 - ELGD)Kirbr}{N},$$

$$f = \left(\frac{v + Kirbr^2}{1 - h} - c^2 \right) + \frac{(1 - Kirbr)Kirbr - v}{(1 - h)\tau},$$

$$g = \frac{(1 - c)c}{f} - 1,$$

$$a = g * c,$$

$$b = g * (1 - c),$$

$$d = 1 - (1 - h) * (1 - Beta [Kirbr ; a , b]),$$

$$K [x] = (1 - h) * ((1 - Beta [x ; a , b]) x + Beta [x ; a + 1 , b] c),$$

$$\tau = 1000,$$

$$\omega = 20,$$

Beta [x, a, b] - oznacza wartość dystrybuanty rozkładu Beta z parametrami a i b w punkcie x, T (grubość transzy, w której znajduje się dana pozycja sekurytyzacyjna) - wyznacza się jako stosunek wartości nominalnej transzy do sumy wartości ekspozycji wyznaczonych dla poszczególnych sekurytyzowanych ekspozycji. Dla celów obliczenia T wartość ekspozycji z tytułu instrumentu pochodnego określonego w § 2 ust. 1 pkt 2 załącznika nr 9 do rozporządzenia, o ile jej bieżący koszt zastąpienia nie jest dodatni, równa się przyszłej

potencjalnej ekspozycji kredytowej obliczonej zgodnie z załącznikiem nr 9 do rozporządzenia,

Kirbr - oblicza się jako iloraz a) wartości Kirb do b) sumy wartości ekspozycji wyznaczonych dla poszczególnych sekurytyzowanych ekspozycji. Kirbr wyraża się w formie ułamka dziesiętnego (na przykład Kirb równy 15 % puli wyraża się jako Kirbr równy 0,15),
L (poziom wsparcia jakości kredytowej) - wyznacza się jako iloraz wartości nominalnej wszystkich transz podporządkowanych wobec transzy, w której znajduje się dana pozycja, do sumy wartości ekspozycji wyznaczonych dla poszczególnych sekurytyzowanych ekspozycji. W pomiarze L nie uwzględnia się skapitalizowanych przyszłych dochodów. Przy obliczaniu poziomu wsparcia jakości kredytowej, ekspozycji wobec kontrahentów z tytułu transakcji pochodnych określonych w § 27 załącznika nr 2 do rozporządzenia, stanowiących transze mniej uprzywilejowane w stosunku do transzy rozpatrywanej, można przyjąć według bieżącego kosztu zastąpienia, bez uwzględnienia wartości przyszłych potencjalnych ekspozycji kredytowych,

N - oznacza efektywną liczbę ekspozycji obliczoną zgodnie z § 97,

ELGD - średnią stratę z tytułu niewykonania zobowiązań ważoną ekspozycją, oblicza się według wzoru:

$$ELGD = \frac{\sum_i LGD_i * EAD_i}{\sum_i EAD_i},$$

gdzie:

LGD_i - oznacza średnią wartość LGD związaną ze wszystkimi ekspozycjami względem i-tego dłużnika (gdzie i oznacza numer kolejny dłużnika), a wartość LGD określa się zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów dla obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

W przypadku resekurytyzacji do pozycji sekurytyzowanych stosuje się wartość LGD równą 100 %.

Jeżeli ryzyko niewykonania zobowiązań i ryzyko rozmycia dotyczące nabytych wierzytelności są traktowane w ramach sekurytyzacji w sposób zbiorczy (np. dostępna jest pojedyncza rezerwa albo zabezpieczenie nadwyżkowe w celu pokrycia strat z obu źródeł), LGD_i odpowiada średniej ważonej wartości LGD dla ryzyka kredytowego i 75 % LGD dla ryzyka rozmycia. W tym przypadku wagi stanowią odpowiednio wymogi kapitałowe wyliczone odrębnie dla ryzyka kredytowego i dla ryzyka rozmycia.

2. Jeśli wartość ekspozycji największej ekspozycji sekurytyzowanej - C_1 , nie przekracza 3 % sumy wartości ekspozycji sekurytyzowanych, wówczas do celów metody formuły nadzorczej dom maklerski może przyjąć, że wartość LGD równa się 50 %, a wówczas:

$$N = \left(C_1 C_m + \left(\frac{C_m - C_1}{m - 1} \right) \max\{1 - m C_1, 0\} \right)^{-1}$$

albo

$$N = 1 / C_1,$$

gdzie:

C_m - oblicza się jako stosunek sumy wartości "m" największych ekspozycji do sumy wartości ekspozycji sekurytyzowanych. Wartość "m" może zostać określona przez dom maklerski.

W przypadku sekurytyzacji obejmującej ekspozycje detaliczne dom maklerski może stosować $h = 0$ oraz $v = 0$ w ramach metody formuły nadzorczej.

§ 102. Ograniczenie ryzyka kredytowego pozycji objętych sekurytyzacją może być uznane zgodnie z § 109 i § 110 oraz § 112-116.

Tytuł V. Instrumenty wsparcia płynności

Dział I. Zasady ogólne

§ 103. Do celów określenia wartości ekspozycji z tytułu nieposiadającej zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej pozycji sekurytyzacyjnej w formie określonych rodzajów instrumentów wsparcia płynności, stosuje się przepisy § 104-108.

Dział II. Instrumenty wsparcia płynności dostępne wyłącznie w przypadku zaburzeń funkcjonowania rynku

§ 104. W odniesieniu do wartości nominalnej instrumentu wsparcia płynności, który może być wykorzystany jedynie w przypadku zaburzenia funkcjonowania rynku oraz który spełnia warunki określone w § 61 dla dopuszczalnego instrumentu wsparcia płynności, stosuje się współczynnik konwersji 20 %.

Dział III. Linie zaliczek gotówkowych

§ 105. W odniesieniu do wartości nominalnej instrumentu wsparcia płynności, który spełnia warunki określone w § 64, stosuje się współczynnik konwersji 0 %.

Dział IV. Szczególne sposoby postępowania, gdy nie można obliczyć wartości "Kirb"

§ 106. W przypadku gdy obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla sekurytyzowanych ekspozycji, tak jakby nie były one objęte sekurytyzacją, jest utrudnione, dom maklerski może po uzyskaniu zgody, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt. 10 ustawy, przejściowo stosować niższą metodę obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do pozycji sekurytyzacyjnej bez zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej w postaci instrumentu wsparcia płynności, który spełnia warunki dopuszczalnego instrumentu wsparcia płynności zawarte w § 61 lub spełnia warunki zawarte w § 104.

§ 107. W odniesieniu do pozycji sekurytyzacyjnej w postaci instrumentu wsparcia płynności można zastosować najwyższą wagę ryzyka, jaka byłaby zastosowana w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia w odniesieniu do którejkolwiek z sekurytyzowanych ekspozycji, gdyby nie były one poddane sekurytyzacji.

§ 108. Aby określić wartość ekspozycji z tytułu pozycji sekurytyzacyjnej w postaci instrumentu wsparcia płynności, do wartości nominalnej instrumentu wsparcia płynności stosuje się następujące współczynniki konwersji:

- 1) 20 % - jeśli instrument wsparcia płynności spełnia warunki określone w § 104;
- 2) 50 % - jeśli pierwotny termin zapadalności instrumentu wsparcia płynności wynosi jeden rok lub krócej;
- 3) 100 % - w przypadkach niewymienionych w pkt 1 i 2.

Tytuł VI. Uznanie ograniczenia ryzyka kredytowego pozycji sekurytyzacyjnych

Dział I. Ochrona kredytowa rzeczywista

§ 109. Za dopuszczalną ochronę kredytową rzeczywistą uznaje się jedynie ochronę dopuszczoną w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, w zakresie i na zasadach określonych w załącznikach nr 6 do rozporządzenia i nr 7 do rozporządzenia, przy czym minimalne kryteria określone w tych załącznikach muszą być spełnione.

Dział II. Ochrona kredytowa nierzeczywista

§ 110. Ochronę nierzeczywistą oraz uznawanych dostawców ochrony nierzeczywistej uznaje się w zakresie i na zasadach określonych w załączniku nr 7 do rozporządzenia, przy czym minimalne kryteria określone w tych załącznikach muszą być spełnione.

Dział III. Obliczanie wymogów kapitałowych dla pozycji sekurytyzacyjnych objętych instrumentami ograniczania ryzyka kredytowego

Rozdział 1. Metoda ratingów zewnętrznych

§ 111. W przypadku, gdy kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się przy zastosowaniu metody ratingów zewnętrznych, wartość ekspozycji lub kwota ekspozycji ważonej ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnej, względem której uzyskano ochronę kredytową, mogą zostać zmienione zgodnie z przepisami załącznika nr 7 do rozporządzenia w zakresie, w jakim te przepisy stosują się do obliczeń kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z metodą standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

Rozdział 2. Metoda formuły nadzorczej – pełna ochrona

§ 112. W przypadku, gdy kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się przy zastosowaniu metody formuły nadzorczej, dom maklerski oblicza efektywną wagę ryzyka danej pozycji sekurytyzacyjnej, dzieląc kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem dla danej pozycji przez wartość ekspozycji wyznaczoną dla danej pozycji sekurytyzacyjnej i mnożąc wynik przez 100.

§ 113. W przypadku ochrony kredytowej rzeczywistej, kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnej oblicza się jako iloczyn efektywnej wagi ryzyka określonej w § 112 oraz wartości ekspozycji dla danej pozycji skorygowanej o rzeczywistą ochronę kredytową. Wartość ekspozycji dla danej pozycji skorygowaną o rzeczywistą ochronę kredytową oznacza wartość E^* , obliczoną zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia w celu obliczenia kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z metodą standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, przyjmując, że E równe jest wartości ekspozycji wyznaczonej dla danej pozycji sekurytyzacyjnej.

§ 114. W przypadku ochrony kredytowej nierzeczywistej kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnej oblicza się, jako iloczyn GA , tj. kwoty ochrony skorygowanej o wszelkie przypadki niedopasowania walutowego oraz niedopasowania terminów zapadalności, obliczonej zgodnie z przepisami załącznika nr 7 do rozporządzenia, oraz efektywnej wagi ryzyka dostawcy ochrony, a następnie dodaje się otrzymaną wartość do

kwoty odpowiadającej iloczynowi wielkości pozycji sekurytyzacyjnej pomniejszonej o GA oraz efektywnej wagi ryzyka określonej zgodnie z § 112.

Rozdział 3. Metoda formuły nadzorczej – częściowa ochrona

§ 115. Jeśli ograniczenie ryzyka kredytowego obejmuje "pierwszą stratę" lub straty ustalane na zasadzie proporcjonalnej przypadające na pozycję sekurytyzacyjną, dom maklerski może zastosować przepisy § 112 – 114.

§ 116. W przypadkach innych, niż wymienione w § 115, dom maklerski traktuje pozycję sekurytyzacyjną jako dwie lub więcej pozycji, przy czym części uznanej za niezabezpieczoną odpowiada pozycja o niższej jakości kredytowej. Do obliczenia kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem dla tej pozycji stosuje się przepisy § 100 - 102, z zastrzeżeniem że "T" koryguje się do wartości e^* , w przypadku ochrony rzeczywistej, oraz do $T - g$, w przypadku ochrony nierzeczywistej, gdzie:

- 1) e^* oznacza stosunek E^* do całkowitej kwoty nominalnej puli bazowej;
- 2) E^* oznacza jest skorygowaną wielkość pozycji sekurytyzacyjnej, obliczoną zgodnie z przepisami załącznika nr 7 do rozporządzenia w zakresie, w jakim te przepisy stosują się do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z metodą standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia, przyjmując, że E równe jest wartości ekspozycji wyznaczonej dla danej pozycji sekurytyzacyjnej;
- 3) g oznacza stosunek wartości nominalnej zabezpieczenia ryzyka kredytowego skorygowanego o wszelkie przypadki niedopasowania walutowego oraz niedopasowania terminów zapadalności zgodnie z przepisami załącznika nr 7 do rozporządzenia do sumy wartości ekspozycji sekurytyzowanych.

W przypadku ochrony nierzeczywistej do części pozycji nieobjętej skorygowaną wartością "T" stosuje się wagę ryzyka dostawcy ochrony.

Tytuł VII. Dodatkowe wymogi kapitałowe dotyczące sekurytyzacji ekspozycji odnawialnych z opcją przedterminowej spłaty ekspozycji

§ 117. Jeżeli dom maklerski inicjujący dokonuje sprzedaży ekspozycji odnawialnych w ramach sekurytyzacji z opcją przedterminowej spłaty, obok kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, obliczanych w odniesieniu do posiadanych przez dom maklerski pozycji sekurytyzacyjnych, wymaga się od domu maklerskiego obliczenia kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z § 65 - 80.

§ 118. Do celów § 117, zamiast § 68 i § 69, stosuje się następujące zasady:

- 1) udział domu maklerskiego inicjującego jest równy sumie:
 - a) wartości ekspozycji tej części nominalnej puli wykorzystanych kwot ekspozycji odnawialnych, sprzedanych w ramach sekurytyzacji, której udział w całej puli ekspozycji sprzedanych w ramach sekurytyzacji definiuje proporcję przepływów pieniężnych z tytułu kwoty głównej, odsetek oraz innych powiązanych kwot, które nie są dostępne w celu dokonania płatności na rzecz posiadaczy pozycji sekurytyzacyjnych,
 - b) wartości ekspozycji tej części puli niewykorzystanych kwot linii kredytowych lub ekspozycji odnawialnych, których kwoty wykorzystane zostały odsprzedane do programu sekurytyzacyjnego, przy czym procentowy udział tej części, w odniesieniu do całkowitej wartości niewykorzystanych kwot linii kredytowych jest taki sam, jak udział

- procentowy wartości ekspozycji określonej w lit. a w stosunku do wartości ekspozycji z tytułu puli wykorzystanych kwot odsprzedanych do programu sekurytyzacyjnego;
- 2) aby zaklasyfikować udział, jako udział domu maklerskiego inicjującego, udział ten nie może być podporządkowany w stosunku do udziału inwestorów;
 - 3) udział inwestorów oznacza wartość ekspozycji z tytułu nominalnej części puli wykorzystanych kwot ekspozycji odnawialnych, nie wchodzącej w zakres pkt 1. lit. a, powiększoną o wartość ekspozycji z tytułu tej części puli niewykorzystanych kwot linii kredytowych, których kwoty wykorzystane zostały odsprzedane do programu sekurytyzacyjnego, a która to część nie wchodzi w zakres pkt. 1 lit. b;
 - 4) ekspozycji domu maklerskiego inicjującego, z której wynikają jego prawa względem części udziału domu maklerskiego inicjującego opisanej w pkt. 1 lit. a, nie uważa się za pozycję sekurytyzacyjną, lecz za proporcjonalną ekspozycję względem sekurytyzowanych kwot wykorzystanych ekspozycji odnawialnych przy założeniu braku sekurytyzacji, w wysokości określonej w pkt. 1 lit. a;
 - 5) ponadto dom maklerski inicjujący posiada kwotę ekspozycji proporcjonalną do niewykorzystanych kwot linii kredytowych, których wykorzystane kwoty zostały odsprzedane w ramach sekurytyzacji, w wysokości określonej w pkt. 1 lit. b.

Tytuł VIII. Obniżenie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem

§ 119. Kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnej, w odniesieniu do której stosuje się wagę ryzyka równą 1250 %, można obniżyć o 12,5-krotność kwoty wszelkich dokonanych przez dom maklerski aktualizacji wartości sekurytyzowanych ekspozycji. W zakresie, w jakim uwzględnia się korekty wartości do tego celu, nie uwzględnia się ich do celów obliczeń wskazanych w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

§ 120. Kwotę ekspozycji ważonej ryzykiem dla pozycji sekurytyzacyjnej można obniżyć o 12,5-krotność kwoty wszelkich dokonanych przez dom maklerski korekt wartości tej pozycji.

§ 121. Dom maklerski może nie uwzględniać w obliczeniach kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem pozycji sekurytyzacyjnej, której przypisuje się wagę ryzyka 1250 %, jeżeli dokonał pomniejszenia kapitałów nadzorowanych o wartość ekspozycji z tytułu tej pozycji.

§ 122. Do celów § 121:

- 1) wartość ekspozycji z tytułu pozycji sekurytyzacyjnych można obliczyć na podstawie kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem, uwzględniając przy tym wszelkie zniżki dokonane zgodnie z przepisami § 118 – 120;
- 2) przy obliczaniu wartości ekspozycji można uwzględnić uznaną ochronę kredytową rzeczywistą w sposób spójny z podejściem określonym w § 109 – 116;
- 3) w przypadku zastosowania metody formuły nadzorczej w celu obliczenia kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oraz gdy $L \leq Kirbr$ i $[L+T] > Kirbr$, pozycję można traktować jak dwie pozycje, przy czym w odniesieniu do pozycji uprzywilejowanej L równa się $Kirbr$.

§ 123. W przypadku, gdy dom maklerski korzysta z możliwości wskazanej w § 121, 12,5-krotność kwoty potrąconej zgodnie z tym przepisem odejmuje się od kwoty określonej w § 93 jako maksymalna kwota ekspozycji ważonych ryzykiem.

Część IV . Subpartycypacja

§ 124. 1. Wierzytelności, w przypadku których ryzyko kredytowe domu maklerskiego zostało w całości lub części przeniesione na inny podmiot w drodze umowy o subpartycypację, ujmuje się w rachunku aktywów ważonych ryzykiem zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) w części proporcjonalnej do ustalonego udziału tego podmiotu w stratach, wierzytelności traktuje się jak ekspozycje gwarantowane (poręczone) przez ten podmiot i przypisuje się wagę ryzyka odpowiadającą temu podmiotowi;
- 2) w części proporcjonalnej do ustalonego udziału domu maklerskiego w stratach, wierzytelności traktuje się jak ekspozycje od pierwotnego dłużnika i przypisuje się wagę ryzyka odpowiadającą temu dłużnikowi;
- 3) części ekspozycji wyłączonej z proporcjonalnego podziału strat, podporządkowanej względem pozostałej części wierzytelności w zakresie absorpcji strat, przypisuje się wagę ryzyka zgodnie z przepisami § 32 – 123;
- 4) dom maklerski informuje Komisję o zamiarze przeprowadzenia subpartycypacji oraz przedstawia strukturę transakcji - informacja powinna w szczególności zawierać: dane dotyczące statusu podmiotu uczestniczącego w subpartycypacji, projekt umowy domu maklerskiego z tym podmiotem emisyjnym oraz opis alokacji ryzyka kredytowego.

2. Wierzytelnościom, w przypadku których ryzyko kredytowe innego podmiotu zostało w całości lub części przeniesione na dom maklerski:

- 1) w części objętej proporcjonalnym udziałem w stratach:
 - a) do wysokości ustalonego udziału domu maklerskiego w stratach - przypisuje się wagę ryzyka odpowiadającą pierwotnemu dłużnikowi,
 - b) do wysokości ustalonego udziału tego podmiotu w stratach - przypisuje się wagę ryzyka odpowiadającą temu podmiotowi;
- 2) w części podporządkowanej względem części, o której mowa w pkt 1, w zakresie absorpcji strat - przypisuje się wagę ryzyka zgodnie z przepisami § 32 - 123.

**WYZNACZANIE EKWIWALENTU BILANSOWEGO OPERACJI
POZABILANSOWYCH W CELU UWZGLĘDNIENIA RYZYKA KREDYTOWEGO
KONTRAHENTA**

Część I. Zasady ogólne

§ 1. Użyte poniżej terminy oznaczają:

- 1) ryzyko kredytowe kontrahenta (CCR) oznacza ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta transakcji przed ostatecznym rozliczeniem przepływów środków pieniężnych związanych z tą transakcją;
- 2) kontrahent centralny oznacza podmiot, który pośredniczy pomiędzy kontrahentami umów będących w obrocie na jednym lub większej liczbie rynków finansowych, stając się kupującym dla każdego sprzedawcy i sprzedawcą dla każdego kupującego;
- 3) transakcje z długim terminem rozliczenia oznaczają transakcje, w których kontrahent zobowiązuje się dostarczyć środki pieniężne, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, towary lub walutę w zamian za środki pieniężne, instrumenty finansowe, papiery wartościowe lub towary w terminie, który jest dłuższy niż zwyczajowo przyjęty na rynku dla danego rodzaju transakcji i wynosi ponad pięć dni roboczych od daty zawarcia transakcji przez dom maklerski;
- 4) transakcje z opcją uzupełnienia zabezpieczenia oznaczają transakcje, w których dom maklerski udziela pożyczki w związku z nabyciem, sprzedażą, przeniesieniem lub obrotem papierami wartościowymi; transakcje takie nie obejmują pożyczek innego rodzaju, które także posiadają zabezpieczenie w postaci papierów wartościowych;
- 5) pakiet kompensowania oznacza grupę transakcji z kontrahentem, które objęte są umową ramową, o której mowa w art. 85 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535 ze zm.¹⁾) i dla których uznaje się kompensowanie zgodnie z § 74-78 oraz z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia; każdą transakcję, która nie podlega umowie ramowej, uznanej zgodnie z § 74-78, należy traktować jako odrębny pakiet kompensowania; 6) pozycja ryzyka oznacza wartość liczbową odpowiadającą ryzyku transakcji, przypisaną tej transakcji zgodnie z metodą standardową, określoną w § 12-33, na podstawie wcześniej ustalonego algorytmu;
- 7) pakiet zabezpieczający oznacza grupę pozycji ryzyka wynikających z transakcji w ramach pojedynczego pakietu kompensowania, gdzie jedynie saldo takich transakcji ma znaczenie dla określenia wartości ekspozycji zgodnie z metodą standardową, o której mowa w § 12-33;
- 8) umowa o dostarczenie zabezpieczenia oznacza umowę, na mocy której jeden kontrahent dostarcza drugiemu zabezpieczenie, w przypadku gdy ekspozycja drugiego kontrahenta wobec pierwszego przekracza określony poziom;
- 9) próg zabezpieczenia oznacza maksymalną kwotę należności z tytułu ekspozycji pozostałą do spłacenia, po przekroczeniu której jedna ze stron uzyskuje prawo żądania dostarczenia zabezpieczenia;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003.217.2125, 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 91, poz. 871, Nr 96 poz. 959, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz.1264, Nr 146 poz. 1546, Nr 173, poz. 1808, Nr 210, poz.2135, z 2005 r. Nr 94, poz. 785, Nr 183, poz.1538, Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 47, poz. 347, Nr 133, poz. 935, Nr 157, poz. 1119, oraz z 2007 r. Nr 179, poz. 1279 i Nr 123, poz. 850.

- 10) okres ryzyka w związku z uzupełnieniem zabezpieczenia oznacza czas, jaki upływa od ostatniej wymiany zabezpieczenia pakietu kompensowania obejmującego transakcje z kontrahentem niewykonującym zobowiązań do chwili zlikwidowania pozycji danego kontrahenta i ponownego zabezpieczenia związanego z tym ryzyka rynkowego;
- 11) efektywny termin rozliczenia według metody modeli wewnętrznych dla pakietu kompensowania z terminem rozliczenia dłuższym niż jeden rok oznacza, iloraz łącznej kwoty oczekiwanej ekspozycji w okresie trwania transakcji dokonanych ogółem w ramach pakietu kompensowania, zdyskontowanej stopą dochodu wolną od ryzyka, do łącznej kwoty oczekiwanej ekspozycji w okresie jednego roku z tytułu transakcji dokonanych w ramach pakietu kompensowania, zdyskontowanej stopą dochodu wolną od ryzyka; w przypadku prognoz czasowych dla okresu krótszego niż jeden rok, efektywny termin rozliczenia można skorygować, tak by uwzględnił ryzyko prolongowane zastępując oczekiwaną ekspozycję przez efektywną oczekiwaną ekspozycję;
- 12) kompensowanie międzyproduktowe oznacza ujęcie transakcji dotyczących różnych kategorii produktów w ramach jednego pakietu kompensowania zgodnie z zasadami dotyczącymi tego typu kompensowania określonymi w niniejszym załączniku;
- 13) bieżąca wartość rynkowa (CMV) oznacza do celów niniejszego załącznika wartość rynkową netto portfela transakcji z jednym kontrahentem w ramach pakietu kompensowania z uwzględnieniem zarówno dodatnich, jak i ujemnych wartości rynkowych;
- 14) rozkład wartości rynkowych oznacza przewidywany rozkład prawdopodobieństwa wartości rynkowych netto transakcji dokonanych w ramach pakietu kompensowania na określoną datę w przyszłości (okres prognozowania) dokonany na podstawie wartości rynkowych zrealizowanych z tytułu takich transakcji do chwili obecnej;
- 15) rozkład ekspozycji oznacza przewidywany rozkład prawdopodobieństwa wartości rynkowych, w którym przewidywane ujemne wartości rynkowe netto ustala się jako zero;
- 16) rozkład neutralny pod względem ryzyka oznacza rozkład wartości rynkowych lub ekspozycji w określonym terminie, obliczony na podstawie implikowanych wartości rynkowych, takich jak implikowana zmienność;
- 17) rozkład faktyczny oznacza rozkład wartości rynkowych lub ekspozycji w określonym terminie przyszłym, obliczony przy użyciu historycznych lub zrealizowanych wartości rynkowych, takich jak zmienność obliczona na podstawie zaobserwowanych w przeszłości zmian cen i stóp procentowych;
- 18) bieżąca ekspozycja oznacza większą spośród dwóch wartości: zera albo wartości rynkowej transakcji lub portfela transakcji dokonanych z kontrahentem w ramach pakietu kompensowania, która to wartość stanowiłaby stratę z chwilą niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, przy założeniu, że w przypadku jego upadłości wartości takich transakcji nie można odzyskać;
- 19) ekspozycja szczytowa to wysoki percentyl rozkładu ekspozycji w dowolnym czasie w przyszłości przed terminem zapadalności najdłuższej transakcji z pakietu kompensowania;
- 20) ekspozycja oczekiwana oznacza średni rozkład ekspozycji w dowolnym czasie w przyszłości przed terminem rozliczenia najdłuższej transakcji w ramach pakietu kompensowania;
- 21) efektywna ekspozycja oczekiwana w określonym terminie (oznaczonym jako konkretna data) oznacza maksymalną oczekiwaną ekspozycję występującą w tym terminie lub w dowolnym wcześniejszym terminie; jako rozwiązanie alternatywne, w odniesieniu do określonego terminu pojęcie to można zdefiniować jako wyższą z dwóch wartości: oczekiwanej ekspozycji w tym terminie albo efektywnej ekspozycji w dowolnym terminie wcześniejszym;

- 22) dodatnia ekspozycja oczekiwana (EPE) oznacza średnią ważoną oczekiwanych ekspozycji w funkcji czasu, gdzie poszczególne wagi odpowiadają proporcji, jaką dana ekspozycja stanowi w stosunku do całego przedziału czasowego; przy obliczaniu minimalnego wymogu kapitałowego średnią wyznacza się na podstawie pierwszego roku lub, jeśli termin rozliczenia wszystkich umów z pakietu kompensowania przypada przed upływem jednego roku, na podstawie okresu odpowiadającego umowie z najdłuższym terminem rozliczenia;
- 23) efektywna dodatnia ekspozycja oczekiwana oznacza średnią ważoną efektywnych oczekiwanych ekspozycji w funkcji czasu wyznaczoną na podstawie pierwszego roku lub, jeśli termin rozliczenia wszystkich umów w ramach pakietu kompensowania (netting set) przypada przed upływem jednego roku - na podstawie okresu odpowiadającego umowie o najdłuższym terminie rozliczenia, gdzie poszczególne wagi odpowiadają proporcji, jaką dana oczekiwana ekspozycja stanowi w stosunku do przedziału czasowego (obejmującego jeden rok lub okres odpowiadający terminowi rozliczenia umowy o najdłuższym terminie rozliczenia – jeśli termin rozliczenia wszystkich umów przypada przed upływem jednego roku);
- 24) korekta wyceny kredytowej oznacza korektę wartości portfela operacji z danym kontrahentem do poziomu średniej wartości rynkowej; korekta ta odzwierciedla wartość rynkową ryzyka kredytowego wynikającego z niewykonania warunków umów zawartych z kontrahentem, przy czym może ona uwzględniać wartość rynkową ryzyka kredytowego kontrahenta lub wartość rynkową ryzyka kredytowego zarówno domu maklerskiego, jak i kontrahenta;
- 25) jednostronna korekta wyceny kredytowej oznacza korektę wyceny kredytowej, która uwzględnia wartość rynkową ryzyka kredytowego kontrahenta z punktu widzenia domu maklerskiego, nie odzwierciedla natomiast wartości rynkowej ryzyka kredytowego domu maklerskiego z punktu widzenia kontrahenta;
- 26) ryzyko prolongowane oznacza kwotę, o którą obniża się dodatnią ekspozycję oczekiwaną, gdy oczekuje się, że przyszłe transakcje z kontrahentem będą dokonywane w sposób ciągły; przy obliczeniu oczekiwanej ekspozycji dodatniej nie ujmuje się dodatkowej ekspozycji powstałej w wyniku takich przyszłych transakcji;
- 27) ogólne ryzyko korelacji powstaje, gdy prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez kontrahentów pozostaje w korelacji dodatniej z ogólnymi czynnikami ryzyka rynkowego;
- 28) szczególne ryzyko korelacji powstaje wówczas, gdy ekspozycja wobec danego kontrahenta pozostaje w korelacji dodatniej z prawdopodobieństwem niewykonania przez niego zobowiązań, spowodowanej charakterem transakcji zawieranych z tym kontrahentem (dom maklerski jest narażony na szczególne ryzyko korelacji, jeżeli oczekuje się, że przyszła wartość ekspozycji wobec konkretnego kontrahenta będzie wysoka, w przypadku gdy prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez takiego kontrahenta jest także wysokie).

Część II. Wybór metody obliczania ekwiwalentu bilansowego transakcji pochodnych w celu uwzględnienia ryzyka kredytowego kontrahenta

§ 2. 1. Dom maklerski, z zastrzeżeniem przepisów § 3–8, ustala wartość ekspozycji dla transakcji pochodnych określonych w § 27 załącznika nr 2 do rozporządzenia za pomocą jednej z metod określonych w § 10-73 z tym, że metoda określona w § 11 nie może być stosowana:

- 1) przez dom maklerski, którego skalę działalności handlowej uznaje się za znaczącą

2) do wyznaczania kwoty ekspozycji dla transakcji pochodnych innych niż wymienione w § 27 pkt 1 i 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia.

2. Metody wyznaczania kwoty ekspozycji mogą być łączone zgodnie z poniższymi zasadami:

- 1) metody, o których mowa w § 10 i § 11 mogą być łączone jedynie w ramach grupy, w której działa dom maklerski;
- 2) dom maklerski niedziałający w ramach grupy, stosuje wyłącznie jedną z metod określonych w § 10-73;
- 3) metody, o których mowa w § 10-33 mogą być łączone przez dom maklerski niedziałający w ramach grupy w przypadkach określonych w § 31.

§ 3. Za zgodą o której mowa w art. 105d ust. 1 pkt 1 ustawy, dom maklerski może stosować metodę modelu wewnętrznego określoną w § 34-73 dla obliczania wartości ekspozycji dla następujących transakcji:

- 1) transakcje pochodne określone w § 27 załącznika nr 2 do rozporządzenia;
- 2) transakcje z zobowiązaniem się do odkupu (repo);
- 3) transakcje udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów;
- 4) transakcje z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego;
- 5) transakcje z długim terminem rozliczenia.

§ 4. Jeżeli dom maklerski nabywa ochronę kredytową w postaci kredytowego instrumentu pochodnego dla ekspozycji zaliczanej do portfela niehandlowego lub dla ekspozycji wynikającej z ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR), wymóg kapitałowy z tytułu zabezpieczanych aktywów może być obliczony zgodnie z § 88-96 załącznika nr 7 do rozporządzenia lub po uzyskaniu zgody, o której mowa w art. 105a ust. 1 pkt 1 ustawy, zgodnie z § 117 i § 118 załącznika nr 6 do rozporządzenia lub § 203 załącznika nr 6 do rozporządzenia, przy czym w takich przypadkach wartość ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta dla wspomnianych wyżej kredytowych instrumentów pochodnych ustala się jako zero.

§ 5. Wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta wynikające z sprzedaży transakcji swap ryzyka kredytowego zaliczanych do portfela niehandlowego, gdzie są one traktowane jako ochrona kredytowa zapewniana przez dom maklerski i podlegają wymogowi kapitałowemu z tytułu ryzyka kredytowego w wysokości pełnej kwoty nominalnej wynosi zero.

§ 6. Zgodnie z metodami, o których mowa w § 10-73, wartość ekspozycji wobec danego kontrahenta jest równa sumie wartości ekspozycji obliczonych dla każdego pakietu kompensowania zawartego z tym kontrahentem.

§ 7. Jeżeli ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta (CCR) wobec kontrahenta centralnego z udziałem wszystkich uczestników zawieranych przez niego umów są codziennie w pełni zabezpieczone, wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta równą zero można przypisać następującym ekspozycjom:

- 1) umowy na transakcje pochodne lub transakcje z zobowiązaniem się do odkupu (repo), transakcje udzielania i zaciągania pożyczek papierów wartościowych i towarów, transakcje z długim terminem rozliczenia i transakcje z opcją uzupełnienia zabezpieczenia, które zostały zawarte z kontrahentem centralnym i pozostają nierozliczone i nie zostały przez tego kontrahenta odrzucone;

- 2) ekspozycje wobec kontrahenta centralnego wynikające z umów o kredytowy instrument pochodny, transakcje z przyrzeczeniem odkupu, transakcje udzielania i zaciągania pożyczek papierów wartościowych i towarów, transakcje z długim terminem rozliczenia i transakcje z opcją uzupełnienia zabezpieczenia oraz inne rodzaje ekspozycji które pozostają nierozliczone.

§ 8. 1. Ekspozycje powstałe w wyniku transakcji z długim terminem rozliczenia można obliczyć przy użyciu jednej z metod, o których mowa w § 10-73, niezależnie od metod wybranych w odniesieniu do pozagiełdowych transakcji pochodnych i pozagiełdowych transakcji z przyrzeczeniem odkupu, transakcji udzielania i zaciągania pożyczek papierów wartościowych i towarów oraz transakcji z opcją uzupełnienia zabezpieczenia.

2. Przy obliczaniu wymogów kapitałowych z tytułu transakcji z długim terminem rozliczenia, dom maklerski stosujący metodę wewnętrznych ratingów, o której mowa w załączniku nr 6 do rozporządzenia, może na stałe stosować do takich transakcji wagi ryzyka zgodne z metodą standardową określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia, niezależnie od istotności tych transakcji.

§ 9. 1. Dla stosowania metod, o których mowa w § 10 i § 11, dom maklerski może stosować kwotę nominalną transakcji pozabilansowej lub wartość jej ekwiwalentu delta w przypadku opcji, pod warunkiem, że stanowi ona właściwy miernik ryzyka wynikającego z tej transakcji.

2. Jeżeli umowa przewiduje zwielokrotnienie przepływów środków pieniężnych, kwota nominalna transakcji podlega odpowiedniej korekcie w celu uwzględnienia efektu tego zwielokrotnienia na profil ryzyka wynikający z transakcji.

Część III. Metody obliczania ekwiwalentu bilansowego transakcji pozabilansowych w celu uwzględnienia ryzyka kredytowego kontrahenta

Księga I. Metoda wyceny rynkowej

§ 10. 1. Ekwiwalent bilansowy operacji pozabilansowej oblicza się jako sumę kosztu zastąpienia i przyszłej potencjalnej ekspozycji kredytowej, przy czym:

- 1) za koszt zastąpienia przyjmuje się:
 - a) wartość rynkową danej transakcji – gdy jest ona dodatnia,
 - b) zero – gdy wyżej wymieniona wartość rynkowa jest ujemna lub równa zero;
- 2) przyszłą potencjalną ekspozycję kredytową, z wyjątkiem jednawalutowych transakcji zamiany zmiennej stopy procentowej na zmienną stopę procentową, w przypadku których oblicza się jedynie koszt zastąpienia, oblicza się jako iloczyn nominalnej kwoty transakcji pozabilansowej (lub wartości jej ekwiwalentu delta w przypadku opcji) i wagi ryzyka produktu przypisanej tej transakcji zgodnie z tabelą 1.

Tabela 1

	Instrument bazowy ¹	Rezydualny termin zapadalności ²		
		do 1 roku	ponad 1 rok – do 5 lat	ponad 5 lat
		(w %) ³		
	(1)	(2)	(3)	(4)
1	Instrumenty dłużne	0,00	0,50	1,50
2	Waluty obce i złoto	1,00	5,00	7,50
3	Instrumenty kapitałowe	6,00	8,00	10,00
4	Metale szlachetne z wyjątkiem złota	7,00	7,00	8,00

5	Towary inne	10,00	12,00	15,00
¹ Instrumenty bazowe wyrażone w walucie obcej zalicza się do walut obcych. Transakcje, których instrumentów bazowych nie można przypisać do żadnej z kategorii, przypisuje się do kategorii „towary inne”.				
² Termin od dnia sprawozdawczego do ustalonego dnia zapadalności transakcji. Dla transakcji, których rozliczenia dokonuje się w określonych terminach i ponownie ustala warunki, tak że wartość rynkowa transakcji jest w tych terminach równa zero, rezydualny termin zapadalności jest równy okresowi do najbliższego terminu takiego rozliczenia. W przypadku transakcji stopy procentowej spełniających te kryteria i mających rezydualny termin zapadalności ponad jeden rok, waga ryzyka produktu nie może być niższa od 0,5%.				
³ Dla transakcji z wielokrotną wymianą ich instrumentów bazowych (lub ich wartości rynkowych), wagi ryzyka produktu mnoży się przez liczbę takich wymian pozostałych do realizacji zgodnie z warunkami transakcji.				

2. W przypadku umów dotyczących metali szlachetnych, z wyjątkiem złota i towarów innych niż metale szlachetne, dom maklerski może obliczać wysokość przyszłej potencjalnej ekspozycji kredytowej stosując wagi ryzyka produktu określone w tabeli 2 zamiast tych określonych w ust. 1, o ile w odniesieniu do wymienionych w § 27 pkt 3 lit. b tiret trzecie i piąte załącznika nr 2 do rozporządzenia umów dotyczących tych towarów, dom maklerski stosuje metodę, o której mowa w § 21 i § 22 załącznika nr 3 do rozporządzenia.

Tabela 2

	Instrument bazowy	Rezydualny termin zapadalności		
		do 1 roku	ponad 1 rok – do 5 lat	ponad 5 lat
		(w %)		
(1)	(2)	(3)	(4)	
1	Metale szlachetne z wyjątkiem złota	2,00	5,00	7,50
2	Metale nieszlachetne	2,50	4,00	8,00
3	Produkty rolne (nietrwałe)	3,00	5,00	9,00
4	Towary inne (w tym surowce energetyczne)	4,00	6,00	10,00

Księga II. Metoda zaangażowania pierwotnego

§ 11. Ekwiwalent bilansowy transakcji pozabilansowej oblicza się jako iloczyn nominalnej kwoty transakcji pozabilansowej (lub wartości jej ekwiwalentu delta w przypadku opcji) i współczynnika konwersji kredytowej przypisanego tej transakcji zgodnie z tabelą 3.

Tabela 3

Lp	Instrument bazowy	Pierwotny termin zapadalności ¹		
		Do 1 roku	ponad 1 rok - do 2 lat	ponad 2 lata (za każdy rozpoczęty rok ²)
		w % ³		
(1)	(3)	(4)	(5)	
1	Instrumenty dłużne	0,50	1,00	1,00
2	Waluty i złoto	2,00	5,00	3,00

¹ Od dnia zawarcia transakcji do ustalonego dnia jej zapadalności, przy czym w przypadku transakcji na stopę procentową dom maklerski może także dokonywać klasyfikacji na podstawie rezydualnego terminu zapadalności.

² Maksymalnie do 100% łącznie za cały okres trwania transakcji.

³ Dla transakcji z wielokrotną wymianą ich instrumentów bazowych (lub ich wartości godziwych), wagi ryzyka produktu mnoży się przez liczbę takich wymian pozostałych do realizacji zgodnie z warunkami transakcji

Księga III. Metoda standardowa

§ 12. Metodę standardową można stosować jedynie do obliczania ekwiwalentu bilansowego pozagięldowych transakcji pochodnych oraz transakcji z długim terminem rozliczenia.

§ 13. 1. Wartość ekspozycji oblicza się oddzielnie dla każdego pakietu kompensowania, po pomniejszeniu o ewentualne zabezpieczenie według następującego wzoru:

$$\beta * maks. \left(CMV - CMC; \sum_j \left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right| * CCRM_j \right),$$

gdzie:

CMV oznacza bieżącą wartość rynkową portfela transakcji w ramach pakietu kompensowania z kontrahentem przed uwzględnieniem zabezpieczenia, co oznacza że:

$$CMV = \sum_i CMV_i$$

CMV_i oznacza bieżącą wartość rynkową transakcji i,

CMC oznacza bieżącą wartość rynkową zabezpieczenia rzeczowego przypisanego pakietowi kompensowania, przez co

$$CMC = \sum_l CMC_l$$

gdzie:

CMC_l oznacza bieżącą wartość rynkową zabezpieczenia l,

i = wskaźnik oznaczający transakcję,

l = wskaźnik oznaczający zabezpieczenie,

j = wskaźnik oznaczający daną kategorię pakietu zabezpieczającego.

Pakiety zabezpieczające odpowiadają czynnikom ryzyka, dla których pozycje ryzyka o przeciwstawnych znakach mogą być kompensowane, dając pozycję ryzyka netto, na której opiera się następnie pomiar ekspozycji,

RPT_{ij} = pozycję ryzyka z tytułu transakcji i w odniesieniu do pakietu zabezpieczającego j,

RPT_{lj} = pozycja ryzyka z tytułu zabezpieczenia l w odniesieniu do pakietu zabezpieczającego j,

CCRM_j = wielokrotność ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR) określona w tabeli 5 w odniesieniu do pakietu zabezpieczającego j,

β = 1,4.

Zabezpieczenie uzyskane od kontrahenta ma znak dodatni; zabezpieczenie udzielone kontrahentowi ma znak ujemny.

2. Dla celów metody standardowej uznaje się zabezpieczenia określone w § 17 załącznika nr 7 do rozporządzenia i § 12-13 załącznika nr 5 do rozporządzenia.

§ 14. 1. Jeżeli pozagięldowa transakcja pochodna o liniowym profilu ryzyka polega na wymianie instrumentu finansowego na płatność, tę część transakcji, która zawiera płatność określa się jako stronę płatnościową transakcji.

2. Transakcje, które polegają na wymianie jednej płatności na drugą, składają się z dwóch stron płatnościowych. Na strony takie składają się uzgodnione w umowie płatności brutto, łącznie z kwotą referencyjną transakcji.

3. Dom maklerski może w obliczeniach wymogu kapitałowego nie uwzględniać ryzyka stopy procentowej wynikającego ze stron płatnościowych transakcji, jeśli termin zapadalności wynosi mniej niż jeden rok.

4. Transakcje, które składają się z dwóch stron płatnościowych nominowanych w tej samej walucie, takie jak na przykład transakcje swap stopy procentowej, dom maklerski może traktować jako pojedynczą transakcję łączną. Dla takiej transakcji łącznej obowiązują sposoby traktowania stosowane do stron płatnościowych.

§ 15. Transakcje o liniowym profilu ryzyka, których przedmiotem są instrumenty kapitałowe, w tym indeksy giełdowe, złoto, inne metale szlachetne lub inne towary, przyporządkowuje się do pozycji pierwotnych w odpowiednich instrumentach kapitałowych, indeksie giełdowym lub towarach, w tym w złocie i innych metalach szlachetnych oraz do pozycji pierwotnych w rachunku ryzyka stopy procentowej dla strony płatnościowej danej transakcji. Jeśli strona taka jest denominowana w walucie obcej, dodatkowo przyporządkowuje się ją w rachunku ryzyka walutowego do pozycji pierwotnych w danej walucie.

§ 16. Transakcje o liniowym profilu ryzyka, których przedmiotem są instrumenty dłużne, w rachunku ryzyka stopy procentowej przyporządkowuje się do jednej pozycji pierwotnej ze względu na dany instrument dłużny oraz do innej pozycji pierwotnej ze względu na stronę płatnościową transakcji. Transakcje o liniowym profilu ryzyka, które polegają na wymianie jednej płatności za drugą, w tym terminowe transakcje wymiany, w rachunku ryzyka stopy procentowej przyporządkowuje się do pozycji dla każdej ze stron płatnościowych. Jeżeli bazowy instrument dłużny jest nominowany w walucie obcej, instrument taki przyporządkowuje się do pozycji pierwotnej ryzyka w danej walucie. Jeżeli strona płatnościowa jest nominowana w walucie obcej, podobnie przyporządkowuje się ją do pozycji pierwotnej w tej walucie. Wartość ekspozycji przypisana bazowej transakcji wymiany walutowej wynosi zero.

§ 17. Wielkość pozycji pierwotnej z tytułu transakcji o liniowym profilu ryzyka stanowi efektywna wartość nominalna (cena rynkowa pomnożona przez ilość) instrumentów bazowych (w tym towarów) przeliczonych na sprawozdawczą, z wyjątkiem instrumentów dłużnych.

§ 18. W przypadku instrumentów dłużnych i stron płatnościowych transakcji wielkość pozycji pierwotnej stanowi iloczyn efektywnej wartości nominalnej ekspozycji brutto (w tym kwoty nominalnej) przeliczonej na walutę sprawozdawczą oraz zaktualizowanego średniego okresu zwrotu odpowiednio instrumentu dłużnego lub strony płatnościowej transakcji.

§ 19. Wielkość pozycji pierwotnej z tytułu transakcji swap ryzyka kredytowego stanowi wartość nominalna referencyjnego instrumentu dłużnego pomnożona przez rezydualny termin zapadalności transakcji swap ryzyka kredytowego.

§ 20. Wielkość pozycji pierwotnej z tytułu pozagiełdowej transakcji pochodnej o nieliniowym profilu ryzyka, w tym opcji i opcji na transakcje swap, jest równa ekwiwalentowi delta efektywnej wartości nominalnej instrumentu bazowego transakcji, z wyjątkiem przypadku, gdy instrumentem bazowym jest instrument dłużny.

§ 21. Wielkość pozycji pierwotnej z tytułu pozagiełdowej transakcji pozabilansowej o nieliniowym profilu ryzyka, w tym opcji i opcji na transakcje swap, której instrumentem bazowym jest instrument dłużny lub strona płatnościowa transakcji, jest równa iloczynowi ekwiwalentu delta efektywnej wartości nominalnej instrumentu dłużnego lub strony płatnościowej oraz zaktualizowanego średniego okresu zwrotu odpowiednio instrumentu dłużnego lub strony płatnościowej transakcji.

§ 22. Przy obliczaniu pozycji pierwotnej zabezpieczenie uzyskane od kontrahenta traktuje się jak ekspozycję wobec kontrahenta z tytułu umowy na transakcję pozabilansową (pozycja długa) płatną tego samego dnia, podczas gdy udzielone zabezpieczenie traktuje się jak zobowiązanie wobec kontrahenta (pozycja krótka) płatne tego samego dnia.

§ 23. Dom maklerski może stosować następujący wzór do wyznaczania wielkości i oznaczenia strony (znaku) pozycji pierwotnych:

- 1) dla instrumentów bazowych innych niż instrumenty dłużne:
 efektywna wartość nominalna transakcji lub

$$\text{ekwiwalent delta nominalnej wartości transakcji} = P_{ref} \frac{\partial V}{\partial p}$$

gdzie:

P_{ref} oznacza cenę instrumentu bazowego wyrażoną w walucie referencyjnej,

V oznacza wartość instrumentu finansowego (w przypadku opcji: cena opcji; w przypadku transakcji o liniowym profilu ryzyka: wartość samego instrumentu bazowego),

p = cena instrumentu bazowego wyrażona w tej samej walucie co V ;

- 2) dla instrumentów dłużnych i stron płatnościowych we wszystkich rodzajach transakcji:

- iloczyn wartości nominalnej transakcji oraz zaktualizowanego średniego okresu zwrotu lub

- iloczyn ekwiwalentu delta nominalnej wartości transakcji oraz zaktualizowanego średniego okresu zwrotu

$$\frac{\partial V}{\partial r}$$

gdzie:

V - oznacza wartość transakcji (w przypadku opcji: cena opcji; w przypadku transakcji o liniowym profilu ryzyka: odpowiednio wartość samego instrumentu bazowego lub strony płatnościowej),

r - oznacza wysokość stopy procentowej.

Jeżeli wartość V denominowana jest w walucie innej niż waluta referencyjna, wartość instrumentu pochodnego przelicza się na walutę referencyjną, mnożąc ją przez odpowiedni kurs wymiany.

§ 24. Pozycje pierwotne grupuje się w pakiety zabezpieczające. Dla każdego pakietu zabezpieczającego oblicza się bezwzględną wartość sumy powstałych pozycji pierwotnych. Sumę taką określa się jako pozycję pierwotną netto i przedstawia jako:

$$\left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right|$$

we wzorach podanych w § 13.

§ 25. W rachunku ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych, dla pozycji pierwotnej z tytułu środków pieniężnych zdeponowanych przez kontrahenta jako zabezpieczenie, z tytułu stron płatnościowych transakcji i bazowych instrumentów dłużnych – stanowiących pozycje o niskim lub obniżonym ryzyku szczególnym, zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia – istnieje w odniesieniu do każdej waluty sześć pakietów zabezpieczających, zgodnie z tabelą 4. Pakiety zabezpieczające określa się przy użyciu dwóch kryteriów: „terminu rozliczenia” i „stóp procentowych odniesienia”.

Tabela 4

	Stopy procentowe oparte na stopach rządowych dłużnych papierów wartościowych	Stopy procentowe oparte na stopach innych niż stopy rządowych papierów wartościowych
Termin zapadalności	<= 1 rok	<= 1 rok
Termin zapadalności	>1 – <= 5 lat	>1 – <= 5 lat
Termin zapadalności	> 5 lat	> 5 lat

§ 26. W rachunku ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych, dla pozycji pierwotnej z tytułu bazowych instrumentów dłużnych lub stron płatnościowych transakcji, których stopa oprocentowania jest powiązana z referencyjną stopą procentową reprezentującą rynkowy poziom stóp procentowych, rzeczywisty termin zapadalności stanowi okres do kolejnej zmiany stóp oprocentowania. W pozostałych przypadkach rzeczywisty okres zapadalności oznacza czas pozostały do wykupu bazowego instrumentu bazowego lub w przypadku strony płatnościowej transakcji czas trwania transakcji.

§ 27. Na każdego emitenta papieru dłużnego, stanowiącego instrument bazowy transakcji swap ryzyka kredytowego, przypada jeden pakiet zabezpieczający.

§ 28. 1. W rachunku ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych, dla pozycji pierwotnej z tytułu depozytów środków pieniężnych przekazanych kontrahentowi jako zabezpieczenie, gdy kontrahent nie posiada zobowiązań o niskim ryzyku szczególnym oraz wynikających z bazowych instrumentów dłużnych o wysokim ryzyku szczególnym i pozostałych pozycji określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia, które podlegają obciążeniu kapitałowemu wyższemu niż 1,60 % na każdego emitenta przypada jeden pakiet zabezpieczający.

2. Jeżeli strona płatnościowa transakcji jest odwzorowaniem takiego instrumentu dłużnego, jeden pakiet zabezpieczający przypada także na każdego emitenta dłużnego instrumentu bazowego.

3. Dom maklerski może przypisać temu samemu pakietowi zabezpieczającemu pozycje pierwotne wynikające z instrumentów dłużnych określonego emitenta lub dłużnych instrumentów bazowych tego samego emitenta, których odwzorowaniem są strony płatnościowe lub które stanowią instrument bazowy transakcji swap ryzyka kredytowego.

§ 29. 1. Instrumenty bazowe, inne niż instrumenty dłużne (instrumenty kapitałowe, metale szlachetne, towary i inne) przypisuje się tym samym pakietom zabezpieczającym tylko wtedy, gdy są one identyczne lub podobne do siebie. W każdym innym przypadku przypisuje się je oddzielnym pakietom zabezpieczającym .

2. Podobieństwo instrumentów ustala się w sposób następujący:

- 1) w przypadku instrumentów kapitałowych instrumentami podobnymi są papiery pochodzące od tego samego emitenta; indeks kapitałowych papierów wartościowych traktuje się jako oddzielnego emitenta;
- 2) w przypadku metali szlachetnych instrumentami podobnymi są takie, które dotyczą tego samego metalu. Indeks metali szlachetnych traktuje się jako oddzielny metal szlachetny;
- 3) w przypadku energii elektrycznej instrumentami podobnymi są takie prawa i zobowiązania do dostawy energii, które odnoszą się do tego samego okresu obciążenia szczytowego lub pozaszczytowego w ciągu doby;
- 4) w przypadku towarów instrumentami podobnymi są takie, które dotyczą tego samego towaru. Indeks towarów traktuje się jako oddzielny rodzaj towaru.

§ 30. Mnożniki ryzyka kredytowego kontrahenta CCR (CCRM) dla poszczególnych kategorii pakietów zabezpieczających podane są w tabeli 5.

Tabela 5

	Kategorie pakietów zabezpieczających	Mnożnik ryzyka kredytowego kontrahenta CCR (CCRM)
1.	Stopy procentowe	0,2%
2.	Stopy procentowe dla pozycji ryzyka z tytułu referencyjnych instrumentów dłużnych, będących przedmiotem transakcji swap ryzyka kredytowego i obciążonych niskim i obniżonym ryzykiem szczególnym, określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia, które podlegają obciążeniu kapitałowemu równemu lub niższemu niż 1,60 %.	0,3%
3.	Stopy procentowe dla pozycji pierwotnej z tytułu instrumentów dłużnych lub referencyjnych instrumentów dłużnych o wysokim ryzyku szczególnym i pozostałych pozycji określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia, które podlegają obciążeniu kapitałowemu wyższemu niż 1,60 %.	0,6%
4.	Waluty obce	2,5%
5.	Energia elektryczna	4,0%
6.	Złoto	5,0%
7.	Instrumenty kapitałowe	7,0%
8.	Metale szlachetne (z wyjątkiem złota)	8,5%
9.	Inne towary (z wyjątkiem metali szlachetnych i energii elektrycznej)	10,0%
10.	Instrumenty bazowe pozagięldowych transakcji pochodnych (OTC) nienależące do żadnej z powyższych kategorii.	10,0%

Instrumenty bazowe pozagięldowych transakcji pozabilansowych, o których mowa w pkt 10 tabeli 5, przypisuje się oddzielnym, pojedynczym pakietom zabezpieczającym odpowiadającym każdej z kategorii instrumentu bazowego.

§ 31. Dom maklerski, który nie uzyskał zgody, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 4 ustawy, w przypadku transakcji o nieliniowym profilu ryzyka lub stron płatnościowych transakcji oraz transakcji, których przedmiotem są instrumenty dłużne, dla których nie może obliczyć na podstawie modelu odpowiednio współczynnika delta lub zaktualizowanego

średniego okresu zwrotu instrumentu, zobowiązany jest stosować metodę wyceny rynkowej, określoną w § 10. W obliczeniach wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego, nie uznaje się wtedy wpływu kompensowania.

§ 32. Dom maklerski posiada procedury wewnętrzne służące weryfikacji, że transakcja została objęta prawnie skuteczną umową ramową spełniającą wymogi, o których mowa w § 74-78, zanim transakcja ta zostanie zaliczona do pakietu zabezpieczającego

§ 33. Dom maklerski korzystający z zabezpieczenia w celu ograniczenia swojego ryzyka kredytowego kontrahenta CCR, posiada procedury wewnętrzne służące weryfikacji, że spełnia ono standardy pewności prawnej określone w załączniku nr 7 do rozporządzenia, zanim uzna efekty zabezpieczenia w swoich obliczeniach.

Księga IV. Metoda modelu wewnętrznego

Tytuł I. Zasady ogólne

§ 34. 1. Za zgodą, o której mowa w art. 105d ust. 1 pkt 1 ustawy, dom maklerski może stosować metodę modelu wewnętrznego (IMM) do obliczania ekwiwalentu bilansowego transakcji określonych w § 3 pkt 1, lub transakcji określonych w § 3 pkt 2, 3 i 4, lub transakcji określonych w § 3 pkt 1 - 4, przy czym każdy z powyższych przypadków może obejmować również transakcje wymienione w § 3 pkt 5.

2. Dom maklerski może zdecydować o tym, aby nie stosować metody modelu wewnętrznego do ekspozycji nieistotnych pod względem wielkości i ryzyka.

3. Warunkiem stosowania metody modelu wewnętrznego przez dom maklerski jest spełnienie wymogów określonych w niniejszej części.

§ 35. Zgoda, o której mowa w § 34 ust. 1, może zakładać wprowadzanie metody modelu wewnętrznego sukcesywnie w odniesieniu do poszczególnych typów transakcji, w tym czasie dom maklerski może korzystać z metod określonych w § 10 lub § 12 - 33. O ile przepisy niniejszej części nie stanowią inaczej, dom maklerski nie jest zobowiązany do stosowania konkretnego rodzaju modelu.

§ 36. W przypadku wszystkich pozagiełdowych transakcji pochodnych i wszystkich transakcji z długim terminem rozliczenia, nieobjętych zgodą na stosowanie metody modelu wewnętrznego, dom maklerski korzysta z metod określonych w § 10 lub § 12 - 33.

§ 37. 1. Jeżeli dom maklerski, który stosuje metodę modelu wewnętrznego przestaje spełniać wymagania określone w niniejszej części, zobowiązany jest przedstawić Komisji plan przywrócenia stanu zgodności z tymi wymaganiami albo wykazać, że skutki niezgodności są nieistotne.

2. Dom maklerski, który stosuje metodę modelu wewnętrznego, może powrócić do stosowania metod określonych w § 10 lub § 12 - 33, o ile wykaze zasadność takiego działania i uzyska zgodę, o której mowa w art. 105d ust. 1 pkt 2 ustawy.

Tytuł II. Wartość ekspozycji

§ 38. 1. Wartość ekspozycji oblicza się na poziomie pakietu kompensowania.

2. Model wewnętrzny określa przewidywany rozkład zmian wartości rynkowej pakietu kompensowania wynikających ze zmienności parametrów rynkowych, takich jak stopy procentowe czy kursy walut.

3. Przy pomocy modelu wewnętrznego oblicza się wartości ekspozycji dla danego pakietu kompensowania w dowolnym czasie w przyszłości, biorąc pod uwagę zmiany parametrów rynkowych.

4. W przypadku kontrahentów transakcji z opcją uzupełniania zabezpieczenia model może także uwzględniać przyszłe zmiany poziomu zabezpieczenia.

§ 39. Prognozując rozkład zmian wartości rynkowej dla pakietu kompensowania, dom maklerski może uwzględnić zabezpieczenia finansowe określone § 17 załącznika nr 7 do rozporządzenia i § 12-13 załącznika nr 5 do rozporządzenia, pod warunkiem, że zabezpieczenie takie spełnia wymagania właściwe dla metody modelu wewnętrznego w zakresie ilości, jakości i rodzaju danych.

§ 40. Wartość ekspozycji oblicza się, z zastrzeżeniem § 44, jako iloczyn współczynnika alfa i efektywnej oczekiwanej ekspozycji dodatniej (EPE):

$$\text{wartość ekspozycji} = \alpha \times \text{efektywna EPE},$$

gdzie:

alfa (α) równa się 1,4,

efektywną oczekiwaną ekspozycją dodatnią (EPE) - oblicza się, szacując wartość oczekiwaną ekspozycji (EEt) jako średnią ekspozycję liczoną w określonym terminie w przyszłości t, gdzie średnią tę uzyskuje się na podstawie wszystkich możliwych wartości czynników ryzyka rynkowego w przyszłości. Według modelu wewnętrznego wartość EE szacuje się w szeregu terminów przyszłych t_1, t_2, t_3, \dots

§ 41. Efektywną EE oblicza się jako:

$$\text{Efektywna EE}_k = \max(\text{efektywna EE}_{k-1}; \text{EE}_k),$$

gdzie:

t_0 -oznacza bieżącą datę, a efektywna EE $_0$ jest równa bieżącej ekspozycji.

§ 42. W tym ujęciu efektywna oczekiwana ekspozycja dodatnia EPE stanowi średnią efektywną EE w ciągu pierwszego roku przyszłej ekspozycji. Jeżeli termin zapadalności wszystkich umów w ramach pakietu kompensowania przypada przed upływem jednego roku, EPE jest średnią oczekiwaną ekspozycji (EE) wyznaczoną do terminu zapadalności wszystkich umów w ramach takiego pakietu. Efektywną EPE oblicza się jako średnią ważoną efektywnej EE:

$$\text{Efektywna EPE} = \sum_{k=1}^{\min(1 \text{ rok}; \text{upłynięty termin})} \text{Efektywna EE}_{t_k} * \Delta t_k$$

gdzie:

wagi $\Delta t_k = t_k - t_{k-1}$ dopuszczają przypadek, w którym przyszłą ekspozycję oblicza się w nierównych odstępach czasu.

§ 43. Miary oczekiwanej ekspozycji albo ekspozycji szczytowej wyznacza się na podstawie rozkładu ekspozycji, uwzględniającego możliwość braku normalności takiego rozkładu.

§ 44. Dom maklerski może stosować bardziej konserwatywną miarę ekspozycji, niż ta wyliczona jako iloczyn mnożnika alfa (α) i efektywnej oczekiwanej ekspozycji dodatniej EPE, obliczona dla każdego kontrahenta według formuły określonej w § 40.

§ 45. 1. Dom maklerski może stosować własne oszacowania α , gdzie α oblicza się jako iloraz kapitału wewnętrznego wynikającego z pełnej symulacji ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR) wszystkich kontrahentów (licznik) do kapitału wewnętrznego opartego na efektywnej oczekiwanej ekspozycji dodatniej EPE (mianownik), gdzie EPE przyjmuje się jako stałą niespłaconą kwotę ekspozycji. Wartość α nie może być niższa niż 1,2.

2. Dom maklerski zobowiązany jest wykazać, że jego wewnętrzne oszacowania α uwzględniają w liczniku istotne przyczyny stochastycznej zależności rozkładu wartości rynkowych transakcji lub portfeli transakcji według kontrahentów.

3. W wewnętrznych oszacowaniach α dom maklerski uwzględnia granulację portfeli.

§ 46. Dom maklerski stosując metodę modelu wewnętrznego zobowiązany jest przestrzegać następujących wymogów:

- 1) licznik i mianownik α są obliczane w sposób konsekwentny pod względem metodologii stosowania modeli, specyfikacji parametrów i składu portfela;
- 2) stosowana metoda opiera się na przyjętej przez dom maklerski koncepcji kapitału wewnętrznego, jest dobrze udokumentowana i podlega zatwierdzeniu przez niezależną komórkę organizacyjną lub komitet;
- 3) dom maklerski weryfikuje swoje oszacowania co najmniej raz na kwartał lub częściej, w przypadku gdy skład portfela ulega zmianom z upływem czasu;
- 4) dom maklerski ocenia ryzyko modelu.

§ 47. W razie potrzeby, parametry zmienności i korelacji czynników ryzyka rynkowego stosowane przy wspólnej symulacji ryzyka rynkowego i kredytowego dom maklerski uzależnia od czynnika ryzyka kredytowego, tak by uwzględnić potencjalny wzrost zmienności lub korelacji w razie pogorszenia się koniunktury gospodarczej.

§ 48. Jeżeli pakiet kompensowania objęty jest umową o uzupełnieniu zabezpieczenia, dom maklerski stosuje jedną z następujących miar efektywnej oczekiwanej ekspozycji dodatniej (EPE):

- 1) efektywna EPE bez uwzględnienia umowy o uzupełnieniu zabezpieczenia;
- 2) próg, jeśli ma wartość dodatnią, wynikający z umowy o uzupełnieniu zabezpieczenia, powiększony o narzut, który uwzględnia potencjalny wzrost kwoty ekspozycji w okresie ryzyka w związku z uzupełnieniem zabezpieczenia, przy czym:
 - a) narzut ten oblicza się jako oczekiwany wzrost ekspozycji w pakiecie kompensowania, począwszy od poziomu bieżącej ekspozycji równego zeru poprzez cały okres uzupełniania zabezpieczenia ryzyka objęty umową,
 - b) limit dolny wynosi odpowiednio pięć dni roboczych dla pakietów kompensowania złożonych wyłącznie z transakcji repo, pod warunkiem że podlegają one codziennemu uzupełnianiu zabezpieczenia i codziennej wycenie rynkowej, oraz dziesięć dni roboczych dla innych pakietów kompensowania przez cały okres objęty umową uzupełniania zabezpieczenia ryzyka;
- 3) jeżeli model wewnętrzny uwzględnia skutki uzupełniania zabezpieczenia podczas szacowania oczekiwanej ekspozycji (EE), miarę EE obliczoną za pomocą modelu dom maklerski może zastosować bezpośrednio w równaniu podanym w § 41.

Tytuł III. Wymogi minimalne dotyczące stosowania metody modelu wewnętrznego

Dział I. Kontrola ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR)

§ 49. 1. Dom maklerski posiada jednostkę odpowiedzialną za opracowanie i stosowanie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym kontrahenta (CCR), w tym za wstępną i okresową akceptację modelu.

2. Jednostka wewnętrzna kontroluje integralność danych wejściowych do modelu pomiaru ryzyka domu maklerskiego, przygotowuje i analizuje raporty dotyczące wyników funkcjonowania stosowanego przez dom maklerski modelu pomiaru ryzyka, łącznie z oceną związku pomiędzy poziomem ryzyka a limitami kredytowymi i handlowymi.

3. Jednostka wewnętrzna jest niezależna od jednostek odpowiedzialnych za udzielanie, odnawianie lub obrót ekspozycjami.

4. Jednostka, o której mowa w ust. 1 składa się z odpowiednio wykwalifikowanej kadry i podlega bezpośrednio osobie zajmującej stanowisko kierownicze w domu maklerskim.

5. Praca jednostki, o której mowa w ust.1, jest ściśle związana z codziennym procesem zarządzania ryzykiem domu maklerskiego, a jej wynik musi w związku z tym stanowić integralną część procesu planowania, monitorowania i kontrolowania profilu ryzyka kredytowego i ogólnego profilu ryzyka domu maklerskiego.

§ 50. Dom maklerski ustala zasady, procesy i systemy w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym kontrahenta (CCR), które opierają się na solidnych założeniach i są konsekwentnie stosowane, przy czym za podstawowe elementy zarządzania ryzykiem kredytowym kontrahenta (CCR) uznaje się:

- 1) rozpoznanie;
- 2) pomiar;
- 3) zarządzanie;
- 4) zatwierdzanie i sprawozdawczość wewnętrzną w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR).

§ 51. 1. W zasadach zarządzania ryzykiem stosowanych przez dom maklerski uwzględnia się ryzyko rynkowe, płynności, operacyjne, jakie może wiązać się z ryzykiem kredytowym kontrahenta (CCR).

2. Ryzykiem kredytowym należy zarządzać w sposób kompleksowy, poprzez sumowanie ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR) z innymi ekspozycjami kredytowymi.

§ 52. Zarząd i osoby zajmujące stanowiska kierownicze w domu maklerskim zobowiązane są do uczestnictwa w procesie kontroli CCR i odpowiadają za jego właściwą organizację. Zarząd i osoby zajmujące stanowiska kierownicze w domu maklerskim zobowiązane są posiadać wiedzę dotyczącą ograniczeń i założeń stosowanego modelu, wpływu, jaki mogą one mieć na miarodajność wyników, jak również wpływu niepewności otoczenia rynkowego oraz wpływu wywieranego na model przez specyfikę prowadzonej działalności.

§ 53. Dzielne sprawozdania na temat ekspozycji domu maklerskiego z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR) muszą być sprawdzane przez osoby, posiadające uprawnienia do decydowania o obniżaniu pozycji powstałych za sprawą decyzji poszczególnych pracowników, czy też o obniżeniu ogólnej ekspozycji danego domu maklerskiego z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR).

§ 54. System zarządzania ryzykiem kredytowym kontrahenta (CCR) domu maklerskiego stosuje się w powiązaniu z wewnętrznymi limitami w zakresie udzielania pożyczek i prowadzenia działalności handlowej, które są powiązane z modelem pomiaru ryzyka w sposób spójny i zrozumiały dla pracowników wszystkich szczebli.

§ 55. W ramach pomiaru ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR) dom maklerski mierzy wykorzystanie limitów pożyczek w perspektywie dziennej i w ciągu dnia. Pomiarowi podlega także bieżąca ekspozycja przed i po ustanowieniu zabezpieczenia. Na poziomie portfela i kontrahenta dom maklerski oblicza i monitoruje ekspozycję szczytową lub potencjalną przyszłą ekspozycję (PFE) w wybranym przez siebie przedziale ufności. Dom maklerski bierze pod uwagę pozycje charakteryzujące się wysoką wartością lub dużą koncentracją, w tym grupy kontrahentów powiązanych ze sobą pod względem branży i rynku

§ 56. Dom maklerski stosuje rutynowy i rygorystyczny program testów warunków skrajnych jako uzupełnienie analizy ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR) opartej na codziennych wynikach stosowania modelu pomiaru ryzyka. Wyniki takich testów podlegają okresowej weryfikacji przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w domu maklerskim oraz znajdują odzwierciedlenie w zasadach i limitach ustalanych przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w domu maklerskim i zarząd w odniesieniu do ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR). Tam, gdzie testy warunków skrajnych ujawniają szczególną podatność na określone okoliczności, należy podjąć bezzwłoczne działania w celu przeciwdziałania zagrożeniom.

§ 57. Dom maklerski stosuje rutynowe działania zapewniające utrzymanie zgodności ze zbiorem zasad wewnętrznych oraz mechanizmów kontroli i procedur w zakresie działania systemu zarządzania ryzykiem kredytowym kontrahenta (CCR). Dokumentacja związana z systemem zarządzania ryzykiem kredytowym kontrahenta stosowanym przez dom maklerski jest przechowywana przez dom maklerski w formie papierowej i zawiera wyjaśnienia dotyczące technik empirycznych służących pomiarowi tego ryzyka.

§ 58. Dom maklerski przeprowadza regularnie niezależną weryfikację systemu zarządzania ryzykiem kredytowym kontrahenta (CCR) za pomocą własnego systemu kontroli wewnętrznej. Weryfikacja ta obejmuje zarówno działalność jednostek o których mowa w § 49 ust. 3 jak i niezależnej jednostki kontroli CCR. Weryfikacja procesu zarządzania CCR odbywa się regularnie i uwzględnia przynajmniej:

- 1) poprawność dokumentacji systemu i procesu zarządzania;
- 2) organizację jednostki kontrolującej;
- 3) uwzględnianie miar CCR w codziennym zarządzaniu ryzykiem;
- 4) proces zatwierdzania modeli i systemów wyceny stosowanych przez pracowników jednostek handlowych i ewidencyjnych;
- 5) zatwierdzanie wszelkich istotnych zmian w procesie pomiaru CCR;
- 6) zakres CCR ujęty w modelu pomiaru ryzyka;
- 7) spójność systemu informowania zarządu i osób zajmujących stanowiska kierownicze w domu maklerskim;
- 8) dokładność i kompletność danych dotyczących CCR;
- 9) weryfikację mającą na celu ocenę spójności, terminowości i rzetelności źródeł danych wykorzystywanych do zasilania modeli wewnętrznych, a także niezależność tych źródeł;
- 10) dokładność i zasadność założeń dotyczących zmienności i korelacji;
- 11) dokładność wycen i obliczeń związanych z przekształceniem ryzyka;
- 12) sprawdzenie dokładności modelu poprzez częste weryfikacje historyczne.

Dział II Test praktyczny

§ 59. Rozkład ekspozycji powstały w wyniku zastosowania wewnętrznego modelu obliczania efektywnej oczekiwanej ekspozycji dodatniej EPE jest ściśle związany z codziennym procesem zarządzania CCR domu maklerskiego, w tym: zawieraniem umów pożyczek, zarządzaniem CCR, wewnętrzną alokacją kapitału i systemem zarządzania domem maklerskim.

§ 60. 1. Przedkładając Komisji wniosek o wyrażenie zgody na stosowanie modelu oczekiwanej ekspozycji dodatniej EPE, dom maklerski wykazuje, że wewnętrzny model obliczania rozkładu ekspozycji, na podstawie którego oblicza EPE, jest w przeważającej części zgodny z minimalnymi wymogami określonymi w tej części oraz był stosowany przez okres co najmniej roku przed uzyskaniem zgody Komisji. 2. Dom maklerski zobowiązany jest do gromadzenia i przechowywania informacji pozwalających na przeprowadzenie analizy praktycznego wykorzystania modelu wewnętrznego generującego rozkład ekspozycji z tytułu CCR.

§ 61. Test praktycznego zastosowania modelu uważa się za miarodajny, jeśli dom maklerski stosuje inne miary ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR), takie jak ekspozycja szczytowa lub potencjalna przyszła ekspozycja (PFE), oparte na rozkładzie ekspozycji ustalonym za pomocą tego samego modelu, który jest wykorzystywany do obliczania oczekiwanej ekspozycji dodatniej EPE.

§ 62. 1. Dom maklerski stosuje systemy pozwalające w razie potrzeby na dokonywanie codziennych oszacowań EE, chyba że przedłoży Komisji informacje wskazujące że ekspozycje z tytułu CCR uzasadniają niższą częstotliwość obliczeń. 2. Dom maklerski dokonuje obliczeń EE w profilu czasowym horyzontów prognostycznych, który rzetelnie uwzględnia strukturę czasową przyszłych przepływów środków pieniężnych, terminy zapadalności umów oraz w sposób odpowiadający wielkości i składowi ekspozycji.

§ 63. 1. Pomiar, monitorowanie i kontrolowanie ekspozycji przeprowadza się przez cały okres obowiązywania umów dotyczących transakcji objętych pakietem kompensowania (nie tylko w perspektywie jednego roku).

2. Dom maklerski stosuje procedury służące rozpoznaniu i kontroli ryzyka, w przypadku gdy ekspozycja wobec kontrahenta ma okres zapadalności dłuższy niż jeden rok.

3. Prognozowany wzrost wartości ekspozycji stanowi daną wejściową do modelu kapitału wewnętrznego domu maklerskiego.

Dział III. Testy warunków skrajnych

§ 64. 1. W ocenie adekwatności kapitałowej ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR) dom maklerski stosuje procedury przeprowadzania testów warunków skrajnych, których wyniki porównuje się z miarami oczekiwanej ekspozycji dodatniej EPE i traktuje jako część systemu oceny kapitału wewnętrznego.

2. Testy warunków skrajnych obejmują również rozpoznanie ewentualnych zdarzeń lub zmian warunków ekonomicznych, które mogłyby mieć w przyszłości niekorzystny wpływ na ekspozycje kredytowe domu maklerskiego oraz ocenę wpływu skutków tych zmian na dom maklerski.

§ 65. Dom maklerski poddaje swoje ekspozycje ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR) testom warunków skrajnych, obejmującym łącznie czynniki ryzyka rynkowego i kredytowego. W testach uwzględnia się w szczególności:

- 1) ryzyko koncentracji (wobec pojedynczego kontrahenta lub grupy kontrahentów);
- 2) ryzyko korelacji pomiędzy ryzykiem rynkowym i kredytowym;
- 3) ryzyko wystąpienia zmian na rynku, spowodowanych zlikwidowaniem pozycji kontrahenta; testy uwzględniają wpływ takich zmian na rynku na pozycje własne domu maklerskiego oraz obejmują skutki tego wpływu jako element oceny ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR).

Dział IV. Ryzyko korelacji

§ 66. Dom maklerski przywiązuje odpowiednią wagę do ekspozycji, które wywołują w znaczącej mierze ogólne ryzyko korelacji.

§ 67. Dom maklerski posiada procedury służące rozpoznawaniu, monitorowaniu i kontrolowaniu przypadków szczególnego ryzyka korelacji, począwszy od zawarcia umowy dotyczącej transakcji poprzez cały okres jej obowiązywania.

Dział V. Spójność stosowania modelu

§ 68. 1. Model wewnętrzny powinien uwzględniać warunki i specyfikacje transakcji w sposób terminowy, kompletny i ostrożny.

2. Warunki transakcji obejmują w szczególności:

- 1) wartości nominalne wynikające z umowy;
- 2) termin zapadalności;
- 3) aktywa referencyjne;
- 4) uzgodnienia dotyczące uzupełniania zabezpieczenia;
- 5) uzgodnienia dotyczące kompensowania.

3. Informacje dotyczące warunków umowy i specyfikacji wynikających z umowy przechowywane są w bezpiecznej bazie danych, która podlega formalnej i okresowej kontroli wewnętrznej w ramach audytu wewnętrznego.

4. Proces uznawania umów dotyczących kompensowania wymaga spełnienia następujących warunków:

- 1) weryfikacja prawna jest dokonywana w formie pisemnej przez służby prawne domu maklerskiego i potwierdza prawną wykonalność kompensowania;
- 2) informacje na temat umów dotyczących kompensowania są umieszczane w bazie danych, o której mowa w ust. 3 przez komórkę organizacyjną niezależną od komórki zawierającej umowę.

5. Zasilanie modelu wewnętrznego danymi odnośnie warunków i specyfikacji transakcji podlega kontroli prowadzonej w ramach audytu wewnętrznego. Dom maklerski powinien posiadać procedury pozwalające na przeprowadzenie procesu uzgadniania pomiędzy modelem wewnętrznym i systemami danych źródłowych, które pozwalają na bieżąco sprawdzać, czy warunki i specyfikacje transakcji są uwzględniane w EPE w sposób prawidłowy lub przynajmniej ostrożny.

6. W modelu wewnętrznym, do obliczania bieżących ekspozycji, wykorzystuje się aktualne dane rynkowe, przy czym:

- 1) jeżeli do szacowania zmienności i korelacji wykorzystywane są dane historyczne, obejmują one okres co najmniej trzech lat i są aktualizowane co kwartał lub częściej, jeśli wymagają tego warunki rynkowe;

- 2) dane obejmują pełen zakres warunków ekonomicznych, takich jak pełen cykl koniunkturalny;
- 3) jednostka niezależna od jednostki odpowiedzialnej za sprzedaż, weryfikuje i zatwierdza cenę dostarczoną przez jednostkę odpowiedzialną za sprzedaż;
- 4) dane uzyskuje się niezależnie od obszarów operacyjnych, w odpowiednim czasie i w całości zasilają one model wewnętrzny i są przechowywane w bezpiecznej bazie danych podlegającej formalnemu i okresowemu audytowi;
- 5) dom maklerski posiada procedurę zapewniania spójności danych, która pozwala oczyścić dane z błędnych lub nadzwyczajnych obserwacji;
- 6) w przypadku, gdy model opiera się na zastępczych danych rynkowych, dotyczy to w szczególności nowych produktów, dla których dane historyczne z ostatnich trzech lat nie są dostępne, zasady wewnętrzne domu maklerskiego identyfikują te dane zastępcze, a dom maklerski wykazuje empirycznie, że dane zastępcze w sposób ostrożny oddają ryzyko występujące przy niekorzystnych warunkach rynkowych;
- 7) jeżeli model wewnętrzny uwzględnia wpływ zabezpieczenia na zmiany wartości rynkowej pakietu kompensowania, dom maklerski posiada odpowiednie dane historyczne do oszacowania zmienności zabezpieczenia.

§ 69. 1. Model podlega wewnętrznemu procesowi zatwierdzania modeli, stanowiącego część zasad i procedur stosowanych przez dom maklerski.

2. Proces zatwierdzania modeli określa:

- 1) rodzaj testów, których przeprowadzenie jest niezbędne dla zapewnienia wewnętrznej spójności modelu;
- 2) warunki, w których następuje naruszenie przyjętych założeń, co może skutkować zaniżeniem wartości oczekiwanej ekspozycji dodatniej EPE.

3. Proces zatwierdzania, obejmuje przegląd kompleksowości działania modelu.

§ 70. 1. Dom maklerski monitoruje odpowiednie składowe ryzyka i stosuje procedury służące korygowaniu własnych oszacowań EPE w przypadku, gdy składowe ryzyka stają się znaczące.

2. Procedury służące korygowaniu oszacowań oczekiwanej ekspozycji dodatniej EPE obejmują:

- 1) identyfikację przez dom maklerski ekspozycji narażonych na szczególne ryzyko korelacji i zarządzanie takimi ekspozycjami;
- 2) w przypadku ekspozycji, których profil ryzyka rośnie po jednym roku, dom maklerski regularnie porównuje oszacowania EPE za okres jednego roku z wartością EPE obejmującą cały okres trwania ekspozycji;
- 3) w przypadku ekspozycji z rezydualnym terminem zapadalności poniżej jednego roku dom maklerski regularnie porównuje koszt zastąpienia (bieżąca ekspozycja) z faktycznie zrealizowanym profilem ekspozycji oraz przechowuje dane umożliwiające takie porównanie.

§ 71. Dom maklerski powinien stosować wewnętrzne procedury pozwalające sprawdzić przed zaliczeniem danej transakcji do pakietu kompensowania, czy jest ona objęta umową ramową o kompensowaniu, która spełnia warunki określone w § 74 – 78.

§ 72. Dom maklerski, który wykorzystuje zabezpieczenie w celu zmniejszenia ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR), powinien posiadać wewnętrzne procedury, które pozwalają sprawdzić przed uwzględnieniem posiadanego zabezpieczenia w obliczeniach, czy zabezpieczenie takie spełnia warunki dotyczące pewności prawnej, o których mowa w załączniku nr 7 do rozporządzenia.

Dział VI. Warunki niezbędne do zatwierdzenia modelu

§ 73. Model oczekiwanej ekspozycji dodatniej EPE domu maklerskiego, kwalifikuje się do zatwierdzenia, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) wymagania jakościowe określone w załączniku nr 13 do rozporządzenia;
- 2) przy pomiarze ekspozycji ryzyka kredytowego kontrahenta (CCR) stopy procentowe, kursy walut, ceny instrumentów kapitałowych i towarów oraz inne czynniki ryzyka rynkowego objęte są prognozami długoterminowymi; moc prognostyczna modelu w zakresie prognozowania czynników ryzyka rynkowego jest poddawana weryfikacji w długim horyzoncie czasowym;
- 3) modele wyceny stosowane do obliczania ekspozycji CCR przy określonym scenariuszu przyszłych, gwałtownych wahań czynników ryzyka rynkowego poddaje się stosownej weryfikacji jako część procesu zatwierdzania modelu; modele wyceny opcji uwzględniają nieliniowy charakter wartości opcji w odniesieniu do czynników ryzyka rynkowego;
- 4) model EPE uwzględnia informacje charakterystyczne dla danych transakcji w celu zgrupowania ekspozycji na poziomie pakietu kompensowania, przy czym dom maklerski sprawdza poprawność przypisania na potrzeby modelu transakcji do właściwych pakietów kompensowania;
- 5) model EPE powinien zawierać poniższe informacje charakterystyczne dla danych transakcji, które pozwalają uwzględnić skutki uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego:
 - a) bieżącą kwotą uzupełnienia oraz kwoty, które byłyby przekazywane między kontrahentami w przyszłości,
 - b) charakter umów o uzupełnieniu zabezpieczenia (umowy jednostronne lub dwustronne),
 - c) częstotliwość wezwań do uzupełnienia zabezpieczenia,
 - d) okres ryzyka w związku z uzupełnieniem zabezpieczenia,
 - e) minimalny próg ekspozycji niepodlegającej uzupełnieniu zabezpieczenia, jaki gotowy jest zaakceptować dom maklerski,
 - f) minimalną kwotę transferu,
 - g) prognozy zmiany wartości rynkowej udzielonego zabezpieczenia lub uwzględnienie przepisów załącznika nr 7 do rozporządzenia;
- 6) statyczna weryfikacja historyczna przeprowadzona na reprezentatywnych portfelach kontrahentów stanowi część procesu zatwierdzania modelu, przy czym dom maklerski dokonuje takiej weryfikacji w regularnych odstępach czasu na reprezentatywnej grupie portfeli kontrahentów (faktycznych lub hipotetycznych), dokonując wyboru reprezentatywnych portfeli na podstawie stopnia wrażliwości na istotne czynniki ryzyka kredytowego oraz korelacji, na jakie dom maklerski jest narażony;
- 7) jeżeli weryfikacja historyczna modelu, polegająca na określeniu różnic pomiędzy faktycznie powstałymi ekspozycjami a rozkładem prognozowanym przez model wskazuje, że model nie jest wystarczająco dokładny, Komisja uchyla zgodę, o której mowa w § 34 ust. 1 na stosowanie modelu przez dom maklerski lub zobowiązuje dom maklerski do niezwłocznego przedstawienia Komisji harmonogramu działań zmierzających do usprawnienia modelu.

Część IV.

Umowy ramowe o kompensowaniu (kompensowanie poprzez odnowienie zobowiązań, inne umowy ramowe o kompensowaniu)

Księga I. Dopuszczalne rodzaje kompensowania

§ 74. 1. Do celów tej części niniejszego załącznika przez kontrahenta rozumie się przedsiębiorcę, z którym zawarto umowę ramową o kompensowaniu.

2. Przez umowę ramową o kompensowaniu dotyczącą różnych linii produktów rozumie się umowę pomiędzy domem maklerskim i kontrahentem, która tworzy zobowiązanie obejmujące transakcje należące do różnych kategorii produktów. Umowy ramowe o kompensowaniu dotyczące różnych linii produktów obejmują kompensowanie wyłącznie na zasadzie dwustronnej.

3. Dla celów kompensowania różnych linii produktów, następujące kategorie produktów uznaje się za różne:

- 1) transakcje z przyrzeczeniem odkupu, transakcje z otrzymaniem przyrzeczenia odkupu, transakcje udzielenia lub otrzymania papierów wartościowych lub towarów;
- 2) transakcje z obowiązkiem uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego;
- 3) instrumenty pochodne wymienione w § 27 załącznika nr 2 do rozporządzenia.

4. Następujące rodzaje kompensowania umownego uznaje się za ograniczające ryzyko:

- 1) umowy ramowe o kompensowaniu przez odnowienie zobowiązań zawarte pomiędzy domem maklerskim i kontrahentem, zgodnie z którymi wzajemne należności i zobowiązania stron zostają przekształcone w taki sposób, że każdorazowo przy odnowieniu zobowiązań określona zostaje pojedyncza kwota netto;
- 2) inne niż określone w pkt 1 umowy zawarte między domem maklerskim i kontrahentem;
- 3) umowy ramowe o kompensowaniu dotyczące różnych linii produktów w przypadku domów maklerskich, które otrzymały zgodę Komisji na stosowanie metody modelu wewnętrznego, określonej w § 34 - 73 - w odniesieniu do transakcji objętych tą metodą.

5. Kompensowanie transakcji zawartych pomiędzy członkami grupy z udziałem domu maklerskiego, nie jest uznawane za dopuszczalne dla celów obliczania wymogów kapitałowych.

Księga II. Warunki uznawania umów ramowych o kompensowaniu

§ 75. 1. Kompensowanie umowne uznaje się za ograniczające ryzyko, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) dom maklerski posiada zawartą z kontrahentem umowę ramową, która tworzy zobowiązanie obejmujące wszystkie transakcje podlegające kompensowaniu i powoduje, że w przypadku niewykonania zobowiązań przez kontrahenta wskutek jego niewywiązania się z warunków umowy, upadłości, likwidacji lub innych okoliczności o podobnym charakterze, kwota należna domowi maklerskiemu lub wymagalna od niego stanowić będzie jedynie sumę netto wartości dodatnich i ujemnych poszczególnych transakcji objętych umową ramową wycenionych według ich bieżącej wartości rynkowej;
- 2) dom maklerski udostępnił Komisji pisemne opinie prawne wraz z uzasadnieniem stwierdzające, że w przypadku zakwestionowania umowy na drodze sądowej, właściwe sądy i władze administracyjne uznałyby w okolicznościach, o których mowa w pkt 1, że kwota należna domowi maklerskiemu lub wymagalna od niego stanowić będzie jedynie sumę netto.;
- 3) dom maklerski posiada procedury zapewniające monitorowanie obowiązujących przepisów w zakresie kompensowania umownego;
- 4) dom maklerski przechowuje dokumenty dotyczące kompensowania umownego;

- 5) wyniki kompensowania są uwzględniane przy obliczaniu przez dom maklerski zagregowanej ekspozycji narażonej na ryzyko kredytowe danego kontrahenta stanowiącej podstawę zarządzania ryzykiem kredytowym kontrahenta (CCR);
- 6) ryzyko kredytowe każdego kontrahenta jest sumowane w celu obliczenia zagregowanej ekspozycji na ryzyko prawne w odniesieniu do wszystkich transakcji; taka łączna wartość jest wykorzystywana dla celów określania limitów pożyczkowych oraz kapitału wewnętrznego.

2. Kompensowanie umowne nie będzie uznane za ograniczające ryzyko, jeżeli na podstawie przeprowadzonej przez Komisję analizy skuteczności prawnej umowy oraz w razie konieczności konsultacji z władzami nadzorczymi właściwymi dla kontrahenta będącego stroną umowy ramowej, nie zostanie jednoznacznie uprawdopodobniona skuteczność prawna umowy w odniesieniu do któregokolwiek z kontrahentów. Jeżeli którakolwiek z właściwych władz nadzorczych nie jest przekonana co do skuteczności prawnej umowy w tym zakresie, umowa ramowa o kompensowaniu nie jest uznana za ograniczającą ryzyko w stosunku do któregokolwiek z kontrahentów.

3. Komisja w analizie, o której mowa w ust. 2 uwzględnia dostarczone przez dom maklerski opinie prawne wraz z uzasadnieniem, sporządzone dla poszczególnych rodzajów kompensowania umownego.

4. Umowa zawierająca postanowienie zezwalające kontrahentowi, który wywiązał się ze swoich zobowiązań umownych, na dokonanie jedynie ograniczonych płatności lub żadnych płatności na rzecz majątku strony, która nie wykonała swoich zobowiązań umownych, nawet gdy strona ta jest wierzycielem netto (klauzula jednostronnego odstąpienia od umowy), nie może być uznana za ograniczającą ryzyko.

5. Niezależnie od spełniania kryteriów określonych w ust. 1 – 4, umowy ramowe o kompensowaniu dotyczące różnych linii produktów muszą spełniać następujące kryteria:

- 1) kwota netto określona w ust. 1 pkt 1. stanowi sumę netto dodatnich i ujemnych wartości zamknięcia każdej pojedynczej dwustronnej umowy ramowej podlegającej kompensowaniu oraz dodatniej i ujemnej wartości wyceny rynkowej poszczególnych transakcji (kwota netto dla różnych linii produktów);
- 2) pisemna opinia prawna wraz z uzasadnieniem określona w ust. 1 pkt 2, uwzględnia kwestię ważności i wykonalności całej umowy ramowej o kompensowaniu dotyczącej różnych linii produktów zgodnie z jej warunkami oraz kwestię wpływu umowy ramowej o kompensowaniu na istotne postanowienia innych pojedynczych dwustronnych umów ramowych objętych kompensowaniem; za opinię prawną uznaje się opinię spełniającą wymagania określone w przepisach obowiązujących w państwie członkowskim, w którym dom maklerski ma siedzibę lub wykaz przepisów, które dotyczą wszelkich istotnych kwestii w omawianej sprawie;
- 3) dom maklerski posiada odpowiednie procedury określone w ust. 1 pkt 3 pozwalające sprawdzić, że wszystkie transakcje, które ma obejmować kompensowanie, objęte są opinią prawną;
- 4) uwzględniając umowy ramowe o kompensowaniu dotyczące różnych linii produktów, dom maklerski przestrzega wymogów uznawania dwustronnych umów ramowych o kompensowaniu oraz wymogów dotyczących uznawania ograniczenia ryzyka kredytowego, w odniesieniu do wszystkich umów ramowych i transakcji objętych kompensowaniem.

Tytuł I. Skutki uznawania umów

§ 76. Kompensowanie do celów metody standardowej, określonej w § 12 - 33 i metody modelu wewnętrznego, określonej w § 34 - 73 uznaje się według zasad określonych dla tych metod.

Dział I. Uwzględnianie umów ramowych o kompensowaniu poprzez odnowienie zobowiązań.

§ 77. 1. W przypadku umowy ramowej o kompensowaniu poprzez odnowienie zobowiązań, dom maklerski wylicza kwoty ważone ryzykiem na podstawie pojedynczych kwot z odnowienia zobowiązań, zamiast odpowiednich kwot brutto.

2. Ekwiwalent bilansowy ustala się:

- 1) w metodzie wyceny rynkowej ustala się koszt zastąpienia oraz kwotę nominalną instrumentu bazowego, z uwzględnieniem zawartej umowy ramowej o kompensowaniu przez odnowienie zobowiązań;
- 2) w metodzie zaangażowania pierwotnego ustala się kwotę nominalną instrumentu bazowego, z uwzględnieniem zawartej umowy ramowej o kompensowaniu przez odnowienie zobowiązań.

Dział II. Inne umowy ramowe o kompensowaniu

§ 78. Wykorzystując umowy o kompensowaniu inne niż określone w § 77, ekwiwalent bilansowy ustala się:

1) w metodzie wyceny rynkowej - jako sumę:

- a) wynikającego z umowy ramowej o kompensowaniu, kosztu zastąpienia netto transakcji objętych daną umową ramową, równego:
 - wartości rynkowej wynikającej z umowy – jeżeli wartość ta jest dodatnia lub
 - zeru, gdy wartość ta nie jest dodatnia,

oraz

- b) wynikającej z umowy ramowej o kompensowaniu przyszłej ekspozycji kredytowej z tytułu transakcji objętych umową ramową, obliczonej jako:

$$PCE_{\text{netto}} = 0.4 * PCE_{\text{brutto}} + 0.6 * NGR * PCE_{\text{brutto}}$$

gdzie:

PCE_{netto} – wynikająca z umowy ramowej o kompensowaniu wysokość przyszłej ekspozycji na ryzyko kredytowe z tytułu wszystkich transakcji objętych umową ramową,

PCE_{brutto} - suma potencjalnych ekspozycji narażonych na ryzyko kredytowe w przyszłości z tytułu wszystkich transakcji objętych umową ramową, obliczonych poprzez pomnożenie referencyjnych kwot kapitału tych umów przez wskaźniki procentowe wymienione w tabeli 1,

NGR - wskaźnik netto/brutto, który może być wyznaczony:

- w wyniku wyliczenia indywidualnego, jako iloraz wynikającego z umowy ramowej o kompensowaniu, kosztu zastąpienia netto transakcji objętych daną umową ramową (licznik) oraz sumy kosztów zastąpienia poszczególnych transakcji objętych daną umową ramową (mianownik),
- w wyniku wyliczenia łącznego, jako iloraz sumy wynikających z umowy ramowej o kompensowaniu, wyznaczonych dla obu stron umowy, kosztów zastąpienia netto transakcji objętych daną umową ramową (licznik) oraz sumy kosztów zastąpienia poszczególnych transakcji objętych daną umową ramową (mianownik),

przy czym dom maklerski obowiązany jest do zachowania konsekwencji w stosowaniu wybranego podejścia w zakresie obliczania NGR;

2) w metodzie zaangażowania pierwotnego:

- a) kwoty nominalne instrumentu bazowego mnoży się przez wskaźniki procentowe wymienione w tabeli 5, przy czym jednorodne instrumenty pochodne można uwzględnić jako pojedynczą umowę z kwotą nominalną instrumentu bazowego stanowiącą równowartość wpływów netto,
- b) wskaźniki procentowe mające zastosowanie do wszelkich innych umów objętych umową ramową o kompensowaniu można pomniejszyć zgodnie z tabelą 6.

Tabela 6

Pierwotny termin płatności ²⁾	Umowy stopy procentowej	Umowy wymiany walutowej
Do jednego roku	0,35%	1,50%
Od jednego roku do dwóch lat	0,75%	3,75%
Dodatek za każdy następny rok	0,75%	2,25%

§ 79. Przez jednorodne transakcje pochodne rozumie się terminowe transakcje wymiany walutowej lub inne podobne, dla których kwota nominalna instrumentu bazowego stanowi równowartość przepływów środków pieniężnych, o ile rozliczenie tych przepływów przypada na tę samą datę waluty i następuje w całości lub częściowo w tej samej walucie.

²⁾ W przypadku umów stopy procentowej dom maklerski, może stosować termin płatności pierwotny, bądź rzeczywisty, przy czym dom maklerski obowiązany jest poinformować Komisję o dokonanym wyborze.

**OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU PRZEKROCZENIA
LIMITU KONCENTRACJI ZAANGAŻOWANIA I LIMITU DUŻYCH
ZAANGAŻOWAŃ**

Rozdział I. Zasady ogólne.

§ 1. Dla celów niniejszego załącznika przyjmuje się następujące definicje:

- 1) przez podmiot rozumie się pojedynczy podmiot lub grupę co najmniej dwóch podmiotów, w której sytuacja finansowa jednego z tych podmiotów może mieć wpływ na realizację zobowiązań przez przynajmniej jeden z pozostałych podmiotów oraz w której jeden z tych podmiotów może bezpośrednio lub pośrednio samoistnie lub na równi z innymi udziałowcami, akcjonariuszami lub współnikami kierować polityką finansową i operacyjną przynajmniej jednego z pozostałych podmiotów, w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jego działalności, lub też może w inny sposób wpływać na jego politykę finansową i operacyjną, w tym również w zakresie podziału lub pokrycia wyniku finansowego tego podmiotu;
- 2) przez poziom nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego rozumie się wielkość nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego ustaloną, niezależnie od skali prowadzonej działalności, w sposób określony w § 1 ust. 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia;
- 3) w przypadku domu maklerskiego wchodzącego w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 19 rozporządzenia, przez poziom nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego rozumie się wielkość nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego, ustaloną niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w sposób określony w § 10 załącznika nr 12 do rozporządzenia, bez uwzględnienia wielkości kapitałów uzupełniających III kategorii.

§ 2. Suma zaangażowania domu maklerskiego obciążonego ryzykiem danego podmiotu nie może przekroczyć limitu koncentracji zaangażowania, który wynosi:

- 1) 20 % poziomu nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego - dla zaangażowania domu maklerskiego wobec podmiotu, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do domu maklerskiego podmiotem dominującym lub zależnym albo jest podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego;
- 2) 25 % poziomu nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego - dla zaangażowania domu maklerskiego wobec podmiotu, gdy żaden z nich nie jest podmiotem powiązany z domem maklerskim w sposób określony w pkt 1.

§ 3. Suma zaangażowań domu maklerskiego przekraczających 10 % poziomu nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego, zwanych dalej "dużymi zaangażowaniami", w stosunku do podmiotów, o których mowa w § 2, nie może być wyższa niż limit dużych zaangażowań, który wynosi 800 % tych kapitałów.

§ 4. 1. Przy ustalaniu przestrzegania limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań, domy maklerskie uwzględniają zaangażowania według wartości ustalonej zgodnie z zasadami wyceny określonymi w rozporządzeniu, w kwotach ustalonych dla celów

obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, jednak bez uwzględniania zabezpieczeń, przy czym zaangażowania stanowiące:

- 1) aktywa bilansowe - obejmują pozycje, o których mowa w części II załącznika nr 6 do rozporządzenia (bez stosowania wag ryzyka);
- 2) udzielone zobowiązania pozabilansowe:
 - a) warunkowe – obejmują pozycje, o których mowa w § 97 załącznika nr 6 do rozporządzenia (bez stosowania wag ryzyka produktu i wag ryzyka kontrahenta), z tym że pozycje wynikające z gwarantowania emisji papierów wartościowych uwzględnia się w kwocie równej pozycji pierwotnej w gwarantowanej emisji papierów wartościowych, obliczonej zgodnie z zasadą przyjętą przez dom maklerski na podstawie § 8 lub § 9 załącznika nr 2 do rozporządzenia,
 - b) wynikające z transakcji pochodnych – obejmują pozycje, o których mowa w § 27 załącznika nr 2 w kwocie równej ich ekwiwalentowi bilansowemu (bez stosowania wag ryzyka kontrahenta) obliczonej zgodnie z jedną z metod, o których mowa w załączniku nr 9 lub załączniku nr 13, przy czym metoda określona w § 3 załącznika nr 9 ma również zastosowanie dla celów niniejszej rozporządzenia.

2. Domy maklerskie, których skala działalności handlowej jest znacząca, dokonują podziału zaangażowań na zaangażowania w portfelu handlowym i zaangażowania w portfelu niehandlowym.

§ 5. 1. Limitów, o których mowa § 2 i § 3 nie stosuje się wobec zaangażowań wymienionych w § 11.

2. Jeśli dla celów § 11 dom maklerski stosuje rzeczywistą lub nierzeczywistą ochronę kredytową, musi ona podlegać odpowiednio wymogom kwalifikacyjnym i spełniać warunki uznawania określone w części I i II załącznika nr 7 do rozporządzenia.

3. Dla celów § 11, w przypadku zaangażowań zabezpieczonych zastawem na prawach lub przewłaszczeniem na zabezpieczenie praw majątkowych wynikających z papierów wartościowych dom maklerski może traktować zaangażowanie jako podjęte wobec emitenta papierów wartościowych.

4. Dla celów § 11, gwarancja obejmuje również uznane kredytowe instrumenty pochodne, o których mowa w § 27 ust. 1 pkt 1 i 2 załącznika nr 7 do rozporządzenia, przy czym:

- 1) w przypadku zaangażowań zabezpieczonych gwarancją dom maklerski może traktować zaangażowanie jako podjęte wobec gwaranta;
- 2) jeśli gwarancja jest wyrażona w walucie innej niż zaangażowanie, kwotę ekspozycji uznanej za zabezpieczoną oblicza się zgodnie z zasadami dotyczącymi niedopasowania walutowego, o których mowa w § 90 i § 91 załącznika nr 7 do rozporządzenia;
- 3) ochrona kredytowa częściowa może zostać uznana odpowiednio, zgodnie z zasadami, o których mowa w § 92 - § 96 załącznika nr 7 do rozporządzenia;
- 4) niedopasowanie pomiędzy terminem zapadalności zaangażowania a terminem rozliczenia gwarancji oblicza się zgodnie z zasadami dotyczącymi niedopasowania terminów zapadalności, o których mowa w § 97 załącznika nr 7 do rozporządzenia.

5. W ramach sprawozdawczości kwartalnej, o której mowa w § 131 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia.....w sprawie zakresu, trybu, formy oraz terminów dostarczania informacji przez niektóre podmioty prowadzące działalność maklerską oraz rachunki papierów wartościowych, dom maklerski jest zobowiązany informować Komisję o zaangażowaniach, o których mowa w ust. 1, wobec których nie stosuje przepisów dotyczących limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań.

§ 6. 1. Dom maklerski wchodzący w skład grupy, o której mowa w § 19 rozporządzenia, zobowiązany do sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, niezależnie od obowiązku przestrzegania limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań w ujęciu indywidualnym, obowiązany jest także przestrzegać tych limitów w ujęciu skonsolidowanym na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przyjmując odpowiednio sposób obliczania kapitałów nadzorowanych domu maklerskiego i podmiotów zależnych, zgodnie z zasadami określonymi w § 10 załącznika nr 12 do rozporządzenia.

2. Przy ustalaniu przestrzegania limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań w ujęciu skonsolidowanym, dom maklerski, o którym mowa w ust. 1, odpowiednio stosuje szczegółowe zasady i warunki uwzględniania zaangażowań wszystkich podmiotów ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Rozdział 2. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań.

§ 7. Zaangażowanie domu maklerskiego wobec danego podmiotu oblicza się jako sumę:

- 1) zaangażowań domu maklerskiego wobec tego podmiotu w portfelu handlowym, obejmujących:
 - a) nadwyżkę długich pozycji netto nad krótkimi pozycjami netto we wszystkich instrumentach bazowych wyemitowanych przez ten podmiot, wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego,
 - b) pozycje netto wynikające z operacji stanowiących gwarantowanie emisji papierów wartościowych obliczone w sposób określony w § 8 i 9 załącznika nr 2 do rozporządzenia,
 - c) pozycję netto wynikającą z umowy o subemisję usługową, o której mowa w art. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2005 r., Nr 184, poz. 1539, ze zm.¹⁾), podpisanej z tym podmiotem; pozycję tę oblicza się jako iloczyn ilości papierów wartościowych objętych subemisją usługową i ich ceny wynikającej z umowy o subemisję usługową,
 - d) wierzytelności wobec tego podmiotu wynikające z operacji zaliczonych do portfela handlowego, w tym również operacji, o których mowa w przepisach załącznika nr 5 do rozporządzenia, rozumianych jako suma:
 - iloczynu sumy wymogów kapitałowych określonych w przepisach załącznika nr 5 do rozporządzenia przez liczbę 12,5,
 - sumy ekwiwalentów bilansowych operacji, o których mowa w przepisach załącznika nr 5 do rozporządzenia,
- oraz
- 2) zaangażowania domu maklerskiego wobec tego podmiotu w portfelu niehandlowym, stanowiącego sumę wierzytelności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych wynikających z operacji z tym podmiotem, zaliczonych do portfela niehandlowego, posiadanych przez dom maklerski instrumentów bazowych, wniesionych przez dom maklerski dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych - w zależności od tego, która z tych kwot jest większa - w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej obciążonych ryzykiem jednego podmiotu i zaliczonych do portfela niehandlowego.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r., Nr 157, poz. 1119, z 2007 r., Nr 235, poz. 1734 oraz z 2008 r., Nr....., poz.

§ 8. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych koncentracji oblicza się:

- 1) w sposób określony w § 9 - dla domów maklerskich, których zakres prowadzonej działalności jest znaczący;
- 2) w sposób określony w § 10 - dla domów maklerskich, których zakres prowadzonej działalności jest nieznaczący.

§ 9. 1. Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania wobec danego podmiotu oblicza się:

- 1) zgodnie z ust. 3 - jeśli spełnione są wszystkie warunki określone w ust. 2;
- 2) zgodnie z ust. 4 - w pozostałych przypadkach.

2. Dopuszcza się przekroczenie przez dom maklerski limitu koncentracji zaangażowania wobec danego podmiotu, pod warunkiem że:

- 1) zaangażowanie domu maklerskiego wobec tego podmiotu wynikające z operacji zaliczonych do portfela niehandlowego nie przekracza limitu koncentracji zaangażowania określonego w § 2, co oznacza, że przekroczenie limitu koncentracji zaangażowania wobec tego podmiotu dotyczy wyłącznie operacji zaliczonych do portfela handlowego;
- 2) suma dużych zaangażowań domu maklerskiego wobec wszystkich podmiotów w portfelu niehandlowym nie przekracza limitu dużych zaangażowań, o którym mowa w § 3, tak że przekroczenie tego limitu wynika z zaangażowań domu maklerskiego w portfelu handlowym;
- 3) dom maklerski włącza do rachunku całkowitego wymogu kapitałowego łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania w odniesieniu do tego podmiotu, obliczony zgodnie z zasadami zawartymi w ust. 5, i spełnia wymóg określony w § 4 ust. 3 rozporządzenia;
- 4) zaangażowanie domu maklerskiego wobec tego podmiotu wynikające z operacji zaliczonych do portfela handlowego, powodujące przekroczenie limitu koncentracji zaangażowania przez okres nie dłuższy niż 10 dni roboczych, nie jest większe od 500 % poziomu nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego;
- 5) suma wielkości przekraczających limit koncentracji zaangażowania domu maklerskiego, istniejących przez okres dłuższy niż 10 dni roboczych, nie jest większa od 600 % poziomu nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego;
- 6) dom maklerski nie dokonuje transakcji mających na celu obniżenie wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań, w szczególności polegających na rozliczaniu zaangażowania wobec podmiotu przed upływem 10 dni jego trwania i podejmowaniu nowego zaangażowania wobec tego podmiotu, ani też nie przenosi czasowo przekroczenia limitu do innej instytucji;
- 7) dom maklerski przesyła Komisji, w terminie 6 tygodni po upływie danego kwartału roku kalendarzowego, zestawienia przekroczeń limitu koncentracji zaangażowania określonego w § 2, sporządzone dla ostatnich 3 kolejnych miesięcy, podając nazwę kontrahenta, kwotę i rodzaj zaangażowania oraz poziom swoich nadzorowanych kapitałów.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1:

- 1) z zaangażowania domu maklerskiego wobec danego podmiotu w portfelu handlowym wyodrębnia się składniki o łącznej wartości równej nadwyżce zaangażowania ponad limit określony w § 2, zwane dalej "nadwyżką koncentracji", którym przypisano najwyższe:
 - a) stopy narzutu z tytułu ryzyka szczególnego zgodnie z § 9-11 załącznika nr 3 do rozporządzenia lub działem III załącznika nr 3 do rozporządzenia,

- b) wagi ryzyka kontrahenta zgodnie z załącznikiem nr 5 do rozporządzenia lub współczynniki przeliczeniowe zgodnie z załącznikiem nr 5 do rozporządzenia;
- 2) wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania wobec danego podmiotu oblicza się jako:
- a) jeśli nadwyżka koncentracji istnieje nie dłużej niż 10 dni - 200 % sumy wymogów kapitałowych, obliczonych na podstawie § 9 - 11 załącznika nr 3 do rozporządzenia, działem III załącznika nr 3 do rozporządzenia, załącznika nr 5 do rozporządzenia, dla składników, o których mowa w pkt 1,
- b) jeśli nadwyżka koncentracji istnieje dłużej niż 10 dni - sumę iloczynów:
- wymogów kapitałowych, obliczonych na podstawie § 9-11 załącznika nr 3 do rozporządzenia, działem III załącznika nr 3 do rozporządzenia, załącznika nr 5 do rozporządzenia, dla składników, o których mowa w pkt 1, zaklasyfikowanych do odpowiednich przedziałów nadwyżki zaangażowania określonych w pierwszej kolumnie poniższej tabeli
- oraz
- odpowiadających tym składnikom współczynników określonych w drugiej kolumnie tej tabeli,
 - przy czym zaliczanie składników do poszczególnych przedziałów należy wykonać, poczynawszy od pierwszego z tych przedziałów, zaliczając do niego składnik o najniższej stopie narzutu, wadze ryzyka lub współczynniku przeliczeniowym, poprzez kolejne przedziały, zaliczając do nich składniki o coraz to wyższych stopach narzutu, wagach ryzyka lub współczynnikach przeliczeniowych.

Nadwyżka koncentracji (w relacji do poziomu nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego) w %	Współczynnik w %
kolumna 1	kolumna 2
do 40	200
40-60	300
60-80	400
80-100	500
100-250	600
powyżej 250	900

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania wobec danego podmiotu stanowi obliczona dla tego podmiotu nadwyżka koncentracji.

5. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań, w przypadku domów maklerskich, których zakres prowadzonej działalności jest znaczący, oblicza się jako większą z następujących dwóch kwot:

- 1) sumy wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania wobec poszczególnych podmiotów, obliczonych:
 - a) zgodnie z ust. 3 w przypadku zaangażowań, o których mowa w ust. 1 pkt 1,
 - b) zgodnie z ust. 4 w przypadku zaangażowań, o których mowa w ust. 1 pkt 2;
- 2) nadwyżki sumy dużych zaangażowań wobec poszczególnych podmiotów (w portfolio handlowym i niehandlowym łącznie) ponad limit dużych zaangażowań.

§ 10. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań, w przypadku domów maklerskich, których zakres prowadzonej działalności jest nieznaczący, stanowi większa z kwot określonych jako:

- 1) suma nadwyżek zaangażowania domu maklerskiego wobec poszczególnych podmiotów ponad limit określony w § 2,
- 2) nadwyżka sumy dużych zaangażowań domu maklerskiego wobec poszczególnych podmiotów ponad limit określony w § 3.

§ 11. Przepisów § 2 i § 3 nie stosuje się wobec następujących zaangażowań:

- 1) pozycje aktywów stanowiące wierzytelności wobec rządów i banków centralnych, którym, jeżeli są niezabezpieczone, przypisuje się wagę ryzyka równą 0% zgodnie z metodą standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia;
- 2) pozycje aktywów stanowiące wierzytelności wobec rządów i banków centralnych niewymienionych w pkt 1, wyrażone i wypłacone, o ile ma to zastosowanie, w walucie krajowej kredytobiorcy;
- 3) pozycje aktywów stanowiące wierzytelności wobec organizacji międzynarodowych, wielostronnych banków rozwoju lub podmiotów sektora publicznego, którym, jeżeli byłyby niezabezpieczone, przypisuje się wagę ryzyka równą 0 % zgodnie z metodą standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia;
- 4) pozycje aktywów stanowiące wierzytelności zabezpieczone bezpośrednimi gwarancjami podmiotów określonych w pkt 1–3, jeżeli niezabezpieczonym wierzytelnościom wobec podmiotu zapewniającego gwarancję przypisuje się wagę ryzyka równą 0 % zgodnie z metodą standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia;
- 5) pozycje aktywów zabezpieczone zastawem na prawach lub przewłaszczeniem na zabezpieczenie praw majątkowych wynikających z dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez podmioty określone w pkt 1–3, których papiery wartościowe stanowią wierzytelności wobec emitenta i którym przypisuje się wagę ryzyka równą 0 % zgodnie z metodą standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia;
- 6) pozycje aktywów stanowiące wierzytelności wobec instytucji o terminie zapadalności do jednego roku, z wyłączeniem pozycji zaliczonych do funduszy własnych tych instytucji;
- 7) weksle handlowe oraz inne podobne weksle, o terminie zapadalności do jednego roku, wystawione lub indosowane przez bank, instytucję kredytową lub bank zagraniczny;
- 8) obligacje zabezpieczone określone w § 71 – 72 załącznika 6 do rozporządzenia;
- 9) pozycje aktywów zabezpieczone zastawem na prawach lub przewłaszczeniem na zabezpieczenie praw majątkowych wynikających z dłużnych papierów wartościowych, innych niż określone w pkt 5, jeżeli:
 - a) ich wartość przekracza wartość zaangażowania,
 - b) są wyceniane według wartości rynkowej,
 - c) są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym lub uznane są za regularnie kwotowane na rynku, z wyłączeniem przypadku, gdy termin rozliczenia ochrony kredytowej jest krótszy niż termin rozliczenia zaangażowania;
- 10) 50 % pozycji pozabilansowych ryzyka nisko-średniego określonych w § 93 załącznika 6 do rozporządzenia;
- 11) pozycje pozabilansowe niskiego ryzyka określone w § 93 załącznika 6 do rozporządzenia, o ile zawarto umowę z klientem lub grupą powiązanych ze sobą klientów, na mocy której zaangażowanie może powstać jedynie w przypadku ustalenia, że nie spowoduje to przekroczenia limitów przewidzianych w § 2 i § 3.

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA OPERACYJNEGO

Rozdział 1. Zasady ogólne

§ 1. 1. W rozumieniu przepisów niniejszego załącznika ryzykiem operacyjnym jest możliwość powstania straty na skutek niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, błędów ludzkich lub systemów, lub na skutek zdarzeń zewnętrznych, przy czym ryzyko prawne uznaje się za jeden z rodzajów ryzyka operacyjnego.

2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego oblicza się przy użyciu metody podstawowego wskaźnika, określonej w rozdziale 1, metody standardowej, określonej w rozdziale 3, lub przy użyciu zaawansowanej metody pomiaru, określonej w rozdziale 4.

3. Dom maklerski stosujący metodę określoną w rozdziale 3 nie może jej zmienić na metodę określoną w rozdziale 2, chyba że uzyska zgodę, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt 5 ustawy, wydaną na wniosek domu maklerskiego, zawierający uzasadnienie celowości zmiany metody obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

4. Dom maklerski stosujący metodę określoną w części D nie może jej zmienić na metody określone w rozdziale 2 lub 3, chyba że uzyska zgodę, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt 6 ustawy, wydaną na wniosek domu maklerskiego, zawierający uzasadnienie celowości zmiany metody obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

5. Łączenie metod obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt 2 ustawy, wydanej na wniosek domu maklerskiego, zgodnie z przepisami rozdziału 5.

§ 2. Dom maklerski obliczający wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego, niezależnie od stosowanej metody, zobowiązany jest:

- 1) stosować ogólne zasady zarządzania ryzykiem, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 5 ustawy,
- 2) wdrożyć i stosować procedury oceny stopnia narażenia na ryzyko operacyjne, z uwzględnieniem zdarzeń charakteryzujących się niską częstotliwością występowania lecz potencjalnie wysokimi stratami,
- 3) z zastrzeżeniem § 1 ust. 1, określić co stanowi ryzyko operacyjne na użytek procedur, o których mowa w pkt. 2,
- 4) posiadać opracowane w formie pisemnej plany zachowania ciągłości działania przygotowane w celu zapewnienia bezawaryjnego działania krytycznych dla domu maklerskiego funkcji biznesowych oraz plany awaryjne przygotowane na wypadek wystąpienia awarii i mające na celu odtworzenie lub wznowienie działalności krytycznych procesów biznesowych, zgodnie z przyjętymi przez dom maklerski celami oraz z uwzględnieniem słuszych interesów klientów domu maklerskiego.

Rozdział 2. Metoda podstawowego wskaźnika

§ 3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczony według metody podstawowego wskaźnika, stanowi 15 % wskaźnika wyznaczonego zgodnie z zasadami określonymi w § 4-6.

Wymóg kapitałowy K oblicza się według poniższego wzoru:

$$K = \frac{\sum_{i=0}^2 \max(w_i; 0)}{n} \times 15\%$$

gdzie:

w_i – roczny wynik w i-tym roku, ustalony zgodnie z przepisami § 5 – 9 lub § 10

n – liczba lat w których $w_i > 0$

Przy obliczaniu wymogu uwzględnia się rok obrotowy, za który dokonuje się obliczenia ($i = 0$) oraz dwa kolejne lata go poprzedzające ($i = 1, 2$).

§ 4. 1. Wskaźnik stanowi średnią z ostatnich trzech lat, wyników określonych na podstawie § 5 – 9 lub § 10.

2. Średnią oblicza się, z zastrzeżeniem ust. 4, na koniec roku obrotowego na podstawie wyników z ostatnich trzech dwunastomiesięcznych okresów.

3. Jeżeli zbadane przez biegłego rewidenta sprawozdania finansowe domu maklerskiego nie są dostępne, należy wykorzystać dane szacunkowe, z zastrzeżeniem iż w momencie dostępności tych sprawozdań, dom maklerski niezwłocznie dokona aktualizacji obliczonej średniej.

4. Wyniku za którekolwiek z trzech lat obrotowych, jeżeli jest ujemny lub równy zero, nie uwzględnia się w obliczeniach średniej.

5. Wskaźnik oblicza się jako iloraz sumy dodatnich wartości wyników oraz liczby lat z dodatnimi wartościami wyników.

§ 5. 1. Dom maklerski, który sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości wylicza wynik jako sumę pozycji z rachunku zysków i strat domu maklerskiego wymienionych w tabeli 1, ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w tej ustawie oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2 tej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W obliczeniach wyniku każda pozycja musi być uwzględniona odpowiednio ze znakiem dodatnim lub ujemnym

Tabela 1

1	Przychody z działalności maklerskiej
2	Koszty z tytułu prowizji i innych opłat
3	Wynik z operacji instrumentami finansowymi zaliczonymi do portfela handlowego
4	Przychody z tytułu dywidend nie uwzględnione w wyniku z operacji instrumentami finansowymi zaliczonymi do portfela handlowego
5	Przychody finansowe
6	Koszty finansowe
7	Pozostałe przychody operacyjne

§ 6. Pozycje określone w tabeli 1 powinny uwzględniać korekty określone w § 7–9.

§ 7. 1. W kalkulacji wyniku uwzględnia się koszty z tytułu opłat za usługi określone w art. 81a ustawy dostarczone przez podmiot, który jest w stosunku do domu maklerskiego: podmiotem dominującym lub zależnym albo podmiotem zależnym od podmiotu

dominującego wobec domu maklerskiego lub podmiotem podlegającym nadzorowi właściwych władz lub nadzorowi równoważnemu na podstawie odrębnych przepisów

2. Dla potrzeb określenia wyniku, przychody z tytułu leasingu operacyjnego oraz z tytułu najmu lub dzierżawy nieruchomości komercyjnych uwzględnia się w pozostałych przychodach operacyjnych a przychody i koszty z tytułu leasingu finansowego odpowiednio w przychodach i kosztach z tytułu odsetek.

§ 8. W kalkulacji wyniku nie uwzględnia się następujących pozycji rachunku zysków i strat:

- 1) zrealizowanych zysków i strat ze sprzedaży pozycji z portfela niehandlowego;
- 2) przychodów z tytułu zdarzeń nadzwyczajnych lub występujących nieregularnie;
- 3) przychodów z tytułu odszkodowań uzyskanych z tytułu ubezpieczenia.

§ 9. W kalkulacji wyniku nie uwzględnia się przychodów z tytułu dywidend otrzymanych od podmiotu, będącego w stosunku do domu maklerskiego podmiotem dominującym lub zależnym, lub też będącego podmiotem zależnym od podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego, jeżeli umożliwi to uniknięcie podwójnego naliczania przychodów wewnątrzgrupowych.

§ 10. Dom maklerski, który przygotowuje sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń, na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy o rachunkowości, wylicza wynik jako sumę pozycji ze swojego rachunku zysków i strat, w sposób możliwie najlepiej oddający metodologię wyznaczania wskaźnika określoną w § 4-5 oraz z uwzględnieniem korekt, o których mowa w § 6–9.

Rozdział 3. Metoda standardowa

§ 11.1. Dom maklerski może stosować metodę standardową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego pod warunkiem, że:

- 1) posiada udokumentowany system oceny oraz zarządzania ryzykiem operacyjnym, z precyzyjnie określonym zakresem odpowiedzialności poszczególnych osób w ramach tego systemu, za pomocą którego dokonywana jest identyfikacja stopnia narażenia domu maklerskiego na ryzyko operacyjne,
- 2) prowadzi rejestr zdarzeń operacyjnych w tym istotnych strat wynikających z ryzyka operacyjnego,
- 3) system oceny i zarządzania ryzykiem operacyjnym poddawany jest regularnym i niezależnym przeglądom, przeprowadzanym nie rzadziej niż raz w roku,
- 4) system oceny i zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ściśle powiązany z procesem zarządzania innymi rodzajami ryzyka domu maklerskiego, a wynik oceny tego systemu stanowi integralną część procesu monitorowania i kontroli profilu ryzyka operacyjnego domu maklerskiego,
- 5) wdrożył system raportowania, w ramach którego sporządzane są raporty wewnętrzne na temat ryzyka operacyjnego dla zarządu oraz innych, wyznaczonych w ramach systemu oceny i zarządzania ryzykiem operacyjnym, osób lub podmiotów, oraz posiada procedury podejmowania odpowiednich działań w reakcji na informacje zawarte w tych raportach.

2. Dom maklerski przeprowadza analizę spełniania warunków, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem skali prowadzonej działalności oraz zasady proporcjonalności wdrożonych rozwiązań do tej skali.

§ 12. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczony według metody standardowej, stanowi sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego obliczonych wszystkich linii biznesowych w domu maklerskim, wyznaczonych zgodnie z § 10.

Łączny wymóg kapitałowy K oblicza się według poniższego wzoru:

$$K = \frac{\sum_{i=0}^2 \max\left(\sum_{j=1}^8 w_{ij} \times \beta_j; 0\right)}{3}$$

gdzie:

w_{ij} – roczny wynik odsetkowy i pozaodsetkowy w i -tym roku i j -tej linii biznesowej, ustalony zgodnie z § 5–10,

β_j – współczynnik przeliczeniowy określony dla j -tej linii biznesowej,

Przy obliczaniu wymogu uwzględnia się rok obrotowy, za który dokonuje się wyliczeń ($i = 0$) oraz dwa kolejne lata go poprzedzające ($i = 1, 2$).

§ 13. 1. Wymóg kapitałowy dla linii biznesowej jest równy średniej obliczonej na koniec roku obrotowego narzutów kapitałowych określonych w ust. 4 z ostatnich trzech dwunastomiesięcznych okresów.

2. Jeżeli zbadane przez biegłego rewidenta sprawozdania finansowe domu maklerskiego nie są dostępne, należy wykorzystać dane szacunkowe, z zastrzeżeniem, że w momencie, gdy sprawozdania te będą dostępne, dom maklerski niezwłocznie dokona aktualizacji obliczonej średniej.

3. Dom maklerski określa wynik dla każdej linii biznesowej – przyporządkowując cały wynik obliczony zgodnie z § 9 – 13 lub § 14 do wszystkich linii biznesowych.

4. Dla każdej linii biznesowej w każdym z trzech lat dom maklerski oblicza narzut kapitałowy, jako wynik przyporządkowany tej linii biznesowej pomnożony przez współczynnik przeliczeniowy określony w tabeli 2.

5. Jeżeli w danym roku występuje ujemny narzut kapitałowy dla określonej linii biznesowej, który wynika z ujemnej wartości wyniku, to taki narzut uwzględnia się w obliczeniu łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego obliczonego według metody standardowej, określonego w § 12.

6. Jeśli suma narzutów kapitałowych z wszystkich linii biznesowych w danym roku jest ujemna, obserwacji z tego roku nie uwzględnia się w liczniku średniej, określonej w ust. 1.

§ 14.1. Dom maklerski stosujący metodę standardową dokonuje podziału prowadzonej działalności na linie biznesowe, zgodnie z poniższą tabelą oraz z uwzględnieniem zasad, o których mowa w ust. 2.

Tabela 2

Linia biznesowa	Lista prowadzonych działalności	Współczynnik
	Oferowanie instrumentów finansowych	

<p>Działalność inwestycyjna</p>	<p>Świadczenie usług w wykonaniu zawartych umów o subemisję inwestycyjną lub zawieranie i wykonywanie umów o podobnym charakterze, jeżeli ich przedmiotem są instrumenty finansowe</p> <p>Sporządzanie analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych</p> <p>Doradztwo inwestycyjne</p> <p>Doradztwo dla przedsiębiorstw w zakresie struktury kapitałowej, strategii przedsiębiorstwa lub innych zagadnień związanych z taką strukturą lub strategią</p> <p>Doradztwo i inne usługi w zakresie łączenia, podziału oraz przejmowania przedsiębiorstw</p>	<p>18 %</p>
<p>Obrót instrumentami finansowymi</p>	<p>Nabywanie lub zbywanie na własny rachunek instrumentów finansowych</p> <p>Przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych</p> <p>Wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie</p> <p>Świadczenie usług w wykonaniu zawartych umów o subemisję usługową lub zawieranie i wykonywanie umów o podobnym charakterze, jeżeli ich przedmiotem są instrumenty finansowe</p> <p>Organizowanie alternatywnego systemu obrotu</p>	<p>18 %</p>

<p>Detaliczna działalność brokerska (obsługa osób fizycznych lub małych i średnich przedsiębiorców spełniających warunki, o których mowa w § 20 ust. 2 załącznika 6 do rozporządzenia)</p>	<p>Przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych</p> <p>Wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie</p> <p>Świadczenie usług w wykonaniu zawartych umów o subemisję usługowe lub zawieranie i wykonywanie umów o podobnym charakterze, jeżeli ich przedmiotem są instrumenty finansowe</p>	<p>12 %</p>
<p>Działalność komercyjna (w tym obsługa małych i średnich przedsiębiorców nie spełniających warunków, o których mowa w § 20 ust. 2 załącznika 6 do rozporządzenia)</p>	<p>Udzielanie pożyczek pieniężnych w celu dokonania transakcji, której przedmiotem jest jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, jeżeli transakcja ma być dokonana za pośrednictwem firmy inwestycyjnej udzielającej pożyczki</p>	<p>15 %</p>
<p>Działalność detaliczna (obsługa osób fizycznych lub małych i średnich przedsiębiorców spełniających warunki, o których mowa w § 20 ust. 2 załącznika 6 do rozporządzenia)</p>	<p>Udzielanie pożyczek pieniężnych w celu dokonania transakcji, której przedmiotem jest jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, jeżeli transakcja ma być dokonana za pośrednictwem firmy inwestycyjnej udzielającej pożyczki</p>	<p>12 %</p>
<p>Płatności i rozliczenia</p>	<p>Usługi związane z transferem środków pieniężnych</p>	<p>18 %</p>
<p>Usługi agencyjne</p>	<p>Przechowywanie lub rejestrowanie instrumentów finansowych, w tym prowadzenie rachunków papierów wartościowych oraz prowadzenie rachunków pieniężnych</p>	<p>15 %</p>
<p>Zarządzanie aktywami</p>	<p>Zarządzanie portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych;</p>	<p>12 %</p>

2. Dom maklerski zobowiązany jest opracować i udokumentować szczegółowe zasady oraz kryteria przyporządkowania poszczególnych prowadzonych przez siebie działalności do odpowiednich linii biznesowych, w oparciu o następujące zasady:

- 1) wszystkie rodzaje działalności muszą być przyporządkowane do odpowiednich linii biznesowych w sposób wyczerpujący oraz wewnętrznie spójny,
- 2) działalność, której nie można jednoznacznie przyporządkować do konkretnej linii biznesowej, a która pełni funkcję pomocniczą w stosunku do działalności przypisanej do linii biznesowej, należy przyporządkować do linii biznesowej, którą wspomaga, z zastrzeżeniem pkt3,
- 3) jeżeli działalność pełniąca funkcję pomocniczą jest związana z więcej niż jedną linią biznesową, dom maklerski dokonuje jej przyporządkowania do linii z którymi jest związana, stosując obiektywne kryteria przyporządkowania
- 4) działalność wraz z funkcjami pomocniczymi, której nie można przyporządkować do konkretnej linii biznesowej, musi zostać przyporządkowana do linii biznesowej o najwyższym współczynniku przeliczeniowym, tę samą linię biznesową stosuje się do pozostałych zbliżonych czynności pomocniczych,
- 5) w celu przeprowadzenia dezagregacji wskaźnika pomiędzy poszczególne linie biznesowe, dom maklerski może zastosować udokumentowane metody wewnętrznej wyceny, w tym w szczególności koszty poniesione w ramach jednej linii biznesowej, lecz zaliczone do innej linii biznesowej, można przenieść do tej linii biznesowej, której dotyczą,
- 6) przyporządkowanie działań do linii biznesowych, dokonane na potrzeby wyznaczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego musi być zgodne z kategoriami używanymi przez dom maklerski w odniesieniu do ryzyka kredytowego i rynkowego,
- 7) za politykę przyporządkowania działalności do odpowiednich linii biznesowych odpowiedzialny jest zarząd domu maklerskiego, zaś kontrole nad nią sprawuje rada nadzorcza domu maklerskiego,
- 8) proces przyporządkowania do linii biznesowych musi podlegać niezależnemu przeglądowi.

3. Jeżeli rodzaje działalności ujęte w tabeli, o której mowa w ust. 1, nie obejmują wszystkich prowadzonych przez dom maklerski działalności, dom maklerski jest zobowiązany dokonać ich przyporządkowania do linii biznesowych w oparciu o zasady, określone w ust. 2.

Rozdział 4. Zaawansowana metoda pomiaru

§ 15. 1. Dom maklerski może stosować zaawansowaną metodę pomiaru w oparciu o własne systemy pomiaru ryzyka operacyjnego pod warunkiem uzyskania zgody Komisji, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt 1 ustawy, wydanej na wniosek domu maklerskiego, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Komisja, analizując wniosek domu maklerskiego dotyczący stosowania zaawansowanej metody pomiaru dokonuje oceny spełniania przez dom maklerski kryteriów, o których mowa w § 2, oraz ilościowych kryteriów kwalifikujących, określonych w § 16-21.

§ 16. 1. System pomiaru ryzyka operacyjnego w domu maklerskim występującym do Komisji z wnioskiem o wydanie zgody na stosowanie zaawansowanej metody pomiaru, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt 1 ustawy musi spełniać następujące jakościowe kryteria kwalifikujące:

- 1) system pomiaru ryzyka operacyjnego domu maklerskiego stanowi integralną część funkcjonującego w sposób ciągły procesu zarządzania ryzykiem domu maklerskiego,

- 2) w strukturze domu maklerskiego wydzielona jest niezależna komórka odpowiedzialna za realizację zadań w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 3) w domu maklerskim są regularnie sporządzane sprawozdania na temat ekspozycji na ryzyko operacyjne oraz na temat strat poniesionych przez dom maklerski w wyniku zdarzeń operacyjnych,
- 4) dom maklerski posiada procedury podejmowania odpowiednich działań korygujących lub naprawczych, po uzyskaniu informacji zawartych w sprawozdaniach, o których mowa w pkt 3,
- 5) procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym w domu maklerskim oraz systemy pomiaru tego ryzyka są poddawane regularnym przeglądom, przeprowadzanym nie rzadziej niż raz w roku, w ramach audytu wewnętrznego lub zewnętrznego,
- 6) system zarządzania ryzykiem domu maklerskiego ujęty jest w kompletnej i wyczerpującej dokumentacji, a dom maklerski posiada skuteczne sposoby zapewnienia zgodności procesu zarządzania ryzykiem domu maklerskiego z tą dokumentacją oraz opracowane w formie pisemnej procedury postępowania w przypadku wystąpienia braku takiej zgodności.

2. Wydając zgodę, Komisja dokonuje analizy systemu pomiaru ryzyka operacyjnego, obejmującej:

- 1) sprawdzenie czy procedury wewnętrznej weryfikacji systemu pomiaru ryzyka operacyjnego w domu maklerskim funkcjonują w sposób zadowalający;
- 2) upewnienie się, że przepływ danych oraz procedury związane z systemem pomiaru ryzyka są przejrzyste i ogólnie dostępne.

§ 17. 1. System pomiaru ryzyka operacyjnego w domu maklerskim występującym do Komisji z wnioskiem o wydanie zgody na stosowanie zaawansowanej metody pomiaru, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt 1 ustawy musi spełniać, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące ilościowe kryteria kwalifikujące, dotyczące technik analizy statystycznej stosowanych przez dom maklerski na potrzeby obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego:

- 1) dom maklerski oblicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego z uwzględnieniem oczekiwanych i nieoczekiwanych strat, chyba że potrafi uzasadnić, iż oczekiwane straty są już we właściwy sposób ujęte w jego wewnętrznych zasadach prowadzenia działalności;
- 2) przeprowadzany pomiar ryzyka operacyjnego obejmuje zdarzenia charakteryzujące się niską częstotliwością występowania, lecz potencjalnie wysokimi stratami, na jakie narażony jest dany dom maklerski z tytułu ryzyka operacyjnego, osiągając normę pewności porównywalną z przedziałem ufności na poziomie 99.9% przez okres jednego roku;
- 3) norma pewności, określona w pkt. 2, może być uznana za osiągniętą wyłącznie w przypadku, gdy system pomiaru ryzyka operacyjnego danego domu maklerskiego w należyty sposób spełnia, określone w § 18-21, warunki dotyczące wewnętrznych i zewnętrznych danych, analiz scenariuszy, czynników otoczenia gospodarczego oraz systemów kontroli wewnętrznej;
- 4) dom maklerski posiada sporządzoną w formie pisemnej metodologię ważenia stopnia udziału warunków, o których mowa w pkt. 3, w ramach całościowego systemu pomiaru ryzyka operacyjnego;
- 5) system pomiaru ryzyka domu maklerskiego obejmuje główne czynniki, które wpływają na kształt rozkładu oszacowań strat poniesionych przez dom maklerski w wyniku zdarzeń operacyjnych;

- 6) korelacja strat poniesionych przez dom maklerski w wyniku zdarzeń operacyjnych w ramach poszczególnych oszacowań ryzyka operacyjnego może być uwzględniona jedynie wówczas, gdy dom maklerski jest w stanie w sposób należyty uprawdopodobnić Komisji, że stosowany system pomiaru korelacji jest rzetelny, wdrożony w sposób należyty oraz uwzględnia niepewność wyniku towarzyszącą tego typu pomiarom, w szczególności podczas występowania zdarzeń charakteryzujących się niską częstotliwością występowania, lecz potencjalnie wysokimi stratami; dom maklerski musi weryfikować swoje założenia odnośnie korelacji, stosując odpowiednie techniki ilościowe i jakościowe;
- 7) system pomiaru ryzyka domu maklerskiego jest wewnętrznie spójny i nie uwzględnia wielokrotnie tych samych ocen jakościowych lub technik redukcji ryzyka, które zostały już uwzględnione w innych obszarach rachunku adekwatności kapitałowej.

2. W rozumieniu ust. 1 przez rozkład oszacowań strat poniesionych przez dom maklerski rozumie się przyjęty przez dom maklerski rozkład prawdopodobieństwa odwzorowujący prawdopodobieństwo poniesienia przez dom maklerski straty z tytułu poszczególnych zdarzeń operacyjnych. Dom maklerski musi być w stanie uzasadnić Komisji poprawność założeń przyjętych na potrzeby szacowania rozkładu strat.

§ 18. System pomiaru ryzyka operacyjnego w domu maklerskim występującym do Komisji z wnioskiem o wydanie zgody, na stosowanie zaawansowanej metody pomiaru o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt 1 ustawy musi spełniać następujące ilościowe kryteria kwalifikujące, dotyczące wewnętrznych danych stosowanych przez dom maklerski na potrzeby obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego:

- 1) pomiar ryzyka operacyjnego przez dom maklerski jest oparty na obserwacji historycznej obejmującej okres co najmniej pięciu poprzedzających lat, a w przypadku gdy domu maklerskiego po raz pierwszy przystępuje do zaawansowanej metody pomiaru, dopuszcza się trzyletni okres obserwacji;
- 2) dom maklerski przyporządkowuje wewnętrzne dane historyczne dotyczące strat wynikłych z ryzyka operacyjnego do linii biznesowych określonych w tabeli, o której mowa w § 10, oraz do rodzajów zdarzeń, określonych w tabeli w 3 w oparciu o obiektywne, opracowane w formie pisemnej kryteria;
- 3) straty wynikłe z ryzyka operacyjnego, które są związane z ryzykiem kredytowym i które w przeszłości były ujęte w wewnętrznych bazach danych dotyczących ryzyka kredytowego, należy zapisać w bazach danych dotyczących ryzyka operacyjnego i traktować oddzielnie. Takie straty nie podlegają obciążeniom kapitałowym z tytułu ryzyka operacyjnego, dopóki traktuje się je jako straty wynikłe z ryzyka kredytowego do celów obliczania minimalnych wymogów kapitałowych. Straty wynikłe z ryzyka operacyjnego, które są związane z ryzykiem rynkowym, włącza się do zakresu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego;
- 4) wewnętrzne dane domu maklerskiego dotyczące strat muszą zawierać informacje obejmujące wszystkie istotne działania oraz ekspozycje pochodzące ze wszystkich podsystemów, oraz lokalizacji geograficznych. W przypadku nieuwzględnienia określonych działalności dom maklerski jest w stanie wykazać, że nieuwzględnione działania lub ekspozycje, zarówno indywidualnie, jak i w powiązaniu, nie mają istotnego wpływu na całościowy kształt oszacowań ryzyka;
- 5) dom maklerski określa progi minimalnych strat do celów gromadzenia wewnętrznych danych o stratach;
- 6) wewnętrzne dane gromadzone przez dom maklerski zawierają co najmniej informacje dotyczące kwoty straty brutto wynikłej z konkretnego zdarzenia operacyjnego, daty tego zdarzenia, kwoty odzyskanej z wynikłej straty brutto, a także informacje opisowe na temat czynników lub przyczyn tego zdarzenia;

- 7) dom maklerski ustanawia specjalne kryteria przyporządkowania danych o stratach wynikłych ze zdarzeń operacyjnych wywołanych w komórce organizacyjnej, o której mowa w § 16 ust 1 pkt 2 lub z działalności wykraczających swoim zasięgiem poza jedną linię biznesową, a także na skutek zdarzeń operacyjnych rozciągniętych w czasie, lecz powiązanych ze sobą;
- 8) dom maklerski posiada opracowane w formie pisemnej procedury dotyczące odnoszenia danych historycznych do sytuacji obecnej, w tym możliwości zastosowania w tym zakresie ocen subiektywnych, skalowania lub innych korekt, oraz określenia osoby lub jednostki upoważnionej do podejmowania takich decyzji.

§ 19. 1. System pomiaru ryzyka operacyjnego w domu maklerskim występującym do Komisji z wnioskiem o wydanie zgody na stosowanie zaawansowanej metody pomiaru, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt 1 ustawy musi spełniać następujące ilościowe kryteria kwalifikujące, dotyczące zewnętrznych danych stosowanych przez dom maklerski na potrzeby obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego:

- 1) w ramach systemu pomiaru ryzyka operacyjnego dom maklerski stosuje zewnętrzne dane, w szczególności wówczas gdy istnieją uzasadnione podstawy, że dom maklerski może być narażony na zdarzenie operacyjne charakteryzujące się niską częstotliwością występowania, lecz potencjalnie wysokimi stratami;
- 2) dom maklerski systematycznie określa sytuacje wymagające zastosowania zewnętrznych danych oraz posiada metodologię uwzględniania tych danych w systemie pomiaru ryzyka operacyjnego;
- 3) warunki oraz procedury stosowania zewnętrznych danych są regularnie weryfikowane, dokumentowane oraz poddawane okresowym, niezależnym przeglądom.

§ 20. System pomiaru ryzyka operacyjnego w domu maklerskim występującym do Komisji z wnioskiem o wydanie zgody na stosowanie zaawansowanej metody pomiaru, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt 1 ustawy musi spełniać następujące ilościowe kryteria kwalifikujące, dotyczące analizy scenariuszy stosowanych przez dom maklerski na potrzeby obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego:

- 1) dom maklerski stosuje analizę scenariuszy opartą na opiniach ekspertów w powiązaniu z danymi zewnętrznymi w celu oceny swojego stopnia narażenia na zdarzenia operacyjne charakteryzujące się niską częstotliwością występowania, lecz potencjalnie wysokimi stratami,
- 2) oceny, o których mowa w pkt. 1, powinny być weryfikowane i aktualizowane na podstawie porównań z faktycznie poniesionymi stratami, w celu uwierzytelnienia ich wyników.

§ 21. System pomiaru ryzyka operacyjnego w domu maklerskim występującym do Komisji z wnioskiem o wydanie zgody na stosowanie zaawansowanej metody pomiaru, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt ustawy musi spełniać następujące ilościowe kryteria kwalifikujące, dotyczące czynników otoczenia gospodarczego uwzględnianych przez dom maklerski na potrzeby obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego oraz stosowanych przez dom maklerski systemów kontroli wewnętrznej:

- 1) stosowana przez dom maklerski metodologia oceny ryzyka obejmuje kluczowe czynniki otoczenia gospodarczego oraz czynniki systemów kontroli wewnętrznej, które mogą wpłynąć na zmianę profilu ryzyka operacyjnego;
- 2) wybór każdego z czynników otoczenia gospodarczego lub czynników systemów kontroli wewnętrznej, ujętego w metodologii, o której mowa w pkt. 1, dokonywany jest w oparciu o kryterium istotności tego czynnika w stosunku do szacowanego przez dom maklerski

poziomu ryzyka, z uwzględnieniem własnych doświadczeń domu maklerskiego oraz ocen eksperckich danych obszarów działalności;

- 3) wrażliwość ocen ryzyka w domu maklerskim na zmiany czynników otoczenia gospodarczego oraz czynników systemów kontroli wewnętrznej, oraz ich względna waga w metodologii tych ocen oparte są na dobrze uzasadnionych przesłankach, a w stosowanej metodologii ujęty jest również potencjalny wzrost ryzyka na skutek większej złożoności działalności domu maklerskiego lub wzrostu jej skali;
- 4) metodologia, o której mowa w pkt 1, jest udokumentowana oraz jest poddawana niezależnym przeglądom, dokonywanemu przez inne komórki.

§ 22. 1. W obliczaniu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego dom maklerski może uwzględniać wpływ zawartych umów ubezpieczenia, z zastrzeżeniem warunków określonych w ust. 2 oraz w § 23, oraz innych mechanizmów transferu ryzyka operacyjnego, o ile potrafi uzasadnić Komisji, iż za pomocą tych mechanizmów osiągnął widoczny efekt redukcji ryzyka operacyjnego.

2. Dom maklerski dokonuje weryfikacji, czy podmiot zobowiązany z tytułu umowy ubezpieczenia posiada zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej lub reasekuracyjnej oraz posiada ocenę minimalnej zdolności do wypłaty odszkodowań, wydaną przez uznaną zewnętrzną instytucję wiarygodności kredytowej, której Komisja przyznała co najmniej 3 stopień jakości kredytowej, zgodnie z zasadami dotyczącymi wazenia ryzyka ekspozycji wobec instytucji w metodzie standardowej obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem 6 do rozporządzenia.

§ 23 1. Umowa ubezpieczenia, w celu jej uwzględnienia przez dom maklerski na potrzeby obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego, musi spełniać następujące kryteria:

- 1) okres obowiązywania wynosi co najmniej jeden rok; w przypadku umów, dla których okres obowiązywania pozostaje krótszy niż jeden rok, dom maklerski dokonuje korekt odzwierciedlających zmniejszający się okres ważności, aż do pełnej stuprocentowej korekty w przypadku umów, których okres obowiązywania wynosi 90 dni i krócej;
- 2) okres wypowiedzenia umowy wynosi co najmniej 90 dni;
- 3) umowa nie posiada, klauzul wyłączających lub ograniczających jej stosowanie, w szczególności takich które, w przypadku ogłoszenia niewypłacalności domu maklerskiego, uniemożliwiałyby syndykowi lub likwidatorowi przeprowadzenie egzekucji z tytułu szkód lub kosztów poniesionych przez dom maklerski, z wyjątkiem zdarzeń mających miejsce po rozpoczęciu przejęcia masy upadłościowej przez syndyka lub postępowania likwidacyjnego w stosunku do domu maklerskiego, pod warunkiem, że umowa ubezpieczenia zawiera postanowienia, które mogą wykluczyć wszelkie grzywny, kary finansowe lub odszkodowania z tytułu naruszenia przepisów karnych nakładanych przez właściwe organy;
- 4) obliczenia związane z ograniczeniem ryzyka odzwierciedlają zakres ubezpieczenia w sposób na tyle spójny i przejrzysty, by wykazać rzeczywiste prawdopodobieństwo wystąpienia straty oraz jej wpływ na określanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego;
- 5) ochronę zapewnia strona trzecia; w przypadku gdy ubezpieczenia dokonują powiązane z domem maklerskim zakłady ubezpieczeń lub inne podmioty, ubezpieczone ryzyko musi być transferowane w drodze reasekuracji, niezależnemu podmiotowi, spełniającemu niniejsze kryteria kwalifikujące;
- 6) zasady uwzględniania ubezpieczenia są należycie uzasadnione i udokumentowane.

2. W ramach zasad uznawania ubezpieczenia dom maklerski stosuje obniżki lub korekty kwot uznanego ubezpieczenia w przypadku gdy:

- 1) pozostający okres obowiązywania umowy ubezpieczenia jest krótszy niż jeden rok, jak określono w ust. 1 pkt. 1;
- 2) termin wypowiedzenia umowy ubezpieczenia jest krótszy niż jeden rok;
- 3) istnieje niedopasowanie zakresu umów ubezpieczenia do odpowiadającego im profilu ryzyka operacyjnego;
- 4) istnieje niepewność co do otrzymania przez dom maklerski płatności z tytułu umowy ubezpieczenia.

§ 24. Zmniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu uznania ubezpieczenia nie może przekroczyć 20 % wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego przed uwzględnieniem technik redukcji ryzyka.

§ 25. 1. W przypadku gdy dom maklerski będący podmiotem dominującym wraz z podmiotami od niego zależnymi lub podmiotami zależnymi od podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego zamierzają stosować zaawansowaną metodę pomiaru, muszą one we wniosku o wydanie zgody, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt. 4 ustawy, zawrzeć opis metod stosowanych podczas alokacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego pomiędzy poszczególne podmioty grupy.

2. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy wskazać, czy i w jaki sposób uwzględnione zostaną efekty dywersyfikacji w systemie pomiaru ryzyka

Rozdział 5. Łączenie metod

§ 26. Dom maklerski może stosować zaawansowaną metodę pomiaru w połączeniu z metodą podstawowego wskaźnika lub metodą standardową, w zakresie wskazanym w zgodzie, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt 2 ustawy oraz przy spełnieniu następujących warunków:

- 1) uwzględnione są wszystkie czynniki ryzyka operacyjnego danego domu maklerskiego, a stosowana metodologia w ocenie Komisji uwzględnia różne rodzaje działalności, lokalizacje geograficzne oraz struktury prawne lub organizacyjne domu maklerskiego;
- 2) spełnione są kryteria określone w § 6 oraz § 16-21 dla obszarów objętych odpowiednio metodą standardową oraz zaawansowaną metodą pomiaru;
- 3) w dniu wdrożenia zaawansowanej metody pomiaru obejmuje ona znaczącą część ryzyka operacyjnego domu maklerskiego;
- 4) dom maklerski zobowiązuje się stopniowo wdrożyć zaawansowaną metodę pomiaru względem istotnej części swoich operacji zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z Komisją.

§ 27. 1. Za zgodą, o której mowa w art. 105c ust. 1 pkt 3 ustawy, dom maklerski może, w wyjątkowych okolicznościach, w tym w szczególności w przypadku rozpoczęcia nowego rodzaju działalności, połączyć stosowanie metody podstawowego wskaźnika z metodą standardową, przy czym wydanie takiej zgody uwarunkowane jest zobowiązaniem domu maklerskiego do pełnego wprowadzenia metody standardowej w terminie określonym przez Komisję.

2. Zgoda, o której mowa w ust. 1, wydawana jest na wniosek domu maklerskiego, zawierający uzasadnienie dla przejściowego łączenia metod oraz zobowiązanie domu maklerskiego do wprowadzenia metody standardowej zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Rozdział 6. Klasyfikacja zdarzeń operacyjnych

Tabela 3

Rodzaj zdarzenia	Definicja
Oszustwa wewnętrzne	Straty spowodowane celowymi działaniami polegającymi na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku lub obejściu regulacji prawnych, przepisów prawa lub regulacji wewnętrznych domu maklerskiego, wynikłe w skutek działań co najmniej jednego z pracowników domu maklerskiego
Oszustwa zewnętrzne	Straty spowodowane celowymi działaniami polegającymi na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku lub obejściu regulacji prawnych przez stronę trzecią
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Straty powstałe na skutek działań niezgodnych z przepisami lub porozumieniami dotyczącymi zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, wypłaty odszkodowań z tytułu uszkodzenia ciała lub straty wynikające z nierównego traktowania i dyskryminacji pracowników
Klienci, usługi i praktyki operacyjne	Straty wynikające z niewywiązywania się z obowiązków zawodowych wobec klientów, będące skutkiem działań nieumyślnych, zaniedbania lub też nieodłącznie związane z charakterem świadczonych usług
Uszkodzenia aktywów rzeczowych	Straty powstałe na skutek uszkodzenia lub zniszczenia aktywów rzeczowych w wyniku klęski żywiołowej lub innych wydarzeń
Awarie systemów i inne zakłócenia prowadzonej działalności	Straty powstałe na skutek awarii systemów lub innych zakłóceń działalności domu maklerskiego.
Zarządzanie procesami operacyjnymi	Straty powstałe na skutek nieprawidłowego rozliczenia transakcji lub wadliwego procesu zarządzania procesami operacyjnymi oraz wynikłe ze stosunków z kontrahentami i sprzedawcami

Załącznik nr 12

OBLICZANIE POZIOMU NADZOROWANYCH KAPITAŁÓW

Rozdział 1. Zasady ogólne

§ 1. 1. W celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego domy maklerskie są zobowiązane posiadać kapitały nadzorowane dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności.

2. W przypadku domów maklerskich, których skala prowadzonej działalności jest nieznacząca, kapitały nadzorowane domu maklerskiego stanowią sumę kapitałów podstawowych i uzupełniających II kategorii, z zastrzeżeniem § 2 ust. 2-6 oraz § 4 ust. 2.

3. W przypadku domów maklerskich, których skala prowadzonej działalności jest znacząca, nadzorowane kapitały stanowią sumę kapitałów podstawowych, uzupełniających II kategorii i uzupełniających III kategorii, z zastrzeżeniem § 2 ust. 2-6 oraz § 4 ust. 2.

4. Kapitały uzupełniające III kategorii mogą być wykorzystywane przy ustalaniu przestrzegania norm, o których mowa w art. 98a ust. 2 ustawy oraz w § 4 ust. 2 rozporządzenia, wyłącznie przez domy maklerskie, których skala prowadzonej działalności jest znacząca.

5. Domy maklerskie, których skala prowadzonej działalności jest znacząca, uwzględniają kapitały uzupełniające III kategorii w poziomie kapitałów nadzorowanych tylko wtedy, gdy suma składników kapitałów uzupełniających III kategorii jest dodatnia, w kwocie nieprzewyższającej sumy wymogów kapitałowych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1-2 i 5 rozporządzenia do wysokości sumy wymogów kapitałowych określonych w § 8 pkt 1 załącznika nr 10 do rozporządzenia. W przypadku gdy suma ta jest wartością niedodatnią kapitały uzupełniające III kategorii uwzględniane w kapitałach nadzorowanych wynoszą zero.

6. Domy maklerskie, niezależnie od skali prowadzonej działalności, uwzględniają kapitały uzupełniające II kategorii w poziomie kapitałów nadzorowanych w kwocie nieprzewyższającej wysokości kapitałów podstawowych.

Rozdział 2. Wyznaczanie składników nadzorowanych kapitałów domów maklerskich

§ 2. 1. Na kapitały podstawowe domu maklerskiego, ustalone na potrzeby obliczania poziomu nadzorowanych kapitałów, składają się:

- 1) kapitały zasadnicze domu maklerskiego, z wyłączeniem akcji uprzywilejowanych w zakresie dywidendy, które stanowią:
 - a) kapitał zakładowy – wpłacony i zarejestrowany,
 - b) kapitał zapasowy,
 - c) pozostałe kapitały rezerwowe;
- 2) pozycje dodatkowe kapitałów zasadniczych, które stanowi:
 - a) niepodzielony zysk z lat ubiegłych,
 - b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i pomniejszony o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłego rewidenta,
 - c) zysk, o którym mowa w § 15 ust. 1 rozporządzenia.

2. Domy maklerskie, niezależnie od skali prowadzonej działalności, pomniejszają poziom kapitałów podstawowych o wartość pozycji, które stanowią:

- a) akcje własne posiadane przez dom maklerski, wycenione według cen nabycia,

- b) wartość firmy według wartości bilansowej,
- c) pozostałe wartości niematerialne i prawne według wartości bilansowej,
- d) niepokrytą stratę z lat ubiegłych, w tym również stratę w trakcie zatwierdzenia,
- e) stratę bieżącego okresu, obliczoną narastająco od początku roku obrotowego,
- f) stratę, o której mowa w § 15 ust. 1 rozporządzenia.

3. Domy maklerskie, z zastrzeżeniem ust. 4-6, niezależnie od skali prowadzonej działalności, dokonują także innych pomniejszych poziomów kapitałów podstawowych o wartość:

- 1) posiadanych akcji (udziałów) instytucji lub akcji zakładów ubezpieczeń;
 - 2) udzielonych tym instytucjom pożyczek podporządkowanych, które zaliczane są do ich kapitałów (funduszy) własnych,
- jeśli wartość tych akcji lub udziałów oraz udzielonych pożyczek podporządkowanych spełnia warunki określone w § 8 ust. 1.

4. W przypadku domu maklerskiego obliczającego kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem z wykorzystaniem metody wewnętrznych ratingów, kapitały podstawowe pomniejszane są o ujemne kwoty wynikające z obliczeń, o których mowa w § 164-167 załącznika nr 6 do rozporządzenia, oraz kwoty oczekiwanych strat obliczane zgodnie z § 160-161 załącznika nr 6 do rozporządzenia.

5. Do pomniejszych kapitałów podstawowych zalicza się również kwotę ekspozycji z tytułu pozycji sekurytyzacyjnych, którym zgodnie z § 46-123 załącznika nr 8 do rozporządzenia, przypisuje się wagę ryzyka równą 1250 %, obliczoną w sposób określony w przywołanym załączniku.

6. W przypadku domu maklerskiego inicjującego sekurytyzację, o którym mowa w § 6 załącznika nr 8 do rozporządzenia, kapitały zasadnicze pomniejsza się o zysk netto z kapitalizacji przyszłych przychodów z aktywów sekurytyzowanych stanowiący wsparcie jakości kredytowej dla pozycji sekurytyzowanych.

§ 3. Pozycje, o których mowa w § 2 ust. 3-5, ujmuje się w innych pomniejszeniach kapitałów podstawowych w kwocie równej 50 % ich wartości, z zastrzeżeniem § 7 ust. 3.

§ 4. 1. Kapitały uzupełniające II kategorii domu maklerskiego ustalone na potrzeby obliczania poziomu kapitałów nadzorowanych obejmują:

- 1) kapitał z aktualizacji wyceny utworzony na podstawie odrębnych przepisów;
- 2) zobowiązania podporządkowane z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 5 lat w kwocie pomniejszanej na koniec każdego roku w ciągu ostatnich 5 lat trwania umowy o 20 % tej kwoty, spełniające warunki określone w § 5;
- 3) za zgodą, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 2 ustawy, zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności oraz innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności

2. Domy maklerskie, niezależnie od skali prowadzonej działalności, pomniejszają poziom kapitałów uzupełniających II kategorii o wartość pozycji, o których mowa w § 7.

3. Wysokość zobowiązań podporządkowanych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, ujmowanych w kapitałach uzupełniających II kategorii domu maklerskiego, nie może przekroczyć 50 % wielkości kapitałów podstawowych domu maklerskiego ustalonych na potrzeby obliczenia poziomu nadzorowanych kapitałów.

3. Warunki zaliczenia zobowiązań, o których mowa w ust. 1 pkt 3, do kapitałów uzupełniających II kategorii są następujące:

- a) nie podlegają one spłacie z inicjatywy wierzyciela bez uprzedniej zgody, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 1 ustawy,

- b) umowa przyznaje domowi maklerskiemu możliwość odroczenia spłaty odsetek z tytułu tych pozycji,
- c) w razie upadłości domu maklerskiego lub jego likwidacji przyjęte środki będą podlegać zwrotowi w ostatniej kolejności,
- d) warunki emisji zapewniają możliwość pokrywania strat kwotą długu wraz z niespłaconymi odsetkami, wynikającymi z tych pozycji

§ 5. 1. Zobowiązaniami podporządkowanymi są zobowiązania, których okres wymagalności, od momentu ich powstania, jest dłuższy niż dwa lata i co do których wierzyciel zobowiązał się nieodwołalnie, że w przypadku otwarcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości domu maklerskiego jego roszczenia zostaną zaspokojone w ostatniej kolejności.

2. Umowa pożyczki lub kredytu, w wyniku której powstają zobowiązania podporządkowane, nie może przewidywać obowiązku ustanowienia przez dom maklerski zabezpieczeń zwrotu pożyczki lub kredytu ani dopuszczać możliwości odstąpienia od niej przed upływem okresu wymagalności zobowiązań z niej wynikających, z wyłączeniem takich okoliczności, jak likwidacja lub upadłość domu maklerskiego.

3. Zobowiązania podporządkowane mogą powiększyć poziom nadzorowanych kapitałów, o ile środki z tytułu umowy pożyczki lub kredytu, w wyniku której powstają zobowiązania podporządkowane, zostały w pełni wpłacone.

4. Dom maklerski uwzględniający zobowiązania z tytułu przyjętego kredytu lub pożyczki podporządkowanej w wielkości nadzorowanych kapitałów jest obowiązany zawiadomić Komisję o zamierzonej spłacie pożyczki lub kredytu, która spowoduje obniżenie wielkości nadzorowanych kapitałów do poziomu niższego niż 120 % całkowitego wymogu kapitałowego.

5. Dom maklerski nie może dokonać przedterminowej spłaty zobowiązań podporządkowanych uwzględnionych w wielkości nadzorowanych kapitałów, jeżeli spowoduje ona obniżenie wielkości nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego do poziomu niższego niż 100 % całkowitego wymogu kapitałowego.

6. Zobowiązania podporządkowane nie mogą być wycofane z domu maklerskiego przed upływem okresu umowy bez uprzedniej zgody, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 1 ustawy.

§ 6. 1. Dom maklerski obliczający kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem z wykorzystaniem metody wewnętrznych ratingów, może uznać jako inne pozycje kapitałów uzupełniających II kategorii dodatkowo kwoty wynikające z aktualizacji wartości oraz rezerwy ujęte w obliczeniach, o których mowa w § 164–167 załącznika nr 6 do rozporządzenia, do wysokości 0,6 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem obliczanych z wykorzystaniem metody wewnętrznych ratingów.

2. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, o których mowa w ust. 1, nie obejmują kwot obliczanych w odniesieniu do pozycji sekurytyzacyjnych, którym zgodnie z przepisami załącznika nr 8 do rozporządzenia, przypisano wagę ryzyka równą 1250 %.

§ 7. 1. Pomniejszeniami kapitałów uzupełniających II kategorii, o których mowa w § 4 ust. 2, są pozycje, o których mowa w § 2 ust. 3–6.

2. Pozycje, o których mowa w ust. 1, ujmują się w pomniejszeniach kapitałów uzupełniających II kategorii w kwocie równej 50 % ich wartości, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Jeżeli 50 % sumy pozycji, o których mowa w § 2 ust. 3–6 jest większa od sumy pozycji określonej w § 4 ust. 1 i ust. 2 oraz § 6, różnicę należy odjąć od kapitałów podstawowych domu maklerskiego.

§ 8. 1. Pomniejszenia kapitałów podstawowych, o których mowa w § 2 ust. 3, stosuje się, jeśli zaangażowanie kapitałowe domu maklerskiego w danym podmiocie:

- 1) w przypadku gdy podmiotem tym jest instytucja:
 - a) stanowi więcej niż 10 % kapitału (funduszy własnych) tego podmiotu,
 - b) stanowi nie więcej niż 10 % kapitału (funduszy własnych) tego podmiotu i łącznie z innymi zaangażowaniami kapitałowymi domu maklerskiego w instytucje nieprzekraczającymi 10 % kapitału (funduszy własnych) podstawowego tych podmiotów indywidualnie, stanowi więcej niż 10 % kapitałów nadzorowanych domu maklerskiego, przed pomniejszeniem ich o pozycje określone w § 2 ust. 3;
- 2) w przypadku gdy podmiotem tym jest zakład ubezpieczeń – stanowi co najmniej 20 % kapitału (funduszy własnych) tego podmiotu lub pozwala na wykonywanie co najmniej 20 % głosów w organach tego podmiotu.

2. W przypadku pośredniego zaangażowania kapitałowego domu maklerskiego (poprzez instytucje niefinansowe), zaangażowanie kapitałowe domu maklerskiego oblicza się jako część zaangażowania kapitałowego jednostki dominującej niższego szczebla w instytucję, proporcjonalną do udziału zaangażowania kapitałowego domu maklerskiego w kapitale (funduszu) podstawowym tej jednostki, nieprzekraczającą zaangażowania kapitałowego domu maklerskiego w podmiot zależny. Zasadę tę stosuje się odpowiednio również w przypadku, gdy pośrednie powiązania pomiędzy domem maklerskim a instytucją mają charakter wielopoziomowy.

3. Do pomniejszeń kapitałów uzupełniających II kategorii przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 9. 1. Kapitały uzupełniające III kategorii domu maklerskiego ustalone na potrzeby obliczenia poziomu nadzorowanych kapitałów obejmują:

- 1) zysk rynkowy ustalony w sposób określony w § 17 rozporządzenia, obliczony narastająco do dnia sprawozdawczego, pomniejszony o znane obciążenia, w tym dywidendy, w zakresie, w jakim nie został zaliczony do kapitałów podstawowych domu maklerskiego lub podzielony w inny sposób;
- 2) stratę (ze znakiem ujemnym) na wszystkich operacjach zaliczonych do portfela niehandlowego, obliczoną narastająco do dnia sprawozdawczego, z wyłączeniem strat z tytułu zmian kursów walutowych i cen towarów, w zakresie, w jakim nie została ujęta w kapitałach podstawowych domu maklerskiego lub pokryta w inny sposób;
- 3) zobowiązania podporządkowane, z pierwotnym terminem zapadalności wynoszącym co najmniej 2 lata, spełniające warunki określone w § 5.

2. Zaliczona do kapitałów uzupełniających III kategorii kwota otrzymanych pożyczek podporządkowanych nie przekracza 150 % kwoty, o jaką kapitały podstawowe przewyższają wyższą z kwot określonych jako:

- połowa wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- różnica wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i kapitałów uzupełniających II kategorii domu maklerskiego.

§ 10. 1. Dom maklerski należący do grupy, o której mowa w § 19 rozporządzenia, ustala poziom skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów obejmujących jednostki zależne, na podstawie swojego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego w oparciu o przepisy ustawy o rachunkowości lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego finansowej spółki holdingowej, o której mowa w § 19 rozporządzenia, stosując zasady określone w przepisach § 1-9, z tym że akcje lub udziały instytucji należących do tej grupy oraz udzielone tym instytucjom pożyczki podporządkowane, które zaliczane są do ich kapitałów (funduszy) własnych, nie pomniejszają poziomu jego kapitałów nadzorowanych.

2. Dodatkowo w poziomie skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego uwzględnia się odpowiednio:

- 1) wartość firmy jednostek podporządkowanych, rozumianą jako nadwyżka wartości udziałów nad odpowiadającą im częścią aktywów netto wycenionych według ich wartości godziwych;
- 2) ujemną wartość firmy jednostek podporządkowanych, rozumianą jako nadwyżka odpowiedniej części aktywów netto wycenionych według ich wartości godziwych nad wartością udziałów;
- 3) kapitały mniejszości, rozumiane jako kapitały określone w art. 3 ust. 1 pkt 46 ustawy o rachunkowości;
- 4) różnice kursowe z przeliczenia, rozumiane jako różnice kursowe określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw finansów publicznych wydanym na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 3 ustawy o rachunkowości.

3. Poziom skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego powiększa się i pomniejsza o pozycje, o których mowa w ust. 2, odpowiednio w relacji do struktury kapitałów (funduszy) własnych jednostek zależnych.

METODA WARTOŚCI ZAGROŻONEJ

Rozdział 1. Zasady ogólne

§ 1. Metoda wartości zagrożonej służy do szacowania ryzyka rynkowego rozumianego jako strata na utrzymywanych pozycjach w instrumentach bazowych z tytułu zmian parametrów cenowych.

§ 2. Wartość zagrożona jest rozumiana jako przewidywana wielkość straty na utrzymywanych pozycjach w instrumentach bazowych z tytułu zmian parametrów cenowych, obliczona na podstawie modelu statystycznego, zwanego modelem wartości zagrożonej, o parametrach szacowanych na podstawie obserwacji tych zmian, której przekroczenie w ustalonym okresie prognozy może wystąpić z prawdopodobieństwem równym założonemu poziomowi istotności.

§ 3. Metoda wartości zagrożonej polega na zastosowaniu modelu wartości zagrożonej do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego i może być stosowana przez dom maklerski, jeśli są spełnione następujące wymogi:

- 1) zasady zarządzania ryzykiem rynkowym są wewnętrznie spójne, a dom maklerski posiada wdrożoną rutynową procedurę zapewniającą zgodność modelu wartości zagrożonej z zasadami zarządzania ryzykiem oraz z procedurami kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka;
- 2) dom maklerski posiada pełną dokumentację budowy modelu wartości zagrożonej;
- 3) dom maklerski posiada wystarczającą liczbę pracowników odpowiednio wykwalifikowanych w posługiwaniu się modelem wartości zagrożonej, zarówno w obszarach sprzedaży, jak i kontroli ryzyka, audytu oraz rozliczania transakcji;
- 4) zadanie zarządzania ryzykiem rynkowym jest wykonywane przez jednostkę kontroli ryzyka, tj. jednostkę organizacyjną lub pracowników, która jest niezależna od jednostek dokonujących operacji obciążonych tym ryzykiem, zarówno organizacyjnie, jak i w zakresie wpływu wyników na operacjach obciążonych ryzykiem rynkowym na składniki wynagrodzeń jej pracowników, przy czym do zadań tej jednostki należy w szczególności:
 - a) projektowanie i wprowadzanie systemów zarządzania ryzykiem w domu maklerskim,
 - b) opracowywanie i analizowanie dziennych sprawozdań na temat wyników modelu pomiaru ryzyka oraz odpowiednich środków, które są podejmowane w celu utrzymania limitów pozycji,
 - c) wstępna i bieżąca akceptacja modelu;
- 5) zarząd i osoby sprawujące stanowiska kierownicze w domu maklerskim aktywnie uczestniczą w procesie kontrolowania ryzyka rynkowego;ienne sprawozdania przygotowywane przez jednostkę kontroli ryzyka są analizowane przez osoby posiadające wystarczające upoważnienia do wprowadzania zarówno ograniczeń pozycji utrzymywanych przez poszczególnych dealerów, jak i całkowitej ekspozycji domu maklerskiego na ryzyko;
- 6) dom maklerski poddaje model wewnętrznej akceptacji przed skierowaniem wniosku do Komisji o wydanie zgody na stosowanie metody wartości zagrożonej, jak również dokonuje jego oceny przy okresowych przeglądach całego procesu zarządzania ryzykiem, a przede wszystkim w przypadku wystąpienia istotnych zmian w strukturze rynku lub zmian w strukturze portfeli, które mogą sprawić, że model przestanie być odpowiedni;
- 7) akceptacja, o której mowa w pkt 6, obejmuje co najmniej następujące działania:

- a) testy mające wykazać, czy założenia przyjęte w ramach modelu wewnętrznego są prawidłowe i czy nie nastąpiło niedoszacowanie lub zawyżenie ryzyka,
 - b) dom maklerski przeprowadza własne testy akceptacyjne modelu, dokonywane niezależnie od przewidzianych w § 14–18 weryfikacji, uwzględniające strukturę ryzyka swoich portfeli,
 - c) zastosowanie hipotetycznych portfeli w celu zbadania, czy model może uwzględniać szczególne właściwości strukturalne, które mogą potencjalnie wystąpić, a w szczególności istotne ryzyka bazowe i ryzyko koncentracji;
- 8) model wartości zagrożonej jest ściśle zintegrowany z codziennym procesem zarządzania ryzykiem w domu maklerskim oraz używany w połączeniu z wewnętrznymi limitami działalności obciążonej ryzykiem rynkowym;
- 9) konstrukcja limitów w zakresie ryzyka rynkowego uwzględnia wyniki testów skrajnych warunków, o których mowa w § 16;
- 10) w ramach procesu audytu wewnętrznego w domu maklerskim przeprowadza się niezależną weryfikację modelu wartości zagrożonej;
- 11) przynajmniej raz w roku w ramach audytu wewnętrznego, dom maklerski dokonuje przeglądu całego procesu zarządzania w tym działalności jednostek odpowiedzialnych za sprzedaż oraz działalności niezależnej jednostki kontroli ryzyka, w szczególności w zakresie oceny:
- a) dokumentacji procesu zarządzania ryzykiem oraz systemu zarządzania ryzykiem,
 - b) organizacji jednostki kontroli ryzyka,
 - c) integracji modelu wartości zagrożonej z codziennym zarządzaniem ryzykiem rynkowym,
 - d) procesu wewnętrznego zatwierdzania modelu wartości zagrożonej oraz systemów wycen, używanych przez dealerów i służby finansowo-księgowo,
 - e) procesu zatwierdzania wszelkich znaczących zmian w modelu wartości zagrożonej,
 - f) rodzajów ryzyka rynkowego ujmowanych przez model wartości zagrożonej,
 - g) integralności systemu informacji zarządczej,
 - h) dokładności i kompletności danych o pozycjach wykorzystywanych przez model wartości zagrożonej,
 - i) weryfikacji spójności, terminowości i solidności źródeł danych używanych do zasilania modelu wartości zagrożonej, włącznie z niezależnością takich źródeł danych,
 - j) poprawności założeń na temat zmienności, korelacji, poprawności wycen oraz obliczeń dotyczących wrażliwości na ryzyko,
 - k) dokładności wyceny sald bilansowych lub pozabilansowych stanowiących ekspozycję na ryzyko rynkowe oraz wyników modelu wartości zagrożonej,
 - l) weryfikacji dokładności modelu wartości zagrożonej poprzez dokonywanie przeglądu wyników weryfikacji historycznej i rewaluacyjnej, o których mowa w § 14–15;
- 12) model wartości zagrożonej posiada udokumentowaną historię jego funkcjonowania w domu maklerskim, potwierdzającą wystarczającą dokładność pomiaru ryzyka.

§ 4. Model wartości zagrożonej może być stosowany przez dom maklerski do celów obliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka szczególnego związanego z handlowymi pozycjami w instrumentach dłużnych i kapitałowych, jeżeli poza warunkami, o których mowa w § 3, spełnione są następujące warunki:

- 1) dotyczące modelu:
- a) model objaśnia historyczne wahania cen związanych z portfelem,
 - b) w modelu uwzględniona jest koncentracja w kategoriach wielkości oraz zmiany struktury portfela,
 - c) model jest odporny na niekorzystne warunki rynkowe,

- d) model jest testowany w ramach weryfikacji uwzględniającej ocenę, czy ryzyko szczególne zostało dokładnie ujęte,
 - e) w modelu uwzględniono ryzyko powiązane z rodzajem instrumentu, tj. model nie pomija istotnych nieprzewidywalnych (idiosynkratycznych) różnic między podobnymi, ale nie identycznymi pozycjami,
 - f) model uwzględnia ryzyko wystąpienia niekorzystnych zdarzeń;
- 2) dotyczące domu maklerskiego:
- a) jeżeli dom maklerski narażony jest na ryzyko, którego nie uwzględnia się w pomiarze wartości zagrożonej, ponieważ wykracza ono poza dziesięciodniowy okres utrzymywania pozycji i 99-procentowy przedział ufności (zdarzenia o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia, lecz poważnych skutkach) – wpływ takich zdarzeń znajduje odzwierciedlenie w wewnętrznej ocenie kapitałowej,
 - b) przy pomocy modelu dom maklerski ocenia w sposób zachowawczy ryzyko wynikające z pozycji o niższej płynności lub pozycji o ograniczonej przejrzystości cenowej, zakładając realne scenariusze rozwoju rynku,
 - c) model korzysta z dokładnych i kompletnych danych,
 - d) w sytuacjach, gdy brak jest dostatecznych danych lub nie oddają one rzeczywistej zmienności pozycji czy portfela, mogą być stosowane estymacje wskaźników rynkowych, przy czym powinny one być odpowiednio zachowawcze;
- 3) dom maklerski korzysta z nowych technik i praktyk w miarę ich rozwoju;
- 4) dom maklerski posiada metodologię uwzględniania w obliczeniach wymogów kapitałowych, wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka niewykonania zobowiązania w odniesieniu do pozycji objętych portfelem handlowym, jeżeli przewyższa on wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka niewykonania zobowiązania w odniesieniu do tych pozycji obliczony w oparciu o metodę wartości zagrożonej, przy czym:
- a) w obliczeniach uwzględnia się nadwyżkowy wymóg kapitałowy, obliczony jako różnica pomiędzy wymogiem kapitałowym z tytułu ryzyka niewykonania zobowiązania w odniesieniu do pozycji objętych portfelem handlowym i wymogiem kapitałowym z tytułu ryzyka niewykonania zobowiązania w odniesieniu do tych pozycji obliczonym na podstawie metody wartości zagrożonej,
 - b) aby uniknąć podwójnego obliczania, dom maklerski może przy obliczaniu wymogu kapitałowego z tytułu nadwyżkowego ryzyka niewykonania zobowiązania, wziąć pod uwagę to, w jakim zakresie ryzyko takie zostało już uwzględnione w obliczeniach dokonanych metodą wartości zagrożonej, szczególnie w przypadku pozycji pierwotnych, których w razie niekorzystnych warunków rynkowych lub przesłanek wskazujących na pogorszenie warunków rynkowych nie można zamknąć w ciągu 10 dni,
 - c) jeżeli dom maklerski uwzględnia nadwyżkowe ryzyko niewykonania zobowiązania poprzez narzut kapitałowy, musi posiadać metodologię wewnętrznego zatwierdzania wartości tego narzutu,
 - d) dom maklerski wykazuje, że stosowana metoda spełnia normy jakościowe porównywalne do obowiązujących dla metody wewnętrznych ratingów określonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia przy założeniu, że poziom ryzyka jest stały oraz, o ile jest to konieczne, podlega korektom uwzględniającym wpływ takich czynników jak: płynność, koncentracja, instrumenty zabezpieczające oraz opcjonalność,
 - e) dom maklerski, który nie posiada wewnętrznie opracowanej metody ujmowania nadwyżkowego ryzyka niewykonania zobowiązań, oblicza wartość narzutu kapitałowego przy użyciu metodologii właściwej dla metody standardowej określonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia lub metody wewnętrznych ratingów określonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia,

- f) w odniesieniu do ekspozycji gotówkowych lub ekspozycji z tytułu sekurytyzacji syntetycznej, które podlegałyby odliczeniom zgodnym z zasadami określonymi w § 2 ust. 5 załącznika 12 do rozporządzenia, lub takich, których waga ryzyka wynosi 1250 % zgodnie z § 46–123 załącznika nr 8 do rozporządzenia, obciążenie kapitałowe jest nie mniejsze niż wynika to z wyżej wymienionych przepisów, przy czym:
- dom maklerski, który w odniesieniu do tych ekspozycji prowadzi działalność dealerską, może stosować inne sposoby traktowania, o ile potrafi wykazać, że poza intencjami handlowymi istnieje także płynny dwukierunkowy rynek ekspozycji sekurytyzacyjnych lub – w przypadku sekurytyzacji syntetycznej – że wykorzystuje on wyłącznie kredytowe instrumenty pochodne w stosunku do samych ekspozycji sekurytyzacyjnych lub wszystkich elementów składowych związanego z nimi ryzyka,
 - uznaje się, że rynek dwustronny istnieje, gdy występują na nim składane w dobrej wierze oferty kupna i sprzedaży, tak że możliwe jest określenie w ciągu jednego dnia ceny rozsądnie powiązanej z ostatnią ceną sprzedaży lub dokonanie na zasadach rynkowych i w dobrej wierze kupna bądź sprzedaży po takiej cenie w stosunkowo krótkim czasie, który odpowiada obowiązującym zwyczajom handlowym,
 - aby dom maklerski mógł zastosować takie odstępstwo, o którym mowa w tiret pierwszym, musi posiadać wystarczającą ilość danych rynkowych do tego, by przy takich ekspozycjach w pełni uwzględnić koncentracje ryzyka niewykonania zobowiązań w ramach wewnętrznej metody pomiaru nadwyżkowego ryzyka niewykonania zobowiązań zgodnie z podanymi wyżej zasadami.

Rozdział 2. Obliczanie wartości zagrożonej

§ 5. Wartość zagrożoną oblicza się przyjmując:

- 1) poziom istotności równy 0,01;
- 2) okres prognozy (założony okres utrzymywania stałej wielkości i struktury pozycji pierwotnych – okres utrzymywania pozycji):
 - a) 10 dni roboczych – w celu obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego,
 - b) 1 dzień roboczy – w celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej;
- 3) oszacowania parametrów modelu wartości zagrożonej, a w szczególności zmienności, współczynników korelacji, na podstawie wiarygodnych danych historycznych za okres obejmujący co najmniej 250 dni roboczych (okres próby);
- 4) kwartalną aktualizację zbioru danych.

§ 6. Pod warunkiem zachowania ciągłości dopuszcza się:

- 1) stosowanie metody wartości zagrożonej do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu różnych rodzajów ryzyka rynkowego, jednocześnie pod warunkiem, że model oblicza przynajmniej jeden z łącznych wymogów kapitałowych, o których mowa w załącznikach nr 3 i 4, z zastrzeżeniem § 3 ust. 3 załącznika nr 4 do rozporządzenia i § 12 załącznika nr 3 do rozporządzenia;
- 2) przyjęcie krótszego okresu utrzymywania pozycji niż określony w § 5 pkt 2 lit. a, pod warunkiem odpowiedniego przeskalowania wyniku na wielkość odpowiadającą okresowi 10 dni roboczych;
- 3) przy zachowaniu wymogu określonego w § 5 pkt 3, stosowanie schematów ważenia obserwacji w okresie próby pod warunkiem dostosowania okresu próby, tak aby ważona średnia numerów obserwacji w próbie obliczona przy zastosowaniu schematu ważenia przyjętego dla ważenia obserwacji była równa co najmniej 125, przy zachowaniu

malejącej numeracji (od najwyższego numeru do 1) chronologicznie uporządkowanych obserwacji w próbie;

- 4) uwzględnianie w modelu skrajnie niekorzystnych związków korelacyjnych lub empirycznych związków korelacyjnych pomiędzy zmianami poszczególnych parametrów cenowych.

§ 7. Domy maklerskie dokonujące transakcji opcyjnych uwzględniają w obliczeniach wartości zagrożonej:

- 1) nieliniowość zmian wartości opcji względem zmian bieżących parametrów cenowych;
- 2) wpływ innych niż zmiany bieżących parametrów cenowych czynników wpływających na wartość opcji.

§ 8. Oszacowania parametrów modelu należy aktualizować przynajmniej raz w miesiącu.

§ 9. Model powinien ujmować wystarczającą liczbę czynników ryzyka w zależności od skali aktywności domu maklerskiego na poszczególnych rynkach, a w szczególności czynniki wymienione w § 10-13.

§ 10. W zakresie ryzyka stopy procentowej:

- 1) system pomiaru ryzyka uwzględnia zbiór czynników ryzyka odpowiadających stopom procentowym w każdej walucie, w której dom maklerski utrzymuje pozycje bilansowe lub pozabilansowe wrażliwe na stopy procentowe;
- 2) dom maklerski modeluje krzywe dochodowości stosując w odniesieniu do każdej z krzywych dochodowości jedno z ogólnie przyjętych podejść, przy czym dla istotnych ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w najważniejszych walutach i na najważniejszych rynkach, krzywa dochodowości jest podzielona na co najmniej sześć segmentów zapadalności w celu ujęcia wahań zmienności stóp wzdłuż krzywej dochodowości;
- 3) system pomiaru ryzyka uwzględnia ryzyko niedoskonale skorelowanych przesunięć między różnymi krzywymi dochodowości.

§ 11. 1. W zakresie ryzyka walutowego system pomiaru ryzyka uwzględnia czynniki ryzyka odpowiadające złotu i poszczególnym walutom obcym, w których denominowane są pozycje domu maklerskiego.

2. W odniesieniu do instytucji wspólnego inwestowania uwzględnia się rzeczywiste pozycje walutowe, przy czym dom maklerski może skorzystać ze sprawozdań strony trzeciej na temat pozycji walutowej w takiej instytucji, upewniwszy się co do ich prawidłowości - jeśli dom maklerski nie posiada informacji na temat pozycji walutowych w instytucji wspólnego inwestowania, taka pozycja jest traktowana osobno i zgodnie z § 1 załącznika nr 4 do rozporządzenia.

§ 12. W zakresie ryzyka cen instrumentów kapitałowych w systemie pomiaru ryzyka jest stosowany odrębny czynnik ryzyka przynajmniej dla każdego rynku instrumentów kapitałowych, w których dom maklerski utrzymuje znaczące pozycje.

§ 13. W zakresie ryzyka cen towarów:

- 1) w systemie pomiaru ryzyka jest stosowany oddzielny czynnik ryzyka przynajmniej dla każdego towaru, w którym dom maklerski utrzymuje znaczące pozycje;

- 2) system pomiaru ryzyka ujmuje także ryzyko niedoskonale skorelowanych przesunięć między podobnymi ale nie identycznymi towarami oraz ryzyko zmian cen terminowych wynikające z niedopasowania terminów zapadalności;
- 3) system pomiaru ryzyka także uwzględnia charakterystyki rynkowe, w szczególności daty dostawy i zakres uprawnień dealerów do zamykania pozycji.

Rozdział 3. Weryfikacja modelu wartości zagrożonej

§ 14. Dom maklerski jest zobowiązany do codziennego porównywania wartości zagrożonych obliczonych dla poprzedzających dany dzień 250 kolejnych dni roboczych (okres weryfikacji), z rzeczywistymi dziennymi stratami na pozycjach pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej, uwzględniającymi rzeczywiste zmiany parametrów cenowych, wielkości i strukturę pozycji pierwotnych (weryfikacja historyczna).

§ 15. Dom maklerski jest zobowiązany do porównywania przynajmniej raz na kwartał wartości zagrożonych, obliczonych dla poprzedzających dany dzień 250 kolejnych dni roboczych (okres weryfikacji), z rewaluacyjnymi stratami na pozycjach pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej, z tytułu rzeczywistych zmian parametrów cenowych, obliczonymi przy założeniu utrzymywania przez 24 godziny stałej wielkości i struktury pozycji pierwotnych (weryfikacja rewaluacyjna). W pierwszym roku stosowania modelu dom maklerski może dokonywać weryfikacji rewaluacyjnej powiększając sukcesywnie okres weryfikacji od jednego kwartału do 250 dni roboczych.

§ 16. Dom maklerski jest zobowiązany do dokonywania przynajmniej raz na kwartał serii symulacji wpływu skrajnie niekorzystnych warunków na wynik na pozycjach pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej oraz na poziom wartości zagrożonej (test skrajnych warunków), uwzględniających między innymi skrajne zakłócenia:

- 1) parametrów cenowych;
- 2) poziomu płynności rynków;
- 3) siły związków korelacyjnych zmian parametrów cenowych;
- 4) zmienności parametrów cenowych;
- 5) struktury i wielkości pozycji pierwotnych i innych specyficznych uwarunkowań domu maklerskiego w zakresie ryzyka rynkowego.

§ 17. Testy skrajnych warunków uwzględniają ryzyko koncentracji, istnienie rynków jednokierunkowych, ryzyko wystąpienia zdarzeń nietypowych i niestałych, sprzecznych z założeniami modelu wahań cen, nieliniowość charakterystyk produktów, znacznych ujemnych pozycji wykonania opcji, występowanie pozycji podlegających zjawisku zaniżonych cen oraz inne składowe ryzyka, które mogą nie zostać należycie uwzględnione w modelu szacowania wartości zagrożonej, w tym okres wymagany do zabezpieczenia portfela lub zarządzania ryzykiem w trudnych warunkach rynkowych.

§ 18. Dom maklerski jest zobowiązany do posiadania pełnej dokumentacji przeprowadzonych obliczeń wartości zagrożonej, wyników weryfikacji historycznych, weryfikacji rewaluacyjnych oraz testów skrajnych warunków.

Rozdział 4. Stosowanie metody wartości zagrożonej

§ 19. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego obliczony w oparciu o model wartości zagrożonej jest równy większej z dwóch kwot obliczonych jako:

- 1) wartość zagrożona obliczona w dniu poprzednim, powiększona, o ile to konieczne, o narzut z tytułu nadwyżkowego ryzyka niewykonania zobowiązań, o którym mowa w § 4;
- 2) średnia arytmetyczna wartości zagrożonych obliczonych w 60 poprzednich dniach roboczych, pomnożona przez współczynnik korygujący k, powiększona, o ile to konieczne, o narzut z tytułu nadwyżkowego ryzyka niewykonania zobowiązań, o którym mowa w § 4.

§ 20. Współczynnik korygujący k ustala się zgodnie z poniższą tabelą na podstawie weryfikacji historycznej, o której mowa w § 14, w zależności od liczby n określonej jako ilość dni w okresie weryfikacji, o którym mowa w § 14 i § 15, w których rzeczywista strata na pozycjach pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej przekroczyła wartość zagrożoną wyznaczoną na dany dzień roboczy:

Liczba przekroczeń n	Współczynnik korygujący k
nie więcej niż 4	3,00
5	3,40
6	3,50
7	3,65
8	3,75
9	3,85
10 i więcej	4,00

§ 21. W przypadku każdorazowego przekroczenia, powodującego zwiększenie współczynnika korygującego k, zidentyfikowanego przez dom maklerski w trakcie procesu weryfikacji dom maklerski jest zobowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż 5 dni roboczych po zakończeniu weryfikacji, powiadomić Komisję o stwierdzonych przekroczeniach.

Załącznik nr 14

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU KOSZTÓW STAŁYCH

§ 1. Wymóg kapitałowy z tytułu kosztów stałych jest równy 25% stałych kosztów operacyjnych wykazanych w ostatnim zbadanym rocznym sprawozdaniu finansowym domu maklerskiego, z zastrzeżeniem § 3.

§ 2. Przez stałe koszty operacyjne rozumie się sumę następujących rodzajów kosztów:

- 1) opłaty na rzecz izby gospodarczej;
- 2) wynagrodzenia;
- 3) ubezpieczenia społeczne;
- 4) świadczenia na rzecz pracowników;
- 5) zużycie materiałów i energii;
- 6) koszty utrzymania i wynajmu budynków;
- 7) pozostałe koszty rzeczowe;
- 8) amortyzacja;
- 9) prowizje i inne opłaty;
- 10) pozostałe koszty operacyjne, określone w przepisach ustawy o rachunkowości;
- 11) utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące należności.

§ 3. 1. W ciągu pierwszego roku prowadzenia działalności maklerskiej zastosowanie mają wymogi kapitałowe z tytułu kosztów stałych równe 25 % stałych kosztów operacyjnych, oznaczonych w analizie ekonomiczno-finansowej możliwości prowadzenia działalności maklerskiej, o której mowa w art. 82 ust. 1 pkt 9 ustawy, na dany rok obejmujący pełne 12 miesięcy prognozy.

2. W przypadku gdy dom maklerski rozpoczyna działalność maklerską w danym roku obrotowym, a sporządzona dla tego okresu analiza, o której mowa w ust. 1, nie obejmuje pełnych 12 miesięcy, przy obliczaniu 25 % stałych kosztów operacyjnych należy oszacować te koszty na podstawie 12 kolejnych miesięcy, poczynając od momentu rozpoczęcia działalności.

UZASADNIENIE

Przedstawiony projekt rozporządzenia przygotowany został na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...), zgodnie z którym minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa w drodze rozporządzenia zakres i szczegółowe zasady wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego, w tym wymogów kapitałowych, dla domów maklerskich oraz określania maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów dla tych domów maklerskich, w tym warunki i sposób wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego metodą uwzględniającą wymóg kapitałowy z tytułu kosztów stałych albo metodą uwzględniającą współczynnik przejścia oraz warunki i sposób stosowania przy wyznaczaniu wymogów kapitałowych współczynników, metod, ocen i innych rozwiązań, o których mowa w art. 105, 105a, 105c i 105d, wymagających zgody Komisji, a także przypadki, w których nie jest wymagana zgoda Komisji na ich stosowanie.

Celem projektowanych regulacji jest m.in. implementacja zapisów Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz.U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.), która przenosi do regulacji obowiązujących w UE propozycje zawarte w tzw. Nowej Umowie Kapitałowej Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego. Przedmiotowa dyrektywa, w powiązaniu z Dyrektywą 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz.U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.), ustanawia wymogi adekwatności kapitałowej mające zastosowanie względem firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych, zasad dotyczących obliczania funduszy własnych oraz zasad ich nadzoru ostrożnościowego.

Przedmiotowe rozporządzenie stanowi implementację art. 1-3, 11, 18-34, 37-39, 43-48, załączników I-VII Dyrektywy 2006/49/WE (art. 1-37, 74-149, załączników II-X Dyrektywy 2006/48/WE).

W opinii projektodawców regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują przepisy projektowanych regulacji

Niniejsze rozporządzenie oddziałuje na domy maklerskie, z wyłączeniem domów maklerskich, które nie prowadzą działalności, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2-4, 6-8 lub ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

4. Wpływ projektu na sytuację i rozwój regionalny

Projekt nie wpływa na sytuację i rozwój regionalny.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

6. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Treść projektu została uzgodniona w trybie prac Zespołu Roboczego do spraw adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych, który został utworzony przy Radzie Rozwoju Rynku Finansowego jako robocza komórka do spraw wstępnego uzgodnienia propozycji rozwiązań prawnych implementujących postanowienia Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.) oraz postanowienia Dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia..... 2008 r.

w sprawie zakresu, trybu, formy oraz terminów przekazywania informacji przez firmy inwestycyjne, banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy i banki powiernicze

Na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr....., poz.....) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa zakres, tryb i formę oraz terminy przekazywania informacji, o których mowa w art. 86 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, przez firmy inwestycyjne, banki, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy i banki powiernicze.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie - rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 2) ustawie o rachunkowości - rozumie się przez to ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾);
- 3) rozporządzeniu o wymogach kapitałowych - rozumie się przez to rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2008 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego, w tym wymogów kapitałowych dla domów maklerskich oraz określenia maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów (Dz. U. Nr, poz.);
- 4) instrumentach rynku niepublicznego - rozumie się przez to papiery wartościowe niedopuszczone do obrotu na rynku regulowanym;
- 5) biurze maklerskim - rozumie się przez to oddział lub inną jednostkę banku prowadzącego działalność maklerską działającą na zasadach oddziału, wyodrębnioną organizacyjnie, w ramach której jest prowadzona ta działalność;
- 6) jednostce banku prowadzącego działalność maklerską - rozumie się przez to niebędącą biurem maklerskim wyodrębnioną organizacyjnie, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 111 ust. 10 ustawy, jednostkę banku prowadzącą działalność maklerską wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
- 7) punktach przyjmowania zleceń - rozumie się przez to punkty banku prowadzącego działalność maklerską, w których są wykonywane czynności przyjmowania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
- 8) punkcie obsługi klientów - rozumie się przez to inną niż punkt przyjmowania zleceń jednostkę organizacyjną firmy inwestycyjnej, w której jest dokonywana bieżąca obsługa

- klientów tej firmy inwestycyjnej, obejmująca także przyjmowanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
- 9) organie zatwierdzającym – rozumie się przez to organ zatwierdzający, o którym mowa w art. 3 pkt 7 ustawy o rachunkowości;
 - 10) zagranicznej osobie prawnej prowadzącej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską - rozumie się przez to podmiot, o którym mowa w art. 115 ust. 2 ustawy, prowadzący działalność maklerską na podstawie zezwolenia Komisji;
 - 11) Kodeksie spółek handlowych - rozumie się przez to ustawę z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.³⁾);
 - 12) wstępnym rocznym sprawozdaniu finansowym - rozumie się przez to sprawozdanie, o którym mowa w art. 52 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Rozdział 2

Informacje dotyczące działalności i sytuacji finansowej domów maklerskich

§ 3. 1. Dom maklerski jest obowiązany dostarczać Komisji, w formie raportu bieżącego, informacje o następujących zdarzeniach dotyczących jego działalności lub sytuacji finansowej:

- 1) rozpoczęciu wykonywania poszczególnych czynności w ramach posiadanych zezwoleń na prowadzenie działalności maklerskiej;
- 2) utracie, w wyniku zdarzeń losowych, aktywów o znacznej wartości;
- 3) otrzymaniu przez dom maklerski od zakładu ubezpieczeń odszkodowania z tytułu szkody spowodowanej utratą, w wyniku zdarzeń losowych, aktywów o znacznej wartości;
- 4) podjęciu decyzji o zgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości domu maklerskiego;
- 5) podjęciu decyzji o wszczęciu postępowania naprawczego;
- 6) wniesieniu do porządku obrad zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia punktu dotyczącego podjęcia uchwały o zgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości domu maklerskiego oraz o podjęciu przez zgromadzenie wspólników lub walne zgromadzenie uchwały w tej sprawie;
- 7) wniesieniu do porządku obrad zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia punktu dotyczącego podjęcia uchwały o wszczęciu postępowania naprawczego oraz o podjęciu przez zgromadzenie wspólników lub walne zgromadzenie uchwały w tej sprawie;
- 8) podjęciu decyzji o zwołaniu zgromadzenia wspólników, w związku z wykazaniem w bilansie straty przewyższającej sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz połowy kapitału zakładowego, lub podjęciu decyzji o zwołaniu walnego zgromadzenia akcjonariuszy, w związku z wykazaniem w bilansie straty przewyższającej sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz jedną trzecią część kapitału zakładowego;
- 9) złożeniu do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości domu maklerskiego;
- 10) złożeniu do sądu wniosku o otwarcie postępowania naprawczego;
- 11) wystąpieniu przyczyny powodującej rozwiązanie spółki będącej domem maklerskim;
- 12) otwarciu likwidacji;
- 13) podjęciu uchwały o zamiarze połączenia z innym podmiotem;
- 14) podjęciu uchwały o połączeniu z innym podmiotem;
- 15) podjęciu uchwały o zamiarze podziału domu maklerskiego;
- 16) podjęciu uchwały o podziale domu maklerskiego;
- 17) podjęciu uchwały o zamiarze przekształcenia spółki w inną spółkę handlową;
- 18) podjęciu uchwały o przekształceniu spółki w inną spółkę handlową;
- 19) podjęciu uchwały o zmianie w kapitałach własnych;
- 20) podjęciu uchwały o emisji dłużnych papierów wartościowych;

- 21) zawarciu umowy pożyczki lub kredytu, w wyniku której powstaną zobowiązania podporządkowane, o których mowa w rozporządzeniu o wymogach kapitałowych;
- 22) zamierzonej spłacie zobowiązań podporządkowanych, która spowoduje obniżenie wielkości nadzorowanych kapitałów do poziomu niższego niż 120 % całkowitego wymogu kapitałowego;
- 23) zawarciu umowy z podmiotem uprawnionym, dokonującym badania sprawozdań finansowych domu maklerskiego;
- 24) wypowiedzeniu przez dom maklerski umowy o badanie sprawozdań finansowych domu maklerskiego z podmiotem uprawnionym, dokonującym badania sprawozdań finansowych domu maklerskiego, lub wypowiedzeniu umowy przez ten podmiot;
- 25) zaciągnięciu kredytu lub pożyczki o wartości przekraczającej 10 % kapitałów własnych domu maklerskiego;
- 26) zaciągnięciu kilku kredytów lub pożyczek o łącznej wartości przekraczającej 10 % kapitałów własnych domu maklerskiego;
- 27) podjęciu przez organ zatwierdzający domu maklerskiego uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy domu maklerskiego;
- 28) istotnym naruszeniu przez dom maklerski zasad świadczenia usług maklerskich określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 29) kształtowaniu się poziomu nadzorowanych kapitałów poniżej wysokości całkowitego wymogu kapitałowego lub wysokości wymogu kapitałowego z tytułu kosztów stałych, lub minimalnej wysokości kapitału założycielskiego, lub niedotrzymaniu wymaganej relacji poziomu nadzorowanych kapitałów do wysokości zaciągniętych przez dom maklerski kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych przez niego dłużnych papierów wartościowych;
- 30) złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w związku z prowadzoną działalnością maklerską;
- 31) uzyskaniu informacji o wszczęciu przed organem administracji publicznej lub sądem jednego lub kilku postępowań dotyczących zobowiązań domu maklerskiego, których łączna wartość stanowi co najmniej 10 % kapitałów własnych domu maklerskiego;
- 32) uzyskaniu informacji o wszczęciu przed organem administracji publicznej lub sądem jednego lub kilku postępowań dotyczących wierzytelności domu maklerskiego, których łączna wartość stanowi co najmniej 10 % kapitałów własnych domu maklerskiego;
- 33) rozpoczęciu i zakończeniu prowadzenia obsługi kasowej klientów przez dom maklerski;
- 34) podjęciu przez organ zatwierdzający domu maklerskiego uchwały o zastosowaniu zaawansowanego modelu wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu określonego rodzaju ryzyka;
- 35) zmianie sposobu wyliczania całkowitego wymogu kapitałowego w związku ze zmianą statusu zakresu prowadzonej działalności ze znaczącego na nieznaczący lub z nieznaczącego na znaczący;
- 36) ryzyku, które może zagrozić jego sytuacji finansowej, w przypadku gdy dom maklerski stosuje przepisy § 13 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w szczególności ryzyku związanym ze strukturą i źródłami finansowania nadzorowanych kapitałów oraz finansowania zewnętrznego;
- 37) przypadku niewywiązania się z zobowiązań strony z zawartej z domem maklerskim umowy z przyrzeczeniem odkupu oraz umowy pożyczki instrumentów finansowych;
- 38) zamiarze ograniczenia lub rezygnacji z prowadzonej działalności maklerskiej;
- 39) naruszeniu skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej;
- 40) przekroczeniu limitu koncentracji zaangażowania;
- 41) przekroczeniu limitu dużych zaangażowań;

- 42) podjęciu przez wspólników, w przypadku domu maklerskiego w formie spółki osobowej, uchwały w sprawie powierzenia wspólnikowi prowadzenia spraw spółki lub w sprawie pozbawienia wspólnika prawa prowadzenia spraw spółki;
- 43) odebraniu na mocy orzeczenia sądu wspólnikowi spółki osobowej będącej domem maklerskim prawa prowadzenia spraw spółki;
- 44) podjęciu przez wspólników, w przypadku domu maklerskiego w formie spółki osobowej, uchwały o dalszym trwaniu spółki, pomimo śmierci, ogłoszenia upadłości wspólnika lub pomimo wypowiedzenia umowy spółki przez wspólnika lub jego wierzyciela;
- 45) podjęciu lub zakończeniu prowadzenia działalności gospodarczej innej niż działalność maklerska.

2. Do aktywów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, należą aktywa stanowiące ponad 10 % łącznej wartości kapitałów własnych, a w przypadku aktywów finansowych - aktywa stanowiące ponad 10 % łącznej wartości kapitałów własnych lub aktywa, które w wyniku ich nabycia spowodują przekroczenie odpowiednio 5 %, 10 %, 25 % i 33 % kapitału zakładowego podmiotu, którego akcje (udziały) stanowią przedmiot aktywów finansowych domu maklerskiego.

3. Do domu maklerskiego:

- 1) prowadzącego działalność maklerską polegającą wyłącznie na przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, lub na doradztwie inwestycyjnym w zakresie instrumentów finansowych, dopuszczonych do obrotu zorganizowanego - nie stosuje się przepisów ust. 1 pkt 21, 22, 27, 29, 34-37 i 30-41;
- 2) który zawarł umowę ubezpieczenia wskazaną w art. 98 ust. 9 i 9a ustawy - nie stosuje się przepisów ust. 1 pkt 8, 19-22, 25, 26, 29, 34-37 i 39-41.

§ 4. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę rozpoczęcia wykonywania poszczególnych czynności w ramach posiadanych zezwoleń;
- 2) wskazanie, jakie czynności zostały podjęte w ramach posiadanych zezwoleń.

§ 5. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) rodzaj i datę wystąpienia zdarzenia losowego oraz rodzaj utraconych aktywów;
- 2) wartość księgową oraz szacunkową wartość rynkową utraconych aktywów;
- 3) wielkość udziału wartości utraconych aktywów w wartości wszystkich aktywów;
- 4) przewidywane skutki utraty aktywów dla dalszej działalności domu maklerskiego.

§ 6. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 3, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) nazwę (firmę), siedzibę oraz adres zakładu ubezpieczeń;
- 2) datę otrzymania odszkodowania;
- 3) wysokość środków pieniężnych otrzymanych od zakładu ubezpieczeń z tytułu odszkodowania.

§ 7. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 4, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wielkość zadłużenia;
- 2) przyczyny zaprzestania wykonywania zobowiązań;
- 3) wskazanie sądu właściwego do rozpatrzenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

2. W przypadku gdy decyzja zapadła w formie uchwały, do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały.

§ 8. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 5, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) przyczyny uzasadniające złożenie wniosku o otwarcie postępowania naprawczego;
- 2) wskazanie sądu właściwego do rozpatrzenia wniosku o otwarcie postępowania naprawczego.

2. W przypadku gdy decyzja zapadła w formie uchwały, do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały.

§ 9. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 6, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia;
- 2) porządek obrad zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia;
- 3) wielkość zadłużenia.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć projekt uchwały zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia w sprawie zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki.

3. Po podjęciu przez zgromadzenie wspólników lub walne zgromadzenie uchwały w sprawie zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości domu maklerskiego, do raportu bieżącego należy dołączyć odpis tej uchwały.

§ 10. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 7, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia;
- 2) porządek obrad zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia;
- 3) przyczyny uzasadniające złożenie wniosku o otwarcie postępowania naprawczego.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć projekt uchwały zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia w sprawie wszczęcia postępowania naprawczego.

3. Po podjęciu przez zgromadzenie wspólników lub walne zgromadzenie uchwały w sprawie wszczęcia postępowania naprawczego, do raportu bieżącego należy dołączyć odpis tej uchwały.

§ 11. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 8, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wielkość straty, kapitału zakładowego, zapasowego oraz kapitałów rezerwowych;
- 2) datę zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia;
- 3) porządek obrad zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć projekt uchwały w sprawie dalszego istnienia domu maklerskiego.

§ 12. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 9, do raportu bieżącego należy dołączyć kopię wniosku o ogłoszenie upadłości oraz, w przypadku wniosku o ogłoszenie upadłości zgłoszonego przez wierzycieli, opinię zarządu lub wspólników (partnerów, komplementariuszy), którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki, w tej sprawie.

§ 13. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 10, do raportu bieżącego należy dołączyć kopię wniosku.

§ 14. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 11, raport bieżący zawiera wskazanie przyczyny powodującej rozwiązanie spółki oraz datę jej wystąpienia. Do raportu bieżącego należy dołączyć kopię lub odpis dokumentu potwierdzającego wystąpienie danej przyczyny.

§ 15. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 12, raport bieżący zawiera imiona, nazwiska i adresy likwidatorów, ze wskazaniem, czy są to wspólnicy (partnerzy, komplementariusze), członkowie zarządu, czy też osoby powołane uchwałą wspólników, zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia, wybrane zgodnie ze statutem, czy też wyznaczone przez sąd.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały wspólników (partnerów, komplementariuszy), zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia o otwarciu likwidacji.

§ 16. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 13, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu domu maklerskiego, który podjął uchwałę - w przypadku gdy dom maklerski działa w formie spółki kapitałowej lub spółki partnerskiej, w której prowadzenie spraw spółki powierzono zarządowi;
- 2) datę podjęcia uchwały;
- 3) nazwę (firmę), siedzibę, adres, przedmiot działalności i numer właściwego rejestru podmiotu, z którym następuje połączenie;
- 4) przyczyny podjęcia uchwały o zamiarze połączenia;
- 5) przewidywaną datę połączenia.

§ 17. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 14, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę podjęcia uchwały;
- 2) nazwę (firmę), siedzibę, adres, przedmiot działalności i numer właściwego rejestru podmiotu, z którym następuje połączenie;
- 3) przyczyny podjęcia uchwały o połączeniu;
- 4) rodzaj i sposób połączenia;
- 5) ocenę przewidywanych skutków ekonomicznych połączenia;
- 6) daty bilansów, na podstawie których połączenie ma być dokonane;
- 7) termin zgłoszenia połączenia do właściwych rejestrów.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały o połączeniu oraz pisemną opinię biegłego na temat planowanego połączenia, o ile uzyskanie opinii było wymagane.

3. Do raportu bieżącego należy dołączyć plan połączenia, o którym mowa w art. 499 lub art. 518 Kodeksu spółek handlowych, o ile został przygotowany i o ile nie został on wcześniej przedstawiony Komisji.

§ 18. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 15, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu domu maklerskiego, który podjął uchwałę;
- 2) datę podjęcia uchwały;
- 3) nazwy (firmy), siedziby, adresy i przedmiot działalności spółek uczestniczących w podziale;
- 4) przyczyny podjęcia uchwały o zamiarze podziału;
- 5) przewidywaną datę podziału.

§ 19. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 16, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę podjęcia uchwały;
- 2) nazwę (firmę), siedzibę, adres i przedmiot działalności spółek uczestniczących w podziale;
- 3) przyczyny podjęcia uchwały o podziale;
- 4) rodzaj i sposób podziału;

- 5) ocenę przewidywanych skutków ekonomicznych podziału;
- 6) datę bilansu, na podstawie którego podział ma być dokonany;
- 7) termin zgłoszenia podziału do właściwego rejestru.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia o podziale oraz pisemną opinię biegłego na temat planowanego podziału.

3. Do raportu bieżącego należy dołączyć plan podziału, o którym mowa w art. 534 Kodeksu spółek handlowych, o ile nie został on wcześniej przedstawiony Komisji.

§ 20. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 17, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu domu maklerskiego, który podjął uchwałę - w przypadku gdy dom maklerski działa w formie spółki kapitałowej lub spółki partnerskiej, w której prowadzenie spraw spółki powierzono zarządowi;
- 2) datę podjęcia uchwały;
- 3) rodzaj przekształcenia;
- 4) przyczyny podjęcia uchwały o zamiarze przekształcenia;
- 5) przewidywaną datę przekształcenia.

§ 21. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 18, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę podjęcia uchwały;
- 2) przyczyny podjęcia uchwały o przekształceniu;
- 3) rodzaj przekształcenia;
- 4) ocenę przewidywanych skutków ekonomicznych przekształcenia;
- 5) datę bilansu, na podstawie którego przekształcenie ma być dokonane;
- 6) termin zgłoszenia przekształcenia do właściwego rejestru.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały wspólników, zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia o przekształceniu oraz, jeżeli wymagane jest sporządzenie planu przekształcenia, pisemną opinię biegłego rewidenta na temat planu przekształcenia.

3. Jeżeli wymagane jest sporządzenie planu przekształcenia, do raportu bieżącego należy dołączyć plan przekształcenia, o którym mowa w art. 558 Kodeksu spółek handlowych, o ile nie został on wcześniej przedstawiony Komisji.

§ 22. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 19, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu domu maklerskiego, który podjął uchwałę - w przypadku gdy dom maklerski działa w formie spółki kapitałowej lub spółki partnerskiej, w której prowadzenie spraw spółki powierzono zarządowi;
- 2) datę podjęcia uchwały;
- 3) przyczyny podjęcia uchwały o zmianie w kapitałach własnych zaliczanych do środków własnych domu maklerskiego, a także w pozostałych kapitałach własnych;
- 4) rodzaj, sposób i przewidywany termin zmiany oraz wielkości, o jakie kapitały własne ulegną zmianie.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały o zmianie w kapitałach własnych podmiotu.

§ 23. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 20, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) rodzaj papieru wartościowego;

- 2) wskazanie organu, który podjął uchwałę;
- 3) datę podjęcia uchwały o emisji oraz przewidywany termin jej wykonania;
- 4) wielkość emisji, liczbę serii lub transzy i przewidywany termin sprzedaży;
- 5) wartość nominalną oraz cenę emisyjną dłużnych papierów wartościowych;
- 6) przewidywaną łączną wartość wpływów z emisji;
- 7) warunki wykupu i oprocentowania dłużnych papierów wartościowych;
- 8) przewidziane w warunkach emisji świadczenia niepieniężne;
- 9) wielkość przewidywanych gwarancji lub innych zabezpieczeń, nazwę (firmę) jednostki gwarantującej lub zabezpieczającej oraz sumę jej kapitałów (funduszy) własnych wykazaną w bilansie za ostatni rok obrotowy;
- 10) cel emisji;
- 11) podmioty, do których jest kierowana emisja.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały właściwego organu domu maklerskiego o emisji dłużnych papierów wartościowych.

3. Po upływie terminu sprzedaży emisji papierów wartościowych lub kolejnych serii, lub transz należy w formie raportu bieżącego przekazać informacje o faktycznie zrealizowanych wpływach pieniężnych i faktycznej wielkości zobowiązań podmiotu z tytułu emisji oraz o uzyskanych gwarancjach lub innych zabezpieczeniach.

§ 24. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 21, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) nazwę (firmę), siedzibę i adres lub imię, nazwisko i adres udzielającego pożyczki lub kredytu;
- 2) wysokość pożyczki lub kredytu oraz warunki i terminy spłaty wraz z oprocentowaniem;
- 3) opis powiązań gospodarczych, kapitałowych oraz osobowych domu maklerskiego z podmiotem udzielającym pożyczki lub kredytu;
- 4) przedmiot działalności podmiotu udzielającego pożyczki lub kredytu;
- 5) nazwę i numer właściwego rejestru dla podmiotu udzielającego pożyczki lub kredytu.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć kopię umowy pożyczki lub umowy kredytowej.

§ 25. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 22, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) nazwę (firmę), siedzibę i adres lub imię, nazwisko i adres udzielającego pożyczki lub kredytu;
- 2) wielkość zaciągniętych zobowiązań;
- 3) wynikający z umowy termin spłaty zobowiązań;
- 4) wielkość spłaty zobowiązań;
- 5) przewidywany termin spłaty;
- 6) procentowo wyrażony udział prognozowanej wielkości nadzorowanych kapitałów po spłacie zobowiązań w całkowitym wymogu kapitałowym.

§ 26. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 23, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) dane o podmiocie uprawnionym:
 - a) imię, nazwisko albo nazwę (firmę),
 - b) adres,
 - c) numer wpisu na listę biegłych rewidentów;
- 2) datę zawarcia umowy;
- 3) wskazanie, czy dom maklerski korzystał w przeszłości z usług tego podmiotu, a jeżeli tak, to w jakim zakresie;

- 4) wskazanie organu, który dokonał wyboru podmiotu uprawnionego, z którym została zawarta umowa;
- 5) czas, na jaki została zawarta umowa.

§ 27. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 24, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie strony, która wypowiedziała umowę;
- 2) wskazanie konsekwencji finansowych wypowiedzenia;
- 3) wskazanie wcześniejszych rezygnacji z wyrażania opinii, opinii negatywnych lub opinii z zastrzeżeniami o prawidłowości i rzetelności sprawozdań finansowych domu maklerskiego, wydanych przez podmiot uprawniony, którego wypowiedzenie dotyczy;
- 4) wskazanie organów zalecających lub akceptujących wypowiedzenie umowy z podmiotem uprawnionym;
- 5) opis wszelkich rozbieżności, jakie miały miejsce pomiędzy zarządem domu maklerskiego a podmiotem uprawnionym, którego wypowiedzenie dotyczy, co do interpretacji i stosowania przepisów prawa lub postanowień statutu dotyczących przedmiotu badania, z zaznaczeniem sposobu ich rozstrzygnięcia.

2. Do raportu bieżącego powinno być załączone pismo podmiotu uprawnionego, którego wypowiedzenie dotyczy, sporządzone na prośbę domu maklerskiego i adresowane do Komisji, w którym podmiot ten potwierdza lub nie potwierdza informacji podanych w raporcie bieżącym.

§ 28. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 25, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) nazwę (firmę), siedzibę i adres podmiotu udzielającego kredytu lub pożyczki;
- 2) wysokość kredytu lub pożyczki;
- 3) przeznaczenie środków pochodzących z kredytu lub pożyczki;
- 4) okres kredytowania;
- 5) uprawnienia kredytodawcy lub pożyczkodawcy związane z wykorzystaniem udzielonego kredytu lub pożyczki i zabezpieczeniem ich zwrotu, wraz z określeniem sposobu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki.

§ 29. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 26, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) nazwy (firmy), siedziby i adresy podmiotów udzielających kredytów lub pożyczek;
- 2) wysokość poszczególnych kredytów lub pożyczek;
- 3) przeznaczenie środków pochodzących z kredytów lub pożyczek;
- 4) okresy kredytowania;
- 5) uprawnienia kredytodawców lub pożyczkodawców związane z wykorzystaniem udzielonych kredytów lub pożyczek i zabezpieczeniem ich zwrotu, wraz z określeniem sposobów udzielania zabezpieczeń kredytów lub pożyczek.

§ 30. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 27, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę podjęcia uchwały;
- 2) wskazanie organu zatwierdzającego, który podjął uchwałę.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy.

§ 31. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 28, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę naruszenia;
- 2) datę wykrycia naruszenia;
- 3) istotę naruszenia;
- 4) rodzaj kroków podjętych w związku z wykryciem naruszenia zasad świadczenia usług maklerskich określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy.

§ 32. 1. W przypadku kształtowania się poziomu nadzorowanych kapitałów poniżej wysokości całkowitego wymogu kapitałowego lub wysokości wymogu kapitałowego z tytułu kosztów stałych, lub minimalnej wysokości kapitału założycielskiego, o których mowa w rozporządzeniu o wymogach kapitałowych, raport bieżący zawiera dane, o których mowa w części A załącznika nr 3 do rozporządzenia, według stanu na dzień wystąpienia tego zdarzenia, z zastrzeżeniem ust. 5.

2. W przypadku niedotrzymania wymaganej relacji poziomu nadzorowanych kapitałów do wysokości zaciągniętych przez dom maklerski kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych przez niego dłużnych papierów wartościowych, o której mowa w rozporządzeniu o wymogach kapitałowych, raport bieżący zawiera dane, o których mowa w dziale XI części B załącznika nr 3 do rozporządzenia, sporządzone na dzień wystąpienia tego zdarzenia, z zastrzeżeniem ust. 6.

3. Do raportu bieżącego, o którym mowa w ust. 1 i 2, należy dołączyć następujące informacje:

- 1) opis przyczyn przekroczenia poziomu nadzorowanych kapitałów lub niedotrzymania relacji;
- 2) opis działań, jakie dom maklerski zamierza podjąć w celu przywrócenia stanów zgodnych z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu o wymogach kapitałowych.

4. W przypadku gdy sytuacja, o której mowa w ust. 1 lub 2, utrzymuje się przez okres dłuższy niż 1 dzień, raport bieżący jest przesyłany codziennie, z tym że opis działań jest przesyłany z pierwszym raportem, chyba że w tym zakresie nastąpi zmiana zamierzeń domu maklerskiego.

5. Dom maklerski będący podmiotem dominującym w grupie, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 20 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w przypadku kształtowania się poziomu nadzorowanych kapitałów poniżej wysokości całkowitego wymogu kapitałowego lub wymogu kapitałowego z tytułu kosztów stałych, lub minimalnej wysokości kapitału założycielskiego, o których mowa w rozporządzeniu o wymogach kapitałowych, raport bieżący zawiera dane, o których mowa w części A załącznika nr 5 do rozporządzenia, według stanu na dzień wystąpienia tego zdarzenia.

6. Dom maklerski będący podmiotem dominującym w grupie, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 20 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w przypadku niedotrzymania wymaganej relacji poziomu nadzorowanych kapitałów do wysokości zaciągniętych przez dom maklerski kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych przez niego dłużnych papierów wartościowych, o której mowa w rozporządzeniu o wymogach kapitałowych, raport bieżący zawiera dane, o których mowa w dziale XI części B załącznika nr 5 do rozporządzenia, sporządzone na dzień wystąpienia tego zdarzenia.

§ 33. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 30, do raportu bieżącego należy dołączyć kopię zawiadomienia.

§ 34. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 31, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu lub sądu, przed którym wszczęto postępowanie;
- 2) wysokość zobowiązań, z zastrzeżeniem ust. 2;

- 3) oznaczenie wierzycieli (imię, nazwisko, nazwę lub firmę, siedzibę, adres i przedmiot działalności), wraz z określeniem wielkości zobowiązań przypadającej na każdego z nich;
- 4) opis stosunków prawnych, z których wynikają zobowiązania;
- 5) opis powiązań gospodarczych, kapitałowych oraz osobowych wierzycieli z domem maklerskim.

2. Do zobowiązań, o których mowa w ust. 1, są wliczane zobowiązania domu maklerskiego dochodzone w postępowaniach przed sądem, w których wydano nieprawomocny wyrok albo postanowienie, lub w postępowaniach administracyjnych niezakończonych decyzją ostateczną.

3. Po uprawomocnieniu się wyroku albo postanowienia sądu lub gdy decyzja administracyjna stanie się ostateczna, raport bieżący zawiera informację o treści tych orzeczeń.

§ 35. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 32, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu lub sądu, przed którym wszczęto postępowanie;
- 2) wysokość wierzytelności;
- 3) oznaczenie dłużników (imię, nazwisko, nazwę lub firmę, siedzibę, adres i przedmiot działalności), wraz z określeniem wielkości wierzytelności przypadających od każdego z nich;
- 4) opis stosunków prawnych, z których wynikają wierzytelności;
- 5) opis powiązań gospodarczych, kapitałowych oraz osobowych dłużników z domem maklerskim.

2. Do wierzytelności, o których mowa w ust. 1, są wliczane wierzytelności domu maklerskiego dochodzone w postępowaniach przed sądem, w których wydano nieprawomocny wyrok albo postanowienie, lub w postępowaniach administracyjnych niezakończonych decyzją ostateczną.

3. Po uprawomocnieniu się wyroku albo postanowienia sądu lub gdy decyzja administracyjna stanie się ostateczna, raport bieżący zawiera informację o treści tych orzeczeń.

§ 36. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 33, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę rozpoczęcia lub zakończenia obsługi kasowej;
- 2) adres punktu obsługi klientów lub oddziału, w którym rozpoczęto lub zakończono prowadzenie obsługi kasowej.

§ 37. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 34, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) data podjęcia uchwały;
- 2) wskazanie organu zatwierdzającego, który podjął uchwałę;
- 3) planowana data wprowadzenia w życie zapisów uchwały.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały.

§ 38. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 35, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę dokonania obliczeń, na podstawie których stwierdzono zmianę statusu prowadzonej działalności z nieznaczącej na znaczącą lub ze znaczącej na nieznaczącą;
- 2) poziom warunków, o których mowa w § 7 ust. 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

§ 39. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 36, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) szczegółową charakterystykę zagrożenia;
- 2) opis przypuszczalnego wpływu na sytuację domu maklerskiego.

§ 40. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 37, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) charakterystykę umowy;
- 2) termin, w którym powinny zostać uregulowane wynikające z umowy zobowiązania wobec domu maklerskiego;
- 3) wynikającą z umowy wielkość zobowiązania.

§ 41. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 38, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę i tryb podjęcia decyzji o zamiarze ograniczenia lub rezygnacji z działalności maklerskiej;
- 2) przyczyny ograniczenia lub rezygnacji z działalności maklerskiej;
- 3) datę walnego zgromadzenia, którego porządek obrad uwzględnia podjęcie uchwały w sprawie zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa obejmującej ograniczenie lub rezygnację z działalności maklerskiej;
- 4) porządek obrad walnego zgromadzenia, o którym mowa w pkt 3.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć projekt uchwały w sprawie zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa obejmującej ograniczenie lub rezygnację z działalności maklerskiej.

3. Po podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały w sprawie ograniczenia lub rezygnacji z działalności maklerskiej, do raportu bieżącego należy dołączyć odpis tej uchwały.

§ 42. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 39, raport bieżący zawiera dane, o których mowa w załączniku nr 4 do rozporządzenia, według stanu na dzień wystąpienia tego zdarzenia.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć następujące informacje:

- 1) opis przyczyn naruszenia skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej;
- 2) opis działań, jakie dom maklerski zamierza podjąć w celu przywrócenia stanów zgodnych z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu o wymogach kapitałowych.

3. W przypadku gdy sytuacja, o której mowa w ust. 1, utrzymuje się przez okres dłuższy niż 1 dzień, raport bieżący jest przesyłany codziennie, z tym że opis działań jest przesyłany z pierwszym raportem, chyba że w tym zakresie nastąpi zmiana zamierzeń domu maklerskiego.

§ 43. 1. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 40, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania;
- 2) nazwę (firmę) podmiotu, wobec którego powstało zaangażowanie;
- 3) wartość i rodzaj zaangażowania, stanowiącego przekroczenie limitu koncentracji zaangażowania, wobec danego podmiotu z podziałem na zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe oraz z wyszczególnieniem zaangażowania zaliczonego do portfela handlowego i niehandlowego;
- 4) rodzaj limitu koncentracji zaangażowania, o którym mowa w § 2 załącznika nr 10 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych;
- 5) poziom nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego w wielkości:
 - a) ustalonej, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w sposób określony w § 1 ust. 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, lub
 - b) w przypadku, gdy dom maklerski wchodzi w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 20 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, ustalonej, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w

sposób określony w § 6 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, bez uwzględnienia wielkości kapitałów uzupełniających III kategorii.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć opis działań, jakie dom maklerski zamierza podjąć w celu zmniejszenia wartości zaangażowania poniżej limitu koncentracji zaangażowania.

3. Raport bieżący jest przekazywany po spełnieniu przez dom maklerski warunków określonych w § 7 ust. 2 załącznika nr 10 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

4. Dom maklerski należący do grupy, o której mowa w § 19 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, przekazuje raport bieżący zawierający dane, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do poziomu *skonsolidowanych* nadzorowanych kapitałów.

§ 44. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 41, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę operacji, która spowodowała przekroczenie limitu dużych zaangażowań;
- 2) charakterystykę wszystkich zaangażowań, których suma jest większa niż limit dużych zaangażowań, w zakresie:
 - a) nazwy (firmy) podmiotu, wobec którego powstało zaangażowanie,
 - b) wartości i rodzaju poszczególnych zaangażowań z podziałem na zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe oraz z wyszczególnieniem zaangażowania zaliczonego do portfela handlowego i niehandlowego;
- 3) poziom nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego w wielkości:
 - a) ustalonej, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w sposób określony w § 1 ust. 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, lub
 - b) w przypadku, gdy dom maklerski wchodzi w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 20 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, ustalonej, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w sposób określony w § 6 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, bez uwzględnienia wielkości kapitałów uzupełniających III kategorii.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć opis działań, jakie dom maklerski zamierza podjąć w celu zmniejszenia wartości zaangażowań poniżej limitu dużych zaangażowań, ze wskazaniem, którego zaangażowania będą dotyczyły powyższe działania.

3. Raport bieżący może być przekazywany przez domy maklerskie, które przekroczyły limit dużych zaangażowań po spełnieniu warunków określonych w § 7 ust. 2 załącznika nr 10 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

4. Dom maklerski należący do grupy, o której mowa w § 19 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, przekazuje raport bieżący zawierający dane, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do poziomu *skonsolidowanych* nadzorowanych kapitałów.

§ 45. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 42, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie osoby, której powierzono prowadzenie spraw spółki lub którą pozbawiono prawa prowadzenia spraw spółki;
- 2) wskazanie powodów pozbawienia prawa prowadzenia spraw spółki.

2. W przypadku powierzenia prowadzenia spraw spółki osobie trzeciej raport powinien zawierać dane osobowe tej osoby.

3. Do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały w sprawie powierzenia prowadzenia spraw spółki lub w sprawie pozbawienia prawa prowadzenia spraw spółki.

§ 46. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt. 43 przepisy § 45 ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio, z tym, że do raportu bieżącego należy dołączyć orzeczenie sądu orzekającego o odebraniu wspólnikowi prawa prowadzenia spraw spółki.

§ 47. 1. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 44, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie przyczyny, pomimo której wystąpienia wspólnicy postanowili o dalszym trwaniu spółki;
- 2) datę uzgodnienia przez wspólników o dalszym trwaniu spółki.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały w sprawie dalszego istnienia spółki.

§ 48. W przypadku, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 45, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę podjęcia lub zakończenia prowadzenia działalności gospodarczej innej niż działalność maklerska;
- 2) rodzaj działalności.

Rozdział 3

Informacje dotyczące działalności i sytuacji finansowej banków prowadzących działalność maklerską w formie biura maklerskiego

§ 49. 1. Bank prowadzący działalność maklerską jest obowiązany dostarczać Komisji, w formie raportu bieżącego, informacje o następujących zdarzeniach dotyczących jego działalności lub sytuacji finansowej:

- 1) rozpoczęciu wykonywania przez biuro maklerskie poszczególnych czynności w ramach posiadanych zezwoleń na prowadzenie działalności maklerskiej;
- 2) utracie, w wyniku zdarzeń losowych, aktywów o znacznej wartości, jeżeli aktywa te wchodziły do składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności przez biuro maklerskie;
- 3) otrzymaniu przez bank od zakładu ubezpieczeń środków pieniężnych z tytułu odszkodowania za szkody spowodowane utratą, w wyniku zdarzeń losowych, aktywów o znacznej wartości, jeżeli aktywa te wchodziły do składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności przez biuro maklerskie;
- 4) podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały w sprawie utworzenia bankowej grupy kapitałowej;
- 5) podjęciu uchwały o zamiarze połączenia z innym podmiotem;
- 6) podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały o połączeniu z innym podmiotem;
- 7) podjęciu uchwały o zamiarze podziału banku;
- 8) podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały o podziale banku;
- 9) podjęciu przez organ zatwierdzający banku uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy;
- 10) istotnym naruszeniu przez biuro maklerskie zasad świadczenia usług maklerskich określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 11) złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w związku z działalnością prowadzoną przez biuro maklerskie;
- 12) zamiarze ograniczenia lub rezygnacji z prowadzonej działalności maklerskiej .

2. Do aktywów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, należą aktywa stanowiące ponad 10 % wartości funduszu własnego, o którym mowa w przepisach określających szczególne zasady rachunkowości domów maklerskich.

§ 50. W przypadku, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 1, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę rozpoczęcia wykonywania poszczególnych czynności w ramach posiadanych zezwoleń;
- 2) wskazanie, jakie czynności zostały podjęte w ramach posiadanych zezwoleń.

§ 52. W przypadku, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 2, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) rodzaj i datę wystąpienia zdarzenia losowego oraz rodzaj utraconych aktywów;
- 2) wartość księgową oraz szacunkową wartość rynkową utraconych aktywów;
- 3) wielkość udziału wartości utraconych aktywów w wartości wszystkich aktywów;
- 4) przewidywane skutki utraty aktywów dla dalszej działalności biura maklerskiego.

§ 53. W przypadku, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 3, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) nazwę (firmę), siedzibę oraz adres zakładu ubezpieczeń;
- 2) datę otrzymania środków pieniężnych z tytułu odszkodowania;
- 3) wysokość środków pieniężnych otrzymanych od zakładu ubezpieczeń z tytułu odszkodowania.

§ 54. 1. W przypadku, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 4, raport bieżący zawiera wskazanie banków wchodzących w skład grupy.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały walnego zgromadzenia w sprawie utworzenia grupy, o której mowa w ust. 1.

§ 55. W przypadku, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 5, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu banku, który podjął uchwałę;
- 2) datę podjęcia uchwały;
- 3) nazwę (firmę), siedzibę, adres, przedmiot działalności i numer właściwego rejestru podmiotu, z którym następuje połączenie;
- 4) przyczyny podjęcia decyzji o zamiarze połączenia;
- 5) przewidywaną datę połączenia.

§ 56. 1. W przypadku, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 6, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę podjęcia uchwały;
- 2) nazwę (firmę), siedzibę, adres, przedmiot działalności i numer właściwego rejestru podmiotu, z którym następuje połączenie;
- 3) przyczyny podjęcia uchwały o połączeniu;
- 4) rodzaj i sposób połączenia;
- 5) ocenę przewidywanych skutków ekonomicznych połączenia;
- 6) daty bilansów, na podstawie których połączenie ma być dokonane;
- 7) termin zgłoszenia połączenia do właściwych rejestrów.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały walnego zgromadzenia o połączeniu oraz pisemną opinię biegłego na temat planowanego połączenia.

3. Do raportu bieżącego należy dołączyć plan połączenia, o którym mowa w art. 499 Kodeksu spółek handlowych, o ile nie został on wcześniej przedstawiony Komisji.

§ 57. W przypadku, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 7, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu banku, który podjął uchwałę;
- 2) datę podjęcia uchwały;
- 3) nazwy (firmy), siedziby, adresy i przedmiot działalności spółek uczestniczących w podziale;
- 4) przyczyny podjęcia uchwały o zamiarze podziału;
- 5) przewidywaną datę podziału.

§ 58. 1. W przypadku, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 8, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę podjęcia uchwały;
- 2) nazwę (firmę), siedzibę, adres i przedmiot działalności spółek uczestniczących w podziale;
- 3) przyczyny podjęcia uchwały o podziale;
- 4) rodzaj i sposób podziału;
- 5) ocenę przewidywanych skutków ekonomicznych podziału;
- 6) datę bilansu, na podstawie którego podział ma być dokonany;
- 7) termin zgłoszenia podziału do właściwego rejestru.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały walnego zgromadzenia o podziale oraz pisemną opinię biegłego na temat planowanego podziału.

3. Do raportu bieżącego należy dołączyć plan podziału, o którym mowa w art. 534 Kodeksu spółek handlowych, o ile nie został on wcześniej przedstawiony Komisji.

§ 59. W przypadku, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 9, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę podjęcia uchwały;
- 2) wskazanie organu zatwierdzającego banku, który podjął uchwałę.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy.

§ 60. W przypadku, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 10, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę naruszenia;
- 2) datę wykrycia naruszenia;
- 3) istotę naruszenia;
- 4) rodzaj kroków podjętych w związku z wykryciem naruszenia zasad świadczenia usług maklerskich określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy.

§ 61. W przypadku, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 11, do raportu bieżącego należy dołączyć kopię zawiadomienia.

§ 62. 1. W przypadku, o którym mowa w § 49 ust. 1 pkt 12, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) przyczyny ograniczenia lub rezygnacji z działalności maklerskiej;

2) datę walnego zgromadzenia, którego porządek obrad uwzględnia podjęcie uchwały w sprawie zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa obejmującej ograniczenie lub rezygnację z działalności maklerskiej;

3) porządek obrad walnego zgromadzenia.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć projekt uchwały walnego zgromadzenia w sprawie ograniczenia lub rezygnacji z działalności maklerskiej.

3. Po podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały w sprawie ograniczenia lub rezygnacji z działalności maklerskiej, do raportu bieżącego należy dołączyć odpis tej uchwały.

4. W przypadku gdy decyzję podejmuje zarząd, do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały zarządu.

§ 63. Przepisy niniejszego rozdziału, dotyczące banku prowadzącego działalność maklerską, stosuje się odpowiednio do banku, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy.

Rozdział 4

Informacje dotyczące działalności jednostek banków prowadzących działalność maklerską wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych

§ 64. Jednostka banku prowadzącego działalność maklerską, jest obowiązana dostarczać Komisji, w formie raportu bieżącego, informacje o następujących zdarzeniach dotyczących jej działalności:

- 1) rozpoczęciu działalności maklerskiej;
- 2) podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały w sprawie utworzenia bankowej grupy kapitałowej;
- 3) podjęciu uchwały o zamiarze połączenia z innym podmiotem;
- 4) podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały o połączeniu z innym podmiotem;
- 5) podjęciu uchwały o zamiarze podziału banku;
- 6) podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały o podziale banku;
- 7) istotnym naruszeniu przez bank zasad świadczenia usług maklerskich określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 8) złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w związku z działalnością maklerską prowadzoną przez bank;
- 9) zamiarze rezygnacji z prowadzonej działalności maklerskiej.

§ 65. W przypadku, o którym mowa w § 64 pkt 1, raport bieżący zawiera informacje o dacie rozpoczęcia działalności maklerskiej.

§ 66. 1. W przypadku, o którym mowa w § 64 pkt 2, raport bieżący zawiera wskazanie banków wchodzących w skład grupy.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały walnego zgromadzenia w sprawie utworzenia grupy, o której mowa w ust. 1.

§ 67. W przypadku, o którym mowa w § 64 pkt 3, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu banku, który podjął uchwałę;
- 2) datę podjęcia uchwały;
- 3) nazwę (firmę), siedzibę, adres, przedmiot działalności i numer właściwego rejestru podmiotu, z którym następuje połączenie;

- 4) przyczyny podjęcia decyzji o zamiarze połączenia;
- 5) przewidywaną datę połączenia.

§ 68. 1. W przypadku, o którym mowa w § 64 pkt 4, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę podjęcia uchwały;
- 2) nazwę (firmę), siedzibę, adres, przedmiot działalności i numer właściwego rejestru podmiotu, z którym następuje połączenie;
- 3) przyczyny podjęcia uchwały o połączeniu;
- 4) rodzaj i sposób połączenia;
- 5) ocenę przewidywanych skutków ekonomicznych połączenia;
- 6) daty bilansów, na podstawie których połączenie ma być dokonane;
- 7) termin zgłoszenia połączenia do właściwych rejestrów.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały walnego zgromadzenia o połączeniu oraz pisemną opinię biegłego na temat planowanego połączenia.

3. Do raportu bieżącego należy dołączyć plan połączenia, o którym mowa w art. 499 Kodeksu spółek handlowych, o ile nie został on wcześniej przedstawiony Komisji.

§ 69. W przypadku, o którym mowa w § 64 pkt 5, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu banku, który podjął uchwałę;
- 2) datę podjęcia uchwały;
- 3) nazwy (firmy), siedziby, adresy i przedmiot działalności spółek uczestniczących w podziale;
- 4) przyczyny podjęcia uchwały o zamiarze podziału;
- 5) przewidywaną datę podziału.

§ 70. 1. W przypadku, o którym mowa w § 64 pkt 6, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę podjęcia uchwały;
- 2) nazwę (firmę), siedzibę, adres i przedmiot działalności spółek uczestniczących w podziale;
- 3) przyczyny podjęcia uchwały o podziale;
- 4) rodzaj i sposób podziału;
- 5) ocenę przewidywanych skutków ekonomicznych podziału;
- 6) datę bilansu, na podstawie którego podział ma być dokonany;
- 7) termin zgłoszenia podziału do właściwego rejestru.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały walnego zgromadzenia o podziale oraz pisemną opinię biegłego na temat planowanego podziału.

3. Do raportu bieżącego należy dołączyć plan podziału, o którym mowa w art. 534 Kodeksu spółek handlowych, o ile nie został on wcześniej przedstawiony Komisji.

§ 71. W przypadku, o którym mowa w § 64 pkt 7, raport bieżący powinien zawierać następujące informacje:

- 1) datę naruszenia;
- 2) datę wykrycia naruszenia;
- 3) istotę naruszenia;
- 4) rodzaj kroków podjętych w związku z wykryciem naruszenia zasad świadczenia usług maklerskich określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy.

§ 72. W przypadku, o którym mowa w § 64 pkt 8, do raportu bieżącego należy dołączyć kopię zawiadomienia.

§ 73. 1. W przypadku, o którym mowa w § 64 pkt 9, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) przyczyny rezygnacji z działalności maklerskiej;
- 2) datę walnego zgromadzenia, którego porządek obrad uwzględnia podjęcie uchwały w sprawie zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa obejmującej rezygnację z działalności maklerskiej;
- 3) porządek obrad walnego zgromadzenia.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć projekt uchwały walnego zgromadzenia w sprawie rezygnacji z działalności maklerskiej.

3. Po podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały w sprawie rezygnacji z działalności maklerskiej, w formie raportu bieżącego należy przekazać odpis tej uchwały.

4. W przypadku gdy decyzję podejmuje zarząd, w formie raportu bieżącego należy przekazać kopię uchwały zarządu.

§ 74. Przepisy niniejszego rozdziału, dotyczące jednostek banków prowadzących działalność maklerską, stosuje się odpowiednio do banku, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy.

Rozdział 5

Informacje dotyczące działalności i sytuacji finansowej zagranicznych osób prawnych oraz działalności zagranicznych firm inwestycyjnych prowadzących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską

§ 75. 1. Zagraniczna osoba prawna, prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską, jest obowiązana dostarczać Komisji, w formie raportu bieżącego, informacje o następujących zdarzeniach dotyczących działalności lub sytuacji finansowej oddziału:

- 1) rozpoczęciu wykonywania poszczególnych czynności w ramach posiadanych zezwoleń na prowadzenie działalności maklerskiej;
- 2) utracie, w wyniku zdarzeń losowych, aktywów o znacznej wartości, jeżeli aktywa te wchodziły do składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności przez oddział;
- 3) otrzymaniu przez zagraniczną osobę prawną od zakładu ubezpieczeń odszkodowania za szkodę spowodowaną utratą, w wyniku zdarzeń losowych, aktywów o znacznej wartości, jeżeli aktywa te wchodziły do składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności przez oddział;
- 4) powzięciu wiadomości o wszczęciu lub żądaniu wszczęcia w stosunku do zagranicznej osoby prawnej wszelkich postępowań przed właściwymi organami administracyjnymi lub sądowymi dotyczących likwidacji, upadłości z powodu niewypłacalności lub innych mogących doprowadzić do likwidacji zagranicznej osoby prawnej albo do powstania obowiązku pokrywania należności tej osoby prawnej wobec jej klientów przez system rekompensat utworzony zgodnie z przepisami państwa siedziby tej osoby prawnej;
- 5) podjęciu decyzji o zmianie wysokości funduszu przeznaczonego na prowadzenie działalności maklerskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału;
- 6) istotnym naruszeniu przez oddział zasad świadczenia usług maklerskich określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy;

- 7) złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w związku z działalnością prowadzoną przez oddział;
- 8) uzyskaniu informacji o wszczęciu przed organem administracji publicznej lub sądem jednego lub kilku postępowań dotyczących zobowiązań oddziału, których łączna wartość stanowi co najmniej 10 % funduszu przeznaczonego na prowadzenie działalności maklerskiej;
- 9) uzyskaniu informacji o wszczęciu przed organem administracji publicznej lub sądem jednego lub kilku postępowań dotyczących wierzytelności oddziału, których łączna wartość stanowi co najmniej 10 % funduszu przeznaczonego na prowadzenie działalności maklerskiej;
- 10) rozpoczęciu i zakończeniu prowadzenia obsługi kasowej klientów przez oddział;
- 11) zamiarze ograniczenia lub rezygnacji z prowadzenia działalności maklerskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w państwie siedziby zagranicznej osoby prawnej.

§ 76. 1. W przypadku, o którym mowa w § 75 ust. 1 pkt 1, z zastrzeżeniem ust. 2, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę rozpoczęcia wykonywania poszczególnych czynności w ramach posiadanych zezwoleń;
- 2) wskazanie, jakie czynności zostały podjęte w ramach posiadanych zezwoleń.

2. W przypadku rozpoczęcia działalności przez zagraniczną osobę prawną, o której mowa w art. 117 ustawy, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę rozpoczęcia działalności maklerskiej;
- 2) wskazanie, jakie czynności spośród wymienionych w art. 69 ust. 2 lub 4 ustawy zostały podjęte w dniu rozpoczęcia działalności.

§ 77. W przypadku, o którym mowa w § 75 ust. 1 pkt 2, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) rodzaj i datę wystąpienia zdarzenia losowego oraz rodzaj utraconych aktywów;
- 2) wartość księgową oraz szacunkową wartość rynkową utraconych aktywów;
- 3) wielkość udziału wartości utraconych aktywów w wartości wszystkich aktywów;
- 4) przewidywane skutki utraty aktywów dla dalszej działalności oddziału.

§ 78. W przypadku, o którym mowa w § 75 ust. 1 pkt 3, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) nazwę (firmę), siedzibę oraz adres zakładu ubezpieczeń;
- 2) datę otrzymania środków pieniężnych z tytułu odszkodowania;
- 3) wysokość środków pieniężnych otrzymanych od zakładu ubezpieczeń z tytułu odszkodowania.

§ 79. W przypadku, o którym mowa w § 75 ust. 1 pkt 4, raport bieżący zawiera informację o rodzaju wszczętego postępowania, oznaczenie organu, przed którym zostało ono wszczęte, oraz przewidywaną datę jego zakończenia.

§ 80. 1. W przypadku, o którym mowa w § 75 ust. 1 pkt 5, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) przyczyny, datę oraz tryb podjęcia decyzji;
- 2) przewidywany termin zmiany oraz wielkość, o jaką fundusz ulegnie zmianie.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały właściwego organu zagranicznej osoby prawnej o zmianie wysokości funduszu przeznaczonego na działalność maklerską w formie oddziału.

§ 81. W przypadku, o którym mowa w § 75 ust. 1 pkt 6, raport bieżący powinien zawierać następujące informacje:

- 1) datę naruszenia;
- 2) datę wykrycia naruszenia;
- 3) istotę naruszenia;
- 4) rodzaj czynności podjętych w związku z wykryciem naruszenia zasad świadczenia usług maklerskich określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy.

§ 82. W przypadku, o którym mowa w § 75 ust. 1 pkt 7, do raportu bieżącego należy dołączyć kopię zawiadomienia.

§ 83. 1. W przypadku, o którym mowa w § 75 ust. 1 pkt 8, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu lub sądu, przed którym wszczęto postępowanie;
- 2) wysokość zobowiązań;
- 3) oznaczenie wierzycieli (imię, nazwisko, nazwę lub firmę, siedzibę, adres i przedmiot działalności), wraz z określeniem wielkości zobowiązań przypadającej na każdego z nich;
- 4) opis stosunków prawnych, z których wynikają zobowiązania.

2. Do zobowiązań, o których mowa w ust. 1, są wliczane zobowiązania oddziału dochodzone w postępowaniach przed sądem, w których wydano nieprawomocny wyrok albo postanowienie, lub w postępowaniach administracyjnych niezakończonych decyzją ostateczną.

3. Po uprawomocnieniu się wyroku albo postanowienia sądu lub gdy decyzja administracyjna stanie się ostateczna, raport bieżący zawiera informację o treści tych orzeczeń.

§ 84. 1. W przypadku, o którym mowa w § 75 ust. 1 pkt 9, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu lub sądu, przed którym wszczęto postępowanie;
- 2) wysokość wierzytelności;
- 3) oznaczenie dłużników (imię, nazwisko, nazwę lub firmę, siedzibę, adres i przedmiot działalności), wraz z określeniem wielkości wierzytelności przypadających od każdego z nich;
- 4) opis stosunków prawnych, z których wynikają wierzytelności.

2. Do wierzytelności, o których mowa w ust. 1, są wliczane wierzytelności oddziału dochodzone w postępowaniach przed sądem, w których wydano nieprawomocny wyrok albo postanowienie, lub w postępowaniach administracyjnych niezakończonych decyzją ostateczną.

3. Po uprawomocnieniu się wyroku albo postanowienia sądu lub gdy decyzja administracyjna stanie się ostateczna, raport bieżący zawiera informację o treści tych orzeczeń.

§ 85. W przypadku, o którym mowa w § 75 ust. 1 pkt 10, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę rozpoczęcia lub zakończenia obsługi kasowej;
- 2) adres punktu obsługi klientów, w którym rozpoczęto lub zakończono prowadzenie obsługi kasowej.

§ 86. 1. W przypadku, o którym mowa w § 75 ust. 1 pkt 11, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) przyczyny ograniczenia lub rezygnacji z działalności maklerskiej;
- 2) datę i tryb podjęcia decyzji o ograniczeniu lub zamiarze ograniczenia lub rezygnacji z prowadzenia działalności maklerskiej;
- 3) przewidywaną datę ograniczenia lub rezygnacji z prowadzenia działalności maklerskiej.

2. Po podjęciu przez właściwy organ zagranicznej osoby prawnej uchwały w sprawie ograniczenia lub rezygnacji z działalności maklerskiej, w formie raportu bieżącego należy przekazać odpis tej uchwały.

§ 87. 1. Do zagranicznej firmy inwestycyjnej prowadzącej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską w formie oddziału stosuje się odpowiednio przepisy § 75 ust. 1 pkt 1, 6, 7, 10 i 11 oraz § 76, 81, 82, 85 i 86.

2. Do zagranicznej firmy inwestycyjnej prowadzącej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską bez otwierania oddziału, przy wykorzystaniu środka porozumiewania się na odległość, ze swojej siedziby lub oddziału, w odniesieniu do prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalności, stosuje się odpowiednio przepisy § 75 ust. 1 pkt 1, 6 i 7 oraz § 76, 81 i 82.

Rozdział 6

Informacje dotyczące działalności maklerskiej w zakresie instrumentów rynku niepublicznego

§ 88. Firma inwestycyjna prowadząca działalność maklerską w zakresie instrumentów rynku niepublicznego jest obowiązana dostarczać Komisji, w formie raportu bieżącego, informacje o następujących rodzajach tej działalności:

- 1) organizowaniu wtórnego obrotu instrumentami rynku niepublicznego, z wyłączeniem organizowania alternatywnego systemu obrotu, odrębnie w odniesieniu do obrotu poszczególnymi rodzajami instrumentów;
- 2) przechowywaniu instrumentów rynku niepublicznego na zlecenie emitenta lub wystawcy instrumentów rynku niepublicznego oraz rejestrowaniu stanu ich posiadania i zmian tego posiadania, odrębnie w odniesieniu do przechowywania poszczególnych rodzajów instrumentów.

§ 89. 1. W przypadku rozpoczęcia działalności, o której mowa w § 88 pkt 1, raport zawiera następujące informacje:

- 1) datę rozpoczęcia obrotu instrumentami rynku niepublicznego;
- 2) datę zawarcia umów między emitentem lub wystawcą instrumentów rynku niepublicznego a firmą inwestycyjną dotyczących organizowania obrotu wtórnego;
- 3) informacje o instrumentach rynku niepublicznego będących przedmiotem obrotu, obejmujące w szczególności:
 - a) nazwę (firmę) i adres emitenta lub wystawcy,
 - b) rodzaj instrumentów rynku niepublicznego, termin wykupu i ich wartość nominalną.

2. W przypadku zakończenia działalności, o której mowa w ust. 1, zestawienie zawiera datę zakończenia tej działalności.

§ 90. 1. W przypadku rozpoczęcia działalności, o której mowa w § 88 pkt 2, raport zawiera następujące informacje:

- 1) datę zawarcia umowy między emitentem lub wystawcą instrumentów rynku niepublicznego a firmą inwestycyjną;
- 2) nazwę (firmę) i adres emitenta lub wystawcy;
- 3) rodzaj instrumentów rynku niepublicznego, termin wykupu, liczbę instrumentów rynku niepublicznego i ich wartość nominalną, a w przypadku instrumentów rynku niepublicznego emitowanych w serii: oznaczenie serii, liczbę instrumentów rynku niepublicznego w serii, cenę emisyjną i wielkość emisji.

2. W przypadku zakończenia działalności, o której mowa w ust. 1, zestawienie zawiera datę zakończenia tej działalności.

§ 91. Przepisów § 88-90 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej prowadzącej działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez otwierania oddziału.

Rozdział 7

Informacje dotyczące działalności banków powierniczych

§ 92. Bank powierniczy jest obowiązany dostarczać Komisji, w formie raportu bieżącego, informacje o następujących zdarzeniach dotyczących jego działalności lub sytuacji finansowej:

- 1) rozpoczęciu prowadzenia działalności powierniczej;
- 2) podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały w sprawie utworzenia bankowej grupy kapitałowej;
- 3) podjęciu przez organ zatwierdzający banku uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy;
- 4) podjęciu uchwały o zamiarze połączenia z innym podmiotem;
- 5) podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały o połączeniu z innym podmiotem;
- 6) podjęciu uchwały o zamiarze podziału banku;
- 7) podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały o podziale banku;
- 8) złożeniu zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w związku z prowadzeniem działalności powierniczej;
- 9) zamiarze rezygnacji z prowadzenia działalności powierniczej.

§ 93. W przypadku, o którym mowa w § 92 pkt 1, raport bieżący zawiera informację o dacie rozpoczęcia działalności.

§ 94. 1. W przypadku, o którym mowa w § 92 pkt 2, raport bieżący zawiera wskazanie banków wchodzących w skład grupy.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały walnego zgromadzenia w sprawie utworzenia grupy, o której mowa w ust. 1.

§ 95. 1. W przypadku, o którym mowa w § 92 pkt 3, raport bieżący zawiera:

- 1) datę podjęcia uchwały;
- 2) wskazanie organu zatwierdzającego banku, który podjął uchwałę.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy.

§ 96. W przypadku, o którym mowa w § 92 pkt 4, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu banku, który podjął uchwałę;
- 2) datę podjęcia uchwały;
- 3) nazwę (firmę), siedzibę, adres, przedmiot działalności i numer właściwego rejestru podmiotu, z którym następuje połączenie;
- 4) przesłanki podjęcia decyzji o zamiarze połączenia;
- 5) przewidywaną datę połączenia.

§ 97. 1. W przypadku, o którym mowa w § 92 pkt 5, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę podjęcia uchwały;
- 2) nazwę (firmę), siedzibę, adres, przedmiot działalności i numer właściwego rejestru podmiotu, z którym następuje połączenie;
- 3) przesłanki podjęcia decyzji o połączeniu;
- 4) rodzaj i sposób połączenia;
- 5) ocenę przewidywanych skutków ekonomicznych połączenia;
- 6) daty bilansów, na podstawie których połączenie ma być dokonane;
- 7) termin zgłoszenia połączenia do właściwych rejestrów.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały walnego zgromadzenia o połączeniu oraz pisemną opinię biegłego na temat planowanego połączenia.

3. Do raportu bieżącego należy dołączyć plan połączenia, o którym mowa w art. 499 Kodeksu spółek handlowych, o ile nie został on wcześniej przedstawiony Komisji.

§ 98. W przypadku, o którym mowa w § 92 pkt 6, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) wskazanie organu banku, który podjął uchwałę;
- 2) datę podjęcia uchwały;
- 3) nazwy (firmy), siedziby, adresy i przedmiot działalności spółek uczestniczących w podziale;
- 4) przesłanki podjęcia decyzji o zamiarze podziału;
- 5) przewidywaną datę podziału.

§ 99. 1. W przypadku, o którym mowa w § 92 pkt 7, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę podjęcia uchwały;
- 2) nazwę (firmę), siedzibę, adres i przedmiot działalności spółek uczestniczących w podziale;
- 3) przesłanki podjęcia decyzji o podziale;
- 4) rodzaj i sposób podziału;
- 5) ocenę przewidywanych skutków ekonomicznych podziału;
- 6) datę bilansu, na podstawie którego podział ma być dokonany;
- 7) termin zgłoszenia podziału do właściwego rejestru.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć odpis uchwały walnego zgromadzenia o podziale oraz pisemną opinię biegłego na temat planowanego podziału.

3. Do raportu bieżącego należy dołączyć plan podziału, o którym mowa w art. 534 Kodeksu spółek handlowych, o ile nie został on wcześniej przedstawiony Komisji.

§ 100. W przypadku, o którym mowa w § 92 pkt 8, do raportu bieżącego należy dołączyć kopię zawiadomienia.

§ 101. 1. W przypadku, o którym mowa w § 92 pkt 9, jeżeli decyzję podejmuje walne zgromadzenie, raport bieżący zawiera następujące informacje:

- 1) datę walnego zgromadzenia;
- 2) porządek obrad walnego zgromadzenia;
- 3) przyczyny rezygnacji z prowadzenia działalności powierniczej.

2. Do raportu bieżącego należy dołączyć projekt uchwały walnego zgromadzenia w sprawie rezygnacji z prowadzenia działalności powierniczej.

3. Po podjęciu przez walne zgromadzenie uchwały w sprawie rezygnacji z prowadzenia działalności powierniczej, w formie raportu bieżącego należy przekazać odpis tej uchwały.

4. W przypadku gdy decyzję podejmuje zarząd, do raportu bieżącego należy dołączyć kopię uchwały zarządu.

Rozdział 8

Pozostałe informacje oraz tryb, forma i terminy dostarczania informacji

§ 102. 1. Dom maklerski jest obowiązany dostarczać Komisji półroczne sprawozdanie z działalności domu maklerskiego oraz z funkcjonowania nadzoru wewnętrznego.

2. Biuro maklerskie oraz jednostka banku prowadzącego działalność maklerską są obowiązane dostarczać Komisji półroczne sprawozdanie z działalności biura maklerskiego lub jednostki banku prowadzącego działalność maklerską oraz z funkcjonowania nadzoru wewnętrznego.

3. Zagraniczna osoba prawna, prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską, jest obowiązana dostarczać Komisji półroczne sprawozdanie z działalności oddziału oraz z funkcjonowania w nim nadzoru wewnętrznego.

4. Bank powierniczy jest obowiązany dostarczać Komisji półroczne sprawozdanie z działalności oraz z nadzoru wewnętrznego dotyczące jednostki organizacyjnej banku zajmującej się prowadzeniem działalności powierniczej.

5. Sprawozdanie z działalności oraz z funkcjonowania nadzoru wewnętrznego jest sporządzane za każde półrocze roku kalendarzowego.

6. Jeżeli dom maklerski, biuro maklerskie, jednostka banku prowadzącego działalność maklerską lub oddział zagranicznej osoby prawnej prowadzącej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską rozpoczęły działalność maklerską albo bank rozpoczął prowadzenie działalności powierniczej w maju lub czerwcu albo w listopadzie lub grudniu, dane za ten miesiąc lub za te 2 miesiące można połączyć z danymi wykazywanymi w sprawozdaniu z działalności oraz z funkcjonowania nadzoru wewnętrznego za okres następny.

7. Półroczne sprawozdanie z działalności oraz z funkcjonowania nadzoru wewnętrznego domu maklerskiego, biura maklerskiego, jednostki banku prowadzącego działalność maklerską oraz oddziału zagranicznej osoby prawnej, prowadzącej działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sporządza się zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia.

8. Półroczne sprawozdanie z działalności oraz z funkcjonowania nadzoru wewnętrznego banku powierniczego sporządza się zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia.

9. Firma inwestycyjna jest obowiązana dostarczać Komisji roczny raport, sporządzany przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, obejmujący ocenę wypełniania przez tę firmę inwestycyjną wymogów w zakresie przechowywania aktywów klientów tej firmy inwestycyjnej.

10. Przepisu ust. 9 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej.

§ 103. 1. Dom maklerski jest obowiązany dostarczać Komisji sprawozdania miesięczne, półroczne, wstępne roczne sprawozdania finansowe oraz roczne sprawozdania finansowe domu maklerskiego, z zastrzeżeniem ust. 6.

2. Dom maklerski jest obowiązany dostarczać Komisji roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe oraz sprawozdanie o skonsolidowanych wymogach kapitałowych, jeżeli obowiązek ich sporządzania wynika z odrębnych przepisów.

3. Dom maklerski jest obowiązany dostarczać Komisji zestawienia zaangażowań w skali całej grupy, jeżeli jest podmiotem dominującym w grupie, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 20 rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

4. Biuro maklerskie jest obowiązane dostarczać Komisji sprawozdania miesięczne, półroczne, wstępne roczne sprawozdania finansowe oraz roczne sprawozdania finansowe biura maklerskiego, z zastrzeżeniem ust. 6.

5. Sprawozdania miesięczne, półroczne, wstępne roczne sprawozdania finansowe, roczne sprawozdania finansowe, roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe oraz sprawozdania

o skonsolidowanych wymogach kapitałowych są sporządzane na podstawie ksiąg rachunkowych, ewidencji papierów wartościowych oraz innych zbiorów danych przechowywanych na trwałych nośnikach informacji.

6. W przypadku gdy dom maklerski lub biuro maklerskie rozpoczęło działalność maklerską w piątym lub szóstym miesiącu roku obrotowego, sporządzanie i przesyłanie sprawozdania półrocznego za pierwsze półrocze tego roku obrotowego nie jest obowiązkowe.

7. Sprawozdania miesięczne biura maklerskiego sporządza się zgodnie z działem V, XI, XII, XIII, XIV pkt 1-2 załącznika nr 3 do rozporządzenia.

8. Dom maklerski lub biuro maklerskie są obowiązane dostarczać Komisji zestawienia statystyczne.

9. Dom maklerski jest zobowiązany dostarczać Komisji sprawozdania z dużych zaangażowań.

10. Dom maklerski lub biuro maklerskie, które sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o rachunkowości, są zobowiązane dostarczać Komisji informacje o wybranych danych finansowych.

§ 104. 1. Dane zawarte w sprawozdaniu miesięcznym przedstawia się zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku gdy dom maklerski jest podmiotem dominującym w grupie, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 20 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, dane zawarte w sprawozdaniu miesięcznym przedstawia się zgodnie z załącznikiem nr 5 do rozporządzenia.

3. Sprawozdanie miesięczne sporządza się zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, z zastosowaniem zasad wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego netto, określonych na dzień bilansowy.

4. Sprawozdanie miesięczne sporządza się narastająco od początku roku obrotowego.

5. W przypadku zmiany zastosowanych metod wykazywania danych zawartych w sprawozdaniu miesięcznym, sporządza się notę objaśniającą, w której należy przedstawić informacje zapewniające porównywalność danych, o których mowa w ust. 3.

6. Do sprawozdania miesięcznego dołącza się szczegółową charakterystykę składu portfela handlowego, o którym mowa w § 8 ust. 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, według stanu na dzień sporządzenia sprawozdania miesięcznego.

§ 105. Bank powierniczy, bank prowadzący działalność maklerską, zagraniczna osoba prawna oraz zagraniczna firma inwestycyjna prowadzące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską w formie oddziału są obowiązane dostarczać Komisji część A Zestawienia statystycznego.

§ 106. 1. Sprawozdanie półroczne, o którym mowa w § 103 ust. 1, sporządza się za pierwsze półrocze roku obrotowego.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, sporządza się według wzoru dla rocznego sprawozdania finansowego, zgodnie z ustawą o rachunkowości i obowiązującymi zasadami rachunkowości, z zastosowaniem zasad wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego netto, określonych na dzień bilansowy.

3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, sporządza się w sposób zapewniający porównywalność danych bieżącego półrocza roku obrotowego z danymi przedstawionymi za analogiczny okres poprzedniego roku obrotowego, z wyjątkiem bilansu, zestawienia zmian w kapitale (funduszu) własnym i rachunku przepływów pieniężnych, które sporządza się w sposób zapewniający porównywalność danych bieżącego półrocza roku obrotowego z danymi przedstawionymi za poprzedni rok obrotowy.

§ 107. Wstępne roczne sprawozdanie finansowe sporządza się w sposób zapewniający porównywalność danych bieżącego roku obrotowego z danymi przedstawionymi za poprzedni rok obrotowy.

§ 108. 1. Dom maklerski dołącza do rocznego sprawozdania finansowego opinię biegłego rewidenta o prawidłowości i rzetelności sprawozdania finansowego, raport z badania sprawozdania finansowego oraz sprawozdanie z działalności domu maklerskiego.

2. Roczne sprawozdanie finansowe sporządza się w sposób zapewniający porównywalność danych bieżącego roku obrotowego z danymi przedstawionymi za poprzedni rok obrotowy.

§ 109. 1. Do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego dołącza się sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej, opinię biegłego rewidenta o prawidłowości i rzetelności skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w sposób zapewniający porównywalność danych bieżącego roku obrotowego z danymi przedstawionymi za poprzedni rok obrotowy.

§ 110. 1. Dane zawarte w sprawozdaniu o skonsolidowanych wymogach kapitałowych przedstawia się zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia.

2. Sprawozdanie o skonsolidowanych wymogach kapitałowych sporządza się raz na 6 miesięcy, za pierwsze półrocze roku obrotowego i za cały rok obrotowy.

3. Sprawozdanie o skonsolidowanych wymogach kapitałowych sporządza się narastająco od początku roku obrotowego.

4. W przypadku zmiany zastosowanych metod wykazywania danych zawartych w sprawozdaniu o skonsolidowanych wymogach kapitałowych, sporządza się notę objaśniającą, w której należy przedstawić informacje zapewniające porównywalność danych.

5. Do sprawozdania o skonsolidowanych wymogach kapitałowych dołącza się szczegółową charakterystykę składu skonsolidowanego portfela handlowego, o którym mowa w § 19 ust. 6 pkt 2 lit. a rozporządzenia o wymogach kapitałowych, według stanu na dzień sporządzenia sprawozdania.

§ 110. 1. Zestawienie zaangażowań w skali całej grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 20 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, powinno zawierać następujące informacje:

- 1) nazwę (firmę) podmiotu, wobec którego powstało zaangażowanie;
- 2) wartość i rodzaj zaangażowania wobec danego podmiotu z podziałem na zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe.

2. Zestawieniem powinny być objęte podmioty, wobec których łączne zaangażowanie grupy kapitałowej przekracza 10 % nadzorowanych kapitałów domu maklerskiego.

3. Zestawienie zaangażowań w skali całej grupy kapitałowej sporządza się raz na 6 miesięcy, za pierwsze i drugie półrocze roku obrotowego.

§ 112. 1. Sprawozdanie z dużych zaangażowań powinno zawierać następujące informacje:

- 1) nazwę (firmę) podmiotu, wobec którego powstało duże zaangażowanie określone w § 3 załącznika nr 10 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych;
- 2) wartość i rodzaj dużego zaangażowania wobec danego podmiotu z podziałem na zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe oraz z wyszczególnieniem zaangażowania zaliczonego do portfela handlowego i niehandlowego;

- 3) datę powstania dużego zaangażowania;
 - 4) okres utrzymywania dużego zaangażowania w portfelach handlowym lub niehandlowym;
 - 5) poziom nadzorowanych kapitałów:
 - a) domu maklerskiego w wielkości ustalonej, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w sposób określony w § 1 ust. 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, lub
 - b) domu maklerskiego wchodzącego w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 20 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w wielkości ustalonej, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, w sposób określony w § 6 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, bez uwzględnienia wielkości kapitałów uzupełniających III kategorii.
2. Sprawozdanie z dużych zaangażowań sporządza się raz na 3 miesiące, za każdy kwartał roku obrotowego.
3. Dom maklerski należący do grupy, o której mowa w § 19 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, przekazuje sprawozdanie zawierające informacje, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do sumy skonsolidowanych kapitałów podstawowych i uzupełniających II kategorii.

§ 113. 1. Dane zawarte w zestawieniu statystycznym przedstawia się zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia.

2. Część A Zestawienia statystycznego sporządza się raz na 3 miesiące, za każdy kwartał roku kalendarzowego.

3. Część B Zestawienia statystycznego sporządza się raz na 6 miesięcy, za pierwsze półrocze roku obrotowego i za cały rok obrotowy.

4. Zestawienie statystyczne sporządza się według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem części B nr 6 Zestawienia odnoszącej się do kosztów delegacji zagranicznych oraz usług obcych, którą sporządza się narastająco od początku roku kalendarzowego.

5. Instrumenty finansowe na rachunkach papierów wartościowych wykazywane w części A Zestawienia statystycznego wycenia się według zasad zawartych w odrębnych przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

§ 114. 1. Dane zawarte w informacji o wybranych danych finansowych przedstawia się zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia.

2. Informację o wybranych danych finansowych sporządza się raz na 6 miesięcy, za pierwsze półrocze roku obrotowego i za cały rok obrotowy.

3. Informację o wybranych danych finansowych sporządza się:

- 1) w zakresie części A i B Informacji o wybranych danych finansowych - według stanu na koniec okresu sprawozdawczego;
- 2) w zakresie części C Informacji o wybranych danych finansowych - narastająco od początku roku obrotowego.

§ 115. 1. Dom maklerski, bank prowadzący działalność maklerską w formie biura maklerskiego oraz zagraniczna firma inwestycyjna i zagraniczna osoba prawna, prowadzące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską w formie oddziału, są obowiązane dostarczać Komisji zestawienia kwartalne, dotyczące działalności, o której mowa w § 88 pkt 1.

2. Zestawienie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje odrębnie dla każdego rodzaju instrumentów rynku niepublicznego:

- 1) najwyższą i najniższą cenę zawartych transakcji wraz z ich wartością oraz daty ich zawarcia;

- 2) ceny i daty zawarcia oraz wartości 5 transakcji o najwyższych wartościach;
- 3) liczbę zawartych transakcji;
- 4) sumę wartości wszystkich zawartych transakcji;
- 5) wolumen obrotu (w sztukach).

§ 116. 1. Raport bieżący dostarcza się, z zastrzeżeniem ust. 2, w terminie 3 dni roboczych od wystąpienia zdarzenia lub powzięcia o nim informacji odpowiednio przez dom maklerski, biuro maklerskie, jednostkę banku prowadzącego działalność maklerską oraz zagraniczną firmę inwestycyjną i zagraniczną osobę prawną, prowadzące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską, lub bank powierniczy.

2. W przypadkach, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, 4, 9, 11, 12, 29 i 38, § 49 ust. 1 pkt 2, § 75 ust. 1 pkt 2 i 4 raport bieżący dostarcza się w terminie 24 godzin od wystąpienia zdarzenia lub powzięcia o nim informacji przez dom maklerski, biuro maklerskie, jednostkę banku prowadzącego działalność maklerską oraz zagraniczną firmę inwestycyjną i zagraniczną osobę prawną, prowadzące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską, lub bank powierniczy.

3. Sprawozdanie, o którym mowa w § 102, dostarcza się w terminie 6 tygodni od zakończenia każdego półrocza roku kalendarzowego.

4. Sprawozdanie miesięczne dostarcza się w terminie 20 dni od dnia zakończenia okresu sprawozdawczego, którego dotyczy.

5. Sprawozdanie półroczne, o którym mowa w § 103 ust. 1 i 4, dostarcza się w terminie 6 tygodni od zakończenia pierwszego półrocza roku obrotowego.

6. Wstępne roczne sprawozdanie finansowe, z zastrzeżeniem ust. 8, dostarcza się nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia roku obrotowego. W przypadku gdy w powyższym terminie sporządzono kilka wersji wstępnego rocznego sprawozdania finansowego, Komisji dostarcza się jego ostatnią wersję.

7. Roczne sprawozdanie finansowe wraz z dokumentami, o których mowa w § 108 ust. 1, dostarcza się niezwłocznie po zakończeniu badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta, nie później jednak niż 15 dni przed terminem zwyczajnego walnego zgromadzenia dokonującego zatwierdzenia sprawozdania finansowego domu maklerskiego. W przypadku gdy opinia o badanym sprawozdaniu jest opinią z zastrzeżeniem, opinią negatywną lub biegły rewident odstąpił od wydania opinii, sprawozdanie dostarcza się niezwłocznie po zakończeniu badania sprawozdania finansowego.

8. Dostarczenie rocznego sprawozdania finansowego wraz z dokumentami, o których mowa w § 108 ust. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia roku obrotowego, zwalnia z obowiązku dostarczenia wstępnego rocznego sprawozdania finansowego.

9. Do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego stosuje się odpowiednio przepisy ust. 6.

10. Zestawienie, o którym mowa w § 115 ust. 1, dostarcza się w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po kwartale objętym sprawozdaniem.

11. Sprawozdanie o skonsolidowanych wymogach kapitałowych dostarcza się w terminie 6 tygodni od zakończenia okresu objętego sprawozdaniem.

12. Zestawienie zaangażowań w skali całej grupy dostarcza się w terminie 6 tygodni od zakończenia półrocza roku obrotowego.

13. Sprawozdanie z dużych zaangażowań dostarcza się w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po kwartale objętym sprawozdaniem.

14. Zestawienie statystyczne dostarcza się:

- 1) w zakresie części A Zestawienia statystycznego - w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po kwartale objętym zestawieniem;

2) w zakresie części B Zestawienia statystycznego - w terminie 6 tygodni od zakończenia każdego półrocza roku obrotowego.

15. Informację o wybranych danych finansowych dostarcza się:

- 1) za pierwsze półrocze roku obrotowego w terminie 6 tygodni od zakończenia półrocza roku obrotowego;
- 2) za rok obrotowy w terminie 3 miesięcy od zakończenia roku obrotowego.

§ 113. Przepisy niniejszego rozdziału, dotyczące jednostek banków prowadzących działalność maklerską, stosuje się odpowiednio do banku, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 114. Rozporządzenie ma zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań sporządzanych za okresy rozpoczynające się w 2008 r., dla których termin dostarczenia przypada po dniu wejścia w życie rozporządzenia.

§ 115. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 2008 r⁴⁾.

Minister Finansów

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324, Nr 229 i poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz.1535, Nr 146, poz.1546 i Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz.1539, Nr 267, poz. 2252 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 208, poz. 1540

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 102, poz. 1117, z 2003 r. Nr 49, poz. 408 i Nr 229, poz. 2276, z 2005 r. Nr 132, poz. 1108, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 208, poz. 1540.

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie poprzedzone było rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 14 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu, trybu, formy oraz terminów dostarczania informacji przez niektóre podmioty prowadzące działalność maklerską oraz rachunki papierów wartościowych (Dz. U. Nr 68, poz. 486), które utraciło moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 25 ustawy z dnia 2007 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr).

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ORAZ Z FUNKCJONOWANIA NADZORU WEWNĘTRZNEGO PODMIOTU PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKĄ (PRN-01)

Okres sprawozdawczy: od do

1. Podstawowe informacje o podmiocie prowadzącym działalność maklerską
 - 1.1. Podać liczbę pracowników, z wyszczególnieniem liczby maklerów papierów wartościowych, doradców inwestycyjnych oraz maklerów giełd towarowych, zatrudnionych w podmiocie prowadzącym działalność maklerską na początku i na końcu okresu sprawozdawczego.
 - 1.2. Podać listę pracowników podmiotu prowadzącego działalność maklerską, z którymi w okresie sprawozdawczym rozwiązano umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, wraz z uzasadnieniem faktycznych podstaw rozwiązania umowy.
imię i nazwisko _____
pełniona funkcja _____
data _____
faktyczne podstawy rozwiązania umowy _____
 - 1.3. Podać listę punktów obsługi klientów, punktów przyjmowania zleceń oraz wykonywania czynności określonych w art. 113 ustawy według stanu na koniec okresu sprawozdawczego wraz ze zmianami w liczbie punktów obsługi klienta w okresie sprawozdawczym.
 - 1.4. Podać listę jednostek organizacyjnych (w tym punktów obsługi klientów oraz punktów przyjmowania zleceń), w których zatrudniony był co najmniej jeden makler papierów wartościowych, doradca inwestycyjny lub makler giełd towarowych, wraz z imionami i nazwiskami zatrudnionych maklerów lub doradców, według stanu na koniec okresu sprawozdawczego wraz ze zmianami w stanie tego zatrudnienia w okresie sprawozdawczym.
2. Komórka nadzoru wewnętrznego
 - 2.1. Podać skład osobowy komórki nadzoru wewnętrznego z wyodrębnieniem osoby pełniącej funkcję inspektora nadzoru według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 1.
 - 2.2. Podać liczbę, przedmiot, miejsce i daty kontroli przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym przez komórkę nadzoru wewnętrznego, jak również dane dotyczące naruszeń przepisów prawa regulujących prowadzenie działalności maklerskiej stwierdzonych w toku kontroli.
 - 2.3. Podać liczbę skarg na działalność podmiotu prowadzącego działalność maklerską złożonych w okresie sprawozdawczym.
3. Organizacja, sposób przeprowadzania i kontrola operacji dokonywanych bezpośrednio z klientami
 - 3.1. Podać listę osób upoważnionych do decydowania o przyznaniu klientowi określonego sposobu dokonywania zapłaty, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy, w podziale na sposoby dokonywania zapłaty, według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 1.
 - 3.2. Podać listę osób upoważnionych do decydowania o ustaleniu dla klientów limitów maksymalnej wysokości należności podmiotu prowadzącego działalność maklerską od klienta z tytułu zawartych transakcji, o których mowa w przepisach wydanych na pod-

- stawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy, według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 1.
- 3.3. Podać liczbę klientów, którzy w okresie sprawozdawczym posiadali zawarte umowy o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, na podstawie których mogli składać zlecenia kupna instrumentów finansowych bez posiadania całkowitego ani częściowego pokrycia na rachunku pieniężnym i bez stosowania zabezpieczeń.
 - 3.4. Podać liczbę klientów, których prawo do składania zleceń kupna instrumentów finansowych bez całkowitego pokrycia było w okresie sprawozdawczym ograniczone na skutek niedokonania przez tych klientów zapłaty z tytułu zawartych transakcji.
 - 3.5. Podać liczbę przypadków odnośnie do sytuacji określonej w pkt 3.4 dotyczących pracowników i członków organów oraz podmiotu prowadzącego działalność maklerską.
 4. Organizacja, sposób przeprowadzania i kontrola operacji dokonywanych we własnym imieniu i na własny rachunek
 - 4.1. Wskazać osoby upoważnione w okresie sprawozdawczym do nabywania lub sprzedaży instrumentów finansowych w imieniu i na rachunek podmiotu prowadzącego działalność maklerską wraz z podaniem, od kiedy i do kiedy dana osoba posiadała upoważnienie, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 1, w podziale na:
 - a) realizację zadań związanych z organizacją rynku:
 - animator rynku,
 - animator emitenta,
 - organizator rynku na CTO,
 - inne (w tym na rynkach regulowanych zorganizowanych w innym państwie członkowskim),
 - b) nabywanie lub zbywanie instrumentów finansowych na własny rachunek w celu realizacji umów o subemisje usługowe lub innych umów o podobnym charakterze,
 - c) nabywanie lub zbywanie instrumentów finansowych na własny rachunek w celu realizacji umów o subemisje inwestycyjne lub innych umów o podobnym charakterze,
 - d) nabywanie lub zbywanie instrumentów finansowych na własny rachunek,
 - e) wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy.
 - 4.2. W przypadku osób, które w okresie sprawozdawczym przestały pełnić funkcje określone w pkt 4.1, podać przyczyny zaprzestania wykonywania tej funkcji, o ile związane one były z działalnością, o której mowa w pkt 4. 1.
 5. Prowadzenie ksiąg rachunkowych i ewidencja papierów wartościowych
 - 5.1. Podać w formie załącznika obowiązujący w okresie sprawozdawczym w podmiocie prowadzącym działalność maklerską zakładowy plan kont. W następnych sprawozdaniach podać ewentualne zmiany w zakładowym planie kont.
 - 5.2. Wskazać osobę bezpośrednio nadzorującą w okresie sprawozdawczym prowadzenie ewidencji papierów wartościowych w podmiocie prowadzącym działalność maklerską, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 1.
 6. Zasady postępowania z informacjami poufnymi lub stanowiącymi tajemnicę zawodową
 - 6.1. Podać listę instrumentów finansowych, w stosunku do których podmiot prowadzący działalność maklerską wykonywał w okresie sprawozdawczym następujące funkcje:
 - podmiotu sporządzającego prospekt emisyjny,
 - podmiotu oferującego (organizator konsorcjum),
 - uczestnika konsorcjum,
 - subemitenta usługowego lub inną funkcję o podobnym charakterze,
 - subemitenta inwestycyjnego lub inną funkcję o podobnym charakterze.

- 6.2. Podać stosowane w okresie sprawozdawczym sposoby zabezpieczenia systemów informatycznych lub systemów przetwarzania danych podmiotu prowadzącego działalność maklerską przed dostępem do nich osób nieupoważnionych. W następnych sprawozdaniach podać ewentualne zmiany w sposobach zabezpieczenia.
- 6.3. Podać, ile razy w okresie sprawozdawczym pracownicy zgłaszali właściwej komórce wewnętrznej fakt utraty dokumentu, projektu dokumentu, jego kopii lub innego nośnika informacji, zawierającego informację poufną lub stanowiącą tajemnicę zawodową. Wskazać wyniki postępowania wyjaśniającego.
- 6.4. Podać listę pracowników podmiotu prowadzącego działalność maklerską, którzy w okresie sprawozdawczym posiadali rachunek papierów wartościowych lub rachunek pieniężny w podmiocie prowadzącym działalność maklerską, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 2.
- 6.5. Podać listę pracowników podmiotu prowadzącego działalność maklerską, którzy w okresie sprawozdawczym posiadali rachunek papierów wartościowych lub rachunek pieniężny prowadzony przez inny podmiot, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 2.
- 6.6. Podać listę pracowników podmiotu prowadzącego działalność maklerską mających dostęp do informacji poufnych lub stanowiących tajemnicę zawodową, którzy ustanowili pełnomocnictwa do dysponowania swoim rachunkiem papierów wartościowych lub rachunkiem pieniężnym w podmiocie prowadzącym działalność maklerską, według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 2.
- 6.7. Podać listę pracowników podmiotu prowadzącego działalność maklerską mających dostęp do informacji poufnych lub stanowiących tajemnicę zawodową, którzy przyjęli pełnomocnictwo (z wyjątkiem pełnomocnictw służbowych, m.in. pełnomocnictw wynikających z umów o zarządzanie portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych) od klientów podmiotu prowadzącego działalność maklerską, dotyczące złożenia zlecenia kupna lub sprzedaży instrumentów finansowych, według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 2.
- 6.8. Podać listę pracowników podmiotu prowadzącego działalność maklerską mających dostęp do informacji poufnych lub stanowiących tajemnicę zawodową, którzy przyjęli pełnomocnictwo (z wyjątkiem pełnomocnictw służbowych, m.in. pełnomocnictw wynikających z umów o zarządzanie portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych) od klientów innego podmiotu prowadzącego działalność maklerską, dotyczące złożenia zlecenia kupna lub sprzedaży instrumentów finansowych, według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 2.
7. Zabezpieczenie i archiwizacja dokumentów związanych z prowadzoną działalnością podmiotu prowadzącego działalność maklerską
 - 7.1. Wskazać miejsca, adresy i rodzaje archiwów, a także osoby odpowiedzialne za prowadzenie archiwów.
8. Oprogramowanie eksploatowane w podmiocie prowadzącym działalność maklerską
 - 8.1. Wymienić rodzaj i wersję oprogramowania eksploatowanego w okresie sprawozdawczym w podmiocie prowadzącym działalność maklerską służącego do zawierania, rozliczania i ewidencjonowania transakcji, z podziałem na poszczególne komórki organizacyjne podmiotu prowadzącego działalność maklerską.
 - 8.2. Wskazać osobę bezpośrednio nadzorującą w okresie sprawozdawczym pracę zespołu informatyków w podmiocie prowadzącym działalność maklerską, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 1.

8.3. Wskazać administratora sieci informatycznej w podmiocie prowadzącym działalność maklerską w okresie sprawozdawczym.

imię i nazwisko _____

forma prawna zatrudnienia _____

8.4. Czy w okresie sprawozdawczym doszło do awarii w systemach informatycznych podmiotu prowadzącego działalność maklerską? Jeśli tak - podać datę, opisać przyczyny i skutki tej awarii oraz działania podjęte w celu zapobieżenia takim awariom w przyszłości.

Podpisy osób sporządzających i zatwierdzających sprawozdanie.

Wzór tabeli nr 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Lp.	Imię	Nazwisko	Pełniona funkcja	Wskazać, czy osoba wykonuje w podmiocie składającym sprawozdanie jedno z zadań: - pełni funkcję Inspektora Nadzoru [IN] (pkt 2.1), - wchodzi w skład komórki nadzoru wewnętrznego [KNW] (pkt 2.1), - bezpośrednio nadzoruje prowadzenie ewidencji papierów wartościowych [NEPW] (pkt 5.2), - nadzoruje pracę zespołu informatyków [NZI] (pkt 8.2)	Upoważnienie do decydowania o przyznaniu klientowi określonego sposobu zapłaty [T/N], podać sposobu dokonywania zapłaty (pkt 3.1)	Upoważnienie do decydowania o ustaleniu dla klientów limitów maksymalnej wysokości należności od klienta z tytułu zawartych transakcji [T/N] (pkt 3.2)	Upoważnienie do nabycia lub sprzedaży instrumentów finansowych w imieniu i na rachunek podmiotu składającego sprawozdanie [T/N] (pkt 4.1)	Wskazać rodzaj działalności (z listy w pkt 4.1) i podać okres, w jakim osoba posiadała upoważnienie - jeżeli [T] w kolumnie nr 8	Rodzaj licencji [T/N]: maklera papierów wartościowych [MPW], doradcy inwestycyjnego [DI], maklera giełd towarowych [MGT] (pkt 4.1)

Wzór tabeli nr 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lp.	Imię	Nazwisko	Pełniona funkcja	Dostęp do informacji poufnych lub tajemnicy zawodowej [T/N] (pkt 6.6, 6.7 i 6.8)	Rachunek w podmiocie składającym sprawozdanie [T/N] (pkt 6.4)	Rachunek w innym podmiocie prowadzącym działalność maklerską [T/N] (pkt 6.5)	Pełnomocnik do własnego rachunku / rachunków pracownika w podmiocie składającym sprawozdanie [T/N] (pkt 6.6)	Liczba ustanowionych pełnomocników (pkt 6.6)	Imiona i nazwiska pełnomocników (pkt 6.6)	Przyjęcie pełnomocnictwa do rachunku od klienta podmiotu składającego sprawozdanie [T/N] (pkt 6.7)	Przyjęcie pełnomocnictwa od osoby posiadającej rachunek w innym podmiocie prowadzącym działalność maklerską [T/N] (pkt 6.8)

ZAŁĄCZNIK Nr 2

PÓLROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ORAZ Z FUNKCJONOWANIA NADZORU WEWNĘTRZNEGO BANKU POWIERNICZEGO (PRN-02)

Okres sprawozdawczy: od do

1. Podstawowe informacje o banku powierniczym
 - 1.1. Podać liczbę pracowników zatrudnionych w jednostce organizacyjnej banku powierniczego prowadzącej rachunki papierów wartościowych (zwanej dalej "jednostką banku") na początku i końcu okresu sprawozdawczego.
 - 1.2. Podać listę pracowników jednostki banku, z którymi w okresie sprawozdawczym rozwiązano umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, wraz z uzasadnieniem faktycznych podstaw rozwiązania umowy.
 imię i nazwisko _____
 pełniona funkcja _____
 data _____
 faktyczne podstawy rozwiązania umowy _____
2. Komórka nadzoru wewnętrznego
 - 2.1. Podać skład osobowy komórki nadzoru wewnętrznego z wyodrębnieniem osoby pełniącej funkcję inspektora nadzoru według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 1.
 - 2.2. Podać liczbę, przedmiot, miejsce i daty kontroli przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym przez komórkę nadzoru wewnętrznego, jak również dane dotyczące naruszeń przepisów prawa regulujących prowadzenie działalności powierniczej stwierdzonych w toku kontroli.

3. Organizacja, sposób przeprowadzania i kontrola operacji dokonywanych bezpośrednio z klientami
 - 3.1. Podać listę osób upoważnionych do zawierania z klientami umów prowadzenia rachunku papierów wartościowych według stanu na koniec okresu sprawozdawczego, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 1.
 4. Ewidencja papierów wartościowych
 - 4.1. Wskazać osobę bezpośrednio nadzorującą w okresie sprawozdawczym prowadzenie ewidencji papierów wartościowych w jednostce banku, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 1.
 5. Zasady postępowania z informacjami poufnymi lub stanowiącymi tajemnicę zawodową
 - 5.1. Podać stosowane w okresie sprawozdawczym sposoby zabezpieczenia systemów informatycznych lub systemów przetwarzania danych jednostki banku przed dostępem do nich osób nieupoważnionych. W następnych sprawozdaniach podać ewentualne zmiany w sposobach zabezpieczenia.
 - 5.2. Podać, ile razy w okresie sprawozdawczym pracownicy zgłaszali inspektorowi nadzoru fakt utraty dokumentu, projektu dokumentu, jego kopii lub innego nośnika informacji, zawierającego informację poufną lub tajemnicę zawodową. Wskazać wyniki postępowania wyjaśniającego.
 - 5.3. Podać listę pracowników jednostki banku, którzy w okresie sprawozdawczym posiadali rachunek papierów wartościowych w jednostce banku.
imię i nazwisko _____
pełniona funkcja _____
 6. Zabezpieczenie i archiwizacja dokumentów związanych z prowadzoną działalnością jednostki banku
 - 6.1. Wskazać miejsca, adresy i rodzaje archiwów, a także osoby odpowiedzialne za prowadzenie archiwów.
 7. Oprogramowanie eksploatowane w jednostce banku
 - 7.1. Wymienić rodzaj i wersje oprogramowania eksploatowanego w okresie sprawozdawczym w jednostce banku służącego do ewidencjonowania papierów wartościowych.
 - 7.2. Wskazać osobę bezpośrednio nadzorującą w okresie sprawozdawczym pracę zespołu informatyków w jednostce banku, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 1.
 - 7.3. Wskazać administratora sieci informatycznej w jednostce banku w okresie sprawozdawczym, zgodnie z wzorem określonym w tabeli nr 1.
 - 7.4. Czy w okresie sprawozdawczym doszło do awarii w systemach informatycznych jednostki banku? Jeśli tak - podać datę, opisać przyczyny i skutki tej awarii oraz działania podjęte w celu zapobieżenia takim awariom w przyszłości.
- Podpisy osób sporządzających i zatwierdzających sprawozdanie.

Wzór tabeli nr 1

1	2	3	4	5	6
Lp.	Imię	Nazwisko	Pełniona funkcja	Wskazać, czy osoba wykonuje w podmiocie składającym sprawozdanie jedno z zadań: - pełni funkcję Inspektora Nadzoru [IN] (pkt 2.1),	Upoważnienie do zawierania z klientami umów prowadzenia rachunków papierów

				- wchodzi w skład komórki nadzoru wewnętrznego [KNW] (pkt 2.1), - bezpośrednio nadzoruje prowadzenie ewidencji papierów wartościowych [NEPW] (pkt 4.1), - nadzoruje pracę zespołu informatyków [NZI] (pkt 7.2), - administruje siecią informatyczną [ASI] (pkt 7.3)	wartościowych [T/N] (pkt 3.1)

ZAŁĄCZNIK Nr 3

SPRAWOZDANIE MIESIĘCZNE MRF-01

za okres sprawozdawczy od do

Dane identyfikacyjne podmiotu sprawozdawczego:

Zakres prowadzonej działalności: znaczący
nieznaczący

WYSZCZEGÓLNIENIE		Stan na ostatni dzień okresu sprawozdawczego
1		2

CZĘŚĆ A.

DZIAŁ I. POZIOM NADZOROWANYCH KAPITAŁÓW (w. 02+20+26-27-28)	01	
I. Kapitały podstawowe (w. 03+04+05+06+07-08-09-10-11-12-1314)	02	

1. Kapitał zakładowy (fundusz wydzielony na działalność maklerską)	03	
2. Kapitał (fundusz) zapasowy	04	
3. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	05	
4. Niepodzielony zysk z lat ubiegłych	06	
5. Zysk netto (z bieżącej działalności)	07	
6. Należne wpłaty na kapitał zakładowy	08	
7. Akcje własne	09	
8. Wartość firmy	10	
9. Pozostałe wartości niematerialne i prawne	11	
10. Niepokryta strata z lat ubiegłych	12	
11. Strata w trakcie zatwierdzania	13	
12. Strata netto (z bieżącej działalności)	14	
II. Kapitały uzupełniające II kategorii (w. 16+18+19)	15	
1. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	16	
2. Zobowiązania podporządkowane z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 5 lat	17	
2.1. Wysokość zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 5 lat uwzględnianych w poziomie kapitałów uzupełniających II kategorii	18	
3. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności oraz innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności	19	
4. Wysokość kapitałów II kategorii uwzględniona w poziomie nadzorowanych kapitałów	20	
III. Kapitały uzupełniające III kategorii (w. 22-23+25)	21	
1. Zysk rynkowy	22	
2. Strata na operacjach zaliczonych do portfela niehandlowego	23	
3. Zobowiązania podporządkowane z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 2 lata	24	
3.1. Wysokość zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 2 lata uwzględnianych w poziomie kapitałów uzupełniających III kategorii	25	
4. Wysokość kapitałów III kategorii uwzględniona w poziomie nadzorowanych kapitałów	26	
IV. Akcje lub udziały banków, innych domów maklerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finansowych	27	
V. Pożyczki podporządkowane udzielone bankom, innym domom maklerskim, zagranicznym firmom inwestycyjnym, instytucjom kredytowym i instytucjom finansowym zaliczane do ich kapitałów (funduszy) własnych	28	
DZIAŁ II. CAŁKOWITY WYMÓG KAPITAŁOWY (w. 30+39+40+41+42+43+44) albo (w. 31+39+40+41+42+43+44)	29	
1. Ryzyko rynkowe objęte modelem	30	

2. Ryzyko rynkowe nieobjęte modelem (w. 32+35+36+37+38)	31	
2.1. Ryzyko cen instrumentów kapitałowych (w. 33+34)	32	
2.1.1. Ryzyko szczególne cen instrumentów kapitałowych	33	
2.1.2. Ryzyko ogólne cen instrumentów kapitałowych	34	
2.2. Ryzyko cen towarów	35	
2.3. Ryzyko szczególne cen instrumentów dłużnych	36	
2.4. Ryzyko ogólne stóp procentowych	37	
2.5. Ryzyko walutowe	38	
3. Ryzyko rozliczenia-dostawy	39	
4. Ryzyko kontrahenta	40	
5. Ryzyko kredytowe	41	
6. Przekroczenie limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań	42	
7. Ryzyko operacyjne	43	
8. Pozostałe kategorie ryzyka	44	
9. Poziom kapitału wewnętrznego	45	
DZIAŁ III. ODCHYLENIE POZIOMU NADZOROWANYCH KAPITAŁÓW OD CAŁKOWITEGO WYMOGU KAPITAŁOWEGO (w. 01-29)	46	
DZIAŁ IV. POZOSTAŁE WYMOGI	47	
1. Wymóg kapitałowy z tytułu stałych kosztów	48	
2. Odchylenie wysokości nadzorowanych kapitałów od wymogu kapitałowego z tytułu stałych kosztów (w. 01-48)	49	
3. Poziom nadzorowanych kapitałów ustalony niezależnie od zakresu prowadzonej działalności	50	
4. Minimalna wysokość kapitału założycielskiego	51	
5. Odchylenie wysokości nadzorowanych kapitałów od minimalnej wysokości kapitału założycielskiego (w.50-51)	52	

CZĘŚĆ B.

DZIAŁ V. LICZBA PROWADZONYCH RACHUNKÓW PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH KLIENTÓW	53	
DZIAŁ VI. ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM (w. 55+56+57+58+59+60+61)	54	

1. Zobowiązania wobec klientów	55	
2. Zobowiązania wobec domów maklerskich, banków prowadzących działalność maklerską, banków prowadzących rachunki papierów wartościowych i towarowych domów maklerskich	56	
3. Zobowiązania wobec rynków regulowanych oraz giełd towarowych	57	
4. Zobowiązania wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych oraz giełdowych izb rozrachunkowych	58	
5. Zobowiązania wobec emitentów papierów wartościowych lub wprowadzających	59	
6. Zobowiązania podporządkowane	60	
7. Inne zobowiązania (w. 62+63+64+65)	61	
7.1. Pożyczki	62	
.2. Kredyty bankowe	63	
.3. Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	64	
.4. Pozostałe zobowiązania	65	
DZIAŁ VII. WYMAGALNOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ I NALEŻNOŚCI	66	
1. Zobowiązania krótkoterminowe	67	
2. Zobowiązania przeterminowane	68	
3. Należności krótkoterminowe	69	
4. Należności przeterminowane	70	
DZIAŁ VIII. NABYWANIE LUB SPRZEDAŻ INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH WE WŁASNYM IMIENIU I NA WŁASNY RACHUNEK	71	
1. Wynik z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	72	
2. Wynik z operacji instrumentami finansowymi utrzymywanymi do terminu zapadalności	73	
3. Wynik z operacji instrumentami zaliczonymi do pożyczek udzielonych i należności własnych	74	
4. Wynik z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	75	
5. Wartość instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	76	
6. Wartość instrumentów finansowych utrzymywanymi do terminu zapadalności	77	
7. Wartość pożyczek udzielonych i należności własnych	78	
8. Wartość instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	79	
DZIAŁ IX. WYNIK FINANSOWY NETTO (w. 81-82+83-84+85-86-87)	80	
1. Przychody netto ogółem	81	
2. Koszty ogółem	82	
3. Zyski z tytułu finansowych kontraktów terminowych	83	

4. Straty z tytułu finansowych kontraktów terminowych	84	
5. Zyski nadzwyczajne	85	
6. Straty nadzwyczajne	86	
7. Podatek dochodowy	87	
DZIAŁ X. RELACJA WYBRANYCH ZOBOWIĄZAŃ DO POZIOMU NADZOROWANYCH KAPITAŁÓW (w. 59+62+63+64) / (w. 01)	88	
DZIAŁ XI. LICZBA PUNKTÓW OBSŁUGI KLIENTÓW	89	
DZIAŁ XII. AKTYWA KLIENTÓW (w. 91+95)	90	
1. Instrumenty finansowe klientów (w. 92+93+94)	91	
1.1. Akcje notowane i prawa do akcji zapisane na rachunkach papierów wartościowych	92	
1.2. Pozostałe papiery wartościowe zapisane na rachunkach papierów wartościowych klientów	93	
1.3. Pozostałe instrumenty finansowe klientów	94	
2. Środki pieniężne klientów (w. 96+97)	95	
2.1. Środki pieniężne klientów przechowywane na rachunkach pieniężnych klientów	96	
2.2. Pozostałe środki pieniężne klientów	97	
DZIAŁ XIII. AKTYWA KLIENTÓW NA RACHUNKACH W ZARZĄDZANIU (w. 99+102)	98	
1. Instrumenty finansowe klientów w zarządzaniu (w. 100+101)	99	
1.1. Papiery wartościowe klientów w zarządzaniu zdeponowane na rachunkach papierów wartościowych	100	
1.2. Pozostałe instrumenty finansowe klientów w zarządzaniu	101	
2. Środki pieniężne klientów w zarządzaniu	102	
DZIAŁ XIV. ŚRODKI PIENIĘŻNE	103	
1. Środki pieniężne klientów na rachunkach bankowych	104	
2. Pozostałe środki pieniężne klientów	105	
3. Środki pieniężne własne na rachunkach bankowych	106	
4. Pozostałe własne środki pieniężne	107	

Miejsce i data sporządzenia sprawozdania

Sprawozdanie sporządził: (imię i nazwisko)

(stanowisko)

(podpis)

(telefon/e-mail)

Sprawozdanie akceptował: (data)
(imię i nazwisko)
(stanowisko)
(podpis)
(data)

INSTRUKCJA
dotycząca sprawozdania miesięcznego MRF-01

CZĘŚĆ A

Dział I. Poziom nadzorowanych kapitałów

1. W wierszu 01 należy podać poziom nadzorowanych kapitałów, o którym mowa w załączniku nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiący sumę wielkości zawartych w wierszach 02, 20, 26 pomniejszoną o pozycje zawarte w wierszach 27 i 28. Obliczanie poziomu nadzorowanych kapitałów należy dokonywać zgodnie z § 1 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
2. W wierszu 02 należy podać wysokość kapitałów podstawowych, o których mowa w § 2 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiących sumę wielkości zawartych w wierszach 03, 04, 05, 06, 07, pomniejszoną o pozycje zawarte w wierszach 08, 09, 10, 11, 12, 13 i 14.
3. W wierszu 03 należy podać, odpowiednio, kapitał zakładowy spółki akcyjnej w wysokości określonej w statucie i wpisanej w Krajowym Rejestrze Sądowym.
4. W wierszu 04 należy podać wysokość kapitału (funduszu) zapasowego.
5. W wierszu 05 należy podać wysokość pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych tworzonych z mocy prawa lub statutu.
6. W wierszu 06 należy podać wysokość niepodzielonego zysku z lat ubiegłych.
7. W wierszu 07 należy podać wysokość zysku netto (z bieżącej działalności) obliczoną zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszoną o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów.
8. W wierszu 08 należy podać należne wpłaty na poczet akcji objętych, lecz nie w pełni opłaconych (po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału zakładowego). W pozycji tej nie wykazuje się należności z tytułu odsetek za zwłokę lub odszkodowania umownego od akcjonariuszy będących w zwłoce.
9. W wierszu 09 należy podać wartość nabytych akcji własnych, wycenioną według cen nabycia, pomniejszonych o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości.
10. W wierszu 10 należy podać wartość firmy w wielkości wykazywanej w bilansie.
11. W wierszu 11 należy podać wartość pozostałych wartości niematerialnych i prawnych netto uwzględniających zaliczki na wartości niematerialne i prawne.
12. W wierszu 12 należy podać wartość niepokrytej straty z lat ubiegłych.
13. W wierszu 13 należy podać wysokość straty w trakcie zatwierdzania, która powstaje od momentu zamknięcia ksiąg rachunkowych w przypadku określonym w art. 12 ust. 2 ustawy o rachunkowości i jest wykazywana do momentu zatwierdzenia jej wysokości przez zgromadzenie akcjonariuszy. W wierszu tym wykazuje się wysokość straty w trakcie zatwierdzania obliczoną zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości
14. W wierszu 14 należy podać wysokość straty netto (z bieżącej działalności), tj. stratę po naliczeniu podatku dochodowego za okres od początku roku obrotowego do ostatniego dnia okresu objętego sprawozdaniem miesięcznym. Jeżeli raport sporządza się

- na skutek wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 30 rozporządzenia, należy podać kwotę straty netto, ustaloną w ostatnim sprawozdaniu miesięcznym.
15. W wierszu 15 należy podać wysokość kapitałów uzupełniających II kategorii, określonych w § 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiących sumę wierszy 16, 18 i 19.
 16. W wierszu 16 należy podać wysokość kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny określonego w § 3 ust. 1 pkt 1 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
 17. W wierszu 17 należy podać wysokość zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż pięć lat określonych w § 3 ust. 1 pkt 2 załącznika nr 12 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w pełnej wartości zobowiązań podporządkowanych. Wielkość zobowiązań podporządkowanych powstałych w wyniku zaciągnięcia pożyczki lub kredytu w walutach obcych ustala się z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach ustawy o rachunkowości.
 18. W wierszu 18 należy podać wysokość zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż pięć lat w wysokości uwzględnianej w poziomie kapitałów uzupełniających II kategorii, do wysokości 50 % wielkości kapitałów podstawowych ustalonych na potrzeby obliczenia poziomu nadzorowanych kapitałów, w kwocie pomniejszanej na koniec każdego roku w ciągu ostatnich 5 lat trwania umowy o 20 % tej kwoty.
 19. W wierszu 19 należy podać wysokość zobowiązań z tytułu papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności oraz innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, po uzyskaniu zezwolenia Komisji określonego w art. 105 ust. 1 pkt 2 ustawy.
 20. W wierszu 20 należy podać wysokość kapitałów uzupełniających II kategorii uwzględnioną w poziomie nadzorowanych kapitałów, w kwocie nieprzewyższającej wysokości kapitałów podstawowych.
 21. W wierszu 21 należy podać wysokość kapitałów uzupełniających III kategorii określonych odpowiednio w § 4 lub § 9 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
 22. W wierszu 22 należy podać wysokość zysku rynkowego określonego w § 4 ust. 1 pkt 1 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, ustalonego w sposób określony w § 18 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, narastająco do dnia sprawozdawczego, pomniejszony o znane obciążenia dywidendy, w zakresie jakim nie został zaliczony do kapitałów podstawowych lub podzielony w inny sposób.
 23. W wierszu 23 należy podać wysokość straty (ze znakiem dodatnim) na wszystkich operacjach zaliczonych do portfela niehandlowego, obliczoną narastająco do dnia sprawozdawczego, z wyłączeniem strat z tytułu zmian kursów walutowych i cen towarów, w zakresie, w jakim nie została ujęta w kapitałach podstawowych lub pokryta w inny sposób, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 2 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
 24. W wierszu 24 należy podać wysokość zaciągniętych zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 2 lata, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, których wartość nie została zaliczona do kapitałów uzupełniających II kategorii. Wielkość zobowiązań podporządkowanych powstałych w wyniku zaciągnięcia pożyczki lub kredytu w walutach obcych ustala się z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach ustawy o rachunkowości.
 25. W wierszu 25 należy podać wysokość zaciągniętych zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 2 lata, uwzględnianych w poziomie

kapitałów uzupełniających III kategorii, nieprzekraczającą 150 % kwoty, o jaką kapitały podstawowe przewyższają wyższą z kwot:

- a) połowę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, o którym mowa w załączniku nr 6 –do rozporządzenia o wymogach kapitałowych,
- b) różnicę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i kapitałów uzupełniających II kategorii.

26. W wierszu 26 należy podać wysokość kapitałów uzupełniających III kategorii uwzględnioną w poziomie nadzorowanych kapitałów, jeśli różnica wartości wykazanych w wierszach 22 i 23 powiększona o wartość wykazaną w wierszu 25 jest dodatnia, w kwocie nie wyższej niż suma wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego, ryzyka rozliczenia-dostawy, ryzyka kontrahenta i przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań określonych w § 3 ust. 1 rozporządzenia o wymogach kapitałowych. W przypadku gdy różnica wartości wykazanych w wierszach 22 i 23 powiększona o wartość wykazaną w wierszu 25 jest ujemna lub zakres prowadzonej działalności domu maklerskiego jest nieznaczący, w wierszu 26 należy wykazać wartość zero.

27. W wierszu 27 należy podać wartość akcji lub udziałów banków, innych domów maklerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finansowych, o których mowa w § 1 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, wycenionych zgodnie z zasadami określonymi w przepisach ustawy o rachunkowości. Wartość tę wykazuje się z uwzględnieniem zasad określonych w § 1 ust. 5 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
28. W wierszu 28 należy podać wysokość pożyczek podporządkowanych udzielonych bankom, innym domom maklerskim, zagranicznym firmom inwestycyjnym, instytucjom kredytowym i innym instytucjom finansowym zaliczane do ich kapitałów (funduszy) własnych, o których mowa w § 1 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w kwotach netto wykazanych w bilansie.

Dział II. Całkowity wymóg kapitałowy

29. W wierszu 29 należy podać wysokość całkowitego wymogu kapitałowego, o którym mowa w § 3 ust. 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiącego sumę pozycji wykazywanych w wierszach 30, 39, 40, 41, 42, 43 i 44 w przypadku, gdy dom maklerski spełnił warunki określone w § 6 ust. 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych i stosuje metodę wartości zagrożonej, określoną w załączniku nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego. W przypadku gdy dom maklerski nie stosuje metody wartości zagrożonej do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego całkowity wymóg kapitałowy stanowi sumę pozycji wykazywanych w wierszach 31, 39, 40, 41, 42, 43 i 44.
30. W wierszu 30 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego objętego modelem, w przypadku, gdy dom maklerski spełnił warunki określone w § 6 ust. 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych i stosuje metodę wartości zagrożonej, określoną w załączniku nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego.
31. W wierszu 31 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego obliczonego w sposób określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w przypadku, gdy dom maklerski nie stosuje metody wartości zagrożonej, określonej w załączniku nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego. W tym wierszu

należy podać wartość stanowiącą sumę wielkości wykazanych w wierszach 32, 35, 36, 37 i 38.

32. W wierszu 32 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen instrumentów kapitałowych stanowiącą sumę pozycji wykazanych w wierszach 33 i 34.
33. W wierszu 33 należy podać wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią A.II. załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
34. W wierszu 34 należy podać wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego cen instrumentów kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią A.II. załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
35. W wierszu 35 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią B.II. załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
36. W wierszu 36 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią C.II. lub, jeśli dotyczy to tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania, zgodnie z częścią E załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
37. W wierszu 37 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią D.II. załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
38. W wierszu 38 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
39. W wierszu 39 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 5 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
40. W wierszu 40 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kontrahenta. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 5 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
41. W wierszu 41 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
42. W wierszu 42 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 10 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
43. W wierszu 43 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 11 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
44. W wierszu 4 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu pozostałych kategorii ryzyka. Wartość tego wymogu kapitałowego jest określana dodatkowo przez dom maklerski w zakresie i wysokości adekwatnej do ponoszonego ryzyka.
45. W wierszu 45 należy podać wartość kapitału wewnętrznego. Pozycję wypełnia się po dokonaniu oszacowania zgodnie z rozdziałem IV rozporządzenia o warunkach technicznych i organizacyjnych...

Dział III. Odchylenie poziomu nadzorowanych kapitałów od całkowitego wymogu kapitałowego

46. W wierszu 46 należy podać wartość stanowiącą różnicę pomiędzy pozycjami wykazanymi w wierszach 01 i 29.

Dział IV. Pozostałe wymogi

47. W wierszu 48 należy podać wartość wymogu kapitałowego z tytułu kosztów stałych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 14 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
48. W wierszu 49 należy podać wielkość odchylenia wysokości nadzorowanych kapitałów od wysokości wymogu kapitałowego z tytułu kosztów stałych stanowiącego różnicę wielkości wykazanych w wierszach 01 i 48.
49. W wierszu 50 należy podać poziom nadzorowanych kapitałów ustalony, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, na potrzeby obliczenia wymogów kapitałowych, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Pozycję stanowi suma kapitałów podstawowych i uzupełniających II kategorii pomniejszona o wartość akcji lub udziałów banków, innych domów maklerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finansowych oraz udzielone tym instytucjom pożyczki podporządkowane, które są zaliczane do ich kapitałów (funduszy) własnych, jeżeli spełnione są warunki, o których mowa w § 1 ust. 5 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
50. W wierszu 51 należy podać wymaganą na prowadzenie działalności maklerskiej wysokość kapitału założycielskiego określoną w art. 98 ustawy.
51. W wierszu 52 należy podać wielkość odchylenia wysokości nadzorowanych kapitałów od wymaganej na prowadzenie działalności maklerskiej wysokości kapitału założycielskiego, określonej w art. 98 ustawy, stanowiącego różnicę wielkości wykazanych w wierszach 50 i 51.

CZĘŚĆ B

Dział V. Liczba prowadzonych rachunków papierów wartościowych klientów

52. W wierszu 53 należy podać liczbę prowadzonych rachunków papierów wartościowych klientów dla papierów wartościowych znajdujących się w obrocie na rynku regulowanym, ustaloną na koniec ostatniego dnia okresu objętego sprawozdaniem miesięcznym.

Dział VI. Zobowiązania ogółem

53. W wierszu 54 należy podać wartość zobowiązań ogółem będących sumą pozycji wykazanych w wierszach 55 - 61. Zobowiązania z tytułu transakcji zawartych na rynku regulowanym należy ująć w wysokości faktycznie wymaganych płatności.
54. W wierszu 55 należy podać wielkość zobowiązań wobec klientów.
55. W wierszu 56 należy podać wielkość zobowiązań wobec innych domów maklerskich, banków prowadzących działalność maklerską, banków prowadzących rachunki papierów wartościowych i towarowych domów maklerskich. Zobowiązania z tytułu transakcji zawartych na rynku regulowanym należy ująć w wysokości faktycznie wymaganych płatności.
56. W wierszu 57 należy podać zobowiązania wobec rynków regulowanych oraz giełd towarowych.
57. W wierszu 58 należy podać wielkość zobowiązań wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych oraz giełdowych izb rozrachunkowych. W zobowiązaniach wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych należy ująć między innymi wielkość zobo-

wiązań z tytułu wpłat na poczet funduszu rozliczeniowego, o którym mowa w art. 65 ustawy.

58. W wierszu 59 należy podać zobowiązania wobec emitentów papierów wartościowych lub wprowadzających.
59. W wierszu 60 należy podać pełną wielkość zobowiązań podporządkowanych ujętą według ich wartości nominalnej. Wielkość zobowiązań podporządkowanych powstałych w wyniku zaciągnięcia pożyczki lub kredytu w walutach obcych ustala się z uwzględnieniem zasad określonych w ustawie o rachunkowości.
60. W wierszach od 62 do 65 należy podać wielkości zobowiązań ustalone dla wykazywanych pozycji.

Dział VII. Wymagalność zobowiązań i należności

61. W wierszu 67 należy podać zobowiązania domu maklerskiego, o terminie wymagalności nie dłuższym niż 3 miesiące.
62. W wierszu 68 należy podać zobowiązania domu maklerskiego, których termin wymagalności upłynął przed ostatnim dniem okresu sprawozdawczego.
63. W wierszu 69 należy podać należności domu maklerskiego, o terminie wymagalności nie dłuższym niż 3 miesiące.
64. W wierszu 70 należy podać należności domu maklerskiego, których termin wymagalności upłynął przed ostatnim dniem okresu sprawozdawczego.

Dział VIII. Nabywanie lub sprzedaż instrumentów finansowych we własnym imieniu i na własny rachunek

65. W wierszach od 72 do 75 należy podać wielkości ustalone dla wymienionych pozycji według zasad zawartych w przepisach ustawy o rachunkowości.
66. Wartość instrumentów finansowych wymienionych w wierszach od 76 do 79 jest ustalana według zasad zawartych w przepisach ustawy o rachunkowości.
67. W wierszu 78 należy podać wartość instrumentów finansowych będących przedmiotem udzielonych przez dom maklerski pożyczek lub stanowiących należności własne domu maklerskiego. W tej pozycji w szczególności wykazuje się wartość instrumentów finansowych nabytych w wyniku realizacji umów o subemisję usługową oraz wartość nabytych instrumentów finansowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.

Dział IX. Wynik finansowy netto

68. W wierszach od 80 do 87 należy podać wielkości ustalone dla wykazywanych pozycji.
69. W wierszu 83 należy podać wielkość zysku z tytułu otwartych we własnym imieniu i na własny rachunek pozycji finansowych kontraktów terminowych, w tym także z finansowych kontraktów terminowych zawartych w ostatnim dniu miesiąca, oraz z tytułu kontraktów po dniu ich zamknięcia lub wygaśnięcia według stanu na ostatni dzień okresu objętego sprawozdaniem miesięcznym.
70. W wierszu 84 należy podać wielkość straty z tytułu otwartych we własnym imieniu i na własny rachunek pozycji finansowych kontraktów terminowych, w tym także z finansowych kontraktów terminowych zawartych w ostatnim dniu miesiąca, oraz z tytułu kontraktów po dniu ich zamknięcia lub wygaśnięcia według stanu na ostatni dzień okresu objętego sprawozdaniem miesięcznym.

Dział X. Relacja wybranych zobowiązań do poziomu nadzorowanych kapitałów

71. W wierszu 88 należy wyliczyć relację, o której mowa w § 27 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiącej iloraz sumy zobowiązań wykazanych w wierszach 59, 62-64 i poziomu nadzorowanych kapitałów wykazywanego w wierszu 01.

Dział XI. Liczba punktów obsługi klientów

72. W wierszu 89 należy podać liczbę punktów obsługi klientów domu maklerskiego lub biura maklerskiego według stanu na ostatni dzień okresu objętego sprawozdaniem miesięcznym.

Dział XII. Aktywa klientów

73. W wierszu 90 należy podać stan aktywów klientów, wyliczony jako suma pozycji wykazanych w wierszach 91 i 95.
74. W wierszu 91 należy podać sumę wartości, należących do klientów, instrumentów finansowych wykazanych w wierszach 92, 93 i 94. Instrumenty finansowe klientów wycenia się według zasad zawartych w odrębnych przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości, z wyłączeniem, należących do klientów, papierów wartościowych zdeponowanych na rachunkach domu maklerskiego lub biura maklerskiego prowadzonych za granicą. Należące do klientów papiery wartościowe, zdeponowane na rachunkach domu maklerskiego lub biura maklerskiego prowadzonych za granicą, wyceniane są na podstawie ostatnich dostępnych informacji o cenach rynkowych tych papierów w kraju, w którym są one przechowywane na rachunkach papierów wartościowych. W przypadku gdy określony papier wartościowy jest w danym kraju przedmiotem obrotu na więcej niż jednym rynku regulowanym, ustalenie wartości tego papieru wartościowego następuje według jego wartości rynkowej, osiągniętej na rynku, na którym wolumen obrotów był największy.
75. W wierszu 92 należy podać wartość należących do klientów i zapisanych na rachunkach papierów wartościowych akcji notowanych i praw do akcji na rynku regulowanym lub alternatywnym systemie obrotu.
76. W wierszu 93 należy podać wartość papierów wartościowych zapisanych na rachunkach papierów wartościowych klientów, które nie zostały wykazane w wierszu 92.
77. W wierszu 94 należy podać w szczególności: wartość, należących do klientów, instrumentów finansowych przechowywanych, w domu maklerskim lub biurze maklerskim, w formie dokumentu lub wartość, należących do klientów, instrumentów finansowych zapisanych na rachunkach, niebędących rachunkami papierów wartościowych, oraz należące do klientów instrumenty finansowe, zdeponowane na rachunkach domu maklerskiego lub biura maklerskiego prowadzonych za granicą.
78. W wierszu 95 należy podać wartość należących do klientów środków pieniężnych stanowiących sumę wartości wykazywanych w wierszach 96 i 97.
79. W wierszu 96 należy podać sumę, należących do klientów, środków pieniężnych przechowywanych na rachunkach pieniężnych klientów służących do obsługi rachunków papierów wartościowych oraz przechowywanych na rachunkach pieniężnych służących do obsługi rachunków, niebędących rachunkami papierów wartościowych.
80. W wierszu 97 należy podać sumę pozostałych, należących do klientów, środków pieniężnych, w szczególności wpłaty klientów na papiery wartościowe w ramach obrotu pierwotnego lub pierwszej oferty publicznej.

Dział XIII. Aktywa klientów na rachunkach w zarządzaniu

81. W wierszu 98 należy podać wartość aktywów klientów na rachunkach w zarządzaniu. W wierszu tym należy podać sumę wielkości wykazanych w wierszach 99 i 102.
82. W wierszu 99 należy podać sumę wartości, należących do klientów, instrumentów finansowych w zarządzaniu wykazanych w wierszach 100 i 101. Instrumenty finansowe, w tym papiery wartościowe, należące do klientów wycenia się według zasad zawartych w odrębnych przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości, z wyłączeniem, należących do klientów, instrumentów finansowych zdeponowanych na rachunkach domu maklerskiego lub biura maklerskiego prowadzonych za granicą. Należące do klientów papiery wartościowe, zdeponowane na rachunkach domu maklerskiego lub biura maklerskiego prowadzonych za granicą, wyceniane są na podstawie ostatnich dostępnych informacji o cenach rynkowych tych papierów w kraju, w którym są one przechowywane na rachunkach papierów wartościowych. W przypadku gdy określony papier wartościowy jest w danym kraju przedmiotem obrotu na więcej niż jednym rynku regulowanym, ustalenie wartości tego papieru wartościowego następuje według jego wartości rynkowej, osiągniętej na rynku, na którym wolumen obrotów był największy.
83. W wierszu 100 należy podać wartość, należących do klientów, papierów wartościowych w zarządzaniu zdeponowanych na rachunkach papierów wartościowych klientów. Ilości i-tego papieru wartościowego klientów ustala się na podstawie ewidencji papierów wartościowych według stanu na koniec dnia, na który sporządzane jest sprawozdanie.
84. W wierszu 101 należy podać w szczególności: wartość, należących do klientów, instrumentów finansowych w zarządzaniu przechowywanych w formie dokumentu lub wartość, należących do klientów, instrumentów finansowych w zarządzaniu zapisanych na rachunkach, niebędących rachunkami papierów wartościowych, oraz wartość, należących do klientów, instrumentów finansowych zdeponowanych na rachunkach domu maklerskiego lub biura maklerskiego prowadzonych za granicą. Ilości i-tego instrumentu klientów ustala się na podstawie ewidencji instrumentów finansowych według stanu na koniec dnia, na który sporządzane jest sprawozdanie.
85. W wierszu 102 należy podać wartość, należących do klientów, środków pieniężnych w zarządzaniu, w tym również wartość środków pieniężnych klientów znajdujących się na rachunkach bankowych prowadzonych dla klientów, do których ustanowione zostało pełnomocnictwo domu maklerskiego lub biura maklerskiego.

Dział XIV. Środki pieniężne

86. W wierszu 104 należy podać sumę sald rachunków bankowych domu maklerskiego lub biura maklerskiego, na których przechowywane są środki pieniężne klientów, na ostatni dzień okresu objętego sprawozdaniem.
87. W wierszu 105 należy podać stan, należących do klientów, środków pieniężnych nieujętych w wierszu 104.
88. W wierszu 106 należy podać sumę sald rachunków bankowych domu maklerskiego lub biura maklerskiego, na których przechowywane są środki domu maklerskiego lub biura maklerskiego, na ostatni dzień okresu objętego sprawozdaniem.
89. W wierszu 107 należy podać wartość środków pieniężnych domu maklerskiego lub biura maklerskiego, które nie zostały wykazane w wierszu 106.

ZAŁĄCZNIK Nr 4

SPRAWOZDANIE O SKONSOLIDOWANYCH WYMOGACH KAPITAŁOWYCH SWK

za okres sprawozdawczy od do

Dane identyfikacyjne podmiotu:

Zakres prowadzonej działalności: znaczący
nieznaczący

WYSZCZEGÓLNIENIE		Stan na ostatni dzień okresu sprawozdawczego
1		2
DZIAŁ I. POZIOM SKONSOLIDOWANYCH NADZOROWANYCH KAPITAŁÓW (w. 02+20+26+27)	01	
I. Skonsolidowane kapitały podstawowe (w. 03+04+05+06+07-08-09-10-11-12-13)	02	
1. Kapitał zakładowy	03	
2. Kapitał zapasowy	04	
3. Pozostałe kapitały rezerwowe	05	
4. Niepodzielony zysk z lat ubiegłych	06	
5. Zysk netto (z bieżącej działalności)	07	
6. Należne wpłaty na kapitał zakładowy	08	
7. Akcje własne	09	
8. Wartość firmy	10	
9. Pozostałe wartości niematerialne i prawne	11	
10. Niepokryta strata z lat ubiegłych	12	
11. Strata w trakcie zatwierdzania	13	
12. Strata netto (z bieżącej działalności)	14	
II. Skonsolidowane kapitały uzupełniające II kategorii (w. 16+18+19)	15	
1. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	16	
2. Zobowiązania podporządkowane z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 5 lat	17	
2.1. Wysokość zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 5 lat uwzględnianych w poziomie kapitałów uzupełniających II kategorii	18	
3. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności oraz innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności	19	
4. Wysokość kapitałów II kategorii uwzględniona w poziomie nadzorowanych kapitałów	20	
III. Skonsolidowane kapitały uzupełniające III kategorii (w. 22-23+25)	21	
1. Zysk rynkowy	22	
2. Strata na operacjach zaliczonych do portfela niehandlowego	23	
3. Zobowiązania podporządkowane z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 2 lata	24	

3.1. Wysokość zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 2 lata uwzględnianych w poziomie kapitałów uzupełniających III kategorii	25	
4. Wysokość kapitałów III kategorii uwzględniona w poziomie nadzorowanych kapitałów	26	
IV. Pozycje korygujące poziom skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów (w. 27+28+29-30-31)	27	
1. Ujemna wartość firmy jednostek podporządkowanych	28	
2. Dodatnie różnice kursowe z przeliczenia	29	
3. Kapitały mniejszości	30	
4. Wartość firmy jednostek podporządkowanych	31	
5. Ujemne różnice kursowe z przeliczenia	32	
DZIAŁ II. SKONSOLIDOWANY CAŁKOWITY WYMÓG KAPITAŁOWY (w. 34+43+44+45+46+47+48) albo (w. 35+43+44+45+46+47+48)	33	
1. Ryzyko rynkowe objęte modelem	34	
2. Ryzyko rynkowe nieobjęte modelem (w. 35+38+39+40+41)	35	
2.1. Ryzyko cen instrumentów kapitałowych (w. 36+37)	36	
2.1.1. Ryzyko szczególne cen instrumentów kapitałowych	37	
2.1.2. Ryzyko ogólne cen instrumentów kapitałowych	38	
2.2. Ryzyko cen towarów	39	
2.3. Ryzyko szczególne cen instrumentów dłużnych	40	
2.4. Ryzyko ogólne stóp procentowych	41	
2.5. Ryzyko walutowe	42	
3. Ryzyko rozliczenia-dostawy	43	
4. Ryzyko kontrahenta	44	
5. Ryzyko kredytowe	45	
6. Przekroczenie limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań	46	
7. Ryzyko operacyjne	47	
8. Pozostałe kategorie ryzyka	48	
9. Poziom kapitału wewnętrznego	49	
DZIAŁ III. ODCHYLENIE POZIOMU SKONSOLIDOWANYCH NADZOROWANYCH KAPITAŁÓW OD SKONSOLIDOWANEGO CAŁKOWITEGO WYMOGU KAPITAŁOWEGO (w. 01-33)	50	
DZIAŁ IV. POZOSTAŁE WYMOGI	51	
1. Skonsolidowany wymóg kapitałowy z tytułu stałych kosztów	52	
2. Odchylenie wysokości skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów od skonsolidowanego wymogu kapitałowego z tytułu stałych kosztów (w. 01-51)	53	
3. Poziom skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów ustalony niezależnie od zakresu prowadzonej działalności (w. 01-26)	54	

4. Minimalna wysokość kapitału założycielskiego	55	
5. Odchylenie wysokości skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów od minimalnej wysokości kapitału założycielskiego (w. 54-55)	56	

Miejsce i data sporządzenia sprawozdania

Sprawozdanie sporządził: (imię i nazwisko)

(stanowisko)

(podpis)

(telefon/e-mail)

(data)

Sprawozdanie akceptował: (imię i nazwisko)

(stanowisko)

(podpis)

(data)

INSTRUKCJA

dotycząca sprawozdania o skonsolidowanych wymogach kapitałowych SWK

Dział I. Poziom skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów

1. W wierszu 01 należy podać poziom skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów, o którym mowa w załączniku nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiący sumę wielkości zawartych w wierszach 02, 20, 26 i 27.
2. W wierszu 02 należy podać wysokość skonsolidowanych kapitałów podstawowych, o których mowa w załączniku nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiących sumę wielkości zawartych w wierszach 03, 04, 05, 06, 07 pomniejszoną o pozycje zawarte w wierszach 08, 09, 10, 11, 12, 13 i 14.
3. W wierszu 03 należy podać wysokość kapitału zakładowego obejmującą podmioty zależne, ustaloną na podstawie skonsolidowanego sprawozdania.
4. W wierszu 04 należy podać wysokość kapitału zapasowego obejmującą podmioty zależne, ustaloną na podstawie skonsolidowanego sprawozdania.
5. W wierszu 05 należy podać wysokość pozostałych kapitałów rezerwowych tworzonych z mocy prawa lub statutu, obejmującą podmioty zależne, ustaloną na podstawie skonsolidowanego sprawozdania.
6. W wierszu 06 należy podać wysokość niepodzielonego zysku z lat ubiegłych obejmującą podmioty zależne, ustaloną na podstawie skonsolidowanego sprawozdania.
7. W wierszu 07 należy podać wysokość zysku netto (z bieżącej działalności) obliczoną zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości na podstawie skonsolidowanego sprawozdania, pomniejszoną o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów.
8. W wierszu 08 należy podać należne wpłaty na poczet akcji objętych, lecz nie w pełni opłaconych (po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału zakładowego). W pozycji tej nie wykazuje się należności z tytułu odsetek za zwłokę lub odszkodowania umownego od akcjonariuszy będących w zwłoce. Wielkość należnych wpłat na kapitał zakładowy należy ustalić na podstawie skonsolidowanego sprawozdania.
9. W wierszu 09 należy podać wartość nabytych akcji własnych, wycenioną według cen nabycia, pomniejszoną o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości, ustaloną na podstawie skonsolidowanego sprawozdania.
10. W wierszu 10 należy podać wartość firmy obejmującą podmioty zależne w wielkości wykazywanej w skonsolidowanym bilansie domu maklerskiego.

11. W wierszu 11 należy podać wartość pozostałych wartości niematerialnych i prawnych netto obejmującą podmioty zależne, ustalone na podstawie skonsolidowanego sprawozdania, uwzględniającą zaliczki na wartości niematerialne i prawne.
12. W wierszu 12 należy podać wartość niepokrytej straty z lat ubiegłych ustaloną na podstawie skonsolidowanego sprawozdania. Pozycja ta nie może być kompensowana z kapitałem, niepodzielonym zyskiem z lat ubiegłych lub zyskiem netto (z bieżącej działalności).
13. W wierszu 13 należy podać wysokość straty w trakcie zatwierdzania, która powstaje od momentu zamknięcia ksiąg rachunkowych w przypadku określonym w art. 12 ust. 2 ustawy o rachunkowości i jest wykazywana do momentu zatwierdzenia jej wysokości przez zgromadzenie akcjonariuszy. W wierszu tym wykazuje się wysokość straty w trakcie zatwierdzania obliczoną zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości na podstawie skonsolidowanego sprawozdania.
14. W wierszu 14 należy podać wysokość straty netto (z bieżącej działalności), tj. stratę po naliczeniu podatku dochodowego za okres od początku roku obrotowego do ostatniego dnia okresu objętego sprawozdaniem miesięcznym. W pozycji tej wykazuje się wysokość straty netto (z bieżącej działalności) obliczoną zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości na podstawie skonsolidowanego sprawozdania. Jeżeli raport sporządza się na skutek wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 42 rozporządzenia, należy podać kwotę straty netto, ustaloną na podstawie skonsolidowanego sprawozdania, według stanu na koniec miesiąca roku obrotowego bezpośrednio poprzedzającego to zdarzenie.
15. W wierszu 15 należy podać wysokość skonsolidowanych kapitałów uzupełniających II kategorii, ustalonych na podstawie skonsolidowanego sprawozdania i stanowiących sumę wierszy 16, 18 i 19.
16. W wierszu 16 należy podać wysokość kapitału z aktualizacji wyceny, ustaloną na podstawie skonsolidowanego sprawozdania.
17. W wierszu 17 należy podać wysokość zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 5 lat, w całej wartości zobowiązań podporządkowanych ustalonej na podstawie skonsolidowanego sprawozdania. Wielkość zobowiązań podporządkowanych powstałych w wyniku zaciągnięcia pożyczki lub kredytu w walutach obcych ustala się z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach ustawy o rachunkowości.
18. W wierszu 18 należy podać wysokość zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 5 lat w wysokości uwzględnianej w poziomie kapitałów uzupełniających II kategorii, do wysokości 50 % wielkości skonsolidowanych kapitałów podstawowych ustalonych na potrzeby obliczenia poziomu skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów, w kwocie pomniejszanej na koniec każdego roku w ciągu ostatnich 5 lat trwania umowy o 20 % tej kwoty.
19. W wierszu 19 należy podać wysokość zobowiązań z tytułu papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności oraz innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, po uzyskaniu zezwolenia Komisji określonego w art. 105 ust. 1 pkt 2 ustawy, ustaloną na podstawie skonsolidowanego sprawozdania.
20. W wierszu 20 należy podać wysokość kapitałów uzupełniających II kategorii uwzględnioną w poziomie skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów, w kwocie nieprzewyższającej wysokości skonsolidowanych kapitałów podstawowych.

21. W wierszu 21 należy podać wysokość skonsolidowanych kapitałów uzupełniających III kategorii, stanowiącą różnicę wartości wykazanych w wierszach 21 i 22 powiększoną o wartość wykazaną w wierszu 24.
22. W wierszu 22 należy podać wysokość zysku rynkowego określonego w § 4 ust. 1 pkt 1 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, ustalonego w sposób wskazany w § 18 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, i ustalonego na podstawie skonsolidowanego sprawozdania narastająco do dnia sprawozdawczego, pomniejszonego o znane obciążenia dywidendy, w zakresie, w jakim nie został zaliczony do skonsolidowanych kapitałów podstawowych lub podzielony w inny sposób.
23. W wierszu 23 należy podać wysokość straty (ze znakiem dodatnim) na wszystkich operacjach zaliczonych do skonsolidowanego portfela niehandlowego, obliczoną narastająco do dnia sprawozdawczego, z wyłączeniem strat z tytułu zmian kursów walutowych i cen towarów, w zakresie, w jakim nie została ujęta w skonsolidowanych kapitałach podstawowych lub pokryta w inny sposób.
24. W wierszu 24 należy podać wysokość ustaloną na podstawie skonsolidowanego sprawozdania, zaciągniętych zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 2 lata, których wartość nie została zaliczona do skonsolidowanych kapitałów uzupełniających II kategorii. Wielkość zobowiązań podporządkowanych powstałych w wyniku zaciągnięcia pożyczki lub kredytu w walutach obcych ustala się z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach ustawy o rachunkowości.
25. W wierszu 25 należy podać wysokość zaciągniętych zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 2 lata, uwzględnianych w poziomie skonsolidowanych kapitałów uzupełniających III kategorii, nieprzekraczającą 150 % kwoty, o jaką skonsolidowane kapitały podstawowe przewyższają wyższą z kwot:
 - połowę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, o którym mowa w załączniku nr 6 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych,
 - różnicę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i skonsolidowanych kapitałów uzupełniających II kategorii.
26. W wierszu 26 należy podać wysokość skonsolidowanych kapitałów uzupełniających III kategorii uwzględnioną w poziomie skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów, jeśli różnica wartości wykazanych w wierszach 22 i 23 powiększona o wartość wykazaną w wierszu 25 jest dodatnia, w kwocie nie wyższej niż suma wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego, ryzyka rozliczenia-dostawy, ryzyka kontrahenta i przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań określonych w § 3 ust. 1 rozporządzenia o wymogach kapitałowych. W przypadku gdy różnica wartości wykazanych w wierszach 22 i 23 powiększona o wartość wykazaną w wierszu 25 jest ujemna lub zakres prowadzonej działalności domu maklerskiego jest nieznaczący, w wierszu 25 należy wykazać wartość zero.
27. W wierszu 27 należy podać wielkość pozycji korygujących poziom skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów, o których mowa w § 5 ust. 2 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Pozycja ta stanowi sumę wielkości wykazanych w wierszach 28-30 pomniejszoną o wielkości wykazane w wierszach 31 i 32.
28. W wierszu 28 należy podać ujemną wartość firmy jednostek podporządkowanych, stanowiącą nadwyżkę odpowiedniej części aktywów netto wycenionych według ich wartości godziwych nad wartością udziałów.
29. W wierszu 29 należy podać dodatnie różnice kursowe z przeliczenia określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw finansów publicznych, wydanym na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 3 ustawy o rachunkowości.
30. W wierszu 30 należy podać wartość kapitałów mniejszości określoną w art. 3 ust. 1 pkt 46 ustawy o rachunkowości.

31. W wierszu 31 należy podać wartość firmy jednostek podporządkowanych, rozumianą jako nadwyżka wartości udziałów nad odpowiadającą im częścią aktywów netto wycenionych według ich wartości godziwych.
32. W wierszu 32 należy podać ujemne różnice kursowe z przeliczenia określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw finansów publicznych, wydanym na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 3 ustawy o rachunkowości.

Dział II. Skonsolidowany całkowity wymóg kapitałowy

33. W wierszu 33 należy podać wysokość skonsolidowanego całkowitego wymogu kapitałowego stanowiącego sumę pozycji wykazywanych w wierszach 34, 43, 44, 45, 46, 47 i 48 w przypadku, gdy dom maklerski spełnił warunki określone w § 6 ust. 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych i stosuje metodę wartości zagrożonej, określoną w załączniku nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego. W przypadku gdy dom maklerski nie stosuje metody wartości zagrożonej do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego, skonsolidowany całkowity wymóg kapitałowy stanowi sumę pozycji wykazywanych w wierszach 35, 43, 44, 45, 46, 47 i 48.
34. W wierszu 33 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego objętego modelem, w przypadku gdy dom maklerski spełnił warunki określone w § 6 ust. 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych i stosuje metodę wartości zagrożonej, określoną w załączniku nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego.
35. W wierszu 35 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego obliczonego w sposób określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w przypadku gdy dom maklerski nie stosuje metody wartości zagrożonej, określonej w załączniku nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego. W tym wierszu należy podać wartość stanowiącą sumę wielkości wykazanych w wierszach 36, 39, 40, 41 i 42.
36. W wierszu 36 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen instrumentów kapitałowych stanowiącą sumę pozycji wykazanych w wierszach 37 i 38.
37. W wierszu 37 należy podać wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią A.II. załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu kompensowania, o którym mowa w § 23 lub 24 rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
38. W wierszu 38 należy podać wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego cen instrumentów kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią A.II. załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu kompensowania, o którym mowa w § 23 lub 24 rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
39. W wierszu 39 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią B.II. załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu kompensowania, o którym mowa w § 23 lub 24 rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
40. W wierszu 40 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią C.II. lub, jeśli dotyczy to tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego

inwestowania, zgodnie z częścią E załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu kompensowania, o którym mowa w § 23 lub 24 rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

41. W wierszu 41 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią D.II. załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu kompensowania, o którym mowa w § 23 lub 24 rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
42. W wierszu 42 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu kompensowania, o którym mowa w § 23 lub 24 rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
43. W wierszu 43 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 5 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
44. W wierszu 44 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kontrahenta. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 5 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
45. W wierszu 45 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
46. W wierszu 46 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 10 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu kompensowania, o którym mowa w § 23 lub 24 rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
47. W wierszu 47 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 11 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
48. W wierszu 48 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu pozostałych kategorii ryzyka. Wartość tego wymogu kapitałowego jest określana dodatkowo przez dom maklerski w zakresie i wysokości adekwatnej do ponoszonego ryzyka.
49. W wierszu 49 należy podać wartość kapitału wewnętrznego. Pozycję wypełnia się po dokonaniu oszacowania zgodnie z rozdziałem IV rozporządzenia o warunkach technicznych i organizacyjnych...

Dział III. Odchylenie poziomu skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów od skonsolidowanego całkowitego wymogu kapitałowego

50. W wierszu 50 należy podać wartość stanowiącą różnicę pomiędzy wielkościami wykazanymi w wierszach 01 i 33

Dział IV. Pozostałe wymogi

51. W wierszu 52 należy podać wartość skonsolidowanego wymogu kapitałowego z tytułu kosztów stałych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń w oparciu o zasady zawarte w załączniku nr 14 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
52. W wierszu 53 wielkość odchylenia wysokości skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów od wysokości skonsolidowanego wymogu kapitałowego z tytułu kosztów stałych stanowiącej różnicę wielkości wykazanych w wierszach 01 i 52.

53. W wierszu 54 należy podać poziom skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów ustalony niezależnie od zakresu prowadzonej działalności. W pozycji tej podaje się poziom skonsolidowanych kapitałów nadzorowanych ustalony w sposób określony w § 5 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, bez uwzględnienia w tym poziomie wielkości skonsolidowanych kapitałów III kategorii, co stanowi różnicę pomiędzy wielkościami wykazanymi w wierszach 01 i 25.
54. W wierszu 55 należy podać wymaganą na prowadzenie działalności maklerskiej wysokość kapitału założycielskiego określoną w art. 98 ustawy.
55. W wierszu 56 należy podać wielkość odchylenia wysokości skonsolidowanych nadzorowanych kapitałów od wymaganej na prowadzenie działalności maklerskiej wysokości kapitału założycielskiego, określonej w art. 98 ustawy, stanowiącego różnicę wielkości wykazanych w wierszach 54 i 55.

ZAŁĄCZNIK Nr 5

SPRAWOZDANIE MIESIĘCZNE MRF-02

za okres sprawozdawczy od do

Dane identyfikacyjne podmiotu sprawozdawczego:

Zakres prowadzonej działalności: znaczący
nieznaczący

CZĘŚĆ A.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Stan na ostatni dzień okresu spr- wzdawczego
1		2
DZIAŁ I. POZIOM NADZOROWANYCH KAPITAŁÓW (w. 02+22+28-29)	01	
I. Kapitały podstawowe (w. 03+04+05+06+07-08-09-10-11-12-13-14-15)	02	
1. Kapitał zakładowy	03	
2. Kapitał zapasowy	04	
3. Pozostałe kapitały rezerwowe	05	
4. Niepodzielony zysk z lat ubiegłych	06	
.		
5. Zysk netto (z bieżącej działalności)	07	
6. Należne wpłaty na kapitał zakładowy	08	
7. Akcje własne	09	
8. Wartość firmy	10	
9. Pozostałe wartości niematerialne i prawne	11	
10. Niepokryta strata z lat ubiegłych	12	
11. Strata w trakcie zatwierdzania	13	
12. Strata netto (z bieżącej działalności)	14	

13. Akcje lub udziały banków, innych domów maklerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finansowych wchodzących w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej	15	
14. Pożyczki podporządkowane udzielone bankom, innym domom maklerskim, zagranicznym firmom inwestycyjnym, instytucjom kredytowym i instytucjom finansowym, wchodzącym w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej, zaliczane do ich kapitałów (funduszy) własnych	16	
II. Kapitały uzupełniające II kategorii (w. 17+19+20)	17	
1. Kapitał z aktualizacji wyceny	18	
2. Zobowiązania podporządkowane z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 5 lat	19	
2.1. Wysokość zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 5 lat uwzględnianych w poziomie kapitałów uzupełniających II kategorii	20	
3. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności oraz innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności	21	
4. Wysokość kapitałów II kategorii uwzględniona w poziomie nadzorowanych kapitałów	22	
III. Kapitały uzupełniające III kategorii (w. 23-24+26)	23	
1. Zysk rynkowy	24	
2. Strata na operacjach zaliczonych do portfela niehandlowego	25	
3. Zobowiązania podporządkowane z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 2 lata	26	
3.1. Wysokość zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 2 lata uwzględnianych w poziomie kapitałów uzupełniających III kategorii	27	
4. Wysokość kapitałów III kategorii uwzględniona w poziomie nadzorowanych kapitałów	28	
IV. Aktywa niepłynne (w. 30+31+32+33+34+35)	29	
1. Rzeczowy majątek trwały	30	
2. Należności netto z pozostałym terminem zapadalności dłuższym niż 90 dni	31	
3. Zaangażowanie kapitałowe w instytucje niefinansowe	32	
4. Akcje lub udziały banków, innych domów maklerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finansowych niewchodzących w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej	33	
5. Pożyczki podporządkowane udzielone bankom, innym domom maklerskim, zagranicznym firmom inwestycyjnym, instytucjom kredytowym i instytucjom finansowym, niewchodzącym w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej, zaliczane do ich kapitałów (funduszy) własnych	34	
6. Wartość kapitału podmiotów zależnych	35	
DZIAŁ II. CAŁKOWITY WYMÓG KAPITAŁOWY (w. 37+46+46+48+49+50+51) albo (w. 38+46+47+48+49+50+51)	36	
1. Ryzyko rynkowe objęte modelem	37	
2. Ryzyko rynkowe nieobjęte modelem (w. 39+42+43+44+45)	38	

2.1. Ryzyko cen instrumentów kapitałowych (w. 40+41)	39	
2.1.1. Ryzyko szczególne cen instrumentów kapitałowych	40	
2.1.2. Ryzyko ogólne cen instrumentów kapitałowych	41	
2.2. Ryzyko cen towarów	42	
2.3. Ryzyko szczególne cen instrumentów dłużnych	43	
2.4. Ryzyko ogólne stóp procentowych	44	
2.5. Ryzyko walutowe	45	
3. Ryzyko rozliczenia-dostawy	46	
4. Ryzyko kontrahenta	47	
5. Ryzyko kredytowe	48	
6. Przekroczenie limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań	49	
7. Ryzyko operacyjne	50	
8. Pozostałe kategorie ryzyka	51	
9. Poziom kapitału wewnętrznego.	52	
DZIAŁ III. ODCHYLENIE POZIOMU NADZOROWANYCH KAPITAŁÓW OD CAŁKOWITEGO WYMOGU KAPITAŁOWEGO (w. 01-36)	53	
DZIAŁ IV. POZOSTAŁE WYMOGI	54	
1. Wymóg kapitałowy z tytułu stałych kosztów	55	
2. Odchylenie wysokości nadzorowanych kapitałów od wymogu kapitałowego z tytułu stałych kosztów (w. 01-54)	56	
3. Poziom nadzorowanych kapitałów ustalony niezależnie od zakresu prowadzonej działalności	57	
4. Minimalna wysokość kapitału założycielskiego	58	
5. Odchylenie wysokości nadzorowanych kapitałów od minimalnej wysokości kapitału założycielskiego (w. 56-57)	59	

CZĘŚĆ B.

DZIAŁ V. LICZBA PROWADZONYCH RACHUNKÓW PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH KLIENTÓW	60	
DZIAŁ VI. ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM (w. 62+63+64+65+66+67+68)	61	
1. Zobowiązania wobec klientów	62	
2. Zobowiązania wobec domów maklerskich, banków prowadzących	63	

działalność maklerska, banków prowadzących rachunki papierów wartościowych i towarowych domów maklerskich		
3. Zobowiązania wobec rynków regulowanych oraz giełd towarowych	64	
4. Zobowiązania wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych oraz giełdowych izb rozrachunkowych	65	
5. Zobowiązania wobec emitentów papierów wartościowych lub wprowadzających	66	
6. Zobowiązania podporządkowane	67	
7. Inne zobowiązania (w. 69+70+71+72)	68	
7.1. Pożyczki	69	
7.2. Kredyty bankowe	70	
7.3. Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	71	
7.4. Pozostałe zobowiązania	72	
DZIAŁ VII. WYMAGALNOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ I NALEŻNOŚCI	73	
1. Zobowiązania krótkoterminowe	74	
2. Zobowiązania przeterminowane	75	
3. Należności krótkoterminowe	76	
4. Należności przeterminowane	77	
DZIAŁ VIII. NABYWANIE LUB SPRZEDAŻ INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH WE WŁASNYM IMIENIU I NA WŁASNY RACHUNEK	78	
1. Wynik z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	79	
2. Wynik z operacji instrumentami finansowymi utrzymywanymi do terminu zapadalności	80	
3. Wynik z operacji instrumentami zaliczonymi do pożyczek udzielonych i należności własnych	81	
4. Wynik z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	82	
5. Wartość instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	83	
6. Wartość instrumentów finansowych utrzymywanym do terminu zapadalności	84	
7. Wartość pożyczek udzielonych i należności własnych	85	
8. Wartość instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	86	
DZIAŁ IX. WYNIK FINANSOWY NETTO (w. 87-88+89-90+91-92-93)	87	
1. Przychody netto ogółem	88	
2. Koszty ogółem	89	
3. Zyski z tytułu finansowych kontraktów terminowych	90	
4. Straty z tytułu finansowych kontraktów terminowych	91	
5. Zyski nadzwyczajne	92	
6. Straty nadzwyczajne	93	

7. Podatek dochodowy	94	
DZIAŁ X. RELACJA WYBRANYCH ZOBOWIĄZAŃ DO POZIOMU NADZOROWANYCH KAPITAŁÓW (w. 67+69+70+71)/ (w. 01)	95	
DZIAŁ XI. LICZBA PUNKTÓW OBSŁUGI KLIENTÓW	96	
DZIAŁ XII. AKTYWA KLIENTÓW (w. 98+102)	97	
1. Instrumenty finansowe klientów (w. 98+99+100)	98	
1.1. Akcje notowane i prawa do akcji zapisane na rachunkach papierów wartościowych	99	
1.2. Pozostałe papiery wartościowe zapisane na rachunkach papierów wartościowych klientów	100	
1.3. Pozostałe instrumenty finansowe klientów	101	
2. Środki pieniężne klientów (w. 102+103)	102	
2.1. Środki pieniężne klientów przechowywane na rachunkach pieniężnych klientów	103	
2.2. Pozostałe środki pieniężne klientów	104	
DZIAŁ XIII. AKTYWA KLIENTÓW NA RACHUNKACH W ZARZĄDZANIU (w. 106+109)	105	
1. Instrumenty finansowe klientów w zarządzaniu (w.107+108)	106	
1.1. Papiery wartościowe klientów w zarządzaniu zdeponowane na rachunkach papierów wartościowych	107	
1.2. Pozostałe instrumenty finansowe klientów w zarządzaniu	108	
2. Środki pieniężne klientów w zarządzaniu	109	
DZIAŁ XIV. ŚRODKI PIENIĘŻNE	110	
1. Środki pieniężne klientów na rachunkach bankowych	111	
2. Pozostałe środki pieniężne klientów	112	
3. Środki pieniężne własne na rachunkach bankowych	113	
4. Pozostałe własne środki pieniężne	114	

Miejsce i data sporządzenia sprawozdania

Sprawozdanie sporządził: (imię i nazwisko)

(stanowisko)

(podpis)

(telefon/e-mail).....

(data)

Sprawozdanie akceptował: (imię i nazwisko)

(stanowisko)

(podpis)

(data)

INSTRUKCJA
dotycząca sprawozdania miesięcznego MRF-02

CZĘŚĆ A

Dział I. Poziom nadzorowanych kapitałów

1. W wierszu 01 należy podać poziom nadzorowanych kapitałów, o którym mowa w załączniku nr 9 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiący sumę wielkości zawartych w wierszach 02, 22, 28 pomniejszoną o pozycję zawartą w wierszu 29. Obliczenia poziomu nadzorowanych kapitałów należy dokonywać zgodnie z § 1 załącznika nr 12 z uwzględnieniem zasad określonych w § 6 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
2. W wierszu 02 należy podać wysokość kapitałów podstawowych, o których mowa w § 2 załącznika nr 12, z uwzględnieniem zasady określonej w § 6 pkt 2 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiących sumę wielkości zawartych w wierszach 03, 04, 05, 06, 07 pomniejszoną o pozycje zawarte w wierszach 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15 i 17.
3. W wierszu 03 należy podać, odpowiednio, kapitał zakładowy spółki akcyjnej w wysokości określonej w statucie i wpisanej w Krajowym Rejestrze Sądowym.
4. W wierszu 04 należy podać wysokość kapitału zapasowego.
5. W wierszu 05 należy podać wysokość pozostałych kapitałów rezerwowych tworzonych z mocy prawa lub statutu.
6. W wierszu 06 należy podać wysokość niepodzielonego zysku z lat ubiegłych.
7. W wierszu 07 należy podać wysokość zysku netto (z bieżącej działalności) obliczoną zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszoną o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zeryfikowane przez biegłych rewidentów.
8. W wierszu 08 należy podać należne wpłaty na poczet akcji objętych, lecz nie w pełni opłaconych (po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału zakładowego). W pozycji tej nie wykazuje się należności z tytułu odsetek za zwłokę lub odszkodowania umownego od akcjonariuszy będących w zwłoce.
9. W wierszu 09 należy podać wartość nabytych akcji własnych, wycenioną według cen nabycia, pomniejszonych o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości.
10. W wierszu 10 należy podać wartość firmy w wielkości wykazywanej w bilansie domu maklerskiego.
11. W wierszu 11 należy podać wartość pozostałych wartości niematerialnych i prawnych netto uwzględniających zaliczki na wartości niematerialne i prawne.
12. W wierszu 12 należy podać wartość niepokrytej straty z lat ubiegłych.
13. W wierszu 13 należy podać wysokość straty w trakcie zatwierdzania, która powstaje od momentu zamknięcia ksiąg rachunkowych w przypadku określonym w art. 12 ust. 2 ustawy o rachunkowości i jest wykazywana do momentu zatwierdzenia jej wysokości przez zgromadzenie akcjonariuszy. W wierszu tym wykazuje się wysokość straty w trakcie zatwierdzania obliczoną zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości.
14. W wierszu 14 należy podać wysokość straty netto (z bieżącej działalności), tj. stratę po naliczeniu podatku dochodowego za okres od początku roku obrotowego do ostatniego dnia okresu objętego sprawozdaniem miesięcznym. Jeżeli raport sporządza się na skutek wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 30 rozporządzenia, należy podać kwotę straty netto, ustaloną w ostatnim sprawozdaniu miesięcznym.
15. W wierszu 15 należy podać wartość akcji lub udziałów banków, innych domów maklerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finanso-

- wych wchodzących w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 20 rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Pozycję wykazuje się zgodnie z zasadami określonymi w § 6 pkt 2 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych i wycenia zgodnie z zasadami określonymi w przepisach ustawy o rachunkowości.
16. W wierszu 16 należy podać wysokość pożyczek podporządkowanych udzielonych bankom, innym domom maklerskim, zagranicznym firmom inwestycyjnym, instytucjom kredytowym i innym instytucjom finansowym wchodzącym w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 20 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, które zaliczane są do kapitałów (funduszy) własnych tych podmiotów. Pozycję wykazuje się, zgodnie z zasadami określonymi w § 6 pkt 2 załącznika nr 129 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w kwotach netto wykazanych w bilansie domu maklerskiego i wycenia zgodnie z zasadami określonymi w przepisach ustawy o rachunkowości.
 17. W wierszu 17 należy podać wysokość kapitałów uzupełniających II kategorii, określonych w § 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiących sumę wierszy 18, 20 i 21.
 18. W wierszu 18 należy podać wysokość kapitału z aktualizacji wyceny określonego w § 3 ust. 1 pkt 1 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
 19. W wierszu 18 należy podać wysokość zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 5 lat określonych w § 3 ust. 1 pkt 2 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w pełnej wartości zobowiązań podporządkowanych. Wielkość zobowiązań podporządkowanych powstałych w wyniku zaciągnięcia pożyczki lub kredytu w walutach obcych ustala się z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach ustawy o rachunkowości.
 20. W wierszu 20 należy podać wysokość zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 5 lat w wysokości uwzględnianej w poziomie kapitałów uzupełniających II kategorii, do wysokości 50 % wielkości kapitałów podstawowych ustalonych na potrzeby obliczenia poziomu nadzorowanych kapitałów z uwzględnieniem zasad określonych w § 6 pkt 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w kwocie pomniejszanej na koniec każdego roku w ciągu ostatnich 5 lat trwania umowy o 20 % tej kwoty.
 21. W wierszu 21 należy podać wysokość zobowiązań z tytułu papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności oraz innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, po uzyskaniu zezwolenia Komisji określonego w art. 105 ust. 1 pkt 2 ustawy.
 22. W wierszu 22 należy podać wysokość kapitałów uzupełniających II kategorii uwzględnioną w poziomie nadzorowanych kapitałów, w kwocie nieprzewyższającej wysokości kapitałów podstawowych ustalonych na potrzeby obliczenia poziomu nadzorowanych kapitałów z uwzględnieniem zasad określonych w § 6 pkt 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
 23. W wierszu 23 należy podać wysokość kapitałów uzupełniających III kategorii określonych w § 4 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
 24. W wierszu 24 należy podać wysokość zysku rynkowego określonego w § 4 ust. 1 pkt 1 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, ustalonego w sposób określony w § 18 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, narastająco do dnia sprawozdawczego, pomniejszonego o znane obciążenia dywidendy, w zakresie, w jakim nie został zaliczony do kapitałów podstawowych lub podzielony w inny sposób.

25. W wierszu 25 należy podać wysokość straty (ze znakiem dodatnim) na wszystkich operacjach zaliczonych do portfela niehandlowego, obliczoną narastająco do dnia sprawozdawczego, z wyłączeniem strat z tytułu zmian kursów walutowych i cen towarów, w zakresie, w jakim nie została ujęta w kapitałach podstawowych lub pokryta w inny sposób, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 2 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
26. W wierszu 26 należy podać wysokość zaciągniętych zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 2 lata, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, których wartość nie została zaliczona do kapitałów uzupełniających II kategorii. Wielkość zobowiązań podporządkowanych powstałych w wyniku zaciągnięcia pożyczki lub kredytu w walutach obcych ustala się z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach ustawy o rachunkowości.
27. W wierszu 27 należy podać wysokość zaciągniętych zobowiązań podporządkowanych z pierwotnym terminem zapadalności nie krótszym niż 2 lata, uwzględnianych w poziomie kapitałów uzupełniających III kategorii, nieprzekraczającą 150 % kwoty, o jaką kapitały podstawowe ustalone na potrzeby obliczenia poziomu nadzorowanych kapitałów z uwzględnieniem zasad określonych w § 6 pkt 3 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych przewyższają wyższą z kwot:
 - a) połowę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, o którym mowa w załączniku nr 6 do rozporządzenia w odniesieniu do domów maklerskich,
 - b) różnicę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i kapitałów uzupełniających II kategorii.
28. W wierszu 28 należy podać wysokość kapitałów uzupełniających III kategorii uwzględnioną w poziomie nadzorowanych kapitałów, jeśli różnica wartości wykazanych w wierszach 24 i 25 powiększona o wartość wykazaną w wierszu 27 jest dodatnia, w kwocie nie wyższej niż suma wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego, ryzyka rozliczenia-dostawy, ryzyka kontrahenta i przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań określonych w § 3 ust. 1 rozporządzenia o wymogach kapitałowych. W przypadku gdy różnica wartości wykazanych w wierszach 24 i 25 powiększona o wartość wykazaną w wierszu 27 jest ujemna lub zakres prowadzonej działalności domu maklerskiego jest nieznaczący, w wierszu 28 należy wykazać wartość zero.
29. W wierszu 29 należy podać wielkość aktywów niepiętnnych, o których mowa w § 6 pkt 1 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiącą sumę wielkości wykazanych w wierszach 30, 31, 32, 33, 34 i 35.
30. W wierszu 30 należy podać wartość rzeczowego majątku trwałego, z wyłączeniem wartości nieruchomości obciążonej hipoteką ustanowioną na rzecz domu maklerskiego z tytułu udzielonych przez dom maklerski pożyczek na rzecz osób trzecich, zgodnie z zasadami określonymi w § 6 pkt 1 lit. a załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
31. W wierszu 31 należy podać wartość netto należności z pozostałym terminem zapadalności dłuższym niż 90 dni, z wyłączeniem: należności z tytułu warunkowego zakupu instrumentów finansowych i pożyczek udzielanych pod zastaw papierów wartościowych, należności z tytułu depozytów zabezpieczających giełdowe transakcje terminowe, aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz należności z tytułu podatków i innych opłat o charakterze publicznoprawnym, zgodnie z zasadami określonymi w § 6 pkt 1 lit. b załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
32. W wierszu 32 należy podać wartość zaangażowania kapitałowego domu maklerskiego w instytucje niefinansowe wyrażonego w postaci posiadanych akcji lub udziałów oraz innych zaangażowań kapitałowych w składniki zaliczane do kapitałów (funduszy) wła-

nych tych podmiotów zgodnie z ich wartością bilansową, tylko w przypadku gdy pozycje te nie znajdują się w zorganizowanym obrocie i nie są łatwo zbywalne, zgodnie z zasadami określonymi w § 6 pkt 1 lit. c załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

33. W wierszu 33 należy podać wartość akcji lub udziałów banków, innych domów maklerskich, zagranicznych firm inwestycyjnych, instytucji kredytowych i instytucji finansowych niewchodzących w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 20 rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Pozycję wykazuje się zgodnie z zasadami określonymi w § 6 pkt 1 lit. d załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych i wycenia zgodnie z zasadami określonymi w przepisach ustawy o rachunkowości.
34. W wierszu 34 należy podać wysokość pożyczek podporządkowanych udzielonych bankom, innym domom maklerskim, zagranicznym firmom inwestycyjnym, instytucjom kredytowym i innym instytucjom finansowym niewchodzącym w skład grupy, która nie oblicza skonsolidowanych norm adekwatności kapitałowej na podstawie § 20 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, które zaliczane są do kapitałów (funduszy) własnych tych podmiotów. Pozycję wykazuje się, zgodnie z zasadami określonymi w § 6 pkt 1 lit. d załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w kwotach netto wykazanych w bilansie domu maklerskiego i wycenia zgodnie z zasadami określonymi w przepisach ustawy o rachunkowości.
35. W wierszu 35 należy podać bezwzględną wartość kapitału podmiotów zależnych, o której mowa w § 6 pkt 1 lit. e załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, jeżeli kapitał ten w wartościach względnych jest ujemny.

Dział II. Całkowity wymóg kapitałowy

36. W wierszu 36 należy podać wysokość całkowitego wymogu kapitałowego, o którym mowa w § 3 ust. 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiącego sumę pozycji wykazywanych w wierszach 37, 46, 47, 48, 49, 50 i 51 w przypadku, gdy dom maklerski spełnił warunki określone w § 6 ust. 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych i stosuje metodę wartości zagrożonej, określoną w załączniku nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego. W przypadku gdy dom maklerski nie stosuje metody wartości zagrożonej do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego, całkowity wymóg kapitałowy stanowi sumę pozycji wykazywanych w wierszach 38, 46, 47, 48, 49, 50 i 51.
37. W wierszu 37 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego objętego modelem, w przypadku gdy dom maklerski spełnił warunki określone w § 6 ust. 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych i stosuje metodę wartości zagrożonej, określoną w załączniku nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego.
38. W wierszu 38 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego obliczonego w sposób określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w przypadku gdy dom maklerski nie stosuje metody wartości zagrożonej, określonej w załączniku nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, do obliczania łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego. W tym wierszu należy podać wartość stanowiącą sumę wielkości wykazanych w wierszach 39, 42, 43, 44 i 44.
39. W wierszu 39 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen instrumentów kapitałowych stanowiącą sumę pozycji wykazanych w wierszach 40 i 41.

40. W wierszu 40 należy podać wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen instrumentów kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią A.II. załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
41. W wierszu 41 należy podać wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego cen instrumentów kapitałowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią A.II. załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
42. W wierszu 42 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią B.II. załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
43. W wierszu 43 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią C.II. lub, jeśli dotyczy to tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania, zgodnie z częścią E załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
44. W wierszu 44 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z częścią D.II. załącznika nr 3 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
45. W wierszu 45 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
46. W wierszu 46 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 5 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
47. W wierszu 47 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kontrahenta. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 5 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
48. W wierszu 48 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
49. W wierszu 49 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowania i limitu dużych zaangażowań. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 10 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
50. W wierszu 50 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 11 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
51. W wierszu 51 należy podać wartość łącznego wymogu kapitałowego z tytułu pozostałych kategorii ryzyka. Wartość tego wymogu kapitałowego jest określana dodatkowo przez dom maklerski w zakresie i wysokości adekwatnej do ponoszonego ryzyka.
52. W wierszu 52 należy podać poziom kapitału wewnętrznego. Pozycję wypełnia się po dokonaniu oszacowania zgodnie z rozdziałem IV rozporządzenia o warunkach technicznych i organizacyjnych...

Dział III. Odchylenie poziomu nadzorowanych kapitałów od całkowitego wymogu kapitałowego

53. W wierszu 53 należy podać obliczoną wartość stanowiącą różnicę pomiędzy pozycjami wykazanymi w wierszach 01 i 36.

Dział IV. Pozostałe wymogi

54. W wierszu 55 należy podać wartość wymogu kapitałowego z tytułu kosztów stałych. Pozycję wypełnia się po dokonaniu obliczeń zgodnie z załącznikiem nr 14 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.
55. W wierszu 56 należy podać wielkość odchylenia wysokości nadzorowanych kapitałów od wysokości wymogu kapitałowego z tytułu kosztów stałych stanowiącego różnicę wielkości wykazanych w wierszach 01 i 54.
56. W wierszu 57 należy podać poziom nadzorowanych kapitałów ustalony, niezależnie od zakresu prowadzonej działalności, na potrzeby obliczenia wymogów kapitałowych, o których mowa w § 4 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w sposób określony w § 6 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, bez uwzględnienia wielkości kapitałów uzupełniających III kategorii, co stanowi różnicę pomiędzy wielkościami wykazanymi w wierszach 01 i 28.
57. W wierszu 58 należy podać wymaganą na prowadzenie odpowiedniego zakresu działalności maklerskiej wysokość kapitału założycielskiego określoną w art. 98 ustawy.
58. W wierszu 59 należy podać wielkość odchylenia wysokości nadzorowanych kapitałów od wymaganej na prowadzenie działalności maklerskiej wysokości kapitału założycielskiego, określonej w art. 98 ustawy, stanowiącego różnicę wielkości wykazanych w wierszach 57 i 58.

CZEŚĆ B

Dział V. Liczba prowadzonych rachunków papierów wartościowych klientów

59. W wierszu 60 należy podać liczbę prowadzonych rachunków papierów wartościowych klientów dla papierów wartościowych znajdujących się w obrocie na rynku regulowanym, ustaloną na koniec ostatniego dnia okresu objętego sprawozdaniem miesięcznym.

Dział VI. Zobowiązania ogółem

60. W wierszu 61 należy podać wartość zobowiązań ogółem będących sumą pozycji wykazanych w wierszach 62-68. Zobowiązania z tytułu transakcji zawartych na rynku regulowanym należy ująć w wysokości faktycznie wymaganych płatności.
61. W wierszu 62 należy podać wielkość zobowiązań wobec klientów.
62. W wierszu 63 należy podać wielkość zobowiązań wobec innych domów maklerskich, banków prowadzących działalność maklerską, banków prowadzących rachunki papierów wartościowych i towarowych domów maklerskich. Zobowiązania z tytułu transakcji zawartych na rynku regulowanym należy ująć w wysokości faktycznie wymaganych płatności.
 63. W wierszu 64 należy podać zobowiązania wobec rynków regulowanych oraz giełd towarowych.
64. W wierszu 65 należy podać wielkość zobowiązań wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych oraz giełdowych izb rozrachunkowych. W zobowiązaniach wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych należy ująć między innymi wielkość zobowiązań z tytułu wpłat na poczet funduszu rozliczeniowego, o którym mowa w art. 65 ustawy.
65. W wierszu 66 należy podać zobowiązania wobec emitentów papierów wartościowych lub wprowadzających.
66. W wierszu 67 należy podać pełną wielkość zobowiązań podporządkowanych ujętą według ich wartości nominalnej. Wielkość zobowiązań podporządkowanych powstałych w wyniku zaciągnięcia pożyczki lub kredytu w walutach obcych ustala się z uwzględnieniem zasad określonych w ustawie o rachunkowości.

67. W wierszach od 69 do 72 należy podać wielkości zobowiązań ustalone dla wykazywanych pozycji.

Dział VII. Wymagalność zobowiązań i należności

68. W wierszu 74 należy podać zobowiązania domu maklerskiego o terminie wymagalności nie dłuższym niż 3 miesiące.
69. W wierszu 75 należy podać zobowiązania domu maklerskiego, których termin wymagalności upłynął przed ostatnim dniem okresu sprawozdawczego.
70. W wierszu 76 należy podać należności domu maklerskiego, o terminie wymagalności nie dłuższym niż 3 miesiące.
71. W wierszu 77 należy podać należności domu maklerskiego, których termin wymagalności upłynął przed ostatnim dniem okresu sprawozdawczego.

Dział VIII. Nabywanie lub sprzedaż instrumentów finansowych we własnym imieniu i na własny rachunek

72. W wierszach od 79 do 82 należy podać wielkości ustalone dla wymienionych pozycji według zasad zawartych w przepisach ustawy o rachunkowości.
73. Wartość instrumentów finansowych wymienionych w wierszach od 83 do 86 jest ustalana według zasad zawartych w przepisach ustawy o rachunkowości.
74. W wierszu 85 należy podać wartość instrumentów finansowych będących przedmiotem udzielonych przez dom maklerski pożyczek lub stanowiących należności własne domu maklerskiego lub biura maklerskiego. W tej pozycji w szczególności wykazuje się wartość instrumentów finansowych nabytych w wyniku realizacji umów o subemisję usługową oraz wartość nabytych instrumentów finansowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.

Dział IX. Wynik finansowy netto

75. W wierszach od 87 do 94 należy podać wielkości ustalone dla wykazywanych pozycji.
76. W wierszu 90 należy podać wielkość zysku z tytułu otwartych we własnym imieniu i na własny rachunek pozycji finansowych kontraktów terminowych, w tym także z finansowych kontraktów terminowych zawartych w ostatnim dniu miesiąca, oraz z tytułu kontraktów po dniu ich zamknięcia lub wygaśnięcia według stanu na ostatni dzień okresu objętego sprawozdaniem miesięcznym.
77. W wierszu 91 należy podać wielkość straty z tytułu otwartych we własnym imieniu i na własny rachunek pozycji finansowych kontraktów terminowych, w tym także z finansowych kontraktów terminowych zawartych w ostatnim dniu miesiąca, oraz z tytułu kontraktów po dniu ich zamknięcia lub wygaśnięcia według stanu na ostatni dzień okresu objętego sprawozdaniem miesięcznym.

Dział X. Relacja wybranych zobowiązań do poziomu nadzorowanych kapitałów

78. W wierszu 95 należy wyliczyć relację, o której mowa w § 27 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, stanowiącą iloraz sumy zobowiązań wykazanych w wierszach 67, 69-71 i poziomu nadzorowanych kapitałów wykazywanego w wierszu 01.

Dział XI. Liczba punktów obsługi klientów

79. W wierszu 96 należy podać liczbę punktów obsługi klientów domu maklerskiego według stanu na ostatni dzień okresu objętego sprawozdaniem miesięcznym.

Dział XII. Aktywa klientów

80. W wierszu 97 należy podać stan aktywów klientów, wyliczony jako suma pozycji wykazanych w wierszach 98 i 102.
81. W wierszu 98 należy podać sumę wartości, należących do klientów, instrumentów finansowych wykazanych w wierszach 99, 100 i 101. Instrumenty finansowe klientów wycenia się według zasad zawartych w odrębnych przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości, z wyłączeniem, należących do klientów, papierów wartościowych zdeponowanych na rachunkach domu maklerskiego prowadzonych za granicą. Należące do klientów papiery wartościowe, zdeponowane na rachunkach domu maklerskiego prowadzonych za granicą, wyceniane są na podstawie ostatnich dostępnych informacji o cenach rynkowych tych papierów w kraju, w którym są one przechowywane na rachunkach papierów wartościowych. W przypadku gdy określony papier wartościowy jest w danym kraju przedmiotem obrotu na więcej niż jednym rynku regulowanym, ustalenie wartości tego papieru wartościowego następuje według jego wartości rynkowej, osiągniętej na rynku, na którym wolumen obrotów był największy.
82. W wierszu 99 należy podać wartość, należących do klientów i zapisanych na rachunkach papierów wartościowych, akcji notowanych i praw do akcji na rynku regulowanym lub alternatywnym systemie obrotu.
83. W wierszu 100 należy podać wartość papierów wartościowych zapisanych na rachunkach papierów wartościowych klientów, które nie zostały wykazane w wierszu 56.
84. W wierszu 101 należy podać w szczególności: wartość, należących do klientów, instrumentów finansowych przechowywanych w domu maklerskim w formie dokumentu lub wartość, należących do klientów, instrumentów finansowych zapisanych na rachunkach niebędących rachunkami papierów wartościowych, oraz należące do klientów instrumenty finansowe zdeponowane na rachunkach domu maklerskiego lub biura maklerskiego prowadzonych za granicą.
85. W wierszu 102 należy podać wartość należących do klientów środków pieniężnych jako sumę wartości wykazanych w wierszu 103 i 104.
86. W wierszu 103 należy podać sumę, należących do klientów, środków pieniężnych przechowywanych na rachunkach pieniężnych klientów służących do obsługi rachunków papierów wartościowych oraz przechowywanych na rachunkach pieniężnych służących do obsługi rachunków, niebędących rachunkami papierów wartościowych.
87. W wierszu 104 należy podać sumę pozostałych, należących do klientów, środków pieniężnych, w szczególności wpłaty klientów na papiery wartościowe w ramach obrotu pierwotnego lub pierwszej oferty publicznej.

Dział XIII. Aktywa klientów na rachunkach w zarządzaniu

88. W wierszu 105 należy podać wartość aktywów klientów na rachunkach w zarządzaniu. W wierszu tym należy podać sumę wielkości wykazanych w wierszach 106 i 109.
89. W wierszu 106 należy podać sumę wartości, należących do klientów, instrumentów finansowych w zarządzaniu wykazanych w wierszach 107 i 108. Instrumenty finansowe, w tym papiery wartościowe, należące do klientów wycenia się według zasad zawartych w odrębnych przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości, z wyłączeniem, należących do klientów, instrumentów finansowych zdeponowanych na rachunkach domu maklerskiego prowadzonych za granicą. Należące do klientów papiery wartościowe, zdeponowane na rachunkach domu maklerskiego lub biura maklerskiego prowadzonych za granicą, wyceniane są na podstawie ostatnich dostępnych informacji o cenach rynkowych tych papierów w kraju, w którym są one przechowywane na rachunkach papierów wartościowych. W przypadku gdy określony papier wartościowy

jest w danym kraju przedmiotem obrotu na więcej niż jednym rynku regulowanym, ustalenie wartości tego papieru wartościowego następuje według jego wartości rynkowej, osiągniętej na rynku, na którym wolumen obrotów był największy.

90. W wierszu 107 należy podać wartość, należących do klientów, papierów wartościowych w zarządzaniu zdeponowanych na rachunkach papierów wartościowych klientów. Ilości i-tego papieru wartościowego klientów ustala się na podstawie ewidencji papierów wartościowych według stanu na koniec dnia, na który sporządzane jest sprawozdanie.
91. W wierszu 108 należy podać w szczególności: wartość, należących do klientów, instrumentów finansowych w zarządzaniu przechowywanych w formie dokumentu lub wartość, należących do klientów, instrumentów finansowych w zarządzaniu zapisanych na rachunkach, niebędących rachunkami papierów wartościowych, oraz wartość, należących do klientów, instrumentów finansowych zdeponowanych na rachunkach domu maklerskiego prowadzonych za granicą. Ilości i-tego instrumentu klientów ustala się na podstawie ewidencji instrumentów finansowych według stanu na koniec dnia, na który sporządzane jest sprawozdanie.
92. W wierszu 109 należy podać wartość, należących do klientów, środków pieniężnych w zarządzaniu, w tym również wartość środków pieniężnych klientów znajdujących się na rachunkach bankowych prowadzonych dla klientów, do których ustanowione zostało pełnomocnictwo domu maklerskiego.

Dział XIV. Środki pieniężne

93. W wierszu 110 należy podać sumę sald rachunków bankowych domu maklerskiego, na których przechowywane są środki pieniężne klientów, na ostatni dzień okresu objętego sprawozdaniem.
94. W wierszu 112 należy podać stan, należących do klientów, środków pieniężnych nieujętych w wierszu 111.
95. W wierszu 113 należy podać sumę sald rachunków bankowych domu maklerskiego lub biura maklerskiego, na których przechowywane są środki domu maklerskiego lub biura maklerskiego, na ostatni dzień okresu objętego sprawozdaniem.
96. W wierszu 114 należy podać wartość własnych środków pieniężnych, które nie zostały wykazane w wierszu 113.

ZAŁĄCZNIK Nr 6

ZESTAWIENIE STATYSTYCZNE

Część A

Informacje o instrumentach finansowych klientów domów maklerskich, biur maklerskich, oddziałów zagranicznych firm inwestycyjnych oraz banków powierniczych

1. Informacje ogólne - stan na koniec kwartału:
(dotyczy banków powierniczych)

Liczba prowadzonych rachunków papierów wartościowych	
Wartość maklerskich instrumentów finansowych na rachunkach papierów wartościowych w tys. zł	

Maklerskie instrumenty finansowe klientów wycenia się według cen bieżących w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

2. Wartość należących do klientów domów maklerskich, biur maklerskich, oddziałów zagranicznych firm inwestycyjnych oraz banków powierniczych, instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego, z wyłączeniem dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez Skarb Państwa, według sektorów posiadaczy - stan na koniec kwartału, w tys. zł:

Sektory posiadaczy			Akcje notowane	Prawa do akcji	Obbligacje	Prawa pochodne	Finansowe kontrakty terminowe	Opcje	Certyfikaty inwestycyjne	Pozostałe papiery wartościowe	Pozostałe instrumenty finansowe
0			1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rezydenci		01									
z tego	Przedsiębiorstwa niefinansowe	02									
	Monetarne instytucje finansowe	03									
	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych i funduszy emerytalnych	04									
	w tym: fundusze inwestycyjne	05									
	Pomocnicze instytucje finansowe	06									
	Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne	07									
	w tym: otwarte fundusze emerytalne	08									
	Instytucje rządowe i samorządowe	09									
	w tym: instytucje rządowe szczebla centralnego	10									
Osoby fizyczne	11										
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	12										
Nierezydenci		13									

Klient to osoba prawna, fizyczna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, korzystająca z usług świadczonych przez dom maklerski, biuro maklerskie, oddział zagranicznej firmy inwestycyjnej lub bank powierniczy na podstawie umowy, przy czym za

klienta nie uważa się domu maklerskiego, biura maklerskiego lub oddziału zagranicznej firmy inwestycyjnej zawierającego transakcje z wykorzystaniem afiliacji. Przez afiliację rozumie się pośredniczenie członka giełdy lub członka rynku pozagiełdowego w zawieraniu transakcji na rynku regulowanym przez dom maklerski, biuro maklerskie lub oddział zagranicznej firmy inwestycyjnej. W przypadku prowadzenia rachunków papierów wartościowych, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy, za klientów uważa się osoby, którym przysługują prawa z papierów wartościowych.

Instrumenty finansowe klientów wycenia się według cen bieżących w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości. W przypadku gdy nie jest możliwa wycena aktywów według cen bieżących, aktywa te wycenia się według wartości godziwej, pozwalającej na rzetelne odzwierciedlenie wartości tych aktywów. Finansowe kontrakty terminowe, dla których wymagane jest ustanowienie depozytu zabezpieczającego, wykazuje się poprzez wykazanie depozytu zabezpieczającego w odpowiedniej kolumnie, w zależności od rodzaju przedmiotu depozytu.

W kolumnach 1 i 2, "Akcje notowane" i "Prawa do akcji", należy wykazać wartość wyemitowanych przez rezydentów akcji notowanych na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu i praw do akcji. Jeżeli spółka, której akcje zostały dopuszczone do obrotu zorganizowanego, wyemitowała zarówno akcje, których ceny są notowane, jak i akcje, których ceny nie są notowane w obrocie zorganizowanym, to należy wykazać jedynie akcje notowane w obrocie zorganizowanym.

W kolumnie 8 "Pozostałe papiery wartościowe" wykazuje się papiery wartościowe niewykazane w kolumnach 1-4 oraz 7.

W kolumnie 9 "Pozostałe instrumenty finansowe" wykazuje się instrumenty finansowe niewykazane w kolumnach 1-8.

Objaśnienia dotyczące podziału sektorowego:

Rezydenci - osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania w kraju oraz osoby prawne mające siedzibę w kraju, a także inne podmioty mające siedzibę w kraju, posiadające zdolność zaciągania zobowiązań i nabywania praw we własnym imieniu. Rezydentami są również znajdujące się w kraju oddziały, przedstawicielstwa i przedsiębiorstwa utworzone przez nie-rezydentów, a także polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne i inne polskie przedstawicielstwa oraz misje specjalne, korzystające z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych.

Przedsiębiorstwa niefinansowe - jednostki, których główną działalnością jest produkcja i obrót dobrami lub świadczenie usług niefinansowych, w szczególności: przedsiębiorstwa państwowe (działające na podstawie ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych, Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981, z późn. zm.¹⁾), spółki, wspólnicy spółek cywilnych, spółdzielnie, oddziały przedsiębiorców zagranicznych.

Monetarne instytucje finansowe - instytucje finansowe, których działalność polega na przyjmowaniu depozytów i/lub bliskich substytutów depozytów od podmiotów innych niż monetarne instytucje finansowe oraz udzielaniu kredytów i/lub inwestowaniu w papiery wartościowe na własny rachunek.

Do sektora tego zalicza się banki (w tym Narodowy Bank Polski), spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (SKOK) oraz fundusze rynku pieniężnego (utworzone na podstawie ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.²⁾).

W Internecie na stronie NBP (www.nbp.pl) znajduje się aktualizowana na bieżąco lista krajowych MIF.

Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego - instytucje finansowe, których podstawową działalnością jest pośrednictwo finansowe realizowane poprzez zaciąganie zobowiązań w formach innych niż gotówka, depozyty i/lub substytuty depozytów od jednostek instytucjonalnych innych niż monetarne instytucje finansowe.

Do podsektora tego zaliczane są m.in.: fundusze inwestycyjne (utworzone na podstawie ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych), z wyjątkiem funduszy rynku pieniężnego (znajdujących się na liście monetarnych instytucji finansowych) zaliczanych do sektora monetarnych instytucji finansowych, domy maklerskie (uwaga: biura maklerskie, jako jednostki banków, zaliczane są do monetarnych instytucji finansowych), narodowe fundusze inwestycyjne, przedsiębiorstwa leasingu finansowego, przedsiębiorstwa faktoringowe, firmy utworzone w celu sekurytyzacji aktywów.

Pomocnicze instytucje finansowe - instytucje finansowe, które nie prowadzą pośrednictwa finansowego we własnym imieniu, a jedynie przyczyniają się do tworzenia warunków do tego pośrednictwa.

Do podsektora tego zaliczani są m.in.: giełdy papierów wartościowych, giełdy towarowe, instytucje tworzące infrastrukturę dla funkcjonowania rynków finansowych, np. izby i centra rozliczeniowe (w tym Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.), towarzystwa funduszy inwestycyjnych, towarzystwa funduszy emerytalnych, instytucje zajmujące się sprzedażą ratalną.

Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne - podmioty funkcjonujące w formie spółki akcyjnej lub towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, prowadzące działalność na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.³⁾) oraz podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, Dz. U. z 2004 r. Nr 159, poz. 1667, z późn. zm.⁴⁾ (otwarte i pracownicze fundusze emerytalne).

Instytucje rządowe i samorządowe - obejmują: instytucje rządowe na szczeblu centralnym, instytucje samorządowe (organy władzy lokalnej i ich związki, administrację samorządową, fundusze samorządowe, samorządowe instytucje kultury, samorządowe instytucje pomocy społecznej, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego), fundusze ubezpieczeń społecznych (Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzane przez nie fundusze, a także Narodowy Fundusz Zdrowia oraz Fundusz Pracy).

Instytucje rządowe na szczeblu centralnym - obejmują m.in.: organy władzy publicznej, organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały, państwowe szkoły wyższe, państwowe instytucje kultury, państwowe instytucje pomocy społecznej, państwowe fundusze celowe, z wyjątkiem zaliczonych do funduszy ubezpieczeń społecznych (patrz instytucje rządowe i samorządowe), państwowe osoby prawne (utworzone w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego), samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej utworzone przez ministra, centralny organ administracji rządowej, wojewodę, uczelnię państwową, Polską Akademię Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne.

Osoby fizyczne - obejmują osoby fizyczne, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek.

Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych - obejmują m.in. związki zawodowe, towarzystwa i stowarzyszenia zawodowe i naukowe, partie polityczne, kościoły i związki wyznaniowe.

Nierezydenci - osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania za granicą oraz osoby prawne mające siedzibę za granicą, a także inne podmioty mające siedzibę za granicą, posiadające zdolność zaciągania zobowiązań i nabywania praw we własnym imieniu. Nierezydentami są również znajdujące się za granicą oddziały, przedstawicielstwa i przedsiębiorstwa

utworzone przez rezydentów, a także obce przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne i inne obce przedstawicielstwa oraz misje specjalne i organizacje międzynarodowe, korzystające z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych.

Część B

3. Dane dotyczące kapitału zakładowego domu maklerskiego w podziale na sektory akcjonariuszy.

Sektory posiadaczy			Kwota w tys. zł
Rezydenci (w. 02+03+04+06+07+10+12+13)			01
z tego	Przedsiębiorstwa niefinansowe		02
	Monetarne instytucje finansowe		03
		w tym: banki	04
	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych i funduszy emerytalnych (w. 04≥w. 05)		05
		w tym: fundusze inwestycyjne	06
	Pomocnicze instytucje finansowe		07
	Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne (w.07≥w. 08+w.08)		08
	w tym	otwarte fundusze emerytalne	09
		instytucje ubezpieczeniowe	10
	Instytucje rządowe i samorządowe (w. 04≥w. 05)		11
		w tym: instytucje rządowe szczebla centralnego	12
	Osoby fizyczne		13
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych		14
	Nierezydenci		

Podziału na sektory należy dokonać zgodnie z objaśnieniami do tabeli, o której mowa w pkt 2.

4. Dane dotyczące własnych instrumentów finansowych domu maklerskiego lub biura maklerskiego

Wyszczególnienie		Papiery wartościowe nabyte w obrocie		Pozostałe instrumenty finansowe
		pierwotnym	wtórnym	
0		1	2	3
Instrumenty finansowe razem (w. 02+06+10)		01		
	przeznaczonych do obrotu ≥ (w. 03+04)	02		
w tym	akcje	03		
	dłużne papiery wartościowe ≥ w. 05	04		

z tego							
	w tym obligacje		05				
	utrzymywanych do terminu zapadalności ≥ w. 07		06				
	w tym	dłużne papiery wartościowe ≥ (w. 08+09)		07			
		w tym	obligacje	08			
			bony skarbowe	09			
	dostępnych do sprzedaży ≥ w. 11		10				
w tym akcje		11					

gdzie:

- 1) Przez papiery wartościowe nabyte w obrocie pierwotnym rozumie się nabyte od emitenta bądź subemitenta usługowego emitowane w serii papiery wartościowe nowej emisji (kol. 1),
- 2) Przez papiery wartościowe nabyte w obrocie wtórnym rozumie się nabyte od podmiotów innych niż emitent lub subemitent usługowy emitowane w serii papiery wartościowe (kol. 2),
- 3) Wyceny instrumentów finansowych nabytych w imieniu i na rachunek domu maklerskiego lub banku w ramach działalności biura maklerskiego (własnego portfela) dokonuje się na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, którego dotyczy sprawozdanie, zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

5. Wielkość podatku od towarów i usług (narastająco od 01.01. do końca okresu sprawozdawczego w tys. zł).

Poniższą tabelę wypełniają domy maklerskie lub biura maklerskie zobowiązane do składania deklaracji podatkowej z tytułu podatku od towarów i usług (VAT 7 lub VAT 7K) w wartościach wykazanych w deklaracji podatkowej w kwotach narastających, odpowiednio do okresu sprawozdawczego, dla wiersza 1 i 2 poniższej tabeli.

Wyszczególnienie		Kwota
0		1
Podatek VAT należny ogółem	1	
Podatek VAT naliczony ogółem	2	
Podatek VAT zapłacony (+); zwrot (-)	3	

gdzie:

Wiersz 1 obejmuje podatek należny; wiersz 2 obejmuje podatek naliczony; w wierszu 3 wykazuje się różnicę między kwotą podatku VAT zapłaconego przez podmiot gospodarczy za rok kalendarzowy a kwotą podatku VAT zwróconą przez urząd skarbowy. Jeżeli kwota podatku zapłaconego przekracza kwotę podatku zwróconego przez urząd skarbowy, to różnicę wykazuje się ze znakiem plus, a jeżeli kwota zwróconego przez urząd skarbowy podatku przekracza kwotę podatku zapłaconego, to różnicę wykazuje się ze znakiem minus.

6. Dane dotyczące kosztów delegacji zagranicznych oraz usług obcych (stan na koniec okresu sprawozdawczego w tys. zł)

Wyszczególnienie		Kwota
0		1
Koszt delegacji zagranicznych	1	
Usługi obce	2	

- ¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 167, poz. 1399.
- ²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539.
- ³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959 oraz z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 143, poz. 1204, Nr 167, poz. 1396, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539.
- ⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1202 i Nr 183, poz. 1538.

ZAŁĄCZNIK Nr 7

INFORMACJA O WYBRANYCH DANYCH FINANSOWYCH

Część A

- I. Środki pieniężne
- II. Należności krótkoterminowe
- III. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu
 1. Akcje
 2. Dłużne papiery wartościowe
 3. Certyfikaty inwestycyjne
 4. Warranty
 5. Pozostałe papiery wartościowe
 6. Instrumenty pochodne
 7. Towary giełdowe
 8. Pozostałe
- IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe
- V. Instrumenty finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności
 1. Dłużne papiery wartościowe
 2. Pozostałe papiery wartościowe
 3. Towary giełdowe
 4. Pozostałe
- VI. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży
 1. Akcje i udziały
 2. Dłużne papiery wartościowe
 3. Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych
 4. Certyfikaty inwestycyjne
 5. Pozostałe papiery wartościowe

- 6. Towary giełdowe
- 7. Pozostałe
- VII. Należności długoterminowe
- VIII. Udzielone pożyczki długoterminowe
- IX. Wartości niematerialne i prawne
- X. Rzeczowe aktywa trwałe
- XI. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe
 - 1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego
 - 2. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe

Część B

- I. Zobowiązania krótkoterminowe
- II. Zobowiązania długoterminowe
- III. Rozliczenia międzyokresowe
- IV. Rezerwy na zobowiązania
 - 1. Z tytułu odroczonego podatku dochodowego
 - 2. Na świadczenia emerytalne i podobne
- V. Zobowiązania podporządkowane
- VI. Kapitał własny
 - 1. Kapitał zakładowy
 - 2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)
 - 3. Akcje własne (wielkość ujemna)
 - 4. Kapitał zapasowy
 - a) ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej
 - b) utworzony ustawowo
 - c) utworzony zgodnie ze statutem
 - d) z dopłat akcjonariuszy
 - e) inny
 - 5. Kapitał z aktualizacji wyceny
 - 6. Pozostałe kapitały rezerwowe
 - 7. Zysk (strata) z lat ubiegłych
 - a) zysk z lat ubiegłych (wartość dodatnia)
 - b) strata z lat ubiegłych (wartość ujemna)
 - 8. Zysk (strata) netto
 - 9. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)

Część C

- I. Przychody z działalności maklerskiej, w tym:
 - 1. Prowizje
 - a) od operacji papierami wartościowymi we własnym imieniu, lecz na rachunek dającego zlecenie
 - b) z tytułu oferowania papierów wartościowych
 - c) z tytułu przyjmowania zleceń kupna i umarzania jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych
 - d) pozostałe
 - 2. Inne przychody
 - a) z tytułu prowadzenia rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych klientów
 - b) z tytułu oferowania papierów wartościowych

- c) z tytułu prowadzenia rejestrów nabywców papierów wartościowych
 - d) z tytułu zarządzania cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie
 - e) z tytułu zawodowego doradztwa w zakresie obrotu papierami wartościowymi
 - f) z tytułu reprezentowania biur i domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych i na giełdach towarowych
 - g) pozostałe
- II. Koszty działalności maklerskiej
1. Koszty z tytułu afiliacji
 2. Opłaty na rzecz regulowanych rynków papierów wartościowych, giełd towarowych oraz na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rachunkowych
 3. Opłaty na rzecz izby gospodarczej
 4. Wynagrodzenia
 5. Ubezpieczenia społeczne
 6. Świadczenia na rzecz pracowników
 7. Zużycie materiałów i energii
 8. Koszty utrzymania i wynajmu budynków
 9. Pozostałe koszty rzeczowe
 10. Amortyzacja
 11. Podatki i inne opłaty o charakterze publicznoprawnym
 12. Prowizje i inne opłaty
 13. Pozostałe
- III. Zysk (strata) z działalności maklerskiej (I-II)
- IV. Przychody z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu
1. Dywidendy i inne udziały w zyskach
 2. Odsetki
 3. Korekty aktualizujące wartość
 4. Zysk ze sprzedaży/umorzenia
 5. Pozostałe
- V. Koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu
1. Korekty aktualizujące wartość
 2. Strata ze sprzedaży/umorzenia
 3. Pozostałe
- VI. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (IV-V)
- VII. Przychody z instrumentów finansowych utrzymywanych do upływu terminu zapadalności
1. Odsetki
 2. Korekty aktualizujące wartość
 3. Odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych
 4. Zysk ze sprzedaży/umorzenia
 5. Pozostałe
- VIII. Koszty z tytułu instrumentów finansowych utrzymywanych do upływu terminu zapadalności
1. Korekty aktualizujące wartość
 2. Amortyzacja premii od dłużnych papierów wartościowych
 3. Strata ze sprzedaży/umorzenia
 4. Pozostałe
- IX. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi utrzymywanymi do upływu terminu zapadalności (VII-VIII)
- X. Przychody z instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży

1. Dywidendy i inne udziały w zyskach
 2. Odsetki
 3. Korekty aktualizujące wartość
 4. Zysk ze sprzedaży/umorzenia
 5. Odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych
 6. Pozostałe
- XI. Koszty z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży
1. Korekty aktualizujące wartość
 2. Strata ze sprzedaży/umorzenia
 3. Amortyzacja premii od dłużnych papierów wartościowych
 4. Pozostałe
- XII. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (X-XI)
- XIII. Pozostałe przychody operacyjne
1. Zysk ze sprzedaży rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych
 2. Dotacje
 3. Pozostałe
- XIV. Pozostałe koszty operacyjne
1. Strata ze sprzedaży rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych
 2. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych
 3. Pozostałe
- XV. Różnica wartości rezerw i odpisów aktualizujących należności
1. Rozwiązanie rezerw
 2. Utworzenie rezerw
 3. Zmniejszenie odpisów aktualizujących należności
 4. Utworzenie odpisów aktualizujących należności
- XVI. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (III+VI+IX+XII+XIII-XIV+XV)
- XVII. Przychody finansowe
1. Odsetki od udzielonych pożyczek
 2. Odsetki od lokat i depozytów
 3. Pozostałe odsetki
 4. Dodatnie różnice kursowe
 - a) zrealizowane
 - b) niezrealizowane
 5. Pozostałe
- XVIII. Koszty finansowe
1. Odsetki od kredytów i pożyczek
 2. Pozostałe odsetki
 3. Ujemne różnice kursowe
 - a) zrealizowane
 - b) niezrealizowane
 4. Pozostałe
- XIX. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (XVI+XVII-XVIII)
- XX. Zyski nadzwyczajne
1. Losowe
 2. Pozostałe
- XXI. Straty nadzwyczajne
1. Losowe

2. Pozostałe
- XXII. Zysk (strata) brutto (XIX+XX-XXI)
 - XXIII. Podatek dochodowy
 - XXIV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)
 - XXV. Zysk (strata) netto (XXII-XXIII-XXIV)

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji wynikającej z art. 94 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119 ...), dalej zwanej ustawą, zgodnie z którą minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, zakres, tryb i formę oraz terminy dostarczania informacji, o których mowa w art. 86 ust. 2, dotyczących działalności firm inwestycyjnych i banków powierniczych oraz sytuacji finansowej domów maklerskich, banków prowadzących działalność maklerską i zagranicznych osób prawnych prowadzących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską.

Projektowane rozporządzenie zastąpi obecnie obowiązujące Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu, trybu, formy oraz terminów dostarczania informacji przez niektóre podmioty prowadzące działalność maklerską oraz rachunki papierów wartościowych (Dz.U. z 2006 r. Nr 68, poz. 486).

Projektowane rozporządzenie w szczególności dostosowuje obowiązujące przepisy do zmian dokonanych ustawą z dnia o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr ..., poz.). Powołana ustawa dostosowując regulacje dotyczące domów maklerskich do przepisów UE, w tym w szczególności do przepisów:

- Dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz. Urz. UE L 177, str. 1 z 30.06.2006),

- Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz. Urz. UE L 177, str. 201 z 30.06.2006) oraz
- Dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającej dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającą dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz. Urz. UE L 145, str. 1, z 30.04.2004, Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 6, t. 7, str. 263 i Dz.Urz. UE L 114, str. 60 z 28.04.2006)

spowodowała konieczność dostosowania do jej treści przepisów Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu, trybu, formy oraz terminów dostarczania informacji przez niektóre podmioty prowadzące działalność maklerską oraz rachunki papierów wartościowych.

Zmiany wprowadzane w projekcie rozporządzenia głównie koncentrują się na kwestiach związanych z przekazywaniem Komisji Nadzoru Finansowego przez podmioty będące adresatami projektowanych przepisów raportów odnoszących się do transakcji zawieranych na rachunek własny lub osoby trzeciej w zakresie instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym. Ze względu na przepisy Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1287/2006 z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzającego środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zobowiązań przedsiębiorstw inwestycyjnych w zakresie prowadzenia rejestrów, sprawozdań z transakcji, przejrzystości rynkowej, dopuszczania instrumentów finansowych do obrotu oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (Dz. Urz. UE L 241, str. 1 z 02.09.2006) w projekcie odstępuje się od regulowania ww. kwestii.

Dodatkowe zmiany wprowadzane w projekcie wynikają z:

- konieczności uwzględnienia w zakresie informacji przekazywanych przez domy maklerskie Komisji Nadzoru Finansowego danych związanych w przestrzeganiem przez te podmioty obowiązków z zakresu adekwatności kapitałowej (zmiany w tym zakresie uzupełniają implementację do polskiego porządku prawnego przepisów Dyrektywy 2006/48/WE oraz Dyrektywy 2006/49/WE) oraz
- z odstąpienia od koncepcji sprawowania przez Komisję Nadzoru Finansowego nad bankami prowadzącymi działalność maklerską nadzoru finansowego.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Podmioty, na które oddziałują przepisy projektowanej regulacji.

Przedmiotem projektu są obowiązki sprawozdawcze wykonywane przez domy maklerskie oraz inne podmioty prowadzące działalność maklerską w związku z tą działalnością, jak również przez banki prowadzące rachunki papierów wartościowych. Zatem adresatem aktu są firmy inwestycyjne oraz banki powiernicze. Wejście w życie rozporządzenia przyczyni się do zwiększenia efektywności nadzoru sprawowanego przez Komisję Nadzoru Finansowego nad wymienionymi wyżej podmiotami, jak również do zwiększenia przejrzystości rynku ze względu na ujednoczenie (na całym obszarze UE) obowiązków sprawozdawczych w zakresie raportów o zawieranych transakcjach.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie negatywnie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowane rozporządzenie nie przyczyni się do znaczącego zwiększenia obciążeń biurokratycznych dla podmiotów nadzorowanych, ponieważ większość przewidzianych w nim warunków funkcjonowała już uprzednio zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu, trybu, formy oraz terminów dostarczania informacji przez niektóre podmioty prowadzące działalność maklerską oraz rachunki papierów wartościowych.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

Wyniki przeprowadzonych konsultacji

W opinii projektodawców regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia został udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾
z dnia 2008 r.

w sprawie określenia szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy i banków powierniczych oraz warunków szacowania przez dom maklerski kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania tego kapitału

Na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 104 poz. 708 i Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki techniczne i organizacyjne wymagane do prowadzenia działalności przez firmę inwestycyjną, bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy oraz do prowadzenia rachunków papierów wartościowych przez bank powierniczy,
- 2) szczegółowe warunki zarządzania ryzykiem i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w domu maklerskim oraz
- 3) szczegółowe warunki szacowania przez dom maklerski kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania tego kapitału.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie - rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 2) biurze maklerskim - rozumie się przez to oddział lub inną jednostkę banku prowadzącego działalność maklerską działającą na zasadach oddziału, wyodrębnioną organizacyjnie, w ramach której bank prowadzi tą działalność;
- 3) wyodrębnionej jednostce banku - rozumie się przez to niebędącą biurem maklerskim wydzieloną organizacyjnie jednostkę banku prowadzącego działalność maklerską;
- 4) punktach przyjmowania zleceń - rozumie się przez to punkty banku prowadzącego działalność maklerską, w których są wykonywane czynności przyjmowania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
- 5) punkcie obsługi klientów - rozumie się przez to inną niż punkt przyjmowania zleceń jednostkę organizacyjną firmy inwestycyjnej, w której jest dokonywana bieżąca obsługa klientów tej firmy inwestycyjnej, obejmująca także przyjmowanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
- 6) dogrywce - rozumie się przez to dodatkową fazę notowań, podczas której są składane i zawierane, zgodnie z regulacjami danego rynku regulowanego, zlecenia kupna i sprzedaży instrumentów finansowych;

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

- 7) systemach informatycznych firmy inwestycyjnej - rozumie się przez to również wykorzystywane przez firmę inwestycyjną w prowadzonej działalności maklerskiej podsystemy informatyczne;
- 8) konflikcie interesów - rozumie się przez to konflikt interesów, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 9) rekomendacji – rozumie się przez to rekomendację, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 42 ust. 2 ustawy;
- 10) zleceniu brokerskim - rozumie się przez to zlecenie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 11) usługach wykonywania zleceń - rozumie się przez to usługi świadczone na podstawie umowy o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, o której mowa w art. 73 ust. 1 ustawy.

Rozdział 2

Warunki techniczne i organizacyjne

§ 3. 1. Wewnętrzna struktura organizacyjna firmy inwestycyjnej powinna zapobiegać powstawaniu konfliktów interesów, a w przypadku powstania takiego konfliktu umożliwić ochronę interesów klienta przed szkodliwym wpływem tego konfliktu.

2. Firma inwestycyjna jest obowiązana opracować i wdrożyć regulamin zarządzania konfliktami interesów określający sposób postępowania firmy inwestycyjnej w celu przeciwdziałania powstawaniu konfliktów interesów dostosowany do rozmiaru i rodzaju działalności prowadzonej przez tę firmę inwestycyjną, jak również do jej wewnętrznej struktury organizacyjnej. W przypadku firmy inwestycyjnej, która wchodzi w skład grupy kapitałowej, regulamin zarządzania konfliktami interesów powinien uwzględniać także wszystkie czynniki mogące powodować powstanie konfliktu interesów, o których firma inwestycyjna wie lub powinna wiedzieć, a które wynikają ze struktury organizacyjnej oraz rodzaju działalności innych członków tej grupy kapitałowej.

3. Regulamin zarządzania konfliktami interesów powinien określać co najmniej:

- 1) okoliczności, które w odniesieniu do poszczególnych czynności z zakresu działalności maklerskiej, powodują lub mogą powodować powstanie konfliktu interesów związanego z istotnym ryzykiem naruszenia interesów klienta oraz
- 2) środki i procedury zarządzania konfliktami interesów.

4. W zależności od rozmiaru i rodzaju działalności prowadzonej przez firmę inwestycyjną środki i procedury zarządzania konfliktami interesów, o których mowa w ust. 3 pkt 2, powinny określać wszystkie lub wybrane z wymienionych poniżej metod:

- 1) zapobiegania przepływowi informacji pomiędzy osobami powiązаныmi, wykonującymi, w ramach działalności prowadzonej przez firmę inwestycyjną, poszczególne czynności, które mogą powodować powstanie konfliktu interesów, w przypadku gdy taki przepływ informacji może zaszkodzić interesom jednego lub kilku klientów, lub zapewniania nadzoru nad takim przepływem informacji, jeżeli jest on konieczny;
- 2) zapewniania nadzoru nad osobami powiązаныmi wykonującymi w ramach swoich podstawowych zadań czynności na rzecz i w imieniu klientów, w ramach działalności prowadzonej przez firmę inwestycyjną, których interesy są sprzeczne z interesem klienta lub które mogą reprezentować interesy sprzeczne z interesem klienta;
- 3) zapobiegania istnieniu bezpośrednich zależności pomiędzy wysokością wynagrodzenia osób powiązanych wykonujących określone czynności, w ramach działalności prowadzonej przez firmę inwestycyjną, od wynagrodzenia lub zysków osiągniętych przez osoby wykonujące czynności innego rodzaju, które powodują lub mogłyby spowodować powstanie konfliktu interesów;

- 4) zapobiegania możliwości wywierania niekorzystnego wpływu osób trzecich na sposób wykonywania przez osoby powiązane czynności związanych z prowadzeniem przez firmę inwestycyjną działalności maklerskiej;
- 5) zapobiegania przypadkom jednoczesnego lub następującego bezpośrednio po sobie wykonywania przez tą samą osobę powiązaną czynności związanych z różnymi usługami świadczonymi przez daną firmę inwestycyjną, jeżeli mogłoby to wywrzeć niekorzystny wpływ na prawidłowe zarządzanie konfliktami interesów, lub zapewnić nadzór nad takim sposobem wykonywania czynności jeżeli jest on konieczny.

5. Środki i procedury zarządzania konfliktami interesów powinny zapewnić osobom powiązanym, zaangażowanym w wykonywanie przez firmę inwestycyjną czynności stanowiących działalność maklerską, niezależność wykonywania tych czynności, przy uwzględnieniu zakresu i rodzaju działalności prowadzonej przez firmę inwestycyjną, podmioty z grupy kapitałowej, do której należy firma inwestycyjna oraz możliwego stopnia naruszenia interesów klientów.

6. Firma inwestycyjna jest obowiązana prowadzić rejestr rodzajów działalności maklerskiej oraz innej działalności wykonywanej przez firmę inwestycyjną we własnym imieniu lub wykonywanej przez inny podmiot na jej rzecz, w związku z którymi powstał lub może powstać konflikt interesów związany z istotnym ryzykiem naruszenia interesów klienta.

7. Przepisów ust. 1-6 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej.

§ 4. 1. Pomieszczenia, w których jest prowadzona działalność maklerska, powinny być zabezpieczone przed niekontrolowanym dostępem osób nieuprawnionych.

2. Pomieszczenia, w których jest prowadzona obsługa klientów firmy inwestycyjnej, powinny być wydzielone w sposób uniemożliwiający klientom firmy inwestycyjnej oraz innym osobom nieuprawnionym niekontrolowany dostęp do pozostałych pomieszczeń firmy inwestycyjnej.

3. Firma inwestycyjna jest obowiązana zapewnić warunki techniczne i organizacyjne pozwalające, na żądanie klienta, na składanie zleceń z zachowaniem poufności.

4. Sposób organizacji firmy inwestycyjnej powinien gwarantować bezpieczeństwo obsługi klientów oraz przechowywanych dokumentów i danych.

5. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do punktów przyjmowania zleceń.

6. Przepisów ust. 1-5 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej.

§ 5. 1. Firma inwestycyjna sporządzająca i dystrybuująca rekomendacje, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 42 ust. 2 ustawy, obowiązana jest wdrożyć regulacje wewnętrzne zapobiegające:

- 1) zawieraniu, przed rozpoczęciem dystrybucji rekomendacji, przez osoby powiązane uczestniczące w jej sporządzeniu, transakcji własnych lub transakcji na cudzy rachunek w zakresie instrumentów finansowych będących przedmiotem tej rekomendacji lub powiązanych z instrumentami finansowymi będącymi przedmiotem tej rekomendacji, z wyłączeniem transakcji zawieranych w ramach wykonywania przez firmę inwestycyjną zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, o ile zlecenia te nie zostały złożone wskutek porady udzielonej przez taką osobę, lub w ramach wykonywania przez firmę inwestycyjną zadań związanych z organizacją rynku regulowanego;
- 2) zawieraniu przez osoby powiązane uczestniczące w sporządzeniu rekomendacji, sprzecznych z treścią tej rekomendacji, transakcji własnych lub transakcji na cudzy rachunek w zakresie instrumentów finansowych będących przedmiotem tej rekomendacji lub powiązanych z instrumentami finansowymi będącymi przedmiotem tej rekomendacji, z wyłączeniem uzasadnionych przypadków pod warunkiem uzyskania uprzedniej zgody inspektora nadzoru, o którym mowa w § 13 ust. 8;

- 3) przyjmowaniu przez firmę inwestycyjną lub osoby powiązane uczestniczące w sporządzeniu rekomendacji korzyści materialnych lub niematerialnych od podmiotów posiadających istotny interes w treści tej rekomendacji;
- 4) proponowaniu emitentowi lub wystawcy przez firmę inwestycyjną lub osoby powiązane uczestniczące w sporządzeniu rekomendacji sporządzenia rekomendacji o treści korzystnej dla tego emitenta lub wystawcy;
- 5) udostępnianiu rekomendacji zawierającej treść zalecenia lub cenę docelową przed rozpoczęciem jej dystrybucji emitentowi lub osobom innym niż uczestniczące w jej sporządzeniu w celach innych niż weryfikacja zgodności działania firmy inwestycyjnej z jej zobowiązaniami prawnymi.

2. Przez instrument finansowy powiązany z innym instrumentem finansowym, o którym mowa w ust. 1, rozumie się instrument finansowy, którego cena zależy bezpośrednio od ceny tego innego instrumentu finansowego, w tym w szczególności instrument pochodny, którego instrumentem bazowym jest ten inny instrument finansowy.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do firmy inwestycyjnej, która dystrybuje rekomendacje sporządzane przez inny podmiot, pod warunkiem, że:

- 1) firma inwestycyjna nie wchodzi w skład tej samej grupy kapitałowej, w której pozostaje podmiot sporządzający rekomendację;
- 2) firma inwestycyjna nie dokonuje istotnych zmian treści rekomendacji;
- 3) firma inwestycyjna dystrybuje rekomendacje z informacją, że zostały one sporządzone przez inny podmiot oraz
- 4) podmiot sporządzający rekomendację podlega z tytułu sporządzania rekomendacji wymogom analogicznym do określonych w ust. 1 albo posiada regulacje wewnętrzne spełniające wymogi, o których mowa w ust. 1.

4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej.

§ 6. 1. Firma inwestycyjna obowiązana jest wdrożyć regulamin przepływu informacji poufnych oraz stanowiących tajemnicę zawodową w celu zapobieżenia wykorzystywaniu lub ujawnianiu posiadanych informacji przez osoby powiązane uczestniczące w świadczeniu usług przez firmę inwestycyjną, lub mające dostęp do informacji poufnych lub stanowiących tajemnicę zawodową, powodujące lub mogące spowodować powstanie konfliktu interesów, poprzez:

- 1) zawieranie transakcji własnych, które:
 - a) stanowią manipulację lub związane są z wykorzystaniem informacji poufnej;
 - b) związane są z ujawnieniem lub wykorzystaniem informacji stanowiącej tajemnicę zawodową, lub
 - c) stanowią naruszenie przepisów regulujących prowadzenie działalności maklerskiej;
- 2) doradzanie lub nakłanianie innej osoby do zawarcia transakcji spełniającej warunki określone w pkt 1, w § 5 ust. 1 pkt 1 lub 2 lub do zawarcia transakcji z wykorzystaniem będących w posiadaniu tej osoby powiązanej informacji dotyczących zleceń składanych przez klientów tej firmy inwestycyjnej,;
- 3) ujawnianie innej osobie informacji, których wynikiem jest lub może być podjęcie przez tę osobę decyzji o zawarciu transakcji, o której mowa w pkt 2, lub doradzanie przez tę osobę lub nakłanianie do zawarcia transakcji, o której mowa w pkt 2.

2. Firma inwestycyjna jest obowiązana prowadzić rejestr zawieranych przez osoby powiązane transakcji własnych oraz rejestr zgód udzielonych na zawarcie takich transakcji.

3. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, w szczególności obejmuje:

- 1) wymóg informowania osób powiązanych o istniejących ograniczeniach w zawieraniu transakcji własnych oraz o sposobie postępowania w związku z zawieraniem takich transakcji przez osoby powiązane;

- 2) wymóg informowania firmy inwestycyjnej przez osoby powiązane o zawieranych transakcjach własnych;
- 3) zasady prowadzenia rejestru zawieranych przez osoby powiązane transakcji własnych oraz rejestru zgód udzielonych na zawarcie takich transakcji.

4. Regulamin, o którym mowa w ust. 1, nie powinien wprowadzać ograniczeń w zawieraniu przez osoby powiązane transakcji własnych lub transakcji na cudzy rachunek, jeżeli:

- 1) zawierane one są przez podmiot prowadzący działalność maklerską, któremu osoba ta zleciła zarządzanie portfelem, instrumentów finansowych w sposób wyłączający ingerencję tej osoby w podejmowane na jej rachunek decyzje inwestycyjne lub
- 2) ich przedmiotem są jednostki uczestnictwa lub tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusz zagraniczny, o ile ta osoba powiązana lub osoba, na rzecz której zawierana jest transakcja nie uczestniczy w zarządzaniu danym funduszem inwestycyjnym lub funduszem zagranicznym.

5. Firma inwestycyjna powierzająca na podstawie umowy, o której mowa w art. 81a ustawy, przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu wykonywanie czynności związanych z działalnością prowadzoną przez tę firmę inwestycyjną, w tym z prowadzoną działalnością maklerską, jest obowiązana zapewnić:

- 1) prowadzenie przez tego przedsiębiorcę lub przedsiębiorcę zagranicznego rejestru transakcji własnych zawieranych przez osoby pozostające w stosunku pracy, zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze z tym przedsiębiorcą lub przedsiębiorcą zagranicznym oraz
- 2) przekazywanie na żądanie firmy inwestycyjnej przez tego przedsiębiorcę lub przedsiębiorcę zagranicznego informacji zawartych w rejestrze prowadzonym zgodnie z pkt 1

6. Przepisów ust. 1-5 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej.

§ 7. Przez transakcję własną, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz § 6 rozumie się transakcję, której przedmiotem są instrumenty finansowe, zawierana przez osobę powiązaną lub na jej rachunek, pod warunkiem, że:

- 1) zawarcie tej transakcji wykracza poza zakres jej obowiązków służbowych albo
- 2) transakcja zawierana jest na rachunek tej osoby powiązanej lub:
 - a) małżonka osoby powiązanej,
 - b) dziecka osoby powiązanej pozostającego na jej utrzymaniu,
 - c) osoby związanej z osobą powiązaną z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,
 - d) osoby będącej krewną lub powinowatą osoby powiązanej pozostającej z nią we wspólnym gospodarstwie domowym przez okres co najmniej roku przed datą zawarcia transakcji lub
 - e) innej osoby pozostającej z osobą powiązaną w stosunkach powodujących, że ta osoba powiązana ma istotny interes w zawarciu danej transakcji na rzecz tej innej osoby, z wyłączeniem normalnych opłat i prowizji należnych z tytułu zawarcia transakcji.

§ 8. 1. Firma inwestycyjna obowiązana jest opracować i wdrożyć regulamin organizacyjny określający szczegółowo wewnętrzną strukturę organizacyjną tej firmy inwestycyjnej wraz z zakresem zadań poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz zasadami odpowiedzialności i podległości służbowej poszczególnych jednostek organizacyjnych i stanowisk. W regulaminie organizacyjnym firma inwestycyjna określa również procedury decyzyjne oraz zasady sprawozdawczości wewnętrznej.

2. Wewnętrzna struktura organizacyjna firmy inwestycyjnej, przy uwzględnieniu rodzaju i rozmiaru działalności prowadzonej przez tę firmę inwestycyjną, powinna zapewniać:

- 1) powierzanie wykonywania czynności z zakresu działalności maklerskiej prowadzonej przez firmę inwestycyjną osobom posiadającym niezbędny zakres wiedzy i doświadczenia dla prawidłowego wykonywania tych czynności;
- 2) powierzanie wykonywania czynności z zakresu działalności maklerskiej prowadzonej przez firmę inwestycyjną w sposób, który nie uniemożliwia wykonywania tych czynności właściwie, uczciwie i rzetelnie, w szczególności w przypadku powierzania jednej osobie jednoczesnego wykonywania kilku czynności;
- 3) istnienie systemu sprawozdawczości wewnętrznej i niezbędnego przepływu informacji wewnątrz firmy inwestycyjnej;
- 4) rejestrację danych związanych z prowadzoną przez firmę inwestycyjną działalnością maklerską oraz z czynnościami wykonywanymi przez poszczególne jednostki organizacyjne firmy inwestycyjnej.

3. Oddziały i punkty obsługi klientów powinny posiadać urządzenia telekomunikacyjne umożliwiające stały i bezpośredni kontakt z centralą firmy inwestycyjnej.

4. Oddziały i punkty obsługi klientów powinny być oznaczone w sposób umożliwiający ich identyfikację jako jednostki organizacyjnej danej firmy inwestycyjnej.

5. W przypadku gdy oddział lub punkt obsługi klientów zostanie zlokalizowany na terenie banku lub innego podmiotu, powinien posiadać urządzenia i numery telekomunikacyjne identyfikowalne wyłącznie pod nazwą firmy inwestycyjnej lub biura maklerskiego w przypadku banku prowadzącego działalność maklerską.

6. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 5, oddział lub punkt obsługi klientów nie posiada systemów informatycznych wydzielonych z systemów banku lub innego podmiotu, na którego terenie został zlokalizowany, systemy wykorzystywane przez oddział lub punkt obsługi klientów powinny zostać zabezpieczone przed nieuprawnionym dostępem.

7. Bank, który prowadzi działalność maklerską w ramach wyodrębnionej jednostki banku, oraz biuro maklerskie, w zakresie, w jakim czynności przyjmowania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych są wykonywane przez pracowników banku niebędących pracownikami biura, są obowiązane do odpowiedniego oznaczenia punktów przyjmowania zleceń.

8. Przepisów ust. 1-7 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej.

§ 9. 1. Bank powierniczy wykonuje czynności związane z prowadzeniem rachunków papierów wartościowych w wydzielonych pomieszczeniach, zabezpieczonych przed niekontrolowanym dostępem osób nieuprawnionych.

2. Sposób organizacji działalności powierniczej powinien zapewniać ochronę informacji poufnych i stanowiących tajemnicę zawodową przed nieuprawnionym dostępem.

§ 10. 1. Systemy informatyczne firmy inwestycyjnej powinny być zabezpieczone w taki sposób, aby uniemożliwić nieuprawniony dostęp do danych przetwarzanych przez te systemy.

2. Firma inwestycyjna jest obowiązana wprowadzić zabezpieczenia urządzeń uniemożliwiające nieuprawniony dostęp do systemów informatycznych i przetwarzania danych. Firma inwestycyjna jest obowiązana opracować i wdrożyć wewnętrzne procedury regulujące dostęp do systemów informatycznych firmy inwestycyjnej oraz kontrolę tego dostępu, zapewniające możliwość jego odtworzenia wraz z historią modyfikacji i przetwarzania danych.

3. Urządzenia i systemy informatyczne firmy inwestycyjnej powinny być zabezpieczone przed utratą danych spowodowaną awarią zasilania, innymi awariami lub zakłóceniami oraz innymi zdarzeniami losowymi. W celu zapewnienia ciągłości obsługi i pracy systemów informatycznych firma inwestycyjna jest obowiązana, przynajmniej raz dziennie, tworzyć kopię bazy danych lub stosować inne środki techniczne umożliwiające odtworzenie danych oraz podjęcie pracy systemów informatycznych w sytuacji awarii lub utraty części lub całości danych w podstawowych bazach

danych. Kopie bazy danych przechowywane są w budynku, w którym nie znajdują się systemy informatyczne przetwarzające dane.

4. W przypadku prowadzenia przez firmę inwestycyjną rachunków papierów wartościowych lub rachunków pieniężnych, systemy informatyczne firmy inwestycyjnej powinny gwarantować możliwość tworzenia za okresy nie krótsze niż okresy, w których firma inwestycyjna jest zobowiązana do przechowywania danych związanych z prowadzoną działalnością maklerską, odpowiednio historii rachunków papierów wartościowych, rachunków pieniężnych i rejestrów operacyjnych zawierającej chronologiczne zestawienie operacji dokonywanych na tych rachunkach lub rejestrach, w szczególności dane dotyczące:

- 1) w odniesieniu do rachunku pieniężnego:
 - a) salda początkowego i końcowego środków pieniężnych za każdy dzień,
 - b) wpłat na rachunek, z uwzględnieniem wpłat dokonanych w formie przelewu, a w szczególności kwot poszczególnych wpłat, daty i opisu operacji oraz dokumentu źródłowego,
 - c) wypłat z rachunku, a w szczególności kwot poszczególnych wypłat, daty i opisu operacji oraz dokumentu źródłowego,
 - d) przelewów środków pieniężnych z rachunku, a w szczególności kwot poszczególnych przelewów, daty i opisu operacji oraz dokumentu źródłowego,
 - e) środków z rozliczonych w danym dniu transakcji, a w szczególności kwoty rozliczonych środków, daty i opisu operacji oraz dokumentu źródłowego,
 - f) blokady środków pieniężnych w związku ze złożeniem zlecenia kupna instrumentów finansowych, a w szczególności kwoty środków objętych blokadą, daty i opisu operacji oraz numeru zlecenia,
 - g) blokady środków pieniężnych ustanowionej w przypadku innym niż wymieniony w lit. f, a w szczególności kwoty środków objętych blokadą,
 - h) zniesienia blokady środków pieniężnych w związku z anulowaniem zlecenia kupna instrumentów finansowych, a w szczególności daty i numeru zlecenia,
 - i) naliczonych odsetek za opóźnienie, a w szczególności daty i opisu operacji;
- 2) w odniesieniu do rachunku papierów wartościowych:
 - a) salda początkowego i końcowego dla każdego rodzaju instrumentów finansowych za każdy dzień,
 - b) blokady instrumentów finansowych, a w szczególności liczby instrumentów finansowych objętych blokadą, daty i opisu operacji,
 - c) nabycia instrumentów finansowych w drodze wykonania zlecenia kupna w obrocie zorganizowanym, a w szczególności daty i numeru zlecenia oraz liczby instrumentów finansowych,
 - d) nabycia instrumentów finansowych poza obrotem zorganizowanym, a w szczególności liczby instrumentów finansowych, daty i opisu operacji oraz dokumentu źródłowego,
 - e) zbycia instrumentów finansowych w drodze wykonania zlecenia sprzedaży w obrocie zorganizowanym, a w szczególności daty i numeru zlecenia oraz liczby instrumentów finansowych,
 - f) zbycia instrumentów finansowych poza obrotem zorganizowanym, a w szczególności daty i numeru zlecenia oraz liczby instrumentów finansowych,
 - g) przeniesienia instrumentów finansowych na inny rachunek papierów wartościowych należący do tego samego podmiotu, a w szczególności liczby instrumentów finansowych, daty i opisu operacji oraz dokumentu źródłowego.

5. Przepisy ust. 4 pkt 2 stosuje się odpowiednio w przypadku rejestrowania przez firmę inwestycyjną instrumentów finansowych w sposób inny niż na rachunkach papierów wartościowych.

6. W przypadku przechowywania instrumentów finansowych systemy informatyczne firmy inwestycyjnej powinny gwarantować możliwość rejestrowania danych umożliwiających identyfikację instrumentów finansowych będących przedmiotem poszczególnych operacji.

7. Firma inwestycyjna przyjmująca zlecenia klientów przekazywane za pomocą telefonu, telefaksu, innych urządzeń technicznych lub elektronicznych nośników informacji jest obowiązana zapewnić:

- 1) poufność składanych zleceń, a w szczególności zabezpieczenie ich przed odsłuchaniem lub odczytaniem przez osoby nieupoważnione;
- 2) integralność składanych zleceń, a w szczególności zabezpieczenie ich przed modyfikacją lub usunięciem przez osoby nieupoważnione;
- 3) zabezpieczenie przed możliwością ich składania przez osoby nieuprawnione, w szczególności przez ustalenie odrębnego identyfikatora lub hasła dla każdego klienta;
- 4) rejestrację daty, godziny i minuty otrzymania zlecenia przez firmę inwestycyjną;
- 5) możliwość potwierdzenia klientowi faktu otrzymania zlecenia przez firmę inwestycyjną - z wyłączeniem zleceń składanych za pośrednictwem telefonu;
- 6) możliwość potwierdzenia klientowi faktu wykonania zlecenia - z wyłączeniem zleceń składanych za pośrednictwem telefonu.

8. Firma inwestycyjna, o której mowa w ust. 7, jest obowiązana dołożyć należytej staranności w celu zapewnienia sprawnej obsługi klientów w zakresie przyjmowania zleceń przekazywanych za pomocą telefonu, telefaksu, innych urządzeń technicznych lub elektronicznych nośników informacji.

9. Firma inwestycyjna może przyjmować zlecenia składane za pomocą telefonu, telefaksu lub innych urządzeń technicznych po uprzedniej, zgodnej z zasadami ustalonymi między firmą inwestycyjną i klientem, identyfikacji osoby składającej zlecenie.

10. Przepisów ust. 1-9 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej.

11. Do banku powierniczego w zakresie:

- 1) systemów informatycznych służących do prowadzenia rachunków papierów wartościowych - stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1-3 oraz ust. 4 pkt 2;
- 2) przyjmowanych dyspozycji - stosuje się odpowiednio przepisy ust. 7 pkt 1-4 oraz ust. 8.

§ 11. 1. Firma inwestycyjna jest obowiązana opracować i wdrożyć procedury określające sposób prowadzenia przez firmę inwestycyjną rachunkowości umożliwiające niezwłoczne dostarczanie, na żądanie Komisji, sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z przepisami odrębnymi przedstawiających rzetelny i prawdziwy obraz sytuacji finansowej tej firmy inwestycyjnej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej prowadzącej działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez otwierania oddziału.

§ 12. 1. Firma inwestycyjna jest obowiązana opracować i wdrożyć system kontroli wewnętrznej, służący zapobieganiu przypadkom działania niezgodnego z decyzjami i procedurami wewnętrznymi przyjętymi przez firmę inwestycyjną.

2. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest ponadto zapewnienie:

- 1) nadzoru nad przestrzeganiem reguł postępowania w celu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł;
- 2) badania zgodności działalności firmy inwestycyjnej i czynności wykonywanych w ramach tej działalności przez osoby powiązane z regulacjami rynków, na których działa firma inwestycyjna, regulacjami Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A., regulacjami innych izb rozliczeniowych oraz izb rozrachunkowych, których uczestnikiem jest firma inwestycyjna, oraz regulacjami izby gospodarczej, o której mowa w art. 92 ustawy, o ile firma inwestycyjna należy do takiej izby;

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej prowadzącej działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez otwierania oddziału.

§ 13. 1. Firma inwestycyjna jest obowiązana opracować i wdrożyć system nadzoru zgodności działalności z prawem, służący ujawnianiu i zapobieganiu naruszenia przez firmę inwestycyjną obowiązków wynikających z przepisów prawa regulujących prowadzenie działalności maklerskiej. Zasady przyjętego przez firmę inwestycyjną nadzoru zgodności z prawem określa regulamin nadzoru zgodności z prawem.

2. Przyjęty przez firmę inwestycyjną system nadzoru zgodności działalności z prawem powinien zapewniać możliwość minimalizacji skutków ewentualnych naruszeń oraz możliwość skutecznego wykonywania przez Komisję przysługujących jej uprawnień z tytułu nadzoru nad firmą inwestycyjną.

3. Przyjęty przez firmę inwestycyjną system nadzoru zgodności działalności z prawem powinien uwzględniać rodzaj i zakres działalności prowadzonej przez firmę inwestycyjną, w tym w szczególności rodzaj i zakres prowadzonej przez nią działalności maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 2 ustawy.

4. Firma inwestycyjna jest obowiązana wydzielić w swojej strukturze komórkę do spraw nadzoru zgodności działalności z prawem oraz zapewnić tej komórce niezależność umożliwiającą prawidłowe wykonywanie jej obowiązków. W przypadku gdy uzasadnia to rodzaj i zakres działalności prowadzonej przez firmę inwestycyjną czynności nadzoru zgodności działalności z prawem mogą być wykonywane w ramach stanowiska jednoosobowego. W takim przypadku do stanowiska nadzoru zgodności działalności z prawem stosuje się przepisy rozporządzenia dotyczące komórki nadzoru wewnętrznego.

5. Do obowiązków komórki do spraw nadzoru zgodności działalności z prawem należy:

- 1) badanie i regularna ocena adekwatności i skuteczności przyjętego systemu nadzoru zgodności działalności z prawem, jak również działań podejmowanych w celu wypełniania przez firmę inwestycyjną obowiązków wynikających z przepisów prawa regulujących prowadzenie działalności maklerskiej;
- 2) doradztwo oraz bieżąca pomoc osobom powiązanim wykonującym czynności w ramach prowadzonej przez firmę inwestycyjną działalności maklerskiej w wypełnianiu przez nich obowiązków zgodnie z przepisami prawa regulującymi prowadzenie działalności maklerskiej;
- 3) nadzór nad przepływem informacji poufnych i informacji stanowiących tajemnicę zawodową oraz zabezpieczenia dostępu do nich;
- 4) nadzorowanie rozpatrywania skarg i wniosków klientów oraz prowadzenia rejestru skarg.

6. W celu umożliwienia wykonywania przez komórkę do spraw nadzoru zgodności działalności z prawem jej obowiązków w sposób należyty i niezależny, firma inwestycyjna jest obowiązana zapewnić, aby:

- 1) osoby wykonujące zadania z zakresu nadzoru zgodności działalności z prawem dysponowały stosownymi uprawnieniami, środkami, kwalifikacjami i dostępem do wszelkich niezbędnych informacji;
- 2) osoby wykonujące zadania z zakresu nadzoru zgodności działalności z prawem były odpowiedzialne za raportowanie w zakresie dotyczącym funkcjonowania systemu nadzoru wewnętrznego;
- 3) osoby wykonujące zadania z zakresu nadzoru zgodności działalności z prawem nie brały udziału w wykonywaniu czynności z zakresu działalności, która jest przedmiotem sprawowanego przez nie nadzoru wewnętrznego;
- 4) sposób wynagradzania osób wykonujących zadania z zakresu nadzoru zgodności działalności z prawem nie wpływał na ich obiektywizm.

7. Przepisów ust. 6 pkt 3 i 4 nie stosuje się do firmy inwestycyjnej prowadzącej działalność, której zakres i rodzaj uzasadnia odstępianie od tych wymogów, pod warunkiem, że firma inwestycyjna jest w stanie zapewnić należyte wykonywanie nadzoru zgodności działalności z prawem.

8. Osoba wykonująca czynności nadzoru zgodności działalności z prawem – w przypadku stanowiska jednoosobowego albo osoba kierująca komórką nadzoru zgodności działalności z prawem (inspektor nadzoru) niebędąca członkiem zarządu podlega, z zastrzeżeniem ust. 9 - 11, bezpośrednio prezesowi zarządu firmy inwestycyjnej, a w przypadku gdy prezes nie został powołany - zarządowi firmy inwestycyjnej.

9. W przypadku banku prowadzącego działalność maklerską w formie biura maklerskiego inspektor nadzoru podlega bezpośrednio osobie kierującej biurem maklerskim.

10. W przypadku banku prowadzącego działalność maklerską w formie wyodrębnionej jednostki funkcje inspektora nadzoru pełni, według wyboru tego banku, osoba kierująca wyodrębnioną jednostką, osoba bezpośrednio jej podległa albo osoba kierująca komórką kontroli wewnętrznej banku.

11. W przypadku domu maklerskiego w formie spółki osobowej inspektor nadzoru podlega bezpośrednio komplementariuszom lub wspólnikom, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki.

12. Inspektor nadzoru, nie rzadziej niż raz do roku, sporządza pisemny raport z funkcjonowania systemu nadzoru zgodności działalności z prawem. Raport powinien w szczególności zawierać wskazanie środków podejmowanych w przypadkach niezgodności z przepisami prawa regulującymi prowadzenie działalności maklerskiej.

13. Inspektor nadzoru przekazuje raport, o którym mowa w ust. 12:

- 1) członkowi zarządu banku nadzorującemu prowadzenie działalności maklerskiej – w przypadku banku prowadzącego działalność maklerską;
- 2) zarządowi – w przypadku domu maklerskiego w formie spółki akcyjnej albo spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
- 3) komplementariuszom, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki – w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowo-akcyjnej;
- 4) komplementariuszom albo wspólnikom, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki - w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowej, spółki partnerskiej albo spółki jawnej.

14. W firmach inwestycyjnych będących bankami prowadzącymi działalność maklerską, lub w domach maklerskich prowadzących działalność w formie spółki akcyjnej, lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością rada nadzorcza otrzymuje regularne, pisemne sprawozdania z funkcjonowania systemu nadzoru wewnętrznego, zawierające w szczególności wskazanie środków podejmowanych w przypadkach niezgodności z przepisami prawa regulującymi prowadzenie działalności maklerskiej. Przepis ten stosuje się także do domów maklerskich prowadzących działalność w formie spółki komandytowo-akcyjnej, o ile została w nim ustanowiona rada nadzorcza.

15. Przepisów ust. 1-14 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej.

§ 14. 1. Firma inwestycyjna opracowuje i wdraża strukturę audytu wewnętrznego związanego z działalnością prowadzoną przez tę firmę inwestycyjną.

2. W przypadku gdy uzasadnia to rozmiar i rodzaj prowadzonej działalności, w tym w szczególności rozmiar i rodzaj prowadzonej działalności maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 2 ustawy, firma inwestycyjna jest obowiązana utworzyć w swojej wewnętrznej strukturze organizacyjnej odrębną komórkę audytu wewnętrznego.

3. Do zadań komórki audytu wewnętrznego należy bieżące badanie i ocenianie prawidłowości i skuteczności systemów i procedur wewnętrznych stosowanych przez firmę inwestycyjną w prowadzonej działalności maklerskiej, w tym w szczególności systemu kontroli wewnętrznej, polegające na:

- 1) opracowywaniu i wykonywaniu planu audytu wewnętrznego,
- 2) wydawaniu zaleceń wynikających z czynności podejmowanych w ramach wykonywania planu audytu wewnętrznego,

- 3) ocenianiu wykonania zaleceń, o których mowa w pkt 2, oraz
- 4) sporządzaniu, nie rzadziej niż raz na rok, pisemnych raportów z wykonywania przez komórkę audytu wewnętrznego powierzonych jej zadań, zawierającego w szczególności wskazanie środków podejmowanych w ramach wykonywania planu audytu wewnętrznego.

4. Raport, o którym mowa w ust. 3 pkt 4, przekazywany jest:

- 1) członkowi zarządu banku nadzorującemu prowadzenie działalności maklerskiej – w przypadku banku prowadzącego działalność maklerską;
- 2) zarządowi – w przypadku domu maklerskiego w formie spółki akcyjnej albo spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
- 3) komplementariuszom, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki – w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowo-akcyjnej;
- 4) komplementariuszom albo wspólnikom, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki - w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowej, spółki partnerskiej albo spółki jawnej.

5. W firmach inwestycyjnych będących bankami prowadzącymi działalność maklerską, lub w domach maklerskich prowadzących działalność w formie spółki akcyjnej, lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością rada nadzorcza otrzymuje regularne, pisemne sprawozdania dotyczące wykonywania zadań powierzonych komórce audytu wewnętrznego, zawierające w szczególności wskazanie środków podejmowanych w ramach wykonywania planu audytu wewnętrznego. Przepis ten stosuje się także do domów maklerskich prowadzących działalność w formie spółki komandytowo-akcyjnej, o ile została w nim ustanowiona rada nadzorcza.

6. Przepisów ust. 1-5 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej.

§ 15. 1. Firma inwestycyjna jest obowiązana zapewnić zapoznanie się przez osoby powiązane z regulaminami i procedurami wdrożonymi przez firmę inwestycyjną i obowiązującymi w stosunku do tych osób powiązanych w związku z wykonywanymi przez nie czynnościami lub pełnionymi funkcjami.

2. Firma inwestycyjna jest obowiązana prowadzić książkę procedur zawierającą wszystkie procedury związane z prowadzoną działalnością obowiązujące w tej firmie inwestycyjnej. W przypadku banku prowadzącego działalność maklerską książka procedur zawiera procedury związane z tą działalnością. Książka procedur może być prowadzona w formie zapisu elektronicznego.

3. Firma inwestycyjna jest obowiązana regularnie weryfikować stosowane systemy oraz wdrożone regulaminy i procedury wewnętrzne pod kątem ich prawidłowości i skuteczności w wypełnianiu przez firmę inwestycyjną obowiązków wynikających z przepisów prawa oraz podejmować działania mające na celu eliminację wszelkich nieprawidłowości.

4. Obowiązki, o których mowa w ust. 3, wykonywane są przez zarząd lub radę nadzorczą firmy inwestycyjnej zgodnie z określonymi kompetencjami. W przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowo-akcyjnej, obowiązki, o których mowa w ust. 3, wykonywane są przez komplementariuszy, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki, oraz radę nadzorczą a w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowej, spółki partnerskiej albo spółki jawnej przez komplementariuszy albo wspólników, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki.

5. Przepisów ust. 1-4 nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej oraz do banku prowadzącego działalność maklerską w formie wyodrębnionej jednostki.

§ 16.1 Firma inwestycyjna jest obowiązana opracować i wdrożyć procedurę określającą sposób załatwiania skarg na działalność tej firmy inwestycyjnej.

2. Firma inwestycyjna jest obowiązana prowadzić rejestr skarg, zawierający informacje o wszystkich skargach na działalność tej firmy inwestycyjnej złożonych w ciągu danego roku kalendarzowego i sposobie ich załatwienia.

3. Przepisy ust. 1-2 stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej wyłącznie w zakresie skarg odnoszących się do działalności maklerskiej prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 17.1. Firma inwestycyjna, z zastrzeżeniem przepisu § 18 ust. 3, jest obowiązana prowadzić dziennik kontroli zewnętrznych, zawierający dane dotyczące kontroli przeprowadzanych w tej firmie inwestycyjnej w ciągu danego roku kalendarzowego przez Komisję Nadzoru Finansowego, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. oraz inne podmioty uprawnione do kontrolowania firmy inwestycyjnej na podstawie odrębnych przepisów.

2. W dzienniku kontroli zewnętrznych umieszcza się następujące dane:

- 1) oznaczenie podmiotu kontrolującego;
- 2) zakres kontroli;
- 3) datę rozpoczęcia kontroli;
- 4) datę zakończenia kontroli,
- 5) wnioski z kontroli lub zalecenia pokontrolne.

3. Dane, o których mowa w ust. 2 pkt 1-3, podlegają wpisowi do dziennika kontroli nie później niż w dniu rozpoczęcia kontroli, a dane, o których mowa w ust. 2 pkt 4 - niezwłocznie po uzyskaniu przez firmę inwestycyjną informacji o zakończeniu kontroli.

4. W przypadku kontroli działalności banku prowadzącego działalność maklerską obejmującej oprócz biura maklerskiego albo wyodrębnionej jednostki banku także inne jednostki organizacyjne banku, kontrolowany umieszcza w dzienniku kontroli zewnętrznych, w części dotyczącej zakresu kontroli, wzmiankę dotyczącą zakresu kontroli dokonywanej w biurze maklerskim albo w wyodrębnionej jednostce banku.

5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej wyłącznie w zakresie kontroli, których przedmiotem jest badanie zgodności prowadzonej działalności maklerskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z zasadami świadczenia usług maklerskich.

§ 18.1. Firma inwestycyjna jest obowiązana prowadzić dziennik kontroli wewnętrznych, zawierający dane dotyczące kontroli przeprowadzanych w tej firmie inwestycyjnej w ciągu danego roku kalendarzowego.

2. Dziennik kontroli wewnętrznych prowadzi się zgodnie z zasadami określonymi w § 17 ust. 2-5.

3. Firma inwestycyjna może prowadzić dziennik kontroli zawierający dane dotyczące kontroli przeprowadzanych przez podmioty, o których mowa w § 17 ust. 1, oraz dotyczące kontroli wewnętrznych.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej wyłącznie w zakresie kontroli, których przedmiotem jest badanie zgodności działalności maklerskiej prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z zasadami świadczenia usług maklerskich.

§ 19. 1. Bank prowadzący działalność maklerską może przechowywać i archiwizować dokumenty lub inne nośniki informacji w pomieszczeniach banku poza biurem maklerskim, pod warunkiem wydzielenia archiwum biura maklerskiego z archiwum banku.

2. W przypadku wyodrębnionej jednostki banku dokumenty lub inne nośniki informacji związane z działalnością maklerską są przechowywane i archiwizowane przez ten bank.

§ 20. 1. Przepisy § 13 ust. 1-7, § 15 ust. 2 i 3 oraz § 16-18 stosuje się odpowiednio do banku powierniczego w zakresie działalności powierniczej prowadzonej przez ten bank. Przepisy § 6, § 12 i 14 stosuje się odpowiednio do banku powierniczego w zakresie działalności powierniczej prowadzonej przez ten bank jeżeli:

- 1) systemy i procedury określone w tych przepisach wdrożone przez bank w związku z wykonywanymi przez ten bank czynnościami bankowymi nie obejmują swoim zakresem działalności powierniczej lub
 - 2) systemy i procedury określone w tych przepisach wdrożone przez bank w związku z wykonywanymi przez ten bank czynnościami bankowymi nie zapewniają Komisji dostępu do dokumentów i informacji niezbędnych dla sprawowania efektywnego nadzoru nad działalnością powierniczą prowadzoną przez ten bank.
2. Obowiązki komórki do spraw nadzoru zgodności z prawem w banku powierniczym mogą być powierzone komórce nadzoru wewnętrznego banku.
3. Inspektorem nadzoru w banku powierniczym jest, według wyboru tego banku, osoba kierująca działalnością powierniczą, osoba bezpośrednio jej podległa albo osoba kierująca komórką nadzoru wewnętrznego banku. Raport z pełnienia funkcji nadzoru zgodności z prawem, zawierający w szczególności zestawienie wyników przeprowadzonych kontroli, jest przekazywany, nie rzadziej niż raz na rok, członkowi zarządu banku nadzorującemu prowadzenie działalności powierniczej.
4. Bank powierniczy może powierzyć przechowywanie i archiwizowanie dokumentów lub innych nośników informacji związanych z działalnością powierniczą podmiotowi zajmującemu się wykonywaniem tego rodzaju czynności w sposób zawodowy. Przepis § 19 ust. 1 stosuje się odpowiednio do banku powierniczego.
5. Bank powierniczy jest zobowiązany do zapewnienia przechowywania i archiwizowania dokumentów lub innych nośników informacji przez podmiot, któremu powierza wykonywanie tych czynności, w sposób uniemożliwiający dostęp osobom nieuprawnionym do treści dokumentów lub innych nośników informacji.

§ 21. Przepisy niniejszego rozdziału, dotyczące firmy inwestycyjnej, stosuje się odpowiednio do banku, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy.

Rozdział 3 **Zarządzanie ryzykiem**

§ 22. 1. Firma inwestycyjna opracowuje i wdraża system zarządzania ryzykiem związanym z działalnością prowadzoną przez firmę inwestycyjną oraz systemami i procesami stosowanymi przez nią w prowadzonej działalności.

2. W przypadku gdy uzasadnia to rozmiar lub rodzaj działalności prowadzonej przez firmę inwestycyjną, w tym w szczególności rozmiar lub rodzaj prowadzonej przez nią działalności maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 2 ustawy, firma inwestycyjna wyodrębnia w swojej strukturze organizacyjnej jednostkę, do której zadań należy:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem związanym z działalnością prowadzoną przez firmę inwestycyjną oraz systemami i procesami stosowanymi przez nią w prowadzonej działalności,
- 2) doradzanie zarządowi firmy inwestycyjnej w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z działalnością prowadzoną przez tę firmę inwestycyjną oraz systemami i procesami stosowanymi przez nią w prowadzonej działalności oraz
- 3) przekazywanie zarządowi firmy inwestycyjnej, nie rzadziej niż raz na rok, pisemnych raportów z funkcjonowania systemu, o którym mowa w ust. 1, zawierającego w szczególności wskazanie środków podejmowanych w ramach zarządzania ryzykiem.

3. W firmach inwestycyjnych będących bankami prowadzącymi działalność maklerską, lub w domach maklerskich prowadzących działalność w formie spółki akcyjnej, lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością rada nadzorcza otrzymuje regularne, pisemne sprawozdania z funkcjonowania systemu, o którym mowa w ust. 1. Przepis ten stosuje się także do domów maklerskich prowadzących działalność w formie spółki komandytowo-akcyjnej, o ile została w nim ustanowiona rada nadzorcza.

4. Firma inwestycyjna opracowuje i wdraża procedurę identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka. Procedura identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka zatwierdzana jest przez radę nadzorczą firmy inwestycyjnej.

5. Firma inwestycyjna monitoruje odpowiedniość i skuteczność wdrożonego systemu, o którym mowa w ust. 1, jak również poziom jego wykorzystywania.

§ 23. Procedura, o której mowa w § 22 ust. 4, podlega regularnej weryfikacji w celu jej dostosowania do zmian profilu ryzyka działalności prowadzonej przez dom maklerski i otoczenia gospodarczego, w którym działa dom maklerski. Weryfikacji procedury, o której mowa w § 22 ust. 4, dokonuje zarząd domu maklerskiego.

§ 24. Procedura, o której mowa w § 22 ust. 4, określa w szczególności:

- 1) w zakresie ryzyka kredytowego i kontrahenta:
 - a) kryteria oceny ryzyka, umożliwiające ograniczenie ryzyka związanego z udzielaniem pożyczek,
 - b) zasady dywersyfikacji portfela ekspozycji kredytowych stosownie do założeń w zakresie dopuszczalnego poziomu ryzyka kredytowego oraz z uwzględnieniem rynków, na których działa dom maklerski;
- 2) w zakresie ryzyka rezydualnego - sposób i zasady zarządzania ryzykiem wynikającym z mniejszej niż założona przez dom maklerski skuteczności stosowanych w domu maklerskim technik ograniczania ryzyka kredytowego;
- 3) w zakresie ryzyka koncentracji - sposób i zasady zarządzania ryzykiem niewykonania zobowiązania przez podmiot, w tym także powiązany kapitałowo lub organizacyjnie z domem maklerskim, oraz przez grupy podmiotów, w przypadku których prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników;
- 4) w zakresie ryzyka rynkowego - sposób i zasady pomiaru i zarządzania elementami ryzyka rynkowego, które dom maklerski uznaje za istotne;
- 5) w zakresie ryzyka stopy procentowej - sposób i zasady zarządzania ryzykiem wynikającym z możliwych zmian stóp procentowych, w odniesieniu do pozycji zaliczanych do portfela domu maklerskiego, obejmujące w szczególności testy warunków skrajnych przy założeniu nagłej i nieoczekiwanej zmiany poziomu stóp procentowych o 200 punktów bazowych;
- 6) w zakresie ryzyka płynności - sposób i zasady zarządzania płynnością finansową z uwzględnieniem bieżącego uzyskiwania środków płynnych, oraz przyszłych potrzeb, scenariuszy alternatywnych i planu awaryjnego w zakresie utrzymania płynności płatniczej.

§ 25. Dom maklerski opracowuje i wdraża procedury zarządzania rodzajami ryzyka innymi niż wymienione w § 24, które zostały zidentyfikowane jako istotne w prowadzonej działalności maklerskiej.

§ 26.1. Dom maklerski stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i poziomu złożoności ryzyka.

2. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności domu maklerskiego.

3. Stosowane przez firmę inwestycyjną metody pomiaru ryzyka uwzględniają aktualnie prowadzoną oraz planowaną działalność domu maklerskiego.

4. Stosowane metody lub systemy pomiaru ryzyka, w tym w szczególności ich założenia, są poddawane okresowej ocenie obejmującej przeprowadzanie testów i weryfikację historyczną.

§ 27. 1. W ramach pomiaru ryzyka dom maklerski przeprowadza testy warunków skrajnych.

2. Dom maklerski w przeprowadzanych testach warunków skrajnych przyjmuje założenia odpowiadające profilowi, skali i poziomowi złożoności ryzyka i dające podstawy rzetelnej oceny ryzyka.

§ 28.1. Dom maklerski wprowadza odpowiednie do skali i poziomu złożoności prowadzonej przez ten dom maklerski działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania domu maklerskiego.

2. Dom maklerski określa w procedurach wewnętrznych zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów wewnętrznych, o których mowa w ust. 1, oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania o przekroczeniach tych limitów.

3. Poziom limitów, o których mowa w ust. 1, jest dostosowany do akceptowanego przez radę nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka domu maklerskiego.

§ 29.1 Dom maklerski określa sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, o których mowa w § 28 ust. 1, oraz sposób postępowania w przypadku ich przekroczenia.

2. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza zarząd domu maklerskiego.

3. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.

4. Dom maklerski monitoruje przekroczenia limitów wewnętrznych.

§ 30. Monitorowanie ryzyka stanowi część bieżącego procesu zarządzania ryzykiem i sprawozdawania o ryzyku w działalności domu maklerskiego.

§ 31.1. Dom maklerski, który z uwagi na zakres i rodzaj prowadzonej działalności, jest szczególnie podatny na ryzyko związane z działalnością maklerską, jest obowiązany wydzielić w swojej strukturze organizacyjnej stanowisko do spraw zarządzania ryzykiem i zapewnić mu niezależność umożliwiającą prawidłowe wykonywanie obowiązków.

2. Do obowiązków stanowiska do spraw zarządzania ryzykiem należy przedstawianie zarządowi domu maklerskiego regularnych sprawozdań z wykonywania obowiązków.

§ 32. Rada nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki domu maklerskiego w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym domu maklerskiego.

§ 33. 1. Przepisy niniejszego rozdziału dotyczące zarządu domu maklerskiego stosuje się odpowiednio do:

- 1) komplementariuszy, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki - w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowo-akcyjnej;
- 2) komplementariuszy albo wspólników, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki - w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowej, spółki partnerskiej albo spółki jawnej.

2. Przepisy niniejszego rozdziału dotyczące rady nadzorczej domu maklerskiego stosuje się odpowiednio do komplementariuszy albo wspólników, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki - w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowej, spółki partnerskiej albo spółki jawnej.

3. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do zagranicznej firmy inwestycyjnej.

§ 34. Przepisy niniejszego rozdziału, dotyczące firmy inwestycyjnej, stosuje się odpowiednio do banku, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy.

Rozdział 4

Szacowanie przez dom maklerski kapitału wewnętrznego i dokonywanie przeglądów procesu szacowania i utrzymywania tego kapitału

§ 35. 1. Dom maklerski obowiązany jest szacować kapitał wewnętrzny w celu ustalenia całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności tego domu maklerskiego oraz dokonania jego jakościowej oceny.

2. Proces szacowania kapitału wewnętrznego opiera się na rzetelnych wynikach oceny ryzyka. Ocena adekwatności kapitałowej uwzględnia czynniki ilościowe (wyniki metod szacowania kapitału) i jakościowe, w szczególności w zakresie danych wejściowych i wyników stosowanych modeli.

3. Proces szacowania kapitału wewnętrznego przez dom maklerski obejmuje w szczególności:

- 1) opracowanie oraz wdrożenie pisemnych zasad polityki identyfikowania, pomiaru i raportowania ryzyka występującego w działalności domu maklerskiego;
- 2) ustalanie wysokości kapitału w zależności od poziomu ryzyka w domu maklerskim opisujący przekształcanie miar ryzyka w ujęciu ilościowym ryzyka w wymagania kapitałowe;
- 3) ustalanie celów kapitałowych w zakresie adekwatności kapitałowej (docelowy poziom kapitału);
- 4) system kontroli wewnętrznej oraz instytucjonalnej w obszarze szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

4. Zarząd domu maklerskiego zapewnia przygotowanie i wdrożenie procesu szacowania kapitału wewnętrznego, niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności domu maklerskiego oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

5. Proces szacowania kapitału wewnętrznego jest zatwierdzany przez radę nadzorczą domu maklerskiego.

§ 36. 1. Proces szacowania kapitału wewnętrznego i podejście domu maklerskiego do zarządzania i planowania kapitałowe jest odpowiednio udokumentowane i zatwierdzone.

2. Zarządzanie i planowanie kapitałowe stanowią zatwierdzoną pisemną procedurę.

§ 37. 1. Zarząd domu maklerskiego jest odpowiedzialny za zapewnienie regularnych przeglądów procesu szacowania kapitału wewnętrznego, tak aby proces był dostosowany do charakteru, skali i poziomu złożoności działalności domu maklerskiego. Proces szacowania kapitału wewnętrznego podlega przeglądowi i weryfikacji nie rzadziej niż 1 raz na rok.

2. Niezależnie od przeglądów i weryfikacji, o których mowa w ust. 1, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest na bieżąco dostosowywany do zmian w działalności prowadzonej przez dom maklerski, w tym w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa dom maklerski.

3. Proces, o którym mowa w § 35 i przegląd procesu podlega niezależnej ocenie komórki audytu wewnętrznego domu maklerskiego.

§ 38. 1. Proces szacowania kapitału wewnętrznego wdrożony przez dom maklerski powinien stanowić integralną część systemu zarządzania domem maklerskim oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym w domu maklerskim.

2. Dom maklerski wdrażając proces szacowania kapitału wewnętrznego bierze pod uwagę strategię domu maklerskiego, politykę zarządzania kapitałem oraz plany kapitałowe tego domu maklerskiego.

3. Polityka zarządzania kapitałem określa w szczególności:

- 1) długoterminowe cele kapitałowe domu maklerskiego;
- 2) preferowaną strukturę kapitału;
- 3) kapitałowe plany awaryjne;
- 4) zasady delegowania zarządzania kapitałem – o ile dom maklerski przewiduje taką możliwość;
- 5) podstawowe elementy procesu przekształcania miar ryzyka w ujęciu ilościowym ryzyka w wymogi kapitałowe.

§ 39. 1. Proces szacowania kapitału wewnętrznego dokonywany jest z uwzględnieniem istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności prowadzonej przez dom maklerski oraz zmian otoczenia gospodarczego, w którym funkcjonuje dom maklerski.

2. Dom maklerski określa wewnętrzne kryteria, według których poszczególne rodzaje ryzyka uznawane są za istotne na potrzeby szacowania kapitału wewnętrznego.

§ 40. 1. Przepisy niniejszego rozdziału dotyczące zarządu domu maklerskiego stosuje się odpowiednio do:

- 1) komplementariuszy, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki - w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowo-akcyjnej;
- 2) komplementariuszy albo wspólników, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki - w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowej, spółki partnerskiej albo spółki jawnej.

2. Przepisy niniejszego rozdziału dotyczące rady nadzorczej domu maklerskiego stosuje się odpowiednio do komplementariuszy albo wspólników, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki - w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowej, spółki partnerskiej albo spółki jawnej.

Rozdział 5

Przepisy końcowe

§ 41. Firmy inwestycyjne oraz banki powiernicze prowadzące działalność w dniu wejścia w życie rozporządzenia w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia dostosują prowadzoną działalność do jego przepisów.

§ 42. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 2008 r.²⁾

Minister Finansów

²⁾ Zakres spraw uregulowany niniejszym rozporządzeniem był częściowo uregulowany w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 14 kwietnia 2006 r. w sprawie określenia warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych i banków powierniczych (Dz. U. Nr 67, poz. 480), które traci moc z dniem na podstawie art. 25 ustawy z dnia o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia wynikającego z art. 94 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zgodnie z którym minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa w drodze rozporządzenia szczegółowe warunki techniczne i organizacyjne wymagane dla prowadzenia działalności przez firmę inwestycyjną, bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2, oraz do prowadzenia rachunków papierów wartościowych przez bank powierniczy, oraz szczegółowe warunki zarządzania ryzykiem i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w domu maklerskim oraz szacowania przez dom maklerski kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania tego kapitału, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia bezpiecznego i sprawnego prowadzenia tej działalności oraz efektywnego nadzorowania ryzyka związanego z tą działalnością, biorąc pod uwagę zakres prowadzonej działalności przez te domy maklerskie.

Projektowane przepisy rozporządzenia utrzymują w części regulacje obowiązującego obecnie aktu wykonawczego normującego warunki techniczne i organizacyjne dla firm inwestycyjnych i banków powierniczych, tj. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 kwietnia 2006 r. w sprawie określenia warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych i banków powierniczych (Dz.U. Nr 67, poz. 640), w tym w szczególności przepisy § 4, § 9 i § 10 projektu. Jednocześnie, w porównaniu z dotychczasowym zakresem regulacji proponuje się odstępianie od dalszego obowiązywania niektórych norm. Jest to następstwem implementowania norm prawa unijnego, których zakres przedmiotowy pokrywa się z zakresem przepisów rozporządzenia (np. kwestia tzw. outsourcingu czynności archiwizowania dokumentów przez firmy inwestycyjne na rzecz podmiotów trzecich). Rezygnacja powodowana jest również oceną, iż ogólne normy działania, które określają wymagany sposób postępowania podmiotów nadzorowanych umożliwią zagwarantowanie co najmniej niezmiennego poziomu świadczenia usługi, przy jednoczesnym pozostawieniu swobody wyboru działania dla osiągnięcia tego celu (np. zniesienie szczegółowego obowiązku wskazywania klientom przez firmę inwestycyjną do kontaktu osoby maklera papierów wartościowych lub doradcy inwestycyjnego w zakresie określonego rodzaju działalności maklerskiej).

W znacznej jednak mierze kształt projektowanego rozporządzenia determinowany jest realizacją wymogu implementacji prawa wspólnotowego do krajowego porządku prawnego.

Pierwszy z aktów prawodawstwa unijnego, którego przepisy transponowane są do niniejszego projektu rozporządzenia to Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych 2004/39/WE (zwana dalej Dyrektywą 2004/39/WE), drugi natomiast to Dyrektywa Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzająca środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (zwana dalej Dyrektywą 2006/73/WE).

Implementacja swoim zakresem obejmuje w szczególności art. 13 Dyrektywy 2004/39/WE oraz art. 5 – 12 Dyrektywy 2006/73/WE. Wymienione regulacje, odzwierciedlone w projekcie rozporządzenia, wprowadzają w sposobie funkcjonowania podmiotów nadzorowanych rozwiązania zwiększające gwarancję wykonywania działalności nadzorowanej w sposób prawidłowy (zgodny z

przepisami prawa, zasadami uczciwego obrotu oraz z uwzględnieniem ochrony interesów klientów).

Odnosi się to przykładowo do:

- precyzyjnego i kompleksowego ustanowienia regulacji związanych z zapobieganiem powstawania konfliktów interesów, a w przypadku jego zaistnienia zapewniających ochronę interesów klienta;
- powinności ustanowienia systemu nadzoru wewnętrznego (uosabianego przez niezależną komórkę nadzoru wewnętrznego), której przedmiot działania jest zawężony wyłącznie do ujawniania lub zapobiegania naruszeniom obowiązków wynikających z przepisów prawa regulujących prowadzenie działalności maklerskiej), przy jednoczesnym utrzymaniu odrębnego systemu kontroli wewnętrznej;
- obowiązku ustanowienia o ile jest to uzasadnione rodzajem i rozmiarem prowadzonej działalności, komórki audytu wewnętrznego, której zadaniem będzie badanie prawidłowości i skuteczności systemów i procedur wewnętrznych stosowanych przez firmę inwestycyjną (tzw. audyt wewnętrzny), czy też
- opracowania i wdrożenia systemu zarządzania ryzykiem związanym z działalnością prowadzoną przez firmę inwestycyjną oraz ustanowienia, o ile jest to uzasadnione rodzajem i rozmiarem prowadzonej działalności, specjalnej jednostki organizacyjnej wykonującej tego rodzaju zadania.

Celem projektowanych regulacji jest również m.in. implementacja zapisów Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych, która przenosi do regulacji obowiązujących w UE propozycje zawarte w tzw. Nowej Umowie Kapitałowej Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego. Przedmiotowa dyrektywa, w powiązaniu z Dyrektywą 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe, ustanawia wymogi adekwatności kapitałowej mające zastosowanie względem firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych, zasad dotyczących obliczania funduszy własnych oraz zasad ich nadzoru ostrożnościowego.

Przedmiotowe rozporządzenie stanowi implementację art. 34 Dyrektywy 2006/49/WE oraz art. 68, 123 i załącznik nr 5 do Dyrektywy 2006/48/WE.

W opinii projektodawców regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy został udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują przepisy projektowanych regulacji

Niniejsze rozporządzenie w zakresie implementacji kwestii dotyczących wymogów adekwatności kapitałowej oddziałuje na domy maklerskie, z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność maklerską wyłącznie w zakresie czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 lub 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, natomiast w pozostałym zakresie, w tym odnoszącym się do implementacji Dyrektywy Wykonawczej oddziałują na firmy inwestycyjne i banki powiernicze.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

4. Wpływ projektu na sytuację i rozwój regionalny

Projekt nie wpływa na sytuację i rozwój regionalny.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia z uwagi na konieczność spełnienia zawartych w projekcie wymogów (wyodrębniania specjalnych komórek wewnętrznych) może przyczynić się do wzrostu zatrudnienia osób przez podmioty nadzorowane, w szczególności osób legitymujących się wiedzą i doświadczeniem z zakresu rynku finansowego.

6. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Treść projektu zostanie uzgodniona w trybie uzgodnień międzyresortowych, przy udziale przedstawicieli zainteresowanych resortów oraz instytucji rynkowych, w szczególności: Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Giełdy Papierów Wartościowych, Izby Domów Maklerskich, Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami, Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, MTS-CeTO, Narodowego Banku Polskiego, Polskiego Stowarzyszenia Inwestorów Kapitałowych, Rady Banków Depozytariuszy, Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 2008 r.

**w sprawie zakresu, trybu, formy oraz terminów upowszechniania informacji
związanych z adekwatnością kapitałową**

Na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa zakres, tryb i formę oraz terminy upowszechniania informacji związanych z adekwatnością kapitałową.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 2) ustawie o rachunkowości - rozumie się przez to ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾);
- 3) upowszechnieniu – rozumie się przez to podanie, wskazanych w rozporządzeniu informacji, do publicznej wiadomości w miejscu wykonywania przez dom maklerski czynności, na stronie internetowej domu maklerskiego oraz w sposób przewidziany dla publikacji sprawozdań finansowych, o którym mowa art. 70 ust. 2 ustawy o rachunkowości;
- 4) rozporządzeniu o wymogach kapitałowych – rozumie się przez to rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2008 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego, w tym wymogów kapitałowych, dla domów maklerskich oraz określenia maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

§ 3. 1. Dom maklerski, który nie jest obowiązany spełniać norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym na podstawie § 18 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, spełnia obowiązki określone w rozporządzeniu na podstawie danych w ujęciu indywidualnym, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

2. Dom maklerski, który jest obowiązany spełniać normy adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym na podstawie § 18 rozporządzenia o wymogach kapitałowych,

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r., Nr 60, poz. 535, Nr 139, poz. 1324, Nr 60, poz. 535, z 2004 r., Nr 124, poz. 1152, Nr 229, poz. 2276, Nr 96, poz. 959, Nr 146, poz. 1546, Nr 145, poz. 1535, Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539, Nr 267, poz. 2252, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, Nr 208, poz. 1540 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 393.

spełnia obowiązki określone w rozporządzeniu na podstawie danych w ujęciu skonsolidowanym, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

3. Dom maklerski będący podmiotem zależnym od unijnej dominującej finansowej spółki holdingowej spełnia obowiązki określone w rozporządzeniu na podstawie danych tej finansowej spółki holdingowej w ujęciu skonsolidowanym oraz dodatkowo realizuje obowiązek, o którym mowa w ust. 1 lub 2 wyłącznie w zakresie informacji, o których mowa w § 3 i 4 załącznika nr 1 do rozporządzenia.

4. Dom maklerski będący podmiotem zależnym od unijnej dominującej firmy inwestycyjnej lub unijnej instytucji dominującej, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 30 ustawy – Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2002, Nr 72, poz. 665 z późn. zm.³⁾), realizuje obowiązek, o którym mowa w ust. 1 lub 2 wyłącznie w zakresie informacji, o których mowa w § 3 i 4 załącznika nr 1 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Dom maklerski obowiązany jest do ujawniania informacji, o których mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia, co najmniej raz w roku, jednak nie później niż w terminie 30 dni od zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego przez uprawniony zgodnie z odrębnymi przepisami organu domu maklerskiego.

2. Dom maklerski obowiązany jest do ujawniania informacji, o których mowa w:

- 1) § 1 załącznika nr 2 do rozporządzenia – każdorazowo niezwłocznie po uzyskaniu zgody Komisji, o której mowa w art. 105a ust. 1 ustawy, oraz dodatkowo łącznie z informacjami, o których mowa w ust. 1;
- 2) § 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia, jeżeli stosuje techniki ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych – łącznie z informacjami, o których mowa w ust. 1;
- 3) § 3 załącznika nr 2 do rozporządzenia – każdorazowo niezwłocznie po uzyskaniu zgody Komisji, o której mowa w art. 105c ust. 1 ustawy, oraz dodatkowo łącznie z informacjami, o których mowa w ust. 1.

3. Dom maklerski jest obowiązany do ustalenia, czy konieczne jest ujawnianie niektórych lub wszystkich informacji częściej niż raz w roku, biorąc pod uwagę specyfikę działalności domu maklerskiego, a w szczególności skalę operacji, zakres działań zarówno na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i poza jej granicami, zaangażowanie w różnych sektorach finansowych, udział w międzynarodowych rynkach finansowych, systemach płatniczych, rozrachunkowych i rozliczeniowych. W szczególności uwzględnia się potrzebę częstszego ujawniania informacji określonych w § 3 pkt 2 i 5 załącznika nr 1 do rozporządzenia oraz § 4 pkt 2-5 załącznika nr 1 do rozporządzenia, oraz informacji na temat stopnia narażenia na ryzyko i innych pozycji narażonych na częste zmiany.

4. Domy maklerskie mogą pominąć jedną lub więcej informacji, o których mowa w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, jeśli informacje te zawierają elementy, których ujawnienie może mieć niekorzystny wpływ na pozycję domu maklerskiego na rynku właściwym w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów, lub stanowią tajemnicę prawnie chronioną.

³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775 oraz z 2007 r. Nr 42, poz. 272, Nr 112, poz. 769.

5. W przypadku pominięcia informacji, o których mowa w ust. 4, dom maklerski podaje przy realizacji obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia, że wybrane informacje, o których mowa w ust. 4, nie są ujawnione, podaje powód ich nieujawnienia oraz publikuje na ich temat ogólną informację.

6. Informacje, o których mowa w ust. 1-3 oraz w ust. 5 ujawniane są w języku polskim.

§ 5. W przypadku gdy niektóre informacje, o których mowa w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenia, ujawniane są na podstawie innych ustaw, dom maklerski może pominąć te informacje w ujawnieniu na podstawie rozporządzenia pod warunkiem wskazania miejsca ich ujawnienia.

§ 6. 1. Zasady polityki informacyjnej domu maklerskiego w celu realizacji obowiązków określonych w rozporządzeniu obejmują:

- 1) zakres ujawnianych informacji, z uwzględnieniem § 4 ust. 4 i 5;
- 2) częstotliwość ujawniania informacji określoną, w szczególności na podstawie § 4 ust. 3;
- 3) formy i miejsca ujawniania informacji;
- 4) zasady zatwierdzania i weryfikacji ujawnianych informacji, które nie są objęte badaniem sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta, w rozumieniu przepisów ustawy o rachunkowości;
- 5) zasady weryfikacji polityki informacyjnej.

2. Zasady polityki informacyjnej ustala zarząd, a zatwierdza rada nadzorcza domu maklerskiego.

3. Domy maklerskie objęte wymogami rozporządzenia obowiązane są do ujawniania w miejscu wykonywania czynności w sposób ogólnie dostępny zasad polityki informacyjnej.

§ 7. 1. Przepisy rozporządzenia dotyczące zarządu domu maklerskiego stosuje się odpowiednio do:

- 1) komplementariuszy, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki – w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowo-akcyjnej;
- 2) komplementariuszy albo wspólników, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki – w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowej, spółki partnerskiej albo spółki jawnej.

2. Przepisy rozporządzenia dotyczące rady nadzorczej domu maklerskiego stosuje się odpowiednio do komplementariuszy albo wspólników, którym przysługuje prawo prowadzenia spraw spółki – w przypadku domu maklerskiego w formie spółki komandytowej, spółki partnerskiej albo spółki jawnej.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem.....2008 r.

Minister Finansów

Załączniki do
rozporządzenia Ministra Finansów
z dnia 2008 r.

Załącznik nr 1

TECHNICZNE ZASADY UJAWNIENÍ – WYMOGI OGÓLNE

§ 1. Informacje na temat celów i zasad polityki zarządzania ryzykiem ujawnia się oddzielnie dla każdej kategorii i rodzaju ryzyka wymienionego w § 3 ust. 1 rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Ujawnione informacje dotyczą:

- 1) strategii i procesów zarządzania różnymi kategoriami ryzyka;
- 2) struktury i organizacji jednostki;
- 3) zarządzania ryzykiem lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie;
- 4) zakresu i rodzaju systemów raportowania i pomiaru ryzyka;
- 5) działań w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka oraz strategii i procesów monitorowania skuteczności zabezpieczeń i technik redukcji ryzyka.

§ 2. W zakresie stosowania norm ostrożnościowych ujawnia się następujące informacje:

- 1) nazwa domu maklerskiego;
- 2) krótki opis jednostek, które:
 - a) są objęte konsolidacją pełną,
 - b) są objęte konsolidacją proporcjonalną,
 - c) pomniejszają kapitały nadzorowane,
 - d) nie są konsolidowane i nie pomniejszają kapitałów nadzorowanych;
- 3) wszelkie bieżące lub przewidywane w przyszłości przeszkody o istotnym znaczeniu lub przeszkody natury praktycznej lub prawnej w szybkim transferze kapitałów nadzorowanych lub w spłacie zobowiązań między podmiotem dominującym a jego podmiotami zależnymi;
- 4) łączną kwotę niedoborów kapitałów we wszystkich podmiotach zależnych nieobjętych konsolidacją oraz imienną listę tych podmiotów, przy czym niedobór kapitału jest rozumiany jako różnica między faktycznymi kapitałami nadzorowanymi i całkowitym wymogiem kapitałowym.

§ 3. W odniesieniu do kapitałów nadzorowanych dom maklerski ujawnia następujące informacje:

- 1) podstawowe informacje dotyczące głównych cech wszystkich pozycji i składników kapitałów nadzorowanych;
- 2) kwotę kapitałów podstawowych i uzupełniających II kategorii wraz z oddzielną informacją na temat poszczególnych składników oraz pomniejszeń tych kapitałów obliczonych zgodnie z załącznikiem nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych;
- 3) kwotę kapitałów uzupełniających III kategorii obliczonych zgodnie z załącznikiem nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych wraz z poszczególnymi składnikami i pomniejszeniami tych kapitałów oraz kwotę tych kapitałów zaliczoną do kapitałów nadzorowanych zgodnie z § 1 ust. 5.
- 4) pozycje wymienione w § 2 ust. 4 oraz 5 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych;
- 5) suma kapitałów nadzorowanych określona zgodnie z załącznikiem nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

§ 4. Dom maklerski ujawnia następujące informacje dotyczące przestrzegania wymogów kapitałowych:

- 1) opis metod stosowanych przez dom maklerski do ustalania kapitału wewnętrznego stanowiącego wsparcie bieżącej i przyszłej działalności domu maklerskiego;
- 2) w przypadku domu maklerskiego stosującego metodę standardową do obliczania zaangażowania ważonego ryzykiem, kwoty stanowiące 8 % zaangażowania ważonego ryzykiem oddzielnie dla każdej z klas ekspozycji określonych w § 20 ust. 1 załącznika nr 6 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych;
- 3) domy maklerskie stosujące metodę wewnętrznych ratingów do obliczania zaangażowania ważonego ryzykiem podają kwoty stanowiące 8% zaangażowania ważonego ryzykiem oddzielnie dla każdej z klas ekspozycji określonych w § 105 ust. 1 załącznika nr 6 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, z tym że:
 - a) w przypadku klasy ekspozycji detalicznych lub warunkowych ekspozycji detalicznych wymóg ten stosuje się do każdej kategorii ekspozycji, której zgodnie z § 124-131 załącznika nr 6 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych odpowiadają określone współczynniki korelacji,
 - b) w przypadku ekspozycji kapitałowych wymóg ten stosuje się do:
 - oddzielnie dla każdej stosowanej metody określonej w § 135-149 załącznika nr 6 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych,
 - ekspozycji kapitałowych w instrumentach będących przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, ekspozycji kapitałowych w instrumentach kapitałowych niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym w odpowiednio zdywersyfikowanych portfelach oraz innych ekspozycji,
 - ekspozycji podlegających nadzorczemu okresowi przejściowemu w odniesieniu do wymogów kapitałowych,
 - ekspozycji podlegających uprzywilejowanemu traktowaniu na mocy wcześniej obowiązujących regulacji w zakresie adekwatności kapitałowej;
- 4) kwoty łącznych wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego, ryzyka rozliczenia dostawy i ryzyka kredytowego kontrahenta oraz przekroczenia limitów koncentracji, łącznie i w rozbiciu na poszczególne rodzaje ryzyka;
- 5) kwoty łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego – oddzielnie dla każdej z zastosowanych metod.

§ 5. Dom maklerski ujawnia następujące informacje dotyczące ryzyka kredytowego:

- 1) definicje należności przeterminowanych i z rozpoznaną utratą wartości - w rozumieniu przepisów ustawy o rachunkowości;
- 2) łączną kwotę należności według wyceny na dzień bilansowy zgodnie z ustawą o rachunkowości;
- 3) łączną kwotę ekspozycji bez uwzględnienia efektu ograniczenia ryzyka kredytowego i średnią kwotę ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy;
- 4) opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wyceny i wyliczonych rezerw, o których mowa w § 15 rozporządzenia o wymogach kapitałowych;
- 5)
- 6) strukturę geograficzną ekspozycji w rozbiciu na obszary ważne pod względem istotnych klas ekspozycji wraz z dodatkowymi informacjami w uzasadnionych przypadkach;
- 7) strukturę branżową ekspozycji lub według typu kontrahenta, w podziale na klasy ekspozycji, z dalszym rozbiciem w uzasadnionych przypadkach;
- 8) strukturę ekspozycji według terminów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji, z dalszym rozbiciem w uzasadnionych przypadkach;

- 9) w rozbiciu na istotne branże lub typy kontrahentów kwoty:
 - a) ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i oddzielnie ekspozycje przeterminowane,
 - b) salda korekt wartości i rezerw,
 - c) korekt wartości i rezerw w danym okresie;
 - 10) kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych prezentowanych odrębnie, w podziale na istotne obszary geograficzne obejmujące w miarę możliwości kwoty korekt wartości i rezerw związanych z danym obszarem geograficznym;
 - 11) uzgodnienie zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości, obejmujące:
 - a) opis rodzajów korekt wartości i rezerw,
 - b) salda początkowe,
 - c) kwoty umorzeń należności w ciężar odpisów w danym okresie,
 - d) kwoty odpisów albo rozwiązań na oszacowane prawdopodobne straty na ekspozycjach w danym okresie, wszelkie inne korekty w tym korekty wynikające z różnic kursowych, połączeń podmiotów, przejęć i zbycia podmiotów zależnych oraz przemieszczeń pomiędzy grupami odpisów i rezerw,
 - e) salda końcowe,
- przy czym korekty wartości i kwoty odzyskane odniesione bezpośrednio do rachunku zysków i strat powinny być ujawnione odrębnie.

§ 6. Dom maklerski ujawnia następujące informacje dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta:

- 1) opis metodologii wykorzystywanej do wyznaczania kapitału wewnętrznego i limitów kredytowych dla ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta;
- 2) zasady polityki w zakresie zabezpieczeń kredytowych i tworzenia odpisów oraz rezerw z tytułu utraty wartości aktywów na ryzyko kredytowe kontrahenta;
- 3) opis zasad polityki w zakresie narażenia na ryzyko niekorzystnej zmiany wartości zabezpieczenia;
- 4) omówienie wpływu wartości wymaganego zabezpieczenia jakie musiałby zapewnić dom maklerski przy obniżeniu oceny wiarygodności kredytowej klienta;
- 5) wartość godziwą brutto kontraktów, korzyści z kompensowania, bieżącej wartości zaangażowań kredytowych z uwzględnieniem kompensowania, otrzymanych zabezpieczeń i ekspozycji netto na ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi, przy czym ekspozycja netto na ryzyko kredytowe z instrumentów pochodnych oznacza narażenie na ryzyko kredytowe z tytułu transakcji pochodnych po uwzględnieniu zarówno korzyści z prawnie wiążących umów kompensowania, jak i umów dotyczących zabezpieczenia kredytowego;
- 6) miary ustalania wartości ekspozycji zgodnie z przyjętą metodą, w zależności od dokonanego wyboru;
- 7) wartość referencyjną zabezpieczających kredytowych transakcji pochodnych i rozkład bieżącej ekspozycji kredytowej według typów ekspozycji;
- 8) kredytowe transakcje pochodne w podziale według celów służących własnemu portfelowi pożyczek jak i na zlecenie klientów, włącznie ze strukturą produktową kredytowych transakcji pochodnych, z dalszym rozbiciem na zabezpieczenie zakupione i sprzedane w ramach każdej grupy produktów;
- 9) oszacowanie współczynnika α , jeśli dom maklerski stosuje własne szacowanie α .

§ 7. Dom maklerski obliczający kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem metodą standardową dla każdej z klas ekspozycji ujawnia następujące informacje:

- 1) nazwy zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych, z których ocen korzysta dom maklerski oraz przyczyny ewentualnych zmian w tym zakresie;
- 2) klasy ekspozycji, dla których stosowane są oceny wiarygodności kredytowej przyznawane przez zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej i agencję kredytów eksportowych;
- 3) opis procesu stosowanego do przenoszenia oceny emitenta i emisji na pozycje spoza portfela handlowego;
- 4) przyporządkowanie ocen wiarygodności kredytowej stosowanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej oraz agencje kredytów eksportowych do odpowiednich stopni jakości kredytowej ryzyka, jeżeli dom maklerski stosuje inny sposób przyporządkowania tych ocen niż określony w przepisach wydanych na podstawie art. 105b ust. 13 ustawy;
- 5) wartość ekspozycji przed i po zastosowaniu technik ograniczenia ryzyka kredytowego dla każdego stopnia jakości kredytowej ustalonego dla metody standardowej, oraz pozycji, które stanowią pomniejszenia kapitałów nadzorowanych.

§ 8. Dom maklerski obliczający kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem metodą wewnętrznych ratingów, ujawnia w przypadku:

- 1) ekspozycji związanych z finansowaniem projektów inwestycyjnych – informacje na temat kwoty ekspozycji przypisanych do poszczególnych kategorii – w przypadku domu maklerskiego, o którym mowa w § 3 ust. 3 rozporządzenia;
- 2) stosowania uproszczonej metody ważenia ryzykiem – ekspozycje przypisane do każdej z wag ryzyka określonych w § 137-141 załącznika nr 6 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

§ 9. Dom maklerski stosujący metodę wartości zagrożonej do wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego ujawnia:

- 1) dla każdego subportfela:
 - a) charakterystykę używanych modeli,
 - b) opis testów warunków skrajnych stosowanych dla subportfeli,
 - c) opis podejścia stosowanego przy weryfikacji historycznej i zatwierdzaniu dokładności i spójności wewnętrznych modeli i procedur ich wdrażania;
- 2) zakres zgody, o której mowa w art. 105 ust. 1 pkt 4 ustawy na stosowanie metody wartości zagrożonej do obliczenia łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego;
- 3) opis systemów i mechanizmów kontroli zgodnie z wymogami zawartymi w § 6 załącznika nr 1 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych oraz § 9–15 rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

§ 10. Dom maklerski ujawnia następujące informacje dotyczące ryzyka operacyjnego:

- 1) stosowane metody do wyliczania wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego;
- 2) w przypadku stosowania metody zaawansowanego pomiaru – opis metodologii, włącznie z omówieniem odpowiednich wewnętrznych i zewnętrznych czynników uwzględnianych przy stosowanej metodzie; w przypadku częściowego stosowania metody zaawansowanego pomiaru – omówienie i zakres stosowanych metod.

§ 11. W odniesieniu do instrumentów kapitałowych w portfelu niehandlowym, dom maklerski ujawnia:

- 1) podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) oraz opis stosowanych zasad rachunkowości i metod wyceny, w tym podstawowe

- założenia i praktyki wpływające na wycenę oraz opis wszelkich istotnych zmian tych praktyk;
- 2) wartość bilansową, wartość godziwą oraz dla instrumentów kapitałowych nie będących przedmiotem obrotu na rynku giełdowym porównanie ceny rynkowej z wartością godziwą, jeśli istotnie się różnią;
 - 3) rodzaje, charakter i kwoty ekspozycji, w podziale na instrumenty kapitałowe notowane na giełdzie, odpowiednio zdywersyfikowane portfele instrumentów kapitałowych, które nie są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym i na inne ekspozycje;
 - 4) zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w danym okresie w ujęciu skumulowanym;
 - 5) całkowitą wartość niezrealizowanych zysków i strat, łączne niezrealizowane zyski i straty z przeszacowania oraz inne pozycje o podobnym charakterze ujęte w kapitałach podstawowych i uzupełniających.

§ 12. Dom maklerski ujawnia następujące informacje dotyczące ryzyka stopy procentowej w odniesieniu do pozycji w portfelu niehandlowym:

- 1) charakter ryzyka stopy procentowej i podstawowe założenia oraz częstotliwość pomiaru ryzyka stopy procentowej, w tym założenia dotyczące wcześniejszego spłacania pożyczek;
- 2) zmianę wyniku finansowego, zdyskontowanej wartości ekonomicznej lub innych mierników stosowanych przez dom maklerski do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych obliczonych zgodnie ze stosowaną przez dom maklerski metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej, w podziale na poszczególne waluty.

§ 13. W przypadku sekurytyzacji aktywów dom maklerski ujawnia następujące informacje:

- 1) omówienie celów prowadzonej działalności sekurytyzacyjnej;
- 2) opis roli domu maklerskiego w procesie sekurytyzacji;
- 3) określenie zakresu zaangażowania domu maklerskiego w poszczególne role w procesie sekurytyzacji;
- 4) metody stosowane do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla działalności sekurytyzacyjnej;
- 5) opis zasad rachunkowości stosowanych w zakresie działalności sekurytyzacyjnej, w tym w szczególności:
 - a) wskazanie, czy transakcje są traktowane jako sprzedaż należności, czy jako źródła finansowania,
 - b) sposób rachunkowego ujęcia zysków ze sprzedaży,
 - c) podstawowe założenia dotyczące wyceny zatrzymanych udziałów,
 - d) sposób rachunkowego ujęcia sekurytyzacji syntetycznej, jeśli nie jest ona objęta innymi zasadami rachunkowości;
- 6) nazwy zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej, których oceny wiarygodności kredytowej są wykorzystywane dla celów sekurytyzacji i rodzaje ekspozycji, dla których wykorzystuje się oceny poszczególnych instytucji;
- 7) łączną kwotę bieżących ekspozycji sekurytyzowanych przez dom maklerski oraz objętych programem sekurytyzacji (w podziale na tradycyjną i syntetyczną) według rodzajów ekspozycji;
- 8) dla ekspozycji sekurytyzowanych przez dom maklerski oraz objętych programem sekurytyzacji - kwotę sekurytyzowanych ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych w podziale na rodzaj ekspozycji oraz straty poniesione przez dom maklerski w danym okresie;

- 9) skumulowaną kwotę pozycji sekurytyzacyjnych zatrzymanych lub nabytych, w podziale na rodzaje ekspozycji;
- 10) skumulowaną kwotę pozycji sekurytyzacyjnych zatrzymanych lub nabytych w podziale na miarodajną ilość przedziałów wag ryzyka; pozycje ważone ryzykiem 1250% lub odejmowane od funduszy własnych wykazuje się oddzielnie;
- 11) suma należnych kwot z tytułu sekurytyzowanych ekspozycji odnawialnych w podziale na udział jednostki inicjującej i udział inwestorów;
- 12) omówienie działalności sekurytyzacyjnej w danym okresie, w tym podanie kwot ekspozycji sekurytyzowanych (w podziale na rodzaje ekspozycji) oraz osiągniętych zysków lub strat ze sprzedaży w podziale na typy ekspozycji.

TECHNICZNE ZASADY UJAWNIENÍ – WYMOGI KWALIFIKUJĄCE DO STOSOWANIA POSZCZEGÓLNYCH INSTRUMENTÓW LUB METOD

§ 1. 1. Dom maklerski stosujący metodę wewnętrznych ratingów zgodnie z załącznikiem nr 6 do rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych ujawnia następujące informacje:

- 1) fakt posiadania zgody Komisji na stosowanie metody lub zmianę metody już stosowanej;
- 2) omówienie i przegląd:
 - a) struktury wewnętrznych systemów ratingowych oraz związku między wewnętrznymi i zewnętrznymi ocenami ratingowymi,
 - b) stosowania oszacowań wewnętrznych do innych celów niż obliczenie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem metodą IRB,
 - c) procesu zarządzania i uznawania ograniczania ryzyka kredytowego,
 - d) mechanizmów kontroli systemów ratingowych, uwzględniające opis stopnia niezależności, zakresu odpowiedzialności oraz przeglądu tych systemów;
- 3) opis procesu nadawania wewnętrznych ratingów, odrębnie dla każdej z następujących klas ekspozycji:
 - a) od rządów i banków centralnych,
 - b) od instytucji,
 - c) od przedsiębiorców, łącznie z należnościami od małych i średnich przedsiębiorców, oraz skupionymi wierzytelnościami przedsiębiorców,
 - d) ekspozycje detaliczne w podziale na kategorie, dla których mają zastosowanie różne współczynniki korelacji zgodnie z § 124-131 załącznika nr 6 rozporządzenia o wymogach kapitałowych,
 - e) w instrumenty kapitałowe;
- 4) wartość ekspozycji dla każdej z klas określonych w § 105 ust. 1 załącznika nr 6 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, przy czym ekspozycje wobec rządów i banków centralnych, instytucji i przedsiębiorców, dla których dom maklerski stosuje własne oszacowania straty z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) oraz współczynniki konwersji do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, ogłasza się oddzielnie od ekspozycji, dla których nie stosuje on takich oszacowań;
- 5) w celu umożliwienia miarodajnego zróżnicowania dla każdej z klas ekspozycji, o których mowa w § 105 ust. 1 rozporządzenia o wymogach kapitałowych oraz dla pełnej liczby klas jakości ekspozycji, w tym ekspozycji dłużników, którzy nie wykonali zobowiązania, ujawnia się następujące informacje:
 - a) całkowite zaangażowanie dla ekspozycji wobec rządów i banków centralnych, wobec instytucji i wobec przedsiębiorców – sumę pozostałych do spłaty należności i wartości niewykorzystanych zobowiązań pozabilansowych, a dla instrumentów kapitałowych – kwotę należności,
 - b) w przypadku domów maklerskich stosujących własne oszacowania wartości straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) do obliczania kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem – średnia wartość straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) ważona kwotą ekspozycji w ujęciu procentowym,
 - c) średnia waga ryzyka ważona kwotą ekspozycji,
 - d) w przypadku domów maklerskich stosujących własne oszacowania współczynników konwersji (CCF) do obliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem – kwota udzielonych niewykorzystanych zobowiązań pozabilansowych oraz średnia wartość

- ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania dla udzielonych niewykorzystanych zobowiązań pozabilansowych;
- 6) dla klasy ekspozycji detalicznych oraz dla każdej z kategorii, wymienionych w pkt 3 lit. d, dom maklerski ujawnia jedną z dwóch następujących informacji:
 - a) informacje wymienione w pkt 5, w stosownych przypadkach przedstawione w sposób zbiorczy,
 - b) analizę ekspozycji w odniesieniu do klas oczekiwanych strat, przy czym liczba klas powinna pozwalać na miarodajne zróżnicowanie ryzyka kredytowego;
 - 7) rzeczywiste korekty wartości za poprzedni okres dla każdej klasy ekspozycji – w przypadku ekspozycji detalicznych, dla każdej z kategorii wymienionych w pkt 3 lit. d – oraz różnice w stosunku do korekt dokonanych w przeszłości;
 - 8) opis czynników, które miały wpływ na poniesione straty w poprzednim okresie (w szczególności, czy dom maklerski zaobserwował wyższy od przeciętnego współczynnik niewykonania zobowiązań (PD) lub wyższe od średniej wartości straty z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) lub współczynniki konwersji (CCF);
 - 9) porównanie wyników prognozowanych i rzeczywistych w dłuższym horyzoncie czasowym; ujawniane informacje powinny zawierać co najmniej oszacowania strat w zestawieniu z rzeczywistymi stratami dla każdej klasy ekspozycji (w przypadku ekspozycji detalicznych – dla każdej z kategorii wymienionej w pkt 3 lit. d w okresie wystarczającym do wiarygodnej oceny funkcjonowania procesu wewnętrznych ratingów; w stosownych przypadkach dom maklerski dokonuje dalszej dekompozycji powyższych informacji w celu analizy prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązań (PD) oraz – w przypadku domu maklerskiego stosującego własne oszacowania wartości straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD lub współczynników konwersji (CCF) – w celu porównania wyników wartości straty z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) i współczynników konwersji z oszacowaniami ujawnionymi w informacji na temat ilościowej oceny ryzyka.

2. Do celów ust. 1 pkt 3 przedmiotowy opis powinien zawierać informacje na temat typów ekspozycji w ramach danej klasy ekspozycji, definicje, metody, dane do szacowania i walidacji wartości prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązań (PD) i, jeśli możliwe, wartości straty z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) oraz współczynniki konwersji, łącznie z założeniami zastosowanymi do ustalania tych zmiennych, opis istotnych odstępstw od definicji niewykonanego zobowiązania określonej w § 256-263 załącznika nr 6 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych wraz ze wskazaniem subportfela, których te odstępstwa dotyczą.

§ 2. Dom maklerski stosujący techniki ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem nr 7 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych ujawnia następujące informacje:

- 1) politykę i procedury dotyczące saldowania bilansowego i pozabilansowego oraz wskazanie zakresu jego stosowania;
- 2) politykę i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania nimi;
- 3) opis głównych rodzajów zabezpieczeń kredytowych przyjmowanych przez dom maklerski;
- 4) główne rodzaje gwarantów oraz kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytową;
- 5) informacje o koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego przy uwzględnieniu zastosowanych instrumentów ograniczenia ryzyka;
- 6) jeśli dom maklerski wylicza wartość zaangażowań ważonych ryzykiem przy zastosowaniu metody standardowej lub metody wewnętrznych ratingów, ale niestosujące własnych szacunków wartości straty z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) lub współczynników

konwersji do poszczególnych klas ekspozycji, to dom maklerski podaje oddzielnie dla każdej klasy ekspozycji całkowitą wartość ekspozycji (po zastosowaniu saldowania bilansowego lub pozabilansowego, tam gdzie jest to możliwe), zabezpieczonej przez uznane zabezpieczenia finansowe lub inne uznane zabezpieczenia po zastosowaniu korekt z tytułu zmienności;

- 7) dla domów maklerskich wyliczających wartość zaangażowań ważonych ryzykiem przy zastosowaniu metody standardowej lub metody wewnętrznych ratingów – oddzielnie dla każdej klasy ekspozycji całkowitą wartość ekspozycji (po zastosowaniu saldowania bilansowego lub pozabilansowego, tam gdzie jest to możliwe), zabezpieczonej gwarancją lub kredytowym instrumentem pochodnym. Dla instrumentów kapitałowych wymagania te stosuje się oddzielnie dla każdej z metod określonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

§ 3. Dom maklerski stosujący zaawansowaną metodę pomiaru ryzyka operacyjnego ujawnia:

- 1) fakt posiadania zgody Komisji na stosowanie zaawansowanej metody pomiaru;
- 2) opis ubezpieczeń zastosowanych w celu ograniczenia ryzyka operacyjnego i ich wpływ na wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego.

UZASADNIENIE

Przedstawiony projekt rozporządzenia przygotowany został na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...), zgodnie z którym minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa w drodze rozporządzenia zakres, tryb i formę oraz terminy upowszechniania informacji związanych z adekwatnością kapitałową, przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia dostępu do informacji w celu zapewnienia konkurencji pomiędzy domami maklerskimi.

Celem projektowanych regulacji jest m.in. implementacja zapisów Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz.U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.), która przenosi do regulacji obowiązujących w UE propozycje zawarte w tzw. Nowej Umowie Kapitałowej Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego. Przedmiotowa dyrektywa, w powiązaniu z Dyrektywą 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz.U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.), ustanawia wymogi adekwatności kapitałowej mające zastosowanie względem firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych, zasad dotyczących obliczania funduszy własnych oraz zasad ich nadzoru ostrożnościowego.

Przedmiotowe rozporządzenie stanowi implementację art. 39 Dyrektywy 2006/49/WE (art. 145 – 149 Dyrektywy 2006/48/WE).

W opinii projektodawców regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują przepisy projektowanych regulacji

Niniejsze rozporządzenie oddziałuje na domy maklerskie, z wyłączeniem domów maklerskich, które nie prowadzą działalności, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2-4, 6-8 lub ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

4. Wpływ projektu na sytuację i rozwój regionalny

Projekt nie wpływa na sytuację i rozwój regionalny.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

6. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Treść projektu została uzgodniona w trybie prac Zespołu Roboczego do spraw adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych, który został utworzony przy Radzie Rozwoju Rynku Finansowego jako robocza komórka do spraw wstępnego uzgodnienia propozycji rozwiązań prawnych implementujących postanowienia Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.) oraz postanowienia Dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 2008 r.

w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej domów maklerskich

Na podstawie art. 98 ust. 9b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy zakres obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej domu maklerskiego, który nie prowadzi działalności, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2-4, 6-8 lub ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zwanej dalej „ustawą o obrocie instrumentami finansowymi”, oraz nie spełnia wymogu posiadania kapitału założycielskiego w wysokości ustalonej zgodnie z art. 98 ust. 2 lub 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, za szkody powstałe w związku z prowadzeniem działalności maklerskiej, zwanego dalej "ubezpieczeniem OC", termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną tego ubezpieczenia.

§ 2. 1. Ubezpieczeniem OC jest objęta odpowiedzialność cywilna domu maklerskiego, o którym mowa w § 1, za szkody wyrządzone w następstwie działania lub zaniechania ubezpieczonego, w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej, w związku z prowadzoną działalnością maklerską.

2. Ubezpieczenie OC nie obejmuje szkód:

- 1) polegających na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie mienia;
- 2) polegających na zapłacie kar umownych;
- 3) powstałych wskutek działań wojennych, stanu wojennego, rozruchów i zamieszek, a także aktów terroru.

3. Ubezpieczenie OC obejmuje wszystkie szkody w zakresie, o którym mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 2, bez możliwości umownego ograniczenia przez zakład ubezpieczeń wypłaty odszkodowań.

§ 3. Obowiązek ubezpieczenia OC powstaje nie później niż w dniu złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej.

§ 4. 1. Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC wynosi równowartość w złotych 1.000.000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC, oraz 1.500.000 euro w odniesieniu do wszystkich takich zdarzeń.

2. Kwoty, o których mowa w ust. 1, są ustalane przy zastosowaniu kursu średniego euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski po raz pierwszy w roku, w którym umowa ubezpieczenia OC została zawarta.

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119, oraz z 2008 r. Nr , poz.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów

Uzasadnienie

Przepisy ustawy z dnia 2008 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr , poz.), wprowadziły m.in. do obecnie obowiązującej ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.) zmiany art. 98.

Na podstawie ust. 9 tego przepisu, w przypadku gdy dom maklerski nie prowadzi działalności, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2-4, 6-8 lub ust. 4 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz nie spełnia wymogu posiadania kapitału założycielskiego w wysokości ustalonej zgodnie z art. 98 ust. 2 lub 4 tej ustawy, jest on obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z prowadzeniem działalności maklerskiej.

Jednocześnie na podstawie ust. 9b art. 98 ustawy, minister właściwy do spraw instytucji finansowych, został zobowiązany do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego zakresu ubezpieczenia obowiązkowego, o którym powyżej mowa, terminu powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalnej sumy gwarancyjnej, biorąc w szczególności pod uwagę wykonywaną działalność domów maklerskich oraz zakres prowadzonej działalności.

Powyższy projekt rozporządzenia stanowi wypełnienie ww. delegacji ustawowej.

Na podstawie nowego brzmienia art. 69 ust. 2 ustawy o **obrocie instrumentami finansowymi**, działalność maklerska, z zastrzeżeniem art. 16 ust. 3 i art. 70 tej ustawy, obejmuje wykonywanie czynności polegających na:

- 1) przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych;
- 2) wykonywaniu zleceń, o których mowa w pkt 1, na rachunek dającego zlecenie;
- 3) nabywaniu lub zbywaniu na własny rachunek instrumentów finansowych;
- 4) zarządzaniu portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych;
- 5) doradztwie inwestycyjnym;
- 6) oferowaniu instrumentów finansowych;
- 7) świadczeniu usług w wykonaniu zawartych umów o subemisję inwestycyjne i usługowe lub zawieraniu i wykonywaniu innych umów o podobnym charakterze, jeżeli ich przedmiotem są instrumenty finansowe;
- 8) organizowaniu alternatywnego systemu obrotu.

Zgodnie z art. 69 ust. 4 pkt 1 ustawy, działalnością maklerską jest również wykonywanie przez firmę inwestycyjną czynności polegających na przechowywaniu lub rejestrowaniu instrumentów finansowych, w tym prowadzeniu rachunków papierów wartościowych oraz prowadzeniu rachunków pieniężnych.

Jednocześnie kapitał założycielski domu maklerskiego, który nie prowadzi działalności, o której mowa w ww. art. 69 ust. 4 pkt 1 ustawy, wynosi co najmniej równowartość w złotych 50 000 euro, (art. 98 ust. 2), z zastrzeżeniami wskazanymi w ustawie.

Ponadto kapitał założycielski domu maklerskiego, który nie prowadzi działalności, o której mowa w ww. art. 69 ust. 2 pkt 2-4, 6-8 lub ust. 4 pkt 1, będącego jednocześnie agentem

ubezpieczeniowym lub brokerem ubezpieczeniowym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, wynosi co najmniej równowartość w złotych 25 000 euro (art. 98 ust. 4).

Przepisy rozporządzenia określają szczegółowy zakres obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ww. podmiotów, tj. domu maklerskiego, który nie prowadzi działalności, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2-4, 6-8 lub ust. 4 pkt 1 ww. ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz nie spełnia wymogu posiadania kapitału założycielskiego w wysokości ustalonej zgodnie z art. 98 ust. 2 lub 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, za szkody powstałe w związku z prowadzeniem działalności maklerskiej, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną tego ubezpieczenia.

W § 2 projektu określono zakres ubezpieczenia OC poprzez m.in. określenie w ust. 1 zakresu czasowego ochrony ubezpieczeniowej (tzw. trigger). Ubezpieczenie OC nie może bowiem prawidłowo funkcjonować bez dokładnego sprecyzowania, który moment bierze się pod uwagę jako wypadek ubezpieczeniowy objęty umową ubezpieczeniową.

Jednocześnie uzasadnione jest, aby z zakresu tego ubezpieczenia wyłączyć odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń za enumeratywnie określone w rozporządzeniu szkody (§ 2 ust. 2). Wyłączenia zawierają przypadki społecznie uzasadnione, jak również sytuacje nadzwyczajne, którym trudno jest się przeciwstawić.

Z zakresu ubezpieczenia wyłączone zostały m.in. szkody powstałe w wyniku m.in. aktów terroru. Stosowaną w standardach światowych praktyką jest, że szkody te, jako nie podlegające, co do zasady, reasekuracji, wyłączane są z zakresu ubezpieczenia. Samo pojęcie „aktów terroru” określone jest w ogólnych warunkach zakładu ubezpieczeń.

Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC będzie wynosiła równowartość w złotych 1.000.000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC, oraz 1.500.000 euro w odniesieniu do wszystkich takich zdarzeń. Przedmiotowe wielkości minimalnych sum gwarancyjnych wynikają z artykułu 7 Dyrektywy 2006/49/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych.

Obowiązek ubezpieczenia OC będzie powstawał nie później niż w dniu złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej. Wynika to z faktu, iż na podstawie przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, składany do Komisji Nadzoru Finansowego wniosek o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej zawiera m.in. informację o wysokości kapitału założycielskiego, ze wskazaniem źródeł jego pochodzenia, albo informację o zawartej umowie ubezpieczenia OC, w tym w szczególności wskazanie zakładu ubezpieczeń, z którym została zawarta oraz wysokość sumy ubezpieczenia.

Przepisy rozporządzenia będą wchodziły w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia z chwilą przekazania go do uzgodnień międzyresortowych, zostanie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej.

Informacja o podleganiu notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny:

Projektowany akt normatywny będzie oddziaływał w głównej mierze na domy maklerskie. Regulacje będą miały również wpływ na zakłady ubezpieczeń, posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej, które będą zawierały umowy ubezpieczenia OC domów maklerskich.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji:

Konsultacje społeczne w sprawie projektu zostaną przeprowadzone z przedstawicielami rynku ubezpieczeń reprezentowanego przez Polską Izbę Ubezpieczeń, Stowarzyszenie Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, Polską Izbę Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych, Izbę Gospodarczą Ubezpieczeń i Ochrony Ryzyka, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych, z organem właściwym w sprawach nadzoru nad rynkiem finansowym - Komisją Nadzoru Finansowego, a także z instytucjami reprezentujących środowisko rynku kapitałowego, m.in.: Narodowym Bankiem Polskim, Bankowym Funduszem Gwarancyjnym, Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Izbą Domów Maklerskich, Izbą Zarządzających Funduszami i Aktywami, Krajową Izbą Biegłych Rewidentów, Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych, MTS-CeTO S.A., Polskim Stowarzyszeniem Inwestorów Kapitałowych, Radą Banków Depozytariuszy, Stowarzyszeniem Emitentów Giełdowych.

3. Przedstawienie wyników analizy wpływu aktu normatywnego w szczególności na:

- sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje powstania dodatkowych kosztów lub obciążeń w sektorze finansów publicznych (w tym w budżecie państwa i budżetach jednostek samorządu terytorialnego).

- rynek pracy:

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje żadnych istotnych zmian na rynku pracy.

- konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczości, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw:

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje żadnych istotnych zmian w tej dziedzinie gospodarki.

- sytuację i rozwój regionalny:

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje żadnych istotnych zmian w tej dziedzinie.

4. Wskazanie źródeł finansowania:

Projekt rozporządzenia nie pociąga za sobą dodatkowych obciążeń budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Wydatki związane z realizacją umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej będą ponoszone przez domy maklerskie.

Opinia o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej.

Proponowane regulacje nie są sprzeczne z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 2008 r.

**w sprawie cech transakcji długoterminowych instrumentami finansowymi nabywanymi
lub zbywanymi na własny rachunek domu maklerskiego**

Na podstawie art. 98 ust. 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa cechy transakcji długoterminowych instrumentami finansowymi, które mogą być dokonywane przez dom maklerski bez obowiązku posiadania kapitału założycielskiego w wysokości określonej w art. 98 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 2) operacjach – rozumie się przez to podejmowane przez dom maklerski czynności faktyczne lub prawne, w wyniku których powstają pozycje bilansowe lub pozabilansowe, dotyczące:
 - a) danego instrumentu bazowego, z których wynika powstanie składnika aktywów lub pasywów bilansu domu maklerskiego,
 - b) instrumentów finansowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. c lub d ustawy, których wynikiem jest powstanie pozycji pozabilansowych.

§ 3. 1. Dom maklerski może, bez konieczności posiadania kapitału założycielskiego w wysokości określonej w art. 98 ust. 3 ustawy, dokonywać operacji będących transakcjami długoterminowymi instrumentami finansowymi, które posiadają następujące cechy:

- 1) zostały zawarte w imieniu i na rachunek domu maklerskiego;
- 2) zostały zaliczone do portfela niehandlowego domu maklerskiego, określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy;
- 3) nie przekraczają limitów koncentracji zaangażowania lub dużych zaangażowań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy;
- 4) zostały określone w strategii długoterminowej polityki inwestycyjnej domu maklerskiego, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy;
- 5) zostały zaklasyfikowane do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności lub do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, określonych:
 - a) w przepisach wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾) lub
 - b) zgodnie ze standardami, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy określonej w lit. a;

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

- 6) ich dokonanie nie zagraża krótkoterminowej płynności domu maklerskiego;
- 7) ryzyko związane z utrzymaniem pozycji powstałej w wyniku danej operacji jest niskie.

2. Dom maklerski może, bez konieczności posiadania kapitału założycielskiego w wysokości określonej w art. 98 ust. 3 ustawy, dokonywać operacji będących transakcjami długoterminowymi instrumentami finansowymi, w przypadku gdy:

- 1) nabycie instrumentów finansowych nastąpiło w związku z obowiązkowym uczestnictwem w instytucjach pośrednictwa finansowego, w tym w Krajowym Depozycie, spółce prowadzącej giełdę lub spółce prowadzącej rynek pozagiełdowy;
- 2) operacje dotyczące instrumentów finansowych zostały zaliczone do aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych służących do zrównoważenia zmiany wartości godziwej lub przepływów środków pieniężnych dla zabezpieczanej pozycji domu maklerskiego.

§ 4. Traci moc rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 października 2005 r. w sprawie cech transakcji długoterminowych maklerskimi instrumentami finansowymi nabywanymi lub zbywanymi na własny rachunek domu maklerskiego (Dz. U. Nr 206, poz. 1713).

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 2008 r.

Minister Finansów

UZASADNIENIE

Przedstawiony projekt rozporządzenia przygotowany został na podstawie art. 98 ust. 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...), zgodnie z którym minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa w drodze rozporządzenia cechy transakcji długoterminowych, które mogą być dokonywane przez dom maklerski bez obowiązku posiadania kapitału założycielskiego w wysokości ustalonej zgodnie w ust. 3, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia bezpiecznego prowadzenia działalności maklerskiej.

Celem projektowanych regulacji jest implementacja zapisów Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz.U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.), która przenosi do regulacji obowiązujących w UE propozycje zawarte w tzw. Nowej Umowie Kapitałowej Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego. Przedmiotowa dyrektywa, w powiązaniu z Dyrektywą 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.), ustanawia wymogi adekwatności kapitałowej, w tym wymogi dotyczące kapitału założycielskiego, mające zastosowanie względem firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych, zasad dotyczących obliczania funduszy własnych oraz zasad ich nadzoru ostrożnościowego.

Przedmiotowe rozporządzenie stanowi uzupełnienie implementacji art. 4-10 Dyrektywy 2006/49/WE.

W opinii projektodawców regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują przepisy projektowanych regulacji

Niniejsze rozporządzenie oddziałuje na domy maklerskie.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

4. Wpływ projektu na sytuację i rozwój regionalny

Projekt nie wpływa na sytuację i rozwój regionalny.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

6. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Treść projektu została uzgodniona w trybie prac Zespołu Roboczego do spraw adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych, który został utworzony przy Radzie Rozwoju Rynku Finansowego jako robocza komórka do spraw wstępnego uzgodnienia propozycji rozwiązań prawnych implementujących postanowienia Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.) oraz postanowienia Dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia2008 r.

w sprawie terminów, trybu, formy przeprowadzania badania i oceny nadzorczej

Na podstawie art. 98i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r., Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa terminy, tryb, formę przeprowadzania badania i oceny nadzorczej w zakresie przestrzegania przez domy maklerskie przepisów dotyczących adekwatności kapitałowej.

§ 2. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) adekwatności kapitałowej – rozumie się przez to wymogi, o których mowa w art. 98a ust. 1 ustawy;
- 2) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

§ 3. 1. Komisja przeprowadza badanie i ocenę nadzorczą.

2. Badanie i ocena nadzorcza dotyczy poziomu ryzyka, na jakie narażony jest dom maklerski, jakości procesu zarządzania ryzykiem oraz poziomu kapitału pokrywającego ryzyko wynikające z działalności domu maklerskiego.

3. Przy badaniu i ocenie nadzorczej uwzględnia się w szczególności:

- 1) profil ryzyka domu maklerskiego;
- 2) wyniki testów warunków skrajnych;
- 3) stopień narażenia domu maklerskiego na ryzyko koncentracji zaangażowań, w tym dużych zaangażowań;
- 4) prawidłowość aktualizacji wartości instrumentów finansowych zaliczanych do portfela handlowego;
- 5) dopasowanie i sposób zastosowania zasad i procedur wprowadzonych przez dom maklerski w celu zarządzania ryzykiem rezydualnym związanym z użyciem uznanych technik ograniczania ryzyka kredytowego;
- 6) stopień narażenia domu maklerskiego na ryzyko utraty płynności oraz zarządzanie nim przez dom maklerski;
- 7) wpływ efektów dywersyfikacji na poziom ryzyka domu maklerskiego;
- 8) proces zarządzania ryzykiem wynikającym z działalności domu maklerskiego, w tym metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka oraz narzędzia jego ograniczania;
- 9) adekwatność kapitałową wynikającą z wymogów kapitałowych w stosunku do ryzyka wynikającego z działalności domu maklerskiego;

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

- 10) proces szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego w odniesieniu do profilu ryzyka;
- 11) prawidłowość zakresu i sposobu ogłaszania przez dom maklerski informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz informacji podlegających upowszechnianiu;
- 12) system kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
- 13) zgodność działania domu maklerskiego z przepisami prawa w zakresie spełniania wymogów dotyczących adekwatności kapitałowej.

4. Badanie i ocena nadzorcza przeprowadzana jest co najmniej raz w roku. Przy ustalaniu zakresu i częstotliwości badania i oceny nadzorczej uwzględnia się zasadę proporcjonalności, w tym w szczególności:

- 1) znaczenie i wielkość domu maklerskiego;
- 2) wyniki analiz sytuacji ekonomiczno - finansowej;
- 3) wyniki poprzedniego badania i oceny nadzorczej.

5. Komisja informuje domy maklerskie o wynikach badania i oceny nadzorczej. Ocena domu maklerskiego uwarunkowana jest skalą zidentyfikowanych problemów oraz stopniem złożoności działalności domu maklerskiego.

6. W przypadku stwierdzenia istotnych nieprawidłowości Komisja podejmuje niezbędne działania nadzorcze, zgodnie z art. 98f ust. 1 ustawy.

§ 4. Badanie i ocena nadzorcza mogą być realizowane w szczególności poprzez:

- 1) nadzór analityczny;
- 2) kontrolę, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz. U. Nr 183, poz. 1537 z późn. zm.²⁾);
- 3) wizytę nadzorczą, o której mowa w art. 37a ustawy wymienionej w pkt 2.

§ 5. Komisja opracowuje metodyki badania i analizy działalności domów maklerskich, pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa i regułami uczciwego obrotu.

§ 6. 1. W ramach nadzoru analitycznego Komisja analizuje dane przekazywane przez domy maklerskie i monitoruje na tej podstawie:

- 1) poszczególne rodzaje ryzyka związane z działalnością domów maklerskich;
- 2) przestrzeganie przez domy maklerskie przepisów dotyczących adekwatności kapitałowej, w tym:
 - a) wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych przepisami regulującymi działalność domów maklerskich,
 - b) procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

2. Wykonywanie nadzoru o charakterze analitycznym obejmuje również monitorowanie wykonania decyzji, o której mowa w art. 98f ust. 1 ustawy.

§ 7. Analizowanie danych i informacji uzyskanych od domów maklerskich obejmuje w szczególności:

- 1) strategię domu maklerskiego, system zarządzania ryzykiem, system kontroli wewnętrznej, raporty audytu wewnętrznego;
- 2) roczne sprawozdania finansowe domów maklerskich wraz z opinią biegłego rewidenta oraz kopiami uchwał walnego zgromadzenia akcjonariuszy w sprawie zatwierdzenia sprawozdania;
- 3) dane przekazywane przez domy maklerskie do Komisji zgodnie z odrębnymi przepisami.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 50, poz. 331 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 2008 r.

Minister Finansów

UZASADNIENIE

Przedstawiony projekt rozporządzenia przygotowany został na podstawie art. 98 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...), zgodnie z którym minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa w drodze rozporządzenia terminy, tryb, formę przeprowadzania badania i oceny nadzorczej domów maklerskich, uwzględniając konieczność zapewnienia realizacji celów badania i oceny nadzorczej, sprawnego ich przebiegu oraz ochrony praw badanego i ocenianego.

Celem projektowanych regulacji jest m.in. implementacja zapisów Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz.U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.), która przenosi do regulacji obowiązujących w UE propozycje zawarte w tzw. Nowej Umowie Kapitałowej Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego. Przedmiotowa dyrektywa, w powiązaniu z Dyrektywą 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz.U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.), ustanawia wymogi adekwatności kapitałowej mające zastosowanie względem firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych, zasad dotyczących obliczania funduszy własnych oraz zasad ich nadzoru ostrożnościowego.

Przedmiotowe rozporządzenie stanowi implementację art. 36 i 37 Dyrektywy 2006/49/WE (art. 124 – 143 Dyrektywy 2006/48/WE).

W opinii projektodawców regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują przepisy projektowanych regulacji

Niniejsze rozporządzenie oddziałuje na domy maklerskie, z wyłączeniem domów maklerskich, które nie prowadzą działalności, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2-4, 6-8 lub ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

4. Wpływ projektu na sytuację i rozwój regionalny

Projekt nie wpływa na sytuację i rozwój regionalny.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

6. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Treść projektu została uzgodniona w trybie prac Zespołu Roboczego do spraw adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych, który został utworzony przy Radzie Rozwoju Rynku Finansowego jako robocza komórka do spraw wstępnego uzgodnienia propozycji rozwiązań prawnych implementujących postanowienia Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.) oraz postanowienia Dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia2008 r.

w sprawie wymogów, jakim powinny odpowiadać wnioski domów maklerskich o wydanie zgody na niektóre czynności w ramach prowadzonej działalności maklerskiej

Na podstawie art. 105 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wymogi, jakim powinny odpowiadać wnioski domów maklerskich o wydanie zgody na:

- 1) wcześniejszą niż w dniu określonym w umowie spłatę przez dom maklerski:
 - a) zobowiązań z tytułu papierów wartościowych o nieoznaczonym terminie wymagalności oraz innych instrumentów finansowych o nieoznaczonym terminie wymagalności,
 - b) zobowiązań z tytułu pożyczki lub kredytu, w wyniku których powstały zobowiązania podporządkowane;
- 2) zaliczenie zobowiązań, wymienionych w pkt 1 lit. a, do kapitałów domu maklerskiego;
- 3) stosowanie przez dom maklerski współczynników delta obliczonych przy pomocy własnych modeli wyceny opcji;
- 4) stosowanie przez dom maklerski metody wartości zagrożonej do obliczenia łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego;
- 5) stosowanie przez dom maklerski modelu wrażliwości do obliczania pozycji wynikających z niektórych transakcji pochodnych;
- 6) stosowanie przez dom maklerski niebędący domem maklerskim inicjującym lub instytucją sponsorującą metody formuły nadzorczej;
- 7) stosowanie przez dom maklerski oceny wynikowej w przypadku papierów wartościowych nieposiadających zewnętrznej oceny wiarygodności kredytowej;
- 8) stosowanie przez dom maklerski metody wewnętrznych oszacowań wykorzystującej metodologię zewnętrznej instytucji oceny wiarygodności kredytowej, która nie jest publicznie dostępna;
- 9) stosowanie przez dom maklerski preferencyjnej wagi ryzyka w stosunku do uprzywilejowanych transz sekurytyzacji;
- 10) przejściowe stosowanie przez dom maklerski szczególnej metody obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) parametrach cenowych - rozumie się przez to cenę lub inny niż cena wskaźnik wartości danego instrumentu bazowego, w tym w szczególności stopę procentową oraz kurs waluty i indeks giełdowy;
- 2) rozporządzeniu o wymogach kapitałowych – rozumie się przez to rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2008 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego, w tym wymogów kapitałowych, dla domów maklerskich oraz określenia maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do kapitałów (Dz. U. Nr, poz.);

- 3) wartości zagrożonej – rozumie się to wartość, o której mowa w § 2 załącznika nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych;
- 4) zobowiązaniach podporządkowanych - rozumie się przez to zobowiązania określone w § 5 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych;
- 5) pozycji pierwotnej - rozumie się przez to pozycje, o których mowa w § 1 ust. 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

§ 3. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 1 lit. a, zawiera:

- 1) wskazanie warunków dokonywania spłaty zobowiązań, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a;
- 2) informacje o możliwości odroczenia spłaty odsetek należnych z tytułu zobowiązań, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a;
- 3) informacje o wysokości spłaty zobowiązań, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a, uwzględnianych w kapitale uzupełniającym II kategorii, określonym w § 4 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych;
- 4) informacje o prognozowanej wysokości nadzorowanych kapitałów, określonych w załączniku nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, po spłacie zobowiązań, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a;
- 5) informacje o prognozowanej wysokości całkowitego wymogu kapitałowego, określonego w § 3 ust. 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, po dokonaniu spłaty zobowiązań, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a.

§ 4. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 1 lit. b, zawiera:

- 1) charakterystykę zaciągniętych zobowiązań podporządkowanych, które mają podlegać wcześniejszej spłacie;
- 2) informacje o prognozowanej wysokości nadzorowanych kapitałów, określonych w załączniku nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, po spłacie zobowiązań podporządkowanych;
- 3) informacje o wysokości wpłaconych na rzecz domu maklerskiego środków pieniężnych pochodzących z pożyczki lub kredytu, w wyniku których powstały zobowiązania podporządkowane;
- 4) informacje o prognozowanej wysokości całkowitego wymogu kapitałowego, określonego w § 3 ust. 2 rozporządzenia o wymogach kapitałowych, po dokonaniu przez dom maklerski spłaty zobowiązań podporządkowanych;
- 5) warunki wcześniejszej spłaty zobowiązań podporządkowanych.

§ 5. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 2, zawiera:

- 1) charakterystykę zobowiązań, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a;
- 2) wskazanie warunków dokonywania spłaty zobowiązań, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a;
- 3) opis zasad zwrotu środków wynikających z zobowiązań, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a, w przypadku upadłości lub likwidacji domu maklerskiego;
- 4) opis warunków emisji lub obrotu papierami wartościowymi, dotyczących możliwości pokrywania strat środkami finansowymi wynikającymi z zobowiązań, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a, wraz z niespłaconymi odsetkami należnymi z tytułu tych zobowiązań;
- 5) informacje o możliwości odroczenia spłaty odsetek należnych z tytułu zobowiązań, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a;

- 6) wskazanie wielkości zobowiązań, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a, uwzględnianych w kapitale uzupełniającym II kategorii, określonym w § 4 załącznika nr 12 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych;
- 7) wskazanie kwoty środków pieniężnych otrzymanych przez dom maklerski z tytułu emisji papierów wartościowych, które stanowią podstawę zobowiązań, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a.

§ 6. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 3, zawiera:

- 1) opis własnego modelu wyceny opcji, na podstawie którego wyliczany jest współczynnik delta, o którym mowa w rozporządzeniu o wymogach kapitałowych;
- 2) opis założeń przyjętych w konstrukcji modelu;
- 3) przykładowe wyliczenia współczynnika delta na podstawie własnego modelu;
- 4) charakterystykę opcji;
- 5) opis metod szacowania parametrów modelu wyceny opcji;
- 6) wyniki weryfikacji empirycznej założeń modelu.

§ 7. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 4, zawiera:

- 1) informacje dotyczące:
 - a) charakterystyki domu maklerskiego oraz w przypadku domu maklerskiego działającego w grupie kapitałowej charakterystyki tej grupy,
 - b) procedur zarządzania ryzykiem, zgodnie z § 3 załącznika nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych,
 - c) metody modelu wartości zagrożonej, uwzględniające przepisy § 5–13 załącznika nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych oraz sposobu spełnienia przez wykorzystywany w tej metodzie model wartości zagrożonej wymagań, o których mowa w § 7 załącznika nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych,
 - d) szczegółowych kryteriów wyodrębniania pozycji pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej, o których mowa w § 5 załącznika nr 4 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, wraz z uzasadnieniem,
 - e) procedur kontroli wewnętrznej przestrzegania normy adekwatności kapitałowej,
 - f) specyfikacji i weryfikacji założeń modelu wartości zagrożonej,
 - g) źródeł i metod aktualizacji danych wykorzystywanych w modelu wartości zagrożonej,
 - h) sposobu szacowania parametrów modelu wartości zagrożonej, w tym schematu ważenia danych,
 - i) założeń i przyjętych zasad weryfikacji modelu wartości zagrożonej, o których mowa w § 14–18 załącznika nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych, w tym szczegółowych zasad wyznaczania rzeczywistych dziennych strat i strat rewaluacyjnych,
 - j) specyfiki sytuacji domu maklerskiego w zakresie ryzyka, uwzględniające w szczególności wymogi określone w § 7 załącznika nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych,
 - k) stosowania modelu wartości zagrożonej do obliczania wymogów kapitałowych za okres roku poprzedzającego datę przedłożenia wniosku, wraz z analizą wypełnienia normy adekwatności kapitałowej,
 - l) samooceny domu maklerskiego w zakresie spełniania warunków stosowania metody wartości zagrożonej, o których mowa w rozdziale 1 załącznika nr 13 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych;
- 2) zestawienie dokumentów domu maklerskiego dotyczących informacji, o których mowa w pkt 1 oraz kopii tych dokumentów na nośniku elektronicznym.

§ 8. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 5, zawiera uzasadnienie stosowania przez dom maklerski modelu wrażliwości, w szczególności oświadczenie o spełnianiu warunków, o których mowa w § 18 i 19 ust. 1 i 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych oraz informacje niezbędne do weryfikacji tych wniosków.

§ 9. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 6, zawiera uzasadnienie stosowania metody formuły nadzorczej przez dom maklerski.

§ 10. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 7, zawiera informacje dotyczące spełnienia przez dom maklerski warunków określonych w § 90 załącznika nr 8 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

§ 11. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 8, zawiera uzasadnienie wskazujące na szczególny charakter sekurytyzacji, w rozumieniu § 91 załącznika nr 8 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

§ 12. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 9, zawiera informacje dotyczące spełnienia przez dom maklerski warunków określonych w § 96 załącznika nr 8 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

§ 13. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 10, zawiera informacje dotyczące spełnienia przez dom maklerski warunków określonych w § 106 załącznika nr 8 do rozporządzenia o wymogach kapitałowych.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 2008 r.

Minister Finansów

UZASADNIENIE

Przedstawiony projekt rozporządzenia przygotowany został na podstawie art. 105 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr ..., poz. ...), zgodnie z którym minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa w drodze rozporządzenia wymogi, jakim powinny odpowiadać wnioski, o których mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność dokonywania na ich podstawie oceny skutków, jakie mogą spowodować czynności objęte wnioskami, w zakresie sytuacji finansowej domu maklerskiego i prawidłowego zabezpieczenia ryzyka w jego działalności.

Celem projektowanych regulacji jest m.in. implementacja zapisów Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.), która przenosi do regulacji obowiązujących w UE propozycje zawarte w tzw. Nowej Umowie Kapitałowej Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego. Przedmiotowa dyrektywa, w powiązaniu z Dyrektywą 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.), ustanawia wymogi adekwatności kapitałowej mające zastosowanie względem firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych, zasad dotyczących obliczania funduszy własnych oraz zasad ich nadzoru ostrożnościowego.

Przedmiotowe rozporządzenie stanowi uzupełnienie implementacji art. 13, załącznika II, załącznika V Dyrektywy 2006/49/WE (art. 56-67, załącznika III Dyrektywy 2006/48/WE).

W opinii projektodawców regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują przepisy projektowanych regulacji

Niniejsze rozporządzenie oddziałuje na domy maklerskie, z wyłączeniem domów maklerskich, które nie prowadzą działalności, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2-4, 6-8 lub ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

4. Wpływ projektu na sytuację i rozwój regionalny

Projekt nie wpływa na sytuację i rozwój regionalny.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

6. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Treść projektu została uzgodniona w trybie prac Zespołu Roboczego do spraw adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych, który został utworzony przy Radzie Rozwoju Rynku Finansowego jako robocza komórka do spraw wstępnego uzgodnienia propozycji rozwiązań prawnych implementujących postanowienia Dyrektywy 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.) oraz postanowienia Dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz. U.UE L z dnia 30 czerwca 2006 r.).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia

**w sprawie egzaminów na maklera papierów wartościowych, doradcę inwestycyjnego i
agenta firmy inwestycyjnej oraz sprawdzianu umiejętności**

Na podstawie art. 128 ust. 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 119 oraz z 2008 r. Nr, poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wysokość opłat za egzaminy na maklera papierów wartościowych, doradcę inwestycyjnego i agenta firmy inwestycyjnej oraz za przeprowadzenie sprawdzianu umiejętności, o którym mowa w art. 129 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zwanej dalej "ustawą" oraz tryb i warunki dokonywania zwrotu wniesionych opłat;
- 2) regulamin przeprowadzania tych egzaminów oraz regulamin przeprowadzenia sprawdzianu umiejętności;
- 3) sposób ustalania i wysokość wynagrodzeń członków komisji egzaminacyjnych za udział w posiedzeniach, przeprowadzanie egzaminów lub sprawdzianu umiejętności oraz przygotowanie projektów pytań i zadań na egzaminy lub sprawdzian umiejętności.

§ 2. Opłaty pobiera się w wysokości:

- 1) za egzamin na maklera - 500 zł;
- 2) za każdy z trzech etapów egzaminu na doradcę inwestycyjnego - 500 zł;
- 3) za egzamin na agenta firmy inwestycyjnej - 400 zł;
- 4) za przeprowadzenie sprawdzianu umiejętności - 200 zł.

§ 3. 1. Kandydaci na maklera papierów wartościowych, doradcę inwestycyjnego oraz agenta firmy inwestycyjnej, którzy z ważnych, nagłych przyczyn losowych nie mogą przystąpić w oznaczonym terminie do egzaminu lub, w przypadku kandydatów na doradcę, do sprawdzianu umiejętności, mogą wystąpić z wnioskiem do Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego o zaliczenie wniesionej opłaty na poczet egzaminu lub sprawdzianu umiejętności wyznaczonego w innym terminie lub zwrot wniesionej opłaty. Realizacja wniosków wniesionych:

- 1) w terminie co najmniej na 7 dni przed datą egzaminu lub sprawdzianu umiejętności - odbywa się bez potrąceń kosztów manipulacyjnych;
- 2) w terminie krótszym niż 7 dni przed datą egzaminu lub sprawdzianu umiejętności - odbywa się z potrąceniem równowartości 50 % wniesionej opłaty tytułem kosztów manipulacyjnych.

2. Wniosek o zwrot wniesionej opłaty zgłoszony z datą egzaminu lub sprawdzianu umiejętności lub później nie upoważnia do zwrotu wniesionej opłaty. O dochowaniu terminów, o których mowa w ust. 1, decyduje data stempla pocztowego lub data złożenia wniosku w urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego.

3. W przypadku egzaminu na doradcę inwestycyjnego zasady dotyczące zaliczenia lub zwrotu wniesionej opłaty, o których mowa w ust. 1 i 2, odnoszą się do każdego etapu egzaminu, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Kandydatowi, którego wniosek o przesunięcie terminu danego etapu egzaminu na doradcę został już raz uwzględniony, nie przysługuje prawo do ponownego zaliczenia wniesionej opłaty na poczet danego etapu egzaminu na doradcę w innym terminie ani jej zwrot.

§ 4. Regulamin przeprowadzania:

- 1) egzaminu na maklera, doradcę oraz agenta firmy inwestycyjnej - stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) sprawdzianu umiejętności - stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 5. Wysokość wynagrodzenia członka komisji egzaminacyjnej jest ustalana, z zastrzeżeniem § 6, przy uwzględnieniu liczby posiedzeń, w których uczestniczył członek komisji.

§ 6. Łączne wynagrodzenie członka komisji egzaminacyjnej z tytułu udziału w posiedzeniach komisji nie może być wyższe niż czterokrotność wynagrodzenia za udział w jednym posiedzeniu.

§ 7. 1. Wynagrodzenie przewodniczącego komisji egzaminacyjnej dla maklerów wynosi:

- 1) za udział w posiedzeniu komisji związanym z danym egzaminem - 275 zł;
- 2) za przeprowadzenie egzaminu - 1.100 zł.

2. Wynagrodzenie zastępcy przewodniczącego oraz członka komisji, o której mowa w ust. 1, pełniącego funkcję sekretarza wynosi:

- 1) za udział w posiedzeniu komisji związanym z danym egzaminem - 250 zł;
- 2) za przeprowadzenie egzaminu - 1.000 zł.

3. Wynagrodzenie każdego z pozostałych członków komisji, o której mowa w ust. 1, wynosi:

- 1) za udział w posiedzeniu komisji związanym z danym egzaminem - 225 zł;
- 2) za przeprowadzenie egzaminu - 900 zł.

§ 8. 1. Wynagrodzenie przewodniczącego komisji egzaminacyjnej dla doradców inwestycyjnych wynosi:

- 1) w odniesieniu do każdego z pierwszych dwóch etapów egzaminu na doradcę:
 - a) za udział w posiedzeniu komisji - 275 zł,
 - b) za przeprowadzenie etapu egzaminu - 1.100 zł;
- 2) w odniesieniu do trzeciego etapu egzaminu na doradcę:
 - a) za udział w posiedzeniu komisji - 125 zł,
 - b) za przeprowadzenie tego etapu egzaminu - 500 zł;
- 3) w odniesieniu do sprawdzianu umiejętności:
 - a) za udział w posiedzeniu komisji - 112,50 zł,
 - b) za przeprowadzenie sprawdzianu - 450 zł.

2. Wynagrodzenie zastępcy przewodniczącego oraz członka komisji, o której mowa w ust. 1, pełniącego funkcję sekretarza wynosi:

- 1) w odniesieniu do każdego z pierwszych dwóch etapów egzaminu:
 - a) za udział w posiedzeniu komisji - 250 zł,
 - b) za przeprowadzenie etapu egzaminu - 1.000 zł;
- 2) w odniesieniu do trzeciego etapu egzaminu:

- a) za udział w posiedzeniu komisji - 112,50 zł,
- b) za przeprowadzenie tego etapu egzaminu - 450 zł;
- 3) w odniesieniu do sprawdzianu umiejętności:
 - a) za udział w posiedzeniu komisji - 87,50 zł,
 - b) za przeprowadzenie sprawdzianu - 350 zł.
- 3. Wynagrodzenie pozostałych członków komisji, o której mowa w ust. 1, wynosi:
 - 1) w odniesieniu do każdego z pierwszych dwóch etapów egzaminu:
 - a) za udział w posiedzeniu komisji - 225 zł,
 - b) za przeprowadzenie danego etapu egzaminu - 900 zł;
 - 2) w odniesieniu do trzeciego etapu egzaminu:
 - a) za udział w posiedzeniu komisji - 100 zł,
 - b) za przeprowadzenie tego etapu egzaminu - 400 zł;
 - 3) w odniesieniu do sprawdzianu umiejętności:
 - a) za udział w posiedzeniu komisji - 62,50 zł,
 - b) za przeprowadzenie sprawdzianu - 250 zł.

§ 9. 1. Wynagrodzenie przewodniczącego komisji egzaminacyjnej dla agentów firm inwestycyjnych wynosi:

- 1) za udział w posiedzeniu komisji związanym z danym egzaminem - 187,50 zł;
- 2) za przeprowadzenie egzaminu 750 zł.

2. Wynagrodzenie zastępcy przewodniczącego oraz członka komisji, o której mowa w ust. 1, pełniącego funkcję sekretarza wynosi:

- 1) za udział w posiedzeniu komisji związanym z danym egzaminem - 162,50 zł;
- 2) za przeprowadzenie egzaminu - 650 zł.

3. Wynagrodzenie pozostałych członków komisji, o której mowa w ust. 1, wynosi:

- 1) za udział w posiedzeniu komisji związanym z danym egzaminem - 150 zł;
- 2) za przeprowadzenie egzaminu - 600 zł.

§ 10. Wynagrodzenie za przygotowanie nowych pytań lub zadań do elektronicznych zbiorów pytań i zadań (baz pytań i zadań) na egzamin na maklera, egzamin na doradcę inwestycyjnego, egzamin na agenta firmy inwestycyjnej oraz sprawdzian umiejętności ustala się jako iloczyn stawki 50 zł i liczby przygotowanych pytań i zadań do elektronicznych zbiorów pytań i zadań.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

REGULAMIN PRZEPROWADZANIA EGZAMINÓW NA MAKLERA, DORADCĘ ORAZ AGENTA FIRMY INWESTYCYJNEJ

I. Zasady przeprowadzania egzaminu na maklera

- 1) Egzamin na maklera przeprowadza powołana na podstawie art. 128 ust. 6 ustawy przez Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego komisja egzaminacyjna dla maklerów, zwana dalej "komisją".
- 2) Zakres tematyczny oraz terminy przeprowadzania egzaminów na maklera podawane są do wiadomości publicznej w sposób, o którym mowa w art. 128 ust. 4 ustawy.
- 3) Obowiązują następujące zasady postępowania kandydatów na maklerów przed przystąpieniem do egzaminu na maklera:
 - a) w celu zgłoszenia na egzamin na maklera należy przesłać do urzędu Komisji Nadzoru Finansowego wypełniony formularz wniosku rejestrowego z zaznaczeniem preferowanego przez siebie terminu egzaminu oraz zdjęcie,
 - b) w celu przystąpienia do egzaminu na maklera należy w terminie co najmniej 14 dni przed datą egzaminu określoną przez kandydata we wniosku rejestrowym wnieść opłatę egzaminacyjną. Dowód wniesienia opłaty egzaminacyjnej powinien wpłynąć do urzędu Komisji Papierów Wartościowych i Giełd w terminie co najmniej 14 dni przed datą egzaminu,
 - c) kandydat, który spełnił wymogi, o których mowa w lit. a i b, jest informowany pisemnie o miejscu i terminie egzaminu. Jeżeli kandydat nie określił we wniosku rejestrowym preferowanego przez siebie terminu, jest on kwalifikowany na pierwszy wolny termin.
- 4) Egzamin na maklera przeprowadza się w wydzielonej sali lub salach, w warunkach umożliwiających zdającym samodzielność pracy, a komisji czuwanie nad zgodnym z regulaminem przebiegiem egzaminu.
- 5) Egzamin na maklera przebiega w następujący sposób:
 - a) wejście na salę egzaminacyjną odbywa się za okazaniem dokumentu stwierdzającego tożsamość kandydata i zawierającego zdjęcie kandydata,
 - b) uczestnik egzaminu na maklera potwierdza własnoręcznym podpisem nadane mu przez komisję oznaczenie kodowe,
 - c) uczestnicy egzaminu na maklera nie mogą wносить na salę egzaminacyjną toreb podręcznych, neseserów, okryć wierzchnich lub innych niedozwolonych przez komisję przedmiotów. W uzasadnionych warunkami lokalowymi przeprowadzanego egzaminu przypadkach komisja może odstąpić od powyższego zakazu.
- 6) Egzamin na maklera przeprowadzany jest w formie testu, który składa się ze 120 pytań.
- 7) Rozwiązywanie testu trwa 3 godziny. Czas rozpoczęcia i zakończenia rozwiązywania testu określa przewodniczący komisji lub upoważniona przez niego osoba.
- 8) W czasie egzaminu na maklera uczestnik nie powinien opuszczać sali. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący komisji, zastępca przewodniczącego komisji, członek komisji lub osoba upoważniona przez przewodniczącego komisji udziela zgody na opuszczenie sali - po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się uczestnika z innymi zdającymi i osobami postronnymi oraz posługiwania się niedozwolonymi

- materiałami pomocniczymi. Na czas nieobecności w sali egzaminacyjnej zdający przekazuje pracę egzaminacyjną przewodniczącemu komisji, zastępcy przewodniczącego komisji, członkowi komisji lub osobie upoważnionej przez przewodniczącego komisji. Czas nieobecności w sali egzaminacyjnej odnotowuje się na karcie odpowiedzi.
- 9) Przewodniczący komisji lub zastępca przewodniczącego komisji ma prawo wykluczyć z egzaminu osoby, które podczas egzaminu korzystały z cudzej pomocy, posługiwały się niedozwolonymi przez komisję materiałami pomocniczymi, pomagały innym uczestnikom egzaminu lub w inny sposób zakłócały przebieg egzaminu.
 - 10) W przypadku naruszenia tajemnicy służbowej przewodniczący komisji może unieważnić przeprowadzony egzamin - powiadamiając o tym Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Unieważnienie egzaminu może nastąpić zarówno w stosunku do wszystkich zdających, jak i poszczególnych uczestników, za zwrotem wniesionych opłat egzaminacyjnych tym uczestnikom, którzy nie ponoszą odpowiedzialności za unieważnienie egzaminu.
 - 11) Obowiązują następujące zasady postępowania po zakończeniu egzaminu na maklera:
 - a) po zakończeniu egzaminu kandydat zwraca kartę odpowiedzi, po uprzednim naniesieniu nadanego mu oznaczenia kodowego, oraz ponownie składa podpis na liście obecności. Karta odpowiedzi bez prawidłowo naniesionego oznaczenia kodowego nie będzie podlegała ocenie komisji,
 - b) kandydat, który zakończył egzamin na maklera przed ogłoszeniem końca tego egzaminu przez przewodniczącego komisji lub upoważnioną przez niego osobę, pozostawia swój test przy wyjściu. Kandydat będzie mógł ponownie otrzymać swój test bezpośrednio po ogłoszeniu zakończenia egzaminu na maklera lub w terminie późniejszym w urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego,
 - c) test egzaminacyjny po egzaminie na maklera jest udostępniany w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego po rozpatrzeniu wniosków o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego egzaminu.
 - 12) Z przebiegu egzaminu na maklera komisja sporządza protokół, który powinien zawierać: imiona i nazwiska przewodniczącego komisji, zastępcy przewodniczącego komisji, sekretarza komisji i pozostałych członków komisji, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu na maklera, opis ważniejszych zdarzeń, jakie zaszły w czasie jego trwania. Do protokołu należy dołączyć test egzaminacyjny w wersji podstawowej z kodami prawidłowych odpowiedzi, powiązania pytań zestawu podstawowego z zestawami egzaminacyjnymi, listę zdających oraz końcowe wyniki. Protokół podpisują przewodniczący komisji, zastępca przewodniczącego komisji, sekretarz komisji i pozostali członkowie komisji.
 - 13) Każde pytanie testu egzaminacyjnego ocenia komisja według następujących zasad:
 - a) odpowiedź dobra - dwa punkty,
 - b) odpowiedź zła - minus jeden punkt (punkt ujemny),
 - c) brak odpowiedzi - zero punktów.
 - 14) Wyłączną podstawę oceny stanowią odpowiedzi udzielone przez zdającego egzamin na załączonym do testu formularzu/karcie odpowiedzi. W przypadku niedostosowania się przez zdającego do instrukcji wypełniania karty odpowiedzi, komisja może w stosunku do niego odstąpić od oceny wyników egzaminu.
 - 15) Warunkiem zdania egzaminu na maklera przez uczestnika jest otrzymanie co najmniej 160 punktów.
 - 16) Termin i miejsce ogłoszenia wyników egzaminu na maklera oraz wydawania zaświadczeń o zdaniu egzaminu na maklera ustala przewodniczący komisji.

- 17) Obowiązują następujące zasady dotyczące wniosków o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego egzaminu na maklera:
 - a) każdy uczestnik egzaminu może zwrócić się do komisji, za pośrednictwem Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego egzaminu; wniosek w tej sprawie powinien wpłynąć do urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w terminie nie dłuższym niż 4 dni robocze od daty ogłoszenia wyników egzaminu na maklera,
 - b) przewodniczący komisji informuje o pozytywnym lub negatywnym stanowisku komisji w terminie 15 dni roboczych od upływu terminu składania wniosków o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego egzaminu przez kandydatów,
 - c) z ustaleń komisji w sprawie rozpatrzenia wniosków, o których mowa w lit. b, sporządzany jest aneks do protokołu z przebiegu egzaminu na maklera, na zasadach określonych w pkt 12.
- 18) Osobom, które zdały egzamin na maklera, komisja wydaje zaświadczenia o zdaniu egzaminu na maklera.

II. Zasady przeprowadzania egzaminów na doradcę

- 1) Egzamin na doradcę przeprowadza powołana na podstawie art. 128 ust. 6 ustawy przez Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego komisja egzaminacyjna dla doradców, zwana dalej "komisją".
- 2) Egzamin na doradcę składa się z etapu pierwszego - testu egzaminacyjnego, etapu drugiego - egzaminu pisemnego i etapu trzeciego - egzaminu pisemnego.
- 3) Zakres tematyczny oraz terminy przeprowadzenia każdego etapu podawane są do wiadomości publicznej w sposób, o którym mowa w art. 128 ust. 4 ustawy.
- 4) Obowiązują następujące zasady uiszczania opłat za egzamin na doradcę:
 - a) kandydat obowiązany jest przedłożyć osobiście lub listem poleconym w siedzibie urzędu Komisji Nadzoru Finansowego prawidłowo wypełniony wniosek rejestrowy oraz dowód wpłaty odpowiedniej opłaty egzaminacyjnej co najmniej na 21 dni przed pierwszym etapem egzaminu,
 - b) kandydatowi, który zaliczył pierwszy etap egzaminu na doradcę, przysługuje prawo do trzykrotnego przystąpienia do drugiego etapu egzaminu na doradcę w trzech najbliższych terminach jego przeprowadzenia, pod warunkiem wniesienia za każdym razem odpowiedniej opłaty egzaminacyjnej co najmniej na 7 dni przed drugim etapem egzaminu na doradcę oraz przedłożenia dowodu wpłaty w dniu egzaminu,
 - c) kandydatowi, który zaliczył drugi etap egzaminu na doradcę, przysługuje prawo trzykrotnego przystąpienia do trzeciego etapu egzaminu na doradcę w trzech najbliższych terminach jego przeprowadzania, pod warunkiem wniesienia za każdym razem odpowiedniej opłaty egzaminacyjnej co najmniej na 7 dni przed trzecim etapem egzaminu oraz przedłożenia dowodu wpłaty w dniu egzaminu na doradcę.
- 5) O terminie, miejscu i godzinie pierwszego, drugiego i trzeciego etapu egzaminu na doradcę urząd Komisji Nadzoru Finansowego zawiadamia kandydatów mających prawo przystąpienia do danego etapu, nie później niż 14 dni przed pierwszym etapem egzaminu na doradcę oraz nie później niż 7 dni przed drugim i trzecim etapem egzaminu na doradcę.
- 6) Obowiązują następujące zasady przeprowadzania egzaminu na doradcę:

- a) poszczególne etapy egzaminu na doradcę przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach umożliwiających zdającemu samodzielność pracy, a komisji nadzorowanie prawidłowego przebiegu egzaminu,
 - b) wejście na salę egzaminacyjną odbywa się za okazaniem dokumentu potwierdzającego tożsamość i zawierającego zdjęcie kandydata,
 - c) kandydat potwierdza własnoręcznym podpisem oznaczenie kodowe nadane mu przez komisję,
 - d) kandydaci nie mogą wносить na salę egzaminacyjną toreb podróжных, neseserów, okryć wierzchnich lub innych niedozwolonych przez komisję przedmiotów,
 - e) rodzaje kalkulatorów, z których można korzystać na egzaminach, określa komisja w komunikacie.
- 7) W przypadku naruszenia tajemnicy służbowej przewodniczący komisji może unieważnić przeprowadzony egzamin, powiadamiając o tym Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Unieważnienie egzaminu może nastąpić zarówno w stosunku do wszystkich zdających, jak i poszczególnych jego uczestników, za zwrotem wniesionych opłat egzaminacyjnych tym uczestnikom, którzy nie ponoszą odpowiedzialności za unieważnienie egzaminu.
- 8) Przewodniczący komisji może wykluczyć z egzaminu osoby przebywające na sali egzaminacyjnej w czasie oczekiwania na rozpoczęcie danego etapu egzaminu lub podczas jego trwania, które korzystały z cudzej pomocy, posługiwały się niedozwolonymi przez komisję materiałami pomocniczymi, pomagały innym uczestnikom egzaminu lub w inny sposób zakłócały przebieg egzaminu.
- 9) W czasie oczekiwania na rozpoczęcie danego etapu egzaminu lub podczas jego trwania kandydat nie powinien opuszczać sali. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący komisji zastępca przewodniczącego komisji, członek komisji lub osoba upoważniona przez przewodniczącego komisji udziela zgody na opuszczenie sali po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się kandydata z innymi kandydatami lub osobami postronnymi oraz posługiwania się niedozwolonymi materiałami pomocniczymi. Na czas nieobecności na sali egzaminacyjnej zdający przekazuje pracę egzaminacyjną przewodniczącemu komisji, zastępcy przewodniczącego komisji, członkowi komisji lub osobie upoważnionej przez przewodniczącego komisji. Czas nieobecności na sali odnotowuje się w treści pracy egzaminacyjnej.
- 10) Z przebiegu każdego etapu egzaminu komisja sporządza protokół podpisywany przez członków komisji, który zawiera w szczególności skład komisji, czas rozpoczęcia i zakończenia danego etapu egzaminu na doradcę, opis ważniejszych zdarzeń, jakie zaszły w czasie jego trwania, listę uczestniczących w danym etapie kandydatów oraz wyniki, jakie uzyskali. Do protokołu należy dołączyć:
- a) w przypadku pierwszego etapu egzaminu - test egzaminacyjny w wersji podstawowej z kodami prawidłowych odpowiedzi, powiązania pytań zestawu podstawowego z zestawami egzaminacyjnymi, listę zdających oraz końcowe wyniki testu,
 - b) w przypadku drugiego etapu egzaminu - treść zadań problemowych będących przedmiotem pracy egzaminacyjnej,
 - c) w przypadku trzeciego etapu - treść zadań problemowych będących przedmiotem pracy egzaminacyjnej.
- 11) Obowiązują następujące zasady przeprowadzania pierwszego etapu egzaminu na doradcę (testu egzaminacyjnego):

- a) warunkiem przystąpienia przez kandydata do pierwszego etapu egzaminu na doradcę jest złożenie przez kandydata osobiście lub listem poleconym w siedzibie urzędu Komisji Papierów Wartościowych i Giełd prawidłowo wypełnionego wniosku rejestrowego oraz wniesienie odpowiedniej opłaty egzaminacyjnej,
 - b) pierwszy etap egzaminu na doradcę odbywa się co najmniej raz w roku w miesiącu lutym lub marcu; termin przeprowadzenia pierwszego etapu egzaminu komisja określa w sposób, o którym mowa w art. 128 ust. 4 ustawy; zawiadomienie o terminie, miejscu i godzinie przeprowadzenia pierwszego etapu egzaminu wysyła się do kandydatów na co najmniej 10 dni przed terminem egzaminu,
 - c) test egzaminacyjny składa się ze 110 pytań, z których każde posiada cztery warianty odpowiedzi (A, B, C, D), przy czym w każdym pytaniu prawidłowy jest wyłącznie jeden wariant odpowiedzi,
 - d) kandydat rozwiązuje test, wpisując odpowiedzi na karcie odpowiedzi stanowiącej formularz dołączony do testu. kandydat wskazuje na ten wariant odpowiedzi, który uznaje za prawidłowy,
 - e) rozwiązywanie testu trwa 5 godzin. Czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu określa przewodniczący komisji lub upoważniona przez niego osoba,
 - f) każde pytanie testu egzaminacyjnego komisja ocenia w następujący sposób:
 - za udzielenie odpowiedzi prawidłowej - dwa punkty,
 - za udzielenie odpowiedzi błędnej - minus jeden punkt (punkt ujemny),
 - wstrzymanie się od odpowiedzi - zero punktów,
 - g) podstawę oceny pierwszego etapu egzaminu na doradcę stanowią odpowiedzi udzielone przez zdającego na karcie odpowiedzi,
 - h) warunkiem zaliczenia pierwszego etapu egzaminu na doradcę jest uzyskanie przez kandydata co najmniej 135 punktów,
 - i) po ogłoszeniu zakończenia pierwszego etapu egzaminu na doradcę kandydat zwraca kartę odpowiedzi, po uprzednim naniesieniu swojego oznaczenia kodowego, oraz ponownie składa podpis na liście obecności,
 - j) karta odpowiedzi bez prawidłowo naniesionego oznaczenia kodowego nie może być uznana za podstawę oceny wyników pierwszego etapu egzaminu na doradcę,
 - k) kandydat, który ukończył rozwiązywanie testu przed ogłoszeniem zakończenia pierwszego etapu egzaminu na doradcę, pozostawia swój test przy wyjściu z sali, z możliwością jego odebrania bezpośrednio po ogłoszeniu zakończenia tego etapu, lub w terminie późniejszym w siedzibie urzędu Komisji Nadzoru Finansowego,
 - l) treść testu jest udostępniana w urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego po zakończeniu pierwszego etapu egzaminu na doradcę i rozpatrzeniu wniosków o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku tego etapu egzaminu,
 - m) informacje o zaliczeniu pierwszego etapu egzaminu na doradcę ogłaszane są nie później niż w ciągu 7 dni od dnia przeprowadzenia tego etapu w siedzibie urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz bez zbędnej zwłoki na stronach internetowych Komisji Nadzoru Finansowego,
 - n) informacje o indywidualnych wynikach pierwszego etapu egzaminu na doradcę podawane są w Punkcie Informacyjnym Komisji Nadzoru Finansowego.
- 12) Obowiązują następujące zasady przeprowadzania drugiego etapu egzaminu na doradcę - egzamin pisemny:

- a) warunkiem przystąpienia przez kandydata do drugiego etapu egzaminu na doradcę jest zaliczenie pierwszego etapu egzaminu na doradcę oraz wniesienie opłaty egzaminacyjnej w odpowiedniej wysokości,
 - b) drugi etap egzaminu na doradcę odbywa się nie później niż 8 tygodni od dnia przeprowadzenia pierwszego etapu tego egzaminu,
 - c) drugi etap egzaminu na doradcę składa się z zadań problemowych,
 - d) treść zadań problemowych obejmuje następujące zagadnienia: finanse przedsiębiorstw, rachunkowość finansową i analizę sprawozdań finansowych, analizę i wycenę instrumentów dłużnych, udziałowych, pochodnych i alternatywnych oraz zarządzanie portfelem,
 - e) warunkiem zaliczenia drugiego etapu egzaminu jest zaliczenie wszystkich zadań,
 - f) zasady punktacji i zaliczania zadań określa komisja w komunikacie; kandydaci mają możliwość zapoznania się z komunikatem przed rozpoczęciem egzaminu,
 - g) czas trwania drugiego etapu egzaminu wynosi 5 godzin,
 - h) kandydat rozwiązuje zadania na piśmie w formie pracy egzaminacyjnej, wpisując odpowiedzi na oddzielnych arkuszach dla każdego zadania, a po zakończeniu egzaminu zwraca komisji wszystkie materiały, w tym arkusze odpowiedzi z naniesionymi danymi identyfikacyjnymi,
 - i) informacje o zaliczeniu drugiego etapu egzaminu na doradcę ogłaszane są nie później niż na 30 dni przed przeprowadzeniem trzeciego etapu egzaminu w siedzibie urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz bez zbędnej zwłoki na stronach internetowych Komisji Nadzoru Finansowego,
 - j) informacje o indywidualnych wynikach drugiego etapu egzaminu na doradcę podawane są w Punkcie Informacyjnym Komisji Nadzoru Finansowego.
- 13) Obowiązują następujące zasady przeprowadzania trzeciego etapu egzaminu na doradcę - test pisemny:
- a) warunkiem przystąpienia przez kandydata do trzeciego etapu egzaminu na doradcę jest zaliczenie drugiego etapu egzaminu na doradcę oraz wniesienie opłaty egzaminacyjnej w odpowiedniej wysokości,
 - b) trzeci etap egzaminu na doradcę odbywa się nie później niż 3 miesiące od dnia przeprowadzenia drugiego etapu tego egzaminu,
 - c) trzeci etap egzaminu na doradcę składa się z zadań dotyczących dwóch zagadnień: zasad etyki zawodowej i zapobiegania przestępstwom na rynku kapitałowym, oraz rekomendacji inwestycyjnych dla określonych grup inwestorów dotyczących instrumentów notowanych na rynku kapitałowym,
 - d) warunkiem zaliczenia trzeciego etapu egzaminu na doradcę jest zaliczenie obydwu zadań,
 - e) zasady punktacji i zaliczania zagadnień określa komisja w komunikacie; kandydaci mają możliwość zapoznania się z komunikatem przed rozpoczęciem egzaminu,
 - f) czas trwania trzeciego etapu egzaminu na doradcę wynosi 2 godziny,
 - g) kandydat rozwiązuje zadania na piśmie w formie pracy egzaminacyjnej, wpisując odpowiedzi na arkuszach odpowiedzi, a po zakończeniu egzaminu zwraca komisji wszystkie materiały, w tym arkusze odpowiedzi z naniesionymi danymi identyfikacyjnymi,
 - h) informacje o zaliczeniu trzeciego etapu egzaminu na doradcę ogłaszane są nie później niż w terminie 14 dni od dnia przeprowadzenia tego etapu w siedzibie urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz bez zbędnej zwłoki na stronach internetowych Komisji Nadzoru Finansowego,

- i) informacje o indywidualnych wynikach trzeciego etapu egzaminu na doradcę podawane są w Punkcie Informacyjnym Komisji Nadzoru Finansowego.
- 14) Warunkiem zdania egzaminu na doradcę jest uzyskanie pozytywnego wyniku z trzeciego etapu tego egzaminu.
- 15) Informacje o zdaniu egzaminu na doradcę ogłaszane są nie później niż w ciągu 14 dni od dnia przeprowadzenia trzeciego etapu egzaminu na doradcę w siedzibie urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz bez zbędnej zwłoki na stronach internetowych Komisji Nadzoru Finansowego.
- 16) Osobom, które zdały egzamin na doradcę, Komisja wydaje zaświadczenie.
- 17) Każdy uczestnik może zwrócić się z wnioskiem o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego egzaminu na doradcę według następujących zasad:
 - a) każdy uczestnik egzaminu na doradcę może zwrócić się do komisji, za pośrednictwem Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, z wnioskiem o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku etapu egzaminu na doradcę, w którym brał udział; wniosek w tej sprawie powinien wpłynąć do urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w terminie nie dłuższym niż 4 dni robocze od daty ogłoszenia wyników danego etapu egzaminu na doradcę,
 - b) przewodniczący komisji informuje o pozytywnym lub negatywnym stanowisku komisji w terminie 15 dni roboczych od upływu terminu składania wniosków o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku danego etapu egzaminu na doradcę,
 - c) z ustaleń komisji w sprawie rozpatrzenia wniosków, o których mowa w lit. b, sporządzany jest aneks do protokołu z przebiegu etapu egzaminu, na zasadach określonych w pkt 10.

III. Zasady przeprowadzania egzaminów na agenta firmy inwestycyjnej

- 1) Egzamin na agenta firmy inwestycyjnej przeprowadza powołana na podstawie art. 128 ust. 6 ustawy przez Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego komisja egzaminacyjna dla agentów firm inwestycyjnych, zwana dalej "komisją".
- 2) Zakres tematyczny oraz terminy egzaminów na agenta firmy inwestycyjnej podawane są do wiadomości publicznej w sposób, o którym mowa w art. 128 ust. 4 ustawy.
- 3) Obowiązują następujące zasady postępowania kandydatów na agentów firm inwestycyjnych przed przystąpieniem do egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej:
 - a) w celu zgłoszenia na egzamin na agenta firmy inwestycyjnej należy przesłać do urzędu Komisji Nadzoru Finansowego wypełniony formularz wniosku rejestrowego z zaznaczeniem preferowanego przez siebie terminu egzaminu oraz zdjęcie,
 - b) w celu przystąpienia do egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej należy w terminie co najmniej 14 dni przed datą egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej określoną przez kandydata we wniosku rejestrowym wnieść opłatę egzaminacyjną; dowód wniesienia opłaty egzaminacyjnej powinien wpłynąć do urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w terminie co najmniej 14 dni przed datą egzaminu,
 - c) kandydat, który spełnił wymogi, o których mowa w lit. a i b, jest informowany pisemnie o miejscu i terminie egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej. Jeżeli kandydat nie określił we wniosku rejestrowym preferowanego przez siebie terminu, jest on kwalifikowany na pierwszy wolny termin.
- 4) Egzamin na agenta firmy inwestycyjnej przeprowadza się w wydzielonej sali lub salach, w warunkach umożliwiających zdającym samodzielność pracy, a komisji czuwanie nad zgodnym z regulaminem przebiegiem egzaminu.

- 5) Egzamin na agenta firmy inwestycyjnej przebiega w następujący sposób:
 - a) wejście na salę egzaminacyjną odbywa się za okazaniem dokumentu stwierdzającego tożsamość kandydata i zawierającego zdjęcie kandydata,
 - b) uczestnik egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej potwierdza własnoręcznym podpisem nadane mu przez komisję oznaczenie kodowe,
 - c) uczestnicy egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej nie mogą wносить na salę egzaminacyjną toreb podróжных, neseserów, okryć wierzchnich lub innych niedozwolonych przez komisję przedmiotów. W uzasadnionych warunkami lokalowymi przeprowadzanego egzaminu przypadkach komisja może odstąpić od powyższego zakazu.
- 6) Egzamin na agenta firmy inwestycyjnej przeprowadzany jest w formie testu, który składa się z 80 pytań.
- 7) Rozwiązywanie testu trwa 2 godziny. Czas rozpoczęcia i zakończenia rozwiązywania testu określa przewodniczący komisji lub upoważniona przez niego osoba.
- 8) W czasie egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej uczestnik nie powinien opuszczać sali. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący komisji, zastępca przewodniczącego komisji, członek komisji lub osoba upoważniona przez przewodniczącego komisji udziela zgody na opuszczenie sali - po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się uczestnika z innymi zdającymi i osobami postronnymi. Na czas nieobecności w sali egzaminacyjnej zdający przekazuje pracę egzaminacyjną przewodniczącemu komisji, zastępcy przewodniczącego komisji, członkowi komisji lub osobie upoważnionej przez przewodniczącego komisji. Czas nieobecności w sali egzaminacyjnej odnotowuje się na karcie odpowiedzi.
- 9) Przewodniczący komisji lub zastępca przewodniczącego komisji ma prawo wykluczyć z egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej osoby, które podczas tego egzaminu korzystały z cudzej pomocy, posługiwały się niedozwolonymi przez komisję materiałami pomocniczymi, pomagały innym uczestnikom egzaminu lub w inny sposób zakłócały przebieg egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej.
- 10) W przypadku naruszenia tajemnicy służbowej przewodniczący komisji może unieważnić przeprowadzony egzamin na agenta firmy inwestycyjnej - powiadamiając o tym Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Unieważnienie egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej może nastąpić zarówno w stosunku do wszystkich zdających, jak i poszczególnych uczestników.
- 11) Obowiązują następujące zasady postępowania po zakończeniu egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej:
 - a) po zakończeniu egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej kandydat zwraca kartę odpowiedzi, po uprzednim naniesieniu nadanego mu oznaczenia kodowego, oraz ponownie składa podpis na liście obecności. Karta odpowiedzi bez prawidłowo naniesionego oznaczenia kodowego nie będzie podlegała ocenie komisji,
 - b) kandydat, który zakończył egzamin przed ogłoszeniem końca egzaminu przez przewodniczącego komisji lub upoważnioną przez niego osobę, pozostawia swój test przy wyjściu. Kandydat będzie mógł ponownie otrzymać swój test na miejscu po ogłoszeniu zakończenia egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej lub w terminie późniejszym w urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego,
 - c) test egzaminacyjny po egzaminie na agenta firmy inwestycyjnej jest udostępniany do wiadomości publicznej w urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego.
- 12) Z przebiegu egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej komisja sporządza protokół, który powinien zawierać: imiona i nazwiska przewodniczącego komisji, zastępcy

przewodniczącego komisji, sekretarza komisji i pozostałych członków komisji, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej, opis ważniejszych zdarzeń, jakie zaszły w czasie jego trwania. Do protokołu należy dołączyć test egzaminacyjny w wersji podstawowej z kodami prawidłowych odpowiedzi, powiązania pytań zestawu podstawowego z zestawami egzaminacyjnymi, listę zdających oraz końcowe wyniki. Protokół podpisują przewodniczący komisji, zastępca przewodniczącego komisji, sekretarz komisji i pozostali członkowie komisji.

- 13) Każde pytanie testu egzaminacyjnego ocenia komisja według następujących zasad:
 - a) odpowiedź dobra - dwa punkty,
 - b) odpowiedź zła - minus jeden punkt (punkt ujemny),
 - c) brak odpowiedzi - zero punktów.
- 14) Wyłączną podstawę oceny stanowią odpowiedzi udzielone przez zdającego egzamin na załączonym do testu formularzu/karcie odpowiedzi. W przypadku niedostosowania się przez zdającego do instrukcji wypełniania karty odpowiedzi, komisja może w stosunku do niego odstąpić od oceny wyników egzaminu.
- 15) Warunkiem zdania egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej przez uczestnika jest otrzymanie co najmniej 107 punktów.
- 16) Termin i miejsce ogłoszenia wyników egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej oraz wydawania zaświadczeń o zdaniu egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej ustala przewodniczący komisji.
- 17) Wnioski o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej:
 - a) każdy uczestnik egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej może zwrócić się do komisji, za pośrednictwem Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, z wnioskiem o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej. Wniosek w tej sprawie powinien wpłynąć do urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w terminie nie dłuższym niż 4 dni robocze od daty ogłoszenia wyników egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej,
 - b) przewodniczący komisji informuje o pozytywnym lub negatywnym stanowisku komisji w terminie 15 dni roboczych od upływu terminu składania wniosków o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej,
 - c) z ustaleń komisji w sprawie rozpatrzenia wniosków, o których mowa w lit. b, sporządzany jest aneks do protokołu z przebiegu egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej, na zasadach określonych w pkt 12.
- 18) Osobom, które zdały egzamin na agenta firmy inwestycyjnej, komisja wydaje zaświadczenia o zdaniu egzaminu.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

REGULAMIN PRZEPROWADZANIA SPRAWDZIANU UMIEJĘTNOŚCI

- 1) Sprawdzenie umiejętności przeprowadza powołana na podstawie art. 128 ust. 6 ustawy przez Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego komisja egzaminacyjna dla doradców, zwana dalej "komisją".
- 2) Zakres tematyczny oraz terminy przeprowadzania sprawdzianów podawane są do wiadomości publicznej w sposób, o którym mowa w art. 128 ust. 4 ustawy.

- 3) Obowiązują następujące zasady postępowania przed przystąpieniem do sprawdzianu umiejętności:
 - a) w celu zgłoszenia na sprawdzian umiejętności należy przesłać do urzędu Komisji Nadzoru Finansowego wypełniony formularz wniosku rejestrowego z zaznaczeniem preferowanego przez siebie terminu przeprowadzenia sprawdzianu oraz zdjęcie,
 - b) w celu przystąpienia do sprawdzianu umiejętności należy w terminie co najmniej 14 dni przed datą sprawdzianu umiejętności określoną przez kandydata we wniosku rejestrowym wnieść opłatę za przeprowadzenie sprawdzianu umiejętności; dowód wniesienia opłaty za przeprowadzenie sprawdzianu umiejętności powinien wpłynąć do urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w terminie co najmniej 14 dni przed datą sprawdzianu umiejętności,
 - c) kandydat, który spełnił wymogi, o których mowa w lit. a i b, jest informowany pisemnie o miejscu i terminie przeprowadzenia sprawdzianu umiejętności. Jeżeli kandydat nie określił we wniosku rejestrowym preferowanego przez siebie terminu, jest on kwalifikowany na pierwszy wolny termin.
- 4) Sprawdzian umiejętności przeprowadza się w wydzielonej sali lub salach, w warunkach umożliwiających zdającym samodzielność pracy, a komisji czuwanie nad zgodnym z regulaminem przebiegiem sprawdzianu umiejętności.
- 5) Sprawdzian umiejętności przebiega w następujący sposób:
 - a) wejście na salę, w której przeprowadza się sprawdzian umiejętności, odbywa się za okazaniem dokumentu stwierdzającego tożsamość kandydata i zawierającego zdjęcie kandydata,
 - b) uczestnik sprawdzianu umiejętności potwierdza własnoręcznym podpisem nadane mu przez komisję oznaczenie kodowe,
 - c) uczestnicy sprawdzianu umiejętności nie mogą wносить na salę toreb podręcznych, neseserów, okryć wierzchnich lub innych niedozwolonych przez komisję przedmiotów. W uzasadnionych warunkami lokalowymi przeprowadzanego egzaminu przypadkach komisja może odstąpić od powyższego zakazu.
- 6) Sprawdzian umiejętności przeprowadzany jest w formie testu, który składa się z 30 pytań.
- 7) Rozwiązywanie testu trwa 90 minut. Czas rozpoczęcia i zakończenia rozwiązywania testu określa przewodniczący komisji lub upoważniona przez niego osoba.
- 8) W czasie sprawdzianu umiejętności uczestnik nie powinien opuszczać sali. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący komisji, zastępca przewodniczącego komisji, członek komisji lub osoba upoważniona przez przewodniczącego komisji udziela zgody na opuszczenie sali - po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się uczestnika z innymi zdającymi i osobami postronnymi. Na czas nieobecności w sali zdający przekazuje swoją pracę przewodniczącemu komisji, zastępcy przewodniczącego komisji, członkowi komisji lub osobie upoważnionej przez przewodniczącego komisji. Czas nieobecności w sali odnotowuje się na karcie odpowiedzi.
- 9) Przewodniczący komisji lub zastępca przewodniczącego komisji ma prawo wykluczyć ze sprawdzianu umiejętności osoby, które podczas sprawdzianu umiejętności korzystały z cudzej pomocy, posługiwały się niedozwolonymi przez komisję materiałami pomocniczymi, pomagały innym uczestnikom sprawdzianu umiejętności lub w inny sposób zakłócały przebieg sprawdzianu umiejętności.
- 10) W przypadku naruszenia tajemnicy służbowej przewodniczący komisji może unieważnić przeprowadzony sprawdzian umiejętności - powiadamiając o tym Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Unieważnienie sprawdzianu umiejętności może nastąpić zarówno w

stosunku do wszystkich zdających, jak i poszczególnych uczestników, za zwrotem wniesionych opłat egzaminacyjnych tym uczestnikom, którzy nie ponoszą odpowiedzialności za unieważnienie egzaminu.

- 11) Obowiązują następujące zasady postępowania po zakończeniu sprawdzianu umiejętności:
 - a) po zakończeniu sprawdzianu umiejętności kandydat zwraca kartę odpowiedzi, po uprzednim naniesieniu nadanego mu oznaczenia kodowego, oraz ponownie składa podpis na liście obecności. Karta odpowiedzi bez prawidłowo naniesionego oznaczenia kodowego nie będzie podlegała ocenie komisji,
 - b) kandydat, który zakończył sprawdzian umiejętności przed ogłoszeniem końca sprawdzianu umiejętności przez przewodniczącego komisji lub upoważnioną przez niego osobę, pozostawia swój test przy wyjściu; kandydat będzie mógł ponownie otrzymać swój test bezpośrednio po ogłoszeniu zakończenia sprawdzianu umiejętności lub w terminie późniejszym w urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego,
 - c) test egzaminacyjny po sprawdzianie umiejętności jest udostępniany do wiadomości publicznej.
- 12) Z przebiegu sprawdzianu umiejętności komisja sporządza protokół, który powinien zawierać: imiona i nazwiska przewodniczącego komisji, zastępcy przewodniczącego komisji, sekretarza komisji i pozostałych członków komisji, czas rozpoczęcia i zakończenia sprawdzianu umiejętności, opis ważniejszych zdarzeń, jakie zaszły w czasie jego trwania. Do protokołu należy dołączyć test egzaminacyjny w wersji podstawowej z kodami prawidłowych odpowiedzi, powiązania pytań zestawu podstawowego z zestawami egzaminacyjnymi, listę zdających oraz końcowe wyniki. Protokół podpisują przewodniczący komisji, zastępca przewodniczącego komisji, sekretarz komisji i pozostali członkowie komisji.
- 13) Każde pytanie sprawdzianu umiejętności ocenia komisja według następujących zasad:
 - a) odpowiedź dobra - dwa punkty,
 - b) odpowiedź zła - minus jeden punkt (punkt ujemny),
 - c) brak odpowiedzi - zero punktów.
- 14) Wyłączną podstawę oceny stanowią odpowiedzi udzielone przez zdającego sprawdzianu umiejętności na załączonym do testu formularzu/karcie odpowiedzi. W przypadku niedostosowania się przez zdającego do instrukcji wypełniania karty odpowiedzi, komisja może w stosunku do niego odstąpić od oceny wyników sprawdzianu umiejętności.
- 15) Warunkiem zdania sprawdzianu umiejętności przez uczestnika jest otrzymanie co najmniej 40 punktów.
- 16) Termin i miejsce ogłoszenia wyników sprawdzianu umiejętności oraz wydawania zaświadczeń o zdaniu sprawdzianu umiejętności ustala przewodniczący komisji.
- 17) Obowiązują następujące zasady dotyczące wniosków o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego sprawdzianu umiejętności:
 - a) każdy uczestnik sprawdzianu umiejętności może zwrócić się do komisji, za pośrednictwem Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego sprawdzianu umiejętności. Wniosek w tej sprawie powinien wpłynąć do urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w terminie nie dłuższym niż 4 dni robocze od daty ogłoszenia wyników sprawdzianu umiejętności,
 - b) przewodniczący komisji informuje o pozytywnym lub negatywnym stanowisku komisji w terminie 15 dni roboczych od upływu terminu składania wniosków o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego sprawdzianu umiejętności,

- c) z ustaleń komisji w sprawie rozpatrzenia odwołań sporządzany jest aneks do protokołu z przebiegu sprawdzianu umiejętności, na zasadach określonych w pkt 12.
- 18) Osobom, które zdały sprawdzian umiejętności, komisja wydaje zaświadczenia o zdaniu sprawdzianu umiejętności.

UZASADNIENIE

Projekt niniejszego rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 128 ust. 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.), który nakłada na ministra właściwego do spraw finansów publicznych obowiązek określenia w drodze rozporządzenia wysokości opłat za egzaminy na maklera, doradcę, agenta firmy inwestycyjnej oraz za przeprowadzenie sprawdzianu umiejętności oraz trybu i warunków dokonywania zwrotu wniesionych opłat, ustanowienia regulaminów przeprowadzania egzaminów na maklera, doradcę oraz agenta firmy inwestycyjnej oraz regulaminu przeprowadzania sprawdzianu umiejętności oraz określenia sposobów ustalania i wysokość wynagrodzeń członków komisji egzaminacyjnych za udział w posiedzeniach komisji egzaminacyjnych, przeprowadzanie egzaminów lub sprawdzianu umiejętności oraz przygotowywanie nowych pytań i zadań do elektronicznych zbiorów pytań i zadań (baz pytań i zadań) na egzaminy lub sprawdzian umiejętności. Przeprowadzenie egzaminu na agenta firmy inwestycyjnej oraz sprawdzianu umiejętności zostało określone w sposób analogiczny do egzaminu na maklera, z tym zastrzeżeniem, że test egzaminacyjny dla kandydatów na agenta firmy inwestycyjnej składa się z 80 pytań, a test na potrzeby przeprowadzenia sprawdzianu umiejętności składa się z 30 pytań (podczas gdy test egzaminacyjny na maklera składa się ze 120 pytań). Powyższe egzaminy i sprawdzian umiejętności przeprowadzane są jednoetapowo. Jedyne egzamin na doradcę przeprowadzany jest w trzech etapach.

Projekt rozporządzenia, oprócz regulaminów przeprowadzania egzaminów i sprawdzianu umiejętności, określa także wysokość opłat ponoszonych przez kandydatów na maklerów, doradców oraz agentów firm inwestycyjnych, a także tryb i warunki dokonywania zwrotu wniesionych opłat. I tak opłatę za egzamin na maklera ustalono w wysokości 500 zł, opłatę za każdy etap egzaminu na doradcę w wysokości 500 zł, opłatę za egzamin na agenta firmy inwestycyjnej w wysokości 400 zł oraz opłatę za przeprowadzenie sprawdzianu umiejętności w wysokości 200 zł. Wysokość tych opłat jest zróżnicowana z uwagi na zakresy tematyczne poszczególnych egzaminów oraz ilość pytań i etapów tych egzaminów.

Projekt rozporządzenia określa także wysokość wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnych. W projekcie zamieszczono różne stawki wynagrodzenia w zależności od pełnionej w komisji funkcji oraz z uwzględnieniem podziału na wynagrodzenia za udział w posiedzeniach komisji oraz za samo przeprowadzenie egzaminu. Wysokość tych wynagrodzeń uzależniona jest także od ilości etapów poszczególnych egzaminów oraz ilości pytań składających się na dany egzamin.

W opinii projektodawców regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt zostanie udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują przepisy projektowanych regulacji

Niniejsze rozporządzenie oddziałuje na osoby przystępujące do egzaminu na maklera papierów wartościowych, doradcę inwestycyjnego oraz agenta firmy inwestycyjnej.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Brak wpływu.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Treść projektu zostanie uzgodniona w trybie uzgodnień międzyresortowych, przy udziale przedstawicieli zainteresowanych resortów oraz instytucji rynkowych.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia

**w sprawie egzaminu uzupełniającego dla maklerów papierów wartościowych
uprawnającego do wykonywania czynności doradztwa inwestycyjnego**

Na podstawie art. 218 ust. 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr, poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wysokość opłat za egzamin uzupełniający oraz tryb i warunki dokonywania zwrotu wniesionych opłat;
- 2) regulamin przeprowadzania egzaminu uzupełniającego;
- 3) sposób ustalania i wysokość wynagrodzeń członków komisji egzaminacyjnej za udział w posiedzeniach, przeprowadzenie egzaminu uzupełniającego oraz przygotowanie projektów pytań na egzamin uzupełniający.

§ 2. Opłatę za egzamin uzupełniający ustala się w wysokości 150 zł.

§ 3. 1. Makler papierów wartościowych przystępujący do egzaminu uzupełniającego, który z ważnych, nagłych przyczyn losowych nie może przystąpić w oznaczonym terminie do egzaminu uzupełniającego, może wystąpić z wnioskiem do Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego o zaliczenie wniesionej opłaty za egzamin uzupełniający na poczet egzaminu uzupełniającego wyznaczonego w innym terminie lub zwrot wniesionej opłaty.

2. Realizacja wniosku, o którym mowa w ust. 1 wniesionego:

- 1) w terminie co najmniej na 7 dni przed datą egzaminu uzupełniającego - odbywa się bez potrącenia kosztów manipulacyjnych;
- 2) w terminie krótszym niż 7 dni przed datą egzaminu uzupełniającego - odbywa się z potrąceniem równowartości 50 % wniesionej opłaty tytułem kosztów manipulacyjnych.

3. Wniosek o zwrot wniesionej opłaty zgłoszony z datą egzaminu uzupełniającego lub później nie upoważnia do zwrotu wniesionej opłaty. O dochowaniu terminów, o których mowa w

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

ust. 2, decyduje data stempla pocztowego lub data złożenia wniosku w urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 4. Egzamin uzupełniający przeprowadza się zgodnie z regulaminem przeprowadzania egzaminu uzupełniającego stanowiącym załącznik do rozporządzenia.

§ 5. Wysokość wynagrodzenia członka komisji egzaminacyjnej jest ustalana, z zastrzeżeniem § 6, przy uwzględnieniu liczby posiedzeń, w których uczestniczył członek komisji.

§ 6. Łączne wynagrodzenie członka komisji egzaminacyjnej z tytułu udziału w posiedzeniach komisji nie może być wyższe niż czterokrotność wynagrodzenia przysługującego za udział w jednym posiedzeniu.

§ 7. 1. Wynagrodzenie przewodniczącego komisji egzaminacyjnej dla maklerów wynosi:

- 1) za udział w posiedzeniu komisji związanym z danym egzaminem - 275 zł;
- 2) za przeprowadzenie egzaminu – 1.100 zł.

2. Wynagrodzenie zastępcy przewodniczącego oraz członka komisji, o której mowa w ust. 1, pełniącego funkcję sekretarza wynosi:

- 1) za udział w posiedzeniu komisji związanym z danym egzaminem - 250 zł;
- 2) za przeprowadzenie egzaminu – 1.000 zł.

3. Wynagrodzenie każdego z pozostałych członków komisji, o której mowa w ust. 1, wynosi:

- 1) za udział w posiedzeniu komisji związanym z danym egzaminem - 225 zł;
- 2) za przeprowadzenie egzaminu - 900 zł.

§ 8. Wynagrodzenie za przygotowanie nowych pytań lub zadań do elektronicznych zbiorów pytań i zadań (baz pytań i zadań) na egzamin uzupełniający ustala się jako iloczyn stawki 50 zł i liczby przygotowanych pytań i zadań do elektronicznych zbiorów pytań i zadań.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów

Załącznik
do rozporządzenia Ministra Finansów
z dnia

REGULAMIN PRZEPROWADZANIA EGZAMINU UZUPEŁNIAJĄCEGO

- 1) Egzamin uzupełniający przeprowadza powołana na podstawie art. 128 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 104 poz. 708, Nr 157, poz. 1119 oraz z 2008 r. Nr, poz.), przez Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego komisja egzaminacyjna dla maklerów, zwana dalej "komisją".
- 2) Zakres tematyczny oraz terminy przeprowadzania egzaminu uzupełniającego podawane są do wiadomości publicznej w sposób, o którym mowa w art. 128 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.
- 3) Obowiązują następujące zasady postępowania kandydatów przed przystąpieniem do egzaminu uzupełniającego:
 - a) w celu zgłoszenia na egzamin uzupełniający należy przesłać do urzędu Komisji Nadzoru Finansowego wypełniony formularz wniosku rejestrowego z zaznaczeniem preferowanego przez siebie terminu egzaminu uzupełniającego oraz zdjęcie,
 - b) w celu przystąpienia do egzaminu uzupełniającego należy w terminie co najmniej 14 dni przed datą egzaminu uzupełniającego określoną przez kandydata we wniosku rejestrowym wnieść opłatę za egzamin uzupełniający. Dowód wniesienia opłaty za egzamin uzupełniający powinien wpłynąć do urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w terminie co najmniej 14 dni przed datą egzaminu uzupełniającego,
 - c) kandydat, który spełnił wymogi, o których mowa w lit. a i b, jest informowany pisemnie o miejscu i terminie egzaminu uzupełniającego. Jeżeli kandydat nie określił we wniosku rejestrowym preferowanego przez siebie terminu, jest on kwalifikowany na pierwszy wolny termin.
- 4) Egzamin uzupełniający przeprowadza się w wydzielonej sali, zwanej dalej „salą egzaminacyjną” lub salach egzaminacyjnych, w warunkach umożliwiających zdającym samodzielność pracy, a komisji czuwanie nad zgodnym z regulaminem przebiegiem egzaminu uzupełniającego.
- 5) Egzamin uzupełniający przebiega w następujący sposób:
 - a) wejście na salę egzaminacyjną odbywa się za okazaniem dokumentu stwierdzającego tożsamość kandydata i zawierającego zdjęcie kandydata,
 - b) kandydat będący uczestnikiem egzaminu uzupełniającego potwierdza własnoręcznym podpisem nadane mu przez komisję oznaczenie kodowe,
 - c) uczestnicy egzaminu uzupełniającego nie mogą wносить na salę egzaminacyjną toreb podręcznych, neseserów, okryć wierzchnich lub innych niedozwolonych przez komisję przedmiotów. W uzasadnionych warunkami lokalowymi przeprowadzanego egzaminu uzupełniającego przypadkach komisja może odstąpić od powyższego zakazu.

- 6) Egzamin uzupełniający przeprowadzany jest w formie testu, który składa się z 30 pytań.
- 7) Rozwiązywanie testu trwa 1 godzinę. Czas rozpoczęcia i zakończenia rozwiązywania testu określa przewodniczący komisji lub upoważniona przez niego osoba.
- 8) W czasie egzaminu uzupełniającego uczestnik nie powinien opuszczać sali egzaminacyjnej. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący komisji, zastępca przewodniczącego komisji, członek komisji lub osoba upoważniona przez przewodniczącego komisji udziela zgody na opuszczenie sali egzaminacyjnej - po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się uczestnika z innymi zdającymi i osobami postronnymi oraz posługiwania się niedozwolonymi materiałami pomocniczymi. Na czas nieobecności w sali egzaminacyjnej zdający przekazuje pracę egzaminacyjną przewodniczącemu komisji, zastępcy przewodniczącego komisji, członkowi komisji lub osobie upoważnionej przez przewodniczącego komisji. Czas nieobecności w sali egzaminacyjnej odnotowuje się na karcie odpowiedzi.
- 9) Przewodniczący komisji lub zastępca przewodniczącego komisji ma prawo wykluczyć z egzaminu uzupełniającego osoby, które podczas egzaminu korzystały z cudzej pomocy, posługiwały się niedozwolonymi przez komisję materiałami pomocniczymi, pomagały innym uczestnikom egzaminu uzupełniającego lub w inny sposób zakłócały przebieg egzaminu uzupełniającego.
- 10) W przypadku naruszenia tajemnicy służbowej przewodniczący komisji może unieważnić przeprowadzony egzamin uzupełniający - powiadamiając o tym Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Unieważnienie egzaminu uzupełniającego może nastąpić zarówno w stosunku do wszystkich zdających, jak i poszczególnych uczestników, za zwrotem wniesionych opłat za egzamin uzupełniający tym uczestnikom, którzy nie ponoszą odpowiedzialności za unieważnienie egzaminu uzupełniającego.
- 11) Obowiązują następujące zasady postępowania po zakończeniu egzaminu uzupełniającego:
 - a) po zakończeniu egzaminu uzupełniającego uczestnik zwraca kartę odpowiedzi, po uprzednim naniesieniu nadanego mu oznaczenia kodowego, oraz ponownie składa podpis na liście obecności; karta odpowiedzi bez prawidłowo naniesionego oznaczenia kodowego nie będzie podlegała ocenie komisji,
 - b) uczestnik, który zakończył egzamin uzupełniający przed ogłoszeniem końca tego egzaminu przez przewodniczącego komisji lub upoważnioną przez niego osobę, pozostawia swój test przy wyjściu. Uczestnik będzie mógł ponownie otrzymać swój test bezpośrednio po ogłoszeniu zakończenia egzaminu uzupełniającego lub w terminie późniejszym w urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego,
 - c) test egzaminacyjny po egzaminie uzupełniającym jest udostępniany w urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego po rozpatrzeniu wniosków o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego egzaminu uzupełniającego.
- 12) Z przebiegu egzaminu uzupełniającego komisja sporządza protokół, który powinien zawierać: imiona i nazwiska przewodniczącego komisji, zastępcy przewodniczącego komisji, sekretarza komisji i pozostałych członków komisji, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu uzupełniającego, opis ważniejszych zdarzeń, jakie zaszły w czasie jego trwania. Do protokołu należy dołączyć test egzaminacyjny w wersji podstawowej z kodami prawidłowych odpowiedzi, powiązania pytań zestawu podstawowego z zestawami egzaminacyjnymi, listę zdających uczestników oraz końcowe wyniki. Protokół podpisują przewodniczący komisji, zastępca przewodniczącego komisji, sekretarz komisji i pozostali członkowie komisji.
- 13) Każde pytanie testu egzaminacyjnego ocenia komisja według następujących zasad:

- a) odpowiedź dobra - dwa punkty,
 - b) odpowiedź zła - minus jeden punkt (punkt ujemny),
 - c) brak odpowiedzi - zero punktów.
- 14) Wyłączną podstawę oceny stanowią odpowiedzi udzielone przez zdającego egzamin uzupełniający na załączonym do testu formularzu/karcie odpowiedzi. W przypadku niedostosowania się przez zdającego do instrukcji wypełniania karty odpowiedzi, komisja może w stosunku do niego odstąpić od oceny wyników egzaminu uzupełniającego.
- 15) Warunkiem złożenia egzaminu uzupełniającego z wynikiem pozytywnym przez uczestnika jest otrzymanie co najmniej 40 punktów.
- 16) Termin i miejsce ogłoszenia wyników egzaminu uzupełniającego oraz wydawania zaświadczeń o złożeniu egzaminu uzupełniającego ustala przewodniczący komisji.
- 17) Obowiązują następujące zasady dotyczące wniosków o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego egzaminu uzupełniającego:
- a) każdy uczestnik egzaminu uzupełniającego może zwrócić się do komisji, za pośrednictwem Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego egzaminu uzupełniającego; wniosek w tej sprawie powinien wpłynąć do urzędu Komisji Nadzoru Finansowego w terminie nie dłuższym niż 4 dni robocze od daty ogłoszenia wyników egzaminu uzupełniającego,
 - b) przewodniczący komisji informuje o pozytywnym lub negatywnym stanowisku komisji w terminie 15 dni roboczych od upływu terminu składania wniosków o ponowne sprawdzenie prawidłowości oceny wyniku złożonego egzaminu uzupełniającego przez uczestnika,
 - c) z ustaleń komisji w sprawie rozpatrzenia wniosków, o których mowa w lit. b, sporządzany jest aneks do protokołu z przebiegu egzaminu uzupełniającego, na zasadach określonych w pkt 12.
- 18) Osobom, które złożyły egzamin uzupełniający z wynikiem pozytywnym, komisja wydaje zaświadczenia o złożeniu egzaminu uzupełniającego.

U Z A S A D N I E N I E

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 218 ust. 2a ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Celem przedmiotowego aktu prawnego jest wyraźne unormowanie w systemie prawnym wszelkich kwestii związanych z przeprowadzaniem egzaminu uzupełniającego dla maklerów papierów wartościowych, którzy zostali wpisani na listę maklerów papierów wartościowych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi tj. przed dniem 24 października 2005 r. Oznaczony egzamin daje uprawnienie maklerom, którzy uzyskali wpis na listę maklerów papierów wartościowych przed powyższą datą do uzyskania uprawnień, na mocy których będą mogli oni wykonywać czynności doradztwa inwestycyjnego. Są to bowiem czynności, do wykonywania których – w związku z rozszerzeniem uprawnień, na mocy w/w ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. – uprawniona jest obecnie osoba, która została wpisana na listę maklerów.

Egzamin uzupełniający przeprowadzany jest od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, jednakże umocowanie do przeprowadzania takiego egzaminu wynika aktualnie z normy art. 218 ust. 2 ustawy o obrocie nakazującej w przypadku egzaminu uzupełniającego odpowiednie stosowanie przepisów wydanych na podstawie art. 128 ust. 11 pkt 1 i 2 dotyczących zagadnień związanych z egzaminem na maklera papierów wartościowych. Wprowadzenie rozporządzenia zapewni istnienie jednoznacznych, nie zaś konstruowanych w drodze analogii, norm określających wysokość opłat za egzamin uzupełniający oraz zasad przeprowadzania samego egzaminu uzupełniającego (regulamin egzaminu).

W nawiązaniu do powyższej okoliczności wskazuje się, że rozporządzenie w projektowanych przepisach zarówno w sposobie, w jaki określa się wysokość wynagrodzenia poszczególnych członków komisji egzaminacyjnej dla maklerów papierów wartościowych, wysokości wynagrodzenia za pytanie egzaminacyjne, unormowania kwestii uiszczenia i zwrotu opłat za egzamin uzupełniający, jak też zasad przeprowadzania egzaminu uzupełniającego wzoruje się na rozwiązaniach przyjętych w uregulowaniach rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 lutego 2006 r. w sprawie egzaminów na maklera papierów wartościowych, doradcę inwestycyjnego i agenta firmy inwestycyjnej oraz sprawdzianu umiejętności (Dz.U. Nr 25, poz. 189). W odniesieniu do takich elementów jak czas trwania egzaminu, wysokości opłaty za egzamin uzupełniający czy też liczby pytań zaliczających egzamin rozporządzenie uwzględnia dotychczasową praktykę przeprowadzania tego rodzaju egzaminów.

W opinii projektodawców regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt zostanie udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują przepisy projektowanych regulacji

Niniejsze rozporządzenie oddziałuje na maklerów papierów wartościowych, którzy zostali wpisani na listę maklerów papierów wartościowych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, tj. przed dniem 24 października 2005 r.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Brak wpływu.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Treść projektu zostanie uzgodniona w trybie uzgodnień międzyresortowych, przy udziale przedstawicieli zainteresowanych resortów oraz instytucji rynkowych.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

25/06/BS

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia2008

w sprawie szczególnych zasad rachunkowości domów maklerskich

Na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczególne zasady rachunkowości domów maklerskich, w tym zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym oraz odpowiednio w sprawozdaniu finansowym jednostek powiązanych oraz w sprawozdaniach z działalności.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa - ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
- 2) ustawa o obrocie instrumentami finansowymi - ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119);
- 3) ustawa o giełdach towarowych - ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 121, poz. 1019, z późn. zm.³⁾);
- 4) dom maklerski - niebędący bankiem podmiot prowadzący przedsiębiorstwo maklerskie, w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 5) towarowy dom maklerski - podmiot działający na podstawie art. 2 pkt 8 ustawy o giełdach towarowych;
- 6) fundusz inwestycyjny - osobę prawną, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.⁴⁾);
- 7) fundusz rozliczeniowy - fundusz, o którym mowa w art. 65 ust. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 8) towary giełdowe - towary giełdowe, o których mowa w art. 2 pkt 2 lit. d i e ustawy o giełdach towarowych;
- 9) afiliacja - pośredniczenie członka giełdy lub członka rynku pozagiełdowego w zawieraniu transakcji na rynku regulowanym przez dom maklerski;

- 10) klient - osobę prawną, fizyczną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, korzystającą z usług świadczonych przez dom maklerski na podstawie umowy, przy czym za klienta nie uważa się domu maklerskiego zawierającego transakcje z wykorzystaniem afiliacji, o której mowa w pkt 9;
- 11) jednostki powiązane - grupę jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 43 ustawy;
- 12) system kojarzenia ofert - system obrotu instrumentami finansowymi, określonymi w pkt 19, w którym przeciwstawne oferty kojarzone są według zasady najkorzystniejszej ceny, bez ustalania kursów otwarcia i zamknięcia;
- 13) dzień bilansowy - dzień, na który sporządza się sprawozdanie finansowe na podstawie art. 45 ustawy, a także sprawozdania sporządzane przez dom maklerski na podstawie innych przepisów;
- 14) izba gospodarcza - izbę, o której mowa w art. 92 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 15) instrumenty finansowe - instrumenty finansowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a-d ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz udziały i towary giełdowe;
- 16) rynek regulowany - rynek, o którym mowa w art. 14 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 17) uczestnik systemu rekompensat - dom maklerski uczestniczący w systemie, o którym mowa w dziale V ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
- 18) skonsolidowane sprawozdanie finansowe domu maklerskiego - sprawozdanie finansowe jednostek powiązanych sporządzone zgodnie z zasadami, o których mowa w przepisach określających szczegółowe zasady sporządzania przez jednostki inne niż banki i zakłady ubezpieczeń sprawozdania finansowego jednostek powiązanych;
- 19) instrument pochodny - instrument finansowy spełniający łącznie następujące warunki:
 - a) jego wartość zależy od określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego, ceny towaru, kursu wymiany waluty obcej, indeksu opartego na cenie lub stopie procentowej, albo innej zmiennej,
 - b) nie wymaga żadnej płatności początkowej lub wymaga tylko niewielkiej inwestycji początkowej w stosunku do kwoty kontraktu,
 - c) jego rozliczenie nastąpi w przyszłości;
- 20) zamortyzowany koszt składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego - wartość, w jakiej składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe zostały wycenione w momencie początkowego ujęcia, pomniejszoną o spłaty kwoty kapitału oraz powiększoną lub pomniejszoną o umorzenia wszelkich różnic między wartością początkową a wartością w terminie zapadalności oraz pomniejszoną o odpisy z tytułu trwałej wartości;
- 21) efektywna stopa procentowa - stopę, która dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez okres do zapadalności lub do momentu następnej rynkowej wyceny, stanowiącą wewnętrzną stopę zwrotu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego za dany okres; ustalenie tej stopy obejmuje wszystkie opłaty płacone lub otrzymywane przez dom maklerski;
- 22) alternatywny system obrotu - system, o którym mowa w art. 3 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.

Rozdział 2

Ujmowanie w księgach rachunkowych operacji dotyczących domu maklerskiego

§ 3. W pasywach bilansu domu maklerskiego wykazuje się zobowiązania powstałe z tytułu zgromadzenia środków pieniężnych należących do klientów na rachunkach pieniężnych klientów oraz innych kontach klientów w domu maklerskim.

§ 4. Papiery wartościowe klientów, zapisane na rachunkach papierów wartościowych prowadzonych przez dom maklerski bądź przechowywane przez dom maklerski w formie dokumentu, wykazuje się pozaksięgowo, w ujęciu wartościowym i ilościowym.

§ 5. Instrumenty finansowe nabyte w imieniu i na rachunek własny domu maklerskiego ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień zawarcia transakcji.

§ 6. 1. Wpłaty i dopłaty na rzecz funduszu rozliczeniowego oraz zwrot nadpłat lub części wkładów z tego funduszu ujmuje się na kontach rozrachunkowych.

2. Wartość całości lub części wniesionych wpłat przeznaczonych na pokrycie zobowiązań uczestników funduszu rozliczeniowego zwiększa pozostałe koszty operacyjne.

§ 7. 1. Obowiązkowe wpłaty do systemu rekompensat, o którym mowa w dziale V ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, wykazuje się jako należności uczestnika systemu rekompensat od Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych.

2. Rezerwy, o których mowa w art. 138 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, tworzy się w ciężar kosztów w momencie wpłaty do systemu rekompensat. Rezerwy te wykazuje się jako odpisy aktualizujące wartość należności uczestnika systemu rekompensat od Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, do wysokości tych wpłat.

3. Pożytki naliczone w związku z zarządzaniem środkami pieniężnymi zgromadzonymi w systemie rekompensat przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych, przysługujące każdemu uczestnikowi systemu rekompensat, powiększają należności uczestnika systemu rekompensat od Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i wykazywane są jako rozliczenia międzyokresowe ujmowane w pasywach bilansu uczestnika systemu rekompensat.

4. Koszty prowadzenia przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych systemu rekompensat, opłaty należne z tytułu zarządzania systemem rekompensat oraz wypłaty środków pieniężnych z tytułu roszczeń przysługujących uprawnionym podmiotom, określonym w dziale V ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w części pochodzącej z pożytków, o których mowa w ust. 3, wykazywane są jako koszty uzyskania pożytków i pomniejszają należności uczestnika systemu rekompensat.

§ 8. 1. Dom maklerski w dniu nabycia lub powstania poszczególnych składników instrumentów finansowych dokonuje ich klasyfikacji do następujących kategorii:

1) aktywa finansowe i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu - instrumenty finansowe nabyte w imieniu i na rachunek własny domu maklerskiego lub zobowiązania finansowe, które zostały nabyte lub powstały w celu uzyskania korzyści w wyniku krótkoterminowych (w terminie do trzech miesięcy) wahań cen; składnik instrumentów finansowych należy zaliczyć do aktywów przeznaczonych do obrotu, jeżeli - niezależnie od powodu, dla którego został nabyty - stanowi część portfela, który, jak wskazują dowody, wykorzystywany był ostatnio dla realizacji korzyści w wyniku wahań cen; instrumenty pochodne będące aktywami finansowymi lub zobowiązaniami finansowymi zawsze uznaje się za przeznaczone do obrotu, z wyjątkiem sytuacji, gdy są one z założenia i faktycznie

aktywami finansowymi lub zobowiązaniami finansowymi służącymi do zrównoważenia zmiany wartości godziwej lub przepływów środków pieniężnych zabezpieczanej pozycji;

- 2) pożyczki udzielone oraz należności własne - pożyczki udzielone przez dom maklerski oraz inne należności własne domu maklerskiego, z wyjątkiem tych pożyczek udzielonych oraz należności własnych, które dom maklerski przeznacza do sprzedaży w krótkim terminie (do trzech miesięcy), które uznaje się za aktywa zaliczone do kategorii określonej w pkt 1;
- 3) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności - instrumenty finansowe nabyte w imieniu i na rachunek własny domu maklerskiego lub o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie zapadalności, z wyjątkiem pożyczek udzielonych i należności własnych;
- 4) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - instrumenty finansowe nabyte w imieniu i na rachunek własny domu maklerskiego niespełniające warunku zaliczenia do kategorii wymienionych w pkt 1-3.

2. Dom maklerski sporządza dokumentację opisującą przyjęte zasady zaliczania poszczególnych składników instrumentów finansowych do wymienionych w ust. 1 kategorii.

§ 9. W momencie początkowego ujęcia składników instrumentów finansowych lub zobowiązań finansowych dom maklerski wycenia je w wysokości kosztu (ceny nabycia), czyli według wartości godziwej uiszczonej lub otrzymanej zapłaty. Koszty transakcji są włączane do wyceny wartości początkowej instrumentów finansowych i zobowiązań finansowych. Jeśli koszty transakcji są nieistotne, to można ich nie uwzględniać w wartości początkowej instrumentów finansowych i zobowiązań finansowych.

§ 10. 1. Wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów i związanych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych ustala się oddzielnie. Nie można kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów związanych z nimi oraz zysków i strat nadzwyczajnych, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Instrument finansowy może być skompensowany z zobowiązaniem finansowym oraz wykazywany w bilansie w kwocie netto, jeśli dom maklerski:

- 1) posiada tytuł prawny do dokonania kompensaty kwot ujętych w sprawozdaniu;
- 2) zamierza rozliczyć transakcję w kwocie netto albo zrealizować prawo wynikające z instrumentu finansowego i jednocześnie uregulować zobowiązanie.

§ 11. Obowiązek przeprowadzenia inwentaryzacji, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy, uważa się za spełniony, jeżeli saldo należności i zobowiązań w stosunku do domów maklerskich i towarowych domów maklerskich z tytułu nierozliczonych transakcji zawartych na rynku regulowanym i zabezpieczonych funduszem rozliczeniowym, ustalone przez dom maklerski, według stanu na dzień bilansowy, zostanie potwierdzone przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych na pisemne żądanie domu maklerskiego.

Rozdział 3

Wycena aktywów i pasywów

§ 12. Wyceny aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych nabytych w imieniu i na rachunek własny domu maklerskiego dokonuje się na dzień bilansowy, zgodnie z ustawą oraz w ten sposób, że:

- 1) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu wycenia się według wartości rynkowej, a aktywa finansowe, dla których nie istnieje aktywny rynek - według określonej w inny sposób wartości godziwej; różnicę wartości rynkowej lub wartości godziwej zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu;
- 2) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej;
- 3) pożyczki udzielone oraz należności własne, które nie zostały zaliczone do kategorii aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej;
- 4) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny;
- 5) akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych wycenia się według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, lub według wartości godziwej, natomiast akcje i udziały, dla których nie istnieje aktywny rynek i których wartości godziwej nie można ustalić w wiarygodny sposób, a także powiązane z nimi instrumenty pochodne, które muszą być rozliczone przez dostawę tych akcji i udziałów, wycenia się według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości;
- 6) aktywa finansowe, których wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, wycenia się według zamortyzowanego kosztu;
- 7) zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się według wartości godziwej, z zastrzeżeniem, że zobowiązania finansowe będące instrumentami pochodnymi powiązanymi z akcjami i udziałami, dla których nie istnieje aktywny rynek i których wartości godziwej nie można ustalić w wiarygodny sposób, a które muszą być rozliczone przez dostawę tych akcji i udziałów, należy wycenić według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Skutki zmiany wartości godziwej zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu odnosi się odpowiednio do przychodów lub kosztów z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu;
- 8) zobowiązania finansowe nieprzeznaczone do obrotu i niebędące instrumentami pochodnymi wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

§ 13. Przy wycenie rozchodu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu lub dostępnych do sprzedaży, nabytych w imieniu i na rachunek własny domu maklerskiego po różnych cenach i charakteryzujących się jednakowymi lub podobnymi cechami, stosuje się metody, o których mowa w art. 34 ust. 4 pkt 1-3 ustawy.

§ 14. W sprawach dotyczących instrumentów finansowych, które nie zostały uregulowane w ustawie oraz w niniejszym rozporządzeniu, stosuje się przepisy określające szczegółowe zasady uznawania, metody wyceny, zakres ujawniania i sposób prezentacji instrumentów finansowych.

§ 15. Dla ustalenia ceny sprzedaży netto instrumentów finansowych nabytych we własnym imieniu i na rachunek własny domu maklerskiego stosuje się zasady ustalania ceny bieżącej instrumentów finansowych klientów określone w § 16, 17 i 20.

§ 16. 1. Wyceny instrumentów finansowych, z wyłączeniem kontraktów terminowych, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych klientów prowadzonych przez dom

maklerski, znajdujących się we wtórnym obrocie instrumentami finansowymi, dokonuje się na każdy dzień roboczy według cen bieżących, z zastrzeżeniem ust. 9.

2. Przez cenę bieżącą rozumie się:

- 1) w przypadku papierów wartościowych notowanych na rynku regulowanym, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4:
 - a) w systemie notowań ciągłych, na których wyznaczany i ogłaszany jest kurs zamknięcia - ostatni kurs zamknięcia w systemie notowań ciągłych,
 - b) w systemie notowań ciągłych bez odrębnego wyznaczania kursu zamknięcia - cenę średnią transakcji ważoną wolumenem obrotu z ostatniego dnia, w którym zawarto transakcję,
 - c) w systemie notowań jednolitych - ostatni kurs ustalony w systemie kursu jednolitego,
 - d) w systemie notowań polegającym na jednoczesnym wystawieniu ceny kupna i ceny sprzedaży tego samego papieru wartościowego - ostatnią najniższą cenę z ofert kupna;
- 2) w przypadku instrumentów finansowych notowanych w systemie kojarzenia ofert - cenę, po jakiej została zawarta ostatnia transakcja;
- 3) w przypadku zdematerializowanych papierów wartościowych, dla których nie jest możliwe zastosowanie metod wyceny, o których mowa w pkt 1 - według ostatniej, najniższej ceny:
 - a) zaproponowanej w wyniku ogłoszenia wezwania albo
 - b) po jakiej zawarto transakcję pakietową;
- 4) w przypadku papierów wartościowych notowanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których, ze względu na reguły przyjęte na danym rynku, za najbardziej reprezentatywny kurs uznaje się inny niż podany w pkt 1 lit. a-d, szczegółowe metody i kryteria wyceny określa dom maklerski.

3. Przez cenę bieżącą dłużnych papierów wartościowych z naliczanymi odsetkami rozumie się wyrażoną wartościowo cenę ustaloną w stosunku procentowym do wartości nominalnej, powiększoną o naliczone odsetki.

4. Dłużne papiery wartościowe nabywane z dyskontem lub premią wycenia się z zastosowaniem odpowiednio odpisów dyskonta lub amortyzacji premii.

5. Przez cenę bieżącą jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych rozumie się ostatnią ogłoszoną przez fundusz inwestycyjny wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa.

6. Towary giełdowe wycenia się według zasad określonych w ust. 2 pkt 1.

7. Jeżeli ostatnia cena bieżąca na danym rynku lub w danym systemie notowań nie jest dostępna lub jest dostępna, ale ze względu na termin zawarcia ostatniej transakcji nie odzwierciedla wartości rynkowej papieru wartościowego w dniu wyceny, wyceniając ten papier wartościowy, należy uwzględnić ceny w zgłoszonych najlepszych ofertach kupna i sprzedaży, z tym że uwzględnianie wyłącznie ceny w ofertach sprzedaży jest niedopuszczalne. Jeżeli oferty, o których mowa w zdaniu poprzednim, zostały zgłoszone po raz ostatni w takim terminie, że wycena papierów wartościowych w oparciu o te oferty nie odzwierciedlałaby wartości rynkowej papieru wartościowego, uznaje się, że nie jest możliwe ustalenie ceny bieżącej dla tych papierów wartościowych według zasad, o których mowa w ust. 2.

8. Jeżeli dla danych papierów wartościowych nie można określić ceny według zasad określonych w ust. 2, ale cenę taką można określić dla papierów wartościowych tożsamyh w prawach z papierami wartościowymi należącymi do klientów, to dla potrzeb wyceny papiery wartościowe należące do klientów traktuje się tak, jakby były papierami wartościowymi spełniającymi te warunki.

9. W przypadku gdy nie jest możliwa wycena aktywów klientów według metod, o których mowa w ust. 1-8, aktywa te wycenia się według wartości godziwej, pozwalającej na rzetelne odzwierciedlenie wartości tych aktywów.

§ 17. Za podstawę wyceny papierów wartościowych klientów przyjmuje się, gdy papier wartościowy jest przedmiotem obrotu:

- 1) na kilku rynkach giełdowych - kurs ustalony na tej giełdzie, na której wolumen obrotów był największy;
- 2) w więcej niż jednym systemie notowań na jednej giełdzie - kurs ustalony w tym systemie notowań, w którym wolumen obrotów był największy;
- 3) na rynku giełdowym i jednocześnie na rynku pozagiełdowym - kurs ustalony na tym z rynków, na którym wolumen obrotów był największy;
- 4) na więcej niż jednym rynku pozagiełdowym - cenę bieżącą ustaloną na tym z rynków, którego wolumen obrotów był największy;
- 5) w więcej niż jednym systemie notowań na jednym rynku pozagiełdowym - cenę bieżącą ustaloną w tym systemie notowań, w którym wolumen obrotów był największy.

§ 18. 1. Zdematerializowane papiery wartościowe nienotowane na rynku regulowanym oraz na alternatywnym systemie obrotu, należące do klientów, zapisane na rachunkach papierów wartościowych prowadzonych przez dom maklerski, wycenia się według wartości nominalnej.

2. Papiery wartościowe inne niż zdematerializowane, przechowywane przez dom maklerski w formie dokumentu, wycenia się według wartości nominalnej.

§ 19. Aktywa i pasywa bilansowe oraz zobowiązania pozabilansowe wyrażone w walutach obcych wykazuje się w złotych po przeliczeniu według kursu średniego danej waluty ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na dzień bilansowy.

§ 20. 1. Papiery wartościowe wyrażone w walutach obcych wycenia się w walucie kraju notowania lub - w przypadku nienotowanych papierów wartościowych - w walucie, w której papier wartościowy jest nominowany, i wykazuje się w walucie polskiej po przeliczeniu według średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień wyceny.

2. Jeżeli papiery wartościowe wyrażone w walutach obcych są notowane lub nominowane w walutach, dla których Narodowy Bank Polski nie ustala kursu, to ich wartość należy określić w relacji do wskazanej przez dom maklerski waluty, dla której jest ustalany średni kurs przez Narodowy Bank Polski.

Rozdział 4

Sprawozdania finansowe

§ 21. 1. Sprawozdanie finansowe domu maklerskiego obejmuje:

- 1) bilans;
- 2) rachunek zysków i strat;
- 3) zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym;
- 4) rachunek przepływów pieniężnych;
- 5) informację dodatkową składającą się z wprowadzenia do sprawozdania finansowego oraz dodatkowych informacji i objaśnień.

2. Sprawozdanie finansowe domu maklerskiego zawiera co najmniej informacje określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 22. 1. Dom maklerski będący jednostką dominującą w grupie kapitałowej bądź jednostką dominującą stosującą metodę praw własności, o której mowa w art. 62 ust. 1 ustawy, lub znaczącym inwestorem stosującym metodę praw własności, o której mowa w art. 62 ust. 1 ustawy, sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe domu maklerskiego, obejmujące:

- 1) skonsolidowany bilans domu maklerskiego;
- 2) skonsolidowany rachunek zysków i strat domu maklerskiego;
- 3) skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych domu maklerskiego;
- 4) zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale (funduszu) własnym domu maklerskiego;
- 5) informację dodatkową składającą się z wprowadzenia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz dodatkowych informacji i objaśnień.

2. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe domu maklerskiego sporządza się zgodnie z zasadami, o których mowa w przepisach określających szczegółowe zasady sporządzania przez jednostki inne niż banki i zakłady ubezpieczeń sprawozdania finansowego jednostek powiązanych.

3. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe domu maklerskiego zawiera co najmniej informacje określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 23. 1. Do rocznego sprawozdania finansowego domu dołącza się sprawozdanie z działalności, które powinno obejmować istotne informacje o stanie majątkowym i sytuacji finansowej, w tym ocenę uzyskiwanych efektów oraz wskazanie czynników ryzyka i opis zagrożeń, a w szczególności informacje o:

- 1) zdarzeniach istotnie wpływających na działalność domu maklerskiego, jakie nastąpiły w roku obrotowym, a także po jego zakończeniu, do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego;
- 2) przewidywanym rozwoju domu maklerskiego;
- 3) aktualnej i przewidywanej sytuacji finansowej.

2. Do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego domu maklerskiego dołącza się sprawozdanie z działalności jednostek powiązanych, sporządzone według zasad określonych w ust. 1.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

2008 r.⁵⁾.

Minister Finansów

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

- 2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252 oraz z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 208 poz. 1540.
- 3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1537 i 1538, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 112, poz. 769.
- 4) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 112, poz. 769.
- 5) Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości domów maklerskich i jednostek organizacyjnych banków, w ramach których prowadzona jest działalność maklerska (Dz. U. Nr 250, poz. 1871), które traci moc z dniem na podstawie art. 25 ustawy z dnia o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr).

ZAŁĄCZNIK Nr 1

SPRAWOZDANIE FINANSOWE DOMU MAKLERSKIEGO

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego domu maklerskiego obejmuje w szczególności:

- 1) nazwę (firmę) i siedzibę, wskazanie zakresu działalności domu maklerskiego wynikającego z udzielonych zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego oraz wskazanie właściwego sądu prowadzącego rejestr;
- 2) wskazanie czasu trwania działalności domu maklerskiego, jeżeli jest ograniczony;
- 3) wskazanie okresu objętego sprawozdaniem finansowym;
- 4) wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne, jeżeli w skład domu maklerskiego wchodzi wewnątrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe;
- 5) wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez dom maklerski w dającej się przewidzieć przyszłości oraz czy nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez niego działalności;
- 6) w przypadku sprawozdania finansowego sporządzonego za okres, w ciągu którego nastąpiło połączenie, wskazanie, że jest to sprawozdanie finansowe sporządzone po połączeniu spółek, oraz wskazanie zastosowanej metody rozliczenia połączenia (nabycia, łączenia udziałów);
- 7) omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji), pomiaru wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego w zakresie, w jakim obowiązujące przepisy pozostawiają prawo wyboru bądź nie regulują danego zagadnienia.

Bilans domu maklerskiego

Aktywa

- I. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne
 1. W kasie
 2. Na rachunkach bankowych
 3. Inne środki pieniężne
 4. Inne aktywa pieniężne
- II. Należności krótkoterminowe
 1. Od klientów
 2. Od jednostek powiązanych
 3. Od innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich

- a) z tytułu zawartych transakcji
 - b) pozostałe
 - 4. Od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe
 - 5. Od Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych
 - 6. Od towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych
 - 7. Od emitentów papierów wartościowych lub wprowadzających
 - 8. Od izby gospodarczej
 - 9. Z tytułu podatków, dotacji i ubezpieczeń społecznych
 - 10. Dochodzone na drodze sądowej, nieobjęte odpisami aktualizującymi należności
 - 11. Wynikające z zawartych ramowych umów pożyczki i sprzedaży krótkiej z tytułu pożyczonych papierów wartościowych
 - 12. Pozostałe
- III. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu
- 1. Akcje
 - 2. Dłużne papiery wartościowe
 - 3. Certyfikaty inwestycyjne
 - 4. Warranty
 - 5. Pozostałe papiery wartościowe
 - 6. Instrumenty pochodne
 - 7. Towary giełdowe
 - 8. Pozostałe
- IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe
- V. Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności
- 1. Dłużne papiery wartościowe
 - 2. Pozostałe papiery wartościowe
 - 3. Towary giełdowe
 - 4. Pozostałe
- VI. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży
- 1. Akcje i udziały
 - a) jednostki dominującej
 - b) znaczącego inwestora
 - c) jednostek podporządkowanych
 - d) pozostałe
 - 2. Dłużne papiery wartościowe
 - 3. Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych
 - 4. Certyfikaty inwestycyjne
 - 5. Pozostałe papiery wartościowe
 - 6. Towary giełdowe
 - 7. Pozostałe
- VII. Należności długoterminowe
- VIII. Udzielone pożyczki długoterminowe
- 1. Jednostce dominującej
 - 2. Znaczącemu inwestorowi
 - 3. Jednostkom podporządkowanym
 - 4. Pozostałe

- IX. Wartości niematerialne i prawne
 - 1. Wartość firmy
 - 2. Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:
 - oprogramowanie komputerowe
 - 3. Inne wartości niematerialne i prawne
 - 4. Zaliczki na wartości niematerialne i prawne

- X. Rzeczowe aktywa trwałe
 - 1. Środki trwałe, w tym:
 - a) grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego)
 - b) budynki i lokale
 - c) zespoły komputerowe
 - d) pozostałe środki trwałe
 - 2. Środki trwałe w budowie
 - 3. Zaliczki na środki trwałe w budowie
- XI. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe
 - 1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego
 - 2. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe

Aktywa razem

Pasywa

- I. Zobowiązania krótkoterminowe
 - 1. Wobec klientów
 - 2. Wobec jednostek powiązanych
 - 3. Wobec innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich
 - a) z tytułu zawartych transakcji
 - b) pozostałe
 - 4. Wobec podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe
 - 5. Wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych
 - 6. Wobec izby gospodarczej
 - 7. Wobec emitentów papierów wartościowych lub wprowadzających
 - 8. Kredyty i pożyczki
 - a) od jednostek powiązanych
 - b) pozostałe
 - 9. Dłużne papiery wartościowe
 - 10. Weksłowe
 - 11. Z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych
 - 12. Z tytułu wynagrodzeń
 - 13. Wobec towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych
 - 14. Wynikające z zawartych ramowych umów pożyczki i sprzedaży krótkiej z tytułu pożyczonych papierów wartościowych
 - 15. Fundusze specjalne
 - 16. Pozostałe
- II. Zobowiązania długoterminowe
 - 1. Kredyty bankowe

- a) od jednostek powiązanych
 - b) pozostałe
 - 2. Pożyczki
 - a) od jednostek powiązanych
 - b) pozostałe
 - 3. Dłużne papiery wartościowe
 - 4. Z tytułu innych instrumentów finansowych
 - 5. Z tytułu umów leasingu finansowego
 - a) od jednostek powiązanych
 - b) pozostałe
 - 6. Pozostałe
 - III. Rozliczenia międzyokresowe
 - 1. Ujemna wartość firmy
 - 2. Inne rozliczenia międzyokresowe
 - a) długoterminowe
 - b) krótkoterminowe
 - IV. Rezerwy na zobowiązania
 - 1. Z tytułu odroczonego podatku dochodowego
 - 2. Na świadczenia emerytalne i podobne
 - a) długoterminowa
 - b) krótkoterminowa
 - 3. Pozostałe
 - a) długoterminowe
 - b) krótkoterminowe
 - V. Zobowiązania podporządkowane
 - VI. Kapitał własny
 - 1. Kapitał zakładowy
 - 2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)
 - 3. Akcje własne (wielkość ujemna)
 - 4. Kapitał zapasowy
 - a) ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej
 - b) utworzony ustawowo
 - c) utworzony zgodnie ze statutem
 - d) z dopłat akcjonariuszy
 - e) inny
 - 5. Kapitał z aktualizacji wyceny
 - 6. Pozostałe kapitały rezerwowe
 - 7. Zysk (strata) z lat ubiegłych
 - a) zysk z lat ubiegłych (wartość dodatnia)
 - b) strata z lat ubiegłych (wartość ujemna)
 - 8. Zysk (strata) netto
 - 9. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)
- Pasywa razem

Pozycje pozabilansowe

- I. Papiery wartościowe klientów
- II. Zobowiązania warunkowe, w tym:

1. Gwarancje
2. Kaucje, poręczenia
- III. Majątek obcy w użytkowaniu
- IV. Kontrakty terminowe nabyte lub wystawione w imieniu i na rachunek domu maklerskiego

Rachunek zysków i strat domu maklerskiego

- I. Przychody z działalności maklerskiej, w tym
 - od jednostek powiązanych
 - 1. Prowizje
 - a) od operacji papierami wartościowymi we własnym imieniu, lecz na rachunek dającego zlecenie
 - b) z tytułu oferowania papierów wartościowych
 - c) z tytułu przyjmowania zleceń kupna i umarzania jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych
 - d) pozostałe
 - 2. Inne przychody
 - a) z tytułu prowadzenia rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych klientów
 - b) z tytułu oferowania papierów wartościowych
 - c) z tytułu prowadzenia rejestrów nabywców papierów wartościowych
 - d) z tytułu zarządzania cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie
 - e) z tytułu zawodowego doradztwa w zakresie obrotu papierami wartościowymi
 - f) z tytułu reprezentowania domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych i na giełdach towarowych
 - g) pozostałe
- II. Koszty działalności maklerskiej
 1. Koszty z tytułu afiliacji
 2. Opłaty na rzecz regulowanych rynków papierów wartościowych, giełd towarowych oraz na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych
 3. Opłaty na rzecz izby gospodarczej
 4. Wynagrodzenia
 5. Ubezpieczenia społeczne
 6. Świadczenia na rzecz pracowników
 7. Zużycie materiałów i energii
 8. Koszty utrzymania i wynajmu budynków
 9. Pozostałe koszty rzeczowe
 10. Amortyzacja
 11. Podatki i inne opłaty o charakterze publicznoprawnym
 12. Prowizje i inne opłaty
 13. Pozostałe
- III. Zysk (strata) z działalności maklerskiej (I-II)
- IV. Przychody z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu
 1. Dywidendy i inne udziały w zyskach, w tym
 - od jednostek powiązanych
 2. Odsetki, w tym

- od jednostek powiązanych
- 3. Korekty aktualizujące wartość
- 4. Zysk ze sprzedaży/umorzenia
- 5. Pozostałe
- V. Koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu
 - 1. Korekty aktualizujące wartość
 - 2. Strata ze sprzedaży/umorzenia
 - 3. Pozostałe
- VI. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (IV-V)
- VII. Przychody z instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności
 - 1. Odsetki, w tym
 - od jednostek powiązanych
 - 2. Korekty aktualizujące wartość
 - 3. Odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych
 - 4. Zysk ze sprzedaży/umorzenia
 - 5. Pozostałe
- VIII. Koszty z tytułu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności
 - 1. Korekty aktualizujące wartość
 - 2. Amortyzacja premii od dłużnych papierów wartościowych
 - 3. Strata ze sprzedaży/umorzenia
 - 4. Pozostałe
- IX. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi utrzymywanymi do terminu zapadalności (VII-VIII)
- X. Przychody z instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży
 - 1. Dywidendy i inne udziały w zyskach, w tym
 - od jednostek powiązanych
 - 2. Odsetki, w tym
 - od jednostek powiązanych
 - 3. Korekty aktualizujące wartość
 - 4. Zysk ze sprzedaży/umorzenia
 - 5. Odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych
 - 6. Pozostałe
- XI. Koszty z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży
 - 1. Korekty aktualizujące wartość
 - 2. Strata ze sprzedaży/umorzenia
 - 3. Amortyzacja premii od dłużnych papierów wartościowych
 - 4. Pozostałe
- XII. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (X-XI)
- XIII. Pozostałe przychody operacyjne
 - 1. Zysk ze sprzedaży rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych
 - 2. Dotacje
 - 3. Pozostałe
- XIV. Pozostałe koszty operacyjne
 - 1. Strata ze sprzedaży rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych

2. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych
3. Pozostałe
- XV. Różnica wartości rezerw i odpisów aktualizujących należności
 1. Rozwiązanie rezerw
 2. Utworzenie rezerw
 3. Zmniejszenie odpisów aktualizujących należności
 4. Utworzenie odpisów aktualizujących należności
- XVI. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (III+VI+IX+XII+XIII-XIV+XV)
- XVII. Przychody finansowe
 1. Odsetki od udzielonych pożyczek, w tym
 - od jednostek powiązanych
 2. Odsetki od lokat i depozytów
 - od jednostek powiązanych
 3. Pozostałe odsetki
 4. Dodatnie różnice kursowe
 - a) zrealizowane
 - b) niezrealizowane
 5. Pozostałe
- XVIII. Koszty finansowe
 1. Odsetki od kredytów i pożyczek, w tym:
 - dla jednostek powiązanych
 2. Pozostałe odsetki
 3. Ujemne różnice kursowe
 - a) zrealizowane
 - b) niezrealizowane
 4. Pozostałe
- XIX. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (XVI+XVII-XVIII)
- XX. Zyski nadzwyczajne
 1. Losowe
 2. Pozostałe
- XXI. Straty nadzwyczajne
 1. Losowe
 2. Pozostałe
- XXII. Zysk (strata) brutto (XIX+XX-XXI)
- XXIII. Podatek dochodowy
- XXIV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)
- XXV. Zysk (strata) netto (XXII-XXIII-XXIV)

Zestawienie zmian w kapitale własnym domu maklerskiego

- I. Kapitał własny na początek okresu (BO)
 - korekty błędów podstawowych
 - I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po korektach
 1. Kapitał zakładowy na początek okresu
 - 1.1. Zmiany kapitału zakładowego
 - a) zwiększenie (z tytułu)

- emisji akcji
- ...
- b) zmniejszenie (z tytułu)
 - umorzenia akcji
 - ...
- 1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu
- 2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na początek okresu
- 2.1. Zmiana należnych wpłat na kapitał zakładowy
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
 - ...
- 2.2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na koniec okresu
- 3. Akcje własne na początek okresu
 - a) zwiększenia
 - b) zmniejszenia
- 3.1. Akcje własne na koniec okresu
- 4. Kapitał zapasowy na początek okresu
- 4.1. Zmiany kapitału zapasowego
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - emisji akcji powyżej wartości nominalnej
 - podziału zysku (ustawowo)
 - podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
 - pokrycia straty
 - ...
- 4.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu
- 5. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu
- 5.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
 - sprzedaży i likwidacji środków trwałych
 - ...
- 5.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu
- 6. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu
- 6.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
 - ...
- 6.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu
- 7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu
- 7.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu
 - korekty błędów podstawowych
- 7.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach

- a) zwiększenie (z tytułu)
 - podziału zysku
 - ...
- b) zmniejszenie (z tytułu)
 - ...
- 7.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu
- 7.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu
 - korekty błędów podstawowych
- 7.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
 - ...
- 7.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu
- 7.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu
- 8. Wynik netto
 - a) zysk netto
 - b) strata netto
 - c) odpisy z zysku
- II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)
- III. Kapitał własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)

Rachunek przepływów pieniężnych domu maklerskiego

A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)

- I. Zysk (strata) netto
- II. Korekty razem
 - 1. Amortyzacja
 - 2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych
 - 3. Odsetki, dywidendy
 - 4. Zysk (strata) z tytułu działalności inwestycyjnej
 - 5. Zmiana stanu rezerw i odpisów aktualizujących należności
 - 6. Zmiana stanu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu
 - 7. Zmiana stanu należności
 - 8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych (z wyjątkiem pożyczek i kredytów), w tym funduszy specjalnych
 - 9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych
 - 10. Pozostałe korekty

B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)

- I. Wpływy z tytułu działalności inwestycyjnej
 - 1. Zbycie instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu zapadalności jednostki dominującej
 - 2. Zbycie instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu zapadalności znaczącego inwestora

3. Zbycie instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu zapadalności jednostek podporządkowanych
 4. Zbycie pozostałych instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu zapadalności
 5. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych
 6. Zbycie składników rzeczowych aktywów trwałych
 7. Otrzymane dywidendy
 8. Otrzymane odsetki
 9. Spłata udzielonych pożyczek długoterminowych
 10. Pozostałe wpływy
- II. Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej
1. Nabycie instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu zapadalności jednostki dominującej
 2. Nabycie instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu zapadalności znaczącego inwestora
 3. Nabycie instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu zapadalności jednostek podporządkowanych
 4. Nabycie pozostałych instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu zapadalności
 5. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych
 6. Nabycie składników rzeczowych aktywów trwałych
 7. Udzielone pożyczki długoterminowe
 8. Pozostałe wydatki
- C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)**
- I. Wpływy z działalności finansowej
1. Zaciągnięcie długoterminowych kredytów i pożyczek
 2. Emisja długoterminowych dłużnych papierów wartościowych
 3. Zaciągnięcie krótkoterminowych kredytów i pożyczek
 4. Emisja krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych
 5. Zaciągnięcie zobowiązań podporządkowanych
 6. Wpływy z emisji akcji własnych
 7. Dopłaty do kapitału
 8. Pozostałe wpływy
- II. Wydatki z tytułu działalności finansowej
1. Spłata długoterminowych kredytów i pożyczek
 2. Wykup długoterminowych dłużnych papierów wartościowych
 3. Spłata krótkoterminowych kredytów i pożyczek
 4. Wykup krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych
 5. Spłata zobowiązań podporządkowanych
 6. Wydatki z tytułu emisji akcji własnych
 7. Nabycie akcji własnych
 8. Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli
 9. Wypłaty z zysku dla osób zarządzających i nadzorujących
 10. Wydatki na cele społecznie użyteczne
 11. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego
 12. Zapłacone odsetki

13. Pozostałe wydatki

D. Przepływy pieniężne netto razem (A+/-B+/-C)

E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:

- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych od walut obcych

F. Środki pieniężne na początek okresu

G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D), w tym:

- o ograniczonej możliwości dysponowania

Dodatkowe informacje i objaśnienia sprawozdania finansowego domu maklerskiego

Dodatkowe informacje i objaśnienia obejmują w szczególności:

1. Przedstawienie:

- 1) dokonanych od początku roku obrotowego zmian zasad (polityki) rachunkowości i metod wyceny, wraz z uzasadnieniem ich wprowadzenia, jeżeli wywierają one istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, ze wskazaniem spowodowanej tymi zmianami różnicy w wyniku finansowym;
- 2) dokonanych w stosunku do poprzedniego sprawozdania finansowego zmian sposobu sporządzania sprawozdania finansowego wraz z uzasadnieniem ich wprowadzenia i skutkami w zakresie przedstawiania sytuacji majątkowej i finansowej oraz rentowności, a także zmian w wyniku finansowym;
- 3) danych liczbowych zapewniających porównywalność sprawozdania finansowego za okres poprzedzający ze sprawozdaniem za bieżący okres;
- 4) informacji o znaczących zdarzeniach, które wystąpiły po dniu bilansowym i nie zostały uwzględnione w sprawozdaniu finansowym;
- 5) informacji o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych, które zostały ujęte w sprawozdaniu finansowym za dany okres.

2. Dane uzupełniające o aktywach i pasywach:

- 1) w odniesieniu do pozycji "środki pieniężne" informacje o wielkości:
 - a) środków pieniężnych klientów na rachunkach bankowych i w kasie,
 - b) środków pieniężnych klientów ulokowanych w dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez Skarb Państwa,
 - c) pozostałych środków pieniężnych klientów,
 - d) środków pieniężnych własnych domu maklerskiego,
 - e) środków pieniężnych klientów zdeponowanych na rachunkach pieniężnych w domu maklerskim oraz wpłaconych na poczet nabycia papierów wartościowych w pierwszej ofercie publicznej lub publicznym obrocie pierwotnym,
 - f) środków pieniężnych przekazanych z funduszu rozliczeniowego;
- 2) w odniesieniu do pozycji "należności krótko- i długoterminowe" podanie wartości:

"Należności netto - razem"

"Odpisy aktualizujące należności"

"Należności brutto - razem"

oraz wartości o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:
 - a) do 1 roku,

- b) powyżej 1 roku,
- c) należności przeterminowane;
- 3) w odniesieniu do pozycji "należności od klientów" informacje o wielkości:
 - a) należności z tytułu odroczonego terminu zapłaty,
 - b) należności przeterminowanych i roszczeń spornych nieobjętych odpisami aktualizującymi należności;
- 4) podział pozycji "należności od jednostek powiązanych" na:
 - a) należności od jednostki dominującej,
 - b) należności od znaczącego inwestora,
 - c) należności od jednostek podporządkowanych;
- 5) podział pozycji "należności od innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich" na:
 - a) należności z tytułu zawartych transakcji giełdowych (w podziale na należności z tytułu rozliczenia transakcji na poszczególnych giełdach),
 - b) należności z tytułu zawartych transakcji na nieurzędowym rynku pozagiełdowym,
 - c) należności z tytułu reprezentacji innych domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych,
 - d) należności z tytułu afiliacji,
 - e) należności z tytułu pożyczek automatycznych realizowanych za pośrednictwem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych,
 - f) pozostałe;
- 6) podział pozycji "należności od Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych" na:
 - a) należności z funduszu rozliczeniowego,
 - b) należności z funduszu rekompensat,
 - c) pozostałe;
- 7) "należności od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe" w podziale na należności od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy;
- 8) "należności od towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych" w podziale na należności od poszczególnych towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych;
- 9) dane o stanie odpisów aktualizujących należności według celu ich utworzenia na początek okresu sprawozdawczego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec okresu sprawozdawczego;
- 10) informacje o akcjach i udziałach zaliczonych do kategorii aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, uwzględniające:
 - a) nazwy jednostek, ich siedziby i przedmiot ich działalności,
 - b) wartość bilansową akcji (udziałów), procent posiadanego kapitału jednostki i udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu,
 - c) w przypadku udziałów w jednostkach powiązanych - dodatkowo charakter powiązania, stosowane metody konsolidacji, wartość kapitału własnego jednostki, jej wynik finansowy za rok obrotowy, nieopłaconą przez dom maklerski wartość akcji (udziałów) w kapitale podstawowym jednostki, wartość otrzymanych lub należnych dywidend (udziałów w zyskach) za rok obrotowy;
- 11) dane dotyczące rzeczowych aktywów trwałych, z podziałem na:
 - a) majątek własny,

- b) majątek używany na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, amortyzowany,
 - c) wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez dom maklerski środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych (np. z tytułu umów leasingu), w tym:
 - wartość gruntów użytkowanych wieczysto;
- 12) szczegółowy zakres zmian wartości ujętych w bilansie grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz instrumentów finansowych zaliczonych do kategorii aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności lub aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, zawierający stan tych aktywów na początek okresu sprawozdawczego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, przemieszczeń wewnętrznych oraz stan na koniec okresu sprawozdawczego, a dla majątku amortyzowanego - podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji (umorzenia);
 - 13) wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych;
 - 14) podział zobowiązań według pozycji bilansu o pozostałym na dzień bilansowy, przewidywanym umową, okresie spłaty:
 - a) do 1 roku,
 - b) dla których termin wymagalności upłynął,
Zobowiązania krótkoterminowe razem;
 - 15) podział pozycji "zobowiązania wobec jednostek powiązanych" na:
 - a) zobowiązania wobec jednostki dominującej,
 - b) zobowiązania wobec znaczącego inwestora,
 - c) zobowiązania wobec jednostek podporządkowanych;
 - 16) podział pozycji "zobowiązania wobec innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich" na:
 - a) zobowiązania z tytułu zawartych transakcji giełdowych (należy je wykazać w podziale na zobowiązania z tytułu rozliczenia transakcji na poszczególnych giełdach),
 - b) zobowiązania z tytułu zawartych transakcji na nieurzędowym rynku pozagiełdowym,
 - c) zobowiązania z tytułu reprezentacji innych domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych,
 - d) zobowiązania z tytułu afiliacji,
 - e) zobowiązania z tytułu pożyczek automatycznych realizowanych za pośrednictwem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych,
 - f) pozostałe;
 - 17) podział pozycji "zobowiązania wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych" na:
 - a) zobowiązania z tytułu dopłat do funduszu rozliczeniowego,
 - b) pozostałe;
 - 18) "zobowiązania wobec podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełd towarowych" w podziale na zobowiązania wobec poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynki pozagiełdowe;
 - 19) kredyty i pożyczki od jednostek powiązanych, zaliczone zarówno do zobowiązań krótko-, jak i długoterminowych, w podziale na kredyty i pożyczki od:
 - a) jednostki dominującej,
 - b) znaczącego inwestora,
 - c) jednostek podporządkowanych;

- 20) "zobowiązania wobec towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych" w podziale na zobowiązania wobec poszczególnych towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych;
 - 21) dane o zobowiązaniach wobec budżetu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego z tytułu uzyskania prawa własności budynków i budowli;
 - 22) podział zobowiązań długoterminowych według pozycji bilansu o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym okresie spłaty:
 - a) do 1 roku,
 - b) powyżej 1 roku do 3 lat,
 - c) powyżej 3 lat do 5 lat,
 - d) powyżej 5 lat;
 - 23) dane o ujętym w bilansie stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek okresu sprawozdawczego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec okresu sprawozdawczego;
 - 24) dane o strukturze własności kapitału zakładowego oraz liczbie i wartości nominalnej akcji, z określeniem ich ewentualnych uprzywilejowań;
 - 25) propozycje podziału zysku lub pokrycia straty za rok obrotowy;
 - 26) wykaz grup zobowiązań zabezpieczonych na majątku domu maklerskiego (ze wskazaniem ich rodzaju);
 - 27) zobowiązania warunkowe, w tym również udzielone gwarancje i poręczenia, także umowy o subemisje, zobowiązania wekslowe ze wskazaniem udzielonych na rzecz:
 - a) jednostki dominującej,
 - b) znaczącego inwestora,
 - c) jednostek podporządkowanych;
 - 28) dane o wysokości udzielonych zabezpieczeń, w podziale na:
 - a) zabezpieczenia transakcji krótkiej sprzedaży,
 - b) zabezpieczenia automatycznych pożyczek papierów wartościowych,
 - c) zabezpieczenia zawartych transakcji terminowych,
 - d) zabezpieczenia wystawców opcji i warrantów.
3. Dane o wartościach papierów wartościowych klientów, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych, wycenionych według zasad określonych w rozporządzeniu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, w podziale na:
- 1) zdematerializowane papiery wartościowe, w tym
 - dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym;
 - 2) inne niż zdematerializowane papiery wartościowe.
4. Dane uzupełniające dotyczące poszczególnych pozycji rachunku zysków i strat:
- 1) podział pozycji "odsetki od lokat i depozytów" na:
 - a) odsetki od własnych lokat i depozytów,
 - b) odsetki od środków pieniężnych klientów;
 - 2) wysokość i wyjaśnienie przyczyn odpisów aktualizujących środki trwałe;
 - 3) informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej w okresie sprawozdawczym lub przewidywanej do zaniechania w następnym okresie;
 - 4) dane o koszcie wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych na własne potrzeby;
 - 5) informacje o zyskach i stratach nadzwyczajnych z podziałem na losowe i pozostałe;

- 6) rozliczenie głównych pozycji różniących podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych od wyniku finansowego brutto;
- 7) dane o podatku dochodowym od wyniku na operacjach nadzwyczajnych;
- 8) dane o przyszłych zobowiązaniach z tytułu podatku dochodowego.

5. W odniesieniu do pozycji rachunku przepływów pieniężnych:

- 1) należy zdefiniować środki pieniężne przyjęte do rachunku przepływów pieniężnych, przedstawiając ich strukturę na początek i koniec okresu;
- 2) należy objaśnić podział działalności domu maklerskiego na działalność operacyjną, inwestycyjną i finansową przyjęty w rachunku przepływów pieniężnych;
- 3) do pozycji: "Pozostałe korekty", "Pozostałe wpływy" i "Pozostałe wydatki" należy przedstawić wykaz tych korekt, wpływów i wydatków, których kwoty przekraczają 5% ogólnej sumy odpowiednio korekt, wpływów lub wydatków z danej działalności, a zostały ujęte w tych pozycjach;
- 4) w przypadku różnic pomiędzy zmianami stanu niektórych pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów pieniężnych należy wyjaśnić ich przyczyny.

6. Dane o:

- 1) przeciętnym zatrudnieniu w roku obrotowym;
- 2) wynagrodzeniach, łącznie z wynagrodzeniami z zysku, należnych lub wypłaconych członkom zarządu, osobom zarządzającym i członkom organów nadzorczych domu maklerskiego wraz z wynagrodzeniami za udział w zarządach lub radach nadzorczych jednostek powiązanych;
- 3) pożyczkach, kredytach, zaliczkach i gwarancjach udzielonych członkom zarządu, osobom zarządzającym i członkom organów nadzorczych domu maklerskiego z podaniem warunków oprocentowania i spłaty tych kwot oraz oddzielnie o pożyczkach, kredytach, zaliczkach i gwarancjach udzielonych tym osobom w jednostkach powiązanych;
- 4) transakcjach zawartych przez dom maklerski z:
 - a) jednostką dominującą,
 - b) znaczącym inwestorem,
 - c) jednostkami podporządkowanymi,
 - d) członkami zarządu, osobami zarządzającymi i członkami organów nadzorczych domu maklerskiego lub jednostek powiązanych,
 - e) małżonkami, krewnymi lub powinowatymi w linii prostej do drugiego stopnia członków zarządu, osób zarządzających i członków organów zarządzających domu maklerskiego lub jednostek powiązanych,
 - f) osobami związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z członkami zarządu, osobami zarządzającymi i członkami organów zarządzających domu maklerskiego lub jednostek powiązanych;
- 5) transakcjach z jednostkami powiązanymi nieobjętymi sprawozdaniem finansowym;
- 6) nazwie i siedzibie jednostki dominującej sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

7. W przypadku sprawozdania finansowego sporządzonego za okres, w ciągu którego nastąpiło połączenie:

- 1) jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą nabycia:
 - a) nazwę (firmę) i opis przedmiotu działalności spółki przejętej,
 - b) liczbę, wartość nominalną i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia,

- c) cenę przejęcia, wartość aktywów netto według wartości godziwej spółki przejętej na dzień połączenia, wartość firmy lub ujemną wartość firmy i opis zasad jej amortyzacji;
- 2) jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą łączenia udziałów:
- a) nazwy (firmy) i opis przedmiotu działalności spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru,
 - b) liczbę, wartość nominalną i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia,
 - c) przychody i koszty, zyski i straty oraz zmiany w kapitałach własnych połączonych spółek za okres od początku roku obrotowego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, do dnia połączenia.

8. Informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji, w tym:

- 1) nazwie, zakresie działalności wspólnego przedsięwzięcia;
- 2) procentowym udziale;
- 3) części wspólnie kontrolowanych rzeczowych składników aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych;
- 4) zobowiązaniach zaciągniętych na potrzeby przedsięwzięcia lub zakupu używanych rzeczowych składników aktywów trwałych;
- 5) części zobowiązań wspólnie zaciągniętych;
- 6) przychodach uzyskanych ze wspólnego przedsięwzięcia i kosztach z nimi związanych;
- 7) zobowiązaniach warunkowych i inwestycyjnych dotyczących wspólnego przedsięwzięcia.

9. W przypadku występowania niepewności co do możliwości kontynuowania działalności, opis tych niepewności oraz stwierdzenie, że taka niepewność występuje, oraz wskazanie, czy sprawozdanie finansowe zawiera korekty z tym związane; informacja powinna zawierać również opis podejmowanych bądź planowanych przez dom maklerski działań mających na celu eliminację niepewności.

10. W przypadku gdy informacje inne niż wymienione powyżej mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy domu maklerskiego, należy ujawnić te informacje.

Informacja dodatkowa powinna zapewnić porównywalność informacji finansowych zawartych w sprawozdaniu za okres sprawozdawczy z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym za poprzedni, analogiczny okres sprawozdawczy. Wszelkie dodatkowe informacje, niewynikające lub niezwiązane bezpośrednio z wymienionym wyżej sprawozdaniem, powinny być przedstawione w końcowej części informacji.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE DOMU MAKLERSKIEGO

Wprowadzenie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego domu maklerskiego obejmuje w szczególności:

- 1) nazwę (firmę) i siedzibę, wskazanie zakresu działalności jednostki dominującej lub znaczącego inwestora, wynikającego z udzielonych zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego, oraz wskazanie właściwego sądu prowadzącego rejestr;
- 2) wykaz jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych, których dane objęte są skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym domu maklerskiego, ze wskazaniem ich nazw (firm) i siedzib, przedmiotów działalności, udziału posiadanego przez jednostkę dominującą lub znaczącego inwestora w kapitale (funduszu) podstawowym tych jednostek oraz udziału w całkowitej liczbie głosów, jeżeli jest różna od udziału w kapitale (funduszu) podstawowym;
- 3) wykaz innych niż jednostki podporządkowane jednostek ze wskazaniem nazw (firm) i siedzib, w których jednostki powiązane posiadają mniej niż 20% udziałów (akcji), z podaniem wysokości kapitału (funduszu) podstawowego tych jednostek, udziału w tym kapitale (funduszu) oraz udziału w całkowitej liczbie głosów, jeżeli jest różny od udziału w kapitale (funduszu) podstawowym i wyniku finansowym netto za ostatni rok obrotowy;
- 4) wykaz jednostek podporządkowanych wyłączonych ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego domu maklerskiego wraz z podaniem podstawy prawnej;
- 5) wskazanie czasu trwania działalności jednostek powiązanych, jeżeli jest on oznaczony;
- 6) wskazanie okresu objętego skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym domu maklerskiego oraz lat obrotowych i okresów objętych sprawozdaniami jednostek powiązanych, jeżeli są one różne od okresu objętego skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym domu maklerskiego;
- 7) wskazanie, że sprawozdania finansowe jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym domu maklerskiego zawierają dane łączne, jeżeli w skład jednostek powiązanych wchodzi wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe;
- 8) wskazanie, czy sprawozdania finansowe stanowiące podstawę do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego domu maklerskiego zostały sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki powiązane w dającej się przewidzieć przyszłości oraz czy nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez te jednostki działalności;
- 9) w przypadku skonsolidowanych sprawozdań finansowych sporządzonych za okres, w ciągu którego nastąpiło połączenie, wskazanie, że są to skonsolidowane sprawozdania finansowe sporządzone po połączeniu spółek, oraz wskazanie zastosowanych metod rozliczenia połączeń (nabycie, łączenie udziałów);
- 10) omówienie obowiązujących przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego domu maklerskiego zasad (polityki) rachunkowości, w szczególności zasad grupowania operacji gospodarczych, metod wyceny aktywów i pasywów, dokonywania odpisów amortyzacyjnych, ustalania wyniku finansowego i sporządzania jednostkowych sprawozdań finansowych;

- 11) omówienie dokonanych ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego zmian zasad (polityki) rachunkowości, w szczególności zasad grupowania operacji gospodarczych, metod wyceny aktywów i pasywów, dokonywania odpisów amortyzacyjnych, ustalania wyniku finansowego i sporządzania jednostkowych sprawozdań finansowych;
- 12) przedstawienie opisu stosowanych kryteriów wyłączeń jednostek powiązanych ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego domu maklerskiego.

Skonsolidowany bilans domu maklerskiego

Aktywa

- I. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne
 1. W kasie
 2. Na rachunkach bankowych
 3. Inne środki pieniężne
 4. Inne aktywa pieniężne
- II. Należności krótkoterminowe
 1. Od klientów
 2. Od jednostek powiązanych
 3. Od innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich
 4. Od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe
 5. Od Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych
 6. Od towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych
 7. Od emitentów papierów wartościowych lub wprowadzających
 8. Od izby gospodarczej
 9. Z tytułu podatków, dotacji i ubezpieczeń społecznych
 10. Dochodzone na drodze sądowej, nieobjęte odpisami aktualizującymi wartości
 11. Wynikające z zawartych ramowych umów pożyczki i sprzedaży krótkiej z tytułu pożyczonych papierów wartościowych
 12. Pozostałe
- III. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu
- IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe
- V. Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności
 1. Jednostek zależnych i niebędących spółkami handlowymi jednostek współzależnych niekonsolidowanych metodą pełną lub proporcjonalną
 - a) Dłużne papiery wartościowe
 - b) Pozostałe
 2. Jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności
 - a) Dłużne papiery wartościowe
 - b) Pozostałe
 3. Pozostałych jednostek
 - a) Dłużne papiery wartościowe
 - b) Towary giełdowe
 - c) Pozostałe
- VI. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

1. Jednostek zależnych i niebędących spółkami handlowymi jednostek współzależnych niekonsolidowanych metodą pełną lub proporcjonalną
 - a) Akcje i udziały
 - b) Dłużne papiery wartościowe
 - c) Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych
 - d) Certyfikaty inwestycyjne
 - e) Pozostałe
 2. Jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności
 - a) Akcje i udziały
 - b) Dłużne papiery wartościowe
 - c) Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych
 - d) Certyfikaty inwestycyjne
 - e) Pozostałe
 3. Pozostałych jednostek
 - a) Akcje i udziały
 - b) Dłużne papiery wartościowe
 - c) Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych
 - d) Certyfikaty inwestycyjne
 - e) Pozostałe papiery wartościowe
 - f) Towary giełdowe
 - g) Pozostałe
- VII. Należności długoterminowe
1. Od jednostek powiązanych
 2. Od pozostałych jednostek
- VIII. Udzielone pożyczki długoterminowe
1. Jednostkom zależnym i niebędącym spółkami handlowymi jednostkom współzależnym niekonsolidowanym metodą pełną lub proporcjonalną
 2. Jednostkom zależnym, współzależnym i stowarzyszonym wycenianym metodą praw własności
 3. Pozostałym jednostkom
- IX. Wartości niematerialne i prawne
1. Wartość firmy
 2. Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości, w tym:
 - oprogramowanie komputerowe
 3. Inne wartości niematerialne i prawne
 4. Zaliczki na wartości niematerialne i prawne
- X. Wartość firmy jednostek podporządkowanych
1. Wartość firmy - jednostki zależne
 2. Wartość firmy - jednostki współzależne
 3. Wartość firmy - jednostki stowarzyszone
- XI. Rzeczowe aktywa trwałe
1. Środki trwałe, w tym:
 - a) grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego)
 - b) budynki i lokale
 - c) zespoły komputerowe
 - d) pozostałe środki trwałe

2. Środki trwałe w budowie
 3. Zaliczki na środki trwałe w budowie
- XII. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego
 2. Inne rozliczenia międzyokresowe
- Aktywa razem

Pasywa

- I. Zobowiązania krótkoterminowe
1. Wobec klientów
 2. Wobec jednostek powiązanych
 3. Wobec innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich
 - a) z tytułu zawartych transakcji
 - b) pozostałe
 4. Wobec podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe
 5. Wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych
 6. Wobec izby gospodarczej
 7. Wobec emitentów papierów wartościowych lub wprowadzających
 8. Kredyty i pożyczki
 - a) od jednostek powiązanych
 - b) pozostałe
 9. Dłużne papiery wartościowe
 10. Weksłowe
 11. Z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych
 12. Z tytułu wynagrodzeń
 13. Wobec towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych
 14. Wynikające z zawartych ramowych umów pożyczki i sprzedaży krótkiej z tytułu pożyczonych papierów wartościowych
 15. Fundusze specjalne
 16. Pozostałe
- II. Zobowiązania długoterminowe
1. Kredyty bankowe
 - a) od jednostek powiązanych
 - b) pozostałe
 2. Pożyczki
 - a) od jednostek powiązanych
 - b) pozostałe
 3. Dłużne papiery wartościowe
 4. Z tytułu innych instrumentów finansowych
 5. Z tytułu umów leasingu finansowego
 - a) od jednostek powiązanych
 - b) pozostałe
 6. Pozostałe
- III. Rozliczenia międzyokresowe

1. Ujemna wartość firmy
2. Inne rozliczenia międzyokresowe
 - a) długoterminowe
 - b) krótkoterminowe
- IV. Rezerwy na zobowiązania
 1. Z tytułu odroczonego podatku dochodowego
 2. Na świadczenia emerytalne i podobne
 - a) długoterminowa
 - b) krótkoterminowa
 3. Pozostałe
 - a) długoterminowe
 - b) krótkoterminowe
- V. Zobowiązania podporządkowane
- VI. Kapitał własny
 1. Kapitał zakładowy
 2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)
 3. Akcje własne (wielkość ujemna)
 4. Kapitał zapasowy
 - a) ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej
 - b) utworzony ustawowo
 - c) utworzony zgodnie ze statutem
 - d) z dopłat akcjonariuszy
 - e) inny
 5. Kapitał z aktualizacji wyceny
 6. Pozostałe kapitały rezerwowe
 7. Zysk (strata) z lat ubiegłych
 - a) zysk z lat ubiegłych (wartość dodatnia)
 - b) strata z lat ubiegłych (wartość ujemna)
 8. Zysk (strata) netto
 9. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)
- VII. Kapitały mniejszości
- VIII. Ujemna wartość firmy jednostek podporządkowanych
 1. Ujemna wartość firmy - jednostki zależne
 2. Ujemna wartość firmy - jednostki współzależne
 3. Ujemna wartość firmy - jednostki stowarzyszone

Pasywa razem

Pozycje pozabilansowe

- I. Papiery wartościowe klientów
- II. Zobowiązania warunkowe, w tym:
 1. Gwarancje
 2. Kaucje, poręczenia
- III. Majątek obcy w użytkowaniu
- IV. Kontrakty terminowe nabyte lub wystawione w imieniu i na rachunek domu maklerskiego

Skonsolidowany rachunek zysków i strat domu maklerskiego

- I. Przychody z działalności maklerskiej, w tym:
 - od jednostek powiązanych
 - 1. Prowizje
 - a) od operacji papierami wartościowymi we własnym imieniu, lecz na rachunek dającego zlecenie
 - b) z tytułu oferowania papierów wartościowych
 - c) z tytułu przyjmowania zleceń kupna i umarzania jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych
 - d) pozostałe
 - 2. Inne przychody
 - a) z tytułu prowadzenia rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych klientów
 - b) z tytułu oferowania papierów wartościowych
 - c) z tytułu prowadzenia rejestrów nabywców papierów wartościowych
 - d) z tytułu zarządzania cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie
 - e) z tytułu zawodowego doradztwa w zakresie obrotu papierami wartościowymi
 - f) z tytułu reprezentowania domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych i na giełdach towarowych
 - g) pozostałe
- II. Koszty działalności maklerskiej
 - 1. Koszty z tytułu afiliacji
 - 2. Opłaty na rzecz regulowanych rynków papierów wartościowych, giełd towarowych oraz na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych
 - 3. Opłaty na rzecz izby gospodarczej
 - 4. Wynagrodzenia
 - 5. Ubezpieczenia społeczne
 - 6. Świadczenia na rzecz pracowników
 - 7. Zużycie materiałów i energii
 - 8. Koszty utrzymania i wynajmu budynków
 - 9. Pozostałe koszty rzeczowe
 - 10. Amortyzacja
 - 11. Podatki i inne opłaty o charakterze publicznoprawnym
 - 12. Prowizje i inne opłaty
 - 13. Pozostałe
- III. Zysk (strata) z działalności maklerskiej (I-II)
- IV. Przychody z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu
 - 1. Dywidendy i inne udziały w zyskach, w tym
 - od jednostek powiązanych
 - 2. Odsetki, w tym
 - od jednostek powiązanych
 - 3. Korekty aktualizujące wartość
 - 4. Zysk ze sprzedaży/umorzenia
 - 5. Pozostałe
- V. Koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu
 - 1. Korekty aktualizujące wartość
 - 2. Strata ze sprzedaży/umorzenia

3. Pozostałe
- VI. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (IV-V)
- VII. Przychody z instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności
 1. Odsetki, w tym
 - od jednostek powiązanych
 2. Korekty aktualizujące wartość
 3. Odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych
 4. Zysk ze sprzedaży/umorzenia
 5. Pozostałe
- VIII. Koszty z tytułu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności
 1. Korekty aktualizujące wartość
 2. Amortyzacja premii od dłużnych papierów wartościowych
 3. Strata ze sprzedaży/umorzenia
 4. Pozostałe
- IX. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi utrzymywanymi do terminu zapadalności (VII-VIII)
- X. Przychody z instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży
 1. Dywidendy i inne udziały w zyskach, w tym
 - od jednostek powiązanych
 2. Odsetki, w tym
 - od jednostek powiązanych
 3. Korekty aktualizujące wartość
 4. Zysk ze sprzedaży/umorzenia
 5. Odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych
 6. Pozostałe
- XI. Koszty z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży
 1. Korekty aktualizujące wartość
 2. Strata ze sprzedaży/umorzenia
 3. Amortyzacja premii od dłużnych papierów wartościowych
 4. Pozostałe
- XII. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (X-XI)
- XIII. Pozostałe przychody operacyjne
 1. Zysk ze sprzedaży rzeczowych składników majątku trwałego i wartości niematerialnych i prawnych
 2. Dotacje
 3. Pozostałe
- XIV. Pozostałe koszty operacyjne
 1. Strata ze sprzedaży rzeczowych składników majątku trwałego i wartości niematerialnych i prawnych
 2. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych
 3. Pozostałe
- XV. Różnica wartości rezerw i odpisów aktualizujących należności
 1. Rozwiązanie rezerw
 2. Utworzenie rezerw
 3. Zmniejszenie odpisów aktualizujących należności
 4. Utworzenie odpisów aktualizujących należności

- XVI. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (III+VI+IX+XII+XIII-XIV+XV)
- XVII. Przychody finansowe
 - 1. Odsetki od udzielonych pożyczek, w tym
 - od jednostek powiązanych
 - 2. Odsetki od lokat i depozytów, w tym
 - od jednostek powiązanych
 - 3. Pozostałe odsetki
 - 4. Dodatnie różnice kursowe
 - a) zrealizowane
 - b) niezrealizowane
 - 5. Pozostałe
- XVIII. Koszty finansowe
 - 1. Odsetki od kredytów i pożyczek, w tym
 - dla jednostek powiązanych
 - 2. Pozostałe odsetki
 - 3. Ujemne różnice kursowe
 - a) zrealizowane
 - b) niezrealizowane
 - 4. Pozostałe
- XIX. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (XVI+XVII-XVIII)
- XX. Zyski nadzwyczajne
 - 1. Losowe
 - 2. Pozostałe
- XXI. Straty nadzwyczajne
 - 1. Losowe
 - 2. Pozostałe
- XXII. Odpis wartości firmy jednostek podporządkowanych
 - 1. Jednostki zależne
 - 2. Jednostki współzależne
 - 3. Jednostki stowarzyszone
- XXIII. Odpis ujemnej wartości firmy jednostek podporządkowanych
 - 1. Jednostki zależne
 - 2. Jednostki współzależne
 - 3. Jednostki stowarzyszone
- XXIV. Zysk (strata) brutto (XIX+XX-XXI-XXII+XXIII)
- XXV. Podatek dochodowy
- XXVI. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)
- XXVII. Udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności
- XXVIII. Udział w stratach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności
- XXIX. Zysk mniejszości
- XXX. Strata mniejszości
- XXXI. Zysk (strata) netto (XXIV-XXV-XXVI+XXVII-XXVIII+XXIX-XXX)

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych domu maklerskiego

A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)

I. Zysk (strata) netto

II. Korekty razem

1. Zysk (strata) mniejszości
2. Zysk (strata) z udziałów (akcji) w jednostkach stowarzyszonych i będących spółkami handlowymi jednostkach współzależnych
3. Amortyzacja
4. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych
5. Odsetki, dywidendy
6. Zysk (strata) z tytułu działalności inwestycyjnej
7. Zmiana stanu rezerw i odpisów aktualizujących należności
8. Zmiana stanu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu
9. Zmiana stanu należności
10. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych (z wyjątkiem pożyczek i kredytów), w tym funduszy specjalnych
11. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych
12. Pozostałe korekty

B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)

I. Wpływy z działalności inwestycyjnej

1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych
2. Zbycie składników rzeczowych aktywów trwałych
3. Z instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży, w tym:
 - a) w jednostkach stowarzyszonych i będących spółkami handlowymi jednostkach współzależnych
 - b) w pozostałych jednostkach
 - zbycie instrumentów finansowych
 - dywidendy i udziały w zyskach
 - spłata udzielonych pożyczek długoterminowych
 - odsetki
 - inne wpływy z instrumentów finansowych
4. Pozostałe wpływy

II. Wydatki z działalności inwestycyjnej

1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych
2. Nabycie składników rzeczowych aktywów trwałych
3. Na instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności i dostępne do sprzedaży, w tym:
 - a) w jednostkach stowarzyszonych i będących spółkami handlowymi jednostkach współzależnych
 - b) w pozostałych jednostkach
 - nabycie instrumentów finansowych
 - udzielone pożyczki długoterminowe
4. Dywidendy i inny udział w zyskach wypłacone udziałowcom (akcjonariuszom) mniejszościowym
5. Pozostałe wydatki

C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)

- I. Wpływy z działalności finansowej
 - 1. Zaciągnięcie długoterminowych kredytów i pożyczek
 - 2. Emisja długoterminowych dłużnych papierów wartościowych
 - 3. Zaciągnięcie krótkoterminowych kredytów i pożyczek
 - 4. Emisja krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych
 - 5. Zaciągnięcie zobowiązań podporządkowanych
 - 6. Wpływy z emisji akcji własnych
 - 7. Dopłaty do kapitału
 - 8. Pozostałe wpływy
- II. Wydatki z działalności finansowej
 - 1. Spłata długoterminowych kredytów i pożyczek
 - 2. Wykup długoterminowych dłużnych papierów wartościowych
 - 3. Spłata krótkoterminowych kredytów i pożyczek
 - 4. Wykup krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych
 - 5. Spłata zobowiązań podporządkowanych
 - 6. Wydatki z tytułu emisji akcji własnych
 - 7. Nabycie akcji własnych
 - 8. Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli
 - 9. Wypłaty z zysku dla osób zarządzających i nadzorujących
 - 10. Wydatki na cele społecznie użyteczne
 - 11. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego
 - 12. Zapłacone odsetki
 - 13. Pozostałe wydatki

D. Przepływy pieniężne netto razem (A+/-B+/-C)

E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych

- w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych od walut obcych

F. Środki pieniężne na początek okresu

G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D)

- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania

Zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

- I. Kapitał własny na początek okresu (BO)
 - korekty błędów podstawowych
 - I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po korektach
 - 1. Kapitał zakładowy na początek okresu
 - 1.1. Zmiany kapitału zakładowego
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - emisji akcji
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
 - umorzenia akcji

- ...
- 1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu
- 2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na początek okresu
- 2.1. Zmiana należnych wpłat na kapitał zakładowy
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
 - ...
- 2.2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy na koniec okresu
- 3. Akcje własne na początek okresu
 - a) zwiększenia
 - b) zmniejszenia
- 3.1. Akcje własne na koniec okresu
- 4. Kapitał zapasowy na początek okresu
- 4.1. Zmiany kapitału zapasowego
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - emisji akcji powyżej wartości nominalnej
 - podziału zysku (ustawowo)
 - podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
 - pokrycia straty
 - ...
- 4.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu
- 5. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu
- 5.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
 - sprzedaży i likwidacji środków trwałych
 - ...
- 5.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu
- 6. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu
- 6.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
 - ...
- 6.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu
- 7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu
- 7.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu
 - korekty błędów podstawowych
- 7.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - podziału zysku
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)

- ...
- 7.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu
- 7.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu
 - korekty błędów podstawowych
- 7.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach
 - a) zwiększenie (z tytułu)
 - przeniesienia straty z lat ubiegłych do pokrycia
 - ...
 - b) zmniejszenie (z tytułu)
- ...
- 7.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu
- 7.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu
- 8. Wynik netto
 - a) zysk netto
 - b) strata netto
 - c) odpisy z zysku
- II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)
- III. Kapitał własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)

Dodatkowe informacje i objaśnienia skonsolidowanego sprawozdania finansowego domu maklerskiego

Dodatkowe informacje i objaśnienia obejmują w szczególności:

1. Przedstawienie:

- 1) danych o strukturze własności kapitału podstawowego jednostki dominującej, z wyodrębnieniem akcji (udziałów) posiadanych przez jednostkę dominującą i inne jednostki powiązane oraz o liczbie i wartości nominalnej udziałów (akcji), w tym uprzywilejowanych;
- 2) wartości firmy lub ujemnej wartości firmy dla każdej jednostki objętej konsolidacją osobno, ze wskazaniem sposobu ich ustalenia oraz wysokości dotychczas dokonanych odpisów amortyzacyjnych;
- 3) danych liczbowych zapewniających porównywalność danych skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres poprzedzający ze sprawozdaniem za rok obrotowy;
- 4) informacji o znaczących zdarzeniach, które wystąpiły po dniu bilansowym skonsolidowanego sprawozdania finansowego i nie zostały uwzględnione w tym sprawozdaniu;
- 5) informacji o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych, które zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

2. Dane uzupełniające o aktywach i pasywach:

- 1) w odniesieniu do pozycji "należności krótko- i długoterminowe" podanie wartości:
 - "Należności netto - razem"
 - "Odpisy aktualizujące należności"
 - "Należności brutto - razem"
 oraz wartości o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:
 - a) do 1 roku,
 - b) powyżej 1 roku,
 - c) należności przeterminowane;

- 2) dane o stanie odpisów aktualizujących należności według celu ich utworzenia na początek okresu sprawozdawczego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec okresu sprawozdawczego;
- 3) podział pozycji "należności od jednostek powiązanych" na:
 - a) należności od jednostki dominującej,
 - b) należności od znaczącego inwestora,
 - c) należności od jednostek podporządkowanych;
- 4) podział pozycji "pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności jednostek zależnych i niebędących spółkami handlowymi jednostek współzależnych niekonsolidowanych metodą pełną lub proporcjonalną" i pozycji "pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży jednostek zależnych i niebędących spółkami handlowymi jednostek współzależnych niekonsolidowanych metodą pełną lub proporcjonalną" na:
 - a) pozostałe papiery wartościowe,
 - b) towary giełdowe,
 - c) pozostałe;
- 5) podział pozycji "pozostałe instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności" i pozycji "pozostałe instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności" na:
 - a) pozostałe papiery wartościowe,
 - b) towary giełdowe,
 - c) pozostałe;
- 6) informacje o akcjach i udziałach zaliczonych do kategorii aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, uwzględniające:
 - a) nazwy jednostek, ich siedziby i przedmiot ich działalności,
 - b) wartość bilansową akcji (udziałów), procent posiadanego kapitału jednostki i udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu, wartość otrzymanych lub należnych dywidend (udziałów w zyskach) za rok obrotowy;
- 7) dane dotyczące rzeczowych aktywów trwałych, z określeniem wartości prawa użytkowania wieczystego gruntów, z podziałem na:
 - a) majątek własny,
 - b) majątek używany na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, amortyzowany,
 - c) wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostki powiązane środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych (np. z tytułu umów leasingu), w tym
 - wartość gruntów użytkowanych wieczyście przez jednostki powiązane;
- 8) szczegółowy zakres zmian wartości ujętych w bilansie grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz instrumentów finansowych zaliczonych do kategorii aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności lub aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, zawierający stan tych aktywów na początek okresu sprawozdawczego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, przemieszczeń wewnętrznych oraz stan na koniec okresu sprawozdawczego, a dla majątku amortyzowanego - podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji (umorzenia);
- 9) wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych;

- 10) podział zobowiązań według pozycji bilansu o pozostałym na dzień bilansowy, przewidywanym umową, okresie spłaty:
 - a) do 1 roku,
 - b) dla których termin wymagalności upłynął,
Zobowiązania krótkoterminowe razem;
 - 11) podział pozycji "zobowiązania wobec podmiotów powiązanych" na:
 - a) zobowiązania wobec jednostki dominującej,
 - b) zobowiązania wobec znaczącego inwestora,
 - c) zobowiązania wobec jednostek podporządkowanych;
 - 12) kredyty i pożyczki od jednostek powiązanych, zaliczone zarówno do zobowiązań krótko, jak i długoterminowych, w podziale na kredyty i pożyczki od:
 - a) jednostki dominującej,
 - b) znaczącego inwestora,
 - c) jednostek podporządkowanych;
 - 13) dane o zobowiązaniach wobec budżetu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego z tytułu uzyskania prawa własności budynków i budowli;
 - 14) podział zobowiązań długoterminowych według pozycji bilansu o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym okresie spłaty:
 - a) do 1 roku,
 - b) powyżej 1 roku do 3 lat,
 - c) powyżej 3 lat do 5 lat,
 - d) powyżej 5 lat;
 - 15) dane o ujętym w bilansie stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek okresu sprawozdawczego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec okresu sprawozdawczego;
 - 16) propozycje podziału zysku lub pokrycia straty za rok obrotowy;
 - 17) wykaz grup zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostek powiązanych (ze wskazaniem ich rodzaju);
 - 18) zobowiązania warunkowe, w tym również udzielone przez jednostki powiązane gwarancje i poręczenia, także umowy o subemisję, zobowiązania wekslowe ze wskazaniem udzielonych na rzecz:
 - a) jednostki dominującej,
 - b) znaczącego inwestora,
 - c) jednostek podporządkowanych.
3. Dane uzupełniające dotyczące poszczególnych pozycji rachunku zysków i strat:
- 1) podział wykazanych w skonsolidowanym rachunku zysków i strat przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów jednostek powiązanych według dziedzin działalności oraz rynków geograficznych;
 - 2) wysokość i wyjaśnienie przyczyn odpisów aktualizujących środki trwałe;
 - 3) informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej jednostek powiązanych w okresie sprawozdawczym lub przewidywanej do zaniechania w następnym okresie;
 - 4) dane o koszcie wytworzenia środków trwałych w budowie, środków trwałych na własne potrzeby;
 - 5) informacje o zyskach i stratach nadzwyczajnych z podziałem na losowe i pozostałe;
 - 6) rozliczenie głównych pozycji różniących podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych od wyniku finansowego brutto;

- 7) dane o podatku dochodowym od wyniku na operacjach nadzwyczajnych;
- 8) dane o przyszłych zobowiązaniach z tytułu podatku dochodowego.

4. W odniesieniu do pozycji rachunku przepływów pieniężnych:

- 1) należy zdefiniować środki pieniężne przyjęte do skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych, przedstawiając ich strukturę na początek i koniec okresu;
- 2) do pozycji: "Pozostałe korekty", "Pozostałe wpływy" i "Pozostałe wydatki" należy przedstawić wykaz tych korekt, wpływów i wydatków, których kwoty przekraczają 5% ogólnej sumy odpowiednio korekt, wpływów lub wydatków z danej działalności, a zostały ujęte w tych pozycjach;
- 3) w przypadku różnic pomiędzy zmianami stanu niektórych pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów pieniężnych należy wyjaśnić ich przyczyny.

5. Dane o:

- 1) przeciętnym w roku obrotowym zatrudnieniu, z podziałem na grupy zawodowe;
- 2) wynagrodzeniach, łącznie z wynagrodzeniami z zysku, wypłaconych lub należnych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących spółek handlowych (dla każdej grupy osobno);
- 3) pożyczkach, kredytach, zaliczkach i gwarancjach udzielonych osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących spółek handlowych (dla każdej grupy osobno), ze wskazaniem warunków oprocentowania i terminów spłaty;
- 4) transakcjach zawartych przez jednostki powiązane z:
 - a) jednostką dominującą,
 - b) znaczącym inwestorem,
 - c) jednostkami podporządkowanymi,
 - d) członkami zarządu, osobami zarządzającymi i członkami organów jednostek powiązanych,
 - e) małżonkami, krewnymi lub powinowatymi w linii prostej do drugiego stopnia członków zarządu, osób zarządzających i członków organów zarządzających jednostek powiązanych,
 - f) osobami związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z członkami zarządu, osobami zarządzającymi i członkami organów zarządzających jednostek powiązanych.

6. W przypadku skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego za okres, w ciągu którego nastąpiło połączenie jednostki powiązanej:

- 1) jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą nabycia:
 - a) nazwę (firmę) i opis przedmiotu działalności spółki przejętej,
 - b) liczbę, wartość nominalną i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia,
 - c) cenę przejęcia, wartość aktywów netto według wartości godziwej spółki przejętej na dzień połączenia, wartość firmy lub ujemną wartość firmy i opis zasad jej amortyzacji;
- 2) jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą łączenia udziałów:
 - a) nazwy (firmy) i opis przedmiotu działalności spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru,
 - b) liczbę, wartość nominalną i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia,
 - c) przychody i koszty, zyski i straty oraz zmiany w kapitałach własnych połączonych spółek za okres od początku roku obrotowego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, do dnia połączenia.

7. Informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji, w tym:

- 1) nazwie, zakresie działalności wspólnego przedsięwzięcia;

- 2) procentowym udziale;
- 3) części wspólnie kontrolowanych rzeczowych składników aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych;
- 4) zobowiązaniach zaciągniętych na potrzeby przedsięwzięcia lub zakupu używanych rzeczowych składników aktywów trwałych;
- 5) części zobowiązań wspólnie zaciągniętych;
- 6) przychodach uzyskanych ze wspólnego przedsięwzięcia i kosztach z nimi związanych;
- 7) zobowiązaniach warunkowych i inwestycyjnych dotyczących wspólnego przedsięwzięcia.

8. W przypadku występowania niepewności co do możliwości kontynuowania działalności przez jednostki powiązane, opis tych niepewności oraz stwierdzenie, że taka niepewność występuje, jak również wskazanie, czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty z tym związane; informacja powinna zawierać również opis podejmowanych bądź planowanych przez jednostkę dominującą, znaczącego inwestora lub jednostkę podporządkowaną działań mających na celu eliminację niepewności.

9. W przypadku gdy inne informacje niż wymienione powyżej mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy jednostek powiązanych, należy ujawnić informacje.

Informacja dodatkowa powinna zapewnić porównywalność informacji finansowych zawartych w sprawozdaniu za okres sprawozdawczy z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym za poprzedni, analogiczny okres sprawozdawczy. Wszelkie dodatkowe informacje, niewynikające lub niezwiązane bezpośrednio z wymienionym wyżej sprawozdaniem powinny być przedstawione w końcowej części informacji.

Uzasadnienie

Przedmiotowy projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji z art. 81 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.), zobowiązującej Ministra Finansów do określenia w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego szczególnych zasad rachunkowości domów maklerskich, w tym zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym oraz odpowiednio w sprawozdaniu finansowym jednostek powiązanych oraz w sprawozdaniach z działalności.

W projekcie rozporządzenia określono:

- zasady ujmowania w księgach rachunkowych operacji dotyczących domu maklerskiego,
- zasady wyceny aktywów i zobowiązań finansowych domów maklerskich, w tym instrumentów finansowych nabytych w imieniu i na rachunek własny domu maklerskiego oraz zapisanych na rachunkach papierów wartościowych klientów prowadzonych przez dom maklerski,
- elementy sprawozdań finansowych domów maklerskich, zarówno jednostkowych jak i skonsolidowanych, a także wzory tych sprawozdań.

W zakresie środków finansowych klientów domów maklerskich projekt rozporządzenia zakłada, że w pasywach bilansu domu maklerskiego wykazywane będą zobowiązania powstałe z tytułu zgromadzenia środków pieniężnych należących do klientów na rachunkach pieniężnych klientów oraz innych kontach klientów w domu maklerskim. Natomiast papiery wartościowe klientów, zapisane na rachunkach papierów wartościowych prowadzonych przez dom maklerski bądź przechowywane przez dom maklerski w formie dokumentu, wykazywane będą pozaksięgowo, w ujęciu wartościowym i ilościowym.

W początkowych przepisach projektu uregulowano kwestię z zakresu ewidencji obowiązkowych wpłat do systemu rekompensat, o którym mowa w dziale V ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, wskazując szczegółowe zasady wykazywania należności i zobowiązań wynikających z uczestnictwa w tym systemie.

Projekt rozporządzenia zawiera wyraźny wymóg klasyfikacji przez domy maklerskie poszczególnych składników własnych instrumentów finansowych do następujących kategorii: aktywa finansowe i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, pożyczki udzielone oraz należności własne, aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. W związku z tym zobowiązano również domy maklerskie do sporządzenia dokumentacji opisującej przyjęte zasady zaliczania poszczególnych składników instrumentów finansowych do danych kategorii. Przedstawiona klasyfikacja stanowi podstawę do wyceny aktywów i zobowiązań finansowych domów maklerskich, jednocześnie znajduje swoje odzwierciedlenie w przedstawionym w projekcie wzorze sprawozdania finansowego tych jednostek.

Projekt rozporządzenia zakłada, iż w sprawach dotyczących instrumentów finansowych, które nie zostały uregulowane w ustawie oraz w niniejszym rozporządzeniu, będą miały

zastosowanie przepisy określające szczegółowe zasady uznawania, metody wyceny, zakres ujawniania i sposób prezentacji instrumentów finansowych.

Przyjęta w projekcie wycena instrumentów finansowych, z wyłączeniem kontraktów terminowych, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych klientów prowadzonych przez dom maklerski, znajdujących się we wtórnym obrocie instrumentami finansowymi, opiera się na cenie bieżącej, która, w znacznym uproszczeniu, oparta jest na ostatnim dostępnym kursie giełdowym. Natomiast wycena zdematerializowanych papierów wartościowych nienotowanych na rynku regulowanym oraz na alternatywnym systemie obrotu, należących do klientów, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych prowadzonych przez dom maklerski, oparta została na ich wartości nominalnej. Analogicznie będą wyceniane papiery wartościowe inne niż zdematerializowane, przechowywane przez dom maklerski w formie dokumentu.

Projekt rozporządzenia zakłada, że sprawozdanie finansowe domu maklerskiego, podobnie jak dla innych jednostek, obejmować będzie bilans, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym, rachunek przepływów pieniężnych, informację dodatkową składającą się z wprowadzenia do sprawozdania finansowego oraz dodatkowych informacji i objaśnień. W projekcie przyjęto, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzać będzie wyłącznie dom maklerski będący jednostką dominującą w grupie kapitałowej bądź jednostką dominującą stosującą metodę praw własności lub znaczącym inwestorem stosującym metodę praw własności.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projektowane rozporządzenie oddziałuje na podmioty gospodarcze należące do sektora kapitałowego, tj. domy maklerskie.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt rozporządzenia został przygotowany przez Ministerstwo Finansów.

Projekt rozporządzenia zostanie poddany konsultacjom społecznym, w których będą uczestniczyli m.in.: Komisja Nadzoru Finansowego, Izba Domów Maklerskich oraz organizacje zrzeszające środowisko biegłych rewidentów i księgowych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) wraz z przekazaniem przedmiotowego projektu rozporządzenia do uzgodnień międzyresortowych, zostanie on zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów.

3. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie projektu rozporządzenia nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy.

Wejście w życie projektu rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie projektu rozporządzenia nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny.

Regulacje projektu rozporządzenia nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Źródła finansowania.

Projekt rozporządzenia nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Zakres przedmiotowy rozporządzenia (rachunkowość) jest neutralny z punktu widzenia obciążeń budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Wstępna ocena zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.